Bundel van de Politieke Maandag (b) van 8 mei 2017

Agenda bijlagen

Uitslag stemmingen besluitvorming 8 mei 2017

Besluitenlijst 8 mei 2017

1.1 Opening en mededelingen

Bundel moties en amendementen PM 8 mei 2017

1.2 Herdenken van oud-wethouder en oud-raadslid de heer B. Slingenberg

1.3 Vast-stel-len van de agen-da en spreek-tijd-ver-de-ling

1.4 Vaststellen van de concept besluitenlijsten van de vergaderingen van 27 maart en 13 april 2017

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel

Concept besluitenlijst 27 maart 2017

Concept besluitenlijst 13 april 2017

1.5 In-ge-ko-men stuk-ken en ter in-za-ge ge-leg-de stuk-ken voor de ge-meen-te-raad

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel

Lijst Ingekomen stukken 22 maart t/m 2 mei 2017

2 Hamerstukken

2.1 Rekenkamerrapport Privacy made in [Arnhem]; privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein

Dossier 229 voorblad

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel

Onderzoeksrapport "Privacy made in [Arnhem] - Privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein"

Persbericht Privacy made in [Arnhem]

Raadsvoorstel 'Kaders voor privacy gemeente Arnhem' d.d. 29-6-2015

Raadsbesluit 'Kaders voor privacy gemeente Arnhem' d.d. 29-6-2015

Behandeladvies 13 maart 2017 presentatie

Infographic presentatie Rekenkamer d.d. 13-03-17

Behandeladvies 3 april 2017, informatieve/meningsvormende behandeling

Raadskameradvies

3 On-der-wer-pen welke voor debat en be-sluit-vor-ming wor-den voor-ge-dra-gen

3.1 Debatverzoek "Verkenning wervende woonmilieus"

Verzoek tot raadsdebat van 10 raadsfracties d.d. 13-4-2017 over verkenning wervende woonmilieus

Agenderingsverzoek fractie GroenLinks 27 maart 2017 om de raadskamerbrief op een Politieke Maandag te bespreken

Raadskamerbrief "Verkenning wervende woonmilieus", d.d. 21-03-17

Bijlage 1 rapport "Wervende woonmilieus, een ruimtelijke verkenning d.d. 28-03-17"

Bijlage 2 definitief rapport "Kansen voor midden- en hoge inkomens d.d. 13-02-15"

Bijlage 3 "Toelichting van de vraag naar dure koopwoningen in Arnhem d.d. 07-10-16"

Reactie Speeltuin De Calluna d.d. 02-04-17

Open brief dhr. Slenter namens Milieudefensie Arnhem aan wethouder Ritsema, d.d. 03-04-17

Behandeladvies 3 april 2017, agenderingsverzoek

Behandelresultaat 3 april 2017 agenderingsverzoek

Insprekers 3 april 2017

Inspreektekst de heer Kleinendorst

Inspreektekst mevrouw E. Broekman

Inspreektekst de heer Van Rijbroek

Inspreektekst de heer H. Zijlstra

Inspreektekst de heer J. Witlox

Inspreektekst de heer M. Loos

Inspreektekst mevrouw B. Stibbe

Behandeladvies 10 april 2017 2e behandeling agenderingsverzoek

Behandelresultaat 10 april 2017 2e behandeling agenderingsverzoek

Insprekers PM 10 april 2017

Inspreektekst Mevrouw C. Coenen (Schouwgroep Park Klarenbeek)

Inspreektekst dhr. W. Teeuwisse

Inspreektekst de heer Van Veen

Inspreektekst mevrouw R. Thien

Inspreektekst de heer F. Rodenburg

Inspreektekst de heer E. Langen

Inspreektekst de heer A. Slenter (namens Milieudefensie Arnhem)

Brief bestuur en directie Heijenoordschool - "Verkennend plan bebouwing Callunaveld" d.d. 12-04-17

mail mw. Verheijden d.d. 01-05-17, betreffende bijlage 1 rapport wervende woonmilieus

Brief Groenforum 20 april 2017 m.b.t. Nota wervende woonmilieus

Brief wijkvereniging Paasberg-Wellenstein inzake verkennende nota Wervende Woonmilieu's d.d. 07-05-17

Aangenomen motie "Groener wonen is wervender wonen" (17M14)

Aangenomen motie "Bewoners eerst" (17M16)

Ingetrokken (overgenomen) motie "Sociale woningen" (17M15)

Verworpen motie "Niet bouwen in waardevol groen" (17M13)

3.2 Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing Re-integratieverordening (behandeling is uitgesteld tot de volgende vergadering)

Dossier 201 voorblad

Raadsvoorstel

Memo "Beleid en aanpak Nieuw beschut werk, n.a.v. wettelijke verplichtstelling" d.d. 09-03-17

Verordening tot wijziging van de re-integratieverordening gemeente Arnhem

Re-integratieverordening gemeente Arnhem 2015 (geconsolideerde versie)

Behandeladvies 3 april 2017, informatieve/meningsvormende behandeling

Raadskameradvies

Brief FNV 24 april 2017 over Nieuw Beschut Werk

concept-amendement "Maximale wachttijd beschut werk" (17A10)van de fractie GroenLinks

concept-amendement Arnhem doet recht aan de werkervaringsplaats (17A11) van de fracties SP en Arnhem Centraal

concept-amendement "Niet wachten op beschut werk" (17A12) van de fractie PvdA

concept-motie "Actief benaderen van de doelgroep Nieuw beschut werk" (17M17) van de fracties SP, GroenLinks en Arnhem Centraal

3.3 Openen en vaststellen van een grondexploitatie uitbreiding oostzijde winkelcentrum Presikhaaf

Dossier 250 voorblad

Getekend raadsbesluit

raadsvoorstel Winkelcentrum Presikhaaf

rapport "Uitwerking revitalisering winkelcentrum Presikhaaf"

"schetsontwerp & visie"

Tekening

Begrotingswijziging

Behandeladvies 10 april 2017 informatieve/meningsvormende behandeling

Insprekers 10 april 2017

Raadskameradvies

Memo wethouder Van Burgsteden n.a.v. toezegging 10-04-17, "Toelichting begrotingswijziging Winkelcentrum Presikhaaf"

Begrotingswijziging

4 On-der-wer-pen welke di-rect naar de be-sluit-vor-men-de fase zijn ver-we-zen

4.1 Vaststellen Verordening tot wijziging van de APV gemeente Arnhem

Dossier 260 voorblad

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Arnhem"

Overzicht wijzigingen APV artikel 6.1a

Raadskameradvies

4.2 Benoemen leden Raad van Toezicht De Basis

Dossier 270 voorblad

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Benoemen leden Raad van Toezicht De Basis"

Brief aan de Raad ingekomen 21 november 2016

Strategisch beleidsplan De Basis en Fluvius 2015 -2020

Brief aan de Raad ingekomen 10 januari 2017

Brief aan de Raad d.d. 9 februari 2017

4.3 Vaststellen Bestemmingsplan Kemperbergweg 723A

Dossier 293 voorblad

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan Kemperbergerweg 723A

Bestemmingsplan Kemperbergerweg 723A

Bijlagen bij Bestemmingsplan Kemperbergerweg 723A

Plankaart bij bestemmingsplan

Raadskameradvies

5 Moties vreemd aan de agenda

5.1 Motie Zorgzone van de fracties SP, D66, ChristenUnie en CDA

Aangenomen motie "Zorgzone" (17M18)

Motie "Niet bouwen in waardevol groen" (17M13)

Voor 13

Tegen 24

D66	0	8
Andeweg		
Kemperman		
Loor		
de Vroome		
Venhoek		
Güven		
Kaatee		
Hamersveld		

SP	0	8
J. Elfrink		
van Geffen		
Kusters		
Lenting		
Lunter		
van Sprang		
Çetintas		
Noordzij		

PvdA	5	0
Louwers		
de Vries		
A-Kum		
Greving		
Aylward-Straatsma		

VVD Arnhem	0	3
Combée		
Kalthoff		
van der Zee		

GROENLINKS	4	0
Bouwkamp		
de Groot		
Peters		
Coenders		

CDA Arnhem	0	3
Karssenberg		
Montfrooy		
van Dillen-Koorn		

Arnhem Centraal	2	0
Manders		
van der Laak		

ChristenUnie	1	1
Plieger-Bos		
Becker		

Verenigd Arnhem	0	1
Bal		

Arnhemse Ouderen Partij		

Partij voor de Dieren Gemeentesociafractie Arnhem	1	0
de Groot		

Totaal

37

Voor **25** Motie "Groener wonen is wervender wonen" (17M14)

Tegen **12**

D66	8	0
Andeweg		
Kemperman		
Loor		
de Vroome		
Venhoek		
Güven		
Kaatee		
Hamersveld		

SP	8	0
J. Elfrink		
van Geffen		
Kusters		
Lenting		
Lunter		
van Sprang		
Çetintas		
Noordzij		

PvdA	0	5
Louwers		
de Vries		
A-Kum		
Greving		
Aylward-Straatsma		

VVD Arnhem	3	0
Combée		
Kalthoff		
van der Zee		

GROENLINKS	0	4
Bouwkamp		
de Groot		
Peters		
Coenders		

CDA Arnhem	3	0
Karssenberg		
Montfrooy		
van Dillen-Koorn		

Arnhem Centraal	0	2
Manders		
van der Laak		

ChristenUnie	2	0
Plieger-Bos		
Becker		

Verenigd Arnhem	1	0
Bal		

Arnhemse Ouderen Partij		

Partij voor de Dieren Gemeentelijke Fractie Arnhem	0	1
de Groot		

Totaal

37

Voor 37 Motie "Bewoners eerst" (17M16)

Tegen 0

D66	8	0
Andeweg		
Kemperman		
Loor		
de Vroome		
Venhoek		
Güven		
Kaatee		
Hamersveld		

SP	8	0
J. Elfrink		
van Geffen		
Kusters		
Lenting		
Lunter		
van Sprang		
Çetintas		
Noordzij		

PvdA	5	0
Louwers		
de Vries		
A-Kum		
Greving		
Aylward-Straatsma		

VVD Arnhem	3	0
Combée		
Kalthoff		
van der Zee		

GROENLINKS	4	0
Bouwkamp		
de Groot		
Peters		
Coenders		

CDA Arnhem	3	0
Karssenberg		
Montfrooy		
van Dillen-Koorn		

Arnhem Centraal	2	0
Manders		
van der Laak		

ChristenUnie	2	0
Plieger-Bos		
Becker		

Verenigd Arnhem	1	0
Bal		

Arnhemse Ouderen Partij		

Partij voor de Dieren Gemeentelijke Fractie Arnhem	1	0
de Groot		

Totaal

37

Voor 37

Tegen 0

Raadsvoorstel " Openen en vaststellen van een grondexploitatie uitbreiding oostzijde winkelcentrum Presikhaaf"

D66	8	0
Andeweg		
Kemperman		
Loor		
de Vroome		
Venhoek		
Güven		
Kaatee		
Hamersveld		

SP	8	0
J. Elfrink		
van Geffen		
Kusters		
Lenting		
Lunter		
van Sprang		
Çetintas		
Noordzij		

PvdA	5	0
Louwers		
de Vries		
A-Kum		
Greving		
Aylward-Straatsma		

VVD Arnhem	3	0
Combée		
Kalthoff		
van der Zee		

GROENLINKS	4	0
Bouwkamp		
de Groot		
Peters		
Coenders		

CDA Arnhem	3	0
Karssenberg		
Montfrooy		
van Dillen-Koorn		

Arnhem Centraal	2	0
Manders		
van der Laak		

ChristenUnie	2	0
Plieger-Bos		
Becker		

Verenigd Arnhem	1	0
Bal		

Arnhemse Ouderen Partij		

Partij voor de Dieren Gemeentelijke Fractie Arnhem	1	0
de Groot		

Totaal

37

Voor 33 Motie "Zorgzone" (17M18)

Tegen 4

D66	8	0
Andeweg		
Kemperman		
Loor		
de Vroome		
Venhoek		
Güven		
Kaatee		
Hamersveld		

SP	8	0
J. Elfrink		
van Geffen		
Kusters		
Lenting		
Lunter		
van Sprang		
Çetintas		
Noordzij		

PvdA	5	0
Louwers		
de Vries		
A-Kum		
Greving		
Aylward-Straatsma		

VVD Arnhem	3	0
Combée		
Kalthoff		
van der Zee		

GROENLINKS	0	4
Bouwkamp		
de Groot		
Peters		
Coenders		

CDA Arnhem	3	0
Karssenberg		
Montfrooy		
van Dillen-Koorn		

Arnhem Centraal	2	0
Manders		
van der Laak		

ChristenUnie	2	0
Plieger-Bos		
Becker		

Verenigd Arnhem	1	0
Bal		

Arnhemse Ouderen Partij		

Partij voor de Dieren Gemeentesociafractie Arnhem	1	0
de Groot		

Totaal

37

7pm Politieke Maandag

GEMEENTE Arnhem

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE
RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM OP MAANDAG 8 MEI 2017

De voorzitter: de heer Staal;

De raadsgriffier: de heer Kersten;

Aanwezig de leden: mevrouw A-Kum (PvdA), mevrouw Andeweg (D66), mevrouw Aylward-Straatsma (PvdA) de heer Bal (Verenigd Arnhem), de heer Becker (ChristenUnie), de heer Van Beers (Arnhemse Ouderen Partij), mevrouw Bouwkamp (GroenLinks), de heer Çetintaş (SP), de heer Coenders (GroenLinks), de heer Combée (VVD) , mevrouw van Dillen-Koorn (CDA), de heer J. Elfrink (SP), de heer Van Geffen (SP), de heer Greving (PvdA), de heer L. de Groot (Partij voor de Dieren), de heer T. de Groot (GroenLinks), de heer Güven (D66), mevrouw Van Hamersveld-Pijpers (D66), de heer Kaatee (D66), mevrouw Kalthoff (VVD), de heer Karssenberg (CDA), mevrouw Kemperman (D66), de heer Kusters (SP), de heer Van der Laak (Arnhem Centraal), de heer Lenting (SP), de heer Loor (D66), mevrouw Louwers (PvdA), mevrouw Lunter (SP), mevrouw Manders (Arnhem Centraal), de heer Montfrooy (CDA), de heer Noordzij (SP), mevrouw Peters (GroenLinks), mevrouw Plieger (ChristenUnie), de heer Van Sprang (SP), de heer Venhoek (D66), mevrouw De Vries (PvdA), de heer De Vroome (D66), de heer Van der Zee (VVD).

Afwezig de leden: de heer van Beers (Arnhemse Ouderen Partij) (vanaf 22:45 uur), de heer Kelderman (VVD).

Begintijd vergadering : 21:10 uur
Eindtijd vergadering : 23:25 uur

BESLUITEN:
Agendapunt:

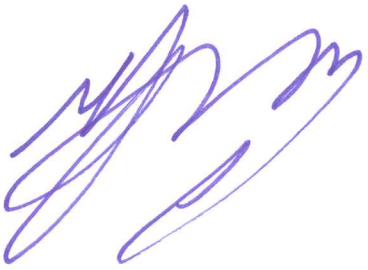
1.4 Vaststellen van de concept besluitenlijsten van de vergaderingen van 27 maart en 13 april 2017	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
1.5 Ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad.	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.1 Rekenkamerrapport Privacy made in [Arnhem]; privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein.	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
3.1 Debatverzoek "Verkenning wervende woonmilieus".	De motie "Niet bouwen in waardevol groen" (17M13) van de fracties GroenLinks, PvdA, Arnhem Centraal en Partij voor de Dieren is met 13 stemmen voor en 24 stemmen tegen verworpen. De leden van de fracties PvdA, GroenLinks, Arnhem Centraal, Partij voor de Dieren en het lid Becker van de fractie ChristenUnie hebben voor gestemd. De leden van de fracties D66, SP, VVD, CDA, Verenigd Arnhem en het lid Plieger van de fractie ChristenUnie hebben tegen gestemd. De motie "Groener wonen is wervender wonen" (17M14) van de fracties D66, VVD, CDA en ChristenUnie is met 25 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. De leden van de fracties D66, SP, VVD, CDA, ChristenUnie en Verenigd Arnhem hebben voor gestemd. De leden van de fracties PvdA, GroenLinks, Arnhem Centraal en Partij voor de Dieren hebben tegen gestemd. De motie "Bewoners eerst" (17M16) van de fracties PvdA, GroenLinks, Arnhem Centraal en Arnhemse Ouderen Partij is met algemene stemmen aangenomen.
3.3 Openen en vaststellen van een grondexploitatie uitbreiding oostzijde winkelcentrum Presikhaaf	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
4.1 Vaststellen Verordening tot wijziging van de APV gemeente Arnhem	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
4.2 Benoemen leden Raad van Toezicht De Basis	De gemeenteraad heeft de heer P. van Dongen, de heer J. Strengers, de heer B. de Jong en mevrouw N. Stommels met algemene stemmen benoemd als lid van de raad van toezicht van De Basis. Het lid van Dillen-Koorn heeft zich van stemming onthouden.
4.3 Vaststellen Bestemmingsplan Kemperbergweg 723A	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Zaaknummer: 136232

5. Moties vreemd aan de agenda.	De motie "Zorgzone" (17M18) van de fracties D66, SP, CDA en ChristenUnie is met 33 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. De leden van de fracties D66, SP, PvdA, VVD, CDA, Arnhem Centraal, ChristenUnie, Verenigd Arnhem en Partij voor de Dieren hebben voor gestemd. De leden van de fractie GroenLinks hebben tegen gestemd.

De raadsgriffier,

Mr. J.G.M. Kersten

De voorzitter,

Mr. B. Staal

MEMO

GEMEENTE Arnhem

Datum : 8 mei 2017

Aan : Leden gemeenteraad, leden college van burgemeester en wethouders

Van : raadsgriffier

Betreft : Verspreiding amendementen en moties 8 mei 2017

Geachte dames en heren,

Hierbij ontvangt u de set van amendementen en moties voor de besluitvormende vergadering waarvan aangekondigd is dat deze in de middag worden ingediend.

Het betreft de stand van aangekondigde amendementen en moties zoals die vanmiddag om 14.00 uur bekend was bij de griffie.

De amendementen en moties zijn vanmiddag rond 14.00 uur in Ibabs geplaatst. U treft ze op twee plaatsen aan:

1. Achter het agendapunt ‘Opening en mededelingen’ treft u de volledige set aan.
2. Achter het onderwerp waarop het amendement of de motie betrekking heeft treft u de amendementen en moties afzonderlijk aan (aangeduid als concept motie of concept amendement).

Nagekomen (gewijzigde amendementen/moties)
Amendementen en/of moties die (nog) niet aangekondigd zijn of na 14.00 uur nog gewijzigd worden, zullen op de gebruikelijke manier worden gekopieerd en uitgedeeld.

Griffie

3.1

17M13

GROENLINKS

PARTIJ VAN DE ARBEID

Partij voor de Dieren

Arnhem Centraal

Motie Niet bouwen in waardevol groen

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 8 mei 2017, bij de behandeling van het agendapunt **Debatverzoek "Verkenning wervende woonmilieus",**

Constaterende dat:

- Arnhem een groen karakter heeft, Arnhemmers hier erg trots op zijn en hier woongenot aan ontlenen;
- het groene karakter Arnhem ook aantrekkelijk maakt voor toekomstige bewoners en toeristen;
- groen in de stad goed is voor de verkoeling, luchtkwaliteit en biodiversiteit in de stad.

Van mening zijnde dat:

- de huidige ruimtelijke keuze van het college afbreuk doet aan het groene karakter van onze stad;
- de huidige ruimtelijke keuze van het college het gebruik van dit groen door Arnhemmers, bijvoorbeeld als speelplek, hindert of zelfs onmogelijk maakt;
- het groene karakter verder versterkt kan worden door op zoek te gaan naar locaties die geen groene bestemming hebben. Door in deze gebieden groen toe te voegen naast het bouwen van woningen kan zowel een wervend woonmilieu worden gecreëerd als een bijdrage worden geleverd aan het groene karakter van de stad;
- het groene karakter van de stad op zijn minst bewaard moet blijven en bij voorkeur versterkt dient te worden;
- de gemeente eerst zou moeten onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het creëren van wervende woonmilieus op die locaties in de stad waar door het toevoegen van groen naast het bouwen van woningen zowel een wervend woonmilieu kan worden gecreëerd als een bijdrage kan worden geleverd aan het groene karakter van de stad.

Verzoekt het college:

De ruimtelijke verkenning en de locatiekeuze en mede het verdere onderzoek naar de genoemde locaties voor wervende woonmilieus, zoals is beschreven in de raadskamerbrief 'Verkenning wervende woonmilieus' van 21 maart 2017, stop te zetten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Cathelijne Bouwkamp	Eric Greving	Leo de Groot	Lea Manders
GroenLinks	**PvdA**	**PvvD**	**Arnhem Centraal**

3.1

17M14

Motie: Groener wonen is wervender wonen

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 8 mei 2017, bij de behandeling van het agendapunt *'Debatverzoek Wervende Woonmilieus'*;

Constaterende dat:

1. Het College er bewust voor heeft gekozen omwonenden en bestaande gebruikers van locaties tot op heden niet te betrekken bij de planvorming, met onrust in de stad als gevolg;
2. Bij de door het College aangehaalde bijeenkomst 'Oost West Arnhem Best' als uitgangspunt werd geformuleerd: "Kijk bij nieuwe ontwikkelingen niet wat het landschap kan doen voor jou, maar wat jij kan doen voor het landschap";
3. De Arnhemse Woonprincipes 2025 spreken van een uitstekend leefklimaat voor huidige en nieuwe inwoners, het versterken van de groene kwaliteiten van wijken en van wervend woningaanbod zowel in de binnenstad als in meer landschappelijke woonmilieus;
4. Het grootste deel van de beoogde woningen (199 van 254) gerealiseerd kan worden op zeven reeds bekende herontwikkelingslocaties en één locatie waarvoor de raad reeds het bestemmingsplan heeft vastgesteld (Braamweg);
5. Binnen andere bestaande plannen ook ruimte is voor bijzondere, exclusieve woningen, bijvoorbeeld in reeds geplande hoogbouw met een spectaculair uitzicht over stad en landschap;
6. In de nota al wordt aangegeven dat binnen locatie Het Dorp mogelijk toch mogelijkheden gevonden kunnen worden voor het topsegment.

Overwegende dat:

1. Nieuwe wervende woonmilieus niet ten koste mogen gaan van de bestaande woonkwaliteit in Arnhem als geheel;
2. De ontwikkeling van ca. 14 woningen ten koste van belangrijke speelvoorzieningen in de buurt (locaties Heijenoord en Sterrenberg) onwenselijk is;
3. De herontwikkeling van sportvelden tot dure woningbouw (locatie Beekdal, ca. 16 woningen) alleen mogelijk is nadat met huidige gebruikers goede alternatieven zijn overeengekomen voor hun activiteiten, afspraken met omwonenden zijn gemaakt, en indien dit toekomstige ruimte voor verbetering van de waterhuishouding ter plekke niet hindert;
4. Kleinschalige uitbreidingen van bestaande topwijken ten koste van openbaar groen of bos dat als ecologische stepstone dient (locaties Hazegrietje, Monnikenhuizen en Paasberg, ca. 24 woningen), onwenselijk zijn;
5. Arnhem-Zuid sterk onderbelicht is in de nota Wervende Woonmilieus, terwijl daar voor een deel van de doelgroep meer ruimte en meer vrijheid om naar eigen wens te bouwen kan worden gevonden.

Verzoekt het College:

1. Zich in te zetten voor een voorspoedige ontwikkeling van de locaties in eigendom van marktpartijen, en hier de naar schatting 199 woningen in het hogere en topsegment te realiseren;
2. In het vervolgproces belanghebbenden te informeren en te betrekken alvorens plannen aan de raad voor te leggen;

3. Ook de hoogste etages van reeds geplande hoogbouw bij Arnhem Centraal en in Malburgen-West aan te merken als potentiële locaties voor het hogere en/of topsegment;
4. Voor nieuwe locaties voor het topsegment als uitgangspunt te hanteren dat ontwikkeling samengaat met een versterking van de groenstructuur (positief netto milieu-effect);
5. Nader onderzoek te doen naar de mogelijkheid om in Arnhem-Zuid (bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend, in Schuytgraaf), nieuwe groene of groenblauwe wervende woonmilieus te creëren;
6. Delen van locatie Het Dorp en omgeving te heroverwegen als kansrijke locatie voor wervende woonmilieus en deze in overleg met alle belanghebbenden bij het proces te betrekken.

En gaat over tot de orde van de dag.

D66	CDA	ChristenUnie	VVD
Mattijs Loor	Henk Montfrooy	Addy Plieger	Roeland van der Zee

3.1

17M15

SP

Motie sociale woningen

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 8 mei 2017, bij het agendapunt Debatverzoek "Verkenning wervende woonmilieus",

Overwegende de woonprincipes, waarin ondermeer wordt gesteld dat:

"In Arnhem komen voldoende betaalbare huur- en koopwoningen beschikbaar voor lage, midden en hoge inkomens. Naast voldoende beschikbaarheid
is er een variatie in prijsklassen en spreiding over de wijken. Voor de beschikbaarheid van huurwoningen onder de aftoppingsgrenzen is deze spreiding over de stad noodzakelijk, omdat anders de keuzemogelijkheden voor laagste inkomens beperkt zijn tot enkele buurten. Voor het huisvesten van de laagste inkomens is de omvang van de kernvoorraad op peil."

Kennisgenomen hebbende van de verkenning van de wervende woonmilieus,

Verzoekt het college bij de uitwerking van de locaties 'wervende woonmilieus' er zorg voor te dragen dat minstens 30% van het aantal te realiseren woningen op het totaal van deze locaties zal bestaan uit sociale koop of huurwoningen.

En gaat over tot de orde van de dag,

Jurgen Elfrink
SP

3.1

17M16

PARTIJ VAN DE ARBEID GROENLINKS Arnhem Centraal

Motie "Bewoners eerst"

De gemeenteraad van de gemeente Arnhem, bijeen op 8 mei 2017, ter bespreking van het agendapunt Debatverzoek "Verkenning wervende woonmilieus",

Constaterende dat

- Het college de verkenning wervende woonmilieus heeft vastgesteld;
- Het college de verkenning en de locaties niet heeft besproken met omwonenden en gebruikers;

Overwegende dat

- De genoemde locaties in de verkenning unieke locaties zijn in Arnhem, door hun ligging, hun groene uitstraling en / of door het gebruik;
- Het naar buiten brengen van deze verkenning veel discussie en onrust in Arnhem heeft veroorzaakt;
- Vele insprekers bij verschillende plekken hebben gewezen op de specifieke kwaliteiten van deze locaties;
- De gemeente juist met Van Wijken Weten veel meer van onderaf en in verbinding met de bewoners in de stad wil besturen;
- Arnhemmers niet betrokken zijn geweest bij de planvorming en dat tijdens de totstandkoming van deze verkenning geen overleg met de wijken heeft plaatsgevonden.

Draagt het college op om:

- bij de totstandkoming van (beleids)plannen met een impact op de fysieke en sociale leefomgeving, in de geest van Van Wijken Weten bewoners, ondernemers, gebruikers en andere betrokkenen vanaf het begin bij de planvorming te betrekken, zodat uitkomsten bij openbaarmaking nooit een verrassing voor direct betrokkenen kunnen zijn en voor besluitvorming duidelijk is wat het draagvlak is in de omgeving

En gaat over tot de orde van de dag

PvdA	GroenLinks	Arnhem Centraal
Eric Greving	Cathelijne Bouwkamp	Lea Manders

3.2

GROENLINKS

17A10

Amendement: Maximale wachttijd beschut werk CONCEPT

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 8 mei 2017 bij het agendapunt 'Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing Re-integratieverordening',

Constaterende dat:

- Het college voorstelt geen extra dienstbetrekkingen beschut werk te realiseren bovenop het aantal geraamde beschutte werkplekken;

Overwegende dat:

- Van een persoon van wie is vastgesteld dat deze in aanmerking komt voor een beschutte werkplek, de dienstbetrekking binnen redelijke termijn moet kunnen aanvangen;
- Een wachttijd van drie maanden het college en de gemeenteraad wel de mogelijkheid geeft maatregelen te nemen naar aanleiding van overschrijding van het geraamde aantal beschutte werkplekken, bijvoorbeeld financieel of in de verordening;

Besluit:

Toe te voegen aan artikel 9, lid 5 van de re-integratieverordening gemeente Arnhem 2015:

> "Tenzij een persoon langer dan drie maanden wacht op aanvang van de dienstbetrekking beschut werk sinds vastgesteld is dat de persoon in aanmerking komt voor deze dienstbetrekking."

Mark Coenders
GroenLinks

3.2

17A11

Amendement: " Arnhem doet recht aan de werkervaringsplaats"

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op maandag 8 mei 2017 bij het agendapunt "Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing van de Re-integratieverordening";

Constaterende dat:

- Een werkervaringsplaats volgens de inspectie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) gericht is op leren en niet op werken;
- Het hierbij gaat om het doelgericht opdoen van ervaring, kennis en vaardigheden;
- Er juridisch gezien sprake is van een arbeidsovereenkomst met recht op het wettelijk minimumjeugdloon als hiervan geen sprake is;
- Het aantal misstanden voor de inspectie SZW reden was in 2016 een plan te ontwikkelen om misbruik van stages en werkervaringsplekken te bestrijden;
- De inspectie SZW streng toeziet op de juiste invulling van de werkervaringsplaats;
- In de voorliggende verordening het begrip werkervaringsplaats summier wordt omschreven.

Overwegende dat:

- Werkervaringsplekken moeten worden ingevuld waarvoor ze zijn bedoeld, en misstanden ook in Arnhem moeten worden voorkomen;
- Deelnemers moeten worden beschermd voor een onjuiste invulling van de werkervaringsplaats;
- Het concreet vermelden van het lerende aspect duidelijk maakt wat Arnhem verwacht van werkgevers en daarin bijdraagt aan de het bevorderen van het bewustzijn, in lijn met de aanpak van de inspectie SZW.

Besluit:

Aan artikel 8, lid 9, betreffende "Participatieplaats/werkervaringsplaats", tekst (vetgedrukt) toe te voegen in de tweede zin onder lid 9, zodat de zin als volgt luidt: "Onder werkervaringsplaats wordt hier verstaan een additionele werkplek, niet zijnde een participatieplaats, waarbij personen met behoud van uitkering werkervaring kunnen opdoen **en het leeraspect centraal staat**".

Paulien Lunter — Guus van der Laak

Fractie SP — Fractie Arnhem Centraal

3.2

PARTIJ VAN DE ARBEID

17A12

Amendement Niet wachten op beschut werk

De gemeenteraad van de gemeente Arnhem, bijeen op 8 mei 2017 ter besluitvorming over Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing Re-integratieverordening,

Constaterende dat

- Beschut werk zich kenmerkt door een hoge mate van structurele ondersteuning en aanpassingen van het werk.
- Er door de overheid geen maximaal aantal plekken beschut werk per gemeente is vastgesteld.
- In de memo aangegeven wordt dat er kans is dat alle plekken benut worden en dat de wethouder aangaf dat dit nog lang niet aan de orde is omdat er pas 1 persoon een indicatie beschut werk heeft.
- De noodzaak voor een wachtlijst door bovenstaande niet bewezen is

Overwegende dat

- Mensen met een indicatie beschut werk niet zomaar vrijwilligerswerk of dagbesteding kunnen doen, omdat extra zware begeleiding en een aangepaste beschutte werkomgeving cruciaal zijn om het werk te kunnen uitvoeren.
- Nu nog niet ingeschat kan worden of er daadwerkelijk een wachtlijst ontstaat, omdat niet bekend is hoeveel indicaties beschut werk komende maanden worden afgegeven.
- Het college tijdens de informatieve bespreking heeft voorgesteld bij dreigende wachtlijst terug te komen naar de raad.
- De PvdA vindt dat iedereen recht heeft op beschut werk omdat gewoon werk met een fatsoenlijk salaris en goede werkomstandigheden mensen echt onderdeel doet zijn van onze samenleving.

Besluit:

Als beslispunt toe te voegen:

- Bij dreigende wachtlijst met de raad te bepalen hoeveel extra beschutte werkplekken kunnen worden gerealiseerd.
- Art 9.5 te wijzigen in: Zodra het geraamde aantal beschut werkplekken bereikt is, te besluiten hoeveel extra beschut werkplekken gerealiseerd kunnen worden.

Ria de Vries
PvdA

3.2

17M17

SP GROENLINKS Arnhem Centraal Voorheen Zuid Centraal

Motie: "Actief benaderen van de doelgroep Nieuw beschut werk"

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op maandag 8 mei 2017 bij het agendapunt "Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing van de Re-integratieverordening";

Constaterende dat;

- Beschut werk vanaf 1 januari 2017 verplicht is gesteld door de Rijksoverheid;
- Niet alleen de gemeente mensen voordraagt aan het UWV voor een indicatie, maar mensen nu ook zelf de indicatie kunnen aanvragen;
- De gemeente hulpverleners actief heeft geïnformeerd over het nieuwe beleid maar de mensen waarom het gaat niet;
- Het college ervan uitgaat dat mensen die mogelijk in aanmerking komen voor Nieuw beschut werk, zichzelf melden bij het UWV;
- Het college aangeeft dat er nog weinig aanmeldingen zijn gedaan voor beschut werk.

Is van mening dat;

- Niet van iedereen die voor beschut werk in aanmerking komt, kan en mag worden verwacht dat hij zich op eigen initiatief meldt bij het UWV;
- De kans groot is dat deze groep onzichtbaar blijft doordat zij niet actief op de hoogte is gesteld van het nieuwe beleid en/of niet in staat is zich zelf bij het UWV te melden;
- Van de gemeente Arnhem daarom geen passieve, maar een actieve, ondersteunende houding verwacht mag worden.

Verzoekt het college;

Personen die voor beschut werk in aanmerking komen actief te informeren over de gewijzigde manier van aanmelding voor beschut werk bij het UWV en de raad een terugkoppeling te geven van de ondernomen acties en de effecten daarvan bij de evaluatie van het nieuwe beleid rond september 2017.

En gaat over tot de orde van de dag;

Paulien Lunter	Mark Coenders	Guus van der Laak
Fractie SP	Fractie GroenLinks	Fractie Arnhem Centraal

5

17M18

SP D66 CDA Arnhem

ChristenUnie Arnhem

Motie Zorgzone

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 8 mei 2017, bij het agendapunt *Moties vreemd aan de agenda,*

Constaterende dat,

- Het college zich momenteel beraadt op de toekomst van de zorgzone;

Van mening dat,

- Het voor goede besluitvorming belangrijk is te weten wat de meest effectieve vorm van zorg en nazorg is voor vrouwen op de zorgzone waarbij de kwaliteit van leven van de vrouwen die gebruik maken van de zorgzone gelijkwaardig of beter is dan in de huidige situatie.

Verzoekt het college,

- In haar besluitvorming over de toekomst van de zorgzone mee te nemen welke zorg en nazorg voor de vrouwen het meest effectief is;
- Een zodanig besluit te nemen dat de kwaliteit van leven van de vrouwen die thans gebruik maken van de zorgzone in elk geval niet slechter wordt dan de huidige situatie;
- Hierin breed naar mogelijkheden te kijken;
- De raad voor het zomerreces te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek;

En gaat over tot de orde van de dag,

SP	D66	ChristenUnie	CDA
Jurgen Elfrink	Sabine Andeweg	Addy Plieger	Klaartje van Dillen-Koorn

Besluit van	8 mei 2017
Zaaknummer	127126

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Procedurecommissie van 3 mei 2017, Griffie nummer: 127126;

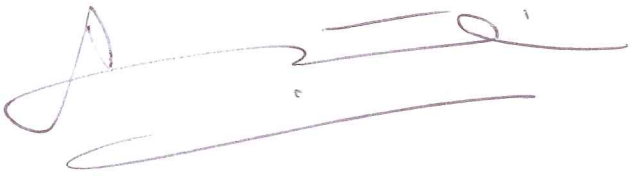
besluit:

De besluitenlijsten van de raadsvergaderingen van 27 maart en 13 april 2017 vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **127126**

ONDERWERP: Vaststellen van de concept-besluitenlijsten van de raadsvergaderingen van 27 maart en 13 april 2017

Voorstel

De Procedurecommissie stelt u voor de concept-besluitenlijsten van de raadsvergaderingen van 27 maart en 13 april 2017 vast te stellen.

Bijlagen

- concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 27 maart 2017
- concept-besluitenlijst van de extra raadsvergadering van 13 april 2017

Gemeente Arnhem

Besluit van	8 mei 2017
Zaaknummer	127126

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Procedurecommissie van 3 mei 2017, Griffie nummer: 127126;

besluit:

De besluitenlijsten van de raadsvergaderingen van 27 maart en 13 april 2017 vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,

7pm
Politieke Maandag

GEMEENTE Arnhem

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE
RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM OP MAANDAG 27 MAART 2017

De voorzitter: de heer De Vroome;

De raadsgriffier: de heer Kersten;

Aanwezig de leden: mevrouw A-Kum (PvdA), mevrouw Andeweg (D66), mevrouw Aylward-Straatsma (PvdA) de heer Bal (Verenigd Arnhem), de heer Becker (ChristenUnie), de heer Van Beers (Arnhemse Ouderen Partij), mevrouw Bouwkamp (GroenLinks), de heer Çetintaş (SP), de heer Coenders (GroenLinks), de heer Combée (VVD) , mevrouw van Dillen-Koorn (CDA), de heer J. Elfrink (SP), de heer Van Geffen (SP), de heer Greving (PvdA), de heer L. de Groot (Partij voor de Dieren), de heer T. de Groot (GroenLinks), de heer Güven (D66), mevrouw Van Hamersveld-Pijpers (D66), de heer Kaatee (D66), mevrouw Kalthoff (VVD), de heer Karssenberg (CDA), de heer Kelderman (VVD), mevrouw Kemperman (D66), de heer Kusters (SP), de heer Van der Laak (Arnhem Centraal), de heer Lenting (SP), de heer Loor (D66), mevrouw Louwers (PvdA), mevrouw Lunter (SP), mevrouw Manders (Arnhem Centraal), de heer Montfrooy (CDA), de heer Noordzij (SP), mevrouw Peters (GroenLinks), mevrouw Plieger (ChristenUnie), de heer Van Sprang (SP), de heer Venhoek (D66), mevrouw De Vries (PvdA), de heer De Vroome (D66), de heer Van der Zee (VVD).

Begintijd vergadering : 19:30 uur
Eindtijd vergadering : 23:45 uur

BESLUITEN:
Agendapunt:

1.3 Vaststellen van de concept besluitenlijsten van de vergadering van 20 februari 2017	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
1.4 Ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad.	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.1 Gewijzigd vaststellen bestemmingsplan "Utrechtseweg 280-284".	Het amendement "Deblokkeer inpandig laden en lossen supermarkt Utrechtseweg" (17A06) van de fracties D66, CDA, Arnhem Centraal en ChristenUnie is met algemene stemmen aangenomen. De motie “Samen met de buurt” (17M07) van de fracties PvdA, SP, Arnhem Centraal en ChristenUnie is met 24 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. De leden van de fracties SP, PvdA, GroenLinks, Arnhem Centraal, ChristenUnie, Verenigd Arnhem, Arnhemse Ouderen Partij en Partij voor de Dieren hebben voor gestemd. De leden van de fracties D66, VVD en CDA hebben tegen gestemd. De motie "Wijkeconomie" (17M08) van de fracties ChristenUnie, PvdA en Arnhem Centraal is met 20 stemmen voor en 19 stemmen tegen aangenomen. De leden van de fracties PvdA, GroenLinks, CDA, Arnhem Centraal, ChristenUnie, Verenigd Arnhem, Arnhemse Ouderen Partij, Partij voor de Dieren en het lid Noordzij van de fractie SP hebben voor gestemd. De leden van de fracties D66, VVD en de leden J. Elfrink, Çetintaş, van Geffen, Kusters, Lenting, Lunter en van Sprang van de fractie SP hebben tegen gestemd. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.2 Invoering van Diftar.	Het amendement “Diftar nog niet helemaal af” (17A07) van de fracties PvdA, SP, Arnhem Centraal en Partij voor de Dieren is met 17 stemmen voor en 22 stemmen tegen verworpen. De leden van de fracties SP, PvdA, Arnhem Centraal, Verenigd Arnhem en Partij voor de Dieren hebben voor gestemd. De leden van de fracties D66, VVD, GroenLinks, CDA, ChristenUnie en Arnhemse Ouderen Partij hebben tegen gestemd. Het amendement "Kaders voor uitwerking diftar" (17A08) van de fracties GroenLinks, D66 en CDA is met 34 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. De leden van de fracties D66, SP, PvdA, GroenLinks, CDA, Arnhem Centraal, ChristenUnie, Verenigd Arnhem en Partij voor de Dieren hebben voor gestemd. De leden van de fracties VVD en Arnhemse Ouderen Partij hebben tegen gestemd.

Het amendement "Afval scheiden lonend maken" (17A09g) van de fracties GroenLinks, PvdA en Arnhem Centraal is met 13 stemmen voor en 26 stemmen tegen verworpen. De leden van de fracties PvdA, GroenLinks, Arnhem Centraal, Verenigd Arnhem en Partij voor de Dieren hebben voor gestemd. De leden van de fracties D66, SP, VVD, CDA, ChristenUnie en Arnhemse Ouderen Partij hebben tegen gestemd.

De motie "Met veger, BLIK en de PET rond" (17M12) van de fractie ChristenUnie is met 34 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. De leden van de fracties D66, SP, PvdA, GroenLinks, CDA, Arnhem Centraal, ChristenUnie, Verenigd Arnhem en Partij voor de Dieren hebben voor gestemd. De leden van de fracties VVD en Arnhemse Ouderen Partij hebben tegen gestemd.

De motie "Statiegeld-fles overal welkom" (17M09) van de fractie Verenigd Arnhem is met 4 stemmen voor en 35 stemmen tegen verworpen. De leden van de fracties Arnhem Centraal, Verenigd Arnhem en Partij voor de Dieren hebben voor gestemd. De leden van de fracties D66, SP, PvdA, VVD, GroenLinks, CDA, ChristenUnie en Arnhemse Ouderen Partij hebben tegen gestemd.

Het voorstel is met 25 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. De leden van de fracties D66, SP, GroenLinks, CDA en ChristenUnie hebben voor gestemd. De leden van de fracties PvdA, VVD, Arnhem Centraal, Verenigd Arnhem, Arnhemse Ouderen Partij en Partij voor de Dieren hebben tegen gestemd.

3 Moties vreemd aan de agenda.

De motie "Transparante verdeling evenementenbudget" (17M10) van de fracties VVD en PvdA is met 15 stemmen voor en 24 stemmen tegen verworpen. De leden van de fracties PvdA, VVD, GroenLinks, Arnhemse Ouderen Partij en Partij voor de Dieren hebben voor gestemd. De leden van de fracties D66, SP, CDA, Arnhem Centraal, ChristenUnie en Verenigd Arnhem hebben tegen gestemd.

De motie "Geen woorden, maar eindelijk daden" (17M11) van de fracties Arnhemse Ouderen Partij en Partij voor de Dieren is met 2 stemmen voor en 37 stemmen tegen verworpen. De leden van de fracties Arnhemse Ouderen Partij en Partij voor de Dieren hebben voorgestemd. De leden van de fracties D66, SP, PvdA, VVD, GroenLinks, CDA, Arnhem Centraal, ChristenUnie en Verenigd Arnhem hebben tegen gestemd.

De raadsgriffier,

Mr. J.G.M. Kersten

De voorzitter,

H.E. De Vroome

7pm Politieke Maandag

GEMEENTE Arnhem

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE
RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM OP MAANDAG 13 APRIL 2017

De voorzitter: de heer Staal;

De raadsgriffier: de heer Kersten;

Aanwezig de leden: mevrouw A-Kum (PvdA), mevrouw Andeweg (D66), mevrouw Aylward-Straatsma (PvdA) de heer Bal (Verenigd Arnhem), de heer Becker (ChristenUnie), de heer Van Beers (Arnhemse Ouderen Partij), mevrouw Bouwkamp (GroenLinks), de heer Coenders (GroenLinks), de heer Combée (VVD) , de heer J. Elfrink (SP), de heer Van Geffen (SP), de heer Greving (PvdA), de heer L. de Groot (Partij voor de Dieren), de heer T. de Groot (GroenLinks), mevrouw Van Hamersveld-Pijpers (D66), de heer Kaatee (D66), mevrouw Kalthoff (VVD), de heer Karssenberg (CDA), mevrouw Kemperman (D66), de heer Kusters (SP), de heer Van der Laak (Arnhem Centraal), de heer Lenting (SP), de heer Loor (D66), mevrouw Louwers (PvdA), mevrouw Manders (Arnhem Centraal), de heer Montfrooy (CDA), de heer Noordzij (SP), mevrouw Peters (GroenLinks), mevrouw Plieger (ChristenUnie), de heer Van Sprang (SP), de heer Venhoek (D66), mevrouw De Vries (PvdA), de heer De Vroome (D66), de heer Van der Zee (VVD).

Afwezig de leden: de heer Çetintaş (SP), mevrouw van Dillen-Koorn (CDA), de heer Güven (D66), de heer Kelderman (VVD), mevrouw Lunter (SP)

Begintijd vergadering : 19:00 uur
Eindtijd vergadering : 20:00 uur

BESLUITEN:
Agendapunt:

6. Vaststellen van de Profielschets voor de nieuwe burgemeester, vaststellen van de de Verordening op de Vertrouwenscommissie en instellen van de Vertrouwenscommissie	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

De raadsgriffier,

Mr. J.G.M. Kersten

De voorzitter,

Mr. B. Staal

Zaaknummer:

Besluit van	27 maart 2017
Zaaknummer	136232

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

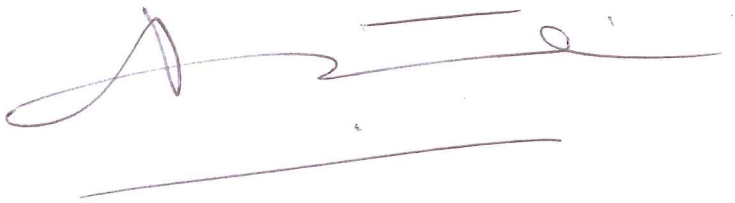
gelezen het voorstel van de Procedurecommissie van 3 mei 2017, Griffie nummer: 136232;

besluit:

De lijst van ingekomen stukken van 22 maart t/m 2 mei 2017 vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **136232**

ONDERWERP: Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 8 mei 2017

Voorstel

De Procedurecommissie stelt u voor in te stemmen met de adviezen bij de ingekomen stukken 22 maart t/m 2 mei 2017.

Als raadslid kunt u de ingekomen stukken inzien via het raadsinformatiesysteem.

Bijlagen

- Lijst ingekomen stukken 22 maart t/m 2 mei 2017

Gemeente Arnhem

Besluit van	27 maart 2017
Zaaknummer	136232

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Procedurecommissie van 3 mei 2017, Griffie nummer: 136232;

besluit:

De lijst van ingekomen stukken van 22 maart t/m 2 mei 2017 vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,

Lijst ingekomen stukken 22 maart t/m 2 mei 2017

Datum	Afzender	Titel	Advies	Toelichting
24-04-2017	FNV	Nieuw Beschut Werk	Betrekken bij de behandeling op de Politiek Maandag	Besluitvorming over raadsvoorstel "Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing re-integratieverordening" 8 mei 2017
24-04-2017	Deloitte Accountants BV	Accountantsverslag m.b.t. de controle van de jaarrekening 2016 van de gemeente Arnhem	Betrekken bij de behandeling op de Politiek Maandag	Betrekken bij de behandeling van de jaarstukken 2016 op de Politieke Maandag
20-04-2017	Provincie Gelderland	Begrotingscirculaire 2018	In handen stellen van het college van B&W ter afdoening, verzoek kopie antwoordbrief aan raad	
20-04-2017	Groenforum Arnhem	Wervende woonmilieus	Betrekken bij de behandeling op de Politiek Maandag	Betrekken bij debatverzoek "Wervende woonmilieus" 8 maart 2017
19-04-2017	Regio Arnhem Nijmegen	Begroting 2018 en jaarstukken 2016 Regio Arnhem Nijmegen	Betrekken bij de behandeling op de Politiek Maandag	Verzoek in handen stellen van B&W ter voorbereiding van het raadsvoorstel
18-04-2017	Stadsregio	Vertraging Jaarrekening 2016	In handen stellen van het college van B&W ter	

Datum	Afzender	Titel	Advies	Toelichting
			afdoening, verzoek kopie antwoordbrief aan raad	
14-04-2017	ODRA	Jaarstukken 2016, 1e begrotingswijziging 2017, Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2018-2021	In handen stellen van het college van B&W ter afdoening, verzoek kopie antwoordbrief aan raad	
13-04-2017	Stichting Kruispunt	Jaarverslag Kruispunt 2016	Voor kennisgeving aannemen	
10-04-2017	Rekenkamer Arnhem	Voorstel impact/risico analyse Werkbedrijf Arnhem	Betrekken bij de behandeling op de Politiek Maandag	
10-04-2017	VNG	VNH Ledenbrief 17/020: "Contractering en financiering van drie landelijke instellingen"		
10-04-2017	Mail dhr. Hulsker, Wijkplatform Elderveld	Alternatieve locaties zonnepanelen	Voor kennisgeving aannemen	
10-04-2017	VNG	VNG Ledenbrief 17/019: "Naar een nieuw cultuur- en erfgoedbeleid"	Voor kennisgeving aannemen	
06-04-2017	D66	Verantwoording fractiekostenvergoeding 2016	Voor kennisgeving aannemen	
06-04-2017	VNG	VNG Ledenbrief 17/018: "Instelling Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering"	Voor kennisgeving aannemen	

Datum	Afzender	Titel	Advies	Toelichting
06-04-2017	Partij voor de Dieren	Verantwoording fractiekostenvergoeding 2016	Voor kennisgeving aannemen	
04-04-2017	VNG	VNG Ledenbrief 17/013 Aanpassing modelverordening Wmo n.a.v. wijziging uitvoeringsbesluit Wmo	Voor kennisgeving aannemen	
04-04-2017	Arnhem Centraal	Verantwoording fractiekostenvergoeding 2016	Voor kennisgeving aannemen	
04-04-2017	VNG	VNG Ledenbrief17/012: Schaarse Vergunningen (d.d.07-03-17)		
31-03-2017	Nationale Ombudsman	rapport "De kunst van het handhaven Helder handhaven door de bril van de burger"	Voor kennisgeving aannemen	
31-03-2017	PSP'92 Arnhem	Stadsdichterschap van J. Laport	Voor kennisgeving aannemen	
28-03-2017	PvdA	Verantwoording fractiekostenvergoeding 2016	Voor kennisgeving aannemen	
28-03-2017	GroenLinks	Verantwoording fractiekostenvergoeding 2016	Voor kennisgeving aannemen	

Datum	Afzender	Titel	Advies	Toelichting
28-03-2017	SP	Verantwoording fractiekostenvergoeding 2016	Voor kennisgeving aannemen	
27-03-2017	Adviesraad WMO	Ongevraagd advies naar aanleiding van DIFTAR	Betrekken bij de behandeling op de Politiek Maandag	t.k.n. door de Adviesraad aan de raadsleden en fractievolgers gestuurd. Betrekken bij de PM van 27 maart 2017
27-03-2017	Provincie Gelderland	Ontslag burgemeester	Voor kennisgeving aannemen	
25-03-2017	De heer J.P. Eijgenraam	Behoud/vestiging concertlocatie voor de amateurkunst in Arnhem	Voor kennisgeving aannemen	

Politieke Maandag (b)

Dossiernummer	229
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 mei 2017
Agendapunt	2.1
Omschrijving	Rekenkamerrapport Privacy made in [Arnhem]; privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein
Organisatieonderdeel	Griffie
Steller	
Portefeuillehouder	Procedurecommissie
Fatale termijn	1 januari 0001
Behandelresultaat	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Politieke Maandag (i/m)	13 maart 2017
Politieke Maandag (i/m)	3 april 2017
Politieke Maandag (b)	**8 mei 2017**

Besluit van 8 mei 2017

Zaaknummer 2016-09-00732

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het onderzoeksrapport en voorstel van de Rekenkamer Arnhem van 13 februari 2017 zaaknummer: 2016-09-00732

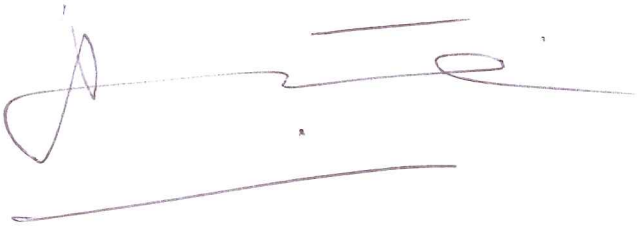
besluit:

1. De conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen;
2. Het college opdracht te geven om uitvoering te geven aan de aanbevelingen en binnen een termijn van drie maanden hiervoor een plan van aanpak aan de raad aan te bieden.

De griffier,

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **2016-09-00732**

ONDERWERP: **Onderzoeksrapport Privacy made in [Arnhem]** Privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein van de Rekenkamer Arnhem

Voorstel

De Rekenkamer stelt de gemeenteraad voor om de conclusies en aanbevelingen over te nemen die de Rekenkamer heeft geformuleerd in het onderzoeksrapport Privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein van 13 februari 2017 en met het college in debat te gaan over de uitvoering van de aanbevelingen van de Rekenkamer.

Inleiding

Met de decentralisaties in het sociaal domein, die vergaande samenwerking en gegevensdeling tussen gemeente en partners met zich meebrengen, is de verantwoordelijkheid van de gemeente op het gebied van privacy en informatiebeveiliging toegenomen. Binnen de gemeente Arnhem krijgt deze samenwerking onder meer gestalte via sociale wijkteams. Deze sociale wijkteams gelden voor inwoners als een centrale toegangspoort voor maatwerkvoorzieningen en ondersteuning binnen de Wet maatschappelijke ontwikkeling (Wmo) en Jeugdwet. De gemeenten hebben zich daarbij te voegen naar een veelvoud aan kaders, van (inter)nationale wetgeving, zoals de Wet bescherming persoonsgegeven en de Wet basisregistratie personen tot de normen uit de Baseline Informatiehuishouding Gemeenten. Bovendien is de regelgeving nog altijd in ontwikkeling; zo is er sinds 1 januari 2016 de meldplicht datalekken en geldt vanaf 2018 de nieuwe Europese privacyrichtlijn en -verordening.

Het inkleuren van het lokale beleid op basis van de hierboven beschreven context is complex. Deskundigen en betrokken instanties, zoals Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) en het College voor Bescherming Persoonsgegevens (Cbp, nu Autoriteit Persoonsgegevens), maakten zich grote zorgen over de vraag of plannen om privacy van burgers te beschermen op tijd gereed zouden zijn. De vraag rijst of de gemeenteraden hun controlerende en kaderstellende rol op het gebied van privacybeleid in het sociaal domein voldoende hebben kunnen vervullen en of colleges van B&W in staat blijken de uitvoering aan te laten sluiten op deze ontwikkelingen. Dit is voor de Rekenkamer Arnhem reden geweest om op eigen initiatief een onderzoek uit te voeren naar privacy- en informatieveiligheid in het sociaal domein in de gemeente Arnhem.

Beoogd effect

De rekenkamer geeft met dit onderzoek inzicht in de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid van de informatieveiligheid en het privacybeleid in het sociaal domein. Het sociaal domein is hierbij gedefinieerd als

Arnhem GEMEENTE

de taken die de gemeente uitvoert op het gebied van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet (werk en inkomen), waarbij de nadruk in dit onderzoek ligt op de eerste twee wetten. Die keuze is gemaakt vanwege de ontwikkelingen rondom de sociale wijkteams in Arnhem, die zich met name bezighouden met de Wmo en Jeugdwet. Op een algemeen niveau is privacy en informatieveiligheid op het gebied van de Participatiewet onderzocht.

Met het onderzoek geeft de rekenkamer mogelijke richtingen van verbetering, rekening houdend met de nu al bekende wettelijke veranderingen in de komende 1,5 jaar. Het onderzoek beoordeelt of de gemeentelijke kaders voldoen aan de landelijke wetgeving; in hoeverre de gemeentelijke kaders verwerkt zijn in de organisatie en werkprocessen; of de kaders als werkbaar worden ervaren (zijn er bijvoorbeeld knelpunten en risico's voor inwoners en gemeente, met specifieke aandacht voor de sociale wijkteams); en op welke wijze de raad betrokken is bij informatieveiligheid en privacy.

Argumenten

Het rapport bestaat uit twee delen. In de bestuurlijke nota staan de conclusies en aanbevelingen verwoord en is de bestuurlijke reactie van het college opgenomen. De nota van bevindingen betreft de feitelijke onderzoeksresultaten die onderliggend zijn aan de bestuurlijke nota.

De gemeente Arnhem heeft – zeker in relatie tot andere gemeenten – op tijd privacy en informatieveiligheid een goede plek gegeven in kaders, bestuur, beleid en organisatie. Hierdoor is in een vroeg stadium het besef van het belang van privacy en informatieveiligheid ontwikkeld bij wijkteammedewerkers. Op het gebied van informatieveiligheid heeft het college een duidelijk beeld van noodzakelijke acties om tot een goed basisniveau van veiligheid te komen.

Het onderzoek heeft tegelijkertijd enkele risico's voor gemeenten en inwoners naar voren gebracht, die een negatieve invloed kunnen hebben op de doeltreffendheid van het privacy- en informatieveiligheidsbeleid. Zo blijken in de praktijk wijkteammedewerkers afwegingen om gegevens te verzamelen en delen niet eenduidig te maken, waardoor er verschillen in werkwijze optreden. Ook vindt er mailverkeer met persoonsgegevens tussen wijkteams en zorgpartners onbeveiligd plaats.

Verder ervaren raadsleden nog onvoldoende grip op het thema. Zij geven aan onvoldoende te weten om te bepalen of de gemeente, maar ook samenwerkende partijen, de privacy en informatieveiligheid op orde hebben.

De ambtelijke organisatie is ten slotte bezig om de controle en het verkrijgen van zicht op de omgang en borging van informatieveiligheid en privacy bij samenwerkende partijen te ontwikkelen. Daar hoort ook het maken van heldere afspraken bij, alsmede het verder uitwerken van een opleidingsplan, met name ook voor nieuwe medewerkers. Ten tijde van het onderzoek is het nog onduidelijk hoe de gemeente bijvoorbeeld de afspraken met de stichting Sociale Wijkteams Arnhem vormgeeft.

Kanttekeningen

Geen.

Financiën

N.v.t.

Uitvoering

Indien uw raad besluit de aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen, dan adviseert de Rekenkamer u het college te verzoeken binnen een termijn van drie maanden een plan van aanpak aan de raad aan te bieden. In het plan van aanpak dient het college aan te geven op welke wijze de aanbevelingen van de Rekenkamer uitgevoerd zullen worden. De Rekenkamer kan in een nazorgonderzoek nagaan op welke wijze de aanbevelingen zijn uitgevoerd en de raad hierover infomeren.

Communicatie

De Rekenkamer licht het rapport aan uw raad toe tijdens informatieve raadskamervergadering en geeft een persbericht uit.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

Het Rekenkamerrapport Privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein.

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

n.v.t.

Zaaknummer	2016-09-00732

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het onderzoeksrapport en voorstel van de Rekenkamer Arnhem van 13 februari 2017 zaaknummer: 2016-09-00732

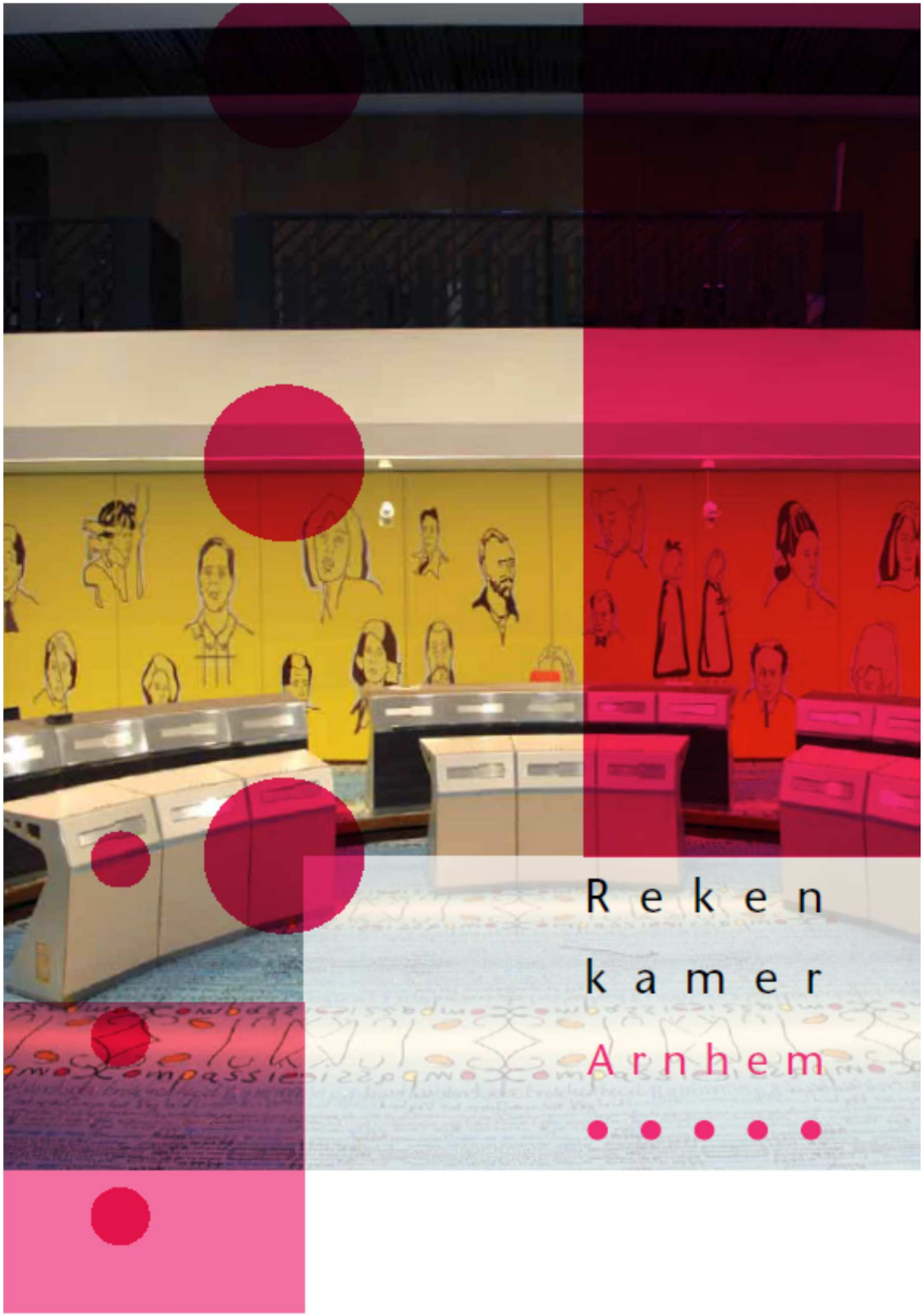
besluit:

1. De conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen;
2. Het college opdracht te geven om uitvoering te geven aan de aanbevelingen en binnen een termijn van drie maanden hiervoor een plan van aanpak aan de raad aan te bieden.

De griffier, De voorzitter,

Privacy made in [Arnhem]

Privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein

Rekenkamer Arnhem

Privacy made in [Arnhem]

Privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein

Eindrapport

Arnhem, 13 februari 2017

Rekenkamer Arnhem

Mr A.H. Teeuw
Drs. H.J.W. Verdellen
Drs L.M.D. Zwier-Kentie

Zaaknummer: 2016-09-00732

Uitgevoerd in opdracht van de Rekenkamer door: Necker van Naem

Reken kamer Arnhem

Inhoudsopgave

Bestuurlijke Nota 1

1 Onderzoeksverantwoording 2
2 Conclusies en aanbevelingen 6
2.1 / Algemene boodschap 6
2.2 / Conclusies 6
2.3 / Aanbevelingen 9
3 Reactie college van B&W 11
4 Nawoord rekenkamer 15

Nota van Bevindingen 16

1 Introductie 17
2 Beleid, Governance en informatievoorziening 20
2.1 / Wettelijke kaders 20
2.2 / Arnhemse visie op privacy 23
2.3 / Arnhemse visie op informatieveiligheid 26
2.4 / Inrichting van Governance 27
2.5 / Taken en systemen rondom informatieveiligheid 29
2.6 / Informatievoorziening aan de raad 34
3 Uitvoering: sociale wijkteams en zorgpartners 37
3.1 / Privacy binnen de sociale wijkteams 37
3.2 / Informatieveiligheid binnen de sociale wijkteams 42
3.3 / Ervaringen van (zorg)partners 43
4 Toetsing van normen 53
5 Samenvattend: doelmatigheid, doeltreffendheid en risico's 57
5.1 / Doelmatigheid en doeltreffendheid 57
5.2 / Risico's voor inwoners en gemeente 58

Bijlagen 59

Bijlage 1. Geraadpleegde documenten 59
Bijlage 2. Gesproken personen 61
Bijlage 3. Begrippenlijst 63

Rekenkamer Arnhem

Bestuurlijke Nota

Rekenkamer Arnhem

1 Onderzoeksverantwoording

Aanleiding

Met de decentralisaties in het sociaal domein, die vergaande samenwerking en gegevensdeling tussen gemeente en partners met zich meebrengen, is de verantwoordelijkheid van de gemeente op het gebied van privacy en informatiebeveiliging toegenomen. Binnen de gemeente Arnhem krijgt deze samenwerking onder meer gestalte via sociale wijkteams. Deze sociale wijkteams gelden voor inwoners als een centrale toegangspoort voor maatwerkvoorzieningen en ondersteuning binnen de Wet maatschappelijke ontwikkeling (Wmo) en Jeugdwet. De gemeenten hebben zich daarbij te voegen naar een veelvoud aan kaders, van (inter)nationale wetgeving, zoals de Wet bescherming persoonsgegeven en de Wet basisregistratie personen tot de normen uit de Baseline Informatiehuishouding Gemeenten. Bovendien is de regelgeving nog altijd in ontwikkeling; zo is er sinds 1 januari 2016 de meldplicht datalekken en geldt vanaf 2018 de nieuwe Europese privacyrichtlijn en -verordening.

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat veel gemeenten moeite hebben met het inkleuren van het lokale beleid omtrent privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein. Het inkleuren van het lokale beleid op basis van de hierboven beschreven context is complex. Deskundigen en betrokken instanties, zoals Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) en het College voor Bescherming Persoonsgegevens (Cbp, nu Autoriteit Persoonsgegevens), maakten zich grote zorgen over de vraag of plannen om privacy van burgers te beschermen op tijd gereed zouden zijn. De vraag rijst dan ook of de gemeenteraden hun controlerende en kaderstellende rol op het gebied van privacybeleid in het sociaal domein voldoende hebben kunnen vervullen en of colleges van B&W in staat blijken de uitvoering aan te laten sluiten op deze ontwikkelingen. Dit is voor de Rekenkamer Arnhem reden geweest om op eigen initiatief een onderzoek uit te voeren naar privacy- en informatieveiligheid in het sociaal domein in de gemeente Arnhem.

Doelstelling en vraagstelling

De rekenkamer beoogt met het onderzoek inzicht te krijgen in de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid van de informatieveiligheid en het privacybeleid in het sociaal domein. Het sociaal domein is hierbij gedefinieerd als de taken die de gemeente uitvoert op het gebied van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet (werk en inkomen), waarbij de nadruk ligt op de eerste twee wetten. Die keuze is gemaakt vanwege de ontwikkelingen rondom de sociale wijkteams in Arnhem, die zich met name bezighouden met de Wmo en Jeugdwet. Op een algemeen niveau is privacy en informatieveiligheid op het gebied van de Participatiewet onderzocht.

Met het onderzoek wil de rekenkamer mogelijke richtingen van verbetering identificeren (rekening houdend met de nu al bekende wettelijke veranderingen in de komende 1,5 jaar). Het onderzoek beoordeelt of de gemeentelijke kaders voldoen aan de landelijke wetgeving; in hoeverre de gemeentelijke kaders verwerkt zijn in de organisatie en werkprocessen; of de kaders als werkbaar worden ervaren (zijn er bijvoorbeeld knelpunten en risico's voor inwoners en gemeente, met specifieke aandacht voor de sociale wijkteams); en op welke wijze de raad betrokken is bij informatieveiligheid en privacy.

De centrale vraag in dit onderzoek is als volgt geformuleerd:

In hoeverre zijn de informatieveiligheid en het privacybeleid in het sociaal domein van de gemeente Arnhem doeltreffend en doelmatig?

De centrale vraag is vervolgens uitgewerkt in onderstaande deelvragen, geclusterd naar drie thema's: beleid, Governance, en bewustzijn.'

Beleid

1 Wat zijn kaders, doelen en werkwijzen?
2 Op welke wijze heeft de gemeenteraad kaders gesteld ten aanzien van informatiebeveiliging en privacybeleid in het sociaal domein; en welke rol neemt zij ten aanzien van dit onderwerp in?

Governance en werkprocessen

3 Wat zijn taken en bevoegdheden, hoe is de organisatie (governance) van het privacybeleid en informatieveiligheid vormgegeven?
    a. Tussen gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie
    b. Tussen ambtelijke organisatie, de sociale wijkteams en ketenpartners
4 Hoe functioneert deze organisatorische constellatie in de praktijk in het sociaal domein?
5 Voldoet de Arnhemse uitvoeringspraktijk in het sociaal domein aan de relevante wet- en regelgeving?
    a. Waar zitten eventuele knelpunten?
    b. Welke risico's lopen de inwoners van Arnhem?
    c. Welke risico's loopt de gemeente Arnhem?
    d. Welke beheermaatregelen kan het college van B&W het beste nemen om deze mogelijke risico's te mitigeren?
6 Op welke wijze geeft het college van B&W invulling aan de actieve en passieve informatieverstrekking aan de gemeenteraad met betrekking tot informatieveiligheid en privacy in het sociaal domein?

Bewustzijn

7 Op welke wijze wordt aandacht gegeven aan het bewustzijn onder medewerkers op het gebied van privacy en informatieveiligheid?

Toekomst

8 Welke verbeterpunten zijn noodzakelijk dan wel nodig?

Onderzoeksuitvoering

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode oktober-november 2016. Allereerst is een analyse uitgevoerd op documenten die het beleid, de Governance en werkwijze van de gemeente wat betreft het sociaal domein, privacy en informatieveiligheid beschrijven (zie bijlage 1 voor een overzicht van de geanalyseerde documenten). Vervolgens is met 11 gemeentelijke betrokkenen gesproken, onder wie de portefeuillehouder privacy, de Functionaris Gegevensbescherming, de Chief Information Security Officer en de Chief Information Officer (CISO en CIO) en ambtelijk betrokkenen bij de inrichting en uitvoering van de sociale wijkteams (zie bijlage 2 voor een overzicht van personen die in het kader van dit onderzoek zijn gesproken).

Daarnaast is 116 gecontracteerde zorgpartners (op basis van contracten uit 2015) en 10 niet-gecontracteerde (zorg)partners gevraagd een enquête in te vullen over hun beeld van de wijze waarop de gemeente Arnhem omgaat met privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein. Wat betreft gecontracteerde zorgpartners is een minimale omzet van 5.000 euro aan zorg binnen de gemeente Arnhem aangehouden.[1] Deze enquête is ingevuld door 53 organisaties (een respons van 42%), waaronder de vier grootste zorgaanbieders binnen het Wmo- en Jeugddomein. De 53 organisaties vertegenwoordigen gezamenlijk 65% van de totale omzet van zorgpartners van de gemeente Arnhem. De respons levert daarmee onderzoekstechnisch een voldoende betrouwbaar en representatief beeld op van zorgpartners (een betrouwbaarheidspercentage van 95% bij een foutenmarge van 10%). Daar waar in de antwoorden verschillen tussen de domeinen of functies zichtbaar waren, is dat vermeld in de rapportage. Er waren geen structurele verschillen in de antwoorden tussen grote en kleine organisaties, of tussen de functies van de respondenten (directie, management of uitvoerend).

Met negen organisaties vanuit verschillende domeinen (Wmo, Jeugdwet en Participatiewet) is een verdiepend gesprek gehouden over de uitkomsten van de enquête (zie bijlage 2). Deze groep vertegenwoordigde zowel instellingen die in de sociale wijkteams werkzaam zijn, niet-gespecialiseerde organisaties zonder contract met de gemeente en gespecialiseerde organisaties die op basis van een inkoopcontract werken met de gemeente Arnhem.

Tot slot zijn alle raadsfracties uitgenodigd voor een bijeenkomst om de rol van de raad op dit thema te bespreken. Acht van de elf fracties (D66, SP, PvdA, VVD, GroenLinks, Arnhem Centraal, ChristenUnie en Partij voor de Dieren) hebben hieraan deelgenomen (zie bijlage 2).

Een normenkader is als hulpmiddel gebruikt om essentiële onderdelen van privacy- en informatieveiligheidsbeleid te toetsen (Tabel 1, zie hoofdstuk 4 voor de toetsing van de normen).

Tabel 1. Normenkader

Normenkader
In het privacybeleid van de gemeente ten aanzien van het sociale domein wordt verwezen naar de relevante wettelijke kaders.
De gemeenteraad heeft in zijn beleid voor het sociaal domein bepalingen vastgelegd over de borging van privacy in het algemeen en de bescherming van persoonsgegevens in het bijzonder en hierbij ook de rolverdeling tussen college en raad vastgelegd.
De gemeente heeft met zorgpartners convenanten afgesloten waarin de voorwaarden voor uitwisseling van persoonsgegevens staan.
Binnen de gemeentelijke organisatie is een controlemechanisme aanwezig dat er voor zorgt dat er op de juiste wijze wordt omgegaan met privacygevoelige gegevens.
a. De gemeente heeft met de zorgpartners formele afspraken gemaakt over hoe zij de omgang met privacygevoelige gegevens van inwoners verantwoorden. b. De gemeenteraad is actief geïnformeerd over de wijze waarop de zorgpartners de privacy van de inwoners waarborgen.

[1] In totaal gaat het om 191 gecontracteerde zorgaanbieders in 2015.

In werkprocessen ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens zijn taken en bevoegdheden helder beschreven en duidelijk belegd.
De werkprocessen zijn - in ieder geval wat betreft het privacyaspect- voor ingebruikname getoetst met betrokken medewerkers op werkbaarheid en risico's.
Uit de werkprocessen is op te maken wanneer, door wie en om welke reden privacygevoelige informatie is geraadpleegd.
Er wordt periodiek aandacht besteed aan het bewustzijn van medewerkers in het sociaal domein met betrekking tot privacy en informatieveiligheid.

Op 13 december 2016 is de Nota van Bevindingen voor een controle op de feiten voorgelegd aan de ambtelijke organisatie. De reactie van de ambtelijke organisatie is op 5 januari 2016 ontvangen. Op 17 januari 2017 is de Bestuurlijke Nota aan het college van B&W verstuurd voor een bestuurlijke reactie.

Leeswijzer

Dit rapport bestaat uit twee delen, namelijk het deel Bestuurlijke Nota en het deel Nota van Bevindingen. De Bestuurlijke Nota bestaat uit vier hoofdstukken. In dit hoofdstuk legt de rekenkamer verantwoording af over het uitgevoerde onderzoek. In hoofdstuk 2 presenteert de rekenkamer haar conclusies en aanbevelingen (deelvraag 8). In hoofdstuk 3 staat de bestuurlijke reactie van het college van B&W en hoofdstuk 4 bevat het nawoord.

In de Nota van Bevindingen staan de onderzoeksresultaten, waarop de rekenkamer haar conclusies en aanbevelingen baseert. Hoofdstuk 1 introduceert het thema. Hoofdstuk 2 gaat in op de wettelijke kaders ten aanzien van privacy en informatieveiligheid die van toepassing zijn op gemeenten en de wijze waarop de gemeente Arnhem daarop beleid voert. Ook worden de organisatie van de Governance en belangrijke taken en systemen rondom informatieveiligheid en informatievoorziening aan de raad besproken (deelvragen 1 t/m 3, 6 en 7). Hoofdstuk 3 gaat in op hoe privacy en informatieveiligheid in de praktijk gestalte krijgen, of dit voldoet aan de wettelijke en lokale kaders en welk beeld zorgpartners van de praktijk hebben (deelvragen 4, 5 en ook 7). In hoofdstuk 4 wordt de toetsing van de normen gepresenteerd. Het laatste hoofdstuk 5 geeft antwoord op de hoofdvraag en vat samen welke risico's er voor inwoners en gemeente volgen uit de bevindingen.

Het rapport bevat drie bijlagen. In bijlage 1 en 2 staan de geraadpleegde bronnen en personen. In bijlage 3 is een begrippenlijst van juridische en technische begrippen en afkortingen opgenomen. Om de leesbaarheid van het rapport te vergroten, worden de begrippen niet steeds in de tekst toegelicht.

Rekenkamer Arnhem

2 Conclusies en aanbevelingen

2.1 / Algemene boodschap

De gemeente Arnhem heeft – zeker in relatie tot andere gemeenten – op tijd privacy en informatieveiligheid een goede plek gegeven in kaders, bestuur, beleid en organisatie. Hierdoor is in een vroeg stadium het besef van het belang van privacy en informatieveiligheid ontwikkeld bij wijkteammedewerkers. Op het gebied van informatieveiligheid heeft het college een duidelijk beeld van noodzakelijke acties om tot een goed basisniveau van veiligheid te komen.

Het onderzoek heeft tegelijkertijd enkele risico's voor gemeenten en inwoners naar voren gebracht, die een negatieve invloed kunnen hebben op de doeltreffendheid van het privacy- en informatieveiligheidsbeleid. Zo blijken in de praktijk wijkteammedewerkers afwegingen om gegevens te verzamelen en delen niet eenduidig te maken, waardoor er verschillen in werkwijze optreden. Ook vindt er mailverkeer met persoonsgegevens tussen wijkteams en zorgpartners onbeveiligd plaats. Verder ervaren raadsleden nog onvoldoende grip op het thema. Zij geven aan onvoldoende te weten om te bepalen of de gemeente, maar ook samenwerkende partijen, de privacy en informatieveiligheid op orde hebben. De ambtelijke organisatie is ten slotte bezig om de controle en het verkrijgen van zicht op de omgang en borging van informatieveiligheid en privacy bij samenwerkende partijen te ontwikkelen. Daar hoort ook het maken van heldere afspraken bij. Ten tijde van het onderzoek is het nog onduidelijk hoe de gemeente bijvoorbeeld de afspraken met de stichting Sociale Wijkteams Arnhem vormgeeft.

2.2 / Conclusies

1 Het college en de gemeenteraad van Arnhem hebben op een doelmatige wijze privacy- en informatieveiligheidbeleid in het sociaal domein vormgegeven, door in een vroeg stadium het onderwerp bestuurlijke dekking te geven en een helder algemeen privacykader vast te stellen.

Door vóór de decentralisaties in 2015 privacy als portefeuille te benoemen en als gemeenteraad een privacykader vast te stellen hebben privacy en informatieveiligheid al bij de invoering van nieuwe structuren, zoals de wijkteams, aandacht gekregen. Hierdoor is er sprake van veel bewustzijn voor het thema onder wijkteammedewerkers en is het informatiesysteem van de wijkteams opgebouwd aan de hand van de principes in het privacykader. De visie van het college is dat privacy en informatieveiligheid niet alleen met papier kan worden gewaarborgd, maar in de praktijk veelvuldig als gespreksonderwerp aan bod moet komen. Het is een bewuste keuze van het college om niet alles voor te willen schrijven, maar het eigen denken van professionals in de uitvoering leidend te laten zijn.

2 College en gemeenteraad zien privacy en informatieveiligheid als een politiek thema, maar raadsleden zijn nog op zoek naar de juiste invulling van hun rol om bij te dragen aan controle op doeltreffendheid van het privacy- en informatieveiligheidsbeleid.

Raadsleden willen zich graag uitspreken over het thema, maar hebben nog niet het gevoel dat ze er grip op hebben. De antwoorden op raadsvragen en informatievoorziening in de P&C-cyclus geven volgens hen niet

de informatie waarmee ze kunnen vaststellen dat privacy en informatieveiligheid binnen en buiten de gemeente is gewaarborgd. Zij verwachten bijvoorbeeld uitkomsten van steekproeven of audits binnen de gemeente en bij externe partijen. Het college vraagt zich tegelijkertijd af op welk detailniveau zij inzicht kan geven over de praktijk bij de wijkteams, zonder daarin de privacy van inwoners te schenden. Dit vraagt ook van raadsleden om zich soms anders te positioneren, bijvoorbeeld door op een andere manier vragen te stellen aan het college: los van casuïstiek en meer vanuit algemeen beleid en patronen in de uitvoering.

3 De governance binnen de gemeente is goed georganiseerd, maar het verkrijgen van zicht op de omgang met en de borging van privacy en informatieveiligheid bij derden moet nog vorm krijgen.

Er is door het college veel aandacht besteed aan de Governance rondom privacy en informatieveiligheid. Er is een nauwe samenwerking tussen deze twee thema's met een duidelijke verdeling in verantwoordelijkheden. Er is een juridisch concern controller/Functionaris Gegevensbescherming die steeds meer als interne toezichthouder zal gaan opereren, waarbij een interne auditor dat doet aan de kant van informatieveiligheid. Privacy en informatieveiligheid wordt periodiek besproken in een 'security en privacy'-overleg. Ook binnen de wijkteams is privacy als specifiek thema bij de teamleider belegd en is het vast agendapunt bij de werkoverleggen. Daarnaast worden er verschillende (verplichte) audits gedaan waardoor de gemeente zicht houdt op informatieveiligheid (bijv. DigiD en Suwi).

De wijze waarop de gemeente inzicht heeft in hoe derden omgaan met gegevens binnen het sociaal domein is nog minder ontwikkeld. De afgelopen jaren heeft de gemeente hier nog geen uitvoering aan gegeven. Er is een EDP-auditor aangetrokken om dit vorm te gaan geven. Met de Stichting Sociale Wijkteams Arnhem is ten tijde van het onderzoek nog geen afspraak gemaakt over vormen van externe toezicht (naast het installeren van een Raad van Toezicht), zoals audits, evaluaties of steekproeven. Ook zijn er geen vormen van controle bekend onder gecontracteerde zorgpartners of met Zorg-Lokaal, de organisatie die een deel van de backoffice verzorgt. Formeel heeft de gemeente dan wel geen verantwoordelijkheid voor de manier waarop gecontracteerde zorgpartners met informatiebeveiliging en privacy omgaan, maar materieel blijft de gemeente aanspreekbaar op wat er met de gegevens van haar burgers gebeurd.

4 Het college gaat planmatig en gestructureerd om met benodigde acties op het gebied van informatieveiligheid en privacy in het sociaal domein.

Er is een uitgebreid Actieplan Informatieveiligheid en Privacy met tijdspad, prioritering en benodigde inzet. De intentie is om zo snel mogelijk te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten. Er wordt met name aandacht besteed aan een goed functionerende Plan-Do-Check-Act--cyclus. Daarnaast zijn er bij incidenten duidelijke protocollen die gevolgd worden, zoals gebeurd is bij het datalek in februari 2016.

5 Binnen sociale wijkteams is er een hoge mate van bewustzijn op het gebied van privacy en informatieveiligheid, maar binnen de ambtelijke organisatie is het bewustzijn nog geen gemeengoed.

Het bewustzijn rondom privacy en informatieveiligheid is vanaf het begin van de sociale wijkteams een aandachtspunt geweest. Sociale wijkteammedewerkers fungeren daarom op dit moment dan ook als een poortwachter op het gebied van privacy en informatieveiligheid. Er zijn meerdere voorbeelden waarbij

medewerkers van het wijkteam op basis van vragen vanuit andere gemeentelijke afdelingen waarschuwden voor mogelijke risico's voor privacy en informatieveiligheid. De aandacht voor privacy en informatieveiligheid die wel georganiseerd is in de Governance, lijkt dus nog niet breed gedeeld in de ambtelijke organisatie. Het is in de opvatting van de Rekenkamer verheugend dat deze aandacht goed geborgd is in de nieuwe werkvorm, maar tegelijkertijd zorgelijk dat de borging binnen de ambtelijke organisatie achterblijft.

6 De werkafspraken van de wijkteams met betrekking tot privacy zijn niet bekend onder alle wijkteammedewerkers en bieden geen afwegingskader voor het verzamelen en delen van gegevens.

Ondanks de hoge mate van bewustzijn op het thema, is er sprake van verschillen in de werkwijze tussen wijkteammedewerkers. Volgens zorgpartners leidt dat tot momenten waarbij wijkteammedewerkers om teveel informatie vragen (bijvoorbeeld wanneer behandelplannen moeten worden verstuurd), maar ook tot situaties waarbij privacy teveel als belemmering wordt opgeworpen om informatie te delen. Het risico daarvan is enerzijds dat de privacy van inwoners geschaad wordt, anderzijds dat er onvoldoende informatie is om tot de juiste zorg of ondersteuning te komen. De werkprocessen lijken te weinig handvatten te bieden om een eenduidigheid te waarborgen. Hoewel de algemene uitgangspunten wel bekend zijn, is er geen sprake van een stappenplan of afwegingsinstrument waardoor elke wijkteammedewerker op dezelfde manier beslist hoe en met wie gegevens te delen. Het gaat daarbij niet om het werken met een 'afvinklijst', want dat zou tot schijnzekerheid leiden. Kernpunt is het bieden van enige houvast bij het maken van afwegingen en vooral ook om die afwegingen later te kunnen reproduceren en gezamenlijk te evalueren. Deze wens wordt ook nadrukkelijk geformuleerd vanuit de wijkteammedewerkers zelf.

Er is nog geen herhaalde aandacht voor het thema informatieveiligheid en privacy binnen het opleidingsprogramma voor de gemeentelijke organisatie, al is er voor 2017 wel een algemene campagne gepland.

Ook samenwerkende (zorg)partners geven aan een eenvoudig protocol te missen waarop zij elkaar en de gemeente op kunnen aanspreken. Organisaties hebben bovendien verschillende visies op het delen van gegevens: voor sommigen is nadrukkelijke toestemming van cliënten altijd noodzakelijk, voor anderen geldt dat in bepaalde gevallen niet, of verschilt de wijze waarop toestemming wordt verkregen (bijvoorbeeld schriftelijk of mondeling).

7 Tussen zorgpartners en wijkteams vindt onbeveiligd mailverkeer plaats.

Met Vecozo is er volgens wijkteammedewerkers en zorgpartners een veilig communicatiesysteem voorhanden. Toch zien zorgpartners dat er regelmatig onbeveiligd mailverkeer met persoonsgegevens plaatsvindt tussen hen en wijkteammedewerkers. Voor de goede orde: het mailverkeer tussen de gemeente en de wijkteams is wel beveiligd.

8 Inwoners zijn onvoldoende op de hoogte van de wijze waarop de gemeente gegevens verzamelt en deelt.

In een inwonersonderzoek van april 2016 gaf 33% van de ondervraagden aan dat de wijkcoach niet had gesproken over privacy en dat 25% niet wist of het onderwerp besproken was. Dit kan een teken zijn dat het achterlaten van de folder niet voldoende informatie geeft over privacy. Uit de interviews blijkt echter ook dat

het voorkomt dat de folders vergeten worden. Ook zorgpartners geven aan dat inwoners lang niet altijd weten wat er met hun gegevens gebeurt. Omdat de gemeente de ambitie heeft om inwoners zo veel mogelijk zicht op en regie over hun eigen gegevens te geven, zal actieve communicatie over privacy en informatieveiligheid richting inwoners juist belangrijker worden.

2.3 / Aanbevelingen

Aan de raad

1 Bespreek met het college wanneer u welke informatie over privacy en informatieveiligheid (binnen de gemeente en bij samenwerkende partijen) van het college verwacht.

Om als raad meer grip te krijgen op de kaderstellende en controlerende rol op het gebied van privacy en informatieveiligheid, is het allereerst aan te bevelen om met het college de informatievoorziening te bespreken. De informatievoorziening wordt door raadsleden nu als te algemeen beschouwd en een logische stap zou dus zijn om meer verdiepende informatie te geven. Het college zal hierbij moeten afwegen welke informatie er vanuit privacy-oogpunt gedeeld kan worden. Wat in elk geval mogelijk lijkt is bijvoorbeeld een samenvatting van uitkomsten van audits, steekproeven en evaluaties, of voorbeelden van werkwijzen aan de hand van anonieme casuïstiek. Tegelijkertijd vraagt meer grip op het thema ook van raadsleden om zichzelf te positioneren. Dat betekent bijvoorbeeld nagaan of het college bij nieuw te ontwikkelen beleid of structuurveranderingen - zoals in het geval van de sociale wijkteams - voldoende aandacht heeft besteed aan privacy of informatieveiligheid. Het kan ook betekenen om signalen die raadsleden vanuit inwoners meekrijgen om te vormen in een vraag die expliciet gerefereerd aan de uitgangspunten in het privacybeleid.

2 Vraag het college om:

- **a. overzicht van samenwerkende partijen in het sociaal domein;**
- **b. hoe het college deze partijen stuurt op privacy en informatieveiligheid en;**
- **c. hoe het college controleert en/of borgt deze partijen voldoen aan het gemeentelijk privacy- en informatieveiligheidsbeleid.**

Op basis van samenwerkingsovereenkomsten en contracten heeft de gemeente met verschillende partijen afgesproken dat zij voldoen aan wettelijke en lokale kaders rondom privacy en informatieveiligheid. Controle op het naleven van deze afspraken is nog in ontwikkeling. De rekenkamer beveelt de raad aan om het college te vragen om op de hoogte te worden gehouden van deze ontwikkelingen. Nadrukkelijke aandacht hierin vraagt de stichting Sociale Wijkteams Arnhem, als een nieuwe belangrijke samenwerkingspartner binnen het sociaal domein.

Aan het college

3 Verbreed het bewustzijn op het gebied van privacy en informatieveiligheid zoals dat nu aanwezig is bij wijkteammedewerkers onder de gehele gemeentelijke organisatie.

De poortwachtersfunctie die wijkteams nu op meerdere momenten hebben vervuld, zal breder in de organisatie moeten worden belegd voor optimale aandacht voor bewustzijn met betrekking tot privacy en informatieveiligheid, bijvoorbeeld via het opleidingsprogramma voor de gemeentelijke organisatie. Onderzoek of de geplande bewustzijnscampagne het gewenste effect heeft.

4 Werk in samenwerking met de stichting Sociale Wijkteams Arnhem de uitgangspunten van het privacy- en informatieveiligheidsbeleid uit in een concreter afwegingskader voor wijkteammedewerkers.

Een dergelijk afwegingskader hoeft niet meer te zijn dan enkele stappen die standaard doorlopen worden of een simpel stroomschema. Het gaat hierbij niet om het zetten van vinkjes, maar om wijkteams te stimuleren bij afwegingen om informatie te verzamelen of te delen telkens dezelfde vragen te stellen. Daarmee wordt enige houvast geboden bij het maken van afwegingen en vooral ook om die afwegingen later te kunnen reproduceren en gezamenlijk te evalueren. Bovendien sluit dit aan bij de nadrukkelijke wens van en roep vanuit de wijkteammedewerkers zelf. Betrek ook (zorg)partners bij de werkbaarheid van het afwegingskader. Bediscussieer ook de rol van het verkrijgen van toestemming van de inwoner bij het opstellen van een afwegingskader, met het oog op de afhankelijkheid van de zorgbehoeftige inwoner van de gemeente.

5 Onderzoek mogelijkheden om emailverkeer beveiligd te laten plaatsvinden.

Het standaard beveiligen van e-mails tussen wijkteammedewerkers en zorgpartners heeft wat betreft informatieveiligheid de voorkeur. Het kan echter ook belemmerend werken, wanneer het negatief van invloed is op het gebruikersgemak. Daarom is het goed om te onderzoeken op welke punten beveiligd emailverkeer noodzakelijk is, en in welke gevallen dat doeltreffende samenwerking kan tegenwerken.

6 Besteed aandacht aan de communicatie over privacy en informatieveiligheid aan inwoners.

Om de communicatie over privacy en informatieveiligheid aan inwoners te verbeteren, kan een mogelijkheid zijn om op de gemeentelijke website een helder overzicht te geven van wat de gemeente doet met de gegevens van inwoners. Een grafische weergave kan hierbij helpen.

3 Reactie college van B&W

Rekenkamer Arnhem
P/a Stadhuis

Zaaknr.:
Documentnr.:
Datum: 7 februari 2017

BESTUURLIJKE REACTIE COLLEGE VAN B. EN W. OP HET RAPPORT 'PRIVACY EN INFORMATIEVEILIGHEID IN HET SOCIAAL DOMEIN' (REKENKAMERRAPPORT VERSIE D.D. 17 JANUARI 2017)

De Rekenkamer Arnhem heeft het college van burgemeester en wethouders uitgenodigd een bestuurlijke reactie te geven op haar rapport 'Privacy en Informatieveiligheid in het sociaal domein' (versie d.d. 17 januari 2017). In zijn vergadering van 7 februari 2017 heeft het college de volgende bestuurlijke reactie vastgesteld.

In hoofdlijnen een positief beeld

Ons college is verheugd dat de Rekenkamer in haar uitgebreide onderzoeksrapport als positieve elementen juist dié zaken benoemt, die vanaf het begin voor ons college centraal hebben gestaan en waar ons beleid en alle inspanningen dan ook op gericht zijn.

Al in een vroeg stadium is het besef van het belang van privacy en informatieveiligheid ontwikkeld bij de medewerkers van de Arnhemse sociale wijkteams, zo constateert de Rekenkamer.[1] Dit doet ons goed. Zonder een hoog privacybewustzijn - de juiste grondhouding - bij degenen die op de werkvloer staan, blijft iedere privacymaatregel namelijk slechts papier en zonder werkelijk effect. Dit is de basisgedachte achter het Arnhemse privacybeleid, en daarom heeft ons college juist op dit punt - privacybewustzijn - sterk ingezet. We menen dit ook terug te zien in het compliment van zorpartners, dat de gemeente Arnhem het vergeleken bij andere gemeenten in de regio 'erg goed' doet.[2]

Privacy begint bij het niét verzamelen van gegevens, zo stellen we in ons Arnhems privacybeleid. Daarom zien we het als een compliment dat de maker van het CVS (Cliëntvolgsysteem wijkteams) heeft aangegeven dat het Arnhemse CVS het meest uitgeklede systeem is (wat betreft hoeveelheid categorieën geregistreerde gegevens) dat hij heeft geleverd.[3] Dit is een goed voorbeeld van 'privacy by design'.

Sinds 1 januari 2016 geldt een plicht tot het melden van datalekken. De Rekenkamer stelt vast dat hiervoor in Arnhem een duidelijke procedure is ingericht en dat deze in de praktijk ook werkelijk wordt gevolgd. Meer in het algemeen stelt de Rekenkamer vast dat de governance van privacy en informatieveiligheid op orde is, waarbij sprake is van een goede samenwerking tussen deze twee gebieden.[4]

[1] Conclusies en Aanbevelingen (Rekenkamerrapport), Algemene Boodschap.
[2] Hoofdstuk 3 van het Rekenkamerrapport, p. 31.
[3] Hoofdstuk 2, p. 18.
[4] Hoofdstuk 2, p. 12 en 18.

We zijn trots op de algemene constatering van de Rekenkamer dat de gemeente Arnhem (zeker vergeleken bij andere gemeenten) op tijd privacy en informatieveiligheid een goede plek heeft gegeven in kaders, bestuur, beleid en organisatie.[5] Daarbij is het goed om te beseffen dat de gemeente in het sociaal domein nogal eens door de Rijksoverheid gedwongen wordt op een zeer vergaande manier inbreuk te maken op de privacy van de burger. SUWINET is hier een zeer bekend voorbeeld van. Bij het inrichten van het gemeentelijke privacybeleid en de uitvoeringspraktijk is deze vergaande landelijke wetgeving een gegeven waar we helaas aan gebonden zijn.

Punten van aandacht

Het feit dat het privacy- en informatiebeveiligingsbeleid op hoofdlijnen in orde is, wil niet zeggen dat er op onderdelen geen verbeteringen nodig zouden zijn.

A. Zo constateert de rekenkamer dat het privacybewustzijn in de ambtelijke organisatie - vergeleken bij de wijkteams - achterblijft. Dit is inderdaad een punt dat aangepakt moet worden, maar wat ons niet verrast. Bij de start van de sociale wijkteams is de aandacht namelijk vooral naar hen uitgegaan. Dáár, op de werkelijke werkvloer van het sociaal domein, moest dit op orde zijn. Gelukkig is dat ook gelukt. Het verhogen van het privacybewustzijn (en informatieveiligheidsbewustzijn) in de ambtelijke organisatie - gemeentebreed - is een zaak van de lange adem, waar gestaag aan wordt gewerkt. Zo staat voor het lopende jaar (2017) een nieuwe bewustwordingscampagne gepland.

B. Verder is van belang dat de rekenkamer heeft vastgesteld dat er geen bewaartermijnen zijn vastgesteld voor de onder de wijkteams berustende dossiers.[6] Dit is een punt dat op korte termijn moet en zal worden opgepakt. Hetzelfde geldt voor het nog plaatsvindende onbeveiligde mailverkeer tussen wijkteams en zorgpartners (voor zover de gemeente daar invloed op kan uitoefenen).[7] De voorzieningen voor beveiligd mailverkeer zijn overigens allemaal aanwezig; in de praktijk worden ze echter onvoldoende gebruikt.

C. De sociale wijkteams zijn per 1 januari 2017 verzelfstandigd (Stichting). Nadere afspraken over privacy en informatieveiligheid - en over de afbakening van ieders verantwoordelijkheid - worden vastgelegd in een bewerkersovereenkomst (Wet bescherming persoonsgegevens) en de aan de stichting te verlenen opdracht. Het is de intentie van het college om over ongeveer een jaar te onderzoeken of de privacy-praktijk zoals die dan bij de stichting wijkteams Arnhem vorm heeft gekregen, voldoet aan wetgeving en eigen beleid (via een 'Privacy Impact Assessment', PIA, of een soortgelijk instrument).

Daarnaast doet de rekenkamer in haar rapport ook een aantal constateringen en aanbevelingen, waar ons college zich niet in kan vinden.

D. Zo leidt de rekenkamer uit gehouden interviews af dat het privacybewustzijn bij de wijkteammedewerkers weliswaar hoog is, maar dat er ook veel verschil zit in de werkwijze van de wijkteammedewerkers. Soms leidt dat tot momenten - aldus geïnterviewde zorgpartners - waarop de wijkteammedewerkers om *teveel* informatie vragen, en op andere momenten om te *weinig.* [8] De rekenkamer ziet dit per definitie als een probleem, waarvoor men een oplossing ziet in de vorm van

[5] Conclusies en aanbevelingen. P. 6.
[6] Hoofdstuk 3, p. 28.
[7] Conclusies en aanbevelingen, p. 8.
[8] Hoofdstuk 4, p. 40.

vaststelling door ons college van een 'stappenplan' of ander afwegingsinstrument dat kan dienen als handvat om een eenduidig werkproces te waarborgen.
Ons college ziet dit anders. Anders dan de rekenkamer - en zorgpartners - kennelijk veronderstellen, hebben de situaties waarin privacy een rol speelt zelden een 'zwart-witkarakter'. Het gaat zelden om vragen die eenvoudig en eenduidig met een ja of nee te beantwoorden zijn. De grijstinten zijn divers en complex. Altijd moet er bij het al dan niet verzamelen of delen van persoonsgegevens een afweging worden gemaakt tussen belangen van zorg, veiligheid, privacy en bijvoorbeeld bedrijfsvoering. Dat de ene wijkteammedewerker dan - na die afweging - soms tot een andere beslissing komt over het delen van gegevens dan een collega van hem, is een normale zaak.
Waar het om gaat, is dat iedere medewerker:
a) een goede basiskennis van de regelgeving heeft,
b) bewust een afweging maakt in elk geval, en
c) zijn gemaakte keuze ook goed kan uitleggen en verantwoorden.
Daarom is het juist privacybewustzijn dat het eerste vereiste is om de naleving van privacynormen en -waarden op een hoger niveau te brengen. Natuurlijk hoort daar ook bij dat de wijkteammedewerkers goed op de hoogte zijn van de privacywetgeving, voor zover van belang voor het sociaal domein.
Anders dan de rekenkamer, is ons college daarom van mening dat een stappenplan geen wezenlijke meerwaarde heeft om privacy meer te waarborgen**.** Het eigen denken van professionals, gefundereerd op kennis van- en een goed begrip van de wetgeving, staat voorop.

Iets anders is het, dat ons college in het rapport terugvindt dat de wijkteammedewerkers ook zelf vragen om meer houvast bij het maken van keuzes die raken aan privacy.
Samen met de Stichting wijkteams Arnhem zullen we bezien waaraan de teams behoefte hebben, hoe ook vanuit de gemeente de wijkteammedewerkers kunnen worden geholpen in het nog verder vergroten van hun deskundigheid en kunde op het vlak van privacy. Zo kan worden gedacht aan (herhaal)cursussen op het gebied van privacyregels. Verder is het van belang om van elkaar te leren; daarvoor is het nodig om met elkaar de gemaakte keuzes te evalueren.

E. De rekenkamer ziet een probleem in het feit dat de wijkteams veel waarde hechten aan het verkrijgen van toestemming van de inwoner voor gegevensdeling.[9] 'Toestemming' is - naast bijvoorbeeld 'wettelijke plicht' en 'publieke taak' - een grondslag voor gegevensdeling (Wet bescherming persoonsgegevens). Vanwege de afhankelijkheidsrelatie in de zorg, moet men voorzichtig zijn met de grondslag 'toestemming' voor gegevensdeling. Het is inderdaad zo dat de wijkteams veel waarde hechten aan de toestemming van de inwoner. Dit is echter niet het geval omdat men die toestemming zoekt als formele grondslag voor gegevensdeling - doorgaans is er al sprake van een 'wettelijke plicht' of een 'publieke taak' als grondslag-, maar een kwestie van fatsoen. Het heeft immers altijd de voorkeur dat de inwoner weet en accordeert dat gegevens gedeeld gaan worden. Wel moeten de wijkteammedewerkers dit verschil tussen toestemming als 'wettelijke grondslag' en als 'fatsoensnorm' goed begrijpen. In de scholing, zo zullen we dat met de Stichting wijkteams Arnhem bespreken, moet hiervoor aandacht zijn.

F. 'Idealiter heeft de gemeente een beeld van de wijze waarop externe partijen omgaan met privacy en infomatieveiligheid', aldus de rekenkamer.[10]
Vanuit de verantwoordelijkheid van ons college voor de uitvoering van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning door zorgpartners kan ons college hiermee instemmen. Wel past de

[9] Hoofdstuk 3, p. 24.
[10] Hoofdstuk 2, p. 12.

kanttekening, dat deze verantwoordelijkheid slechts betrekking kan hebben op de verwerking van persoonsgegevens door zorgpartners in het kader van de uitoefening van bevoegheden die het college hen in mandaat heeft opgedragen (bv. het toekennen van een Wmo-voorziening). Deze verantwoordelijkheid krijgt dan vorm door middel van een zogenaamde bewerkersovereenkomst (Wet bescherming persoonsgegevens). Voor verwerkingen van persoonsgegevens door zorgpartners die buiten deze opdracht van ons college plaatsvinden, draagt ons college geen verantwoordelijkheid. Ons college is géén toezichthouder op zorgpartners in het kader van privacy.[11] Iets anders is het, dat wij - en de wijkteams - een zorgpartner natuurlijk aanspreken op zijn gedrag indien wij constateren dat deze een houding jegens privacy aanneemt die afwijkt van onze visie. Dat is echter geen kwestie van 'controle' of hiërarchie, maar van samenwerking en professionaliteit.

Behoefte van de raad

Raadsleden hebben in een bijeenkomst met de rekenkamer aangegeven dat zij geen grip ervaren op het dossier privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein. Er bestaat het gevoel dat men de juiste informatie mist.[12]

Ons college wil zich graag inspannen om de raad van de juiste informatie te voorzien. De raad heeft waarschijnlijk vooral behoefte aan eenduidige en overzichtelijke informatie. In dat kader is het goed om te weten dat de implementatie van het project ENSIA ('Eenduidige Normatiek Single Information Audit') in de tweede helft van 2017 zal starten.[13] ENSIA moet leiden tot meer overzicht - en daarmee de raad beter in staat stellen haar controlerende taak jegens het college uit te kunnen oefenen. Ook moet het mogelijk worden de prestaties van gemeenten op dit vlak onderling te vergelijken. Arnhem vervult een voortrekkersrol in het project ENSIA, en is pilotgemeente.

Zoals we in ons gemeentelijk privacybeleid schrijven, is privacy een thema waar de politiek zich nadrukkelijk over uit moet spreken. Ons college zou het daarom heel mooi vinden, als het nu voorliggende rapport van de rekenkamer voor de raad aanleiding is een open discussie over privacy in het sociaal domein te voeren. Zo'n discussie kan duidelijke politieke uitspraken en wensen op privacygebied opleveren, waar de werkvloer - sociale wijkteams, ambtelijke organisatie, zorgpartners - in de praktijk van alledag rekening mee kan houden. Zo kan de politiek richting geven aan de zorgprofessionals, meer dan een stappenplan dat zou kunnen. Het privacyveld in het sociaal domein is en blijft divers en complex. Het is aan de zorgprofessionals om in elk individueel geval een afgewogen beslissing te nemen. Heldere uitspraken van de politiek kunnen hen daarbij wel helpen.

(Zoals vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders op 7 februari 2017)

4 Nawoord rekenkamer

De Rekenkamer dankt het college voor haar bestuurlijke reactie. De Rekenkamer is verheugd dat het college toezegt de aangereikte verbeterpunten, in haar reactie genoemd in de punten A, B en C, ter hand te nemen.

Met betrekking tot de opmerking gemaakt bij punt D (afwegingskader privacybewustzijn) hecht de Rekenkamer eraan om te onderstrepen dat het belang van het eigen denken van professionals in de uitvoering binnen het sociaal domein geenszins tegen wordt gesproken, in tegendeel. Het zijn fundamenten onder een professionele uitvoering. De reden voor de aanbeveling waar het college aan refereert, is gelegen in het bieden van door de wijkteams zelf gevraagde enige mate van houvast bij het maken van afwegingen. Het college maakt een knip in de aanbeveling van de Rekenkamer die door de Rekenkamer zelf niet gemaakt wordt. Het is overigens positief om te lezen dat het college samen met de Stichting wijkteams Arnhem dit punt gaat oppakken. De Rekenkamer geeft daarbij nogmaals de suggestie om daar ook zorgpartners bij te betrekken. Op dit aspect uit de aanbevelingen gaat het college niet nader in.

Bij punt E suggereert het college dat de Rekenkamer het een probleem vindt dat de wijkteams veel waarde hechten aan het verkrijgen van toestemming van de inwoners voor gegevensdeling. Het college legt daarbij de link dat het juist een kwestie van fatsoen is om die toestemming wel te vragen. De Rekenkamer heeft alleen het standpunt van de Autoriteit Persoonsgegevens weergegeven dat, gelet op de afhankelijkheidsrelatie met de gemeente, toestemming alleen in het sociaal domein geen grondslag oplevert voor het delen van gegevens. Het gaat om het afwegen van noodzaak, proportionaliteit en subsidiariteit. Dat bewustzijn lijkt niet aanwezig. Fatsoen moet je doen, op blijvende basis van een professionele grondslag.

Met betrekking tot de behoefte van de raad is het een prima zaak om een open discussie te gaan voeren, zoals door het college voorgesteld. Daarbij gaat het overigens niet alleen om inhoudelijke uitspraken die richting geven aan de uitvoering. Wat daarnaast van belang is – en dat is ook onderstreept in het onderzoek – is dat het college ook de raad in positie brengt en houdt om de gestelde kaders te kunnen controleren en toetsen in de praktijk. Dat zou naar de mening van de Rekenkamer ook een element moeten zijn in de te voeren open discussie.

De Rekenkamer dankt de betrokken medewerkers van de gemeente Arnhem, van de Stichting wijkteams Arnhem en de zorgpartners voor de constructieve medewerking aan het onderzoek.

Rekenkamer Arnhem

Nota van Bevindingen

Rekenkamer Arnhem

1 Introductie

Decentralisaties leiden tot meer aandacht voor privacy en informatieveiligheid

Per 1 januari 2015 hebben gemeenten te maken met decentralisaties van taken op het gebied van zorg, werk en jeugdhulp. Deze zogeheten 'stelselwijzigingen' zijn vastgelegd in drie materiewetten: de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet. De taken van de gemeenten in het sociaal domein zijn hierdoor aanzienlijk verbreed: taken uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (Awbz) zijn overgeheveld naar de Wmo, de Jeugdwet bepaalt dat gemeenten een jeugdhulpplicht hebben voor iedereen tot 18 jaar, en de Participatiewet maakt gemeenten verantwoordelijk voor alle mensen met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van werk. Het doel van het Rijk is dat zorg en ondersteuning 'anders en dichter bij de burger' worden georganiseerd, waardoor mensen sneller geholpen worden en oplossingen beter aansluiten op de persoonlijke situatie.[2]

De decentralisaties bleken een enorme opgave voor gemeenten. Pas laat werd op grote lijnen duidelijk wat er werd verwacht van gemeentes in de uitvoering van hun nieuwe taken waardoor er nog veel onzekerheden waren op 1 januari 2015. Omdat het in het sociaal domein juist gaat om een kwetsbare groep inwoners was zorgcontinuïteit van belang, ook terwijl het stelsel veranderde. Veel gemeentes – zo ook gemeente Arnhem – hebben het voortzetten van de zorg voor haar inwoners geprioriteerd om vervolgens de beleidskaders in te vullen. Nog steeds zijn veel gemeentes bezig met het vormgeven van hun beleid en het uitwerken van de processen in de uitvoering.

Als gevolg van de nieuwe taken hebben gemeenten hun organisatie in het sociaal domein moeten aanpassen. Gemeenten dienen te regelen dat inwoners toegang hebben tot ondersteuning, zorg en voorzieningen waar inwoners volgens de materiewetten recht op hebben. Voor gemeenten betekent dat een nauwere samenwerking met partners in het sociaal domein en het opzoeken van samenwerking met nieuwe organisaties en instellingen. Om tegemoet te komen aan de doelstelling van het Rijk hebben daarnaast veel gemeenten, waaronder de gemeente Arnhem, sociale wijkteams ingericht. Deze teams, bestaande uit professionals met verschillende achtergronden, moeten helpen een goed beeld te krijgen van de leefomgeving van inwoners met een ondersteuningsbehoefte (waarbij het 'keukentafelgesprek' bij inwoners thuis een vaak gebruikte methode is). Zo zou de gemeente beter tot passende oplossingen kunnen komen en ook vaker preventieve maatregelen treffen.

Door de verbreding van gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden op het sociaal domein, de toegenomen samenwerking tussen gemeente en (zorg)partners en de werkwijze van het ophalen van informatie over de leefsituatie van inwoners door middel van sociale wijkteams, hebben gemeenten in grotere mate te maken met de bescherming van privacy en de bewerking en beveiliging van persoonsgegevens. Dat betekent dat gemeenten steeds meer moeten nadenken over privacy- en informatieveiligheidsbeleid, over de wijze waarop informatie over inwoners wordt verzameld en gedeeld, en welke risico's de opslag van gegevens in ICT-systemen met zich meebrengen.

[2] Minister Plasterk, Decentralisatiebrief (19 februari 2013).

Aandacht versterkt door Europese regelgeving

De gemeentelijke aandacht voor privacy en informatieveiligheid wordt nog eens versterkt door de nieuwe Europese privacy-verordening van 25 mei 2016 (waar organisaties vanaf 25 mei 2018 op mogen worden aangesproken), die de verantwoordelijkheden voor (overheids)organisaties op deze terreinen nog eens aanscherpt. De verordening kan organisaties verplichten om een Privacy Impact Assessment (PIA, of gegevensbeschermingseffectbeoordeling) te doen bij bijvoorbeeld omvangrijke verwerkingen van persoonsgegevens, en schrijft de benoeming van een Functionaris Gegevensbescherming (FG) voor. De FG geldt als een interne toezichthouder op de verwerking van persoonsgegevens.

De privacy-verordening kent ook een meldplicht datalekken, die in Nederland al per 1 januari 2016 was geregeld door de toevoeging van een artikel (34a) aan de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Een datalek kan bijvoorbeeld een hack zijn van de gemeentelijke website, het versturen van persoonsgegevens naar de verkeerde ontvangers, maar ook het verliezen van een laptop met persoonsgegevens. Sinds de meldplicht zijn er al verschillende gemeenten die een datalek hebben moeten melden.

Volgens Autoriteit Persoonsgegevens hebben gemeenten nog onvoldoende aandacht voor privacy

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP, de Nederlandse toezichthouder, voorheen College bescherming persoonsgegevens) heeft op verschillende momenten aandacht gevraagd voor de privacy risico's die als gevolg van de decentralisaties zijn ontstaan. De AP wijst er in het rapport 'De rol van toestemming' op dat er geen overkoepelende wettelijke regeling is voor de domeinoverstijgende verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein.[3] Op basis van onderzoek (waar ook de gemeente Arnhem aan deelnam) ziet de AP dat veel gemeenten daarom toestemming vragen aan betrokkenen voor het verwerken van gegevens. Volgens de AP wordt het probleem daarmee echter niet omzeild. Toestemming moet volgens de Wbp in 'vrijheid' gegeven kunnen worden, terwijl in het sociaal domein inwoners vaak afhankelijk zijn van de gemeente voor hulp. De AP concludeert dat gemeenten een beter overzicht moeten hebben van de doelen, grondslagen en persoonsgegevens in het sociaal domein, om te weten wanneer persoonsgegevens verwerkt mogen worden én om inwoners beter te kunnen informeren.

Privacy en informatieveiligheid in gemeente Arnhem

Ook in de gemeente Arnhem is de toegenomen aandacht voor privacy en informatieveiligheid waar te nemen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit schriftelijke vragen vanuit de fracties van D66 en SP op 24 juni 2015 over de bescherming van privacy en Suwinet[4] en vragen vanuit de partij Verenigd Arnhem op 8 december 2015 over jeugdbescherming, toezicht en privacy. Ook heeft de gemeenteraad in juli 2015 een privacykader vastgesteld[5] en heeft het college op 23 december 2014 de 'Notitie privacy in het sociaal domein' vastgesteld.[6] In de volgende hoofdstukken wordt besproken hoe de gemeente Arnhem omgaat met privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein. Het sociaal domein is hierin gedefinieerd als de gemeentelijke taken binnen de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. De nadruk zal echter op de eerste twee domeinen

[3] Autoriteit Persoonsgegevens (april, 2016). Verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein: de rol van toestemming.

[4] Het systeem waarin persoonsgegevens worden verwerkt en gedeeld in het kader van uitvoering van o.a. de Participatiewet.

[5] http://www.gelderlander.nl/regio/arnhem-e-o/arnhem/privacy-arnhemse-burger-beter-beschermen-1.5045199.

[6] Notitie privacy in het sociaal domein, december 2014.

liggen, vanwege enerzijds de belangrijke ontwikkeling van sociale wijkteams die sinds 2015 in de gemeente actief zijn[7] en anderzijds de toegenomen samenwerking met zorgpartners op deze domeinen.

[7] Koersnota Van Wijken Weten (2016).

Reken kamer Arnhem

2 Beleid, Governance en informatievoorziening

Dit hoofdstuk gaat in op de wettelijke kaders ten aanzien van privacy en informatieveiligheid die van toepassing zijn op gemeenten. Vervolgens komen de volgende aspecten aan bod: de wijze waarop de gemeente Arnhem daarop beleid voert, de Governance heeft georganiseerd, welke taken en systemen van belang zijn met betrekking tot informatieveiligheid en hoe de raad van informatie wordt voorzien (deelvragen 1 t/m 3, 6 en 7).

2.1 / Wettelijke kaders

Gemeenten hebben te maken met verschillende wettelijke kaders voor de omgang met persoonsgegevens in het algemeen en voor het sociaal domein specifiek. Deze worden hieronder kort beschreven.

Wet bescherming persoonsgegevens

De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) is het algemene en belangrijkste kader voor verwerking van persoonsgegevens. De Wbp noemt de voorwaarden waaraan gegevensverwerking moet voldoen. Zo schrijft de Wbp voor dat persoonsgegevens slechts worden verwerkt "*voor zover zij, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verzameld of vervolgens worden verwerkt, toereikend, ter zake dienend en niet bovenmatig zijn."*[8] Deze eis betekent dat gegevensverwerking moet voldoen aan de eisen van *proportionaliteit* en *subsidiariteit*. Proportionaliteit en subsidiariteit houden in, dat het middel in verhouding moet staan tot het doel en dat gekozen moet worden voor het middel met de minst ingrijpende gevolgen. Verder schrijft de Wbp voor dat persoonsgegevens worden verzameld voor *welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden*.[9]

Persoonsgegevens mogen slechts worden verwerkt als daar een wettelijke grondslag voor is. De Wbp somt limitatief de gronden op voor gegevensverwerking. Voor de gemeente, die voor haar publiekrechtelijke taakuitoefening persoonsgegevens moet verwerken, zijn met name de gronden uit artikel 8 sub a, c en e relevant:

- de betrokkene heeft voor de verwerking zijn ondubbelzinnige toestemming verleend (a);
- de gegevensverwerking is noodzakelijk om een wettelijke verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke is onderworpen (c), of
- de gegevensverwerking is noodzakelijk voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het desbetreffende bestuursorgaan dan wel het bestuursorgaan waaraan de gegevens worden verstrekt (e).

Zoals in de inleiding is aangegeven, heeft de Autoriteit Persoonsgegevens in haar onderzoek van april 2016 geconstateerd dat gemeenten geen duidelijk beeld hebben van welke gegevens zij in het sociaal domein mogen verwerken, voor welke doelen zij dit mogen en op basis van welke grondslagen.[10] Bovendien is de crux bij de toestemming, sub a van art. 8 Wpb, dat deze geen grondslag vormt voor gegevensverwerking

[8] Wet bescherming persoonsgegevens, art. 11

[9] Wet bescherming persoonsgegevens, art. 7

[10] Autoriteit Persoonsgegevens, "Verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein: De rol van toestemming", april 2016.

wanneer deze niet ‘in vrijheid’ is gegeven. In situaties waarin de betrokkene afhankelijk is van de gemeente voor hulp, zoals de intake/toegangsverlening, wordt toestemming niet ‘in vrijheid’ gegeven. Daarom levert toestemming in het sociaal domein vaak geen grondslag op voor gegevensverwerking. De gemeente mag in dat geval alléén persoonsgegevens verwerken als zij zich kan baseren op een van de andere grondslagen uit artikel 8 van de Wbp, de grondslagen sub c/e.

Vanaf artikel 16 geeft de Wbp voorschriften voor verwerking van specifieke persoonsgegevens, zoals gegevens betreffende gezondheid. Verwerking van dergelijke gevoelige persoonsgegevens is in beginsel verboden.[11] Artikel 21 benoemt de uitzonderingen op dit verbod. Zo mogen persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid worden verwerkt door bestuursorganen voor zover dat noodzakelijk is voor “een goede uitvoering van wettelijke voorschriften, pensioenregelingen of collectieve arbeidsovereenkomsten die voorzien in aanspraken die afhankelijk zijn van de gezondheidstoestand van de betrokkene.”[12] Verder legt de Wbp geheimhouding op aan alle personen die verwerkte persoonsgegevens onder ogen krijgen.[13]

De meldplicht datalekken, die per 1 januari 2016 aan de Wbp is toegevoegd, houdt in dat organisaties (bedrijven en overheden) direct een melding moeten doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens zodra er sprake is van een ernstig datalek. Van een datalek is sprake als er een inbreuk is op de beveiliging van persoonsgegevens (zoals bedoeld in artikel 13 van de Wbp). Hierbij valt te denken aan de toegang tot, of vernietiging, wijziging of het vrijkomen van persoonsgegevens bij een organisatie zonder dat dat de bedoeling is van de organisatie.[14]

Kaders voor privacy in materiewetten: Jeugdwet, Wmo en Participatiewet

Naast de Wpb vinden we kaders voor privacy in de materiële wetten in het sociaal domein, zoals de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet. Deze wetten voorzien in de noodzakelijke wettelijk grondslag voor het verwerken van persoonsgegeven. Zo legitimeert de Jeugdwet verwerking van persoonsgegeven voor zover deze noodzakelijk zijn voor, onder meer “het doelmatig en doeltreffend functioneren van de toegang tot de jeugdhulp, de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering”.[15]

De Wmo legitimeert onder meer het verwerken van persoonsgegevens (betreffende de gezondheid) die noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de behoefte aan ondersteuning van participatie of zelfredzaamheid. Aan alle partijen die bij de uitvoering van de Wmo betrokken kunnen zijn, zoals het college maar ook de aanbieder van een Wmo-voorziening, zijn in de Wmo geheimhoudingsplichten ten aanzien van persoonsgegevens opgelegd.[16] Daarnaast zijn bepalingen opgenomen die regelen hoe lang persoonsgegevens mogen dan wel moeten worden bewaard[17] en die verplichten tot transparantie richting de personen waarvan de gegevens bewaard worden.[18]

[11] Wet bescherming persoonsgegevens, art. 16

[12] Wet bescherming persoonsgegevens, art. 21, lid 1 sub f

[13] Wet bescherming persoonsgegevens, art. 12

[14] https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/melden/meldplicht-datalekken

[15] Jeugdwet, art. 7.4.4, lid 1

[16] Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, art. 5.3.3

[17] Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, art. 5.3.4 en 5.3.5

[18] Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, art. 5.3.2

De Participatiewet harmoniseert de Wet Werk en Bijstand, Wet Sociale Werkvoorziening en Wajong. Gegevensverwerking is in deze wetten geregeld conform het gesloten verstrekkingenregime Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Suwi). Dat regime houdt in dat in de sector Werk en Inkomen gegevens uitsluitend hergebruikt mogen worden als daar een wettelijke grondslag voor is:

- De wet Suwi biedt in artikel 9 de grondslag voor de samenwerking tussen de ketenpartners en gemeenten;
- In artikel 62 van de wet Suwi wordt de grondslag voor de gegevensverwerking via elektronische voorzieningen gelegd. Deze wordt verder uitgewerkt in het Besluit Suwi art 5.24 en de Regeling Suwi hoofdstuk 6;
- De geheimhoudingsplicht is in artikel 74 van de wet Suwi vastgelegd.

De Autoriteit Persoonsgegeven constateert dat bepaling van de grondslagen voor de verwerking van persoonsgegevens bij de uitvoering van taken in het sociaal domein complex is. De verschillende wetten op grond waarvan gemeenten in het sociaal domein taken uitvoeren bevatten elk bepalingen over de verwerking van persoonsgegevens in dat specifieke domein. Deze wetten voorzien onvoldoende in een regeling voor integrale taakuitvoering en er ontbreekt een overkoepelende wettelijke regeling.[19]

Informatieveiligheid: BIG en zeven informatiebeveiligingsnormen

De Wbp geeft ook kaders voor informatieveiligheid: De gemeente legt "*passende technische en organisatorische maatregelen ten uitvoer om persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. Deze maatregelen garanderen, rekening houdend met de stand van de techniek en de kosten van de tenuitvoerlegging, een passend beveiligingsniveau gelet op de risico's die de verwerking en de aard van te beschermen gegevens met zich meebrengen. De maatregelen zijn er mede op gericht onnodige verzameling en verdere verwerking van persoonsgegevens te voorkomen.*"[20]

In november 2013 is door alle gemeenten de Resolutie 'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente' bekrachtigd.[21] De resolutie schrijft onder andere voor dat gemeenten de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) onderschrijven als hét gemeentelijke basisnormenkader voor informatieveiligheid.[22] Gemeenten dienen een beleidsplan informatieveiligheid vast te stellen aan de hand van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten. In het BIG-normenkader gelden een aantal normen specifiek voor het gebruik van Suwinet - het systeem waarmee gemeenten en uitvoeringsorganisaties (zoals het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen) persoonlijke gegevens van burgers in het kader van de Wet Suwi (Structuur Uitvoeringsorganisatie werk en inkomen) uitwisselen. Het gaat om zeven normen die ook zijn opgenomen in het Normenkader Gezamenlijke elektronische Voorzieningen Suwi (GeVS), dat gebruikt wordt door de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid om toezicht te houden op de toepassing van deze normen.[23] Het gaat om de volgende normen:

---

[19] Autoriteit Persoonsgegevens, "Verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein: De rol van toestemming", april 2016, p. 2.

[20] Wet bescherming persoonsgegevens, art. 13

[21] https://vng.nl/onderwerpenindex/dienstverlening-en-informatiebeleid/informatieveiligheid/brieven/resolutie-informatieveiligheid-randvoorwaarde-voor-de-professionele-gemeente

[22] https://vng.nl/files/vng/brieven/2013/attachments/20131031_resolutie-informatieveiligheid.pdf, p. 2

[23] Verantwoordingsrichtlijn en Normenkader GeVS (23 juni 2011).
http://www.bkwi.nl/uploads/media/Verantwoordingsrichtlijn_GeVS_2011.pdf

- ‘De gemeente heeft een formeel vastgesteld beveiligingsbeleid en -plan. Het Beveiligingsplan is het actieprogramma dat het beveiligingsbeleid moet omzetten in daden, door de inzet van mensen en middelen.’ (norm 1.3 in GeVS en paragraaf 5.1.1 van de BIG)
- ‘De gemeente draagt op reguliere basis het beveiligingsbeleid en -plan uit.’ (norm 1.4 in GeVS en paragraaf 5.1.1 van de BIG)
- ‘De gemeente evalueert op reguliere basis beveiligingsbeleid en –plan.’ (norm 1.5 in GeVS en paragraaf 5.1.2 van de BIG)
- ‘De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden ten aanzien van het gebruik, de inrichting, het beheer en de beveiliging van Suwinetgegevens, -applicaties, -processen en -infrastructuur moeten zijn beschreven en duidelijk en afhankelijk van de schaalomvang van de organisatie gescheiden zijn belegd.’ (norm 2.2 in GeVS en paragraaf 10.1.3 van de BIG)
- ‘De Security Officer beheert en beheerst beveiligingsprocedures en -maatregelen in het kader van Suwinet, zodanig dat de beveiliging van Suwinet overeenkomstig wettelijke eisen is geïmplementeerd.’ (norm 2.3 in GeVS en paragraaf 6.1.2 van de BIG)
- ‘De organisatie autoriseert en registreert de toegang die gebruikers hebben tot de Suwinet applicaties op basis van een formele procedure.’ (norm 13.1 in GeVS en paragraaf 11.5.1 van de BIG)
- ‘De controle op verleende toegangsrechten en gebruik vindt meerdere keren per jaar plaats.’ (norm 13.5 in GeVS en paragraaf 10.10.2 van de BIG)

2.2 / Arnhemse visie op privacy

In deze paragraaf worden de belangrijkste uitgangspunten van de gemeente Arnhem op het gebied van privacy beschreven.

Aandacht voor privacy door toewijzing portefeuille

In 2014 is op initiatief van het college een portefeuille privacy toegevoegd aan het takenpakket van de wethouder Jeugdzorg. Met het benoemen van een portefeuillehouder privacy werd beoogd privacy als beleidsinhoudelijk onderwerp meer tot zijn recht te laten komen en uit de schaduw te halen van informatieveiligheid/ICT, waar privacy tot dan toe onder resideerde. Deze aandacht voor privacy dateert dus van voor de decentralisaties en is breder dan alleen het sociaal domein. Het college merkt dat sinds de introductie van de privacy portefeuille privacy ook vaker aan de orde komt in beleidsprocessen en dat privacy-issues vaker expliciet aan het college worden voorgelegd.

Binnen het college ligt de verantwoordelijkheid voor privacy primair bij de portefeuillehouder privacy, maar als er onderwerpen zijn die zowel domeinspecifiek beleid als privacy raken, dan wordt dat gezamenlijk besproken. Met name rondom de organisatie van de sociale wijkteams vindt er gezamenlijk overleg plaats tussen de portefeuillehouder Wmo en portefeuillehouder privacy (die ook Jeugdwet in de portefeuille heeft). Tegelijkertijd worden veel keuzes ook op ambtelijk niveau gemaakt en zijn veel zaken gemandateerd aan de ambtelijke organisatie. Dit past bij de visie van het college dat een goede waarborging van privacy en informatieveiligheid voor een groot deel afhankelijk is van de acties van uitvoerende ambtenaren.

Het privacybeleid is voor het *sociale domein* organisatorisch uitgewerkt in de Notitie privacy sociaal domein (2014). Het college heeft werk gemaakt van een algemeen beleidskader voor privacy en dit laten vaststellen door de gemeenteraad op 29 juni 2015 (het ‘Kader voor het gemeentebrede privacybeleid’). Verder is het privacybeleid verankerd in de organisatie door middel van werkprocessen c.q. werkafspraken. De visie van het college is evenwel dat ‘papieren’ afspraken niet voldoende basis zijn voor een goede organisatie van

privacy en informatieveiligheid, maar dat het juist gaat om bewustzijn, aandacht en continu gesprek over het thema.

Algemeen privacybeleid kent zeven basisprincipes

Met het kader voor het gemeentebrede privacybeleid beoogt de gemeenteraad een basis te bieden voor een goede 'grondhouding' ten opzichte van privacy.[24] Die goede grondhouding houdt in dat iedere bestuurder en medewerker zich bewust is van situaties waarin privacy een rol speelt. Bewustzijn moet er voor zorgen dat men aan de voorkant - voordat een beslissing wordt genomen - de relevante vragen stelt. Daarmee moeten niet-gerechtvaardigde inbreuken op de privacy van de inwoner zoveel mogelijk worden voorkomen. Het zorgt er volgens het college voor dat er ook minder gegevens verzameld worden, en er dus minder gegevens beveiligd hoeven te worden. Het beleidskader moet daarnaast leiden tot 'accountability' op privacygebied: dat de gemeente kan uitleggen wat ze doet om aan de privacywetgeving te voldoen, en waarom ze in een bepaalde situatie op een bepaalde manier handelt.

Het beleidskader biedt geen concrete antwoorden, maar een afwegingskader. Het is volgens de gemeente aan de professionals in het veld, zoals coaches in de sociale wijkteams, om de afweging te maken of gegevens gedeeld mogen worden of niet. Het beleidskader reikt beginselen aan die de professionals bij de afweging in acht nemen. De kern is dat gegevens alleen verwerkt worden wanneer dat noodzakelijk is, dat nooit meer verwerkt wordt dan nodig is, en dat er geen gegevens worden gedeeld zonder toestemming van de inwoner, tenzij de veiligheid in het gedrang komt.

Het kader benoemt zeven basisprincipes die leidend zijn bij de door de professional te maken afweging:

1. *Data-minimalisatie: nee, tenzij*
   Alleen voor zover er een noodzaak toe bestaat, vindt verwerking (verzameling, deling) van persoonsgegevens plaats. Persoonsgegevens worden slechts verwerkt met toestemming van de betrokkenen, en worden niet langer bewaard dan strikt noodzakelijk.
2. *Doelbinding*
   Persoonsgegevens worden slechts verzameld voor een van te voren bepaald, concreet omschreven doel. Nooit wordt meer verzameld dan strikt nodig is voor dát doel (proportionaliteit), en er wordt niet verzameld als er een manier voorhanden is om informatie te krijgen die minder inbreuk maakt op de privacy (subsidiariteit).
3. *Correctheid*
   Alle redelijke maatregelen moeten worden genomen om onjuiste persoonsgegevens onverwijld te wissen en te rectificeren (artikel 11, lid 2, Wbp).
4. *Privacy by design*
   Direct bij de inrichting van een werkproces moet nagedacht worden welke vragen en problemen vanuit privacy-oogpunt een rol (kunnen) spelen, zodat privacy-problemen worden voorkomen.
5. *Transparantie*
   De gemeente is open over het feit dat ze persoonsgegevens verwerkt en voor welke doeleinden, informeert inwoners over hun rechten, zoals klachtrecht en inzagerecht, en is open over haar standpunt vanuit privacy-oogpunt over bepaalde (technologische) ontwikkelingen, en over de afweging van belangen.
6. *Privacy als politiek onderwerp*

[24] Kader voor privacy gemeente Arnhem, juli 2015
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Arnhem/372032/372032_1.html

Privacy is een onderwerp waarover de politiek gezaghebbende uitspraken moet doen. Als zich (in Arnhem) een ontwikkeling voordoet met impact op de privacy, die maatschappelijk gevoelig ligt en waarbij de wettelijke kaders niet duidelijk zijn, dan zal het college (de plannen voor) een dergelijke ontwikkeling aan de raad voorleggen om de raad zich hierover uit te laten spreken.

7 *Geen profilering*
Alleen op grond van een menselijk signaal komt een inwoner met zijn gegevens bij de gemeente Arnhem in beeld, niet op basis van selectie door een computer.

Alle gemeentelijke maatregelen die impact hebben op de privacy moeten aan dit privacykader worden getoetst. Ook verplicht het beleidskader het college om de raad vooraf te raadplegen wanneer het college “een bepaalde vorm van gegevensverwerking wenst uit te voeren of te ondersteunen waarvan niet op voorhand duidelijk is waar de wettelijk grens ligt en die maatschappelijk gevoelig ligt.”

Notitie Privacy sociaal domein biedt uitgangspunten, maar geen concrete handvatten

Het algemene privacy beleidskader kent een organisatorische uitwerking voor het sociaal domein in de vorm van de Notitie Privacy sociaal domein (hierna kortweg ‘de Notitie’). De Notitie geeft aandacht aan de onderwerpen beleid, governance, werkprocessen en triage, opslag en beheer van gegevens en bewustwording en communicatie. Centraal staat dat de wens om integraal te werken, ertoe leidt dat gemeenten ‘ontschot’ moeten werken. De gemeente moet persoonsgegevens uit verschillende sectoren samenbrengen als de situatie daarom vraagt. Dat mag er echter niet toe leiden dat er nodeloos of overmatig gegevens worden verwerkt.[25]

De Notitie geeft uitgangspunten voor het verzamelen van persoonsgegevens, zoals “Alleen die persoonsgegevens worden verzameld, die noodzakelijk zijn voor een bepaald, concreet omschreven doel (subsidiariteit), en vervolgens niet meer dan strikt nodig voor dát doel (proportionaliteit)”, en “Persoonsgegevens worden in principe alleen verzameld met toestemming van de betrokkene”.[26] Verder geeft de Notitie aan dat verzamelde persoonsgegevens zo min mogelijk worden gedeeld en gekopieerd, en dat persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan strikt noodzakelijk.

Hiervóór is genoemd dat de Autoriteit Persoonsgegevens erop heeft gewezen dat toestemming in het sociaal domein, vanwege de afhankelijkheid van de inwoner jegens de gemeente/hulpverlener, zelden vrij is en dus zelden een grondslag vormt voor gegevensdeling. De Notitie geeft desondanks veel gewicht aan toestemming en spreekt niet over andere grondslagen voor gegevensverwerking. Uit interviews met wijkteammedewerkers en zorgpartners blijkt ook dat er twijfel is, of toestemming wel als basale grondslag kan worden gebruikt of zelfs enige grondslag vormt voor gegevensdeling in het sociaal domein.

Net als het gemeentebrede beleidskader schrijft de Notitie beginselen voor die de professionals in het veld moeten toepassen om hun beslissingen te nemen. Het is aan de professionals, zoals de leden van de sociale wijkteams, om de beslissing te nemen of gegevens gedeeld mogen worden of niet. Daartoe biedt de Notitie echter geen concrete handvatten, zoals een stappenplan of een stroomschema. De beginselen uit het beleidskader en Notitie bieden volgens de ambtelijke organisatie echter in de praktijk wel een

[25] Zie ook de Brief van 27 mei 2014, behorende bij de aanbieding van de door het Ministerie van BZK opgestelde Beleidsvisie ‘Zorgvuldig en Bewust: gegevensverwerking en privacy in een gedecentraliseerd sociaal domein’.

[26] Tenzij een wettelijk uitzonderingsgeval zich voordoet, uit art. 8 Wbp. Belangrijke uitzonderingen zijn die van een ‘vitaal belang’ van de betrokkene, en de uitvoering van een wettelijke plicht waaraan het college onderworpen is.

afwegingskader of een richtlijn om in elk concreet geval een juiste afweging te maken. Het is overigens een bewuste keuze van het college om niet alles voor te willen schrijven, maar het eigen denken van professionals in de uitvoering leidend te laten zijn.

2.3 / Arnhemse visie op informatieveiligheid

In deze paragraaf worden de belangrijkste uitgangspunten van de gemeente Arnhem op het gebied van informatieveiligheid beschreven.

Informatiebeveiligingsbeleid beschrijft definities en uitgangspunten rondom informatieveiligheid

De gemeente Arnhem beschrijft haar belangrijkste afwegingen rondom informatieveiligheid in het (door het college vastgestelde) Beleid voor Informatiebeveiliging 2015-2018. In vergelijking met de Notitie Privacy Sociaal Domein geeft dit beleid een wat concreter beeld van werkprocessen en beoogde strategie voor de komende jaren. In het beleid zijn de definities opgenomen van informatiebeveiliging ('het proces van vaststellen van de vereiste betrouwbaarheid van informatiesystemen in termen van vertrouwelijkheid, beschikbaarheid en integriteit alsmede het treffen, onderhouden en controleren van een samenhangend pakket van bijbehorende maatregelen') en informatiesysteem ('een samenhangend geheel van gegevensverzamelingen, en de daarbij behorende personen, procedures, processen en programmatuur, alsmede de voor het informatiesysteem getroffen voorzieningen voor opslag, verwerking en communicatie').[27]

Aan de hand van zes uitgangspunten wordt invulling gegeven aan informatiebeveiliging:

- Er zijn dreigingen. Hogere muren helpen niet, veerkrachtig optreden wanneer er iets misgaat is van belang.
- Verantwoord en bewust gedrag van gebruikers.
- Van beveiligen naar veilig faciliteren aan de hand van maatregelen om de impact van ongewenste activiteiten te voorkomen.
- Risicoafweging als basis voor de te nemen maatregelen.
- Conformeren aan (landelijke) standaarden.
- Controleerbaarheid.

In deze uitgangspunten is aandacht voor de kaders, governancestructuur, werkprocessen en het bewustzijn, belangrijke aspecten voor een goede implementatie van privacybeleid (zie het Implementatieplan 'Privacy sociaal domein' van de Vereniging Nederlandse Gemeenten[28]). Informatiebeveiliging moet volgens het plan integraal worden opgepakt, waarbij gestreefd wordt naar samenwerking met meerdere afdelingen (P&O, Facilitair, Financial Control, Communicatie, Juridische zaken en Business Control).[29] Uit de interviews blijkt dat deze integraliteit in de praktijk wordt gewaarborgd door de samenstelling van het securityteam (zie volgende paragraaf). In dit team zijn medewerkers van beleid, uitvoering en toezicht vertegenwoordigd.

[27] Beleid voor informatiebeveiliging 2015-2018, p.4

[28] VNG Implementatieplan privacy sociaal domein, 2015, p.2

[29] Beleid voor informatiebeveiliging 2015-2018, p.5

Het beleid voor informatiebeveiliging beschrijft de strategie voor informatiebeveiliging in de jaren 2015-2018. Het beleid richt zich vooral op het voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) van de Informatiebeveiligingsdienst (IBD).

Informatiebeveiligingsbeleid geldt voor de gemeente en voor derden

Het informatiebeveiligingsbeleid is van toepassing op de gemeente Arnhem en alle derden die informatie verwerken voor de gemeente Arnhem (dus ook sociale wijkteams en dienstenleveranciers).[30] Dit wordt benoemd in de contracten die de gemeente sluit met externen; zij worden geacht zelf zorg te dragen voor een adequaat beveiligingsbeleid dat aansluit bij de standaard van de gemeente. Ook worden met partijen die persoonsgegevens bewerken in opdracht van de gemeente bewerkersovereenkomsten afgesloten. Idealiter heeft de gemeente een beeld van de wijze waarop externe partijen omgaan met privacy en informatieveiligheid. De afgelopen jaren heeft de gemeente hier nog geen uitvoering aan gegeven. Voor de nieuw op te richten stichting van de sociale wijkteams zijn hier ook nog geen afspraken over gemaakt (zie hoofdstuk 3). Recentelijk is wel een Electronic Data Processing (EDP)-auditor aangesteld die dit vorm moet gaan geven.

2.4 / Inrichting van Governance

Functionele governance met goede samenwerking tussen privacy en informatieveiligheid

Governance verbindt privacy en informatieveiligheid
Om duidelijkheid te hebben over de verschillende verantwoordlijkheden op het gebied van privacy en informatieveiligheid, is in 2014 een systeem van governance voor privacy en informatieveiligheid uitgedacht in de Notitie privacy sociaal domein.[31] Dit systeem is in de praktijk op sommige punten anders ingevuld om de governance beter te laten functioneren.[32] De belangrijkste rollen in de praktijk zijn de volgende:

- Het college is verantwoordelijk voor de waarborging van de privacy.
- De leidinggevenden binnen de sociale wijkteams, het klantcontactcentrum en de backoffice zijn verantwoordelijk voor de uitvoering en het naleven van de privacyregels in de dagelijkse praktijk. Zij leggen hierover verantwoording af aan hun eenheidsmanager, respectievelijk clustermanager. Binnen de sociale wijkteams is er één wijkteamleider die privacy als ‘portefeuille’ heeft.
- De FG is belast met het houden van intern toezicht op de naleving van de Wbp in de gemeentelijke organisatie, inclusief de sociale wijkteams. De FG rapporteert aan het college en staat het college en de organisatie bij door het gevraagd en ongevraagd geven van advies op privacy-gebied. Wanneer een gemeente ervoor kiest een Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG) aan te stellen, hoeft gegevensverwerking niet meer rechtstreeks aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) gemeld te worden maar kan dat bij de FG gebeuren.[33] In de gemeente Arnhem is de juridisch concerncontroller aangesteld als FG.
- De Chief Information Officer (CIO) is verantwoordelijk voor het informatiebeveiligingsbeleid. FG en CIO informeren en consulteren elkaar over alle aspecten die van belang zijn in verband met de privacy.

[30] Beleid voor informatiebeveiliging 2015-2018, p.4

[31] Notitie privacy in het sociaal domein, december 2014.

[32] Het betreft marginale verschillen, zo heeft de clustermanager intern advies uiteindelijk geen inhoudelijke rol gekregen in het governancemodel.

[33] Dat geldt overigens niet voor datalekken, die wel direct aan de AP gemeld moeten worden.

- De Chief Information Security Officer (CISO) is verantwoordelijk voor de organisatie van de informatiebeveiliging.
- Er is een ‘security en privacy’-overleg opgezet dat maandelijks bijeen komt. In dit overleg zijn de FG, Juridisch Advies, de CIO, de CISO, de Auditor Informatieveiligheid/privacy en Gegevensmanagement vertegenwoordigd.

In de interviews komt naar voren dat de Governance zorgt voor een nauwe verbinding tussen privacy en informatieveiligheid. Het ‘security en privacy’-overleg is opgezet vanuit de gedachte dat informatieveiligheid en privacy gezamenlijk behandeld moeten worden. Zoals gezegd, de opvatting van het college is dat hoe meer privacy-bewustzijn er voorafgaand aan gegevensverzameling en –deling is, hoe minder gegevens er beveiligd hoeven te worden. Een voorbeeld van een onderwerp dat in het overleg is besproken is het inrichten van de procedure rondom datalekken.

De juridisch concerncontroller vervult tevens de rol van Functionaris Gegevensbescherming (FG). De FG heeft als taak om binnen de gemeente, inclusief de sociale wijkteams, toezicht te houden op de naleving van de Wbp. Omdat de juridisch concern controller nauw betrokken is geweest bij het opzetten van de Governance en het privacybeleid geldt hij op dit moment naast toezichthouder ook als algemeen aanspreekpunt. De intentie is om de toezichthoudende rol in de komende tijd te versterken. Uit de interviews volgt dat de professionalisering van de functie van FG merkbaar is. Privacy krijgt de laatste jaren meer aandacht, waardoor de rol van de FG groter wordt. Er is meer beleid waarop moeten worden toegezien en er wordt vaker overlegd (bijvoorbeeld met de CIO).

Governance informatieveiligheid steeds formeler en structureler

Het informatiebeveiligingsbeleid beschrijft specifieker dan de notitie Privacy sociaal domein wat de verantwoordelijkheden rondom informatieveiligheid zijn en waar deze zijn belegd. Zo staat er dat informatiebeveiligingsbeleid een verantwoordelijkheid is van het college en is opgenomen in de planning en control cyclus. Via deze cyclus verantwoordt het college zich over het gevoerde beleid. De directie is gedelegeerd opdrachtgever van de CISO, die verantwoordelijk is voor de organisatie van de informatiebeveiliging. In het beleid staat dat bij de afdelingen ICT, Functioneel beheer en facilitaire zaken een (Information) Security Officer (ISO) verantwoordelijk is voor de informatiebeveiliging (taken: vertalen van het beleid naar operationele maatregelen binnen de afdeling, toezicht houden op implementatie en naleving).

In de praktijk bleek de organisatorische inrichting van informatieveiligheid niet optimaal te werken, waardoor de ontwikkeling daarvan eind 2015/begin 2016 is gestagneerd. Sinds eind april 2016 (toen een interim-CISO als kwartiermaker werd aangesteld) staat de organisatorische verankering van het taakveld informatieveiligheid weer prominent op de agenda van het college. In augustus 2016 is op basis van de eerste indrukken/bevindingen en in overleg met de CIO de opdracht van de CISO/kwartiermaker bijgesteld en verder geconcretiseerd. De verankering van de rollen en verantwoordelijkheden binnen het taakveld informatieveiligheid is expliciet opgenomen in het (door de directie vastgestelde) actieplan informatieveiligheid en privacy 2016-2018 (versie 1.2). Dit actieplan is tot stand gekomen door een GAP-analyse: een vergelijking van de huidige situatie (IST) met de gewenste situatie (SOLL) (zie paragraaf 2.5).

De Governance rondom informatieveiligheid is dus in de loop der tijd steeds structureler en formeler ingericht. De organisatorische inrichting van informatieveiligheid ziet er nu als volgt uit:

- Op *strategisch niveau* wordt overlegd met de portefeuillehouder informatieveiligheid en de gemeentesecretaris c.q. diens plaatsvervanger. Dit overleg wordt meer en meer geformaliseerd; zo wordt inmiddels gewerkt met een vaste agenda en verslaglegging. De intentie is om minimaal één keer per kwartaal op dit niveau te overleggen.
- Op *tactisch niveau* wordt minimaal één keer per maand overlegd in het security en privacy overleg onder voorzitterschap van de CIO. In dit overleg zijn verder aanwezig: functionaris gegevensbeheer (privacy officer), stafjurist met focus op privacy, senior adviseur gegevensbeheer, senior (IT) auditor en risicomanager en de CISO. Doel van dit overleg is afstemming met betrekking tot taakvelden informatieveiligheid en privacy en de gezamenlijke aanpak/voortgang. Het security en privacy overleg werkt al met een formele agenda, verslaglegging is in opbouw.
- Op *tactisch/operationeel* niveau overlegt de CISO met name met twee ISO's. Deze ISO's behoren tot GemICT, de nieuwe gemeentelijke ICT-organisatie van de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden. GemICT valt onder de bedrijfsvoeringorganisatie De Connectie, die nog in oprichting is. Daarom kent het overleg tussen de CISO en ISO's nog een informeel karakter. Wel heeft de CISO de twee ISO's bij de IBD als algemeen èn vertrouwelijk coördinator informatiebeveiliging laten aanmelden.
- Op *operationeel niveau* wordt met alle relevante spelers overlegd als daartoe aanleiding is (vraag gestuurd en incident gedreven). Met vertegenwoordigers van de afdelingen functioneel beheer, IT-Audit & risk management en gegevensbeheer vindt nu nog op ad-hoc basis overleg plaats (korte lijnen). Gewerkt wordt aan een meer structurele overlegstructuur, waarbij nadrukkelijk wordt gekeken naar regionale samenwerking.

De CISO en ISO's vormen samen het Incident Management Team. Het Incident Management Team is verantwoordelijk voor het behandelen van informatiebeveiligingsincidenten en neemt passende maatregelen bij informatiebeveiligingsincidenten.[34] In uitvoerende taken is de proceseigenaar/lijnmanager verantwoordelijk voor de integrale informatiebeveiliging van zijn of haar werkproces/organisatieonderdeel. In interviews komt naar voren dat het per afdeling verschilt hoe invulling wordt gegeven aan deze verantwoordelijkheid. Dat onderstreept volgens geïnterviewden het belang van de specifieke functies en overleggen op het gebied van privacy- en informatieveiligheid.

2.5 / Taken en systemen rondom informatieveiligheid

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan specifieke taken en systemen waar het informatieveiligheidsbeleid invloed op heeft. Eerst wordt het 'actieplan informatieveiligheid en privacy' beschreven. Vervolgens wordt ingegaan op de organisatie van autorisaties voor informatiesystemen, hoe de gemeente zicht heeft op beveiliging van gegevens in de backoffice en de procedure voor datalekken. Tot slot wordt besproken hoe de gemeente invulling geeft aan 'privacy by design' en informatieverarming.

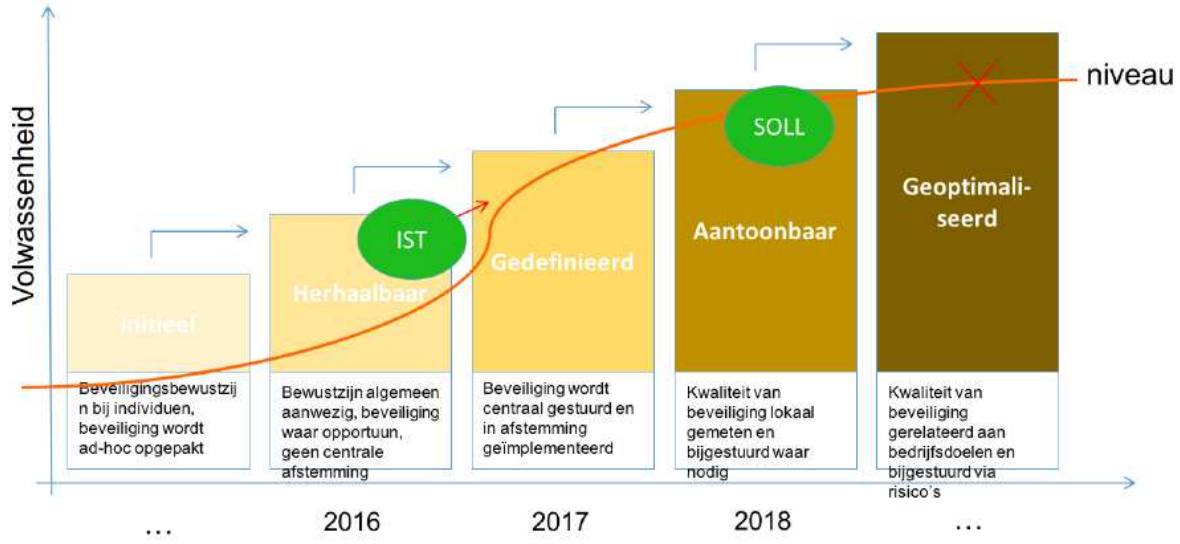
Strategie uitgewerkt in een concreet en meetbaar actieplan

In het informatieveiligheidsbeleid is genoemd dat de gemeente in een strategie uitwerkt welke onderwerpen er in de komende jaren aangepakt moeten worden om tot de BIG te komen. Begin 2015 is daar een start mee gemaakt door een GAP-analyse uit te voeren aan de hand van een 'educated guess'. Deze GAP-analyse wordt als basis gebruikt voor het door de directie vastgestelde actieplan informatieveiligheid en privacy 2016-2018. In het actieplan staat de ambitie vermeld om eind 2018 aantoonbaar 'in control' te zijn taakvelden informatieveiligheid en privacy, regie te voeren èn daarover op professionele wijze

[34] Beleid voor informatiebeveiliging 2015-2018, p.8

verantwoording af te leggen (zie Figuur 1). Door het college zijn hier middelen voor vrijgemaakt: voor het taakveld informatieveiligheid in 2016 en 2017 jaarlijks € 145.000,- en daarna jaarlijks € 85.000,-.

Figuur 1. Ambitie actieplan informatieveiligheid en privacy 2016-2018

Om aan de ambitie van het actieplan te kunnen voldoen investeert het college onder andere in een information security management system (ISMS), waarmee informatieveiligheid en privacy op procesniveau kan worden geborgd. Ook is er een aantal 'pleisterprojecten' benoemd, waar de gemeente direct mee aan de slag moet. Eén van deze projecten is een inventarisatie van de processen waarin gegevensverwerking plaatsvindt. Verder is een belangrijk speerpunt van het actieplan het optimaliseren van de Plan-Do-Check-Act-cyclus, waarin onder andere planning, acties, controle en evaluatie een plek moeten krijgen. Intern worden de acties nu bijgehouden aan de hand van kwartaalrapportages. Daarin komen zowel technische maatregelen, als maatregelen op beleid, Governance en incidenten aan bod. Er is sprake van een duidelijke planning en een heldere en concrete onderbouwing van de genomen of geplande maatregelen.

Duidelijk overzicht van autorisaties

De gemeente heeft een duidelijk overzicht van autorisaties. De gemeente heeft autorisatieregisters voor CVS, GWS, Stratech en Suwinet. Het CVS is het cliënt- volgsysteem voor de sociale wijkteams. GWS is een registratiesysteem voor afdelingen Werk, Inkomen en Zorg. Stratech wordt vooral gebruikt op het gebied van Participatie. Suwinet is het ICT-systeem voor de Structuur Uitvoering Werk en Inkomen waar meerdere uitvoeringsorganisaties in samen kunnen werken.

Voor CVS (van software-ontwikkelaar Conclusion) is inzichtelijk gemaakt in welke systeemonderdelen een coach, een cliënt en een teamleider toegang hebben. Voor GWS bestaat per medewerker een overzicht van de taken die hij/zij kan uitvoeren, uitgesplitst per module, optie en suboptie daarvan. Voor Stratech bestaat het autorisatieregister uit een overzicht van de gebruiker (weergegeven volgens een viercijferig ID) plus de bijbehorende autorisatie. Voor Suwinet bestaat een autorisatiematrix waarin staat beschreven welke

functieprofielen bij welke Suwinet pagina's horen. Maandelijks worden door het Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen (BKWI) algemene gegevens beschikbaar gesteld over het gebruik van Suwinet.[35]

De sociale wijkteams maken verder gebruik van het communicatiesysteem Vecozo, een beveiligde omgeving waarin onderling en met zorgpartners gecommuniceerd kan worden. De sociale wijkteams maken geen gebruik van Suwinet.

Vertrouwen in informatieveiligheid backoffice, beperkte controle

Gevolgen transitie waren lastig in te schatten voor de gemeente en voor Zorg-Lokaal

Het bedrijf Zorg-Lokaal regelt de backoffice (verwerken toewijzing zorgaanbieder, betalingen regelen, persoonsgebonden budget regelen met de Sociale Verzekeringsbank) van Wmo-dienstverlening zoals pgb, beschermd wonen, jeugdzorg, dagbesteding. De gemeente (afdeling Ondersteuning Werk &Inkomen, OWI) doet de backoffice voor Wmo-voorzieningen: wonen, rollen en vervoer. Wanneer wordt besloten tot een behandeling geeft de wijkcoach bij Zorg-Lokaal aan dat deze stap wordt genomen. Wanneer een zorgaanbieder een factuur indient kan Zorg-Lokaal vervolgens inzien of de factuur wordt ingediend voor een behandeling die daadwerkelijk toegewezen is.

Vanaf augustus/september 2014 is besloten dat een deel van de backoffice bij Zorg-Lokaal terecht zou komen, omdat de gemeente er niet klaar voor was om dat zelf te organiseren. Mede door de landelijke onduidelijkheden rondom de transities stonden de gemeente en Zorg-Lokaal vervolgens nog voor een grote uitdaging. De gemeente dacht dat de transitie grotendeels was geregeld door de backoffice extern te organiseren en sociale wijkteams aan te stellen. Maar er bleek een groot grijs gebied: gegevens die vanuit de AWBZ/Jeugdzorg kwamen waren niet op orde, waardoor de systemen van sociale wijkteams, gemeente, Zorg-Lokaal, zorgaanbieders en de Sociale Verzekeringsbank (SVB) niet op elkaar aansloten. De productencatalogus die werd gebruikt was niet handzaam voor gebruikers. Gevolgen hiervan waren bijvoorbeeld het achterblijven van declaraties, maar ook bijvoorbeeld dat sociale wijkteams geen signaal kregen bij overlijden doordat zij geen inzage in de Gemeentelijke basisadministratie (GBA) hadden.[36] De gemeente moest als verantwoordelijke meer werk verzetten dan van tevoren was ingeschat. Om helderheid te krijgen over bijvoorbeeld verkeerde productcodes moest er overleg plaatsvinden via mail of telefoon, waarbij ook persoonsgegevens gedeeld werden. Dat is verbeterd toen de landelijke data werden opgeschoond.

Controle op privacy Zorg-Lokaal is beperkt

In een interview is aangegeven dat de samenwerking met Zorg-Lokaal op vertrouwen is gebaseerd. De gemeente Arnhem is een grote klant van het bedrijf en door het belang dat het college hecht aan privacy zal Zorg-Lokaal zich daarom goed willen laten zien op het gebied van privacy en informatieveiligheid. Zorg-Lokaal is volgens ambtelijk betrokkenen scherp op privacy en werkt op 'need to know' basis. Zorg-Lokaal wil alleen de gegevens hebben die ze nodig heeft om de facturen op rechtmatigheid te kunnen toetsen ('dataminimalisatie'). Er is volgens de ambtelijke organisatie dus geen reden om te twijfelen aan de werkwijze van Zorg-Lokaal. De ambtelijke organisatie geeft aan dat op ad hoc-basis vanuit de gemeente

[35] Handboek Suwinet, p.9.

[36] De sociale wijkteams krijgen nu een wekelijks GBA mutatie-overzicht met betrekking tot hun klanten.

aandacht wordt besteed aan privacy bij Zorg-Lokaal, en niet op structurele wijze. Het is bij de ambtelijke organisatie wel bekend dat Zorg-Lokaal een eigen procedure ‘Meldplicht datalekken’ kent en hanteert.

Het is de wens van de ambtelijke organisatie om via overleg meer invloed te kunnen uitoefenen op de strategische keuzes van Zorg-Lokaal, bijvoorbeeld om wel of niet te investeren in systemen, ICT en beveiliging. Dit past volgens de ambtelijke organisatie ook bij een strategisch partnerschap.

Procedure datalekken is goed georganiseerd

De procedure rondom het melden van een datalek is vastgelegd en is bekend in de gemeente. Wanneer een datalek heeft plaatsgevonden vult de betrokken ambtenaar het zogenaamde ‘meldingsformulier beveiligingsincident’ in. De deelnemers van het privacy- en securityoverleg ontvangen automatisch een mail met dit meldingsformulier. Degene die de melding als eerste ziet beoordeelt (vaak na overleg) de ernst en spoedeisendheid van de kwestie. Hierbij worden zaken afgewogen als de ernst en omvang van het lek, wat de risico’s zijn, of het lek nog steeds plaatsvindt, hoe gevoelig de gegevens zijn en hoe politiek gevoelig de zaak is. Ook wordt afgewogen of er een melding gemaakt moet worden aan de Autoriteit Persoonsgegevens, hier kunnen de ‘Beleidsregels meldingsplicht’ van de AP voor worden doorgenomen. Tot slot wordt aan de hand voor door de AP opgestelde criteria besloten of de betrokken inwoner op de hoogte moet worden gesteld.[37] De beoordelaar van de melding stelt alle leden van het privacy- en securityoverleg op de hoogte van de gemaakte afwegingen.

Wanneer er een melding gemaakt moet worden bij de AP wordt het meldingsformulier ingevuld door de CISO, met vermelding van de FG als contactpersoon. In februari 2016 kreeg de gemeente Arnhem te maken met een datalek. Het meldingsformulier van dit datalek bevestigt deze procedurele stappen. Daarmee kan gezegd worden dat er een duidelijke procedure is rondom datalekken en dat deze in de praktijk ook daadwerkelijk wordt gevolgd.

Aandacht wordt besteed aan privacy by design en informatieverarming

Uit de interviews met betrokkenen blijkt dat het college van burgemeester en wethouders zich bewust is van het belang van informatieverarming, waarbij informatie tot een abstracter niveau wordt gereduceerd zonder dat aan effectiviteit of efficiency wordt ingeboet. Hier speelt echter wel dat de gemeente soms afhankelijk is van andere partijen voor het bereiken van verarming. Betrokkenen geven aan dat een voorbeeld waarbij geen sprake is van verarming gevonden kan worden bij Suwinet, het systeem dat de gemeente vanuit het Rijk krijgt opgelegd. In feite hoeft een gemeentelijk medewerker alleen te weten of iemand bijvoorbeeld wel of niet in aanmerking komt voor een uitkering, terwijl het systeem veel meer informatie toont. Wanneer een systeem ingericht zou worden waarbij de meest informatie-arme gegevens worden getoond, kent volgens de gemeente ook de beveiliging minder risico’s: wanneer het eventueel toch mis gaat, wordt veel minder informatie blootgegeven. Hier ligt ook een ‘privacy by design’-vraagstuk: hoe richt je een systeem zo in, dat alleen de noodzakelijke informatie wordt opgeslagen en gedeeld? De gemeente heeft de uitgangspunten van informatieverarming en privacy by design wel goed kunnen verwerken in het CVS, het cliëntvolgsysteem dat gebruikt wordt door de sociale wijkteams. Uit de interviews blijkt dat de maker van het CVS, Conclusion, aangaf dat het CVS van Arnhem het meest uitgeklede systeem is (in termen van wat er wordt geregistreerd) dat hij heeft geleverd.

[37] Autoriteit Persoonsgegevens, 2015. De meldplicht datalekken in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), p. 32.

Sociale wijkteams als poortwachter informatieveiligheid

Ondanks het feit dat het belang van informatieverarming wordt gezien, geven betrokkenen ook voorbeelden van situaties waarin dit niet in eerste instantie als uitgangspunt wordt gehanteerd. Wijkteammedewerkers gelden dan als poortwachter. Zo wilde een aantal medewerkers van de gemeente Arnhem graag een koppeling tussen de systemen van de gemeente en het CVS. De sociale wijkteams hebben toen aangegeven dat dit niet mogelijk was omdat in het CVS gegevens staan die in vertrouwelijkheid door inwoners zijn aangedragen. Een ander voorbeeld op casusniveau was een bezwaarprocedure waarbij de afdeling juridische zaken graag het hele dossier van een cliënt in wilde zien, terwijl dit volgens de wijkcoach niet noodzakelijk was voor het behandelen van het bezwaar. De opvatting van de wijkcoach is in dit geval opgevolgd. Een laatste voorbeeld betreft een project (‘Ontknoping’) waarin een grootschalige data-opschoning plaatsvindt om de vervuiling in systemen minimaal te houden (vanuit het uitgangspunt ‘correctheid’). De sociale wijkteams attendeerden er bijvoorbeeld op dat de gemeente niet zomaar een uitzendkracht kan inschakelen voor de opschoning van de gegevens. Het is voor de gemeentelijke backoffice-medewerkers een leerproces geweest om te ontdekken wat mag en wat niet mag op het vlak van privacy, in combinatie met een zo pragmatisch mogelijke aanpak.

Deze voorbeelden lijken erop te duiden dat de aandacht voor informatieveiligheid en privacy sterk aanwezig is bij wijkteammedewerkers, er wel een goede Governance is binnen de ambtelijke organisatie wat betreft eindverantwoordelijkheden, maar dat het bewustzijn nog niet breed aanwezig is onder medewerkers in de ambtelijke organisatie. Dat wordt ook ondersteund door een datalekincident, waarbij de betrokken ambtenaar zich niet bewust was van de plicht om dit te melden met hulp van het ‘meldingsformulier beveiligingsincident’.[38]

2.6 / Informatievoorziening aan de raad

In deze paragraaf wordt besproken hoe de raad wordt geïnformeerd over het gevoerde beleid op privacy en informatieveiligheid.

Informatievoorziening via raadsinformatiebrief en P&C-cyclus

Over informatievoorziening aan de raad staat in de Notitie Privacy Sociaal Domein (december 2014) dat het college verantwoording aflegt door:[39]

- de raad te informeren over wezenlijke aspecten van het privacybeleid en incidenten van ernstige aard;
- periodiek (tenminste eenmaal per jaar) aan de raad verantwoording af te leggen – bijvoorbeeld door middel van een raadsbrief – over de wijze waarop aan het privacybeleid uitvoering is gegeven, gehouden evaluaties en eventueel genomen maatregelen ter verbetering;
- de raad te informeren over de resultaten van het in de eerste helft van 2015 te houden Privacy Impact Assessment (PIA), inclusief eventuele voorstellen ter verbetering.

Een incident van ernstige aard heeft zich nog niet voorgedaan. De periodieke verantwoording heeft plaatsgevonden in december 2014, toen de Notitie ter vaststelling in de raad is voorgelegd. In februari 2016 is in een raadsinformatiebrief informatie gegeven over de stand van zaken met betrekking tot privacy in het

[38] Dit datalek is bekend bij de rekenkamer. Nadat het datalek bekend werd bij de Functionaris Gegevensbescherming, zijn wel de voorgeschreven stappen ondernomen.

[39] Notitie Privacy Sociaal Domein, p. 7.

sociaal domein, waarin onder ander wordt ingegaan op de PIA (zie paragraaf 3.1). Er zijn geen raadsbrieven gestuurd waarin gehouden evaluaties gepresenteerd zijn.

In het algemeen informatieveiligheidsbeleid staat dat het college verantwoording aflegt over het functioneren van informatieveiligheid conform de planning en control cyclus. In de jaarrekening 2015 wordt kort iets over het thema gezegd. Zo wordt de ambitie genoemd om een betrouwbare IT te hebben, waarbij 'Snel, Safe en Simpel' het uitgangspunt is.[40] Ook geeft het college aan, de klant centraal te willen stellen en dat via een aantal projecten, waaronder informatieveiligheid, te willen uitwerken. Het functioneren van de informatieveiligheid komt niet aan de orde. In het jaarverslag 2015 komt dat wat uitgebreider ter sprake: zo wordt aangegeven dat de governance structuur van informatiebeveiliging en privacy in elkaar geschoven is en dat werkprocessen ten behoeve van informatiebeveiliging zijn verbeterd.[41] Er is een bewustwordingscampagne gestart in 2014 en afgerond in 2015, die in 2016 hernieuwd zal worden. Verder staat er dat wegens de noodzaak tot externe verantwoording de auditlast sterk toeneemt. Het college geeft aan dat de volgende audits en (verplichte) zelfonderzoeken zijn uitgevoerd:

- EDP audit Beaufort en Decade (in het kader van de controle op de jaarrekening);
- DigiD audit;
- Archiefinspectie;
- zelfevaluatie BRP (Basisregistratie personen, vervanging van de GBA audit);
- zelfevaluatie P-Nik (waardepapieren en reisdocumenten);
- zelfevaluatie Suwi.

Er wordt in de jaarrekening 2015 niet aangegeven of deze audits tot opmerkelijke uitkomsten of verbeteringen hebben geleid. Op basis van de jaarrekening is het daarom niet vast te stellen wat de mate van informatieveiligheid binnen de gemeente op dat moment was.[42]

Privacy als politiek thema: raadsleden ervaren geen grip op dossier

Hoewel het college dus op verschillende momenten de gemeenteraad van informatie heeft voorzien, hebben raadsleden in een bijeenkomst aangegeven dat zij geen grip ervaren op het dossier. Zij hebben het gevoel de juiste informatie te missen om als raadslid te kunnen controleren of het college voldoet aan de gestelde kaders. De gesproken raadsleden vinden dat er heldere kaders zijn gesteld door middel van de Notitie Privacy Sociaal Domein, maar hebben het gevoel dat ze niet de vinger aan de pols kunnen houden. Dat komt zowel doordat zij zichzelf onvoldoende in positie brengen, en doordat zij volgens hen onvoldoende in positie worden gebracht door het college. Raadsleden geven aan dat het moeilijk te achterhalen is in welke mate de uitgangspunten in de praktijk worden nageleefd. Raadsleden merken dat ze op zoek zijn naar hun rol met betrekking tot privacy en informatieveiligheid. Als volksvertegenwoordiger krijgen zij wel verhalen of incidenten mee, maar het is lastig om aan de hand daarvan de juiste vragen aan het college te stellen. Sommige raadsleden vragen zich af tot op welk detailniveau zij zich moeten bemoeien met de uitvoering van het privacy- en informatieveiligheidsbeleid. Het college merkt dat ook: vragen vanuit raadsleden zijn vaak gebaseerd op signalen vanuit individuele gevallen. Het college kan dan juist vanuit de bescherming van privacy niet specifiek ingaan op de casuïstiek. Volgens het college zit er dus een spanning tussen het verzamelen van informatie om inzicht te geven in de praktijk van de sociale wijkteams en de bescherming van privacy.

---

[40] Jaarrekening 2015, p. 34.

[41] Jaarverslag 2015, p. 124.

[42] In de ambtelijke reactie op dit rapport is aangegeven dat de 'mate van informatieveiligheid binnen de gemeente op een bepaald moment' vanuit het bureau van de CIO/CISO elke dag kan worden aangegeven.

Er zijn verschillende momenten geweest waarop raadsfracties vragen hebben gesteld over privacy en/of informatieveiligheid. Zo zijn bijvoorbeeld vragen gesteld door de SP over de waarborging van privacy binnen de sociale wijkteams (9 januari 2014), door D66 over de beveiliging van Suwinet (24 juni 2015), door Verenigd Arnhem over privacy binnen de Jeugdwet (8 december 2015) en door GroenLinks en SP over het datalek in februari 2016. Een ander voorbeeld (hoewel niet in het sociaal domein) werd tijdens de bijeenkomst met raadsleden in het kader van dit onderzoek aangereikt. Dit voorbeeld ging over een inwoner die een klacht heeft ingediend naar aanleiding van een gemeentelijk formulier dat moet worden ingevuld voor de WOZ-waardebepaling. Volgens deze inwoner vraagt de gemeente in dit formulier naar niet-relevante, persoonlijke informatie.

Bij raadsleden heerst het gevoel dat de antwoorden van het college op vragen van de raad appelleren aan het ‘vertrouwen’, namelijk dat er vanuit het college aandacht voor is, en dat er geen signalen zijn dat het niet goed gaat. Raadsleden geven aan dat zij informatie wensen die dat vertrouwen onderbouwt, bijvoorbeeld uitkomsten van controles, steekproeven en evaluaties. Tegelijkertijd geven sommige raadsleden aan dat zij dergelijke informatie misschien te weinig hebben geëist van het college. De gesproken raadsleden zijn het erover eens dat de kans bestaat dat in de toekomst een keer een groot incident zal plaatsvinden, waarbij bijvoorbeeld de hulpverlening tekort is geschoten doordat informatie niet is gedeeld. Een goede informatievoorziening zou volgens hen een debat over een dergelijk voorval minder complex maken.

Rekenkamer Arnhem

3 Uitvoering: sociale wijkteams en zorgpartners

Dit hoofdstuk gaat in op hoe privacy en informatieveiligheid in de praktijk gestalte krijgen, of dit voldoet aan de wettelijke en lokale kaders en wat dit betekent voor inwoners (deelvragen 4, 5 en 7). De praktijk van de sociale wijkteams en de ervaringen van zorgpartners komen in dit hoofdstuk aan bod.

3.1 / Privacy binnen de sociale wijkteams

In deze paragraaf wordt besproken welke afspraken sociale wijkteams hebben gemaakt rondom privacy en hoe er in de praktijk wordt omgegaan met privacy. De communicatie met inwoners komt ook aan de orde. Tot slot wordt uitgebreid ingegaan op de overgang van de sociale wijkteams naar de stichting Sociale wijkteams Arnhem.

Sociale wijkteams als toegangspoort Wmo en Jeugdwet

Op 1 januari 2015 zijn in Arnhem acht sociale wijkteams voor volwassenen en voor jeugd van start gegaan. De sociale wijkteams bestaan uit wijkteamleiders en wijkcoaches (medewerkers die in dienst zijn van maatschappelijke organisaties, de gemeente Arnhem en/of ZZP-ers). De gemeente Arnhem heeft met de ca. 25 moederorganisaties van de medewerkers van de sociale wijkteams samenwerkingsovereenkomsten gesloten. Daarin is vastgelegd dat alle partijen zich aan het beleid van de gemeente houden op het gebied van gegevensbewerking en privacy en dat alle medewerkers tot geheimhouding zijn gehouden met betrekking tot informatie die de gemeente Arnhem betreft.

Het doel van de sociale wijkteams is het ondersteunen van de inwoners van de Gemeente Arnhem bij hun zelfredzaamheid, het versterken van deze zelfredzaamheid en het waar nodig organiseren en coördineren van hulp en ondersteuning. Het wijkteam fungeert als toegangspoort naar de voorzieningen en ondersteuning op het terrein van de Jeugdwet en de Wmo.[43] De opzet voor de sociale wijkteams is tijdelijk; vanaf 1 januari 2017 worden de sociale wijkteams op afstand gezet in een stichting met coöperatieve eigenschappen. Hierna zal dit nog aan de orde komen.

Status werkafspraken privacy sociale wijkteams

Bij het opstellen van de Notitie Privacy Sociaal Domein was het uitgangspunt dat het privacybeleid zou worden verankerd in de vorm van werkprocessen en een privacy-protocol. Daarnaast zou een PIA, Privacy Impact Assessment, worden uitgevoerd. Het privacy-protocol is echter niet opgesteld en de PIA niet uitgevoerd. Het college heeft daarvoor de volgende uitleg gegeven: omdat de privacy in de ogen van het college voldoende geborgd is in de sociale wijkteams en de sociale wijkteams per 1 januari 2017 een andere vorm aan zullen nemen, wordt de situatie afgewacht die na 1 januari 2017 zal ontstaan. Na 1 januari 2017 zal het college bekijken of het sluiten van een privacy-protocol nog toegevoegde waarde heeft, omdat in de 'Samenwerkingsovereenkomst Sociale wijkteams' de geheimhoudingsplicht van de wijkteammedewerkers al is vastgelegd en is vastgelegd dat de sociale wijkteams zich op het gebied van gegevensverwerking en

[43] Zie art. 2.2. van de Samenwerkingsovereenkomst Sociale wijkteams.

privacy houden aan het beleid van de gemeente Arnhem. Ook zal het college na 1 januari 2017 bekijken op welke wijze een PIA een bijdrage kan leveren aan een goede borging van het onderwerp privacy bij de inrichting van de sociale wijkteams.[44] Echter, de Samenwerkingsovereenkomst is slechts geldig tot 1 januari 2017.

Voor de daarin opgenomen afspraken zal dus per 1 januari 2017 vervanging moeten komen. Hierop wordt later in dit hoofdstuk nog ingegaan.

Wel zijn er in november 2014 werkafspraken gemaakt voor de sociale wijkteams, opgesteld door de wijkteammanager met privacy 'in de portefeuille'. Deze afspraken zijn vastgesteld na raadpleging van de FG. De werkafspraken houden bijvoorbeeld in dat de coach alleen persoonsgegeven verzamelt ten behoeve van een bepaald doel, dat de coach informatie altijd deelt met alle betrokkenen, tenzij de veiligheid van een inwoner of zijn/haar omgeving in het gedrang komt, en dat het wijkteam alleen in contact treedt met inwoners wanneer de inwoners daarmee instemmen. Verder schrijven de afspraken voor welke informatie de coach bij het eerste contactmoment met de inwoner dient te verstrekken,[45] dat informatie niet per mail wordt uitgewisseld, maar bij voorkeur in persoon en anders telefonisch en dat in teamoverleg bij casusbespreking alleen namen worden genoemd wanneer daarvoor een reden bestaat. Daarnaast bepalen de werkafspraken dat de coach bij twijfel of er wel of geen info gedeeld mag/moet worden, altijd samen met een collega besluit.

Privacy-bewustzijn goed aanwezig in het wijkteam, maar afwegingskader ontbreekt

In de interviews is aangegeven dat niet alle coaches de werkafspraken op papier kennen, maar dat de meeste coaches in de praktijk wel volgens de afspraken werken, al is dit niet altijd het geval. Privacy komt in het teamoverleg aan de orde en is onderdeel van het inwerkprogramma (waarbij een nieuwe coach 'meeloopt' met collega's). Zo krijgt de coach de werkwijze rondom privacy mee, zoals het delen van gegevens van de cliënt, het informeren van de cliënt over privacy et cetera.

De sociale wijkteams hanteren het principe 'nee, tenzij…'. Dat het 'handig' kan zijn, is geen reden om gegevens te delen. Voor gegevensverwerking wordt altijd de toestemming van de inwoner gevraagd. De enige uitzondering op die regel is wanneer de veiligheid in het gedrang is. Hierbij kan gedacht worden aan kinder- of oudermishandeling. Een inwoner kan met het wijkteam in aanraking komen op eigen initiatief of bijvoorbeeld via Veilig Thuis (VT). In dat laatste geval ontvangt het wijkteam via de mail een summiere zaakomschrijving van VT, bijvoorbeeld "Er heeft huiselijk geweld plaatsgevonden in aanwezigheid van 3-jarige dochter", en persoonsgegevens zoals adres, namen en geboortedatum. Coaches bespreken een casus zolang dat kan, anoniem. Neemt een derde, bijvoorbeeld de overlastcoördinator, met toestemming van de cliënt contact op met de coach, dan kan de coach telefonisch met de derde overleggen, maar informatie geven via mail is dan niet aan de orde.

Dossiers zijn toegankelijk voor de leden binnen een wijkteam (zie paragraaf 3.2 voor het informatiesysteem). In teamvergaderingen worden cases teambreed besproken; daarbij worden volgens wijkteammedewerkers geen namen genoemd. Soms vindt binnen het wijkteam overdracht plaats naar een andere coach met toestemming van de cliënt.

[44] Zie Raadsinfo d.d. 23-2-2016 "Privacy in het sociale domein: Stand van zaken na een jaar van sociale wijkteams".

[45] "Bij ieder eerste huisbezoek deel je de folder "Sociale wijkteams; steun en advies dichtbij" en de folder "informatie van de sociale wijkteams over; privacyregeling, klachtenregeling, bezwaar en beroep en vertrouwenspersoon" uit."

Transparantie is voor wijkteammedewerkers essentieel: de coach neemt de inwoner mee in alle beslissingen die raken aan privacy en gegevensdeling, bijvoorbeeld of derden bij de zaak betrokken worden, welke gegevens gedeeld worden. Bij de afweging of de wijkteamcoach gegevens deelt, staat het belang van de inwoner, de individuele behoefte centraal. Coaches ervaren volgens hen geen dilemma's bij het maken van privacy-afwegingen. Overleg blijft bijna altijd binnen het team en mocht een externe worden betrokken, dan noemt de coach geen namen, maar bespreekt de zaak anoniem.

Bij het opstellen van de Notitie in 2014 was voorzien dat het systeem van triage zou worden toegepast door de sociale wijkteams. Triage is een proces waarmee zorgvragen worden verhelderd en gerouteerd en dat ondersteuning biedt bij het nemen van besluiten over gegevensdeling. Uit de interviews blijkt echter niet dat triage wordt toegepast. Volgens het college vindt dat overigens wel plaats, zo blijkt uit het antwoord van het college op vragen gesteld door het toenmalige College bescherming persoonsgegevens.[46] Het per stap om toestemming vragen (eerst toestemming voor contact met omgeving, dan toestemming voor contact met hulpverlening) is volgens het college een vorm van triage. Dit sluit echter niet aan bij de definitie van triage als een verhelderend en gerouteerd proces voor besluiten rondom gegevensdeling.

Wat opvalt, is dat de sociale wijkteams zich enerzijds zeer bewust lijken van privacy: bij verzoeken om gegevensdeling wordt gekeken of en zo ja welke gegevens noodzakelijk gedeeld moeten worden, er wordt zoveel als mogelijk gesproken over cases zonder namen te noemen, er wordt altijd toestemming gevraagd voor gegevensdeling en er wordt gekozen voor de communicatiemethoden die het minste risico voor privacy opleveren. Anderzijds ontbreekt een eenvoudige systematiek of een stappenplan waarin in ieder geval de juridische afwegingen (zoals proportionaliteit en subsidiariteit) zijn opgenomen. Daarmee kan de wijze van afwegen persoonsafhankelijk zijn en kan een eenduidige werkwijze ontbreken, hoewel getracht wordt dit te voorkomen door privacy-issues met collega's of binnen het team te bespreken. Bovendien wordt ook in de praktijk (net als in de werkafspraken) veel waarde gehecht aan het verkrijgen van toestemming voor gegevensdeling van de inwoner. Dat is problematisch gezien de afhankelijkheidsrelatie die bij hulpverlening vaak speelt en die maakt dat toestemming niet volledig vrij wordt gegeven: daarom heeft de Autoriteit Persoonsgegevens het standpunt ingenomen dat toestemming in het sociaal domein vaak geen grondslag oplevert voor het delen van gegevens.[47] De sociale wijkteams zouden zich er daarom van bewust moeten zijn dat er in dat geval een andere grondslag dan toestemming dient te bestaan voor de gegevensdeling. Ook moet men zich ervan bewust zijn dat toestemming, ook wanneer deze wel 'vrij' is gegeven en een grondslag vormt voor gegevensverwerking, nooit afdoet aan de eis om noodzaak, proportionaliteit en subsidiariteit van de gegevensverwerking af te wegen. Dit bewustzijn lijkt niet aanwezig.

Overigens staat ten tijde van het schrijven van deze rapportage aanpassing van de werkafspraken op de agenda. Omdat communicatiemiddelen als Whatsapp en sms niet in de werkafspraken zijn meegenomen, voldoen de werkafspraken niet meer volledig. Bij de herziening van de werkafspraken worden de coaches in de sociale wijkteams geraadpleegd.

Praktische oplossingen voor preventief handelen

Wijkcoaches komen alleen bij een inwoner terecht wanneer de inwoner daar zelf mee instemt. Soms krijgen wijkcoaches echter ook signalen van bijvoorbeeld omwonenden of andere organisaties dat een inwoner

[46] Brief van College van B&W aan College bescherming persoonsgegevens, 1 mei 2015.

[47] Zie het Onderzoeksrapport "Verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein: De rol van toestemming", van april 2016 en hiervoor voetnoot 17.

mogelijk een ondersteuningsbehoefte heeft. Vanuit de ambitie om ook preventief en 'vroegsignalerend' te werken, probeert de gemeente daar praktische oplossingen voor te vinden. Als bijvoorbeeld het signaal vanuit de politie komt, kunnen wijkcoaches samen met de politie in contact treden met een inwoner. Voor het college is het nog wel de vraag hoe dit goed georganiseerd kan worden. De inzet van algemene voorzieningen (voorzieningen waarvoor geen indicatie nodig is) zal in de komende jaren steeds belangrijker worden. Wijkteams 'leefomgeving' zullen daarin een belangrijke rol vervullen. De koppeling tussen wijkteams leefomgeving en sociale wijkteams in het kader van privacy moet volgens het college nog verder worden uitgedacht.

Informatievoorziening over privacy aan inwoners is niet altijd toereikend

Wanneer de wijkcoaches het keukentafelgesprek aangaan, laten ze voor de inwoner standaard drie flyers achter: één over het wijkteam in het algemeen, één over de klachtenbehandeling in de sociale wijkteams en één over privacy. In deze laatste folder wordt aangegeven dat gegevens alleen worden gedeeld met toestemming van de betreffende inwoner, tenzij er een wettelijke plicht is om informatie te delen. Ook wordt de geheimhoudingsplicht van de coaches benoemd, evenals de rechten van inwoners.

In een inwonersonderzoek van april 2016 gaf 33% van de ondervraagden aan dat de wijkcoach niet had gesproken over privacy en dat 25% niet wist of het onderwerp besproken was.[48] Dit kan een teken zijn dat het achterlaten van de folder niet voldoende informatie geeft over privacy. Uit de interviews blijkt echter ook dat het voorkomt dat de folders vergeten worden. Via de website van de gemeente is de folder wel te achterhalen, maar er is verder geen pagina waarop wordt uitgelegd hoe de gemeente omgaat met persoonsgegevens. Informatievoorziening over privacy aan inwoners is daardoor aanwezig, maar beperkt.

Overgang naar stichting laat ingezet, nog veel onbekend over zicht op privacy

Coöperatieve stichting

Per 1 januari 2017 worden de sociale wijkteams opnieuw gepositioneerd in een stichting, de Stichting Sociale wijkteams Arnhem. In de kadernota 'Naar een veerkrachtige samenleving' (2014) is deze herpositionering al aangekondigd.[49] Het principebesluit om een stichting op te richten is op 17 mei 2016 ter kennisgeving voorgelegd aan de gemeenteraad, waarna is vastgesteld dat de raad geen wensen en bedenkingen heeft ten aanzien van het besluit.[50] De keuze voor een zogeheten 'coöperatieve stichting' is onder andere gemaakt vanuit de ambitie om een regiegemeente te zijn en belangenverstrengeling bij aanbieders te voorkomen (wat bijvoorbeeld kan voorkomen als er aanbieders van algemene voorzieningen de wijkteams organiseren).[51]

In de business case Sociale wijkteams is te lezen hoe de structuur van de stichting eruit ziet. De stichting kent een Dagelijks Bestuur en een Algemeen Bestuur, met een fulltime bestuur dat de dagelijkse leiding heeft over de organisatie en samen met de bestuurder-teamleiders het algemeen bestuur vormt van de organisatie. Een Raad van Toezicht is werkgever van het algemeen bestuur en houdt toezicht op het beleid

[48] De sociale wijkteams door inwoners beoordeeld, Onderzoek & Statistiek gemeente Arnhem, april 2016.

[49] Notitie Naar een veerkrachtige samenleving, 2013.

[50] Besluitenlijst vergadering van de raad Arnhem 27 juni 2016.

[51] Business case Sociale wijkteams, 27 april 2016.

van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de organisatie. De RvT bestaat uit onafhankelijke leden. In de business case is aangegeven dat in de opbouwfase een gemeentelijk afgevaardigde zal deelnemen, maar in een latere raadsinformatiebrief geeft het college aan dat hiervan afgeweken wordt. De reden daarvoor is de gewenste afstand tussen de gemeente en de stichting, en dat de invloed van de gemeente op de totstandkoming voldoende is geborgd omdat de gemeente de werving van de leden van de RvT op zich neemt.[52] Naast de RvT is er nog sprake van een Adviesraad, een Cliëntenraad en een Ondernemingsraad.

Sturing op privacy en informatieveiligheid
Omdat de gemeente verantwoordelijk blijft voor de uitvoering van het Arnhemse stelsel in het kader van de Wmo 2015 en Jeugdwet, geeft de gemeente als opdrachtgever en financier ook vorm aan sturing op de stichting. Dat betekent dat een aantal afspraken zijn vastgelegd in de statuten (vastgesteld door het college op 8 november 2016). In een bedrijfsplan en bijbehorende opdrachtverlening geeft de gemeente de stichting eisen en voorwaarden mee voor de uitvoering en organisatie van de sociale wijkteams. Ten tijde van dit onderzoek was het bedrijfsplan nog niet bekend: op 6 december zal het bedrijfsplan in het college worden besproken. Het is daarom niet vast te stellen welke aandacht privacy en informatieveiligheid in het bedrijfsplan krijgen.

In de business case krijgt privacy geen aandacht. Over informatieveiligheid zegt de business case het volgende: de coöperatieve stichting zal gebruikmaken van de IT-infrastructuur die specifiek voor de sociale wijkteams is ontworpen (onder andere het CVS-systeem). Het idee is dat de stichting geleidelijk meer verantwoordelijk wordt voor de inkoop en het beheer van de IT-infrastructuur (denk aan service-applicaties, opslag en dienstverlening). Dat betekent dat er afspraken gemaakt moeten worden tussen de stichting en de gemeente over het uitwisselen van gegevens, zodat de gemeente bijvoorbeeld gegevens ter beschikking heeft om afspraken te maken met aanbieders. Hoe controle en zicht op informatieveiligheid van bewaarde gegevens precies georganiseerd wordt, is nog niet bekend. De onlangs aangestelde EDP-auditor moet hierin een rol vervullen. Voor zover de stichting als 'bewerker' persoonsgegevens verwerkt in opdracht van de gemeente als 'verantwoordelijke' (in de zin van de Wbp), worden afspraken vastgelegd in een bewerkersovereenkomst. Een voordeel van het organiseren van wijkteams in een stichting is uiteraard wel dat er slechts één organisatie hoeft te worden gecontroleerd, in plaats van alle deelnemende organisaties.

Geen privacy-protocol of PIA
De raadsinformatiebrief van 23 februari 2016 gaat wel in op privacy binnen de stichting. Er wordt gerefereerd aan de Notitie Privacy Sociaal Domein, waarin is aangegeven dat er een (aanvullend) privacy-protocol met de partners zou worden gesloten en een Privacy Impact Assessment (PIA), om de privacy-risico's van de stichting in kaart te brengen, zou worden uitgevoerd. Vanwege de snel naderende overgang naar de stichting acht het college deze twee stappen niet meer zinvol. De privacy is volgens het college gewaarborgd onder andere doordat het CVS-systeem niet gekoppeld is aan de gemeentelijke systemen en dat de geheimhoudingsplicht al is vastgelegd in de algemene 'Samenwerkingsovereenkomst Sociale wijkteams'. Ook is in die overeenkomst al vastgelegd dat de sociale wijkteams zich op het gebied van gegevensverwerking en privacy houden aan het beleid van de gemeente Arnhem. Of een privacy-protocol of een PIA een bijdrage kan leveren, wil het college bekijken wanneer bekend is welke vorm de sociale wijkteams gaan krijgen.

[52] Raadsinformatiebrief Oprichting Stichting Sociale Wijkteams Arnhem, 8 november 2016.

De samenwerkingsovereenkomst waar het college naar verwijst, geldt voor de periode 2015-2016.[53] Als deze van belang is voor afspraken omtrent privacy en informatieveiligheid, zal er per 1 januari 2017 een vervanging moeten komen. In een interview is aangegeven dat de afspraken een plek zullen krijgen in de opdrachtverlening, waarin zal staan dat de stichting moet voldoen aan de kaders die de gemeente heeft gesteld op dit thema. Het is niet bekend of en hoe de gemeente wil sturen op het waarborgen van privacy in de werkwijze van de sociale wijkteams. In het gesprek met raadsleden kwam naar voren dat ook voor hen hier nog weinig zicht op is. De tijd voor raadsleden om hier vragen over te stellen is beperkt, aangezien eind november de statuten, het bedrijfsplan en de opdrachtverlening nog niet bekend waren bij de gemeenteraad. Naar aanleiding hiervan hebben verschillende fracties een agendaverzoek ingediend voor de Politieke Maandag op 12 december 2016, dat gehonoreerd is.[54]

3.2 / Informatieveiligheid binnen de sociale wijkteams

In deze paragraaf wordt ingegaan op de wijze waarop informatieveiligheid is vormgegeven binnen de sociale wijkteams.

Systemen sociale wijkteams zijn beveiligd

Wanneer een inwoner contact opneemt met een wijkcoach, volgt een keukentafelgesprek met twee wijkcoaches. Vanaf dat moment wordt gebruikgemaakt van het Cliënt Volg Systeem (CVS). De wijkcoaches maken gebruik van email en laptops van de gemeente Arnhem, op basis van systemen van Vecozo. Met behulp van een code die op de telefoon (eveneens door de gemeente geleverd) binnenkomt kunnen de coaches inloggen in het CVS. De coaches werken dus – mits zij er gebruik van maken – binnen een beveiligde omgeving. Wanneer de coach per mail gegevens verstuurt naar een ander mailsysteem (bijvoorbeeld omdat informatie naar een inwoner wordt gestuurd) is er geen sprake van een beveiligde verbinding of versleuteling. Het mailverkeer tussen de gemeente en de wijkteams is beveiligd.

Dataminimalisatie meegenomen in vormgeving CVS

Bij het ontwerpen van het CVS is volgens de principes van dataminimalisatie en privacy by design gewerkt, zo blijkt uit de interviews. Bij de ontwikkeling van het CVS is een team van 8-9 wijkteammedewerkers betrokken. Samen is gekeken naar welke informatie echt geregistreerd moest worden. Om over goede managementinformatie te beschikken, is veel geregistreerde informatie handig, maar het uitgangspunt voor het sociaal domein was om zo min mogelijk te registreren. Zoals gezegd levert dat dus een spanning op tussen het verkrijgen van gedetailleerde informatie, die het college ook kan gebruiken om de raad te informeren, en het zo minimaal houden van registratie in het kader van privacy en informatiebeveiliging. Alles wat niet bijdraagt aan de primaire taak van een wijkcoach hoeft niet in het systeem opgenomen te worden. Naast privacyoverwegingen zit hier ook een gebruiksvriendelijk aspect in. Als het systeem minder functionaliteiten biedt is het eenvoudiger te bedienen.

[53] Overeenkomst Samenwerking Sociale wijkteams, artikel 5.

[54] Op 6 december 2016 heeft het college het bedrijfsplan van de stichting Sociale Wijkteams Arnhem, met onder andere de opdrachtformulering, opgestuurd aan de raad. Dat wordt op 12 december 2016 naar aanleiding van het agenderingsverzoek besproken.

Transparantie door burgerportaal, bewaartermijnen onbekend

Zowel de cliënt als de coach heeft toegang tot het Mijn Plan/Ons Plan (MP/OP) dat samen wordt opgesteld. Er is één toegang voor burgers in het CVS (burgerportaal), en één voor de wijkcoach en de teamleider. Hierdoor is transparantie voor inwoners georganiseerd. Het college geeft hierbij aan terughoudend te willen zijn: hoe meer systemen ook open worden gezet voor inwoners, des te meer beveiligingsrisico's de gemeente loopt. Daarom zullen stappen richting meer zelfregie van inwoners over hun dossier met voorzichtigheid worden benaderd.

De autorisaties voor wijkcoaches en wijkteamleiders verschillen. Binnen een wijkteam kunnen alle coaches en de teamleider de dossiers inzien. Dit faciliteert dat de coaches elkaar kunnen vervangen als dat nodig is. Het is niet mogelijk om de dossiers van een ander wijkteam te bekijken. Wanneer een cliënt klaar is (het MP/OP is gerealiseerd) wordt het dossier gesloten. Dan blijft het dossier nog wel bestaan. Wanneer hier om wordt gevraagd, kan een dossier wel vernietigd worden. Bij wijkteammedewerkers is het niet bekend welke termijnen er gelden voor het bewaren van de dossiers, en er is geen procedure voor het afsluiten van dossiers. Hierop vindt ook geen geautomatiseerde controle plaats. Uit een groepsgesprek met enkele zorgpartners kwam ook naar voren dat het voor hen niet helder is hoe lang dossiers bewaard blijven in het informatiesysteem. Dat vormt een risico voor het uitgangspunt dataminimalisatie: worden gegevens onnodig langer bewaard?

Overgang naar stichting heeft ook gevolgen voor ICT en informatieveiligheid

Op dit moment faciliteert de gemeente Arnhem de ICT van de sociale wijkteams. Als de nieuwe stichting volledig zelfstandig opereert huurt de stichting ICT als dienst in bij de gemeente Arnhem. De sociale wijkteams bepalen dan het beveiligingsniveau en de autorisaties. Het is mogelijk dat de sociale wijkteams uiteindelijk voor andere ICT-oplossingen kiezen. Dit vraagt dat de gemeente zicht houdt op de kwaliteit van de systemen en de borging van de privacy daarin.

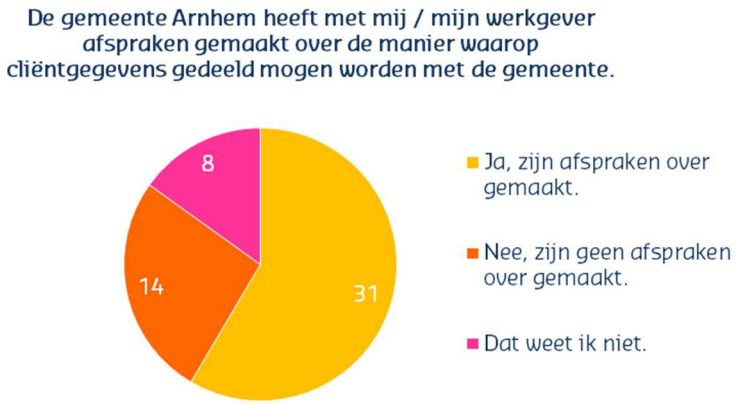
3.3 / Ervaringen van (zorg)partners

In deze paragraaf wordt het beeld van zorgpartners[55] over privacy en informatieveiligheid in de gemeente Arnhem besproken. Om hier een indruk van te krijgen, is een enquête verstuurd onder 116 gecontracteerde en een 10 niet-gecontracteerde partners in het sociaal domein (zie Hoofdstuk 1 van de Bestuurlijke Nota: Onderzoeksverantwoording). De respons (42%) levert een betrouwbaar beeld van de meningen van zorgpartners. Het gaat hierbij om de meningen/indrukken van de partners en niet per definitie om de feitelijke situatie. Om duiding te geven aan de uitkomsten uit de enquête is een groepsgesprek met vertegenwoordigers van negen organisaties gehouden. Deze organisaties vertegenwoordigen alle onderdelen van het sociaal domein (Wmo, Jeugdwet en Participatiewet) en verschillende samenwerkingen met de gemeente (met en zonder contract, deelnemers aan het wijkteam). De bevindingen uit de enquête en uit het groepsgesprek worden hieronder beschreven.

[55] De enquête is grotendeels door gecontracteerde zorgpartners ingevuld, maar ook door andere organisaties (bijv. basisschool, reïntegratiebedrijf). Voor de leesbaarheid wordt vanaf nu de term 'zorgpartners' gebruikt.

Niet elke partner heeft afspraken gemaakt over privacy

Aan de zorgpartners is ten eerste de vraag voorgelegd of de gemeente Arnhem afspraken heeft gemaakt met de zorgpartner over de manier waarop cliëntgegevens worden gedeeld (Figuur 2). Een meerderheid van de respondenten (31 van de 54) geeft aan dat de gemeente inderdaad afspraken heeft gemaakt met de zorgpartner over het delen van cliëntgegevens. In het domein Jeugd antwoordt bijna driekwart van de respondenten positief, in het domein Wmo is dat aandeel kleiner (8 van de 15, 53%). Kennelijk meent een aanzienlijk deel van de respondenten dat er geen afspraken zijn gemaakt met de gemeente over gegevensdeling. Ook in het groepsgesprek met enkele zorgpartners bleek dat niet iedereen afspraken heeft met de gemeente of de sociale wijkteams (of daar van af weet) over het delen van gegevens. Een deel zegt ook niet te weten van afspraken. Dit kan erop duiden dat bijvoorbeeld afspraken die door middel van contracten met de gemeente zijn gemaakt, door de organisaties niet bekend zijn gemaakt bij hun medewerkers.

Figuur 2. Afspraken zorgpartners en gemeente

Onderstaande grafiek geeft aan in hoeverre men bekend is met de gemaakte afspraken. Het overgrote deel van de respondenten geeft aan bekend te zijn met de afspraken en deze toe te passen in de praktijk (Figuur 3). In het groepsgesprek is aangegeven dat men hierbij denkt aan afspraken over geheimhouding en het vragen om toestemming van de cliënt.

Figuur 3. Bekendheid met afspraken

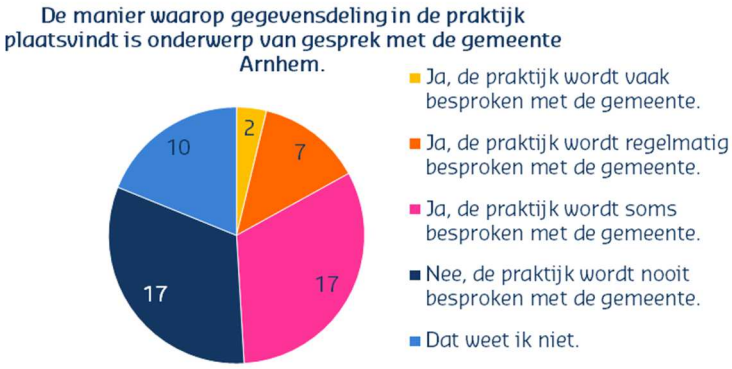
Aan de respondenten die hebben aangegeven dat er geen afspraken zijn gemaakt of dit niet weten (22), is gevraagd of het maken van afspraken wenselijk is (Figuur 4). Verreweg de meeste respondenten zijn van mening dat dit inderdaad wenselijk is (19 van de 22).

Figuur 4. Wenselijkheid maken afspraken

Gemengde beelden over gesprek met gemeente over privacy

Ook is zorgpartners de vraag voorgelegd of de manier waarop gegevensdeling in de praktijk plaatsvindt wordt besproken met de gemeente (Figuur 5). De antwoorden laten een wisselend beeld zien. Bijna de helft van de respondenten geeft aan dat dat gebeurt; ongeveer een derde geeft aan dat dit nooit het geval is. In het groepsgesprek is aangegeven dat in individuele contacten met wijkteamcoaches het onderwerp wel aan de orde komt, maar dat er niet op een structurele manier aandacht aan wordt besteed. Enkele deelnemers aan het gesprek gaven aan wel een keer aanwezig te zijn geweest bij een gemeentelijke bijeenkomst over privacy.

Figuur 5. Delen gegevens met de gemeente[56]

[56] 'Vaak', 'regelmatig', 'soms' zijn niet gedefinieerd. Het gaat om het beeld van de zorgpartners.

De gemeente heeft een andere houding jegens privacy dan zorgpartners

Wanneer personen uit verschillende domeinen en richtingen samenwerken, zoals gemeente en maatschappelijk veld, kan het zijn dat zij signaleren dat hun partners op een andere wijze omgaan met privacy. De zorgpartners is de vraag voorgelegd of zij verschil ervaren tussen de gemeente en de zorgorganisatie in de manier waarop wordt omgegaan met de privacy (Figuur 6). Een ruime meerderheid (32 van de 53) geeft aan inderdaad een verschil te ervaren. Slechts een kleine groep (7 van de 53) geeft aan geen verschil te ervaren.

Figuur 7. Verschil in omgang met privacy zorgpartners en gemeente[57]

Dit beeld wordt bevestigd in de interviews, waarin wordt aangegeven dat de sociale wijkteams privacy meer op het netvlies hebben dan de gemeentelijke organisatie. Dit werd overigens niet alleen gezegd door gesprekspartners van buiten de gemeente, maar ook van binnen de gemeentelijk organisatie. Genoemde voorbeelden van deze andere kijk op privacy bij de gemeente, zijn het verzoek van de gemeente om de gemeentelijk systemen te koppelen aan het CVS, of verzoeken van de gemeente om inzicht in het complete cliëntdossier in een bezwaarprocedure. Bij sociale wijkteams leeft het gevoel dat de gemeente wel soms ‘gemak, handigheid’ als grond gebruikt om gegevens te verwerken.

In samenhang hiermee heeft een respondent aangegeven dat de gemeente inhoudelijk qua privacy meer de beroepscodes uit de zorg zou moeten volgen.

Overigens zijn er ook bemoedigende geluiden te horen. Zo geven respondenten aan dat de gemeente Arnhem het vergeleken bij andere gemeenten (rondom Arnhem) ‘erg goed’ doet.

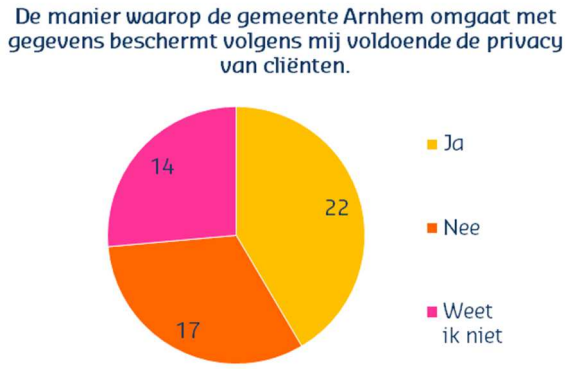
Zorgpartners aan het woord:

“Op inhoudelijk vlak vind ik dat de gemeente meer de beroepscode die in ons vak geldt mag volgen. Als een wijkcoach contact met ons opneemt, is het belangrijk dat daar een schriftelijke toestemming voor is. Ook is het belangrijk dat er een beveiligde communicatie (bijv. zorgmail) tot stand gaat komen.”

[57] ‘Groot’ en ‘klein’ zijn niet gedefinieerd. Het gaat om het beeld van de zorgpartners.

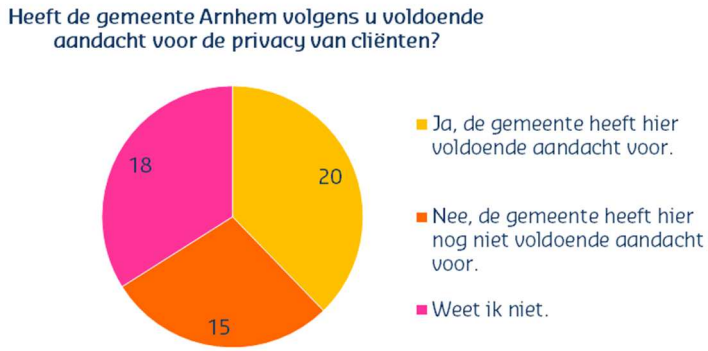
Zorgen bij zorgpartners over bescherming persoonsgegevens

De zorgpartners zijn ook bevraagd over de mate waarin de privacy van de inwoners van Arnhem wordt beschermd en over de aandacht van de gemeente Arnhem voor privacy (Figuur 8). De antwoorden laten zien dat er bij een aanzienlijk deel van de zorgpartners die geantwoord hebben, zorgen zijn. Maar 22 van de 53 respondenten geven aan dat de manier waarop de gemeente Arnhem omgaat met gegevens de privacy van cliënten voldoende beschermt; 17 personen, een derde van de respondenten, vinden dat de privacy van Arnhemmers niet voldoende is beschermd. Meer dan een kwart heeft 'weet ik niet' geantwoord. Overigens antwoordden de respondenten uit het domein Wmo het meest positief. In het groepsgesprek kwam naar voren dat het antwoord 'weet ik niet' is gegeven omdat men gewoonweg geen zicht heeft op hoe de sociale wijkteams de gegevens opslaan en delen met derden.

Figuur 8. Bescherming privacy door gemeente[58]

Slechts 20 van de 53 respondenten vinden dat de gemeente voldoende aandacht heeft voor privacy (Figuur 9). Het is daarmee nog wel de grootste responsgroep, tegenover 15 personen die menen dat de gemeente onvoldoende aandacht heeft voor privacy en 18 personen die het niet weten. In de open antwoorden kwam ook naar voren dat zorgverleners geen zicht hebben op hoe er binnen de gemeente wordt omgegaan met privacyregels en daarom 'weet ik niet' antwoorden.

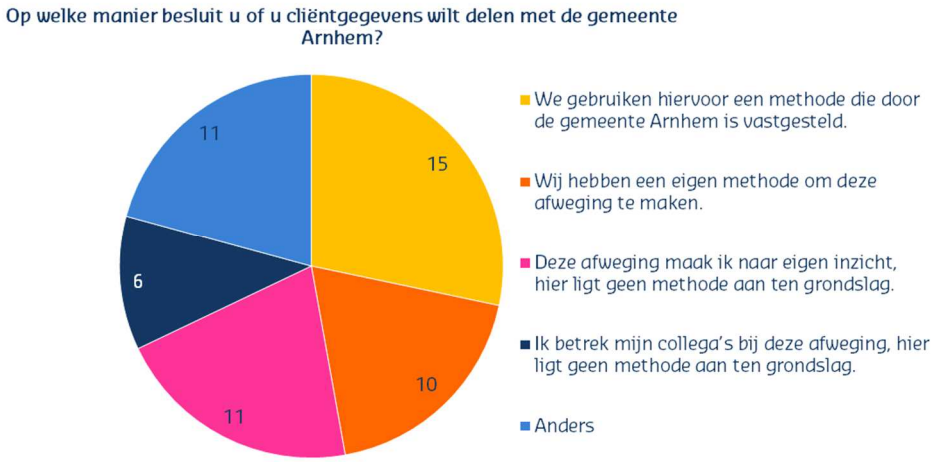
Figuur 9. Aandacht voor privacy cliënten

[58] 'Voldoende' is niet gedefinieerd. Het gaat om het beeld van de zorgpartners.

Variatie in beslismethodes gegevensdeling

De zorgpartners zijn ook ondervraagd over de wijze waarop binnen hun organisatie wordt beslist over gegevensdeling (Figuur 10). Er is een grote verscheidenheid zichtbaar in de wijze waarop de afweging om gegevens te delen wordt gemaakt (ook binnen de verschillende domeinen). Alle vijf mogelijke antwoorden zijn in bijna evenredige mate vertegenwoordigd, van gebruik van een methode van de gemeente, het gebruik van een eigen methode, tot naar eigen inzicht of met behulp van collega's. Daarnaast is er een redelijk grote categorie (11 van de 53 respondenten) die 'anders' heeft geantwoord. Zorgpartners die dit antwoord hebben gegeven, geven daarbij in de toelichting bijvoorbeeld aan dat ze een stappenplan gebruiken: "We gaan na 1. wat is het doel van de gegevensverstrekking 2. Welke gegevens zijn noodzakelijk 3. Kan de informatie beveiligd verstuurd worden? 4. Is de privacy van de cliënt voldoende gewaarborgd in het registratiesysteem?" Een ander antwoord luidt dat de zorgverlener nooit zelf iets naar de gemeente stuurt; als de gemeente/wijkcoach vraagt om bijvoorbeeld een rapportage, laat de zorgorganisatie dit door de ouders zelf overhandigen. Ook opvallend veel respondenten hebben geantwoord "via Vecozo", of "uitsluitend met toestemming van de cliënt". Mogelijk hebben die respondenten de vraag gelezen als stond er "op welke manier deelt u cliëntgegevens met de gemeente".

In het groepsgesprek met enkele zorgpartners werd aangegeven dat de zorgpartners verschillen ervaren in de wijze van gegevensdeling die verschillende wijkcoaches hanteren. Er lijkt geen uniformiteit te zijn in de manier waarop wijkcoaches een afweging maken om gegevens te delen. Het wordt dan ook door alle gesproken zorgpartners als een gemis ervaren dat er geen eenduidige werkwijze is op dit gebied. In de sessie werd de optie aangedragen om met de gemeente en zorgpartners in gesprek te gaan over gegevensdeling met inwoners, met de gemeente en met zorgpartners.

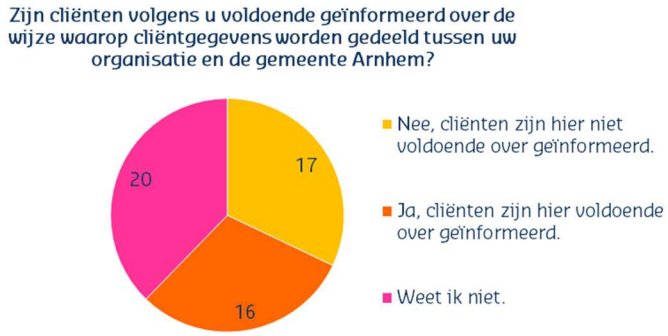
Figuur 10. Beslissen over gegevensdeling

Informeren cliënten moet beter volgens zorgpartners

In de enquête is de zorgpartners gevraagd of zij menen dat cliënten voldoende zijn geïnformeerd over de wijze waarop cliëntgegevens worden gedeeld tussen de organisatie en de gemeente (Figuur 11). Wederom

zijn de antwoorden zeer gevarieerd: een derde van de responderende zorgpartners vindt dat cliënten niet voldoende worden geïnformeerd over gegevensdeling, een kleine derde vindt dat dit wel voldoende gebeurt, en een iets grotere groep weet het niet.

Overigens is in gesprekken met de wijkteammedewerkers naar voren gekomen dat cliënten volgens hen nog niet altijd erg privacybewust zijn. Voor cliënten staat voorop dat er antwoord komt op hun hulpvraag; indien daartoe gegevens gedeeld moeten worden, dan zij dat zo, is het signaal dat wijkteamcoaches opvangen. Dit lijkt een onderschrijving van de door de AP naar voren gebrachte waarschuwing dat in een hulpsituatie de cliënt niet volledig in vrijheid de keuze maakt om toestemming te geven tot gegevensdeling.

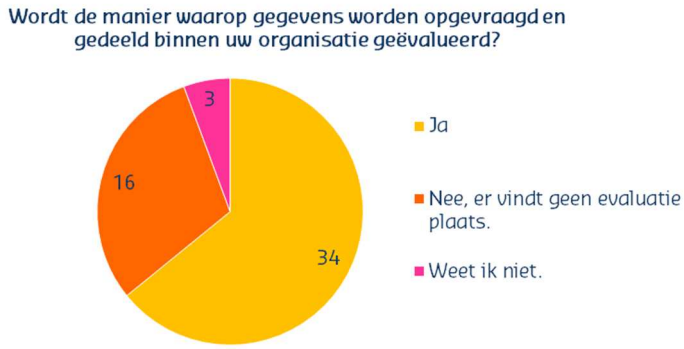
Figuur 11. Informeren cliënten over gegevensdeling[59]

Zorgpartners aan het woord:

"Wij tillen als overheid en hulpverleners in de regel zwaarder aan de privacy dan de cliënten zelf. Er zijn nog steeds cliënten die zelf de neiging hebben om via internet zonder beveiligde verbinding te communiceren, terwijl ik hier een beveiligde omgeving voor heb voor lopende cliënten."

Ook zijn de zorgpartners bevraagd op het wel of niet plaatsvinden van evaluatie binnen de organisatie (Figuur 12). Een ruime meerderheid van de respondenten (34 van de 53) geeft aan dat de manier waarop gegevens worden opgevraagd en gedeeld, wordt geëvalueerd binnen de organisatie. Bijna een derde van de respondenten (30%) antwoordt dat er geen evaluatie plaatsvindt. Binnen de domeinen 'Jeugd' en 'Wmo+Jeugd' vindt er relatief iets vaker *geen* evaluatie plaats dan in het domein Wmo.

[59] Voldoende' is niet gedefinieerd. Het gaat om het beeld van de zorgpartners.

Figuur 12. Evaluatie opvraag en delen gegevens binnen de organisatie

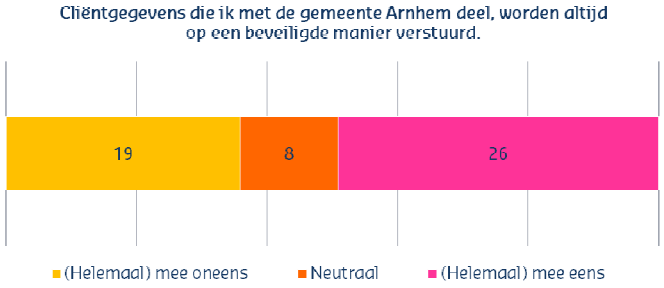
In de enquête is de respondenten ook een open vraag gesteld over de manier waarop evaluatie plaatsvindt. In veruit de meeste gevallen (17 van de 25 gegeven antwoorden) gebeurt evaluatie in de vorm van overleg. De overlegvormen die worden genoemd zijn werk- en teamoverleg, clusteroverleg, overleg in het verband van de commissie Veiligheid en overleg in het samenwerkingsverband. Minder vaak vindt evaluatie plaats door audits, evaluatie, in het kader van de kwaliteitstoetsing, in de vorm van periodieke bevindingen en van risico-inventarisatie en –analyse.

Zorgen over informatieveiligheid

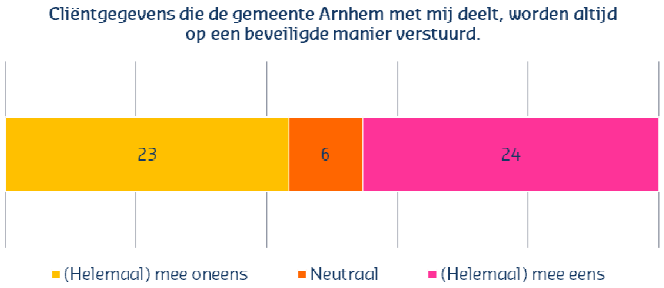
In de enquête is de zorgpartners de mogelijkheid gegeven zaken te uiten die zij kwijt wilden over privacy en informatieveiligheid binnen de gemeente Arnhem. De antwoorden laten zien dat de zorgverleners het van groot belang vinden dat de gegevensdeling veilig verloopt; dat onderwerp wordt buitengewoon vaak genoemd. De zorgpartners hechten veel belang aan beveiligde verbindingen tussen gemeente en zorgverleners en Vecozo wordt genoemd als een veilige werkwijze. Dat soms nog gebruik wordt gemaakt van onversleutelde email baart de respondenten zorgen.

De zorgpartners is gevraagd of de cliëntgegevens die zij met de gemeente Arnhem delen altijd op een beveiligde manier worden verstuurd (Figuur 13). Een bescheiden meerderheid van 26 van de 54 respondenten geeft aan klantgegevens altijd beveiligd te delen met de gemeente; 19 respondenten niet. Gezien het belang dat zorgpartners volgens de open antwoorden in de enquête hebben voor beveiligde gegevensdeling, had wellicht een grotere meerderheid verwacht mogen worden in het ‘eens-kamp’.

Opvallend is ook dat de respondenten slechts een klein beetje sceptischer zijn over gegevensdeling door de gemeente (Figuur 14). De zorgpartners is namelijk dezelfde vraag voorgelegd over de gegevens die de gemeente Arnhem met de zorgpartners deelt. De respondenten denken dat de gegevens die de gemeente deelt iets minder vaak beveiligd zijn.

Figuur 13. Beveiligd versturen gegevens door zorgpartners

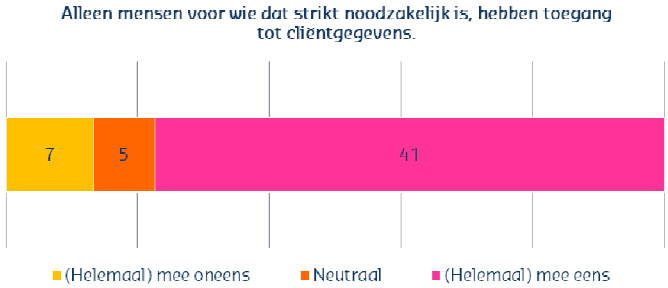

Figuur 14. Beveiligd versturen gegevens door gemeente

Zorgpartners aan het woord:

"Correspondentie via Vecozo is OK, via e-mail onversleuteld is geen goede optie. Soms wordt hiervan nog gebruikgemaakt. Wij gaan binnenkort cryptshare gebruiken om privacygevoelige info via email te versturen. Daarnaast is het in de praktijk lastig om exact te weten welke informatie de gemeente nodig heeft voor haar taak. Mogelijk wordt te snel te veel info verstrekt."

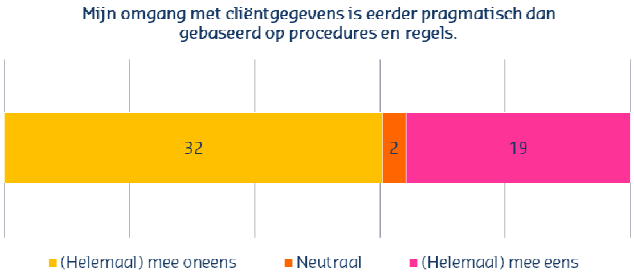
Een duidelijker meerderheid zien we in het antwoord op de vraag of cliëntgegevens alleen toegankelijk zijn voor mensen voor wie dat strikt noodzakelijk is (Figuur 15). Een forse meerderheid van 41 respondenten is van oordeel dat cliëntgegevens alleen toegankelijk zijn voor mensen voor wie dat strikt noodzakelijk is. In het groepsgesprek met enkele zorgpartners is aangegeven dat cliënten wel zicht hebben op het ondersteuningsplan ('Ons plan, mijn plan'), maar inwoners worden niet of zelden meegenomen in mailuitwisselingen tussen zorgpartner en wijkteam.

Figuur 15. Cliëntgegevens beperkt toegankelijk

Tot slot is in de enquête aan de zorgpartners gevraagd of hun omgang met cliëntgegevens meer pragmatisch is dan gebaseerd op procedures en regels. Hiermee wordt bedoeld of zorgpartners soms regels omzeilen omdat die in de weg staan van goede zorg. Een minderheid (19 van de 53) bevestigt een meer pragmatische omgang maar een aanzienlijk grotere groep (32 van de 53) ziet zijn omgang met

cliëntgegevens niet als meer pragmatisch. In de gesprekken met de professionals uit de sociale wijkteams is het beeld naar voren gekomen dat professionals het uitgangspunt omarmen dat gegevens niet worden gedeeld omdat dat ‘handig’ is, maar dat gegevens gedeeld worden wanneer dat noodzakelijk is. Over de wijze waarop de beslissing wordt genomen om wel of niet tot het delen van gegevens over te gaan, werd aangegeven, dat dit zelden tot dilemma’s leidt en dat daarbij gewoonweg ‘het belang van de cliënt’ vooropstaat. Aangezien de primaire opdracht van de zorgverlener is om de cliënt bij te staan/te helpen, is een zeker ‘pragmatisme’ daarbij onontbeerlijk, maar het belang van privacy en privacybeschermende procedures en regels wordt volgens respondenten niet uit het oog verloren.

Figuur 16. Pragmatische omgang met gegevens

In de open antwoorden komt verder vaak aan bod dat er bij de zorgpartners behoefte bestaat aan meer duidelijkheid: over waar informatie terechtkomt/wie inzicht heeft in informatie, welke gegevens uitgewisseld mogen worden en bij wie de zorgverlener terecht kan met vertrouwelijke informatie. Zo geeft een respondent aan: “Het is mij geheel onduidelijk in iedere gemeente waar ik mee samenwerk wat specifiek de personen zijn waar je vertrouwelijke informatie kwijt kan. Voor ouders is dit ook niet duidelijk.” Naast de informatieveiligheid (beveiligde verbinding tussen gemeente en zorgorganisaties) is het gebrek aan duidelijkheid het meest genoemde aandachtspunt.

Zorgpartners aan het woord:

“Er is, zeker naar cliënten toe en soms ook naar hulpaanbieders toe, te weinig helderheid over de plek waar informatie terechtkomt. Bij een beschikkingsaanvraag gaat de informatie naar de backoffice; wie heeft hier inzicht in en wie niet: onvoldoende duidelijkheid. Nog grotere onduidelijkheid is er als er inhoudelijke informatie gedeeld wordt met een wijkcoach: wie heeft inzicht in het dossier?”

4 Toetsing van normen

In dit hoofdstuk worden de bevindingen op een systematische manier gepresenteerd. Vooraf opgestelde normen worden getoetst aan de hand van de uitkomsten van het onderzoek. Het volgende hoofdstuk geeft vervolgens een antwoord gegeven op de hoofdvraag en benoemt de belangrijkste risico's voor gemeente en inwoners als het gaat om privacy en informatieveiligheid.

Norm	Toetsing
In het privacybeleid van de gemeente ten aanzien van het sociale domein wordt verwezen naar de relevante wettelijke kaders.	**Voldaan:** Het algemeen privacykader en de notitie Privacy in het sociaal domein verwijzen naar de belangrijkste wettelijke kaders: de Wbp en de materiewetten en de toekomstige Algemene Verordening Gegevensbescherming. In het informatiebeveiligingsbeleid 2015-2018 wordt in algemene zin gerefereerd aan 'bestaande wet- en regelgeving' als externe randvoorwaarde. De informatiebeveiliging in Arnhem is opgezet volgens de 'Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten', die voldoet aan landelijk wetgeving.
De gemeenteraad heeft in zijn beleid voor het sociaal domein bepalingen vastgelegd over de borging van privacy in het algemeen en de bescherming van persoonsgegevens in het bijzonder en hierbij ook de rolverdeling tussen college en raad vastgelegd.	**Deels voldaan:** Met het algemene privacykader en het Informatieveiligheidsbeleid 2015-2018 heeft de raad bepalingen vastgelegd over de borging van privacy en bescherming van persoonsgegevens. Wat betreft privacy is een heldere rol weggelegd voor de raad en is aangegeven welke verantwoordelijkheden het college op dit thema heeft. In de praktijk zijn raadsleden nog wel op zoek naar de invulling van deze rol en de manier waarop zij grip kunnen houden op privacy. Met betrekking tot informatiebeveiliging is in het beleid geen rolverdeling tussen college en raad vastgelegd.
De gemeente heeft met zorgpartners convenanten afgesloten waarin de voorwaarden voor uitwisseling van persoonsgegevens staan.	**Deels voldaan:** Met de deelnemers van de acht sociale wijkteams zijn samenwerkingsovereenkomsten afgesloten waarin afspraken staan over de uitwisseling van persoonsgegevens. Ten tijde van het onderzoek was het nog niet duidelijk op welke manier afspraken zijn gemaakt met de (toekomstige) stichting Sociale wijkteams Arnhem. Zorgpartners die een contract met de gemeente hebben afgesloten hebben door middel van bepalingen in dat contract afspraken gemaakt omtrent privacy en informatieveiligheid, die niet altijd bekend zijn. 42% van 53 ondervraagde zorgpartners zegt geen afspraken te hebben met de gemeente of niet te weten of er afspraken zijn.
Binnen de gemeentelijke organisatie is een controlemechanisme aanwezig dat er voor zorgt dat er op de juiste wijze	**Deels voldaan:** Er is door het college veel aandacht besteed aan de Governance rondom privacy en informatieveiligheid. Er is een nauwe samenwerking tussen deze twee thema's

wordt omgegaan met privacygevoelige gegevens.	met een duidelijke verdeling in verantwoordelijkheden. Er is een juridische concern controller/Functionaris Gegevensbescherming die steeds meer als interne toezichthouder zal gaan opereren, waarbij een interne auditor dat doet aan de kant van informatieveiligheid. Privacy en informatieveiligheid worden periodiek besproken in een 'security en privacy'-overleg. Ook binnen de sociale wijkteams is privacy als specifiek thema bij een teamleider belegd. Daarnaast worden er verschillende (verplichte) audits gedaan waardoor de gemeente zicht houdt op informatieveiligheid (bijv. DigiD en Suwi). De wijze waarop de gemeente zicht houdt op hoe derden omgaan met gegevens binnen het sociaal domein is minder ontwikkeld. Er is een EDP-auditor aangetrokken om dit vorm te gaan geven. Met de Stichting Sociale wijkteams Arnhem is ten tijde van het onderzoek nog geen afspraak gemaakt over vormen van extern toezicht (naast de Raad van Toezicht), zoals audits of steekproeven. Ook zijn er geen vormen van controle bekend voor gecontracteerde zorgpartners of met Zorg-Lokaal, de organisatie die een deel van de backoffice verzorgt.
a. De gemeente heeft met de zorgpartners formele afspraken gemaakt over hoe zij de omgang met privacygevoelige gegevens van inwoners verantwoorden. b. De gemeenteraad is actief geïnformeerd over de wijze waarop de zorgpartners de privacy van de inwoners waarborgen.	a. **Niet voldaan:** Over de verantwoording van de omgang met privacygevoelige gegevens zijn geen formele afspraken gemaakt. Wel worden in de contracten met zorgpartners algemene bepalingen over privacy opgenomen. b. **Deels voldaan:** De gemeenteraad is via raadsbrieven en in antwoord op vragen geïnformeerd over de wijze waarop wordt omgegaan met privacy in het sociaal domein. De gemeenteraad heeft echter geen informatie ontvangen over de wijze waarop zorgpartners met privacy omgaan. Raadsleden geven aan juist informatie te missen waaruit blijkt dat gemeente en zorgpartners privacy hebben gewaarborgd en gegevens goed hebben beveiligd (bijvoorbeeld via audits/steekproeven).

In werkprocessen ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens zijn taken en bevoegdheden helder beschreven en duidelijk belegd.	**Niet voldaan:** Uit interviews blijkt dat de aandacht en het bewustzijn met betrekking tot privacy en informatieveiligheid bij wijkteammedewerkers hoog is. Het is echter ook gebleken dat er nog veel verschil in werkwijze tussen wijkteammedewerkers zit. Volgens een vertegenwoordiging van zorgpartners die in een groepsgesprek zijn gesproken leidt dat tot momenten waarbij wijkteammedewerkers om (te) veel informatie vragen (bijvoorbeeld wanneer behandelplannen moeten worden verstuurd), maar ook tot situaties waarbij privacy als belemmering wordt opgeworpen om informatie te delen. De werkprocessen lijken te weinig handvatten te bieden waardoor geen eenduidig werkproces gewaarborgd wordt. Hoewel de algemene uitgangspunten wel bekend zijn, is er geen sprake van een stappenplan of afwegingsinstrument waardoor elke wijkteammedewerker op dezelfde manier beslist hoe en met wie gegevens te delen. Tot slot is er onduidelijkheid onder zorgpartners en wijkteammedewerkers wat betreft de bewaartermijnen van dossiers in het CVS.
De werkprocessen zijn - in ieder geval wat betreft het privacyaspect- voor ingebruikname getoetst met betrokken medewerkers op werkbaarheid en risico's.	**Voldaan:** de werkprocessen rondom de sociale wijkteams zijn in samenspraak met de organisaties die in de sociale wijkteams deelnemen tot stand gekomen. De werkprocessen zijn nog altijd onderdeel van gesprek binnen de sociale wijkteams, onder andere doordat een teamleider de 'portefeuille' privacy heeft toebedeeld gekregen. De werkbaarheid en risico's van het CVS zijn ook met medewerkers van het wijkteam besproken. Ook bij het verder ontwikkelen van het CVS zijn sociale wijkteams betrokken.
Uit de werkprocessen is op te maken wanneer, door wie en om welke reden privacygevoelige informatie is geraadpleegd.	**Voldaan:** De gemeente houdt autorisatieregisters bij voor de systemen CVS, GWS, Stratech en Suwinet, waarbij mutaties in autorisaties bij in- en uitdiensttreding en wisselingen van functies worden bijgehouden. Het informatiesysteem voor de sociale wijkteams, Vecozo, is 'green field' ontwikkeld op basis van het uitgangspunt 'privacy by design'. Hierdoor is het systeem beperkt toegankelijk, worden gegevens niet tussen sociale wijkteams gedeeld en is er geen koppeling met een gemeentelijk systeem. Er vindt geen controle achteraf plaats (bijv. aan de hand van loggegevens).

Er wordt periodiek aandacht besteed aan het bewustzijn van medewerkers in het sociaal domein met betrekking tot privacy en informatieveiligheid.	**Deels voldaan:** Uit interviews blijkt dat het bewustzijn onder medewerkers van het wijkteam hoog is. Privacy is een regulier, vast onderwerp van gesprek in teamoverleggen van de wijkteams. Bij de start van de sociale wijkteams zijn trainingen en bijeenkomsten geweest wat betreft het omgaan met privacy en informatieveiligheid. Deze zijn nog niet herhaald. Voor algemene informatieveiligheid in de hele gemeentelijke organisatie van Arnhem is in 2017 een campagne gepland. Het is ten tijde van dit onderzoek niet duidelijk of de gemeente eisen stelt aan de Stichting Sociale wijkteams Arnhem wat betreft aandacht voor privacy en informatieveiligheid onder medewerkers (bijvoorbeeld als standaardonderdeel in het personeelsbeleid). Het is daardoor onduidelijk op welke manier de stichting aandacht zal gaan geven aan privacy bewustzijn.

5 Samenvattend: doelmatigheid, doeltreffendheid en risico's

5.1 / Doelmatigheid en doeltreffendheid

De hoofdvraag van dit onderzoek luidde: *in hoeverre zijn de informatieveiligheid en het privacybeleid in het sociaal domein doeltreffend en doelmatig?*

Door vóór de decentralisaties in 2015 privacy als portefeuille te benoemen en als gemeenteraad een privacykader vast te stellen hebben privacy en informatieveiligheid al bij de invoering van nieuwe structuren, zoals de sociale wijkteams, aandacht gekregen. Deze vroegtijdige investering in beleid en Governance kan als doelmatig[60] worden beschouwd: er sinds de opzet van de sociale wijkteams sprake van veel bewustzijn voor het thema onder wijkteammedewerkers en het informatiesysteem (CVS) van de sociale wijkteams is efficiënt opgebouwd aan de hand van de principes in het privacykader. De visie van het college is dat privacy en informatieveiligheid niet alleen op papier kunnen worden gewaarborgd, maar in de praktijk veelvuldig als gespreksonderwerp aan bod moeten komen.

De gemeenteraad heeft een aantal heldere uitgangspunten vastgelegd in het algemeen privacykader, die als basis fungeren voor de wijze waarop de gemeente omgaat met privacy en informatieveiligheid. De gemeente moet nog stappen zetten in de organisatie en operationalisering van het beleid en is zich daar bewust van. Het is helder dat op dit moment nog niet aan alle uitgangspunten doeltreffend[61] uitvoering wordt gegeven:

- Wijkteammedewerkers zijn zich bewust van *dataminimalisatie*, maar het is onduidelijk hoe lang dossiers bewaard blijven en de werkwijze rondom het vragen van toestemming verschilt per wijkcoach en per (zorg)partner.
- *Doelbinding* (proportionaliteit en subsidiariteit) kent nog geen vaste plek in het afwegingsproces bij het verzamelen en delen van gegevens, en ook hier bestaan verschillende meningen over tussen wijkteammedewerkers en (zorg)partners (onderling).
- De ontwikkeling van het CVS is een voorbeeld van *privacy by design*, maar er worden nog wel veel mails verstuurd die mogelijk ook via een beveiligd systeem zouden kunnen worden verstuurd.
- De gemeente heeft *transparantie* georganiseerd door cliënten ook mee te laten kijken in CVS en er zijn ideeën om nog meer te experimenteren met zelfregie van cliënten. Wel blijkt dat veel cliënten nog niet op de hoogte zijn van hoe de gemeente omgaat met hun gegevens.
- Raadsleden zien *privacy als politiek onderwerp,* maar zoeken ook nog naar hun rol. Zij hebben de indruk dat de informatievoorziening hen daar op dit moment onvoldoende bij helpt, maar beamen dat zij ook zichzelf nog onvoldoende in positie brengen.
- Het kader zou de basis voor een goede *'grondhouding'* van de gemeente ten opzichte van privacy moeten zijn, die inhoudt in dat *iedere bestuurder en medewerker* zich bewust is van situaties waarin privacy een rol speelt. In het college, bij specifieke (eindverantwoordelijke) functies binnen de

[60] Dat wil zeggen: de mate waarin de investeringen van de gemeente op het gebied van privacy en informatieveiligheid staan in verhouding tot de opbrengsten.

[61] Dat wil zeggen: de mate waarin de inspanningen van de gemeente dragen bij aan de realisatie van de vooraf opgestelde doelen.

governance en bij sociale wijkteams is dit bewustzijn inderdaad aanwezig, maar verschillende voorbeelden laten zien dat dit bewustzijn nog niet bij iedere afdeling en alle medewerkers aanwezig is.

De eerste twee jaar na de decentralisaties heeft de gemeente Arnhem aandacht besteed aan de interne structuur en processen rondom privacy en informatieveiligheid. Deze aandacht gaat nu ook steeds meer uit naar privacy en informatieveiligheid bij partnerorganisaties. Voor bijvoorbeeld organisaties als Zorg-Lokaal en de stichting Sociale wijkteams Arnhem, maar ook zorgpartners is het nog de vraag hoe de gemeente hen controleert op waarborging van privacy en informatieveiligheid.

5.2 / Risico's voor inwoners en gemeente

Bovenstaande bevindingen leiden volgens de rekenkamer tot verschillende risico's voor inwoners en gemeente:

- Het bewustzijn over privacy en informatieveiligheid onder wijkteammedewerkers is hoog en zij bieden weerstand aan mogelijke inbreuken op privacy vanuit andere onderdelen van de organisatie. Er is nu nog een risico dat het bewustzijn nog niet gemeentebreed wordt gedeeld.
- Er is geen eenduidig afwegingsinstrument (bijvoorbeeld een stappenplan, een stroomschema) dat algemeen bekend is of wordt toegepast door wijkteammedewerkers. Hierdoor ontbreekt een eenduidige werkwijze van sociale wijkteams in het verzamelen en delen van gegevens per medewerker of team. Het risico hiervan is dat in het ene geval meer (te veel), en in het andere geval minder (te weinig) gegevens van inwoners verzameld en gedeeld worden.
- Zorgpartners en sociale wijkteams hebben verschillende visies en werkwijzen wat betreft het delen van gegevens, waardoor misverstanden kunnen ontstaan die doeltreffende ondersteuning in de weg kunnen staan. Het kan bijvoorbeeld zijn dat informatie niet wordt gedeeld omdat er verschillende ideeën zijn over de manier van toestemming verkrijgen, waarbij in tussentijd geen zorg of ondersteuning wordt opgestart.
- Er worden mails met persoonsgegevens tussen zorgpartners en sociale wijkteams onbeveiligd en soms buiten het zicht van inwoners verstuurd, waardoor persoonsgegevens in de verkeerde handen kunnen vallen en er geen zicht is op de archivering van die mails.
- Inwoners krijgen meer zicht op en regie over hun dossier, maar weten zelf niet altijd genoeg over privacy en informatieveiligheid. Het risico is dat inwoners onvoldoende in positie worden gebracht om regie te voeren over hun dossier.
- Raadsleden hebben nog te weinig grip op het dossier privacy en informatieveiligheid. Zij kunnen zo het college onvoldoende sturen en controleren op het thema.
- De gemeente heeft nog geen of beperkte controlemechanismen ontworpen om zicht te kunnen houden op privacy en informatieveiligheid bij partnerorganisaties. Het risico voor gemeente en inwoners is dat partnerorganisaties, zoals de stichting Sociale wijkteams Arnhem, onvoldoende maatregelen nemen om privacy en informatieveiligheid te borgen en zich daar onvoldoende over verantwoorden.

Rekenkamer Arnhem

Bijlagen

Bijlage 1. Geraadpleegde documenten

Naam document
/ Notitie Naar een veerkrachtige samenleving (april 2013) en bijbehorende documenten
/ Kadernota De Veerkrachtige Samenleving Arnhem (december 2013) en bijbehorende documenten
/ Uitvoeringsplan De Veerkrachtige Samenleving Arnhem (juni 2014) en bijbehorende documenten
/ Uitvoeringsnotitie Transformatie Sociaal Domein (mei 2016)
/ Koersnota Van Wijken Weten (2016)
/ Beleidskader voor privacy gemeente Arnhem
/ Notitie privacy in het sociaal domein december 2014
/ Raadbrief 23 december 2014 bij beleid privacy sociaal domein
/ Organisatiebesluit gemeente Arnhem 2013
/ Business case Sociale wijkteams, 27 april 2016
/ VNG Implementatieplan privacy sociaal domein, 2015
/ Samenwerkingsovereenkomst Sociale wijkteams Arnhem
/ Privacy werkafspraken privacy sociale wijkteams
/ Privacy-protocol OZO 2015
/ Handboek voor de coach
/ Jaarrekening gemeente Arnhem 2015
/ Jaarverslag gemeente Arnhem 2015
/ Regeling voor de behandeling van klachten sociale wijkteams
/ Richtlijn voor de behandeling van klachten
/ Beleid voor informatiebeveiliging 2015-2018
/ Handboek Suwinet
/ Overeenkomst Sociaal Domein 2015 hoofdstuk 2 (aanbestedingsdocumenten regionale contractering)
/ Bewerkersovereenkomst Arnhem
/ Autorisatieregisters
/ De sociale wijkteams door inwoners beoordeeld, Onderzoek & Statistiek gemeente Arnhem, april 2016
/ Autoriteit Persoonsgegevens (april 2016), *Onderzoeksrapport: Verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein: de rol van toestemming*
/ Contractkalender sociaal domein
/ Rapport inwonerservaringsonderzoek sociale wijkteams
/ Raadbrief brede evaluatie sociaal domein
/ Collegenota brede evaluatie sociaal domein
/ Flyer wijkteam
/ Folder klachtenbehandeling sociale wijkteams
/ Folder privacy klacht bezwaar en vertrouwenspersoon
/ Melding datalek februari 2016
/ Jaarverslag klachten en bezwaren 2015
/ Raadsbrief afdoen klachten en bezwaren 2015

- Raadsbrief art. 44 18 augustus 2015 privacy Suwinet
- Raadsbrief art. 44 17 februari 2015 waarborging privacy sociale wijkteams
- Raadsbrief art. 44 5 januari 2016 Jeugdbescherming privacy
- Raadsinformatiebrief februari 2016 Stand van zaken 'Privacy in het sociaal domein'
- VNG, Resolutie Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente
- Verantwoordingsrichtlijn en Normenkader GeVS (23 juni 2011)
- Raadsinfo d.d. 23-2-2016, "Privacy in het sociale domein: Stand van zaken na een jaar van sociale wijkteams"
- Besluitenlijst vergadering van de raad Arnhem 27 juni 2016
- Verordeningen decentralisaties, waaronder Vo Jeugdhulp, Vo Tegenprestatie en Vo Voorzieningen maatschappelijke ondersteuning

Bijlage 2. Gesproken personen

Interviews

Naam	Functie	Datum
De heer M. Leisink	Wethouder, portefeuillehouder privacy	21 oktober 2016
De heer J. Beks	Juridisch concern controller, Functionaris Gegevensbescherming	21 oktober 2016
Mevrouw E. Jansen van Doorn	Eenheidsmanager sociale wijkteams	2 november 2016
De heer M. Hulshoff	Strategisch controller sociaal domein, opdrachtgever bedrijfsvoering sociaal domein	2 november 2016
Mevrouw C. Tönissen Mevrouw R. van Gerwen De heer D. Steens	Teamleider sociale wijkteams Schuytgraaf en Elderveld Wijkteamcoach Malburgen Wijkteamcoach Rijkerswoerd, Kronenburg, Vredenburg	2 november 2016
De heer S. Does De heer C. Deben De heer L. Klein Holte	Chief Information Officer Chief Information Security Officer Informatiemanager	7 november 2016
Mevrouw A. van Pommeren	Relatiebeheerder van o.a. Zorg-Lokaal	17 november 2016
Mevr. A. Haga	Wethouder, portefeuillehouder Wmo	2 december 2016

Groepsbijeenkomst zorgpartners

Naam	Organisatie	Datum
Mevrouw P. Baars Mevrouw M. de Bruyn Mevrouw S. Aleman	Lindenhout Pro Persona Praktijk Rigtering	17 november 2016

Mevrouw M. van Goinga	Basisschool Jongleren	
De heer A. Moerman	Rijnstad	
De heer R. Angenent	Krekel Autismecoaching	
Mevrouw S. Krekel	Krekel Autismecoaching	
De heer R. Voet	Yes We Can Clinics	
De heer R. Wieten	Werk naar Waarde	
De heer G. Rozema	Buurtpastor Klarendal	

Groepsbijeenkomst raadsleden

Naam	Partij	Datum
De heer L. de Groot	Partij voor de Dieren	21 november 2016
Mevrouw K. Kalthoff	VVD	
De heer M. Venhoek	D66	
Mevrouw L. Manders	Arnhem Centraal	
De heer P. Kusters	SP	
Mevrouw R. Peters	GroenLinks	
De heer D. Becker	ChristenUnie	
Mevrouw H. van Nuenen	PvdA	

Bijlage 3. Begrippenlijst

AP – Autoriteit Persoonsgegevens (tot 1 januari 2016 College bescherming persoonsgegevens). De AP houdt toezicht op de naleving van de wettelijke regels voor bescherming van persoonsgegevens en adviseert over nieuwe regelgeving.

AWBZ – Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (sinds 1 januari 2015 ondergebracht bij Wet langdurige zorg, Wet maatschappelijke ondersteuning en Zorgverzekeringswet).

BIG – Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten; gemeentelijke basisnormenkader voor informatieveiligheid.

BKWI − Bureau Keteninformatisering Werk & Inkomen.

CAK − een publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan, belast met de uitvoering van wettelijke taken in het domein van zorg en welzijn, in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

CIO – Chief Information Officer, verantwoordelijke ambtenaar voor de informatietechnologie en digitale systemen binnen de gemeente.

CISO – Chief Information Security Officer; specialist op het gebied van de Informatie Beveiligingsfunctie, genoemd in het BIG.

CBP – College bescherming persoonsgegevens (sinds 1 januari 2016 Autoriteit Persoonsgegevens (zie AP).

CVS – Cliëntvolgsysteem.

EDP-auditor – Electronic Data Processor-auditor.

FG – Functionaris voor de Gegevensbescherming. De FG houdt binnen de organisatie toezicht op de toepassing en naleving van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).

GAP-analyse – Analyse van verschillen tussen de gewenste en de huidige situatie. In het kader van de privacy bij decentralisaties is het doel van de GAP-analyse om gemeenten te controleren of en in welke mate de maatregelen uit de tactische variant van de BIG zijn geïmplementeerd. Hierbij gaat het om gemeenten die het onderzoek uitvoeren of laten uitvoeren.

GeVS – Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Suwinet. Het Normenkader GeVS wordt gebruikt door de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid om toezicht te houden op de toepassing van deze normen.

GWS – Registratiesysteem; gemeentelijk klant-volgsysteem.

Jeugdwet – Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdhulp. Zij kunnen de zorg dichter bij de inwoners organiseren, maar ook eenvoudiger en goedkoper. De nieuwe organisatie van de jeugdhulp is vastgelegd in de Jeugdwet.

IBD – Informatiebeveiligingsdienst.

Participatiewet – Iedereen die kan werken maar daarbij ondersteuning nodig heeft, valt sinds 1 januari 2015 onder de Participatiewet. De wet is er om zoveel mogelijk mensen met of zonder arbeidsbeperking werk te laten vinden. De Participatiewet vervangt de Wet werk en bijstand (Wwb), de Wet sociale werkvoorziening (WSW) en een groot deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong).

PIA – Privacy Impact Assessment.

Proportionaliteitsbeginsel – Beslissingen van de staat gaan vaak in tegen het belang of de rechten van individuele burgers, ten bate van het algemeen belang. Het proportionaliteitsbeginsel stelt dat de mate van inbreuk op het individueel belang vanuit een bepaalde maatregel proportioneel moet zijn ten opzichte van het beoogde legitieme doel van die maatregel. In het bijzonder dient de inbreuk nooit groter te zijn dan noodzakelijk is voor het beoogde doel.

Subsidiariteitsbeginsel – Organisatiewijze of regel in taakverdeling tussen 'hogere' en 'lagere' openbare overheden. Het houdt in algemene zin in dat hogere instanties niet iets moeten doen wat door lagere instanties kan worden afgehandeld.

Suwinet – Registratiesysteem; systeem van informatie-uitwisseling in de keten van werk en inkomen. Uitvloeisel van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen.

Suwi – Wet Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen.

Transparantie – In de context van politiek en bestuurszaken duidt dit begrip op openheid binnen een bestuurlijk of juridisch orgaan, zoals een overheid of een internationale instelling.

Triage – Hulpmiddel bij het goed inregelen van privacy in de werkprocessen van de gemeenten voor de decentralisaties. Het is het proces van verhelderen, routeren en escaleren van vragen en casussen waarbij tevens bepaald wordt welke informatie daarbij nodig is. Triage is erop gericht om op een gestructureerde en gestandaardiseerde manier de mate van integraliteit vast te stellen.

Vecozo – Vecozo, een beveiligde omgeving waarin onderling en met zorgpartners gecommuniceerd kan worden.

Wbp – Wet bescherming persoonsgegevens.

Wmo – Wet maatschappelijke ondersteuning; Gemeenten moeten ervoor zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. De gemeente geeft ondersteuning thuis via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Officieel heet deze wet Wmo 2015.

Rekenkamer Arnhem

Colofon

De Rekenkamer Arnhem neemt een onafhankelijke positie in binnen de gemeente. Op basis van artikel 182 van de Gemeentewet onderzoekt de Rekenkamer de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. In Arnhem bestaat de Rekenkamer uit drie externe leden, waaronder de voorzitter. Zij worden ondersteund door een ambtelijk onderzoeker-secretaris.

Dit Rekenkameronderzoek is uitgevoerd door Necker van Naem. De onderzoekers die hebben meegewerkt:
Dr. J. (Joost) Fledderus
E.I.A. (Emilie) Stumphius MSc, LLM
A. (Anja) Bolt LLM
Drs. H.H. (Herman) Sietsma MPA
Drs. A.L. (Lauryan) Bakker

Rekenkamer Arnhem

Betreft: Privacy
made in [Arnhem]

Persbericht

16 februari 2017

Privacy made in [Arnhem]

De nieuwe Rekenkamer van de gemeente Arnhem heeft haar eerste onderzoeksrapport uitgebracht aan de gemeenteraad van Arnhem. De titel van het onderzoek verwijst waarderend naar de gemeente: het nieuwe privacybeleid is in Arnhem zelf gemaakt en dat is goed gedaan.

De Rekenkamer heeft onderzoek verricht naar de informatiebeveiliging en privacy voor burgers die gebruik maken van de sociale voorzieningen (in dit onderzoek thuiszorg en jeugdzorg) in Arnhem. Na de overdracht van taken van het rijk naar de gemeente heeft de gemeente dit opnieuw moeten vormgeven. Dat heeft de gemeente goed gedaan, door bij het opzetten van de nieuwe organisatie vanaf het begin met beveiliging rekening te houden. Daarbij doet Arnhem het beter dan veel andere gemeenten.

De Rekenkamer stelt vast dat de nieuw opgezette organisatie de beveiliging ook beter doet dan de bestaande organisatie. Wel zijn er nog enkele verbeterpunten te benoemen: Door de decentrale organisatie met de nadruk op zelfsturing ontstaan er per team verschillen. Dat is nu nog niet erg, maar kan risico's opleveren. Zeker omdat er geen opleidingsplan bestaat voor met name nieuwe medewerkers. Verder is het mailverkeer tussen wijkteams en zorgpartners niet altijd beveiligd. Ook is nog niet helemaal duidelijk hoe de gemeente de afspraken over informatiebeveiliging met de Stichting Sociale Wijkteams vormgeeft.

De informatie voor de raad over de stand van zaken, is volgens de raad niet dusdanig dat raadsleden vinden dat ze voldoende grip op het onderwerp hebben.

==========

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot de voorzitter van de Rekenkamer Arnhem, de heer A.H. Teeuw (0646-141 252) of per mail tot de secretaris van de Rekenkamer Arnhem, Mw. M. van Lieshout: maartje.van.lieshout@arnhem.nl

Raadsvoorstel

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.	29 juni 2015
Documentnummer :	2015.0.048.253
Zaaknummer:	2015-05-01322
Onderwerp:	Kader voor privacy gemeente Arnhem

Aan de gemeenteraad. Arnhem, 26 mei 2015

VOORSTEL

Een kader voor het gemeentebrede privacybeleid vast te stellen, zoals vervat in het onderhavige raadsvoorstel.

1. AANLEIDING / PROBLEEMSTELLING

Het belang van privacy; waarborgen en rechten bij het verwerken van persoonsgegevens

Bedrijven, instellingen en de overheid hebben persoonsgegevens nodig om hun werk te kunnen doen. Zonder deze verwerking van persoonsgegevens zou het bv. onmogelijk zijn om een pakketje dat u heeft besteld bij u thuis te bezorgen (adres), of u een paspoort te verlenen (naam, adres, BSN-nummer). Deze verwerking van persoonsgegevens leidt er wel toe dat bedrijven en de overheid van alles over de burger te weten komen, wat inbreuk maakt op de vrijheid - de persoonlijke levenssfeer - van de burger. Dat gevaar speelt sterker, naarmate een organisatie meer soorten gegevens van iemand verzamelt, zeker als het gevoelige gegevens betreft (bv. gezondheid, politieke voorkeur).

Ter bescherming van de privacy gelden er daarom waarborgen en zijn er rechten toegekend aan de burger.[1] Deze vinden hun grondslag in verdragen en de Grondwet, en zijn nader uitgewerkt in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Zo mogen persoonsgegevens per situatie slechts worden verzameld voor een gerechtvaardigd, duidelijk omschreven doel, en mag een en ander niet verder gaan dan noodzakelijk is voor dát doel. De verwerker van persoonsgegevens moet verder altijd zorgen voor passende technische en organisatorische maatregelen om de gegevens te beveiligen tegen verlies (hacken) en onrechtmatige verwerking (bv. inzien door onbevoegden op de werkvloer). Duidelijk moet zijn, dát een instelling bepaalde gegevens verwerkt, en om welke reden (transparantie). In dat kader heeft een burger ook het recht zijn persoonsgegevens in te zien, en daar waar nodig te corrigeren.

De snelle technologische ontwikkelingen (online) en de toenemende globalisering stellen de maatschappij en

[1] Op het internet is veel informatie te vinden over privacy en het privacyrecht. Zo is meer algemene informatie bv. te vinden op http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/persoonsgegevens .

de overheid voor grote uitdagingen op het gebied van privacy, het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. De genoemde ontwikkelingen zetten het recht op privacy onder druk en roepen vele vragen op. Voor de gemeentelijke overheden is met de komst van de drie decentralisaties (sociaal domein) per 1 januari jl. het issue privacy nog eens extra actueel.

Er bestaat overal - Europees, landelijk en lokaal - behoefte aan een duidelijk kader, dat technologisch neutraal is en richting geeft aan de praktijk van alledag. In dat verband wordt binnen Europa bijvoorbeeld gewerkt aan een Algemene Verordening Gegevensbescherming; inwerkingtreding daarvan is echter niet voor het jaar 2018 te verwachten.

Het coalitie-akkoord hecht groot belang aan het onderwerp privacy. Het is daarom, bij de vorming van de coalitie, als aparte portefeuille ondergebracht bij een wethouder.

Privacy in het Sociale Domein

De drie decentralisaties traden op 1 januari 2015 in werking. De privacy-aandacht van ons college was vorig jaar daarom primair gericht op het Sociaal Domein. In een aparte notitie - 'Privacy Sociaal Domein' - heeft ons college per besluit van 23 december 2014 vastgelegd met welke privacywaarden in het Sociaal Domein wordt gewerkt. In een raadsbrief (d.d. 23 december 2014) bent u hierover geïnformeerd.

In die brief gaven wij ook aan, dat wij uw raad als kaderstellend orgaan nadrukkelijk willen betrekken bij het vaststellen van de hoofdlijnen van het algemene - gemeentebrede - Arnhemse privacybeleid. Toegezegd werd dat de raad in de eerste maanden van 2015 een raadsvoorstel ‘algemeen privacybeleid’ ter vaststelling zou worden voorgelegd. In dit raadsvoorstel moet de kern van de Arnhemse privacybenadering tot uitdrukking komen. Met het onderhavige raadsvoorstel komen wij deze toezegging na.

Het belang van algemeen privacybeleid

Anders dan vaak wordt gedacht, bevat de landelijke privacywetgeving (Wet bescherming persoonsgegevens) niet voor elke privacyvraag een pasklaar antwoord. De wet bevat algemene normen, die samen een afwegingskader geven. Aan de hand van dat wettelijke afwegingskader moet een instelling of bestuursorgaan steeds zelf bepalen of een bepaalde verwerking van persoonsgegevens is toegestaan, en zo ja, onder welke voorwaarden.

Binnen de gemeente, waar zeer veel verschillende persoonsgegevens worden verwerkt voor zeer diverse redenen, is het dringend gewenst om in beleid vast te leggen aan de hand van welke beginselen deze afweging - of een inbreuk op privacy in een bepaald geval als gerechtvaardigd moet worden gezien - moet worden gemaakt. De vraag, of een bepaalde gegevensverwerking 'gerechtvaardigd' is, is namelijk nadrukkelijk niet alleen een juridische ('Mag het van de wet?'). Het gaat daarnaast om de vraag, of een organisatie een in juridisch opzicht toegestane inbreuk op de privacy van burgers ook *maatschappelijk gewenst* acht. Bij deze laatste vraag is de politiek - bij de gemeente de raad - aan zet om koers te bepalen. Met het nu te nemen raadsbesluit geeft u invulling aan deze verantwoordelijkheid.

Er is nog een reden waarom het vaststellen van algemeen privacybeleid zo belangrijk is. Zoals gezegd, gaan de technologische ontwikkelingen razendsnel. Voor de wetgever (nationaal en Europees) is het in feite niet mogelijk de ontwikkelingen bij te houden. Om binnen een organisatie te bepalen hoe met een bepaalde nieuwe ontwikkeling vanuit privacy-oogpunt moet worden omgegaan, is het bijzonder nuttig om algemeen beleid te hebben dat richting geeft aan de te maken keuzen.
Door dat beleid wordt de organisatie in staat gesteld positie te kiezen ten opzichte van een bepaalde nieuwe ontwikkeling, in plaats van dat die ontwikkeling 'blind' gevolgd wordt. Privacybeleid geeft een 'boost' aan het

privacybewustzijn van de organisatie. *Het beleid dient als kompas en helpt de organisatie regie te nemen in privacykwesties*. Bij de verantwoording door het college in privacy-aangelegenheden speelt het beleid natuurlijk ook een belangrijk richtsnoer.

Algemeen privacybeleid en de kernprincipes van het privacyrecht

Het privacybeleid - zoals dat voor Arnhem is neergelegd in paragraaf 3. van het onderhavige raadsvoorstel - sluit nauw aan bij de kernprincipes van het privacyrecht zoals die ten grondslag liggen aan de nationale- en Europese wetgeving (ook aan de al genoemde in voorbereiding zijnde Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming). Het gaat om principes als transparantie, doelbinding, data-minimalisatie, beperkte bewaarduur, het vereiste dat gegevens juist zijn en eerlijk en rechtmatig moeten worden verwerkt. Deze kernprincipes zijn in feite behoorlijk stabiel, in ieder geval heel wat minder veranderlijk dan de specifieke privacywetgeving.

Hoewel deze principes op zich helder en eenvoudig klinken, is het een forse taak om de organisatie - de bedrijfsvoering - zo in te richten dat wordt voldaan aan deze principes. Hoe organiseer je bv.dat persoonsgegevens blijvend 'juist' zijn? Dat vraagt veel van de ict-techniek, de organisatie én de mensen. Dat is overigens een belangrijke algemene constatering: om met privacy in control te zijn, moeten de juiste maatregelen worden genomen op technologisch- (beveiliging), organisatorisch- (bv. autorisaties) én gedragsgebied (bewustwording), in een goede ondelinge samenhang.

2. DOEL

Met een kader voor het gemeentebrede privacybeleid geeft de raad de organisatie een handvat om regie te nemen en te houden in privacy-aangelegenheden.

3. ARGUMENTEN

Als gemeentebreed kader voor privacy zullen de volgende beginselen gelden:

Kader voor privacy gemeente Arnhem

1. 'Nee, tenzij' als grondhouding (data-minimalisatie)

Privacy begint bij het niét verzamelen van gegevens. Bij het inrichten van een werkproces moet de eerste vraag zijn, of het überhaupt noodzakelijk is om persoonsgegevens te verzamelen. Alleen voor zover er een noodzaak toe bestaat, vindt verwerking van persoonsgegevens plaats ('nee, tenzij'). Dat geldt bij het verzamelen van persoonsgegevens, maar ook bij de vervolgvraag of deze gegevens gedeeld moeten worden met anderen.
Daarbij komt, dat we in Arnhem in beginsel alleen persoonsgegevens verzamelen en verwerken met toestemming van de betrokkene. Dat is slechts anders in wettelijk bepaalde gevallen.
Persoonsgegevens worden nooit verzameld, omdat dat later 'handig' kan blijken te zijn (dit geluid is nogal eens te beluisteren in de praktijk). Dit uitgangspunt - 'nee, tenzij' - brengt een zeer wezenlijke grondhouding ten opzichte van privacy met zich mee.
Bij het 'nee, tenzij' hoort ook dat persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan strikt noodzakelijk is. Ook de mogelijkheid van een tussenvorm - tussen bewaren óf vernietigen - kan soms een oplossing vormen (bv. na een bepaalde periode bepaalde bestanden alleen nog opvraagbaar voor zeer uitzonderlijke doeleinden).

2. Verwerking van persoonsgegevens geschiedt voor een bepaald doel (doelbinding)

Persoonsgegevens worden slechts verzameld voor een van te voren bepaald, concreet omschreven doel (doelbinding). Dat doel bepaalt ook de omvang en de reikwijdte van de te verwerken persoonsgegevens. Nooit wordt meer verzameld dan strikt nodig is voor dát doel (proportionaliteit), en er wordt niet verzameld als er een manier voorhanden is om de informatie te krijgen op een wijze die minder inbreuk maakt op de privacy (subsidiariteit).
Zo is er bv. in de praktijk vaak een belangrijk verschil tussen 'dat informatie' (bv. gegeven dát iemand een strafblad heeft) en 'wat informatie' (wát er uit het strafblad blijkt). Vanuit proportionaliteit is het dan steeds nodig te oordelen of er alleen 'dat' informatie, of ook 'wat' informatie moet worden gedeeld.

3. Verwerkte persoonsgegevens moeten juist zijn

Het verwerken van onjuiste gegevens kan tot grote problemen leiden, met vervelende gevolgen voor een persoon en voor de goede uitoefening van de overheidsfunctie. Daarom moeten alle redelijke maatregelen worden genomen om onjuiste persoonsgegevens onverwijld te wissen en te rectificeren (artikel 11, lid 2, Wbp). Voor zover mogelijk, moeten er ook geautomatiseerde controles op bestanden met persoonsgegevens plaatsvinden. Daarmee komen we bij het volgende onderwerp, privacy by design.

4. Privacy by design

Bij de inrichting van een werkproces - inclusief de ICT infrastructuur - is het van groot belang om direct te bedenken welke vragen en problemen vanuit privacy-oogpunt in en rondom dat werkproces een rol (kunnen) spelen. Gebeurt dat, en worden daarbij goede oplossingen bedacht en ingeregeld, dan wordt er aan de voorkant voor gezorgd dat bepaalde privacy problemen zich niet kúnnen voordoen. Denk bijvoorbeeld aan een logische en strakke toegangsbeveiliging, encryptie van gegevens, het scheiden van data-bestanden, of het automatisch verwijderen van gegevens na een bepaalde periode of gebeurtenis. Dit noemen we 'privacy by design'. Privacy by design is van grote betekenis om in control te komen en te blijven op privacygebied.

5. Transparantie

We zijn open over het feit dat we bepaalde persoonsgegevens verwerken en voor welke doeleinden we dat doen, in de eerste plaats naar de betrokken persoon om wiens persoonsgegevens het gaat. De betrokkene wordt helder geïnformeerd over zijn rechten (bv. klachtrecht, inzagerecht). Slechts in uitdrukkelijk in de wet geregelde gevallen kan van deze openheid worden afgeweken (bv. tijdens strafrechtelijk onderzoek).

Daarnaast zijn we open over de vraag hoe we vanuit privacy-oogpunt tegen bepaalde (technologische) ontwikkelingen aankijken, en over de afweging van belangen. We zijn niet bang om ons uit te spreken. Gaat het privacy-belang in een bepaalde concrete situatie voor op een ander belang (bv. veiligheid) of niet, en waarom? Daarmee komen we aan bij het volgend punt: privacy is met nadruk een onderwerp dat in de politiek thuishoort.

6. Privacy is een politiek onderwerp

Hiervoor kwam aan de orde dat de technologische ontwikkelingen - met (mogelijke) gevolgen voor de privacy - razendsnel gaan. Vaak 'gebeuren' dergelijke nieuwe dingen eenvoudigweg, en blijkt pas later dat zich daarbij privacyvragen voordoen. De politiek (en de media) volgt dan als het ware de techniek. Bij deze nieuwe technologische ontwikkelingen met impact op de privacy moet de vraag, of zij vanuit maatschappelijk oogpunt wel gewenst zijn, veel meer aan de vóórkant aan de orde komen. De politiek moet deze discussies sterker naar zich toe trekken. Privacy is een onderwerp waar de politiek gezaghebbende uitspraken over moet doen. De politiek moet de bandbreedte voor de 'techneuten' bepalen, niet andersom. Ook de Arnhemse politiek kan dat doen - uiteraard voor zover haar invloed reikt.

In Arnhem erkennen we nadrukkelijk dat privacy een politiek onderwerp is, en zien we de rol die de politiek bij dit onderwerp kan spelen. Daarom stellen we in de eerste plaats het onderhavige privacy kader vast. Verder willen we nieuwe privacy issues aan de orde laten komen in de politiek. Als zich - in Arnhem - een ontwikkeling voordoet met impact op de privacy, die maatschappelijk gevoelig ligt en waarbij de wettelijke kaders niet duidelijk zijn, dan zal het college van b. en w. (de plannen voor) een dergelijke ontwikkeling op een of andere wijze aan de raad voorleggen om de raad zich hierover uit te laten spreken. Zo willen we maatschappelijk gevoelige privacy vragen 'aan de voorkant' stellen en bespreken, om zo - waar mogelijk - invloed te hebben op de nieuwe ontwikkelingen. Het stuur zit ook bij privacy aan de voorkant, niet aan de achterkant.

7. De menselijke maat

Computers genereren een hoop gegevens en zijn in staat alles met elkaar te verbinden. De techniek geeft vele mogelijkheden tot 'profiling' (profilering); aan de hand van een geautomatiseerde verwerking van meerdere persoonsgegevens de personen selecteren die aan bepaalde van te voren vast gestelde criteria (risicofactoren) voldoen. In Arnhem doen we - in principe - niét aan profiling. Daarmee sorteren we voor op de nog niet in werking getreden Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (art. 20), die profiling in beginsel verbiedt en slechts in bepaalde situaties onder strikte voorwaarden toestaat.
In die zin kun je zeggen dat we in Arnhem voor de menselijke maat kiezen. Een persoon komt met zijn gegevens bij de gemeente in beeld als hij om hulp vraagt of om een specifieke reden door ons wordt benaderd, niét omdat hij enkel door een computer wordt 'geselecteerd'.

4. FINANCIËN

De vaststelling en uitvoering van het algemeen privacybeleid heeft geen gevolgen voor de begroting.

5. RISICO’S

Een kader voor het Arnhemse privacybeleid geeft de basis voor een goede 'grondhouding' van de gemeente ten opzichte van privacy. Zo beogen we niet gerechtvaardigde inbreuken op de privacy van de burger zoveel mogelijk te voorkomen. Die goede 'grondhouding' houdt in dat iedere bestuurder en medewerker zich bewust is van situaties waarin privacy een rol speelt. Door dat bewustzijn stelt men aan de voorkant - voordat een beslissing wordt genomen - de relevante vragen, niét aan de achterkant (als onbewust een beslissing is genomen en pas achteraf blijkt dat privacy daarbij een rol speelt).
Zo werken we aan onze 'accountability' op privacygebied: kunnen uitleggen wat we doen om aan de privacywetgeving te voldoen, en waarom we in een bepaalde situatie gehandeld hebben zoals we

hebben gedaan. Dit geldt dus zowel bij het inrichten van algemene werkprocessen, als bij het handelen in een individuele casus.

6. BURGERPARTICIPATIE / INSPRAAK

Bij behandeling in de raadkamer bestaat de gelegenheid tot inspreken.

7. UITVOERING EN EVALUATIE

Maatregelen die impact hebben op de privacy zullen voortaan worden getoetst aan het in dit voorstel vervatte privacykader.

Als ons college een bepaalde vorm van gegevensverwerking wenst uit te voeren of te ondersteunen waarvan niet op voorhand duidelijk is waar de wettelijk grens ligt en die maatschappelijk gevoelig ligt, zal ons college een dergelijk voornemen vooraf aan uw raad voorleggen.

Specifiek wijzen wij u nog op het in de raadsbrief d.d. 23 december 2014 genoemde gegeven, dat in 2015 een PIA (Privacy Impact Assessment) zal worden uitgevoerd met betrekking tot de wijze waarop binnen de wijkteams en de gemeente wordt omgegaan met de privacyregelgeving en gemaakte afspraken in het Sociaal Domein. Vanzelfsprekend kan deze PIA - de uitkomsten van het onderzoek én naar aanleiding daarvan eventueel te nemen maatregelen - ook van belang zijn buiten het specifieke gebied van het Sociaal Domein. Wij verwachten u in de tweede helft van 2015 te kunnen informeren over de uitkomsten van deze PIA.

Wij geven u in overweging bijgaand ontwerp-besluit vast te stellen.

Hoogachtend
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,

de secretaris, de burgemeester,

Besluit van:	29 juni 2015
Documentnummer	2015.0.048.253
Zaaknummer	2015-05-01322

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 26 mei 2015, Cluster Intern Advies nummer: 2015.0.048.252;

gelet op artikel 147, tweede lid, van de Gemeentewet;

besluit:

1. Het 'Kader voor privacy gemeente Arnhem' vast te stellen, zoals opgenomen in par. 3 van het bijbehorende raadsvoorstel;

2. Te bepalen dat dit besluit in werking treedt op de dag na die van bekendmaking.

De griffier, De voorzitter,

Besluit van:	29 juni 2015
Documentnummer	2015.0.048.253
Zaaknummer	2015-05-01322

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 26 mei 2015, Cluster Intern Advies nummer: 2015.0.048.252;

gelet op artikel 147, tweede lid, van de Gemeentewet;

besluit:

1. Het 'Kader voor privacy gemeente Arnhem' vast te stellen, zoals opgenomen in par. 3 van het bijbehorende raadsvoorstel;

2. Te bepalen dat dit besluit in werking treedt op de dag na die van bekendmaking.

De griffier,

De voorzitter,

Titel/onderwerp: Onderzoeksrapport Rekenkamer Arnhem: Privacy made in [Arnhem]
Privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein

Raadsadviseur: E. Dirksen Telefoonnr: 3774712 elsebee.dirksen@arnhem.nl

Van:	Rekenkamer	Secretaris rekenkamer/ ambtenaar	Maartje van Lieshout / Jacco Beks
Portefeuillehouder:	M. Leisink (privacy)	Telefoonnr:	377 4846 / 377 4591
		E-mailadres:	maartje.van.lieshout@arnhem.nl jacco.beks@arnhem.nl
Doel activiteit	Informatief		
Toelichting	**Aanleiding** De verantwoordelijkheid van de gemeente op het gebied van privacy en informatiebeveiliging is toegenomen. Dit wordt veroorzaakt door de huidige ontwikkelingen op het gebied van het sociale domein zoals de decentralisaties die vergaande samenwerking en gegevensdeling met partners tot gevolg heeft. Daarnaast is er een veelvoud aan kaders van (inter)nationale wetgeving. De Rekenkamer heeft de afgelopen periode onderzocht of de gemeenteraad zijn controlerende en kaderstellende rol op het gebied van privacybeleid in het sociaal domein voldoende heeft kunnen vervullen en of het college van B&W is staat is om de uitvoerig aan te laten sluiten op bovengenoemde ontwikkelingen. Het onderzoek is uitgevoerd door het bureau Necker van Naem in opdracht van de Rekenkamer Arnhem. **Auditcommissie** De Auditcommissie heeft op 6 februari besloten het onderzoeksrapport Privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein rechtstreeks naar de raad door te sturen. **Reactie college** Zoals te doen gebruikelijk is de bestuurlijke reactie van het college als bijlage aan het rapport toe gevoegd. **Conclusies en aanbevelingen** Een van de acht conclusies uit het rapport luidt/geeft aan dat de gemeente Arnhem op tijd privacy en informatieveiligheid een goede plek heeft gegeven in kaders, bestuur, beleid en organisatie. Voorts staan in het rapport een zestal aanbevelingen: twee voor de raad en vier voor het college. **Raadsvoorstel:** De Rekenkamer Arnhem stelt u voor: 1.De conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen; 2.Het college opdracht te geven om uitvoering te geven aan de aanbevelingen en binnen een termijn van drie maanden hiervoor een plan van aanpak aan de raad aan te bieden. De behandeling van dit onderzoek start met een korte presentatie van het onderzoeksrapport door de leden van de Rekenkamer waarna u in de gelegenheid bent aan hen vragen te stellen. (De onderzoeker van Necker van Naem zal hierbij aanwezig zijn).		

	Op een volgende Politieke Maandag volgt de informatieve bespreking met het college en de meningsvorming over het raadsvoorstel. De behandeling wordt afgesloten met besluitvorming in de raadsvergadering.
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Te beslissen of het rapport kan worden doorgeleid naar de reguliere informatieve/ meningsvormende behandeling.
Spreekrecht publiek	nvt
Behandeladvies	De bespreking wordt ingeleid door een presentatie van de Rekenkamer. Aansluitend bent u in de gelegenheid vragen te stellen aan de leden van de Rekenkamer.
Bijlagen	

Raadsvoorstel bij Onderzoeksrapport			
Onderzoeksrapport Privacy en Informatieveiligheid in het sociaal domein			
Bijlage bij rapport: Bestuurlijke reactie van het college op het rapport inclusief het nawoord van de Rekenkamer (*ingevoegd in het rapport, blz. 11 t/m 15*)			
Persbericht Privacy made in [Arnhem] d.d. 16-2-2017			
Raadsvoorstel en raadsbesluit 'Kaders voor privacy gemeente Arnhem' d.d. 29-6-2015			

Privacy made in [Arnhem]

Privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein

Privacy bij de gemeente Arnhem

De gemeente Arnhem heeft – zeker in relatie tot andere gemeenten – op tijd privacy en informatie- veiligheid een goede plek gegeven in kaders, bestuur, beleid en organisatie. Hierdoor is in een vroeg stadium het besef van het belang van privacy en informatieveiligheid ontwikkeld bij wijkteammedewerkers. Op het gebied van informatieveiligheid heeft het college een duidelijk beeld van noodzakelijke acties om tot een goed basisniveau van veiligheid te komen.

Wijkteams en zorgpartners

Het onderzoek heeft enkele risico's voor gemeenten en inwoners naar voren gebracht, die een negatieve invloed kunnen hebben op de doeltreffendheid van het privacy- en informatieveiligheidsbeleid. Zo blijken in de praktijk wijkteammedewerkers afwegingen om gegevens te verzamelen en delen niet eenduidig te maken, waardoor er verschillen in werkwijze optreden. Ook vindt er mailverkeer met persoonsgegevens tussen wijkteams en zorgpartners onbeveiligd plaats.

Samenwerkende partijen

De ambtelijke organisatie is bezig om de controle en het verkrijgen van zicht op de omgang en borging van informatieveiligheid en privacy bij samenwerkende partijen te ontwikkelen. Daar hoort ook het maken van heldere afspraken bij, alsmede het verder uitwerken van een opleidingsplan, met name ook voor nieuwe medewerkers. Ten tijde van het onderzoek is het nog onduidelijk hoe de gemeente bijvoorbeeld de afspraken met de stichting Sociale Wijkteams Arnhem vormgeeft.

Raadsleden en het thema privacy

Raadsleden ervaren nog onvoldoende grip op het thema. Zij geven aan onvoldoende te weten om te bepalen of de gemeente, maar ook samenwerkende partijen, de privacy en informatieveiligheid op orde hebben.

Titel/onderwerp: Onderzoeksrapport Rekenkamer Arnhem:
Privacy made in [Arnhem]
Privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein

Raadsadviseur: E. Dirksen Telefoonnr: 3774712 elsebee.dirksen@arnhem.nl

Van:	Rekenkamer	Secretaris rekenkamer/ ambtenaar	Maartje van Lieshout / Jacco Beks
Portefeuillehouder:	M. Leisink (privacy)	Telefoonnr:	377 4846 / 377 4591
		E-mailadres:	maartje.van.lieshout@arnhem.nl jacco.beks@arnhem.nl
Doel activiteit	Informatief/meningsvormend		
Toelichting	**Aanleiding** De verantwoordelijkheid van de gemeente op het gebied van privacy en informatiebeveiliging is toegenomen. Dit wordt veroorzaakt door de huidige ontwikkelingen op het gebied van het sociale domein zoals de decentralisaties die vergaande samenwerking en gegevensdeling met partners tot gevolg heeft. Daarnaast is er een veelvoud aan kaders van (inter)nationale wetgeving. De Rekenkamer heeft de afgelopen periode onderzocht of de gemeenteraad zijn controlerende en kaderstellende rol op het gebied van privacybeleid in het sociaal domein voldoende heeft kunnen vervullen en of het college van B&W is staat is om de uitvoerig aan te laten sluiten op bovengenoemde ontwikkelingen. Het onderzoek is uitgevoerd door het bureau Necker van Naem in opdracht van de Rekenkamer Arnhem. **Auditcommissie** De Auditcommissie heeft op 6 februari besloten het onderzoeksrapport Privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein rechtstreeks naar de raad door te sturen. **Reactie college** Zoals te doen gebruikelijk is de bestuurlijke reactie van het college als bijlage aan het rapport toe gevoegd. **Conclusies en aanbevelingen** Een van de acht conclusies uit het rapport geeft aan dat de gemeente Arnhem op tijd privacy en informatieveiligheid een goede plek heeft gegeven in kaders, bestuur, beleid en organisatie. Voorts staan in het rapport een zestal aanbevelingen: twee voor de raad en vier voor het college. Het is gebruikelijk dat een rapport van de Rekenkamer met een raadsvoorstel aan de raad wordt voorgelegd. **Raadsvoorstel:** Het raadsvoorstel kent twee besluiten: 1.De conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen; 2.Het college opdracht te geven om uitvoering te geven aan de aanbevelingen en binnen een termijn van drie maanden hiervoor een plan van aanpak aan de raad aan te bieden. **Presentatie op 13 maart** Op 13 maart heeft de Rekenkamer het onderzoeksrapport gepresenteerd. Na een korte		

	inleiding door de voorzitter de heer A. Teeuw, gaf de heer H. Verdellen een toelichting op het onderzoeksrapport aan de hand van een infographic. Aansluitend hebben zij de vragen beantwoord van de raadskamer. De heer J. Fledderus van het bureau Necker van Naem die namens de Rekenkamer het onderzoek heeft uitgevoerd was ook aanwezig om vragen t ebeantwoorden. **Informatief en meningsvormend op 3 april** Het college heeft een reactie gegeven op de conclusies en aanbevelingen van het rapport. Tijdens de behandeling op 3 paril is de raadskamer in de gelegenheid het college te bevragen. Aansluitend worden de woordvoerders in degelegenheid gesteld met elkaar in overleg te gaan over de conclusies en aanbevelingen van het rapport.
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Te beslissen of het rapport kan worden doorgeleid naar de besluitvormende fase.
Spreekrecht publiek	ja
Behandeladvies	U bent in de gelegenheid informatieve vragen te stellen aan de portefeuillehouder. Na afronding van de informatieve fase start de meningsvormende fase. Tijdens deze fase kunnen de raadsleden met elkaar in debat over het al dan niet ongewijzigd overnemen van de conclusies en aanbevelingen van het rapport. De Meningsvormende fase bestaat uit twee termijnen. 1e termijn: fracties geven hun standpunt weer, te beginnen met de fracties die tegen het voorstel zijn of het voorstel willen wijzigen. Interrupties zijn toegestaan. 2e termijn: discussie naar aanleiding van de standpunten.
Bijlagen	

Raadsvoorstel bij Onderzoeksrapport			
Onderzoeksrapport Privacy en Informatieveiligheid in het sociaal domein			
Bijlage bij rapport: Bestuurlijke reactie van het college op het rapport inclusief het nawoord van de Rekenkamer (*ingevoegd in het rapport, blz. 11 t/m 15*)			
Persbericht Privacy made in [Arnhem] d.d. 16-2-2017			
Raadsvoorstel en raadsbesluit 'Kaders voor privacy gemeente Arnhem' d.d. 29-6-2015			
Infographic presentatie 13 maart 2017			

Rekenkamerrapport Privacy made in [Arnhem] privacy en informatieveiligheid in het sociaal domein

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	8 mei 2017
Zaaknummer:	2016-09-00732
Portefeuillehouder:	M. Leisink

.

Aan de gemeenteraad, 3 april 2017

Toezegging
Wethouder Leisink zegt toe de bewerkersovereenkomst met de Stichting wijkteams Arnhem zodra deze gereed is naar de raad te sturen.
Wethouder Leisink zegt toe in september een raadskamerbrief naar de raad te sturen waarin hij een overzicht geeft van de stand van zaken met betrekking tot de privacy in de gemeente Arnhem.

De fractie van de Arnhemse Ouderen Partij was niet aanwezig tijdens deze raadskamerbehandeling.

De voorzitter concludeert dat de meningsvormende fase is afgerond. Het voorstel wordt met instemming van de raadskamer als hamerstuk doorgeleid naar de besluitvormende fase.

De raadsadviseur, De voorzitter,

E.J.S. Dirksen A. Çetintaş

Arnhem, 13 april 2017

Betreft: Verzoek tot raadsdebat

Geacht dagelijks bestuur van de Procedurecommissie,

In de raadskamerbrief 'Verkenning wervende woonmilieus' maakt het college bekend dat zij in het kader van de verkenning naar geschikte nieuwe locaties voor het topsegment in de woningmarkt, heeft besloten om haalbaarheidsstudies te starten voor zes groene locaties die in eigendom zijn van de gemeente. GroenLinks diende een agenderingsverzoek in om dit plan te bespreken met het college en met de gemeenteraad. De behandeling van dit agenderingsverzoek vond plaats op 3 april. Vanwege het aantal Arnhemmers dat tijdens de vergadering gebruik maakte van het inspreekrecht, vond 10 april het vervolg van de behandeling plaats. Ook toen was er een groot aantal Arnhemmers aanwezig om in te spreken en/of het debat te volgen.

Vele Arnhemmers reageerden geschokt op het voornemen van het college. Ook hun vertegenwoordigers in de gemeenteraad maken zich zorgen over het behoud van het groene karakter van de stad en zijn niet voor het bebouwen van groene gebieden in onze stad. Om het voornemen van het college, zoals aangegeven in de raadskamerbrief 'Verkenning wervende woonmilieus', te kunnen bespreken en er ook besluiten over te kunnen nemen, dienen onderstaande raadsleden hierbij een debatverzoek in over dit onderwerp voor de raadsvergadering van 8 mei 2017.

Fractie GroenLinks
Cathelijne Bouwkamp | Mark Coenders | Tobias de Groot | Ria Peters

Fractie PvdA
Martien Louwers | Eric Greving | Marilyn A-Kum | Ria de Vries

Marte Aylward-Straatsma

Fractie Arnhemse Ouderen Partij
Ton van Beers

Fractie Arnhem Centraal
Lea Manders | Guus van der Laak

Fractie D66
Sabine Andeweg | Mattijs Loor | Werner Katee | Suzan Kemperman

Yvonne van Hamersveld | Hans de Vroome | Maarten Venhoek | Ibrahim Güven

Fractie CDA
Gerben Karssenberg | Henk Montfrooy | Klaartje van Dillen-Koorn

FRACTIE PvdO
LEO DE GROOT

Fractie Verenigd Arnhem
Kursat Bal

GROENLINKS

Agenderingsverzoek GroenLinks | Raadskamerbrief 'Verkenning wervende woonmilieus | 27 maart 2017

GroenLinks vindt het belangrijk dat Arnhem ook in de toekomst een stad is waar het voor iedereen aantrekkelijk is om te wonen, te leven en te werken. Arnhem staat bekend als een groene stad en dit maakt de stad aantrekkelijk voor inwoners en toekomstige inwoners. Genoeg reden dus om het groen in onze stad te koesteren. Zeker ook omdat het groen in de stad meer en meer onder druk komt te staan.

In de raadskamerbrief 'Verkenning wervende woonmilieus' maakt het college bekend dat zij in het kader van de verkenning naar geschikte nieuwe locaties voor het topsegment in de woningmarkt, heeft besloten om haalbaarheidsstudies te starten voor zes locaties die in eigendom zijn van de gemeente.

De fractie van GroenLinks maakt zich grote zorgen over het groen in onze stad en wil over dit onderwerp zo snel mogelijk het gesprek aan gaan met het college en met de andere fracties in gemeenteraad.

Namens de fractie van GroenLinks,

Cathelijne Bouwkamp

Aan de gemeenteraad

Datum	:	21 maart 2017
Zaaknummer	:	126868
Contactpersoon	:	Thor Smits
Telefoonnummer	:	(026) 377 3448

Onderwerp : Verkenning wervende woonmilieus

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van de verkenning naar geschikte nieuwe locaties voor het topsegment in de woningmarkt ('wervende woonmilieus') en ons besluit om haalbaarheidsstudies te starten voor de zes locaties die uit de verkenning naar voren komen en die in eigendom zijn van de gemeente.

Inleiding

Een aantrekkelijke woonstad voor alle Arnhemmers

Arnhem moet ook in de toekomst een woonstad zijn waar het voor iedereen aantrekkelijk is om te wonen, te leven en te werken. In Arnhem bouwen we daarom de komende jaren minimaal 5.500 nieuwe woningen, voor alle doel- en inkomensgroepen. Dit aantal is naar de huidige verwachting voldoende om de bevolkingsgroei, in combinatie met verkleining van de gemiddelde omvang van een huishouden, tot 2025 op te vangen.

Maar om binnen dit aantal voor de juiste doel- en inkomensgroepen te bouwen wil Arnhem beleid formuleren, voor categorieën die door de markt niet vanzelf bediend worden: sociale huur en goedkope koop, huur voor middeninkomens, (collectief) particulier opdrachtgeverschap en het topsegment van de woningmarkt. Knelpunt voor het topsegment is de beperkte beschikbaarheid van bouwlocaties die aantrekkelijk zijn voor deze doelgroep. Deze nota gaat over het vinden van geschikte bouwlocaties voor het topsegment van de woningmarkt. Het gaat om ongeveer 250 woningen in een periode van ongeveer 5 jaar.

Voor de categorieën sociale huur en goedkope koop, (collectief) particulier opdrachtgeverschap en de huur voor middeninkomens wordt separaat beleid opgesteld. Uitgangspunt is echter wel dat op alle locaties die in deze verkenning naar voren komen, particulier opdrachtgeverschap een optie is. De wens om in particulier opdrachtgeverschap te bouwen is immers niet gebonden aan inkomen.

Aan uw raad is toegezegd dat bij de nota wervende woonmilieus een lijst wordt toegevoegd met mogelijke bouw- en herbestemmingslocaties die geschikt zijn voor (C)PO (collectief particulier opdrachtgever). Deze lijst zal u separaat worden aangeboden.

Arnhemse Woonprincipes
In de Arnhemse Woonprincipes 2025 (vastgesteld op 14-12-2015) zijn de hoofdopgaven van het beleid voor wonen in Arnhem geformuleerd door middel vier pijlers. Eén van die pijlers is het versterken van de aantrekkingskracht van Arnhem als woonstad.

Arnhem moet een "...uitstekend leefklimaat bieden voor de eigen inwoners. Ook heeft de stad een goed vestigingsklimaat voor nieuwe inwoners met nadruk op midden en hoge inkomens en bedrijven nodig." Hiermee wordt ingezet op het versterken van de concurrentiepositie van de bovenkant van de woningmarkt van Arnhem ten opzichte van de Randstad te versterken om zo interessante nieuwe doelgroepen naar de stad te trekken.

"Een economisch vitale stad is een levensvatbare duurzame stad. Het woonaanbod versterkt het economisch profiel van Arnhem. Zij biedt ook mensen met een hoger inkomen een woning en woonomgeving met onderscheidende kwaliteiten ten opzichte van elders in Nederland. Unieke locaties bieden een woonkwaliteit van internationale klasse; zowel in / nabij de binnenstad als in de meer landschappelijke woonmilieus aan de rand van de natuurgebieden rond Arnhem." (uit: Arnhemse Woonprincipes 2025, p.21)

Hierbij wordt ruimte gegeven "...aan ontwikkeling in het topsegment, door geleidelijke ontwikkeling op nader te bepalen toplocaties", om zo enkele onderscheidende topprojecten met elke een eigen unieke kwaliteit te realiseren.

Wervende woonmilieus
Onderzoeksbureau Companen heeft een onderzoek uitgevoerd naar de kansen voor de midden- en hoge inkomens in Arnhem (zie bijlage). Hierbij is in beeld gebracht wat de specifieke woonwensen en -behoeften van deze doelgroepen zijn. Op basis van deze vestigingscriteria is een eerste ruimtelijke verkenning uitgevoerd naar mogelijke ontwikkellocaties voor de hogere inkomens. Het resultaat van deze eerste verkenning is weergegeven in het rapport Wervende woonmilieus (zie bijlage).

Bij de verkenning van locaties voor wervende woonmilieus is gekeken naar gemeentelijk eigendom, en naar particuliere grond waarvan bekend is dat de eigenaar de wens heeft deze te ontwikkelen. Overig particulier eigendom is niet betrokken in de verkenning. Uit de verkenning zijn 14 geschikte locaties naar voren gekomen. Zes hiervan zijn in gemeentelijk eigendom, acht in handen van private eigenaren.
Het rapport is slechts een eerste ruimtelijke verkenning. Er zal nader onderzoek verricht moeten worden naar de haalbaarheid van het daadwerkelijk realiseren van woonmilieus op deze locaties. Aspecten die nader onderzocht moeten worden zijn onder meer financiële haalbaarheid, fysieke haalbaarheid (bodem, water, toegankelijkheid, geluid), juridische haalbaarheid, haalbaarheid in de markt en draagvlak in de buurt.

Voorgesteld wordt om eerst nadere haalbaarheidsonderzoeken uit te voeren naar de geschiktheid van de geselecteerde locaties die in gemeentelijk eigendom zijn. Voor de particuliere terreinen is het aan de betreffende eigenaren dit al dan niet te doen. Het voorstel betreft dus nog niet het daadwerkelijk realiseren van woningbouw op deze locaties. Dat besluit kan pas genomen worden op basis van het resultaat van de haalbaarheidsstudies.

Argumenten

1.1. Dit is uitvoering van de Arnhemse Woonprincipes 2025
De Arnhemse Woonprincipes 2025, vastgesteld door de raad in december 2015, geeft aan dat het wenselijk is nieuwe woonmilieus toe te voegen voor o.a. hogere inkomens in koop- en vrije huursector. Dit betekent toevoeging van woningen met een aanvullende en onderscheidende kwaliteit, zowel in de stad als aan de randen. Daarbij wordt er ruimte geboden aan kleinschalige ontwikkelingen in het topsegment, door gefaseerde ontwikkeling op nader te bepalen toplocaties. De ruimtelijke verkenning is een uitwerking hiervan.

1.2. Woonaanbod voor hogere inkomens verstrekt het economisch profiel van Arnhem
Een economisch vitale stad is een levensvatbare duurzame stad. Het woonaanbod verstrekt het economisch profiel van Arnhem. Zij biedt ook mensen met een hoger inkomens een woning en woonomgeving.

1.3. Er is vraag naar kleinschalige ontwikkelingen in het topsegment
De vraag naar het topsegment woningen (voor topinkomens en hoogste inkomens) is in Arnhem enkele tientallen per jaar tot ca. 2026 (WoON 2012 en Companen). Dat er momenteel vraag is naar deze woonmilieus blijkt uit de interesse voor de woningen Paradijs, Rodenburgstraat, Saksen Weimar en Klingelbeek. Het gaat om vooral kleinere ontwikkelingen met een beperkt aantal woningen. En waar mogelijk (deels) particulier opdrachtgeverschap.

2.1. De ruimtelijke verkenning vraagt om een verdere concretisering
Het uitgevoerde onderzoek is een eerste ruimtelijke verkenning naar geschikte locaties op het niveau van de stad. De huidige bestemmingsplannen voor deze locaties laten geen woningbouw toe. Er zal nader onderzoek verricht moeten worden naar de haalbaarheid van het daadwerkelijk realiseren van woonmilieus op deze locaties. Aspecten die nader onderzocht moeten worden zijn onder meer financiële haalbaarheid, fysieke haalbaarheid (bodem, water, toegankelijkheid, geluid), juridische haalbaarheid, haalbaarheid in de markt en draagvlak in de buurt.

Voorgesteld wordt deze haalbaarheidsonderzoeken uit te voeren voor de zes locaties in gemeentelijk eigendom. Voor de particuliere terreinen is het aan de betreffende eigenaren dit al dan niet te doen.

Argumenten

2.1. Het betreft locaties van hoge kwaliteit en zijn juist daardoor kwetsbaar
Ontwikkelen op toplocaties betekent dat gebruik gemaakt wordt van de bestaande landschappelijke en stedelijke kwaliteiten van Arnhem. Het gebruik maken van deze kwaliteiten moet niet leiden tot het aantasten van deze kwaliteiten. Oftewel: voorkomen moet worden dat het kind met het badwater wordt weggegooid.

Het zoeken van evenwicht hierin, is een kwetsbaar proces dat zorgvuldig doorlopen moet worden. Dit evenwicht zal voor iedereen anders zijn. Voor te stellen is dat vooral omwonenden van de locaties hechten aan bestaande kwaliteiten.

2.2. Het is niet wenselijk dat het areaal groen afneemt
Bij de selectie van locaties voor wervende woonmilieus zijn het Gelders Natuurnetwerk (voorheen EHS) en de 'groene wiggen' in acht genomen, maar toch hebben de geselecteerde locaties in gemeentelijk eigendom, op het sportveld na, allemaal een groenbestemming. Bij de toetsing van de locaties op fysieke en juridische haalbaarheid in het vervolgonderzoek zullen mogelijkheden van groencompensatie binnen de wijk onderzocht worden.

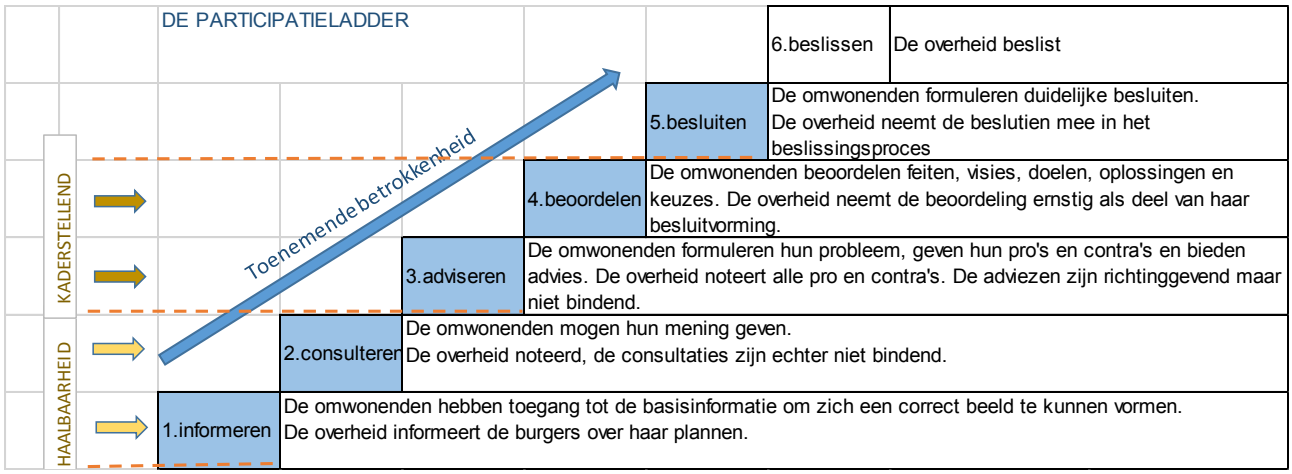
2.3 De locaties die uit de verkenning naar voren komen voorzien in een deel van de vraag
Uit de verkenning blijkt dat er geen grote aantallen woningen voor de doelgroep kunnen worden gerealiseerd. Het betreft kleine, bijzondere gebieden die gerealiseerd kunnen worden. Maar op de geselecteerde locaties kan echter wel degelijk een waardevolle toevoeging aan het woningaanbod gerealiseerd worden.

De geïnventariseerde locaties kunnen een groot deel van de vraag invullen voor een periode van ongeveer 5 jaar. Deze horizon komt uiteraard dichterbij te liggen als locaties uit de studie niet haalbaar blijken, om een andere reden niet tot ontwikkeling komen, of als er gekozen wordt voor invulling met een andere woonprogramma dan voor topinkomens.

Consequenties
Voor het opstellen en bepalen van de haalbaarheid is in totaal € 50.000 beschikbaar binnen het budget voorstudies 2017. Per locatie is naar schatting circa € 8.000 nodig. Deze inschatting is gebaseerd op het proces tot en met het haalbaarheidsonderzoek (zie Uitvoering). Indien één of meerdere van deze locaties zullen leiden tot een goedgekeurde grondexploitatie dan zullen deze daarbij behorende voorbereidingskosten ten laste van de desbetreffende grondexploitatie worden gebracht.

Communicatie
Dit besluit betreft het starten van haalbaarheidsonderzoeken naar locaties die zijn voortgekomen uit een eerste ruimtelijk verkenning. Het besluit betreft dus nog niet het daadwerkelijk realiseren van woningbouw op deze locaties.

De wijze waarop omwonenden en andere belanghebbenden worden betrokken in de haalbaarheidsfase en daarna bij de kaderstellende fase per locatie is weergegeven in onderstaand schema. Het schema schetst een toenemende betrokkenheid van omwonenden gedurende het besluitvormingsproces, conform de zogenaamde participatieladder.

Nu eerst haalbaarheid onderzoeken (stap 1 en 2)
De haalbaarheidsonderzoeken zullen worden uitgevoerd in een periode van enige maanden in 2017. In deze fase zullen omwonenden en belanghebbenden geïnformeerd worden (stap 1) en de mogelijkheid krijgen informatie aan te dragen ten behoeve van de haalbaarheidsonderzoeken (consulteren, stap 2), zodat dit bij de afweging een rol kan spelen.

Pas na startsein Gemeenteraad: kaders opstellen (stap 3 en 4)
Voor de locaties waarvan blijkt dat ontwikkeling haalbaar is zal aan de raad worden voorgesteld uitwerkingskaders op te stellen. Voor die locaties zal indien daartoe door de raad besloten wordt een grondexploitatie (GREX) gestart worden. Bij het opstellen van kaders krijgen omwonenden een adviserende rol (stap 3) en kunnen zij de resultaten beoordelen (stap 4).

Planologische procedure na besluit over kaders (stap 5)
De op te stellen kaders (op het niveau van een nota van randvoorwaarden) zullen aan de raad ter besluitvorming voorgelegd kunnen worden. Daarna volgt de planologische procedure (bestemmingsplan en vergunningen). Daadwerkelijke ontwikkeling op locaties zal daarmee naar verwachting op zijn vroegst begin 2019 plaatsvinden.

Voor de categorieën sociale huur en goedkope koop, (collectief) particulier opdrachtgeverschap en de huur voor middeninkomens wordt separaat beleid opgesteld.

Hoogachtend
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,

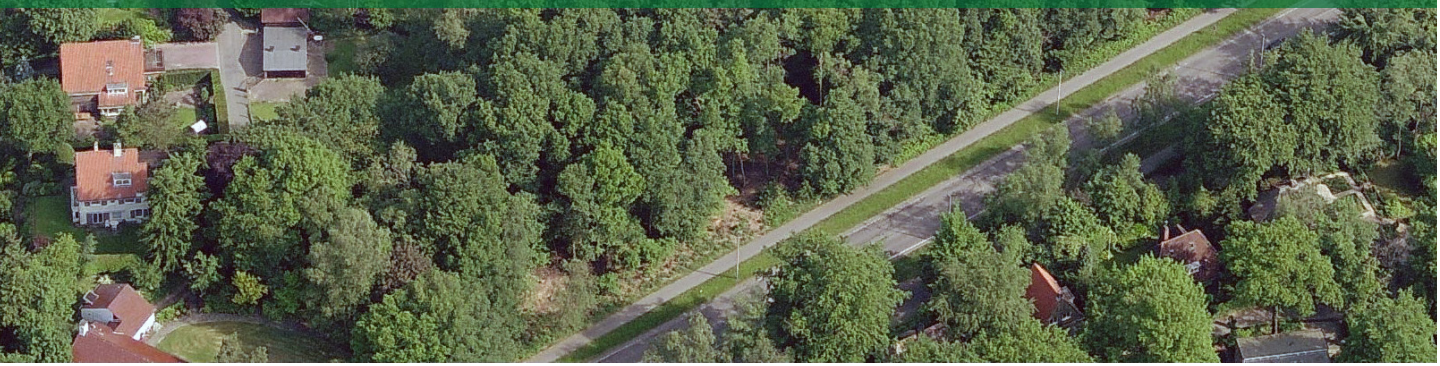
de secretaris, de burgemeester,

Bijlagen:
- Rapport "Wervende Woonmilieus, een ruimtelijke verkenning", 21 maart 2017
- Rapport "Gemeente Arnhem, Kansen voor midden- en hoge inkomens", 13 juli 2015, Compaenen
- Toelichting van de vraag naar dure koopwoningen in Arnhem, 7 oktober 2016, Compaenen

WERVENDE WOONMILIEUS

EEN RUIMTELIJKE VERKENNING / 28 MAART 2017

Gemeente Arnhem

Inhoud

1. Inleiding 1

2. Kansen voor midden- en hoge inkomens 5

3. Zoekopgave wervende woonmilieus 7

4. Referentielocaties 12

5. Locatiestudies 16

1. Inleiding

Arnhem moet ook in de toekomst een woonstad zijn waar het voor alle Arnhemmers aantrekkelijk is om te wonen, te leven en te werken. In Arnhem worden daarom de komende jaren minimaal 5.500 nieuwe woningen gebouwd, voor alle doel- en inkomensgoepen. Dit aantal is naar de huidige verwachting voldoende om de bevolkingsgroei, in combinatie met verkleining van de gemiddelde omvang van een huishouden, tot 2025 op te vangen.

Maar om binnen dit aantal voor de juiste doel- en inkomensgoepen te bouwen wil Arnhem beleid formuleren, voor categorieën die door de markt niet vanzelf bediend worden: sociale huur en -koop, huur voor middeninkomens, (collectief) particulier opdrachtgeverschap en het topsegment van de woningmarkt. Knelpunt voor het topsegment is de beperkte beschikbaarheid van bouwlocaties die aantrekkelijk zijn voor deze doelgroep. Hierover gaat dit rapport.

Wervende Woonmilieus

In de Arnhemse Woonprincipes 2025 zijn de hoofdopgaven van het beleidsveld wonen geformuleerd door middel van woonprincipes. De principes bestaan uit vier pijlers. Tezamen vormen de woonprincipes de actualisering van de huidige woonvisie en bevat het de strategische koers. Eén van die pijlers is het versterken van de aantrekkingskracht van Arnhem als woonstad.

De missie is onder meer om een goed vestigingsklimaat te bieden voor nieuwe inwoners met nadruk op midden en hoge inkomens. Hiermee wordt ingezet om de concurrentiepositie van de bovenkant van de woningmarkt van Arnhem ten opzichte van de Randstad te versterken om zo interessante nieuwe doelgroepen naar de stad te trekken. Een manier om dit te doen is het realiseren van nieuwe ‘wervende woonmilieus’.

“Een economisch vitale stad is een levensvatbare duurzame stad. Het woonaanbod versterkt het economisch profiel van Arnhem. Zij biedt ook mensen met een hoger inkomen een woning en woonomgeving met onderscheidende kwaliteiten ten opzichte van elders in Nederland. Unieke locaties bieden een woonkwaliteit van internationale klasse; zowel in / nabij de binnenstad als in de meer landschappelijke woonmilieus aan de rand van de natuurgebieden rond Arnhem.” (uit: Arnhemse Woonprincipes 2025, p.21 “Wervende woonmilieus”)

Hierbij wordt ruimte gegeven “*...aan ontwikkeling in het topsegment, door geleidelijke ontwikkeling op nader te bepalen toplocaties*”, om zo enkele onderscheidende topprojecten met elke een eigen unieke kwaliteit te realiseren.

Met dit rapport wordt uitvoering gegeven aan deze doelstelling, door middel van een eerste ruimtelijke verkenning naar nieuwe locaties in Arnhem voor deze ‘wervende woonmilieus’.

Vernieuwende woonconcepten

Binnen dezelfde pijler van de woonprincipes wil Arnhem, naast de nieuwe woonmilieus voor hogere inkomens, ruimte bieden aan vernieuwende woonconcepten zoals woonco-operaties of (collectief) particulier opdrachtgeverschap. Particulier opdrachtgeverschap is in Arnhem gelukkig al enige tijd een erkende manier om vraaggericht te bouwen, maar het aantal nog beschikbare locaties is ook hiervoor zeer beperkt.

De wens om in particulier opdrachtgeverschap te bouwen is niet gebonden aan inkomen, en staat als zodanig dus los van een ruimtelijke verkenning naar aantrekkelijke woon-locaties voor de hogere inkomens. Uitganspunt is echter wel dat op alle locaties die in deze verkenning naar voren komen particulier opdrachtgeverschap een optie is.

Opzet van deze verkenning

In hoofdstuk 2 wordt inzichtelijk gemaakt wat de specifieke woonwensen en woonbehoeften zijn van de doelgroep waarvoor locaties gezocht worden. In opdracht van de gemeente Arnhem is hier onderzoek naar gedaan door Companen (‘Kansen voor midden- en hoge inkomens’, 13 juli 2015, Companen).

In hoodstuk 3 wordt de zoekopgave ingekaderd. Uitgangspunt is het grondgebied van de gemeente Arnhem. Wel is op voorhand het Gelders Natuur Netwerk (voorheen de Ecologische Hoodstructuur EHS) uitgesloten van het zoekgebied. Het kaartje rechts toont het resterende zoekgebied.

Bij het opstellen van een groslijst van locaties zijn behalve dit op voorhand weinig beperkingen gesteld en zijn ‘heilige huisjes’ niet gespaard. Een groslijst met locaties is opgesteld op basis van de woonwensen van de doelgroep uit hoofdstuk 2, maar ook is gekeken naar een logische ruimtelijke aansluiting bij de bestaande stad.

Er is gekeken naar locaties die in gemeentelijk eigendom zijn, en naar particuliere locaties waarvan al bekend is dat de eigenaar deze wil ontwikkelen. Er is dus *niet* gekeken naar overig particulier eigendom.

Vervolgens is uit de groslijst op grond van ruimtelijke en inhoudelijk criteria een aantal locaties in gemeentelijk eigendom geselcteerd. Voor de locaties in die selectie is een beknopte studie gemaakt van de mogelijkheden (hoofdstuk 5). Daarbij zijn de locaties ruimtelijk geanalyseerd en zijn aandachtspunten benoemd.

Om een indruk te geven van de stedenbouwkundige invulling die denkbaar is op de geselecteerde locaties, zijn referenties gezocht uit bestaande locaties in Arnhem die dit segment van de markt nu al (deels) bedienen. Deze locaties worden geïntroduceerd in hoofdstuk 4 en worden in hoofdstuk 5 gebruikt als referentie om beeld te schetsen van de diverse verkavelings- en woningtypologieën. Het gaat hierbij dus niet om concrete voorstellen.

Het Centrum voor Architectuur en Stedenbouw Arnhem (CASA) presenteerde op 24 januari het 2017 haar jaarthema 'Nieuw Arcadië'. Groen is het nieuwe goud. Steden met een fraaie landschappelijke ligging en natuurlijke omgeving zijn gezonder, leefbaarder, aantrekkelijker en daarmee toekomstbestendiger. Arnhem heeft dus een sterke troef in handen want groen is al eeuwenlang dé kernkwaliteit van de stad. Hoe kan Arnhem vanuit zijn kernkwaliteiten inspelen op de uitdagingen die de nabije toekomst in petto heeft?

Onder de titel Oost, West, Arnhem Best organiseerde CASA op 7 februari een debatavond over
De vraag hoe en waar er in het Nieuwe Arcadië het best kan worden bijgebouwd voor nieuwe en bestaande inwoners, zonder afbreuk te doen aan de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten die Arnhem al eeuwen tot de Genoeglijkste maken. Van deze avond hier een kort verslag.

Mooi wonen in het groen is naast goede verbindingen en voorzieningen nog steeds dé onderscheidende kwaliteit van Arnhem, beaamde makelaar Maarten Muller (Strijbosch Thunissen). Het loopt lekker op de lokale woningmarkt, met name de traditionele jaren '30 wijken en hun neo varianten in Noord zijn bijzonder in trek. Dit is vooral te danken aan verhuizingen binnen stad en regio; het aantal Randstedelingen dat zich hier vestigt is weliswaar meer dan verdubbeld, maar nog altijd vrij bescheiden. Zij hebben wel veel meer te besteden.

Om hogere inkomens te trekken moet Arnhem volgens Muller inzetten op 'onderscheidende woonmilieus, binnenstedelijk, aan het water en in het groen'. Dat ligt natuurlijk gevoelig. 'We willen allemaal wel in Arcadië wonen, maar tegelijkertijd wil niemand dat er gebouwd wordt, zo vatte architect Steve Swiggers samen. Hij constateerde dat de focus in de ontwikkelingsgeschiedenis van Arnhem telkens heen en weer slingerde tussen de stad en het buitengebied. We moeten af van de VINEX-gedachte en gaan ontwerpen voor de Millennials, die minder materialistisch zijn en ook anders denken over wonen.

Het landschap dient volgens landschapsarchitect Harro de Jong leidend te zijn: 'Denk niet wat het landschap voor jou kan doen, maar wat jij kan doen voor het landschap. Stop je energie in plekken die nog wat liefde nodig hebben, dat is wat die oude landgoederen ook deden'. Vanuit die gedachte werkt hij aan het voormalige defensieterrein Buitenplaats Koningsweg en het toekomstige Meinerseiland, nu nog industrieterrein. 'Wonen' is hier straks te gast in het landschap.

Landschapsarchitect Anne Martien Lousberg pleitte voor meer natuur in de stad. De tegenstelling tussen stad en land is gedateerd, we hebben te maken met gradiënten van verstedelijking. 'Het zou goed zijn af en toe iets af te breken'.

Na deze input werd het publiek gevraagd waar in Arnhem nog gebouwd kan worden. De Schelmseweg als noordgrens van de stad bleek voor een groot deel van de aanwezigen niet meer heilig, met name het 'rommelbos' tussen Schaarsbergen en Burgers' Zoo kan wel een impuls gebruiken. Maarten Muller: 'Je zou die ambitie moeten hebben want er zit daar een kwaliteit die mensen zoeken'. Bij Valkenhuizen zou ook een optie zijn, mogelijk als uitbreiding van de Geitenkamp, evenals de Hes, het voormalig KEMA terrein tussen Klingelbeek en Oosterbeek. Vanuit de zaal klonk echter ook een ander geluid: meer verdichting, de hoogte in en wonen in winkels.

Wethouder Geert Ritsma benadrukte dat Arnhem voor alle inkomensgroepen woningen wil bijbouwen. Hij hoopt ook meer topinkomens te trekken en heeft locaties op het oog waar enkele tientallen woningen voor deze doelgroep gerealiseerd kunnen worden. Groen is de grote plus. Inbreiding is het devies.

(*Deze samenvatting is een bewerking van tekst afkomstig van* **http://www.casa-arnhem.nl/**)

2. Kansen voor midden- en hoge inkomens

In opdracht van de gemeente Arnhem heeft Companen een onderzoek uitgevoerd naar de kansen voor de midden- en hoge inkomens in Arnhem. In het onderzoek wordt ingegaan op de woningbehoefte en woonwensen van huishoudens met een middeninkomen of hoger.

Hierbij is tevens in beeld gebracht wat de specifieke woonwensen en woonbehoeften van midden- en hoge inkomens zijn. De rapportage van het onderzoek is opgeleverd op 13 juli 2015. In een aanvullende toelichting op dit rapport (dd. 6 oktober 2016) wordt de vraag naar koopwoningen in het topsegment vanaf €500.000 nader onderbouwd

Hoogste en topinkomens

Het onderzoek van Companen geeft aan welke woonmilieus, randvoorwaarden of afwegingscriteria relevant zijn voor de woonkeuze van de verschillende inkomengsgroepen.

Daarbij is onderscheid gemaakt in de volgende hoge inkomensgroepen:

- Hogere inkomens: € 48.000 tot € 82.000;
- Hoogste inkomens: € 82.000 tot € 150.000;
- Topinkomens: > € 150.000

De hogere inkomens kunnen een hypotheek krijgen tot €370.000. Van de topinkomens zoekt de meerderheid een woning boven de €500.000.

Beperkte vraag naar dure nieuwbouw

De vraag naar dure grondgebonden woningen en appartementen boven de €500.000 is betrekkelijk klein. Uit het WoON2012 kan worden afgeleid dat er jaarlijks tien tot twintig woningen in de nieuwbouw kunnen worden afzet.

De rest van de woningvragers kiest voor een vrijgekomen woning in de bestaande voorraad, echter, de economie trekt weer aan en naar verwachting zal de doorstroming in het dure prijssegment aantrekken. Op grond daarvan is het verdedigbaar om voor de komende jaren uit te gaan van een hogere vraag.

Op basis van de vraag-aanbod-balans concludeert Companen dat in de periode 2015-2024 een tekort bestaat aan 150 woningen in het topsegment vanaf €500.000. Dit vraagt om toevoeging van gemiddeld 15 woningen per jaar.Omdat toekomstprognoses zijn omgeven met onzekerheden is het wenselijk een bandbreedte aan te houden. Companen hanteert een bandbreedte van 10 tot 20 woningen per jaar.

De werkelijke vraag zal mogelijk hoger uitvallen, als de economie verder aantrekt en de vraag naar woningen groeit. De vraag kan oplopen tot enkele tientallen woningen per jaar. Het aanhouden van bovenkant van de bandbreedte (20 woningen per jaar) vindt Companen verdedigbaar. Dit aantal geldt alleen als wordt voldaan aan de randvoorwaarden die het onderzoek beschrijft ten aanzien gewenste woningkwaliteiten. Deze kwaliteiten worden hieronder samengevat.

Luxe en onderscheidend

Nederland heeft een traditie van gedifferentieerd bouwen. In de meeste wijken in Nederland is sprake van een menging van sociale woningbouw, middeldure woningbouw en dure woningbouw. De hoogste- en topinkomens geven er echter de voorkeur aan om in een buurt te wonen die herkenbaar luxe en onderscheidend is.

Locaties in Arnhem-noord zijn gewild

De hoogste en topinkomens in Arnhem oriënteren zich in eerste instantie in Arnhem-noord voor het vinden van een woning. Daar zijn relatief de meeste dure woningen te vinden en de meeste gelijkgestemden.

Locaties in een landelijk of andere uniek woonmilieu

Arnhem beschikt nauwelijks over woningen in een landelijk woonmilieu, terwijl de vraag hiernaar wel aanwezig is. Zo kiest 10% van de topinkomens voor dit woonmilieu. Als dit niet in Arnhem wordt geboden zullen de hoogste- en topinkomens hiervoor uitwerken naar een andere gemeente.

Als Arnhem inzet op het vasthouden en aantrekken van deze inkomensgroepen, is het dus zaak om de woningbouwlocaties met een landelijk of ander uniek woonmilieu die er in Arnhem zijn of die ontstaan, aan te wenden voor luxe woningbouw.

Centrumstedelijk wonen

De groep hogere- en topinkomens die in Arnhem woont is specifiek: meer alleenstaanden, vaker wonend in een appartement en kiest relatief vaak voor een centrumstedelijk woonmilieu. Deze kracht kan benut worden. Voor de bredere doelgroep moet ook gekeken worden naar locaties buiten het centrumstedelijk wonen.

De Rijn heeft aantrekkingskracht

De vraag naar uniek waterrijk wonen is beperkt, maar de groep hoogste- en topinkomens heeft hier zeker belangstelling voor. Natuurlijk is de Rijn als een bijzondere kwaliteit aan te merken, zowel in visueel opzicht als in gebruikswaarde.

Het wonen aan of nabij de Rijn is een kwaliteit die zeker ook door de hoogste- en topinkomens gewaardeerd wordt. (Potentiële) bouwlocaties aan of nabij de Rijn zijn zondermeer ook aantrekkelijk voor de hoogste- en topinkomens.

Zorg voor voldoende keuzevrijheid

Elke woonconsument wil kunnen kiezen en dat geldt ook voor de hoogste- en topinkomens. Het is daarom van belang om tegelijkertijd nieuwbouwmogelijkheden op meerdere locaties, met elk variërende en bijzondere locatiekwaliteiten, aan te bieden.

Essentiële locatiekenmerken

De woonaantrekkelijkheid van een stad wordt bepaald door tal van factoren. Voor de hoge- en topinkomens zijn vooral de volgende indicatoren van belang:

- Aanwezigheid van een historische binnenstad
- Aantrekkelijke bebouwing in de omgeving
- Parken en plantsoenen / groen
- Bos en natuur
- Rust en ruimte
- Culturele voorzieningen
- Luxe winkels
- Restaurants
- Recreatiegebieden
- Binnenwater
- Sport- en fitnessvoorzieningen
- Weinig overlast
- Bevolkingssamenstelling
- Sociale status woonomgeving
- Bereikbaarheid over de weg

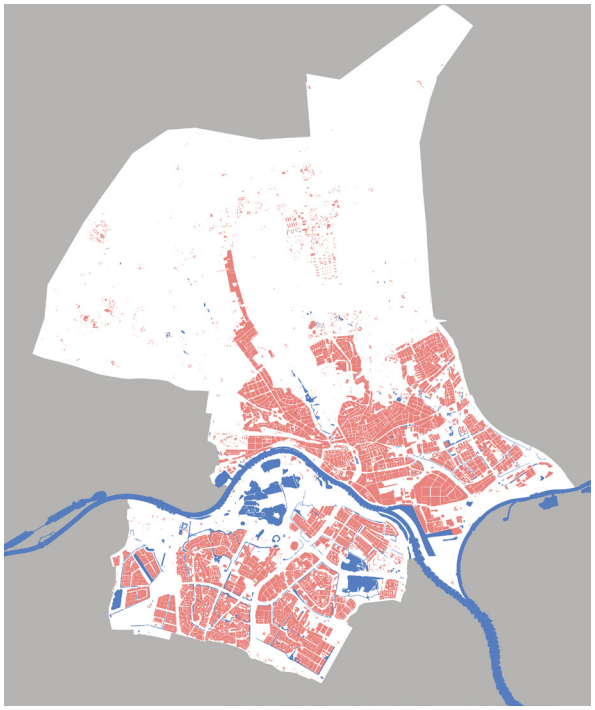
Er zijn in Nederland en dus ook in Arnhem maar weinig locaties die aan al deze kenmerken voldoen. Dat hoeft ook niet, maar het is minimaal en vereiste dat een locatie op een overtuigende wijze voldoet aan enkele van de hierboven beschreven locatiekenmerken.

3. Zoekopgave wervende woonmilieus

Het vinden van nieuwe ontwikkellocaties die voldoen aan de criteria uit hoofdstuk 2 is geen eenvoudige opgave. Na uitsluiting van het *groen-blauw raamwerk van Arnhem* blijft als zoekgebied grofweg de contour van de bestaande stad over. De bestaande stad wordt ervaren als 'afgerond'. Dat betekent dat er (bij wijze van spreken) geen weilandje klaarligt aan de rand van de stad om naar wens bebouwd te worden. .

Bovendien betekent ontwikkelen op toplocaties dat gebruik gemaakt wordt van de bestaande landschappelijke en stedelijke kwaliteiten van Arnhem. Het gebruik maken van deze kwaliteiten mag niet leiden tot het onevenredig aantasten van deze kwaliteiten. Dan zou immers het kind met het badwater worden weggegooid.

Het zoeken van evenwicht hierin is een kwetsbaar proces dat zorgvuldig doorlopen moet worden. Het evenwicht zal voor iedereen anders zijn. Voor te stellen is dat met name omwonenden van de locaties zeer hechten aan bestaande kwaliteiten.

Het grondgebied van de gemeente Arnhem

Groen-blauw raamwerk

Het groen-blauwe raamwerk van Arnhem bestaat uit een samenhangend netwerk van gebieden en verbindingen en is vastgelegd in de structuurvisie 'Arnhem 2020 met doorkijk 2040'. Op onderdelen van dit raamwerk zijn formele beleidskaders van toepassing, zoals het Gelders Natuurnetwerk (GGN, voorheen de Ecologische Hoodstructuur EHS). Het GGN is uitgesloten van het zoekgebied.

Andere onderdelen van het groen-blauwe raamwerk brengen bijzondere aandachtspunten met zich mee bij eventuele ontwikkelingen op deze locaties. Het gaat hier om bijvoorbeeld grondwaterbeschermingsgebieden, bovenstroomse beïnvloedingsgebieden beken en de (voormalige) EHS-verweving.

Groslijst

Binnen het resterende gebied is op basis van de woonwensen van de doelgroep uit hoofdstuk 2 gezocht naar potenti:ele locaties en is een groslijst opgesteld. Behalve naar de

Zoekgebied na uitsluiting van het Gelders Natuurnetwerk

Aandachtsgebieden groen-blauw raamwerk

woonwensen is ook gekeken naar een logische stedenbouwkundige aansluiting bij de bestaande stad, en zijn belangrijke landschappelijke structuren zoals de Veluwse Gradiënt en de 'groene wiggen' zoveel mogelijk gerespecteerd.

Voor de groslijst is gekeken naar locaties die in gemeentelijk eigendom zijn, en naar particuliere locaties waarvan al bekend is dat de eigenaar deze wil ontwikkelen. Overig niet-gemeentelijk eigendom is niet in overweging genomen. De kans is echter groot dat zich daar in de toekomst wel kansen voordoen, bijvoorbeeld als terreinen van onderwijszorg- of andere instellingen voor transformatie beschikbaar zouden komen

Ook zijn niet in de overweging meegenomen de gebieden waarvoor al concrete plannen zijn vastgesteld of waar een gemeentelijk ontwikkelingsproject loop, zoals Schuytgraaf en de zuidelijke binnenstad. Een bestaand project dat nu al inzet op het luxe woonsegment is Mooieweg/Gaardenhage. Dit project is hier niet nogmaals opgenomen.

Tevens zijn buiten beschouwing gelaten de mogelijkheden die het transformeren van bestaande gebouwen kan bieden. Zo is het bijvoorbeeld goed denkbaar dat in het voormalige ING-kantoor aan de Velperweg appartementen voor het topsegment gerealiseerd gaan worden als deel van de woningmix. Kansen die transformaties bieden moeten benut worden als ze voorbij komen.

Groslijst

Niet-gemeentelijke locaties
- AKZO-terrein
- Braamweg 1
- Boulevardkwartier
- COBERCO
- Ds. Bechtlaan
- HES oost (Arnhems Buiten)
- Het Dorp/3Noord
- Landgoed Klingelbeek
- Meinerswijk
- RIN-locatie
- Stadsblokken

Gemeentelijke locaties
- Geitenkamp Noord
- 'Inbreiding' Hazegrietje
- Heijenoord
- Nieuw Monnikenhuizen/Hoogte 80
- Paasberg
- Schelmseweg-Hoogkamp
- Sportpark Bakenberg
- Sportpark Cranevelt
- Sportpark Paasberg
- Sportpark Valkenhuizen
- Sterrenberg

Nadere selectie

Uit de groslijst is een nadere selectie gemaakt van kansrijke locaties. Dit is gedaan op grond van een aantal criteria.

Sportlocaties

Vanuit ruimtelijk oogpunt heeft inpassing van woningbouw op een bestaand sportterrein een minder grote impact dan op een gebied dat nu groen is. Maar omdat het het verplaatsen van de sportactiviteiten van bestaande sportlocaties naar elders een te complexe opgave is, is besloten om in het kader van deze ruimtelijke verkenning de sportlocaties niet verder te bestuderen. Mocht er in de toekomst toch sprake zijn van een verplaatsing, dan zullen de mogelijkheden te zijner tijd bekeken worden.

Eén sportlocatie (terrein in het Beekdal) is echter wel bestudeerd omdat hier sprake is van een beperkte schaal, maar ook om aan te tonen hoe een mogelijke ontwikkeling op een sportlocatie inpasbaar is.

Rijksmonument

De locatie Schelmseweg-Hoogkamp is gelegen binnen het gebied van Rijksmonument park Zypendaal. Zelfs als het wenselijk geacht zou worden, is nieuwbouw binnen de bergenzing van een Rijksmonument moeilijk te realiseren.

Particuliere locaties

Drie particuliere locaties zijn niet verder onderzocht omdat ze onvoldoende mogelijkheid bieden om tegemoet te komen aan de woonwensen van de doelgroep zoals beschreven in hoofdstuk 2. Deze terreinen kunnen echter wel geschikt zijn voor andere doelgroepen!

Het gaat om het AKZO-terrein (vanwege aangrenzend bedrijventerrein en door de ligging tussen spoorwegen), het Boulevardkwartier (vanwege de omliggende diversiteit aan bestaande woonmilieus en de aangrenzende kazerne en bedrijven) en Het Dorp/3Noord (waar de menging van functies niet aansluit bij de woonwensen in het topsegment). Afhankelijk van de toekomst van onderwijs en zorg in dit gebied is het niet uigesloten dat op deze laatste locatie toch mogelijkheden onstaan voor het topsegment.

Geitenkamp Noord

Voor Geitenkamp Noord (het gebied tussen de Beukenlaan en Schelmsweg) zijn rond 2002 al plannen gemaakt voor een uitbreidingswijk, maar zijn destijds gesneuveld in de gemeenteraad. Het is de enige locatie van substantiële omvang waar Arnhem aan de noordrand binnen het zoekgebied nog zou kunnen uitbreiden.

Vanwege het eerdere besluit van de raad hier niet te bouwen wordt deze locatie vooralsnog buiten beschouwing gelaten.

GROSLIJST LOCATIES

Aantallen

Voor de locaties in de selectie is een inschatting gemaakt hoeveel woningen er ongeveer gerealiseerd kunnen worden voor de doelgroep. Dit is gedaan met behulp van de (dichtheden van) de referentielocaties in hoofdstuk 4.

Niet alle locaties kunnen volledig benut worden voor het hoge segment. Bijvoorbeeld omdat een variatie aan prijsklassen gewenst wordt (bijvoorbeeld op Stadsblokken en Arnhems Buiten), of omdat slechts een deel van de locatie zich er voor leent (bijvoorbeeld de rivierzijde van het Coberco-terrein).

Uit deze verkenning blijkt dat er geen grote aantallen woningen voor de doelgroep kan worden gerealiseerd. Binnen het gemeentelijk eigendom zijn het kleine, bijzondere gebieden die ontwikkeld kunnen worden. Ook de kansrijke particuliere locaties zijn vaak kleinschalig. Meinerswijk vormt hier een uitzondering op. Maar op de geselecteerde locaties kan echter wel degelijk een waardevolle toevoeging aan het woningaanbod gerealiseerd worden. Bovendien past kleinschalige en gefaseerde ontwikkeling goed bij dit marktsegment.

Voldoende voor circa vijf jaar

De geïnventariseerde locaties kunnen een groot deel van de vraag invullen voor een periode van ca. 5 jaar, als op de geselcteerde locaties ingezet wordt op ontwikkeling voor dit segment. Voor de langere termijn is het daarmee niet uitgesloten dat er te weinig wordt aangeboden, zeker omdat uit vervolgonderzoek alsnog zou kunnen blijken dat een deel van de geselecteerde locaties niet geschikt zijn voor woningbouw.

Dit onderzoek is slechts een eerste ruimtelijke verkenning. Op in elk geval de gemeentelijke locaties zal nader onderzoek verricht moeten worden naar de daadwerkelijke mogelijkheden. Beperkend kan zijn bijvoorbeeld het al dan niet doorboren van kwetsbare leemlagen, geluid van bijvoorbeeld de A12, wateroverlast etc.).

Niet te voorzien is welke voor kansen zich in de toekomst nog voor zullen doen als er mogelijk geschikte locaties beschikbaar komen die niet in gemeentelijk eigendom zijn. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om vrijkomende onderwijslocaties, zorginstellingen of militaire terreinen.

Locatie	Doelgroep	Woonmilieu	Aantal
HAZEGRIETJE	Topinkomens	Landelijk wonen	Ca. 9
MONNIKENHUIZEN	Topinkomens	Groenstedelijk / landelijk wonen	Ca. 7
BEEKDAL	Midden- en hogere inkomens	Groenstedelijk	Ca. 16
PAASBERG	Hogere- en topinkomens	Groenstedelijk / landelijk wonen	Ca. 8
STERRENBERG	Hogere inkomens	Groenstedelijk	Ca. 6
HEIJENOORD	Hogere- en topinkomens	Groenstedelijk	Ca. 8
LANDGOED KLINGELBEEK	Hogere- en topinkomens	Groenstedelijk / landelijk wonen	Ca. 18
MEINERSWIJK	Topinkomens	Landelijk wonen	Ca. 65
HES-OOST	Hogere inkomens	Groenstedelijk	Ca. 32
STADSBLOKKEN (*)	Hogere- en topinkomens	Groenstedelijk / landelijk wonen	Ca. 8
RIN-LOCATIE	Hogere inkomens	Groenstedelijk / landelijk wonen	Ca. 30
DS. BECHTLAAN	Hogere- en topinkomens	Groenstedelijk	Ca. 10
BRAAMWEG 1	Topinkomens	Groenstedelijk / landelijk wonen	Ca. 6
COBERCO (*)	Hogere inkomens	Centrumstedelijk	Ca. 30
TOTAAL			**Ca. 250**

(*): Geschiktheid betreft een deel van de locatie (Coberco de rivieroever, op Stadsblokken de eventuele penthouses)

Selectie

Niet-gemeentelijke locaties
- Braamweg 1
- COBERCO
- Ds. Bechtlaan
- HES oost (Arnhems Buiten)
- Landgoed Klingelbeek
- Meinerswijk
- RIN-locatie
- Stadsblokken

Gemeentelijke locaties
- 'Inbreiding' Hazegrietje
- Heijenoord
- Nieuw Monnikenhuizen/Hoogte 80
- Paasberg
- Sportpark Paasberg
- Sterrenberg

GESELECTEERDE LOCATIES

4. Referentielocaties

Om een beeld te vormen van de ruimtelijke invulling die bij de te verkennen locaties horen is géén onderzoek verricht naar een exacte verkaveling van deze milieus. Dat zou in dit stadium te concreet zijn.

Om die reden zijn bestaande locaties in Arnhem gebruikt als referentie, gelet op de ligging, sfeer, woningtypologie, prijscategorie, etc.

4.1 Referentie Diepenbrocklaan

Bouwjaar rond 1930 en rond 1950

4.2 Referentie Saksen Weimar

Bouwjaar 2014

4.3 Referentie Hazegrietje

Bouwjaar rond 1920, rond 1930 en rond 1960

4.4 Referentie Monnikensteeg

Bouwjaar ca.1950 en rond 1975

4.5 Referentie Mooieweg

Bouwjaar rond 1997 en rond 1999

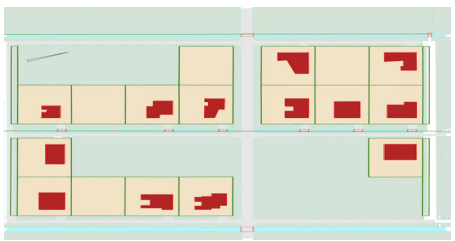

4.6 Referentie Gaardenhage

Bouwjaar vanaf 2005

4.7 Referentie Sterrenberg

Bouwjaar ca. 1950-1955

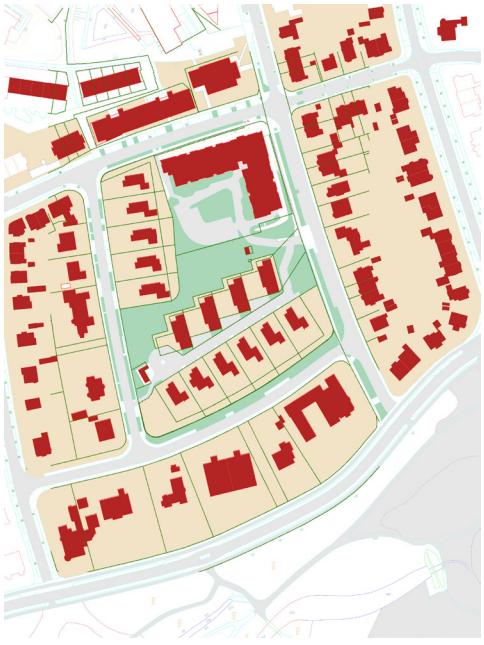

4.8 Referentie Diaconessenterrein

Bouwjaar 2000

5. Locatiestudies

De geselecteerde locaties zijn in de dit hoofdstuk verder uitgewerkt om de potenties te kunnen benoemen. Dit zijn de locaties die gemeente eigendom zijn. Voor de overige locaties is het aan de eigenaar om dat al dan niet te doen.

Per locatie wordt de ligging van het gebied aangegeven, is het zoekgebied gemarkeerd en is het gebied in haar context geplaatst. Er wordt een beknopte gebiedsbeschrijving gegeven, een opsomming van kanttekeningen, een beschrijving van de identiteit en eventuele potentie voor ontwikkeling.

Om een ruimtelijk beeld te krijgen van de mogelijke bebouwing op de betreffende locatie is een toepasselijke referentie uit hoofdstuk 4 geprojecteerd op het studiegebied.

5.1 Locatiestudie - Hazegrietje

Ruimtelijke beschrijving

Het Hazegrietje is gelegen op een uitstulping van een kleine heuvelrug, eindigend bij twee dalen waar de Hommelseweg en de Cattepoelseweg uit elkaar gaan. Aan deze twee wegen -en in de driehoek ertussen- zijn in de jaren twintig woning gebouwd. Halverwege de helling is een weg gekromd aangelegd (De weg langs het Hazegrietje). Daaraan staan vrijstaande woningen gelegen op ruime kavels. Een aantal hiervan stamt uit de jaren ‘20, het grootste deel is van na 1960. De heuvel kromt zich verder om een aangrenzend dal. Dit dal, gelegen aan de Cattepoelseweg, is in gebruik als weiland/volkstuinen.

In dit gebied bevinden zich twee potentiele locaties. Eén is in het zuiden, gelegen tussen de gekromde Weg langs het Hazegrietje en de Cattepoelseweg. Waarbij dicht bij de bestaande bebouwing aan de Cattepoelseweg de helling vrij steil is, enkele tientallen meters verderop is de helling flauwer. Aan deze kant bevindt zich ook een door een dijkje afgeschermd bekken dat als waterbuffer dient. Eventuele woningen kunnen ontsloten worden aan de Cattepoelseweg of aan de Weg langs het Hazegrietje.

De tweede locatie ligt op het punt waar de Weg langs het Hazegrietje bij de Hommelseweg uitkomt. Daar loopt een pad dat de kavels van de bestaande woningen ontsluit. Het stuk grond, begrensd door de Hommelsweg en het begin van de Wagnerlaan, is bebost en ligt op een helling die afloopt richting park Klarenbeek. Eventueel te realiseren woningen kunnen dus een prachtig uitzicht hebben op het park.

De derde locatie ligt formeel niet in de buurt Hazegrietje, maar direct ten noorden daarvan. Tussen de Cattepoelseweg en de Apeldoornseweg is de Wagnerlaan een brede woonstraat met aan beide zijden villa’s. Daar waar de laan kruist met de Cattepoelseweg wijkt aan de noordkant de bebouwing van de laan af. De woningen die daar al staan worden ontsloten door een parallelweg die over gaat in een pad. Tussen de Wagnerlaan en de ontsluitingsweg is nu een bossage gelegen van een ruime 30m bij 100m. Hier zou een klein aantal woningen geraliseerd kunnen worden.

Kanttekeningen

Ecologie & Water
- Zeer sterk hellend gebied en gevoelig voor erosie
- Bergingscapaciteit in het kader van de wateropgave onderzoeken
- Aan locatie 1ligt een wadi voor de weg het Hazegrietje)
- Bestaand bos, dus groencompensatie
- Waardevolle boom in het plangebied (locatie 3)
- Ontsluiting moet verder worden onderzocht (locatie 3).

Omgevingskwaliteit
- Huidige (open) locatie draagt in belangrijke mate bij aan stadsklimaat omliggende wijken (hitte-reductie)

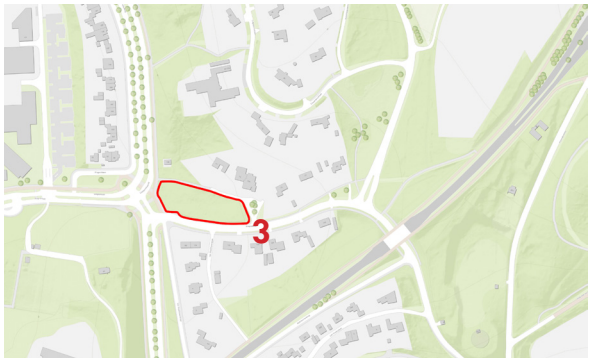
Identiteit
- Unieke ligging door aanwezige hoogte verschillen
- Groene aantrekkelijke woonomgeving
- Rustig wonen
- Dichtbij uitvalswegen
- Wonen bij gelijkgestemden
- Nabij monumentale stadsparken Klarenbeek en Zijpendaal

Mogelijkheden

Goede locatie voor hoogste en topinkomens. Hier een beperkt aantal vrijstaande grondgebonden woningen. Ruime en landelijke verkaveling. Landelijk woonmilieu. Geschikt voor particulier opdrachtgeverschap.

Aantal: circa 9 vrijstaande woningen

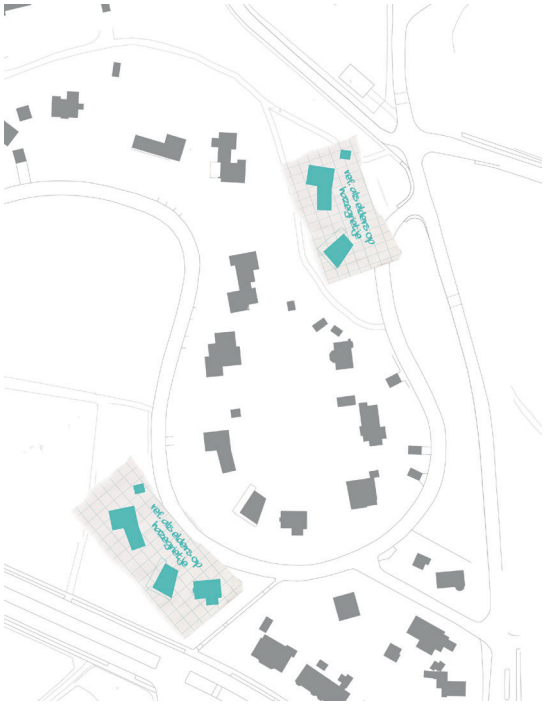

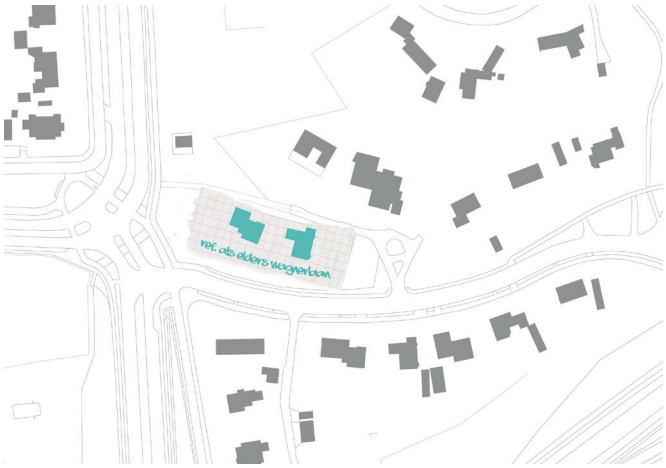
Ligging

Studiegebied

Inpassing

5.2 Locatiestudie - Monnikenhuizen

Ruimtelijke Beschrijving

Dit studiegebied maakt momenteel deel uit van een groenzone die zich uitstrekt van de Rozendaalseweg, langs de Opstandingskerk omhoog richting Hoogte 80, met een uitloper langs de Burgemeester Bloemersweg richting het park Klarenbeek.

Het is een enigszins besloten veldje van 70m bij 100m dat op een terras ligt tussen de hoger gelegen Burgemeester Bloemersweg (hoogteverschil van 7 meter) en de lager gelegen wijk Nieuw Monnikenhuizen (hoogteverschil 10 meter). Die overgangen worden gekenmerkt door steile begroeide taluds. Nieuw Monnikenhuizen is in de jaren 90 gebouwd op het terrein waar eerder de sportvelden waren van Vitesse.

Vanaf het studiegebied kijk je uit over het (met sedum begroeide) dakenlandschap van de wijk. De ontsluiting van het terrein zal zorgvuldig onderzocht moeten worden. Aan de andere kant van de voetgangersroute die omhoog loopt naar Hoogte 80 ligt een deel van de wijk Monnikenhuizen die ontsloten wordt via de Dr. Scheapmanlaankant. Deze woningen zijn uit de jaren '50 en worden ontsloten door doodlopende wegen met keerlus.

Kanttekeningen

Ecologie & Water
- Zoekgebied om wateroverlast vanaf Hoogte 80 op te lossen.

Omgevingskwaliteit
- Huidige (open) locatie draagt in belangrijke mate bij aan stadsklimaat omliggende wijken (hitte-reductie).

Identiteit
- Groene aantrekkelijke woonomgeving; direct grenzend aan park Hoogte 80 (bos reliëf en open dalen);
- Solitaire ligging;
- Rustig wonen;
- Nabij monumentale stadsparken Klarenbeek en Angerenstein;
- Dichtbij uitvalswegen;
- Goede basis en middelbare scholen in nabijheid.

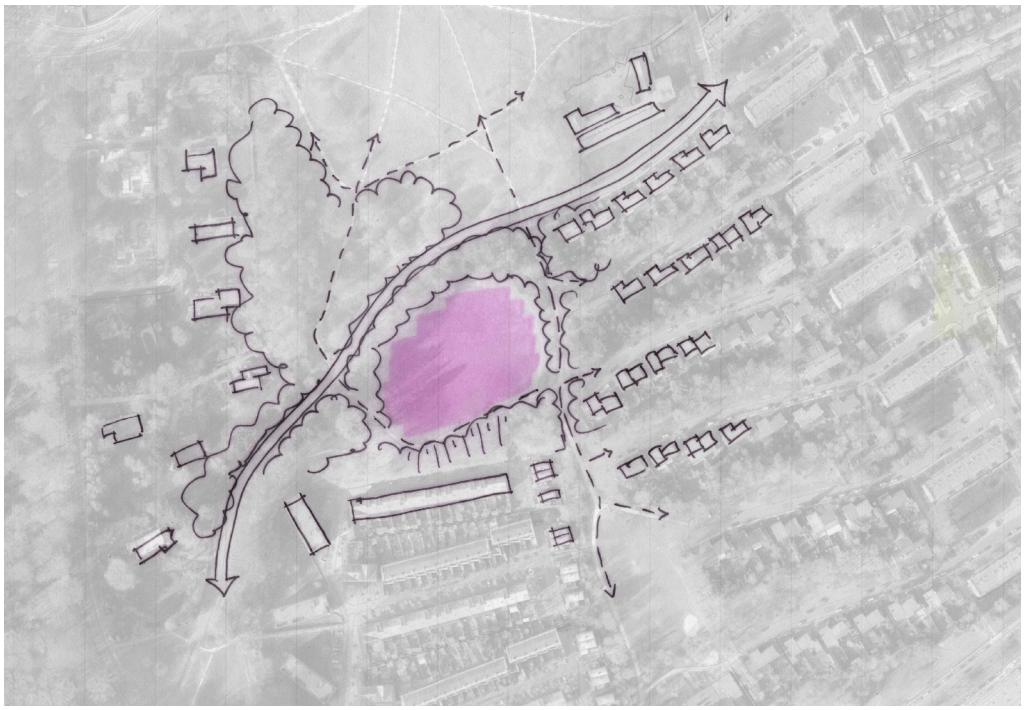
Mogelijkheden

Toplocatie voor topinkomens. Alleen vrijstaand met een lage dichtheid. Groen stedelijk of landelijk woonmilieu. Geschikt voor particulier opdrachtgeverschap.

Aantal: circa 7 woningen

Ligging

Studiegebied

Inpassing

5.3 Locatiestudie - Beekdal

Ruimtelijke beschrijving

Zoals de naam al aangeeft gelegen in een dal van de beek. Dat betekent dat het in doorsnee een langgerekte u-vormige ruimte is met op de diepste punt de beek. Ter plaatse van het studiegebied buigt de beek verder af naar het zuiden, om het Beekdal Lyceum heen.

In het dal, aan weerszijden van de beek bevindt zich een aantal sportvelden. Het studiegebied is aan de noordzijde van de beek gelegen direct grenzend aan het Lyceum. Dit is een vlakke ruimte van 160m bij 110m met daarop een tweetal naast elkaar gelegen sportvelden. Deze ruimte is als een uitgevlakt terras op een helling te beschouwen.

De helling loopt van zuid naar noord omhoog. Door de uitvlakking is er aan de zuidkant een talud naar beneden door het Lyceum. Aan de noordkant is een flink talud naar de Kloosterstraat, met een overbrugging van ca. 6 meter. Van daaruit zet de stuwwal zich verder naar boven voort. Om het gebied heen ligt een groene omwalling van bomen.

Er zijn twee straten die langs het gebied voeren. Deze lopen haaks op de beek en hebben een holling. Maar beide wegen komen op enig moment op hetzelfde niveau als het huidige veld.

Het bestaande sportcomplex, dat in zijn geheel in het Beekdal is gelegen, is als het waren een groene scheiding tussen de zuidelijk gelegen wijk Paasberg en de noordelijk gelegen wijken Geitenkamp en Monnikenhuizen. Ten zuidwesten van het gebied staan portiekflats uit de jaren ‘50 aan de Lippe Biesterfeldstraat en de Bernhardlaan.

Kanttekeningen

Ecologie & Water
- Kwetsbaar groengebied dat onderdeel uitmaakt van de Groene wig - Oost;
- Gebied is in studie als waterberging voor de wijk Geitenkamp;
- Aangewezen als Groene-corridor in Structuurvisie.

Omgevingskwaliteit
- Huidige (open) locatie draagt in belangrijke mate bij aan stadsklimaat omliggende wijken (hittereductie);
- Kans op verstoring van de waterhuishouding;
- Kans op verstoring van de leemlagen in de bodem.

Bodem
- Er is hier ooit een ophoging geweest. Onbekend is of dit een bodemverontreiniging met zich meebrengt.

Identiteit
- Groene aantrekkelijke woonomgeving;
- Rustig wonen;
- Dichtbij uitvalswegen;
- Toekomstige doelgroep sluit aan bij aangrenzende buurten; omringd door Paasberg, (Nieuw) Monnikenhuizenn en Angerenstein;
- Nabij monumentale stadsparken Klarenbeek en Angerenstein;
- Goede basis en middelbare scholen in nabijheid.

Mogelijkheden

Deze locatie is niet direct geschikt voor topinkomens. Hier zou een mix van midden, hogere (en beperkt hoogste) inkomens kunnen komen. Verkaveling 2-onder-1-kap en vrijstaand en eventueel een (klein) appartementencomplex als toevoeging aan de wijk voor doorstroming. Groen stedelijk woonmilieu.

Geschikt voor particulier opdrachtgeverschap / deel ontwikkelaar als de locatie voor particulier opdrachtgeverschap te groot is.

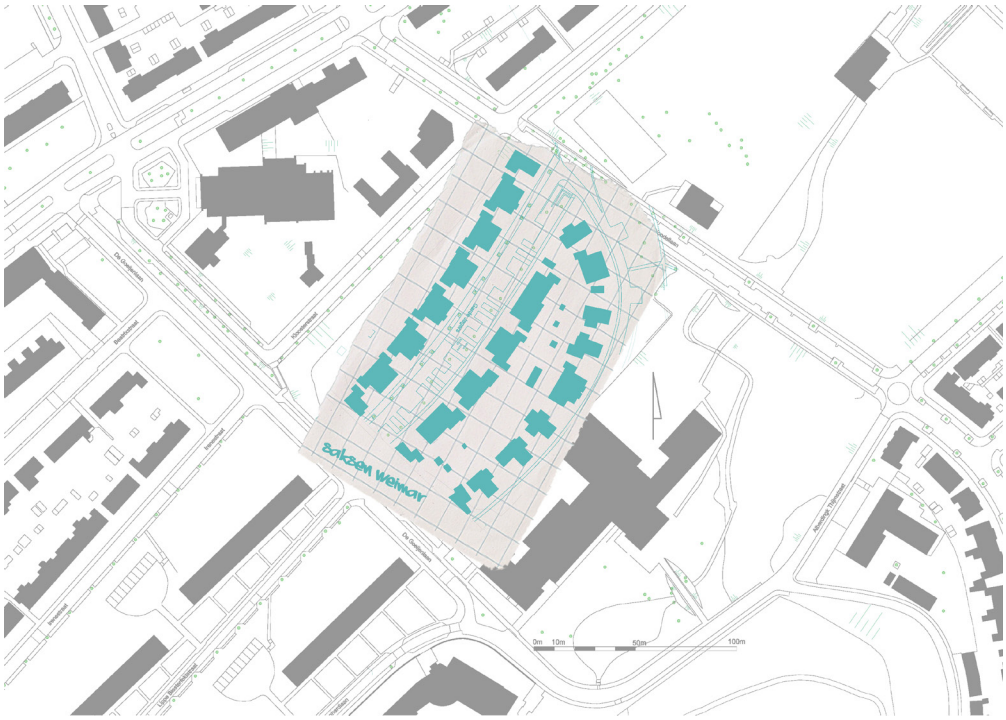
Aantal: circa 16 woningen

Ligging

Studiegebied

Inpassing

5.4 Locatiestudie - Paasberg

Ruimtelijke beschrijving

De locatie voor de Paasberg is gelegen op een uitloper van een heuvelrug die vanuit Rozendaal naar Arnhem loopt. Deze heuvelrug steekt des te scherper af, omdat parallel er aan een dal loopt, waar nu de Arnhemse Allee en de Rozendaalseweg gelegen zijn, die overgaat in het Beekdal richting Angerenstein.

Deze scherpe heuvelrug wordt ter plaatse van de huidige gemeentegrens diagonaal doorsneden door de A12 met een sleuf van een kleine 50 meter breed en 6 meter diep. Daardoor ontstaat er aan de Arnhemse kant een soort solitaire heuveltop, de Paasberg.

In de jaren dertig zijn er woonwijken met 'burgerlijke' middenstandswoningen (Paasberg) aangelegd in een traditionele blokverkaveling die reiken tot aan de voet van de berg. Pas in de jaren 50 is er verder de berg omhoog verkaveld. Aan de steile kant (de kant van de Bronbeeklaan) is er een weg langs de flank van de helling aangelegd, die aan weerszijden is verkaveld met zeer grote kavels waarop grote solitaire woningen zijn verschenen.

Aan de Bronbeekzijde, waar de helling iets flauwer is, zijn er haaks op de flank paden aangelegd waarlangs 5 rijtjes met ieder 4 twee-onder-een-kapwoningen zijn gelegen. Deze rijtjes staan dus ook haaks op de helling en verspringen in hoogte. Tussen deze woningen en de A12 ligt een blok met garageboxen.

De berg zelf is vrij vlak en onbebouwd en daar bevindt zich een bos. Aan de andere kant van de heuveltop ligt de A12 in een kunstmatig dal, gescheiden door een hoge geluidwal.

Kanttekeningen

Omgevingskwaliteit
- Huidige (open) locatie draagt in belangrijke mate bij aan stadsklimaat omliggende wijken (hittereductie);
- Boswet van toepassing: rekening houden met boscompensatie.

Geluid & luchtkwaliteit
- Redelijke geluidbelasting (A12): aandacht voor ontwerp;

Externe veiligheid
- Rekening houden met ondergrondse aardgasleiding;
- Rekening houden met ligging langs A12.

Identiteit
- Zeer groene aantrekkelijke woonomgeving; bos reliëf en open dalen;
- Nabij monumentale stadsparken Klarenbeek en de bossen van kasteel Rosendael;
- Wonen bij gelijkgestemden; overwegend grote vrijstaande kavels;
- Dichtbij uitvalswegen.

Mogelijkheden

Een goede locatie voor hogere en beperkt topinkomens, maar geluidsoverlast van de A12 en huidige ontsluiting kunnen belemmerend werken. Kansen voor vrijstaand bouwen in lage dichtheid.

Kunnen de goede voorwaarden niet geschapen worden, dan is de locatie alleen geschikt voor de hogere en hoogste inkomens en dan kunnen ook een beperkt aantal 2-onder-1-kap woningen daar gerealiseerd worden. Groen stedelijk en landelijk woonmilieu. Bijzondere locatie, geschikt voor particulier opdrachtgeverschap.

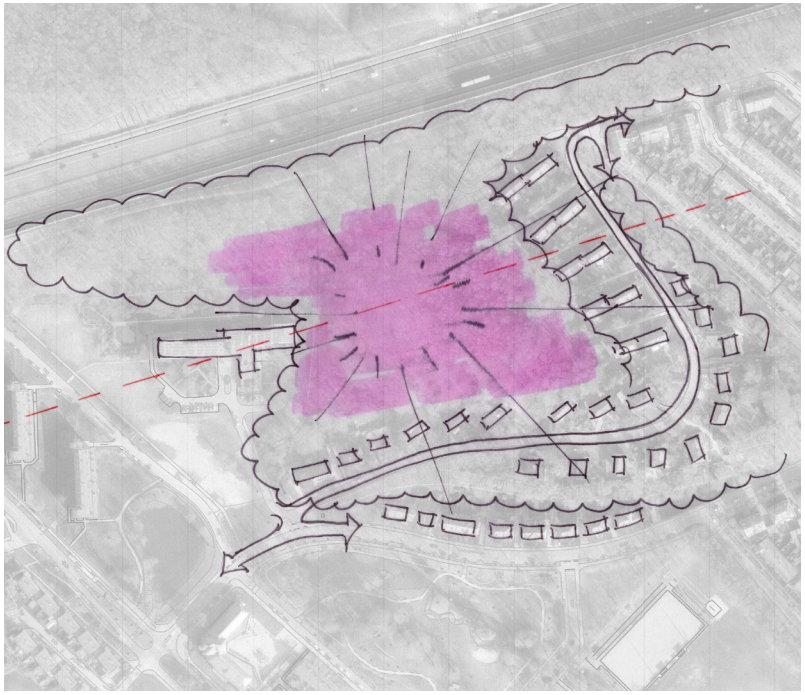
Bij voorkeur wordt deze locatie ontwikkeld in combinatie met de naastglegen terreinen van de Drie Gasthuizen en Portaal, op basis van een integraal plan.

Aantal: ca. 8 vrijstaande woningen (exclusief de terreinen van Drie Gasthuizen en Portaal)

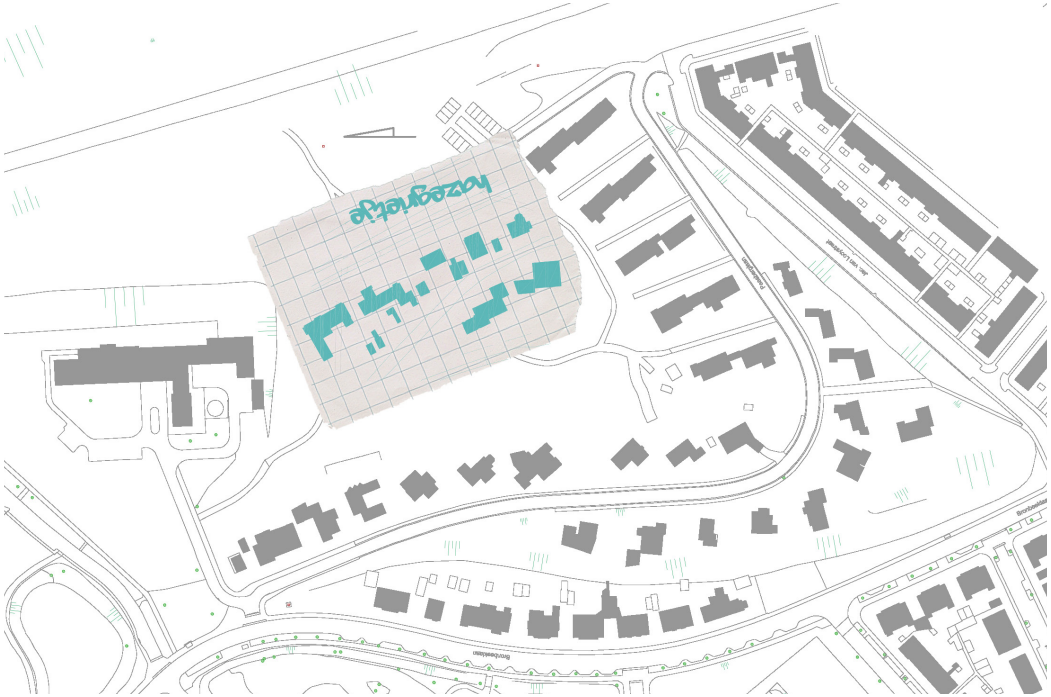

Ligging

Studiegebied

Inpassing

5.5 locatiestudie - Sterrenberg

Ruimtelijke Beschrijving

In een wijk met een heel herkenbaar stedenbouwkundig patroon ligt het studiegebied in de hoek waar dit stedenbouwkundige patroon juist minder herkenbaar is. De belangrijkste reden dat dit patroon hier afwijkt is de aanwezigheid van landhuis Sterrenberg dat stamt uit het begin van de 19de eeuw en een aantal schoolgebouwen.

Het studiegebied is een grasveld van ongeveer 70 bij 70 meter dat aan drie kanten wordt omzoomd door bebouwing: aan de rechterkant een gymzaaltje en een tweetal schoolgebouwen, aan de achterkant door de rugzijden van de tuinen van de woningen aan de Bakenbergseweg en aan de linkerkant door een terrein van een locatie voor buitenschoolse opvang.

Nog verder naar links ligt het terrein van het 19de eeuwse landhuis “Sterrenberg”. Tussen het veld en de Bauerstraat is een wilder veldje met wat bomen (soort verwaarloosde parkinrichting). Van hoogteverschillen is op dit studiegebied nauwelijks sprake.

De ontsluiting moet komen van de Bauerstraat. Er is voor voetgangers een doorgang naar de Colenbranderstraat tussen het Landhuis en de buitenschoolse opvang door.

Kanttekeningen

Omgevingskwaliteit

- Maximaal 50% bebouwing en verharding i.v.m. verslechtering stadsklimaat.

Identiteit

- Aantrekkelijke woonomgeving met bijzonder stedenbouwkundig patroon;
- Nabij monumentale stadsparken Sonsbeek en Rosorum;
- Ligging direct aan een ruime groenvoorziening;
- Omringd door Sterrenberg en Burgemeesterswijk;
- Dichtbij uitvalsweg.

Potentie

Is goed voor de hoogste inkomens. Voor topinkomens is deze twijfelachtig, maar misschien kan daar qua verkaveling en ligging wat aan worden gedaan. Mix van vrijstaand en 2-onder-1-kap. Groen stedelijk woonmilieu. Geschikt voor particulier opdrachtgeverschap.

Aantal: circa 6 2-onder-1-kap of 4 vrijstaande woningen.

Ligging

Studiegebied

Inpassing

5.6 locatiestudie - Heijenoord

Ruimtelijke Beschrijving

De studielocatie in de wijk Heijenoord is een volkomen vlak en open terrein tussen de bomen en achter de woningen aan de Callunastraat. Aan de noordkant van het terrein gaat de bodem weer iets omhoog, aan de zuidkant is er een kleine verspringing naar beneden, en daar grenzen de achtertuinen van de woningen van de Callunastraat.

Momenteel is het als een speelveld in gebruik op een zandige bodem. De ontsluiting van het huidige terrein ligt aan de Heijenoordseweg. Aan de achterkant grenst het terrein aan het speelplein van een school. Aangrenzend, in de hoek naast de Heijenoordseweg en de Callunastraat, is er een speeltuin voor de wat kleinere kinderen met een bijbehorend gebouw. Dit terrein is meer bebost en de eerder besproken verspringing van ongeveer 2 meter loopt hier doorheen.

Kadastraal vormen het grote veld en de speelplaats één geheel.

Kanttekeningen

Ecologie en water
In de structuurvisie voor Het Dorp is dit gebied aangewezen als ecologische verbindingszone (oost-west).

Overig
Het gebied is recentelijk ingericht als speelterrein ten behoeve van de school en de buurt.

Identiteit

- Aantrekkelijke groene bosrijke woonomgeving
- Nabij monumentaal stadspark Mariendaal
- Dichtbij uitvalswegen
- Geschikt voor tweekappers;
- Doorgroeimogelijkheden huidige bewoners Heijenoord

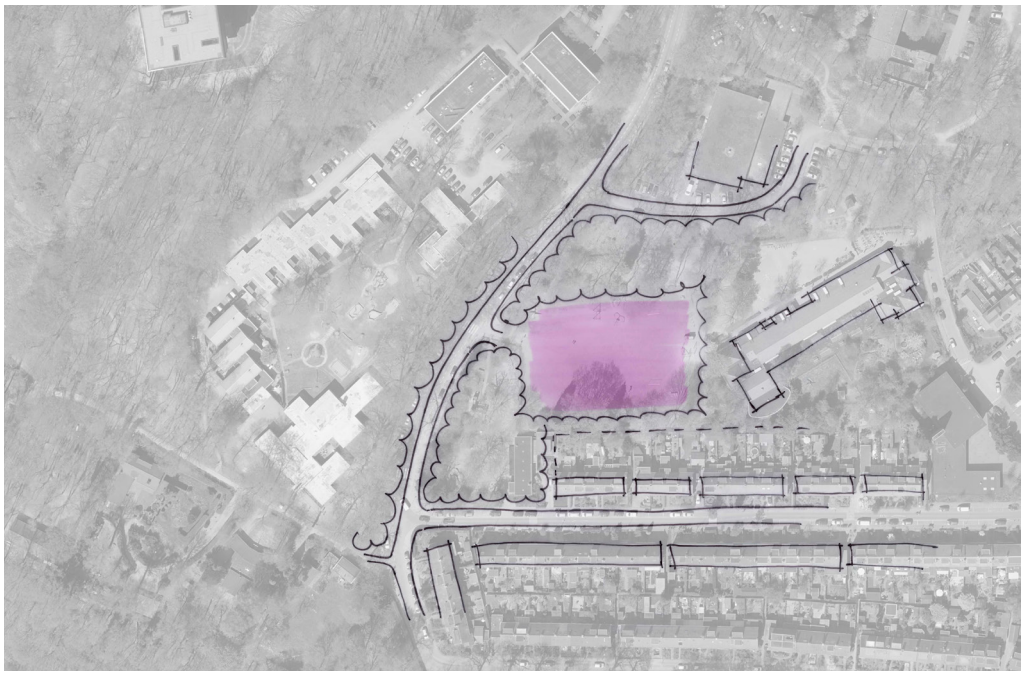
Potentie

Deze locatie is niet direct geschikt voor topinkomens, maar door verkaveling en ligging van de kavels wat aan te doen. Hier kan vooral een mix van hogere en hoogste inkomens. 2-onder-1-kap en vrijstaand. Groen stedelijk woonmilieu. Geschikt voor particulier opdrachtgeverschap.

Aantal: circa 8

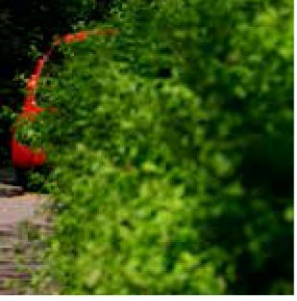
Ligging

Studiegebied

Inpassing

Gemeente Arnhem

Kansen voor midden- en hoge inkomens

13 juli 2015

COMPANEN

ADVIES VOOR
WONINGMARKT
EN LEEFOMGEVING

COMPANEN ADVIES VOOR WONINGMARKT EN LEEFOMGEVING

DATUM 13 juli 2015

TITEL Kansen voor midden- en hoge inkomens

ONDERTITEL

Boulevard Heuvelink 104
6828 KT Arnhem

Postbus 1174
6801 BD Arnhem

info@companen.nl

www.companen.nl

(026) 351 25 32

@Companen

BTW NL001826517B01

IBAN NL95RABO0146973909

KVK 09035291

OPDRACHTGEVER Gemeente Arnhem

AUTEUR(S) Theo van der Waals
Roy Nieuwenhuis

PROJECTNUMMER 202.114/g

Inhoud

Samenvatting **1**

1 Inleiding **5**
1.1 Aanleiding en vraagstelling 5
1.2 Uitvoering van het onderzoek 5
1.3 Leeswijzer 6

2 De doelgroep midden- en hoge inkomens in beeld **7**
2.1 Huidige situatie 7
2.2 Gewenste woonsituatie 13

3 Aanknopingspunten woningbouwprogrammering **18**
3.1 Vraag-aanbodbalans 18
3.2 Binden en aantrekken van hoogste en topinkomens 19
3.3 Transformatie van vastgoed 22

4 Aanknopingspunten om afzetbaarheid te vergroten **23**

Samenvatting

Opdracht

1) Één van de pijlers van de nieuwe Woonvisie zet in op het versterken van de aantrekkingskracht van Arnhem als woonstad. Met name wil de gemeente inzetten op het vasthouden van de midden- en hogere inkomens maar ook wil de gemeente de concurrentiepositie in het midden en aan de bovenkant van de woningmarkt van Arnhem ten opzichte van de Randstad versterken om zo interessante nieuwe doelgroepen naar de stad te trekken.
   Het onderzoek omvat de volgende onderdelen:
   - Het via een vraagprognose in beeld brengen van de woningbehoefte van midden- en hoge inkomens in Arnhem voor de periode tot 2025.
   - Het in beeld brengen van de specifieke woonwensen en woonbehoefte van midden - en hoge inkomens.

Relevante randvoorwaarden voor midden- en hoge inkomens

2) Het onderzoek moet aanknopingspunten aanreiken hoe met name beter ingespeeld kan worden op de woonwensen van midden- en hoge inkomens, zodat zij beter aan Arnhem kunnen worden gebonden of van buiten kunnen worden aangetrokken, met daarbij bijzondere aandacht voor de hogere inkomens. Welke woonmilieus, randvoorwaarden of afwegingscriteria zijn relevant voor het verhuisgedrag en de woonkeuze van de verschillende inkomensgroepen. Daarbij worden de volgende groepen onderscheiden:
   - Midden inkomens (bruto): tussen de EU-grens (€34.911) en €48.000;
   - Hoge inkomens nader onderverdeeld naar:
     - Hogere inkomens: €48.000 tot ca. €82.000.
     - Hoogste inkomens: €82.000 tot €150.000 (de €82.000-grens komt overeen met 20% van de huishoudens in Nederland met de hoogste inkomens).
     - Topinkomens: > ca. €150.000

3) De relevante randvoorwaarden / afwegingscriteria worden hieronder samengevat en zijn uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 4.

Afwegingscriteria van de hoogste en topinkomens (boven de €82.0000)

- Beperkte vraag naar dure nieuwbouw: enkele tientallen woningen per jaar.
- Wonen bij gelijkgestemden.
- Gedifferentieerde nieuwbouwlocaties en grootschalige woningbouwprogramma's zijn minder aantrekkelijk.
- Locaties in Noord zijn en blijven gewild.
- Locaties in een landelijk of ander uniek woonmilieu worden door deze doelgroep aantrekkelijk gevonden.
- Voldoen aan enkele essentiële locatiekenmerken.
- Zorg voor keuze, dus meerdere locaties in de aanbieding.
- Benut de kracht van Arnhem: centrumstedelijk wonen.
- Vraag naar uniek waterrijk wonen is beperkt, maar de Rijn heeft een bijzondere kwaliteit en aantrekkingskracht.

Afwegingscriteria van de midden inkomens (tussen €34.911 en €48.000)

- Vraaggericht bouwen betekent marktonderzoek verrichten naar woonwensen, vaak ook projectgebonden.
- Ook middeninkomens hebben belangstelling voor particulier opdrachtgeverschap.
- Aandacht voor uitbreidbaarheid woning en voor levensloopgeschikt bouwen.
- Optimale prijs-kwaliteitverhouding.
- Starterslening.
- Schuytgraaf is kansrijk.

Afwegingscriteria van de hogere inkomens (tussen de €48.000 en €82.000)

- Vraaggericht bouwen: aandacht voor variatie en 'mee-ontwerpen'.
- Moderne architectuur is een niche.
- Welstandsvrij bouwen.
- Evalueren eisen uit beeldkwaliteitsplannen.
- Versterken van het onderscheidend vermogen van locaties.
- Relatief grote belangstelling voor waterrijk wonen.
- Voldoende woningen bouwen!
- Schuytgraaf is kansrijk.

4) Uit het bovenstaande overzicht van randvoorwaarden of afwegingscriteria lichten wij er enkele uit:
   - Er liggen kansen om de woningbouwlocaties met een landelijk of ander uniek woonmilieu die er in Arnhem zijn of die er ontstaan, aan te wenden voor luxe kleinschalig woningbouw, zoals bijvoorbeeld De Buitenplaats Koningsweg en Stadsblokken-Meinerswijk. Dit zijn potentiele locaties om huishoudens met de hoogste- of topinkomens aan te trekken.
   - Het vertrek van jonge gezinnen met kinderen (vaak tweeverdieners) uit Arnhem lijkt welhaast onvermijdelijk, maar is dat niet. In 2008 en 2009 zijn er zoveel woningen in Arnhem opgeleverd dat er zelfs sprake is geweest van een vestigingssaldo. Kortom, het is dus mogelijk om de hogere inkomens vast te houden of van buiten aan te trekken, uiteraard mits er sprake is van een passend woningaanbod.
   - Het wonen in een grote gemeente wint in Nederland aan belangstelling. Ook Schuytgraaf profiteert hiervan, zeker nu besloten is om in het najaar van 2015 met de bouw van het winkelcentrum te beginnen (gereed in 2016) en er volop kansen zijn voor vraaggericht ontwikkelen. Dit vergroot de aantrekkelijkheid van de wijk Schuytgraaf aanmerkelijk, voor met name de hogere inkomens, maar ook voor de middeninkomens.

Woonwensen op basis van WoON2012

5) Er is een vergelijking gemaakt tussen Arnhem en vergelijkbare gemeenten in Nederland. Dan blijkt dat de inkomenspositie van de huishoudens in Arnhem met name op de volgende punten afwijkt: er zijn meer lagere inkomens en minder hogere en hoogste inkomens in Arnhem. Het verschil is substantieel. Als de wens zou bestaan om de inkomenspositie meer in overeenstemming te brengen met vergelijkbare gemeenten, is een flinke wijziging nodig van het tot nu toe gevoerde woonbeleid. Dan zal in de bouwprogrammering meer rekening moeten worden gehouden met de woonwensen van de hogere en hoogste inkomens.

6) De Arnhemse woningvoorraad is verhoudingsgewijs goedkoop: het aandeel goedkope koopwoningen is flink hoger dan in de regio of in Nederland en het aandeel dure woningen (vooral vrijstaande woningen) is ondervertegenwoordigd. Het Arnhemse aanbod betreft bovendien een

stedelijk woonmilieu. Dit specifieke aanbod is van invloed op de migratie: vooral gezinnen met kinderen hebben de gemeente verlaten.

7) Van de middeninkomens (inkomen tussen de €34.911 en €48.000) kiest iets minder dan 50% voor een koopwoning en in belangrijke mate gaat het om een koopwoning onder de €275.000. Veelal kiest men in de koopsector voor een grondgebonden woning. Dit is gebaseerd op het WoON2012 en het is heel wel denkbaar dat als gevolg van de aantrekkende woningmarkt de oriëntatie op de koopsector inmiddels wat hoger is.
   Van de middeninkomens kiest 52% voor een huurwoning. Daarbij valt op dat 39% een sociale huurwoning wenst, maar zij komen hiervoor gelet op de hoogte van hun inkomen niet in aanmerking. Zij zullen moeten uitwijken naar een dure huurwoning of een goedkope / middeldure koopwoning. Het aanbod van goedkope en middeldure koopwoningen in Arnhem is relatief ruim.

8) De hogere inkomens (inkomen tussen de €48.000 en €82.000) kunnen een hypotheek krijgen tussen de €220.000 en €370.000 en een groot aantal van hen is ook in die prijsklasse op zoek naar een nieuwe woning. De vraag naar appartementen is beperkt.

9) De hogere inkomens (inkomen tussen de €82.000 en €150.000), zoeken voor 72% een koopwoning en een kwart van hen kiest voor een koopwoning onder de €275.000. Onder deze groep hoogste inkomens is de vraag naar een appartement vrijwel nihil en dat geldt in het bijzonder voor de vraag naar dure appartementen.

10) De topinkomens (inkomen boven de €150.000) zijn voor 24% op zoek naar een huurwoning, waarvan driekwart een huurwoning onder de liberaliseringsgrens zoekt en een kwart een duurdere huurwoning in het geliberaliseerde segment zoekt.
    Van de verhuisgeneigde topinkomens zoekt 76% een koopwoning, 20% zoekt een koopwoning onder de €275.000, 21% zoekt tussen de €275.000 en €500.000 en 36% zoekt boven de €500.000. Zeer overwegend (61%) zoekt men een grondgebonden woning en 15% zoekt een appartement.

11) Ongeveer 10% van de totale groep midden- en hoge inkomens die verhuisgeneigd is, zoekt een woning in een centrumdorps of landelijk woonmilieu. Een deel van hen zal uit Arnhem vertrekken om de gewenste woonomgeving te verkrijgen, maar een deel zal desondanks in Arnhem blijven wonen en de woonwens enigszins aanpassen.
    De topinkomens zoeken voor 64% een woonmilieu dat Arnhem bij uitstek kan bieden (centrum stedelijk, buiten-centrum en groenstedelijk woonmilieu). Topinkomens kiezen vooral voor buiten-centrum en groenstedelijk wonen. Verhoudingsgewijs zoeken de topinkomens, veel vaker dan de andere inkomensgroepen, voor een woning in het centrumdorpse woonmilieu en het landelijk wonen. Het inspelen op de wensen van midden-, hogere-, hoogste en topinkomens die voor (centrum) dorps kiezen, is in Arnhem moeilijk te realiseren; het moet dan geen ‘surrogaat Oosterbeek of Velp’ worden. Wel liggen er kansen om in te spelen op de wens om landelijk te wonen binnen de nabijheid van de stedelijke voorzieningen van Arnhem. Er zijn in Arnhem locaties voor nieuwbouw beschikbaar in een waterrijk en landelijk woonmilieu. Hier ligt nadrukkelijk een kans om topinkomens aan te trekken of vast te houden.

Kwantitatieve woningbehoefte

12) Voor de gehele periode 2014-2024 (11 jaar) bedraagt de opgave voor de gemeente Arnhem ca 7.900 woningen. Daarvan hebben er 5.100 betrekking op dure huur en koopwoningen.

Kwalitatieve woningbehoefte

Tabel 3.1: Gemeente Arnhem. Vraag-aanbod-balans voor de dure huur en koop in de periode 2015-2024

	Tekorten (-) en overschotten (+)
Dure huur	
Grondgebonden, > €710	-100
Appartement, > €710	-350
Koop	
Grondgebonden, < €172.000	-950
Grondgebonden, < €225.000	-750
Grondgebonden, < €275.000	-1.800
Grondgebonden, < €500.000	-1.550
Grondgebonden, > €500.000	-100
Appartement, < €172.000	+750
Appartement, < €225.000	0
Appartement, < €275.000	-100
Appartement, < €500.000	-100
Appartement, > €500.000	-50
Totaal	**5.100**

Bron: WoON2012.

- De woningvraag in het topsegment boven de €500.000 ligt hoger dan uit WoON2012 blijkt en wordt geraamd op enkele tientallen woningen per jaar.
- Het tekort aan appartementen is beperkt. In de praktijk is die markt wel iets ruimer, omdat er sprake is van enige mismatch. Buiten het centrum is sprake van een potentieel overschot aan goedkope koopappartementen, maar in het centrum is nog sprake van een tekort. Toch moet de appartementenmarkt ‘veroverd’ worden. Het woonproduct moet overtuigen door zijn kwaliteit en ligging.
- Een belangrijk segment voor Arnhem is de grondgebonden koopwoning tussen de €225.000 en €500.000. Door het bieden van een gevarieerd aanbod in dit prijssegment, kunnen de hogere inkomens aan Arnhem worden gebonden. Het moet uniek en comfortabel zijn, het moet een toevoeging zijn op wat er nog niet is. Kortom niet teveel en niet meer van hetzelfde.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en vraagstelling

De gemeente Arnhem is bezig met het opstellen van haar nieuwe Woonprincipes. Inmiddels zijn vier pijlers geformuleerd en één van de pijlers zet in op het versterken van de aantrekkingskracht van Arnhem als woonstad. Met name wil de gemeente inzetten op het vasthouden van de midden- en hogere inkomens maar ook wil de gemeente de concurrentiepositie in het midden en aan de bovenkant van de woningmarkt van Arnhem ten opzichte van de Randstad versterken om zo interessante nieuwe doelgroepen naar de stad te trekken.

Het onderzoek omvat de volgende onderdelen:

1. Het via een vraagprognose in beeld brengen van de woningbehoefte van midden- en hoge inkomens in Arnhem voor de periode tot 2025.
2. Het in beeld brengen van de specifieke woonwensen en woonbehoefte van midden - en hoge inkomens.
    - welke segmenten in prijs, huur of koop genieten de voorkeur?
    - welke woningtypen, woonmilieus hebben de voorkeur: grondgebonden of appartement, andere woonvormen (eventuele niches en particulier opdrachtgeverschap), welke woonmilieus worden aantrekkelijk gevonden, en welke eisen worden er gesteld aan de ligging van een locatie. Hierbij aansluiten op de in de regionale woonagenda gedefinieerde en onderscheiden woonmilieus?
    - hoe groot is de specifieke behoefte aan binnenstedelijk, landelijk wonen of het wonen op, aan bij het water, afgezet tegen de huidige locaties in de subregio?
    - welke kansen biedt transformatie van leegstaand vastgoed?

1.2 Uitvoering van het onderzoek

Dit onderzoek is gebaseerd op de volgende gegevensbronnen:

- WoON2012. Er is een gedetailleerde analyse uitgevoerd die inzicht biedt in: de samenstelling van de onderscheiden inkomensgroepen, de huidige woonsituatie, de gewenste woonsituatie, het vrijkomende aanbod door verhuizingen en de fricties tussen vraag en aanbod.
- Gesprekken met marktdeskundigen. Er zijn gesprekken gevoerd met de volgende marktdeskundigen:
    - Petra de Kleermaeker van Petra de Kleermaeker Makelaardij Arnhem.
    - Frank Donders van Frank Donders Projectontwikkeling BV.
    - Roy Hasselerharm van Kondor Wessels.
- Informatie ingewonnen bij het Landelijk Expertteam Transformatie, de heer Jean Baptiste Benraad.

In dit onderzoek worden de volgende inkomensgroepen onderscheiden:

- Midden inkomens (bruto): tussen de EU-grens (€34.911) en €48.000;
- Hoge inkomens nader onderverdeeld naar:
    - Hogere inkomens: €48.000 tot ca. €82.000;
    - Hoogste inkomens: €82.000 tot €150.000 (de €82.000-grens komt overeen met 20% van de huishoudens in Nederland met de hoogste inkomens);
    - Topinkomens: > ca. €150.000.

1.3 Leeswijzer

De opzet van de rapportage is als volgt:

- In hoofdstuk 2 worden de woonwensen van huishoudens met een midden- en hoog inkomen gepresenteerd. Deze gegevens zijn afgeleid uit het WoON2012.
- In Hoofdstuk 3 worden enkele aanknopingspunten geformuleerd voor de woningbouwprogrammering.
- In hoofdstuk 4 wordt beschreven welke mogelijkheden er zijn om de afzet van met name koopwoningen op de verschillende locaties te vergroten. Dit is per inkomensgroep uitgewerkt.

2 De doelgroep midden- en hoge inkomens in beeld

2.1 Huidige situatie

Verdeling inkomensgroepen

Tabel 2.1: Gemeente Arnhem. Verdeling inkomensgroepen naar woonlocatie

	Arnhem	Subregio Arnhem e.o.	Nederland
Lagere inkomens (<€34.911)	49%	44%	43%
Midden inkomens (-€48.000)	20%	20%	19%
Hogere inkomens(-€82.000)	23%	26%	26%
Hoogste inkomens(-€150.000)	7%	9%	10%
Topinkomens (>€150.000)	1%	1%	2%
Totaal	**100%**	**100%**	**100%**

Bron: WoON2012.

De inkomenspositie van de huishoudens in Arnhem wijkt met name op de volgende punten af: er zijn meer lagere inkomens en minder hogere en hoogste inkomens in Arnhem. Verhoudingsgewijs zijn met name de hoogste inkomens het sterkst ondervertegenwoordigd. Deze verschillen doen zich voor ten opzichte van Nederland en de gehele subregio Arnhem.
Ook is een vergelijking gemaakt tussen Arnhem en vergelijkbare gemeenten in Nederland. Het inkomensprofiel van vergelijkbare gemeenten komt nagenoeg overeen met dat van de gehele Subregio Arnhem. Dit betekent dat Arnhem een zwakker inkomensprofiel heeft ten opzichte van vergelijkbare gemeenten: er zijn meer lagere inkomens en minder hogere en hoogste inkomens.

Samenstelling inkomensgroepen

Tabel 2.2: Gemeente Arnhem. Inkomensgroepen naar leeftijd

	Tot 35 jaar	35 – 55 jaar	55 jaar en ouder	Totaal
Arnhem				
Midden inkomens	25%	42%	33%	100%
Hogere inkomens	22%	46%	32%	100%
Hoogste inkomens	16%	60%	24%	100%
Topinkomens	10%	60%	30%	100%
Totaal	**22%**	**47%**	**31%**	**100%**
Subregio Arnhem e.o.				
Midden inkomens	18%	40%	42%	100%
Hogere inkomens	16%	50%	34%	100%
Hoogste inkomens	9%	62%	30%	100%
Topinkomens	7%	42%	51%	100%
Totaal	**16%**	**48%**	**36%**	**100%**
Nederland				
Midden inkomens	21%	38%	41%	100%
Hogere inkomens	17%	50%	33%	100%
Hoogste inkomens	7%	59%	34%	100%
Topinkomens	4%	57%	38%	100%
Totaal	**16%**	**48%**	**36%**	**100%**

Bron: WoON2012.

We vergelijken de situatie in Arnhem met Nederland. Een feit is dat in Arnhem het aandeel midden- en hoge inkomens weliswaar lager is dan landelijk, maar deze huishoudens zijn in Arnhem jonger dan in

Nederland. Dit houdt in dat de huishoudens in Arnhem meer potentie hebben om in de komende jaren nog een inkomensstijging door te maken dan landelijk, waardoor de situatie in Arnhem meer in de richting van het landelijke beeld zal gaan neigen als deze nu nog jonge huishoudens nog in Arnhem blijven wonen. Dat laatste is de vraag. Het lijkt erop dat de jongeren vaker kiezen voor een stedelijk woonmilieu en dan komt men uit in Arnhem. Vermoedelijk kiest men op oudere leeftijd vaker voor dorps en landelijk wonen en dat vindt men dan vooral buiten Arnhem. Deze verklaring past in het beeld dat de leeftijdsopbouw van de midden- en hoge inkomens voor de Subregio Arnhem niet afwijkt van die van Nederland. Er is dus binnen de Subregio Arnhem een verschil tussen Arnhem en de overige gemeenten, voortvloeiend uit het woonmilieu dat wordt geboden.

Tabel 2.3: Gemeente Arnhem. Inkomensgroepen naar huishoudenstype

	Alleenstaande	Paar	Gezin	Totaal
Arnhem				
Midden inkomens	36%	30%	35%	100%
Hogere inkomens	15%	41%	44%	100%
Hoogste inkomens	6%	45%	49%	100%
Topinkomens	18%	12%	70%	100%
Totaal	**22%**	**37%**	**41%**	**100%**
Subregio Arnhem e.o.				
Midden inkomens	32%	36%	32%	100%
Hogere inkomens	11%	42%	47%	100%
Hoogste inkomens	5%	41%	54%	100%
Topinkomens	6%	42%	52%	100%
Totaal	**17%**	**40%**	**43%**	**100%**
Nederland				
Midden inkomens	30%	36%	33%	100%
Hogere inkomens	10%	38%	51%	100%
Hoogste inkomens	5%	35%	60%	100%
Topinkomens	5%	37%	58%	100%
Totaal	**16%**	**37%**	**47%**	**100%**

Bron: WoON2012

In Arnhem zijn onder de midden- en hoge inkomens vooral de gezinnen ondervertegenwoordigd. Onder deze groep bevinden zich met name de tweeverdieners. Blijkbaar heeft een deel van deze groep er in het verleden voor gekozen om uit de stad te vertrekken naar een kleinere gemeente in de omgeving. De alleenstaanden zijn in Arnhem sterk vertegenwoordigd onder de midden- en hogere inkomens en dit is een traditioneel beeld voor een stad. Ook onder de topinkomens komen verhoudingsgewijs veel alleenstaanden voor.

Huidige woonsituatie

Tabel 2.4: Gemeente Arnhem. Woonsituatie inkomensgroepen naar eigendomssituatie

	In huurwoning	In koopwoning	Totaal
Arnhem			
Midden inkomens	43%	57%	100%
Hogere inkomens	30%	70%	100%
Hoogste inkomens	7%	93%	100%
Topinkomens	0%	100%	100%
Totaal	**31%**	**69%**	**100%**
Subregio Arnhem e.o.			
Midden inkomens	35%	65%	100%
Hogere inkomens	21%	79%	100%
Hoogste inkomens	4%	96%	100%
Topinkomens	0%	100%	100%
Totaal	**23%**	**77%**	**100%**
Nederland			
Midden inkomens	35%	65%	100%
Hogere inkomens	19%	81%	100%
Hoogste inkomens	9%	91%	100%
Topinkomens	5%	95%	100%
Totaal	**22%**	**78%**	**100%**

Bron: WoON2012.

De midden- en hogere inkomens in Arnhem wonen verhoudingsgewijs meer in een huurwoning dan landelijk. Blijkbaar zijn deze inkomensgroepen voor een koopwoning in het verleden deels de stad uitgetrokken en onder meer uitgeweken naar de omliggende gemeenten in de subregio Arnhem. De huurders zijn meer in Arnhem gebleven en vermoedelijk hangt dat samen met het feit dat er in Arnhem sprake is van een ruim aanbod van huurwoningen.

Tabel 2.5: Gemeente Arnhem. Woonsituatie inkomensgroepen (huurders) naar huurprijsklasse

	Tot €710	€710 of meer	Totaal
Arnhem			
Midden inkomens	91%	9%	100%
Hogere inkomens	82%	18%	100%
Hoogste inkomens	68%	32%	100%
Topinkomens	-	-	-
Totaal	**86%**	**14%**	**100%**
Subregio Arnhem e.o.			
Midden inkomens	90%	10%	100%
Hogere inkomens	81%	19%	100%
Hoogste inkomens	64%	36%	100%
Topinkomens	-	-	-
Totaal	**85%**	**15%**	**100%**
Nederland			
Midden inkomens	86%	14%	100%
Hogere inkomens	77%	23%	100%
Hoogste inkomens	63%	37%	100%
Topinkomens	45%	55%	100%
Totaal	**80%**	**20%**	**100%**

Bron: WoON2012.

Midden inkomens die een huurwoning bewonen, wonen bijna allen in een sociale huurwoning. Voor de hoogste inkomens (boven de €82.000) ligt dit op twee derde. Overigens, dat beeld voor Arnhem wijkt niet veel af van het landelijke beeld.

Afwijkend is dat de hoogste inkomens in Arnhem nauwelijks in een dure huurwoning boven de €1.000 huur per maand wonen. Dat geldt niet alleen voor Arnhem, maar voor de gehele subregio Arnhem. Het gaat dan om exclusief huren op een toplocatie, nabij alle stedelijke voorzieningen.

Tabel 2.6: Gemeente Arnhem. Woonsituatie inkomensgroepen (kopers) naar koopprijsklasse

	Tot €172.000	€172.000 - €225.000	€225.000 - €275.000	€275.000 - €500.000	Meer dan €500.000	Totaal
Arnhem						
Midden inkomens	33%	36%	14%	12%	5%	100%
Hogere inkomens	17%	27%	19%	30%	6%	100%
Hoogste inkomens	7%	7%	15%	44%	27%	100%
Topinkomens	3%	0%	0%	40%	57%	100%
Totaal	**20%**	**26%**	**16%**	**27%**	**11%**	**100%**
Subregio Arnhem e.o.						
Midden inkomens	23%	30%	18%	23%	6%	100%
Hogere inkomens	9%	27%	19%	34%	11%	100%
Hoogste inkomens	5%	10%	13%	44%	28%	100%
Topinkomens	3%	4%	0%	33%	60%	100%
Totaal	**12%**	**24%**	**17%**	**32%**	**14%**	**100%**
Nederland						
Midden inkomens	23%	28%	20%	24%	6%	100%
Hogere inkomens	11%	23%	22%	36%	9%	100%
Hoogste inkomens	3%	11%	14%	49%	23%	100%
Topinkomens	2%	2%	6%	36%	54%	100%
Totaal	**13%**	**21%**	**19%**	**35%**	**13%**	**100%**

Bron: WoON2012.

De middeninkomens die in Arnhem in een koopwoning wonen, wonen gemiddeld in een goedkopere koopwoning dan in de rest van de regio. De midden- en hogere inkomens die in een duurdere koopwoning wonen zijn ondervertegenwoordigd. Het is moeilijk hiervoor een verklaring te vinden. Wellicht speelt het feit dat in Arnhem sprake is van een goedkopere woningvoorraad een rol; er is eigenlijk te weinig duurder woningaanbod aanwezig in Arnhem en dat aanbod stuurt de vraag.

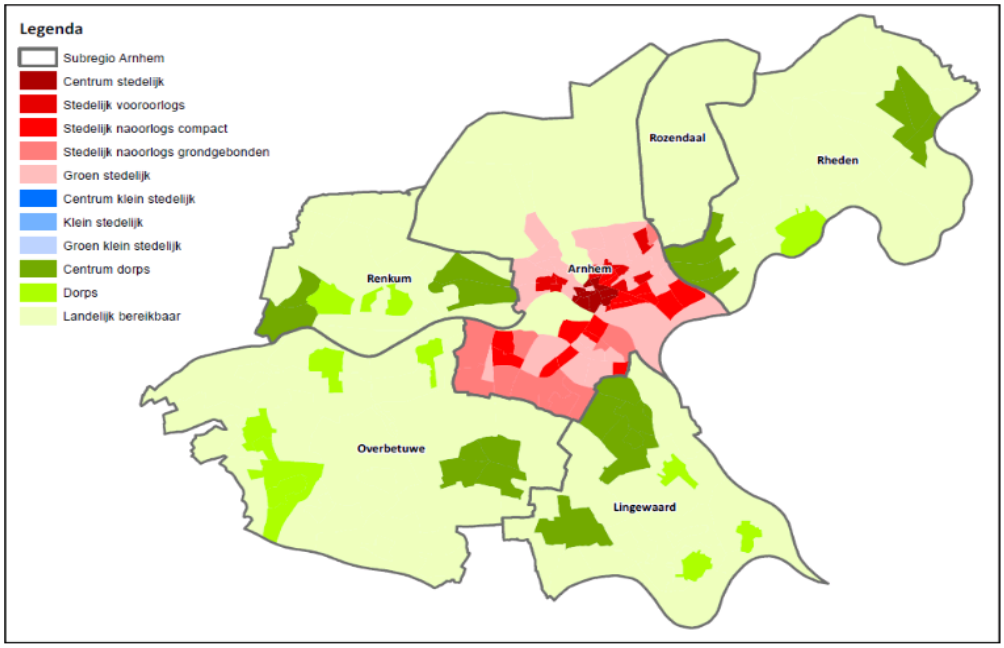
Tabel 2.7: Gemeente Arnhem. Woonsituatie inkomensgroepen naar woningtype

	Rijwoning	2-onder-1 kap	Vrijstaande woning	Appartement	Overig	Totaal
Arnhem						
Midden inkomens	45%	8%	3%	43%	1%	100%
Hogere inkomens	50%	13%	5%	30%	3%	100%
Hoogste inkomens	41%	28%	12%	16%	3%	100%
Topinkomens	10%	33%	31%	26%	0%	100%
Totaal	**46%**	**14%**	**6%**	**33%**	**2%**	**100%**
Subregio Arnhem e.o.						
Midden inkomens	46%	14%	9%	30%	1%	100%
Hogere inkomens	46%	22%	14%	17%	2%	100%
Hoogste inkomens	30%	30%	28%	8%	4%	100%
Topinkomens	8%	17%	62%	12%	1%	100%
Totaal	**42%**	**20%**	**15%**	**20%**	**2%**	**100%**
Nederland						
Midden inkomens	43%	13%	12%	31%	2%	100%
Hogere inkomens	46%	18%	17%	17%	3%	100%
Hoogste inkomens	37%	19%	29%	12%	3%	100%
Topinkomens	22%	21%	43%	10%	4%	100%
Totaal	**42%**	**16%**	**18%**	**20%**	**3%**	**100%**

Bron: WoON2012

De Arnhemse woningvoorraad omvat weinig vrijstaande woningen en daarom wonen er ook relatief weinig midden- en hogere inkomens in een vrijstaande woning; een deel van deze groep met een voorkeur voor een vrijstaande woning is uitgeweken naar elders. Verhoudingsgewijs wonen de midden-, hoge- en topinkomens in Arnhem meer in een appartement; ook dit is vermoedelijk te verklaren vanuit de samenstelling van de Arnhemse woningvoorraad.
Deze tabel laat zien dat het aanbod van vrijstaande woningen in Arnhem sterk ondervertegenwoordigd is en een uitbreiding ervan wenselijk is aangezien Arnhem er dan beter in zal slagen om de hogere-, hoogste- en topinkomens te binden of aan te trekken.

Woonmilieukaart Subregio Arnhem

1) De uitbreidingslocatie Schuytgraaf is hier als stedelijk naoorlogs grondgebonden woonmilieu aangemerkt, maar is op grond van de locatiekenmerken in werkelijkheid een groenstedelijk woonmilieu.

Tabel 2.8: Gemeente Arnhem. Woonsituatie inkomensgroepen naar woonmilieu

	Centrum-stedelijk	Buiten-centrum	Groen-stedelijk	Centrum dorps	Landelijk wonen	Totaal
Arnhem						
Midden inkomens	6%	72%	22%	0%	0%	100%
Hogere inkomens	4%	63%	33%	0%	1%	100%
Hoogste inkomens	2%	48%	49%	0%	1%	100%
Topinkomens	10%	26%	64%	0%	0%	100%
Totaal	**4%**	**64%**	**32%**	**0%**	**1%**	**100%**
Subregio Arnhem e.o.						
Midden inkomens	3%	35%	11%	46%	5%	100%
Hogere inkomens	2%	27%	14%	49%	8%	100%
Hoogste inkomens	1%	19%	19%	51%	10%	100%
Topinkomens	4%	10%	23%	54%	9%	100%
Totaal	**2%**	**28%**	**14%**	**48%**	**7%**	**100%**
Nederland						
Midden inkomens	6%	41%	12%	30%	10%	100%
Hogere inkomens	5%	37%	13%	32%	13%	100%
Hoogste inkomens	5%	35%	16%	30%	14%	100%
Topinkomens	10%	25%	21%	29%	15%	100%
Totaal	**6%**	**38%**	**14%**	**31%**	**12%**	**100%**

Bron: WoON2012

In de Subregio Arnhem woont 55% van de midden- en hoge inkomens in een centrumdorps of landelijk woonmilieu. Het (centrum)dorpse woonmilieu heeft Arnhem niet te bieden en het landelijk wonen is in Arnhem in beperkte mate aanwezig, zodat per saldo maar 1% van de Arnhemmers landelijk woont. Met foto's wordt hieronder, specifiek voor het centrum-dorps, dorps- en landelijk wonen, een beeld geschetst van de kwaliteit van deze woonmilieus.

1. Centrum-dorps

< 10.000 huishoudens per kern

22 woningen / ha (14% vrijstaand)

21 winkels / 1.000 huishoudens

2. Dorps

< 10.000 huishoudens per kern

19 woningen / ha (23% vrijstaand)

16 winkels / 1.000 huishoudens

3. Landelijk bereikbaar

< 10.000 huishoudens per kern

21 woningen / ha (50% vrijstaand)

9 winkels / 1.000 huishoudens

op 20 minuten reisafstand van centrumstedelijk milieu

2.2 Gewenste woonsituatie

Woonwensen midden inkomens (tussen de €34.911 en €48.000)

Tabel 2.9: Gemeente Arnhem. Huidige en gewenste woonsituatie van midden inkomens

Midden inkomens	Huidige woonsituatie	Gewenste woonsituatie
Huur	**53%**	**52%**
Grondgebonden, < €710	11%	17%
Grondgebonden, > €710	1%	3%
Appartement, < €710	39%	22%
Appartement, > €710	2%	10%
Koop	**47%**	**48%**
Grondgebonden, < €172.000	7%	8%
Grondgebonden, < €225.000	16%	11%
Grondgebonden, < €275.000	2%	11%
Grondgebonden, < €500.000	5%	9%
Grondgebonden, > €500.000	1%	1%
Appartement, < €172.000	7%	6%
Appartement, < €225.000	4%	1%
Appartement, < €275.000	5%	2%
Appartement, < €500.000	0%	0%
Appartement, > €500.000	0%	0%
Totaal	**100%**	**100%**

Bron: WoON2012.

De middeninkomens hebben een inkomen tussen de €34.911 en €48.000; zij kunnen een hypotheek krijgen tussen de €160.000 en €220.000. Dit bepaalt in belangrijke mate hun koopaspiraties. Iets minder dan 50% van deze groep kiest voor een koopwoning en in belangrijke mate gaat het om een koopwoning onder de €275.000. Veelal kiest men in de koopsector voor een grondgebonden woning. Van de middeninkomens kiest 52% voor een huurwoning. 39% wenst een sociale huurwoning , maar zij komen hiervoor gelet op de hoogte van hun inkomen in principe niet in aanmerking. Zij zullen moeten uitwijken naar een dure huurwoning of een goedkope / middeldure koopwoning. Het aanbod goedkope en middeldure koopwoningen in Arnhem is relatief omvangrijk.

Woonwensen hogere inkomens (tussen de €48.000 en €82.000)

Tabel 2.10: Gemeente Arnhem. Huidige en gewenste woonsituatie van hogere inkomens

Hogere inkomens	Huidige woonsituatie	Gewenste woonsituatie
Huur	**36%**	**39%**
Grondgebonden, < €710	5%	15%
Grondgebonden, > €710	2%	2%
Appartement, < €710	23%	18%
Appartement, > €710	6%	4%
Koop	**64%**	**61%**
Grondgebonden, < €172.000	6%	5%
Grondgebonden, < €225.000	19%	9%
Grondgebonden, < €275.000	2%	16%
Grondgebonden, < €500.000	12%	22%
Grondgebonden, > €500.000	4%	0%
Appartement, < €172.000	10%	3%
Appartement, < €225.000	6%	2%
Appartement, < €275.000	2%	3%
Appartement, < €500.000	3%	1%
Appartement, > €500.000	0%	0%
Totaal	**100%**	**100%**

Bron: WoON2012.

De hogere inkomens hebben een inkomen tussen de €48.000 en €82.000. Zij kunnen een hypotheek krijgen tussen de €220.000 en €370.000 en een groot aantal van hen is ook in die prijsklasse op zoek naar een nieuwe woning. De vraag naar appartementen is beperkt.

Woonwensen hoogste inkomens (tussen de €82.000 en €150.000)

Tabel 2.11: Gemeente Arnhem. Huidige en gewenste woonsituatie van hoogste inkomens

Hoogste inkomens	Huidige woonsituatie	Gewenste woonsituatie
Huur	**21%**	**28%**
Grondgebonden, < €710	0%	3%
Grondgebonden, > €710	7%	2%
Appartement, < €710	14%	18%
Appartement, > €710	0%	5%
Koop	**79%**	**72%**
Grondgebonden, < €172.000	3%	4%
Grondgebonden, < €225.000	9%	0%
Grondgebonden, < €275.000	16%	17%
Grondgebonden, < €500.000	25%	37%
Grondgebonden, > €500.000	5%	11%
Appartement, < €172.000	16%	0%
Appartement, < €225.000	0%	3%
Appartement, < €275.000	0%	0%
Appartement, < €500.000	4%	0%
Appartement, > €500.000	0%	0%
Totaal	**100%**	**100%**

Bron: WoON2012.

De hoogste inkomens hebben een inkomen tussen de €82.000 en €150.000. Zij kunnen een hypotheek krijgen tussen de €370.000 en €700.000. Van hen is 72% op zoek naar een koopwoning; ongeveer een kwart van deze doelgroep kiest voor een koopwoning onder de €275.000. Onder deze groep hoogste inkomens is de vraag naar een appartement vrijwel nihil en dat geldt in het bijzonder voor de vraag naar dure appartementen.

Woonwensen topinkomens (meer dan €150.000)

Het aantal respondenten met een topinkomen in het WoON2012 dat in Arnhem een andere woning zoekt is te beperkt om hiervan een betrouwbaar beeld te geven. Wel is een landelijk beeld te geven van de woonwensen van de topinkomens.

Tabel 2.12: Gemeente Arnhem. Gewenste woonsituatie van topinkomens in Nederland

Topinkomens (Nederland)	Gewenste woonsituatie
Huur	**24%**
Grondgebonden, < €710	3%
Grondgebonden, > €710	3%
Appartement, < €710	15%
Appartement, > €710	3%
Koop	**76%**
Grondgebonden, < €172.000	5%
Grondgebonden, < €225.000	4%
Grondgebonden, < €275.000	6%
Grondgebonden, < €500.000	16%
Grondgebonden, > €500.000	31%
Appartement, < €172.000	3%
Appartement, < €225.000	1%
Appartement, < €275.000	1%
Appartement, < €500.000	5%
Appartement, > €500.000	5%
Totaal	**100%**

Bron: WoON2012.

24% van de verhuisgeneigde huishoudens met een inkomen boven de €150.000 is op zoek naar een huurwoning. Driekwart van hen zoekt een huurwoning onder de liberaliseringsgrens en een kwart zoekt een duurdere huurwoning in het geliberaliseerde segment.

Van de verhuisgeneigde topinkomens zoekt 76% een koopwoning, 20% zoekt een koopwoning onder de €275.000, 21% zoekt tussen de €275.000 en €500.000 en 36% zoekt boven de €500.000. Zeer overwegend (61%) zoekt men een grondgebonden woning en 15% zoekt een appartement.

Gewenst woonmilieu

Tabel 2.13: Gemeente Arnhem. Gewenste woonsituatie inkomensgroepen naar woonmilieu

	Centrum-stedelijk	Buiten-centrum	Groen-stedelijk	Centrum dorps	Landelijk wonen	Totaal
Midden inkomens	6%	50%	30%	8%	6%	100%
Hogere inkomens	6%	54%	30%	7%	3%	100%
Hoogste inkomens	11%	48%	31%	8%	2%	100%
Topinkomens (Nederland)	13%	31%	20%	26%	10%	100%
Totaal	**10%**	**55%**	**25%**	**5%**	**5%**	**100%**

Bron: WoON2012.

Ongeveer 10% van de totale groep midden- en hoge inkomens die verhuisgeneigd is, zoekt een woning in een centrumdorps of landelijk woonmilieu. Een deel van hen zal uit Arnhem vertrekken om de gewenste woonomgeving te verkrijgen, maar een deel zal desondanks in Arnhem blijven wonen en de woonwens enigszins aanpassen.

De topinkomens zoeken voor 64% een woonmilieu dat Arnhem bij uitstek kan bieden (centrum stedelijk, buiten-centrum en groenstedelijk woonmilieu). Topinkomens kiezen vooral voor buiten-centrum en groenstedelijk wonen. Verhoudingsgewijs zoeken de topinkomens, veel vaker dan de andere inkomensgroepen, voor een woning in het centrumdorpse woonmilieu en het landelijk wonen. Het inspelen op de wensen van midden-, hogere-, hoogste en topinkomens die voor (centrum) dorps kiezen, is in Arnhem moeilijk te realiseren; het moet dan geen 'surrogaat Oosterbeek of Velp' worden. Wel liggen er kansen om in te spelen op de wens om landelijk te wonen binnen de nabijheid van de stedelijke voorzieningen van Arnhem. Er zijn in Arnhem locaties voor nieuwbouw beschikbaar in een landelijk woonmilieu. Hier ligt nadrukkelijk een kans om topinkomens aan te trekken of vast te houden.

Tabel 2.14: Gewenste woonsituatie inkomensgroepen naar voorkeur voor nieuwbouw / bestaande bouw

	Bestaande bouw	Nieuwbouw	Weet niet / geen voorkeur	Totaal
Midden inkomens	39%	22%	39%	100%
Hogere inkomens	50%	13%	37%	100%
Hoogste - en topinkomens	50%	6%	45%	100%
Totaal	**46%**	**15%**	**39%**	**100%**

Bron: WoON2012.

Naar mate het inkomen stijgt, kiest men minder vaak voor nieuwbouw. Dat is ook wel verklaarbaar, aangezien mensen met een hoog inkomen bij nieuwbouw vaak kiezen voor eigenbouw op een kavel, waarbij dan niet gekozen wordt voor het realiseren van een kant en klare woning, maar voor een eigen, mogelijk exclusief ontwerp. Dat vergt veel inspanning. Het is makkelijker om het woongenot in een bestaande woning, eventueel na aanpassing, te beoordelen.

Tabel 2.15: Gemeente Arnhem. Gewenste woonsituatie inkomensgroepen naar interesse in particulier opdrachtgeverschap

	Op een eigen bouwkavel	In een bouwproject ontwikkeld i.s.m. andere particulieren (CPO)	Geen van beide	Weet niet / misschien	Totaal
Midden inkomens	4%	0%	82%	13%	100%
Hogere inkomens	8%	4%	71%	17%	100%
Hoogste – en topinkomens	13%	0%	45%	41%	100%
Totaal	**7%**	**2%**	**72%**	**19%**	**100%**

Bron: WoON2012.

De belangstelling in Arnhem om op een kavel een eigen woning te realiseren ligt op 7%. Dit is laag in vergelijking tot de rest van de Subregio Arnhem, waar de belangstelling voor bouwen op een eigen kavel op ruim 10% ligt. Met het stijgen van het inkomen, neemt ook de belangstelling voor bouwen op een eigen kavel toe. Van de hoogste inkomens en de topinkomens wil 13% hun droomhuis op een eigen kavel realiseren.
De belangstelling voor collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) ligt nog lager, maar toch is CPO een nuttige toevoeging om de keuzemogelijkheden voor de consument te vergroten.
De lage belangstelling voor (collectief) particulier opdrachtgeverschap is deels ook zeker toe te schrijven aan de beperkte mogelijkheden in Arnhem. Aanbod creëert vraag.

Tabel 2.16: Gemeente Arnhem. Wens om in een groene buurt te wonen naar inkomensgroepen

	Kiest voor buurt met veel groen, parken, groenstroken	Kiest **niet** voor buurt met veel groen, parken, groenstroken	Totaal
Midden inkomens	52%	48%	100%
Hogere inkomens	62%	38%	100%
Hoogste – en topinkomens	43%	57%	100%
Totaal	**55%**	**45%**	**100%**

Bron: WoON2012

Meer dan de helft van de midden- en hoge inkomens (de totale groep) met verhuisplannen, geeft er de voorkeur aan om te verhuizen naar een groene buurt. Echter, bij de hoogste inkomens ligt die voorkeur voor een groene buurt lager. Vermoedelijk vinden de huishoudens met een hoog inkomen dat minder belangrijk, omdat zij zich een woning met een ruime tuin kunnen veroorloven; het groen is dan privé en dan is het minder belangrijk om dat ook in de vorm van openbaar groen terug te vinden.

Tabel 2.17: Gemeente Arnhem. Wens om in een waterrijke buurt te wonen naar inkomensgroepen

	Kiest voor waterrijk wonen	Kiest **niet** voor waterrijk wonen	Totaal
Midden inkomens	20%	80%	100%
Hogere inkomens	24%	76%	100%
Hoogste - en topinkomens	17%	83%	100%
Totaal	**21%**	**79%**	**100%**

Bron: WoON2012.

Ruim 20% van de midden- en hoge inkomens (de totale groep) met verhuisplannen, geeft er de voorkeur aan om te verhuizen naar een waterrijke buurt. Het kan dan gaan om vijvers, grachten, open water, etc. Die belangstelling voor waterrijk wonen is het hoogst onder de groep hogere inkomens en het laagst onder de groep hoogste- en topinkomens.
Het is dus niet zo dat de hoogste inkomens vaker kiezen voor een waterrijke woonomgeving of een groene buurt. Water of groen is dus niet zonder meer een onderscheidend criterium en voldoende om huishoudens met een hoog inkomen naar Arnhem te lokken. Het gaat om het bieden van een luxe en exclusief woonconcept op een toplocatie en daarbij kan groen en water als een bijzondere kwaliteit een rol spelen.

Tabel 2.18: Gemeente Arnhem. Aantal verhuisgeneigde kopers met een inkomen boven de €35.000 in Arnhem, naar woonmilieu en voorkeur voor wonen in een waterrijke buurt

	Kiest voor waterrijk wonen	Kiest **niet** voor waterrijk wonen	Totaal
Centrum-stedelijk wonen	140	400	540
Buitencentrum wonen	540	3.440	3.980
Groenstedelijk wonen	710	1.620	2.330
Centrumdorps wonen	220	340	560
Landelijk wonen	80	150	230
Totaal	**1.690**	**5.950**	**7.640**

Bron: WoON2012.

Het kiezen voor waterrijk wonen is niet voorbehouden aan het centrumdorpse en het landelijke woonmilieu, ofschoon dan wel relatief gezien vaker de voorkeur bestaat voor de keuze om aan / nabij water te wonen. Maar ook het centrumstedelijk wonen scoort relatief goed: de meeste Arnhemmers zullen hierbij voor ogen hebben om in het centrum te wonen en dan aan / nabij de Rijn.

3 Aanknopingspunten woningbouwprogrammering

3.1 Vraag-aanbodbalans

Kwantitatieve woningbehoefte

Afstemming over de gemeentelijke woningbouwprogramma's vindt plaats binnen de Stadsregio Arnhem. In april 2015 is het rapport 'Stoplichtmodel voor woningbouwprogrammering Stadsregio Arnhem Nijmegen; subregio Arnhem en Omgeving' uitgebracht. Daarin zijn onder meer de volgende kwantitatieve randvoorwaarden voor het bouwprogramma op genomen:

- Uitgaande van Socrates is voor Arnhem-stad de opgave 5.147 woningen voor de periode 2011-2019. In de jaren 2011, 2012 en 2013 zijn 869 woningen gerealiseerd, hetgeen betekent dat er voor de periode 2014-2019 nog een opgave resteert van 4.278 woningen.
- In de periode 2020-2024 krijgt Arnhem nog te maken met een groei van 3.654 huishoudens.

Voor de gehele periode 2014-2024 (11 jaar) bedraagt de opgave voor de gemeente Arnhem (4.278 + 3.654) = ca 7.900 woningen.

Kwalitatieve woningbehoefte

Voor de samenstelling van de woningvraag baseren wij ons op het WoON2012. De ervaring leert dat geënquêteerden in woonwensonderzoeken over het algemeen een wat te optimistisch beeld geven van de woningvraag. Toch nemen wij die woonwensen als uitgangspunt, omdat de woningmarkt inmiddels aantrekt en wij nemen aan dat deze verbetering zich in de komende jaren voortzet en ook bestendig is.
Op grond van het WoON2012 hebben wij de woningvraag in de dure huur en de koopsector in beeld gebracht. Doorstromers die hun verhuiswens verzilveren, maken bij verhuizing een woning vrij, het woningaanbod. Door de woningvraag in mindering te brengen op het woningaanbod, wordt een balans verkregen van woningtekorten (-) en woningoverschotten (+).

Tabel 3.1: Gemeente Arnhem. Vraag-aanbod-balans voor de dure huur en koop1) in de periode 2015-2024

	Tekorten (-) en overschotten (+)
Dure huur	
Grondgebonden, > €710	-100
Appartement, > €710	-350
Koop	
Grondgebonden, < €172.000	-950
Grondgebonden, < €225.000	-750
Grondgebonden, < €275.000	-1.800
Grondgebonden, < €500.000	-1.550
Grondgebonden, > €500.000	-100
Appartement, < €172.000	+750
Appartement, < €225.000	0
Appartement, < €275.000	-100
Appartement, < €500.000	-100
Appartement, > €500.000	-50
Totaal	**5.100**

Bron: WoON2012.

1) De sociale huur is buiten beschouwing gelaten.

De woningvraag in het topsegment boven de €500.000 is volgens het WoON2012 beperkt. Het zou mogelijk zijn om jaarlijks tien tot twintig woningen in het topsegment in Arnhem toe te voegen gespreid over verschillende locaties, zodat er keuze is voor de consument. Echter, de economie trekt weer aan en naar verwachting zal de doorstroming in het dure prijssegment aantrekken. Op grond daarvan is het

verdedigbaar om voor de komende jaren uit te gaan van een wat hogere vraag. Een jaarlijkse afzet van enkele tientallen woningen boven de €500.000 wordt haalbaar geacht, mits voldaan wordt aan de hieronder beschreven randvoorwaarden.

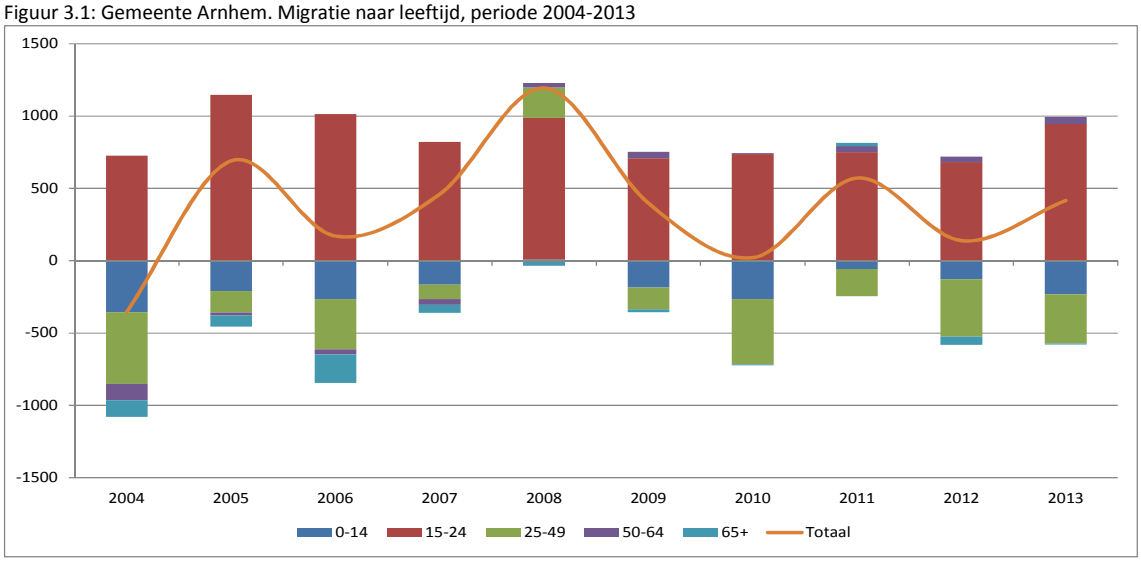
De markt voor appartementen is een niet vanzelfsprekende markt. Voorheen kozen senioren in woonwensonderzoeken vaak voor verhuizing naar een appartement. Die keuze is aan het veranderen. Woningen waren in de afgelopen jaren moeilijk verkoopbaar en ook senioren hebben ondervonden dat de woning vaak niet tegen de verwachte prijs kon worden verkocht. De lagere doorstroombereidheid van senioren in met name de koopsector is naar verwachting een blijvend fenomeen. Immers, het rijksbeleid zet in op het zo lang mogelijk zelfstandig wonen van senioren en voor veel senioren betekent dit, dat zij in hun huidige woning willen blijven wonen. Ook het slechter ter been worden, hoeft geen reden meer te zijn voor verhuizing omdat het tegenwoordig mogelijk is om in bijna elke woning een traplift te plaatsen. Ook thuis kan intensieve zorg worden geboden en ook dat hoeft geen reden te zijn om te verhuizen. Toch blijft het belangrijk dat er voldoende geschikte woningen zijn voor ouderen die wel willen verhuizen. Onderzoek laat zien dat 77% van de woningvoorraad in Arnhem geschikt of geschikt te maken is en dit ligt lager dan landelijk; hier ligt nog een opgave.
Uit de vraag-aanbodbalans blijkt dat het tekort aan appartementen beperkt is. In de praktijk is die markt wel iets ruimer, omdat er sprake is van enige mismatch. Buiten het centrum is sprake van een potentieel overschot aan goedkope koopappartementen, maar in het centrum is nog sprake van een tekort. Toch moet de appartementenmarkt ‘veroverd’ worden. Het woonproduct moet overtuigen door zijn kwaliteit en ligging.
Een belangrijk segment voor Arnhem is de grondgebonden koopwoning tussen de €225.000 en €500.000. Zonder eigen vermogen is dit segment bereikbaar voor mensen met een inkomen tussen de €50.000 en €110.000. Dit is het woningsegment voor de hogere inkomens. Door het bieden van een gevarieerd aanbod in dit prijssegment, kunnen de hogere inkomens aan Arnhem worden gebonden. Een zekere uitstroom van deze duurdere vraag naar omliggende gemeenten is onvermijdelijk omdat Arnhem niet in alle woonmilieu woningen kan aanbieden. Voor een woning in een (centrum)dorps woonmilieu moet men naar elders verhuizen. De kansen die er wel zijn om in Arnhem landelijk te wonen, moet men koesteren (zie vervolg).

3.2 Binden en aantrekken van hoogste en topinkomens

Ook Arnhem verliest gezinnen

Uit de analyse blijkt dat in Arnhem de hogere inkomens (tussen de €48.000 en €82.000) en vooral de hoogste inkomens (tussen de €48.000 en €82.000) zijn ondervertegenwoordigd. Dit hangt samen met het migratiepatroon.

Figuur 3.1: Gemeente Arnhem. Migratie naar leeftijd, periode 2004-2013

Bron: CBS.

Het migratiepatroon naar leeftijd voor Arnhem is kenmerkend voor een grote stad. Een vestigingsstroom van jongeren in de leeftijdsklasse van 15-24 jaar, maar vertrek van gezinnen met kinderen (de groene en donkerblauwe staafjes in de grafiek). Per saldo vertrekken er jaarlijks gemiddeld ongeveer 300 personen van 25-49 jaar uit Arnhem. Een groot deel van deze groep is aan te merken als een tweeverdienend gezin met een hoog inkomen. Dit beeld hoort bij de grote stad, maar doet zich in de ene stad meer voor dan in de andere stad. Zo is het vertrek uit Nijmegen van tweeverdienende gezinnen flink groter dan in Arnhem. De onderwijsinstellingen in de stad trekken de jongeren aan en nadat zij zijn afgestudeerd en de kinderen op komst zijn vertrekt een deel van hen naar gemeenten in de omgeving. Stad en ommeland hebben elkaar nodig!
Toch kan de stad op dit migratieproces invloed uitoefenen. Steden zetten zich daarvoor ook met succes in. Sinds enige tijd wijzen de CBS-cijfers uit dat steden jonge gezinnen weten vast te houden en aan te trekken. De kwalitatief hoogwaardige nieuwbouw op de Vinex-locaties en de binnenstedelijke bedrijventerreinen die geherstructureerd worden, gebieden met alle voorzieningen in de directe nabijheid, zijn een reden voor gezinnen om zich daar te vestigen. Het stedelijk wonen is in!

Vertrek van gezinnen is beïnvloedbaar

Het beste bewijs dat het migratiepatroon valt te beïnvloeden, blijkt uit het migratiepatroon in 2008. Toen is Arnhem er wel in geslaagd om ook onder gezinnen een vestigingssaldo te realiseren. Na jaren met een gemiddelde nieuwbouwproductie van ca 700 woningen per jaar, werden er in 2008 ruim 1.100 woningen in Arnhem opgeleverd. Voldoende nieuwbouw is een eerste vereiste om ook gezinnen vast te houden. In de tweede plaats moet ingezet worden op het verder vergroten van de woonmilieudifferentiatie. Niet te snel kiezen voor het realiseren van vertrouwde woonconcepten, maar nadrukkelijk ook ruimte bieden voor nieuwe concepten, zodat er in Arnhem meer keuzemogelijkheden voor de consument ontstaan.

Waar liggen de kansen om hoge inkomens uit de Randstad aan te trekken?

De ontwikkeling van Schuytgraaf is vertraagd door onder meer de sterk afgenomen nieuwbouwvraag in de afgelopen jaren als gevolg van de slechte economische situatie. Inmiddels is het consumentenvertrouwen sterk toegenomen en dit heeft zijn weerslag op de woningmarkt. Ook Schuytgraaf profiteert van deze positieve ontwikkeling. De start van de bouw van het winkelcentrum in het najaar van 2015 zal een positief effect hebben op de woningvraag. Op grond van landelijk waargenomen tendensen, zal de aanwezigheid van adequate voorzieningen in Schuytgraaf resulteren in een toenemende belangstelling

van midden inkomens maar vooral ook hogere inkomens (tussen de €48.000 en €82.000; veel tweeverdieners). Schuytgraaf biedt veel kansen voor vraaggericht bouwen en initiatieven van woonconsumenten.
Huishoudens die stedelijk en ruim willen wonen opteren liever voor bouwlocaties aan de noordkant van de stad. In de marktconsultatie is dit beeld bevestigd. De hoogste en topinkomens cq de gepensioneerde huishoudens met mogelijk een minder hoog inkomen maar wel veel vermogen, oriënteren zich voor een woning veelal op de noordkant van de stad. Het woongebied onder de Rijn is duidelijk minder gewild. Die oriëntatie op het noorden vloeit onder meer ook voort uit de samenstelling van de woningvoorraad. Vooral in Noord ligt het duurdere deel van de Arnhemse woningvoorraad en al decennia oriënteren de hogere inkomensgroepen zich voor een passende woning in Noord. Daar wonen hun 'gelijkgestemden' en dat is een extra argument om in Noord te zoeken. 'Slaag je niet in Arnhem-Noord dan kan je altijd nog uitwijken naar de duurdere woningvoorraad in Oosterbeek of Velp'. Het is moeilijk om dit zoekpatroon te doorbreken.

Het CBS heeft recent onderzoek[1] gedaan naar het verhuisgedrag van de verschillende inkomensgroepen. Daarin is vastgesteld dat bewoners met een inkomen dat sterk afwijkt van het gemiddelde buurtinkomen vaker verhuizen. Zij gaan dan vaak wonen in buurten waar zij qua inkomen beter tussen de andere bewoners passen. Met andere woorden: het verhuisgedrag van burgers zorgt er ook voor dat zij de sociale afstand tot hun buurtgenoten reduceren. Mensen selecteren kennelijk niet uitsluitend op aspecten van de woning, maar ook op de context van de woonomgeving: de voorzieningen in de buurt, het aanzien van de buurt, de sociale samenstelling en de sfeer in de buurt.
Dit verklaart waarom de hoge inkomens vooral op Arnhem-Noord zijn georiënteerd. Luxe woningbouw in Zuid, als onderdeel van een verder gedifferentieerd bouwprogramma, is niet voldoende om te kunnen concurreren met woningen in Noord. De luxe woningbouw moet nadrukkelijk onderscheidend zijn van de rest van de woningbouw en dit wordt meer beleefd als de luxe woningbouw in een aparte buurt plaatsvindt. Het project De Eilanden in Schuytgraaf is zo'n voorbeeld. Daar kunnen geïnteresseerden op eigen kavels hun droomhuis realiseren in een gebied dat letterlijk is gescheiden van de rest van de wijk. Hier is herkenbaar dat er een onderscheidend buurtje wordt gerealiseerd.

Arnhem beschikt over tal van kwaliteiten. Dit komt ook tot uitdrukking in de 12^{e} plaats die Arnhem inneemt in de Atlas voor Gemeenten 2015; dit betreft een ordening op woonaantrekkelijkheid tussen 50 steden. Ten opzichte van 2014 is Arnhem gestegen van de 15^{e} naar de 12^{e} plaats, ondanks de sterkere positie van steden in de Randstad. Steden als Utrecht en Amsterdam slagen er steeds beter in om de jonge en hoogopgeleide bevolking aan te trekken, onder meer door een groot aanbod aan banen. De hoge inkomens hebben in de Randstad een ruim aanbod om een aantrekkelijke woonlocatie te vinden. Keuze te over uit het palet van centrumstedelijk wonen tot landelijk wonen, van traditioneel tot moderne architectuur, van wonen aan water in een diversiteit van kwaliteiten, etc.
De concurrentie is geducht en Arnhem zal zijn bijzondere locatiekwaliteiten moeten inzetten om met succes Randstedelingen aan te trekken. Arnhem heeft bijzondere kwaliteiten te bieden. Er zijn locaties beschikbaar die aangemerkt kunnen worden als pareltjes. In Zuid is dit de locatie Stadsblokken-Meinerswijk. Daar kan een uniek woonconcept worden gerealiseerd dat afwijkend is van hetgeen elders in den lande wordt gerealiseerd. Om hoge inkomens uit Arnhem daaraan te binden of uit de Randstad aan te trekken is het wel van belang dat er compromisloos gebouwd wordt met woonconcepten voor de hoge inkomens.
Er zijn in Arnhem meer van zulke toplocaties beschikbaar. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld De Buitenplaats Koningsweg (Schaarsbergen), Stadsblokken-Meinerswijk en diverse locaties in de

[1] Bron: Onderzoek 'Te veel of te weinig inkomen voor de buurt? Dan een grotere kans om et verhuizen', 2014, CBS.

binnenstad. Die locaties lenen zich voor exclusief wonen waarbij ingespeeld wordt op de woningvraag van de hoge inkomens.

3.3 Transformatie van vastgoed

Transformatie van vastgoed is niet een nieuw verschijnsel, maar sinds enkele jaren voeren veel gemeenten hierop een actief beleid als gevolg van omvangrijke leegstand. Vaak betreft het kantoren, maar het kan ook gaan om transformatie van winkels, bedrijfsruimten, scholen, zorgvastgoed, kerken, etc. Ook Arnhem beschikt sinds enkele jaren over en transformatieteam. Dit team beoordeelt nieuwe initiatieven op haalbaarheid en probeert initiatief-nemers en/of eigenaren te helpen bij het doorlopen van de ambtelijke processen van bijvoorbeeld bestemmingsplanwijziging.

Landelijk was de transformatie van kantoren vaak gericht op het goedkope segment: huisvesting voor jongeren en studenten. Landelijk zijn er tot nu toe nog weinig voorbeelden beschikbaar van transformatie van kantoren tot luxe en dure appartementen. In het middeldure huursegment gaat een ontwikkelaar op korte termijn appartementen realiseren in het voormalige AKZO-hoofdkantoor in Arnhem

De praktijk wijst uit dat na de aanvankelijke inzet op het via transformatie huisvesten van studenten nu steeds meer ingezet wordt op het huisvesten van 55-plussers. Daarbij gaat het ook om woonvormen voor gegoede huishoudens, dat wil zeggen senioren met een hoog inkomen en / of een hoog vermogen. Hierbij kan gedacht worden aan jonge senioren die nu grondgebonden wonen en over een grote tuin beschikken waarvan het onderhoud steeds bezwaarlijker wordt. Een deel van hen zoekt het stedelijk woonmilieu op en wil wel verhuizen naar een appartement en dat zou heel goed in een omgebouwd kantoorpand kunnen. Maar ook jonge tweeverdieners met een hoog inkomen zijn geïnteresseerd in wonen in een stedelijk woonmilieu (woonvorm: vrij indeelbare lofts).

Voor transformatie van kantoren naar het luxe segment (geliberaliseerde huur en koop vanaf stel €300.000) komen in eerste instantie stijlvolle, monumentale kantoorpanden in aanmerking. Het gaat dan om bijzondere panden in een bijzondere omgeving. Maar de transformatie leert ook, dat er senioren zijn die minder betekenis hechten aan de architectonische uitstraling van het pand, maar het woongenot afmeten aan de ruimte en het afwerkingsniveau van de woning en de kwaliteit van de locatie. Met succes zijn kantoorpanden getransformeerd die door velen vooraf al waren afgeschreven.

Ook Arnhem heeft te maken met leegstand van vastgoed. Er zijn goede kansen voor transformatie van vastgoed in het centrumgebied, langs de Rijn, langs de singels, langs diverse uitvalswegen in Noord (Amsterdamseweg, Apeldoornseweg, Velperweg en IJssellaan). Er zijn niet alleen kansen voor transformatie van kantoren, maar ook moet gedacht worden aan transformatie van scholen (HKA-terrein) en kerken. Ook daar liggen kansen voor woningen voor de hoge inkomens. Veelal heeft de transformatie betrekking op het realiseren van appartementen en daar liggen ook kansen voor de dure huur.

4 Aanknopingspunten om afzetbaarheid te vergroten

De gemeente Arnhem beschikt over tal van woningbouwlocaties. Op de ene locatie verloopt de afzet uitstekend (voorbeelden: Saksen Weimar, Paradijs) en op andere locaties stagneert de afzet (voorbeeld: Gaardenhage waar de afzet van exclusieve kavels stagneert). De vraag rijst wat de gemeente kan doen om de afzet op de verschillende locaties te bevorderen. Het uitgevoerde onderzoek levert hiervoor diverse aanknopingspunten op, die de gemeente in de beschouwing kan betrekken bij het afwegen van de marktkansen van de verschillende locaties. Wij rubriceren een en ander naar de eisen die de diverse inkomensgroepen stellen bij het kopen van een woning in Arnhem. Daarbij worden de afwegingscriteria en randvoorwaarden soms wat scherp aangezet, om de betekenis ervan duidelijk te maken. In werkelijkheid zullen de randvoorwaarden een meer genuanceerde rol spelen bij het verhuisgedrag van de verschillende inkomensgroepen.

Afwegingscriteria van de hoogste en topinkomens (boven de €82.0000)

- Beperkte vraag naar dure nieuwbouw: enkele tientallen woningen per jaar.
- Wonen bij gelijkgestemden.
- Gedifferentieerde nieuwbouwlocaties en grootschalige woningbouwprogramma's zijn minder aantrekkelijk.
- Locaties in Noord zijn en blijven gewild.
- Locaties in een landelijk of ander uniek woonmilieu worden door deze doelgroep aantrekkelijk gevonden.
- Voldoen aan enkele essentiële locatiekenmerken.
- Zorg voor keuze, dus meerdere locaties in de aanbieding.
- Benut de kracht van Arnhem: centrumstedelijk wonen.
- Vraag naar uniek waterrijk wonen is beperkt, maar de Rijn heeft een bijzondere kwaliteit en aantrekkingskracht.

Hoogste en topinkomens (boven de €82.000; 8% van de bevolking)

- *Beperkte vraag naar dure nieuwbouw: enkele tientallen woningen per jaar*
  Realiseer je dat deze inkomensgroep klein is en dat dus de vraag naar dure grondgebonden woningen en appartementen boven de €500.000 betrekkelijk klein is. Uit het WoON2012 kan worden afgeleid dat er jaarlijks tien tot twintig woningen in de nieuwbouw kunnen worden afgezet. De rest van de woningvragers kiest voor een vrijgekomen woning in de bestaande voorraad. Echter, de economie trekt weer aan en naar verwachting zal de doorstroming in het dure prijssegment aantrekken. Op grond daarvan is het verdedigbaar om voor de komende jaren uit te gaan van een hogere vraag. Een jaarlijkse afzet van enkele tientallen woningen boven de €500.000 wordt haalbaar geacht, mits voldaan wordt aan de hieronder beschreven randvoorwaarden.
- *Wonen bij gelijkgestemden*
  Er is een zekere voorkeur om bij gelijkgestemden te wonen. Als de sociale afstand tot buurtgenoten vrij groot is, gaat men verhuizen. Het verhuisgedrag is er dan op gericht om die sociale afstand te verkleinen.
- *Gedifferentieerde nieuwbouwlocaties en grootschalige woningbouwprogramma's zijn minder aantrekkelijk*
  Nederland heeft een traditie van gedifferentieerd bouwen. In de meeste wijken in Nederland is sprake van een menging van sociale woningbouw, middeldure woningbouw en dure woningbouw. Deze differentiatie heeft veel goeds gebracht. De segregatie, in een omvang zoals die te vinden is in bijvoorbeeld de banlieues in Frankrijk, kennen we niet in Nederland. Ook bij de stedelijke vernieuwing in de afgelopen decennia, werd er ingezet op het verminderen van de eenzijdige samenstelling van de woningvoorraad door het aandeel koopwoningen te vergroten.

Aan gemengde wijken kleeft ook een nadeel. Specifieke inkomensgroepen kunnen zich moeilijk identificeren / onderscheiden in een gemengde wijk. Ontwikkelaars ervaren dit verschijnsel aan den lijve.

Voorbeeld: in een complex met een combinatie van goedkope en dure appartementen verloopt de afzet van dure appartementen problematischer dan in een complex met alleen dure appartementen. Het hogere kwaliteitsniveau van de dure appartementen moet ook aan de buitenkant zichtbaar zijn.

Voorbeeld: de afzet van kavels en dure koopwoningen zal beter verlopen naar mate deze woningen als een herkenbaar cluster worden gerealiseerd en menging met goedkopere woningbouw achterwege blijft.

De hoogste- en topinkomens geven er de voorkeur aan om in een buurt te wonen die herkenbaar luxe / onderscheidend is. Bij voorkeur moet die buurt bereikbaar zijn, zonder dat men door een wijk moet met overwegend goedkope woningbouw.

- *Locaties in noord zijn en blijven gewild*

  De hoogste en topinkomens in Arnhem oriënteren zich in eerste instantie in Noord voor het vinden van een andere woning. Daar zijn relatief de meeste dure woningen te vinden en de meeste gelijkgestemden.
- *Locaties in een landelijk of ander uniek woonmilieu worden door deze doelgroep aantrekkelijk gevonden*

  Arnhem beschikt nauwelijks over woningen in een landelijk woonmilieu, terwijl de vraag hiernaar wel aanwezig is. Zo kiest 10% van de topinkomens voor dit woonmilieu. Als dit niet in Arnhem wordt geboden zullen de hoogste- en topinkomens hiervoor uitwijken naar een andere gemeente. Als Arnhem inzet op het vasthouden en aantrekken van deze inkomensgroepen, is het dus zaak om de woningbouwlocaties met een landelijk of ander uniek woonmilieu die er in Arnhem zijn of die er ontstaan, aan te wenden voor luxe woningbouw. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de volgende locaties: Stadsblokken-Meinerswijk en De Buitenplaats Koningsweg. Hier liggen zeer goede kansen om te voorzien in de woningvraag van de hoogste- en topinkomens. Ook Stadsblokken-Meinerswijk is een kansrijke locatie.
- *Voldoen aan minimaal enkele essentiële locatiekenmerken.*

  De woonaantrekkelijkheid van een stad wordt bepaald door tal van factoren. Voor de hoge- en topinkomens zijn vooral de volgende indicatoren van belang:
  - aanwezigheid van een historische binnenstad;
  - aantrekkelijke bebouwing in de omgeving;
  - parken en plantsoenen / groen;
  - bos en natuur;
  - rust en ruimte;
  - culturele voorzieningen;
  - luxe winkels / funshoppen;
  - restaurants;
  - recreatiegebieden;
  - binnenwater;
  - sport- en fitnessvoorzieningen;
  - weinig overlast;
  - bevolkingssamenstelling;
  - sociale status woonomgeving;
  - bereikbaarheid over de weg.

  Er zijn in Nederland en dus ook in Arnhem maar weinig locaties die aan al deze locatiekenmerken voldoen. Dat hoeft ook niet, maar het is minimaal een vereiste dat een locatie op een overtuigende

wijze voldoet aan enkele van de hierboven beschreven locatiekenmerken. Dan kan de locatie aantrekkelijk zijn om te voorzien in de woningvraag van de hoogste- en topinkomens. Dit is weliswaar een noodzakelijke voorwaarde maar nog niet een voldoende voorwaarde.

- *Zorg voor keuze, dus meerdere locaties in de aanbieding*
  Elke woonconsument wil kunnen kiezen en dat geldt ook voor de hoogste- en topinkomens. Het is daarom van belang om nieuwbouwmogelijkheden op meerdere locaties, met elk variërende en bijzondere locatiekwaliteiten, aan te bieden.
- *Benut de kracht van Arnhem: centrumstedelijk wonen*
  De groep hogere- en topinkomens die in Arnhem woont is specifiek: meer alleenstaanden, vaker wonend in een appartement en kiest ook relatief vaker voor een centrumstedelijk woonmilieu. Ongeveer 4% van de Arnhemse woningvoorraad is als centrumstedelijk aan te merken. De vraag naar dit woonmilieu ligt veel hoger, namelijk op 10%. Het bijzondere daarbij is dat die vraag verhoudingsgewijs relatief gezien groter is onder de hoogste- en topinkomens dan onder de andere inkomensgroepen. Hier ligt dus een kans om locaties in het centrum te benutten voor deze inkomensgroep. In absolute omvang is de vraag overigens niet zo groot: jaarlijks ca 10 tot 20 appartementen in de prijsklasse boven de €275.000.
- *Vraag naar uniek waterrijk wonen is beperkt, maar de Rijn heeft een bijzondere kwaliteit en aantrekkingskracht*
  De groep hoogste- en topinkomens heeft een zekere belangstelling voor waterrijk wonen: 17% is op zoek naar een andere woning in een 'waterrijk' woonmilieu. De andere inkomensgroepen hebben wat meer belangstelling voor een waterrijke woonbuurt. Het kan dan gaan om vijvers, grachten, open water, etc.
  Natuurlijk is de Rijn als een bijzondere kwaliteit aan te merken, zowel in visueel opzicht als in gebruikswaarde. Het wonen aan of nabij de Rijn is een kwaliteit die zeker ook door de hoogste- en topinkomens gewaardeerd wordt. (Potentiële) bouwlocaties aan of nabij de Rijn zijn zonder meer ook aantrekkelijk voor de hoogste- en topinkomens.

Afwegingscriteria van de hogere inkomens (tussen de €48.000 en €82.000)

- Vraaggericht bouwen: aandacht voor variatie en 'mee-ontwerpen'.
- Moderne architectuur is een niche.
- Welstandsvrij bouwen.
- Evalueren eisen uit beeldkwaliteitsplannen.
- Versterken van het onderscheidend vermogen van locaties.
- Relatief grote belangstelling voor waterrijk wonen.
- Voldoende woningen bouwen!
- Schuytgraaf is kansrijk.

Hogere inkomens (tussen de €48.000 en €82.000; 23% van de bevolking)

- *Vraaggericht bouwen: aandacht voor variatie en 'mee-ontwerpen'*

De omslag van aanbodgericht bouwen naar vraaggericht bouwen is al enige tijd een feit. Er komen steeds betere voorbeelden hoe hieraan invulling kan worden gegeven. Deze inkomensgroep is in staat om een woning te kopen in de prijsrange tussen minimaal €220.000 en €370.000. Dit is een brede prijsrange waarin ook optimaal invulling gegeven kan worden aan gevarieerd bouwen cq het aanbieden van een breed pallet van woonproducten. Variatie in woningtypen, kwaliteitsniveau, vorm, kleurgebruik, woningindeling, etc. Ook biedt een aantal ontwikkelaars de mogelijkheid om, uitgaande van een voorlopig ontwerp, de woning zelf in te delen of het uiterlijk daarvan te bepalen (bijvoorbeeld Saksen Weimar). Hiermee wordt beter aangesloten op de woonwensen van de consument. Bovendien is het

gewenst dat ontwikkelaars zich door middel van marktonderzoek blijven oriënteren op de woonwensen van de consument.

- *Moderne architectuur is een niche*

Een deel van de consumenten heeft belangstelling voor een woning van moderne architectuur. Die wensen ten aanzien van de 'moderniteiten' zijn echter zeer specifiek. Daarom is bijvoorbeeld de afzet van projectmatig gerealiseerde appartementencomplexen met een moderne architectuur vaak problematisch. Het is dan veel moeilijker om een groep kopers te vinden die gelijkgestemd is over de architectuur. In een grote stad met een grote woningmarktregio is moderne architectuur beter afzetbaar dan in een kleinere woningmarktregio.
Moderne architectuur is individualistisch georiënteerd en is daarom succesvoller toepasbaar in de vorm van particulier opdrachtgeverschap.

- *Welstandsvrij bouwen*

Een aanvulling op het palet van bouwmogelijkheden is het welstandsvrij bouwen. In diverse gemeenten is daarmee ervaringen opgedaan in de afgelopen jaren.

- *Evalueren eisen uit beeldkwaliteitsplannen*

In de gevoerde gesprekken zijn diverse signalen naar voren gekomen dat de gestelde eisen in sommige bouwplannen wel erg vérstrekkend zijn. Wij hebben de juistheid van deze beweringen niet onderzocht, maar geven de gemeente in overweging om te evalueren of de gestelde eisen in beeldkwaliteitsplannen en de welstandseisen versoepeld kunnen worden om de afzetbaarheid van nieuwbouw te bevorderen.

- *Versterken van het onderscheidend vermogen van locaties*

Ook deze inkomensgroep is gevoelig voor de sociale status van de woonomgeving. Voor de afzet is het dus van belang om het onderscheidend vermogen van een locatie maximaal uit te nutten en te versterken. Met name is dat van belang voor het aantrekken van deze inkomensgroep van buiten Arnhem. Immers, deze groep die eventueel bereid is over een grotere afstand te verhuizen, kan kiezen uit tal van bouwlocaties met specifieke kwaliteiten. Het aanbod in Arnhem moet ook bijzonder zijn om hen over te halen naar Arnhem te verhuizen. Het is dus van belang om ervoor te waken dat altijd voor een gedifferentieerde woonwens wordt gebouwd. Om renteverliezen te beperken is dit vaak wel verleidelijk, als bijvoorbeeld de afzet op een bepaalde locatie stagneert; dan worden er gemakkelijk concessies gedaan aan het kwaliteitsniveau en worden goedkopere prijssegmenten toegevoegd waarvan de afzet beter loopt.

- *Relatief grote belangstelling voor waterrijk wonen*

De groep hogere inkomens heeft een relatief grotere belangstelling voor waterrijk wonen. Ofschoon de verschillen tussen de inkomensgroepen in dit opzicht niet zo groot zijn, kan met dit locatiecriterium toch rekening worden gehouden. Het is een aanvullende kwaliteit die in positieve zijn kan bijdragen in de afzet van tweekappers en vrijstaande woningen.

- *Voldoende woningen bouwen!*

Arnhem verliest gezinnen met jonge kinderen die naar andere gemeenten vertrekken. Hieronder bevinden zich de tweeverdieners die veelal tot deze groep hogere inkomens behoren. Dat vertrek lijkt welhaast onvermijdelijk, maar is dat niet. In 2008 en 2009 zijn er zoveel woningen in Arnhem opgeleverd dat er zelfs sprake is geweest van een vestigingssaldo. Kortom, het is dus mogelijk om de hogere inkomens vast te houden of van buiten aan te trekken, uiteraard mits er sprake is van een passend woningaanbod.
Het is gewenst om bij de planning altijd rekening te houden met het feit dat in de ontwikkelingsfase wel eens plannen kunnen sneuvelen die toch niet goed aansluiten op de woningvraag. Om een toereikend bouwprogramma te kunnen realiseren is het dus van belang om een groter aantal woningen in ontwikkeling te nemen.

- *Schuytgraaf is kansrijk*

In 2004 is met de woningbouw in Schuytgraaf gestart en deze nieuwe woonwijk is betrekkelijk langzaam tot ontwikkeling gekomen. Het heeft de pech gehad dat na vier jaar, in 2008, de economische terugval werd ingezet. Sinds kort kan de woningmarkt meer met optimisme worden beoordeeld en het heeft een positief effect op de vraag naar nieuwbouw in Schuytgraaf. Veel Vinex-locaties in Nederland worden gewaardeerd door tweeverdienende huishoudens. De nabijheid van voorzieningen (kinderdagverblijf, basisschool, buitenschoolse opvang, supermarkt, etc.) is aantrekkelijk en het wonen in een groenstedelijk woonmilieu mag zich in een groeiende belangstelling verheugen in vergelijking tot bijvoorbeeld het dorps wonen. Het wonen in een grote gemeente wint aan belangstelling. Dit geldt ook voor Schuytgraaf. Inmiddels is besloten om in het najaar van 2015 met de bouw van het winkelcentrum te beginnen (gereed in 2016). Dit zal de aantrekkelijkheid van de locatie Schuytgraaf aanmerkelijk vergroten voor met name de hogere inkomens, maar ook voor de middeninkomens.

Afwegingscriteria van de midden inkomens (tussen €34.911 en €48.000)

- Vraaggericht bouwen betekent marktonderzoek verrichten naar woonwensen, vaak ook projectgebonden.
- Ook middeninkomens hebben belangstelling voor particulier opdrachtgeverschap.
- Aandacht voor uitbreidbaarheid woning en voor levensloopgeschikt bouwen.
- Optimale prijs-kwaliteitverhouding.
- Starterslening.
- Schuytgraaf is kansrijk.

Midden inkomens (tussen de €34.911 en €48.000; 20% van de bevolking)

- *Vraaggericht bouwen betekent marktonderzoek verrichten naar woonwensen, vaak ook projectgebonden*

De financiële polsstok van deze inkomensgroep reikt veelal niet verder dan €220.000. Maar ook voor deze doelgroep geldt dat de nieuwbouw moet aansluiten op de woonwensen. Het is de kunst om ook binnen die 'beperkte' prijsklasse toch een gedifferentieerd aanbod van woningen te realiseren, naar architectuur, stijl, kleurgebruik bakstenen en dakpannen, etc. Het is raadzaam om daarnaar integraal marktonderzoek te doen, maar ook projectgebonden marktonderzoek.

Zo hebben wij voor een gemeente onderzoek gedaan naar de kleurkeuze voor de baksteen in een nieuwe wijk waarin het beeldkwaliteitsplan voorschreef dat met name gele baksteen moest worden gebruikt. Echter, het onderzoek wees uit dat slechts 6% van de potentiële kopers de voorkeur gaf aan de gele baksteen en dat verklaarde het trage afzettempo.

- *Ook middeninkomens hebben belangstelling voor particulier opdrachtgeverschap*

Aanbod creëert vraag en die stelling is van toepassing voor Arnhem. In Arnhem was er vaak sprake van maar een beperkt aanbod van kavels en werd er vooral projectmatig gebouwd. Ons inziens komt dat tot uitdrukking in de relatief beperkte vraag naar bouwen op een eigen kavel. 'Inwoners weten niet beter dan dat zij voor het bouwen van hun droomhuis elders moeten zoeken'. Hier ligt een kans. Uit het WoON2012 blijkt dat slechts 4% van de middeninkomens belangstelling zou hebben voor zelfbouw. Ervaringen elders in den lande wijzen echter uit dat het aanbieden van kleine kavels (tot maximaal 200m^2) vraag creëert.

De groep middeninkomens zou volgens het WoON2012 in het geheel geen belangstelling hebben voor een bouwproject in de vorm van collectief particulier opdrachtgeverschap. Dat is bijzonder aangezien juist door deze doelgroep in Nederland inmiddels tal van projecten succesvol zijn gerealiseerd. De praktijk heeft wél geleerd dat een dergelijk project niet van zelf tot stand komt en in aanvang een stimulerende procesbegeleiding vereist van de gemeente (of corporatie die als achtervang optreedt voor 'afhakers').

- *Aandacht voor uitbreidbaarheid van woning en voor levensloopgeschikt bouwen*

In het prijssegment tot maximaal €220.000 is er druk op de beukmaat, de grootte van de woning, het aantal slaapkamers en het voorzieningenniveau van de woning. Daarom is het juist voor dit prijssegment van belang om aandacht te hebben voor de uitbreidbaarheid van de woning. Daarbij moet gedacht worden aan de mogelijkheid tot plaatsen van een dakkapel, het uitbreiden van de woonkamer, het plaatsen van een berging, etc.

In het kader van meer differentiatie kan ook het projectmatig realiseren van levensloopgeschikte woningen (met de basisfuncties gelijkvloers) nuttig zijn. Het stellen van een projecteis dat een bepaald percentage van de nieuwbouw levensloopgeschikt moet zijn, is met name voor locaties nabij voorzieningen een optie. Op zo'n locatie zijn levensloopgeschikte woningen aantrekkelijk om (jong) senioren aan te trekken.

- *Optimale prijs-kwaliteitverhouding*

In het kader van dit onderzoek is de prijs-kwaliteitverhouding niet beoordeeld. Het is wel van belang om deze structureel in het oog te houden en vast te stellen dat deze nog steeds in de pas loopt met vergelijkbare bouwprojecten in de omgeving.

- *Starterslening*

Arnhem biedt de starterslening aan. De inzet daarvan is nuttig en biedt net name de middeninkomens een steuntje in de rug als de financiering niet rond komt.

- *Schuytgraaf is kansrijk*

Hiervoor is al toegelicht dat Schuytgraaf kan rekenen op een vraagtoename met name van hogere inkomens, maar ook van middeninkomens. Ook de voorgenomen bouw van het winkelcentrum draagt daaraan bij.

COMPANEN ADVIES VOOR WONINGMARKT EN LEEFOMGEVING

DATUM 7 oktober 2016

PROJECTNUMMER 202.121

OPDRACHTGEVER Gemeente Arnhem

Toelichting van de vraag naar dure koopwoningen in Arnhem

Companen heeft in opdracht van de gemeente Arnhem het onderzoek 'Kansen voor midden- en hoge inkomens' uitgevoerd. De rapportage van het onderzoek is opgeleverd op 13 juli 2015. In het onderzoek wordt ingegaan op de woningbehoefte en woonwensen van huishoudens met een middeninkomen of hoger (vanaf €34.911, prijspeil 2015). Onderdeel van het onderzoek is het bieden van aanknopingspunten voor de woningbouw-programmering. Het onderzoek resulteert in een vraag-aanbod-balans, waarmee (potentiële) overschotten en tekorten in Arnhem in de periode 2015-2024 in beeld zijn gebracht. De gemeente Arnhem vraagt Companen op twee punten om aanvullende toelichting:

1. Onderbouwing van de vraag naar dure koopwoningen in het topsegment vanaf €500.000.
2. De verhouding tussen de vraag naar dure koopwoningen met een koopprijs vanaf €500.000 en de gewenste woonsituatie van de hoogste inkomens (€82.000-€150.000 p.j.) en topinkomens (>€150.000 p.j.).

Boulevard Heuvelink 104
6828 KT Arnhem
Postbus 1174
6801 BD Arnhem
info@companen.nl
www.companen.nl
(026) 351 25 32
@Companen
BTW NL001826517B01
IBAN NL95RABO0146973909
KVK 09035291

1. Vraag naar dure koopwoningen in Arnhem

In het onderzoek zijn vraag en aanbod in beeld gebracht op basis van het landelijke WoonOnderzoek Nederland (WoON2012). Het WoON2012 biedt een weergave van het aantal huishoudens met een verhuiswens, ofwel de verhuisgeneigde huishoudens. Van deze verhuisgeneigde huishoudens is bekend hoe zij nu wonen en wat zij wensen als het gaat om hun nieuwe woning. De woning die zij achterlaten vormt potentieel aanbod, de woning die zij wensen vormt de vraag. Door de woningvraag in mindering te brengen op het woningaanbod, wordt een balans verkregen van woningtekorten (-) en woningoverschotten (+). Dit is geëxtrapoleerd naar de periode 2015-2024. De onderstaande tabel toont de resultaten.

Uitgangspunten WoON2012

De analyses zijn gebaseerd op het WoON2012. Het WoON2012 is uitgevoerd in een periode waarin de woningmarkt in een dip zat. Ondertussen trekt de economie aan en neemt de woningvraag toe. In het onderzoek wordt al aangegeven dat het op grond van deze ontwikkelingen verdedigbaar is om voor de komende jaren uit te gaan van een wat hogere vraag. Naar verwachting loopt dit op tot enkele tientallen woningen per jaar in het topsegment vanaf €500.000.

Tabel 1.1: Gemeente Arnhem. Vraag-aanbod-balans voor de dure huur en koop* in de periode 2015-2024.

	Tekorten (-) en overschotten (+)
Dure huur	
Grondgebonden, > €710	-100
Appartement, > €710	-350
Koop	
Grondgebonden, < €172.000	-950
Grondgebonden, < €225.000	-750
Grondgebonden, < €275.000	-1.800
Grondgebonden, < €500.000	-1.550
Grondgebonden, > €500.000	-100
Appartement, < €172.000	+750
Appartement, < €225.000	0
Appartement, < €275.000	-100
Appartement, < €500.000	-100
Appartement, > €500.000	-50
Totaal	**5.100**

*De sociale huur is buiten beschouwing gelaten.
Bron: WoON2012.

Op basis van de vraag-aanbod-balans concluderen we dat in de periode 2015-2024 een tekort bestaat aan 150 woningen in het topsegment vanaf €500.000. Dit vraagt om toevoeging van gemiddeld 15 woningen per jaar. Omdat toekomstprognoses zijn omgeven met onzekerheden is het wenselijk een bandbreedte aan te houden. In het onderzoek is ervoor gekozen een bandbreedte van 10 tot 20 woningen per jaar te hanteren. Zoals het onderzoek beschrijft zal de werkelijke vraag mogelijk hoger uitvallen, als de economie verder aantrekt en de vraag naar woningen groeit. Mits wordt voldaan aan de randvoorwaarden die het onderzoek beschrijft ten aanzien gewenste woningkwaliteiten, kan de vraag oplopen tot enkele tientallen woningen per jaar (zie ook bovenstaand tekstkader). Het minimaal aanhouden van bovenkant van de bandbreedte (20 woningen per jaar) is verdedigbaar.

2. Verhouding tot woonwensen van hoogste inkomens en topinkomens

In het onderzoek zijn ook de woonwensen van verschillende inkomensgroepen in Arnhem nader gesegmenteerd. De woonwensen van de verhuisgeneigde huishoudens met de hoogste inkomens (€82.000-€150.000) en topinkomens (>€150.000) zijn gepresenteerd in de tabellen 2.11 en 2.12 van het onderzoeksrapport. Dit is de doelgroep die zich potentieel richt op een koopwoning in het topsegment vanaf €500.000. Uit de analyse blijkt dat gemiddeld 11% van de hoogste inkomens en 36% van de topinkomens interesse heeft in een dergelijke woning. De gemeente vraagt zich af in hoeverre deze wens is meegenomen in het bepalen van de vraag.

Het antwoord hierop luidt dat de woonwensen van deze specifieke segmentaties onderdeel zijn van de vraag-aanbod-analyse. De analyse gaat uit van de totale (potentiële) woningvraag, ofwel het aantal verhuisgeneigde huishoudens dat een bepaald type woning wenst. Het gaat hierbij om alle huishoudens met een verhuiswens, waaronder ook de hoogste inkomens en topinkomens. Door het aanbod te verminderen met de (potentiële) vraag kan per saldo een tekort of overschot aan woningen in beeld worden gebracht. De inschatting van het jaarlijks aantal af te zetten dure koopwoningen is daarmee mede gebaseerd op de woonwensen van huishoudens met de hoogste inkomens en topinkomens.

Het onderzoek benadrukt terecht dat woonwensonderzoeken over het algemeen een wat te optimistisch beeld geven van de woningvraag. Omdat de woningmarkt inmiddels aantrekt en we aannemen aan dat deze verbetering zich in de komende jaren voortzet en bestendig is, lijkt dit desondanks een reëel uitgangspunt.

griffie - Reactie Speeltuin De Calluna op "wervende woonmilieus, een ruimtelijke verkenning maart 2017'

Van: Speeltuin De Calluna <decalluna@gmail.com>
Aan: <raadsleden@arnhem.nl>
Datum: 2-4-2017 21:13
Onderwerp: Reactie Speeltuin De Calluna op "wervende woonmilieus, een ruimtelijke verkenning maart 2017'
CC: <

Geachte raadsleden,

Tot onze grote schok en verbazing lazen we deze week het stuk "wervende woonmilieus, een ruimtelijke verkenning maart 2017". In dit stuk wordt het veld dat in de wijk bekend staat onder de naam "Callunaveld" als potentiële locatie benoemd om woningen voor topinkomens te realiseren.

De inleiding van het stuk start met: "Arnhem moet ook in de toekomst een woonstad zijn waar het voor alle Arnhemmers aantrekkelijk is om te wonen ". Maar blijkbaar mag het woongenot voor de huidige bewoners best wat minder aantrekkelijk worden om topinkomens aan te trekken.

De geschiedenis herhaalt zich. Twintig jaar geleden (in 1997) wilde de gemeente op het terrein een woonwagenkamp inrichten. Buurtbewoners kwamen daartegen in actie. Door het werven van sponsoren en inzamelen van geld en met hulp van vele vrijwilligers is het mogelijk geworden de speeltuin aan te leggen. Sindsdien worden de speeltuin en het wijkgebouw in stand gehouden door buurtbewoners en beheerd door stichting De Calluna.

Zeven buurtbewoners zijn als vrijwilliger actief in het bestuur. Daarnaast zijn vele buurtbewoners actief bij het organiseren van activiteiten en bij het onderhoud van de speeltuin. De speeltoestellen worden (met hulp van het wijkplatform en recent het team leefomgeving) door en voor rekening van de stichting onderhouden en nieuw aangeschaft. Het callunagebouw wordt gehuurd van de gemeente en hiervan komt het groot en klein onderhoud ook voor rekening van de stichting. Zij biedt hiermee dus middels actief burgerschap en financieel zelfvoorzienend een wijde omgeving een van de mooiste en meest populaire openbare speeltuinen van Arnhem Noord-West.

Het Callunaveld heeft een cruciale functie in de wijk om de volgende redenen:

- Het veld wordt gebruikt door de leerlingen van de Heijenoordschool, de naastgelegen bso, peuterspeelzaal, Klimmendaal en door vele wijkbewoners. Al jaren een prachtig voorbeeld van

een zeer goed werkend multi-functioneel centrum (zonder de daarbij vaak voorkomende grote tekorten). De locatie wordt optimaal benut.

- Het is het enige veilige stuk horizontale openbare ruimte in de wijk waar kinderen kunnen leren fietsen en een balletje kunnen trappen.

- Elk jaar zijn er een aantal vaste activiteiten die door en bij de Calluna worden georganiseerd, waaronder paaseieren zoeken, klusdagen, volleybaltoernooi, Koningsdag en kerstboomverbranding. Het veld is kortom een centrale ontmoetingsplek voor alle omliggende wijken.

- Het gebouw met speeltuin biedt bewoners (met veelal kleine woningen) kinderfeestjes te vieren. Hier wordt ook veel gebruik van gemaakt. Daarnaast worden in het gebouwtje verhuurd aan buurtbewoners voor kleine besloten culturele activiteiten.

- Vorig jaar heeft de gemeente nog flink geïnvesteerd in het kader van het optimaliseren van de hemelwateropvang. Los van eventuele desinvestering is de betekenis daarvan: het hoofd bieden aan de toenemende wateroverlast door klimaatverandering. Het veld speelt hierin niet alleen een belangrijke rol voor Heijenoord, maar voor heel Arnhem Noord. Woningbouw heeft niet alleen gevolgen voor de leefbaarheid, maar de gemeente geeft ook een raar signaal af over een thema dat ons allemaal aangaat en waarin we als burgers en gemeente ook verantwoordelijkheid moeten nemen.

Net deze maand doen we als stichting onze grootste investering ooit. Afgelopen donderdag is een prachtig nieuw speelkasteel opgeleverd. Dat zal zaterdag 15 april op feestelijke wijze worden onthuld door onze wijk-wethouder Ine van Burgsteden. Dat zal zijn voorafgaand aan het jaarlijkse paaseieren zoeken voor kinderen uit de omliggende wijken.

We nodigen graag alle raadsleden van Arnhem uit om dan met eigen ogen te zien welke functie het Callunaveld voor de wijken Heijenoord, Lombok, Brouwerijweg e.o. en Het Dorp heeft. Op zaterdag 15 april om 11 uur bent u van harte welkom in ons wijkgebouw aan de Callunastraat 54. En: er mag gespeeld worden!

Wij vertrouwen op uw wijsheid in deze.

Stichting de Calluna

Joost Witlox

Arnhem, 3 april 2017
Aan: Geert Ritsema, Wethouder Ruimtelijke Ordening, Wonen en Mobiliteit gemeente Arnhem

Wij zijn geschrokken van het verkennend document ‘’Wervende woonmilieus’’. Hierin staan waardevolle groene locaties in onze stad op de nominatie om bebouwd te worden voor een selecte groep mensen.

Wie bepaalt de koers?
Het lijkt er in toenemende mate op dat een netwerk van architecten en ontwikkelaars de agenda en koers bepalen voor het oplossen van de woonopgaven in onze gemeente. In het document worden citaten en zienswijzen van deze partijen over de invulling van waardevolle groene locaties overgenomen. Passages als ‘’het rommelbos tussen Schaarsbergen en Burgers Zoo kan wel een impuls gebruiken’’ en ‘’groen is het nieuwe goud’’ doen ons huiveren. Het document doet voorkomen alsof opinies uit deze bijenkomsten representatief zijn voor de rest van Arnhem. Terwijl deze bijeenkomsten, en dat zal u weten, grosso modo door architecten en ontwikkelaars worden bezocht. Partijen met duidelijk commerciële belangen.

Daarom vinden wij het belangrijk een ander geluid te laten horen.

Bouwen in het groen
Herinnert u zich de campagne ‘’Trek de Groene Grens’’ van Milieudefensie nog eind vorige eeuw? Hierin werd voorgesteld een harde grens te trekken tussen stad en natuur, tussen bebouwd en onbebouwd. Uitermate belangrijk want doe je dat niet, dan dreigt een langzame opslokking van het groen door de stad. Temeer omdat in dit document wordt aangegeven dat deze opvang van de vraag voor 5 jaar is. Hiermee lijkt de gemeente al een optie te nemen op verdere ontwikkeling van deze locaties in de toekomst. Met name de onbeschermde overgangszones tussen stad en beschermde (GGN) natuur vallen snel ten prooi.

Op lokaal niveau hanteren wij als Milieudefensie Arnhem hetzelfde principe als de groene-grens campagne; niet bouwen in het groen. Voor Milieudefensie Arnhem vormt de Schelmseweg een belangrijke groene grens. In de afgelopen decennia hebben wij moeten toezien hoe deze overgangszone tussen de stad en de natuur, met name in Arnhem noord en vooral ten noorden van de Schelmseweg, beetje bij beetje werd aangetast. Dit rapport voorspelt een verdere aantasting van de groene gebieden. Het is deze optelsom van kleine afkalvingen van het groen waar wij een halt aan willen toeroepen.

En het gaat niet alleen om bedreigingen in het buitengebied. Tot onze grote verbazing staan kleine, kwetsbare groene enclaves in de stad ook op de nominatie, zoals Hazegrietje. Het zijn juist dit soort groene eilandjes en wiggen die Arnhem zo bijzonder maken. Met dit plan zet u de bijl in datgene wat Arnhem zo waardevol maakt.

Groen voor iedereen
U geeft de rijken als het ware de ‘front seat’ door hen woonruimte te gunnen te midden van het groen. Maar ten koste van wat? Door te bouwen in groen vergroot u juist de afstand tussen de stad Arnhem en de natuur. Daarnaast tast het de groenbeleving aan van bestaande bewoners die nu in een groene omgeving wonen, door een nieuwe schil aan woningen toe te voegen. Het gebied tussen Geitenkamp-Noord en de Schelmseweg is daar een goed voorbeeld van. Terecht dat dit plan het tot nu toe niet gehaald heeft.

U geeft aan de taak te hebben in een behoefte te moeten voldoen. Wij vinden het echter primair de taak van de overheid, die u representeert, waardevolle gebieden te behouden, en garant te staan voor kwetsbare landschappelijke elementen en natuur. In plaats daarvan wilt u de stad naar de

natuur brengen, in plaats van meer natuur in de stad te creëren. Dit vinden wij een volstrekt verkeerde benadering voor het oplossen van deze woonopgaves.

Daarbij; het is toch niet zo dat u verplicht bent *op deze manier* aan een behoefte te voldoen, alleen maar omdat deze behoefte bestaat? Vooral niet wanneer dit ten koste van iets waardevols. Hoe zou het bijvoorbeeld zijn als alle gemeenten aan de westkust in zouden gaan op de behoefte van rijke inwoners uit het oosten omdat ze zo graag direct aan de kust zouden gaan wonen? Wat denkt u wat dat voor consequenties zou hebben voor het kustbeeld? Terecht dat dit op veel weerstand uit de samenleving stuit.

Meneer Ritsema; groen en landschap is geen delfstof, het is niet het groene goud wat klaar ligt om gewonnen te worden. Het is geen potentiele 'toplocatie' voor economisch gewin en woonresort voor de happy few.
Nee, het vertegenwoordigd toch vooral een waarde voor iedereen, arm en rijk. Bovendien vertegenwoordigd het ook een eigen, intrinsieke waarde. En dat moet zo blijven. Wij vragen u en de gemeente creatiever te zijn in het oplossen van de woonvraag door de inbreidingslocaties (zoals deze gelukkig ook worden genoemd in het document), maximaal te benutten. Desgevraagd willen wij daar graag in meedenken. En wij vragen u boven alles af te blijven van het waardevolle groen wat we nog hebben.

Met vriendelijke groet,

Adri Slenter
namens Milieudefensie Arnhem

Titel/onderwerp: **Agenderingsverzoek Raadskamerbrief 'Verkenning wervende woonmilieus'**

Raadsadviseur: B. Kranenborg Telefoonnr: 3775956 bas.kranenborg@arnhem.nl

Van:	College	Ambtenaar:	Thor Smits
Portefeuillehouder:	G. Ritsema	Telefoonnr:	3773448
		E-mailadres:	thor.smits@arnhem.nl
Doel activiteit	De bespreking van het onderwerp stelt de raadskamer in staat om het door het college gevoerde beleid te controleren.		
Toelichting	De fractie van GroenLinks heeft een agenderingsverzoek ingediend naar aanleiding van de raadskamerbrief van 27 maart 2017 over de verkenning naar geschikte nieuwe locaties voor het topsegment in de woningmarkt ('wervende woonmilieus'). De geselecteerde locaties voor wervende woonmilieus, die in eigendom zijn van de gemeente, hebben nu allemaal een groenbestemming. Het college geeft in de brief aan dat bij de toetsing van de locaties op fysieke en juridische haalbaarheid mogelijkheden voor groencompensatie binnen de wijk onderzocht zullen worden. **In het agenderingsverzoek geeft Cathelijne Bouwkamp namens GroenLinks aan dat GroenLinks zich grote zorgen maakt over het groen in de stad. Zij wil daarover het gesprek aangaan met het college en de overige fracties in de gemeenteraad.** Belangstellenden zijn uitgenodigd om aanwezig te zijn en desgewenst in te spreken.		
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Er is geen vervolgbehandeling voorzien. Een eventueel vervolg hangt af van het initiatief dat een of meerdere fracties neemt.		
Spreekrecht publiek	Ja		
Behandeladvies	U bent in de gelegenheid vragen te stellen aan eventuele insprekers. Vervolgens krijgt de fractie van GroenLinks de gelegenheid het agenderingsverzoek toe te lichten. Aansluitend wordt het college in de gelegenheid gesteld te reageren. Daarna worden de leden van de raadskamer uitgenodigd aan de bespreking deel te nemen. De behandeling vindt plaats in één termijn, hierbij is een afwisseling van het stellen van informatieve vragen en het uitwisselen van gedachten toegestaan. Interrupties zijn toegestaan.		
Bijlagen			

Agenderingsverzoek van de fractie van GroenLinks 'Raadskamerbrief 'Verkenning wervende woonmilieus"			
Raadskamerbrief "Verkenning wervende woonmilieus" 21-03-17			
Bijlage 1 rapport "Wervende woonmilieus, een ruimtelijke verkenning d.d. 28-03-17"			
Bijlage 2 definitief rapport "kansen voor midden- en hoge inkomens d.d. 13-02-15"			
Bijlage 3 "Toelichting van de vraag naar dure koopwoningen in Arnhem d.d. 7-10-16"			

BEHANDELRESULTAAT

AGENDERINGSVERZOEK 3 april 2017

GEMEENTE Arnhem

Agenderingsverzoek Raadskamerbrief 'Verkenning wervende woonmilieus'

Zaaknummer:	126868
Portefeuillehouder:	G. Ritsema

Resultaat van bespreking:

Insprekers
Er zijn 8 insprekers, zowel op persoonlijke titel als ook als vertegenwoordiger van belangengroeperingen.

Proces
De fractie van GroenLinks heeft in het agenderingsverzoek aangegeven zich grote zorgen te maken over het groen in de stad. De fractie wil daarover het gesprek aangaan met het college en de overige fracties uit de raad.
De Arnhemse Ouderen Partij was niet bij de behandeling aanwezig.

Conclusie
Nadat de insprekers aan het woord zijn gekomen, is te weinig tijd over voor het debat.
De voorzitter concludeert dat de behandeling niet afgerond.

De raadsadviseur,

B. Kranenborg

De voorzitter,

G.A. Karssenberg

Insprekers Agenderingsverzoek van de fractie GroenLinks "Raadskamerbrief 'Verkenning wervende woonmilieus", 3 april 2017

Inspreker	**Namens**
De heer C.H. Kleinendorst	Op persoonlijke titel
Mevrouw E. Broekman	Burgerinitiatiefgroep Beek op de Paasberg
De heer M. van Rijbroek	
De heer H. Zijlstra *(voorzitter)*	Wijkplatform Arnhem-West
De heer J.J. Galesloot	Galesloot Corporate Finance BV
De heer J. Witlox	St. De Calluna
De heer M. Loos	Ouders van de Pieter Brueghelschool
Mevrouw B. Stibbe	Op persoonlijke titel

Ik ben Kees Kleinendorst, geboren en getogen Arnhemmer en woonachtig aan de Hommelseweg.

Uit de voorliggende nota blijkt dat Arnhem wil bouwen voor de categorie hoger- en topinkomens: "toplocaties voor het topsegment". Bureau Companen noemt een bedrag voor een koopwoning vanaf 500.000.

Ik beperk me tot de locaties die de gemeente in Arnhem-Noord in onderzoek heeft.

Willen veel mensen met een hoger- of topinkomen wonen in het Groen op de onderzochte plekken in Arnhem?
Dat is nog maar de vraag.
Een avond Googelen levert veel informatie op over de woonwensen van de beter gesitueerden.
Naast Groen zijn evenzo de criteria Rust en Ruimte belangrijk.
In de rapportage mis ik toetsing aan de laatste twee criteria.

Rust:
De doelgroep wil een rustige woonomgeving.
De onderzochte locaties zijn alle gelegen in de nabijheid van drukbereden wegen of in de buurt van openbare voorzieningen met bijbehorende geluidproductie.

Ruimte:
De doelgroep wenst ruimte om de woning.
De studie geeft een verkavelingsdichtheid aan die hier beslist NIET aan voldoet: de kavels zullen dus niet voldoen aan de woonwensen.

Géén van de aangemerkte locaties in de studie voldoet aan de laatste criteria, dus is uiterst twijfelachtig of de gewenste doelgroep ook daadwerkelijk naar Arnhem zal komen.

Misschien dat de groep van de hogere inkomens hier wel mee uit de voeten kan, maar daar wordt momenteel al voldoende voor gebouwd in Arnhem.

Cijfers en statistieken –zo leert ook de recente geschiedenis – zijn niet altijd conform de uitgekomen werkelijkheid.
Ik wil het dan met u dan ook niet hebben getallen, maar over het gevoel, gezond verstand en historisch besef.

Arnhem ligt op de uitlopers van de laatste ijstijden van ruim 100.000 jaar geleden. De hoogste delen liggen ruim 60 meter hoger dan het stadscentrum. Dit maakt Arnhem zo uniek in Nederland.

Het groen van de Veluwe dringt ver door tot in het centrum van Arnhem. Ook dit is uniek in ons land en – terecht – de trots van Arnhem.

In dit kader is het van belang je te realiseren dat de nu onderzochte locaties niet voor niets in het verleden gespaard zijn gebleven van bouwontwikkelingen.
De aangemerkte locaties hebben iets bijzonders met de historie van het landschap en ieder van deze locaties kent bijzondere zichtlijnen richting de rivieren of het Veluwemassief.
Iedere Arnhemmer kent deze plekjes en geniet van de uitzichten.
Dit dient ook voor de toekomst behouden te blijven voor ons en ons nageslacht.

Het geeft dus geen pas, wéér stukjes groen af te snoepen van dit bijzondere landschap.

Tot slot:
In het verleden heeft het Gemeentebestuur van Arnhem wijze besluiten genomen.
Dankzij deze inzichten koesteren wij nu de bijzondere landschappen Paasberg, Schelmseweg, Klarenbeek, Braamberg, Sonsbeek, Zijpendaal, Gulden bodem, Warnsborn en Mariëndaal.

Het is aan dit gemeentebestuur een dapper besluit te nemen over het handhaven van plekken die aan onze bijzondere groene status bijdragen en hier geen woningbouw toe te staan.

Kortom:
Bouwen in het Groen: dat gaan we écht niet doen!!!

Dank u wel.

Geachte raad
Mijn naam is Els Broekman en ik ben lid van de initiatiefgroep Beek op de Paasberg
Dank GL want zonder uw initiatief voor dit debat had ik hier niet gestaan.
Maar GL u maakt zich zorgen over het groen in de stad. U en niet alleen u maar uw gehele raad zou zich zorgen moeten maken over iets anders, nl hoe uw college met haar burgers omgaat.
U heeft aan uw college het kader meegegeven van Wijken Weten. Simpel gezegd weet wat er in de wijken speelt en geef de ruimte aan de burgers om hun eigen wijk vorm te geven. U wilt niet een overheid zijn die directief aan haar burgers voorschrijft wat te doen, maar u wilt tussen de burgers in staan en samen met de burgers in dialoog de stad ontwikkelen en beheren.
Geachte raad, hoe kan het dan dat ik uit de krant moet lezen over uw plannen rond bouwen voor rijken? Hoe kan het dat de wijkregisseur waarmee wij regelmatig contact hebben, niet vooraf is geconsulteerd?. U heeft deze wijkregisseurs Nb zelf in het leven geroepen om uw ogen en oren te zijn.

De Paasberg, een mooie jaren 30 wijk, ligt tegen de A12 aangeplakt en is daarmee kwetsbaar. We hebben veel scholen in de wijk, niet alleen basisscholen maar ook het Beekdallyceum. We hebben met de aanwezigheid van verzorgingscentra veel ouderen in de wijk. Dit zijn kwetsbare groeperingen in een omgeving waar de luchtkwaliteit door de A12 niet te best is. We hebben het huidige groen hard nodig als groene long en als demping op het verkeerslawaai.
Ecologisch gezien heeft onze wijk een schat. We wonen in een beekdal. De beek is deels al boven de grond gebracht nabij de witte school. En in combinatie met het parkje heeft het een prachtige boost gegeven aan speelruimte voor onze kinderen, aan water en groen. En dat smaakt naar meer.
We willen de beek zichtbaar maken in de wijk en verknopen aan leefplezier voor de kinderen, aan educatie mogelijkheden voor de scholen, aan een mooie leefomgeving voor de bewoners, en inzetten als verbindende factor voor de mensen en de ouderen in het gebied. En we dromen van stadslandbouw en het ontwikkelen van een circulaire economie in onze wijk.
Met het behoud van het groen en het ruimte geven aan de beek, kunnen we ook van betekenis zijn voor andere delen van de stad zoals Molenbeek, waar de mensen met hun voeten in het water staan na een heftige regenbui.

Uw raad heeft ook de ambitie uitgesproken om van Arnhem een bekenstad te maken. Uw college is in gesprek met het waterschap over de blauwe opgave. Ook wij hebben contact gelegd met het waterschap. Wij hebben de inzet om in partnerschap met de gemeente en het waterschap de kwaliteit van de leefomgeving van de Paasberg e.o. te verhogen door het gebied integraal te ontwikkelen, blauw en groen en sociale cohesie. Niet onbelangrijk!
De beek loopt nu deels over en onder de sportvelden. Precies daar waar in de "verkenning wonen voor rijken" huizen zijn geplot, precies over de beek heen!
Maar met welke agenda wilt u, geachte raadsleden, dat uw college aan tafel zit? De sectorale vastgoed agenda of wilt u met ons, de bewoners, ontdekken hoe we onze wijk nog mooier en meer duurzaam kunnen maken.
Wij willen niet geïnformeerd worden, of meegenomen worden, wij willen meedoen, aan uw tafel zitten.
Ik nodig u allen van harte uit om eens bij ons te komen kijken.
De verkenning is geen integraal beleidsverhaal, de burgers zijn niet gehoord, en ik wil een beroep op uw raad doen om het college te verzoeken het stuk terug te trekken.

Dank u.

Inspreektekst Maarten van Rijbroek

De standpunten van grootste politieke partijen over de parken op een rij

SP
Arnhem is een overwegend groene woonstad. Het noorden van de stad is gebouwd rond en op de heuvels en wordt begrensd door twee rivieren. De mooie stadsparken in het noorden zijn uniek in Europa. Er zijn in Arnhem veel initiatieven en organisaties die mensen, natuur en energie met elkaar verbinden. De gemeente moet zulke initiatieven stimuleren,
Arnhem is uitgeroepen tot de groenste stad van Europa. De SP wil Arnhem groener maken.
Er is veel braakliggende of onderbenutte grond in onze stad. Braakliggende gronden zijn ideaal om (tijdelijk) meer natuur in de stad te maken of om voedsel te laten verbouwen, voor en door mensen met een minimuminkomen.

D66
De Arnhemse parken vormen de longen van onze stad, en zijn tevens een uithangbord. D66 blijft ‘urban forestry’ in Arnhem op de kaart zetten. Urban forestry is meer dan een bewust beheer van de bomen en groen in de stad. Het beschouwt bos- en groenbeheer als essentieel onderdeel van de stadsplanning

PvdA
Voor veel Arnhemmers maakt het openbaar groen de buurt mooier en leefbaarder. Dit moet zoveel mogelijk kunnen worden behouden, eventueel met inzet van buurtbewoners.

GroenLinks
Arnhemmers zijn met recht trots op hun groene stad. GroenLinks wil dat dit zo blijft.
De komende jaren willen wij doorgaan met het vergroenen van de stad.

VVD
Arnhem is een groene stad. De grote parken zijn de longen van de stad. Hier wil de
VVD in blijven investeren. Ze zijn het handelsmerk van Arnhem. De VVD wil daarom meer aandacht voor binnenstedelijk groen. Groene wijken tussen groene parken, aan de rand van Veluwe en Rivierenland. Hoe aantrekkelijk wil je het hebben?

Geachte voorzitter, dames en heren raadsleden!

Mijn naam is Henk Zijlstra, 67 jaar woonachtig in de wijk Heijenoord en voorzitter van het Wijkplatform West.

Met 67 jaar ben je oud en mijn geheug om wat herinneringen op te halen.

Ik herinner mij 1953, de opening van de Speeltuin Vereniging Arnhem West.

Ik herinner mij een bloeiende wijkvereniging, die voortsproot uit de 2e speeltuinvereniging: buurtbewoners die toneel, dans filmavonden organiseerden en 's winters een ijsbaan creeerden op het Callunaveld
Ik herinner mij de opening van de nieuwe lokatie van de Heijenoordschool in 1953, waarbij de kinderen een uniek speelveld ter beschikking kregen.
Ik herinner mij dat dit al 64 jaar zo is.

Ik herinner mij de nieuwe generatie wijkbewoners die gezamenlijk het Callunaveld en het daarbij behorende clubhuis veranderden in een unieke ontmoetingsplaats voor alle bewoners van Arnhem West

Ik herinner mij de jaarlijkse volleybal competitie voor jong en oud, de spectaculaire kerstboomverbranding, openlucht

Jubilarissenvoorstellingen, de diverse reuniones in het clubgebouw.

Ik herinner mij ook een recente publicatie in de pers waarbij gepleit wordt voor meer en uitdagender bewegen voor kinderen

Ik herinner mij een recent beleidsstuk van de Gemeente Arnhem, waarbij wijkbewoners meer zeggenschap krijgen.

~~Ik~~ herinner mij dat Wassenaar een ~~idyllische~~ belastingparadijsjes veel ~~rijke~~ ~~inwoners~~ herbergen.

Tot slot: Ik herinner mij een uitspraak van mijn vader zaliger:

De tand des tijds
Die alle wonden heelt
Zal hier ook wel gras over laten groeien

oh ja:

Ik wens u namens alle bewoners van Arnhem West een wijs beraad en een niet te lange avond
Ik herinner me ook de uitnodiging voor dit beraad om op zaterdag 15 april vanaf 11u paasvieren te zoeken op het Callunaveld. Wellicht zit er een ei van Columbus tussen.

Geachte aanwezige,

Graag wil ik namens St. De Calluna een speeltuinvereniging inspreken op agenda punt 1.3

Tot onze grote schok en verbazing lazen we deze week het stuk "wervende woonmilieus, een ruimtelijke verkenning ". In dit stuk wordt het veld dat in de wijk bekend staat onder de naam "Callunaveld" als potentiële locatie benoemd om woningen voor topinkomens te realiseren.

Graag vertel ik u wat er op en rond het veld gebeurd.

Twintig jaar geleden wilde de gemeente op het terrein een woonwagenkamp inrichten. Buurtbewoners kwamen daartegen in actie. Door het werven van sponsoren en met hulp van vele vrijwilligers is het mogelijk geworden de speeltuin aan te leggen. Sindsdien worden de speeltuin en het wijkgebouw in stand gehouden door buurtbewoners en beheerd door stichting De Calluna.

De speeltoestellen worden, met hulp van het wijkplatform en recent het team leefomgeving door en **voor** rekening van de stichting onderhouden en nieuw aangeschaft. Het callunagebouw wordt gehuurd van de gemeente, waarbij het groot en klein onderhoud komt voor rekening van de stichting.
Met actief burgerschap lukt het de stichting om financieel zelfvoorzienend een van de mooiste en populairste openbare speeltuinen van Arnhem Noord-West te runnen.

Het Callunaveld heeft een cruciale functie in de wijk om de volgende redenen:
- Het veld wordt gebruikt door de leerlingen van de Heijenoordschool, de naastgelegen bso, peuterspeelzaal, Klimmendaal en door vele wijkbewoners. Al jaren een prachtig voorbeeld van een zeer goed werkend multi-functioneel centrum.

- Het is het enige veilige stuk horizontale openbare ruimte in de wijk waar kinderen kunnen leren fietsen en een balletje kunnen trappen.

- Het gebouw met speeltuin biedt bewoners (met veelal kleine woningen) kinderfeestjes te vieren. Daarnaast worden in het gebouwtje verhuurd aan buurtbewoners voor kleine besloten culturele activiteiten.

Net deze maand doen we als stichting onze grootste investering ooit. Afgelopen donderdag is een prachtig nieuw speelkasteel opgeleverd.

Op zaterdag 15 april komt onze wijk-wethouder Ine van Burgsteden dit toestel op een feestelijke wijze onthullen. Gaag nodigen we alle raadsleden van Arnhem uit om dan met eigen ogen te zien welke functie het Callunaveld heeft.

Graag tot 15 april om 11.00u. En: er mag gespeeld worden!

Wij vertrouwen op uw wijsheid in deze.

Stichting de Calluna

Voorzitter , dank ,

De raad bespreekt vanavond het rapport - Wervende woonmilieus. – Maar voor wie is dit wervend? Dit is op een aantal punten echt een vraag.

Ik wil een appèl doen op de raad en bestuur …. O.a. namens de ouders van de naast gelegen Pieter Brueghelschool, om nu reeds de locatie Sterrenberg, waar men ruimte ziet voor ca. 6 dure koopwoningen, te schrappen uit deze verkenning en voor de toekomst te beschermen.

In het 'wervende woonmilieus' rapport staat slecht één kanttekening waarom locatie Sterrenberg niet geschikt zou zijn:

- Maximaal 50% bebouwing en verharding i.v.m. verslechtering stadsklimaat.

Tja, wat dat betekent??? .

Welke drie vet gedrukte kanttekeningen zouden daarbij gestaan moeten hebben:

1. Landgoed – Op 13 feb nam Wethouder Elferink (SP) namens onze gemeente de definitieve - gebiedsvisie Gelders Arcadië in ontvangst. Landgoed Sterrenberg staat daar in. De aanwezige 4wethouders hebben toen ook afgesproken een gezamenlijk plan te maken om de zone, met de daarin gelegen landgoederen en buitenplaatsen, nog meer onder de aandacht te brengen van het publiek.

    a. Maar dan toch niet met 6 dure koopwoningen?

2. Evenementen - Op het veld vinden meerdere evenementen plaats zoals sportdagen en de koningsdag voor de gehele wijk. Wellicht zouden enkele activiteiten verplaatst kunnen worden, maar dat gaat ten koste van het woonmilieu en genot van de hele wijk.

3. Bovenal, de locatie is naast een school waar kinderen spelen, bewegen en ontdekken –
    a. 160 + in 2 pauzes – 1 uur rennen & spelen
    b. Gym lessen zijn in de zomer buiten
    c. Voor en na school spelen alle kinderen er
    d. Buitenspelen omwonenden (voetbal)
    e. Uitloop veld voor 2 BSO's

De afweging 6 nieuwe dure koopwoning t.o.v. buiten spelende kinderen, uitval locatie voor 2 BSO's, beweging voor ruim 160 kinderen in de pauzes, evenementen, is uiteindelijk aan U. Maar ik roep u op namens de ouders op de PB school, de BSO's naast het veldje en niet te vergeten de Koningsdag-commissie om nu reeds:

De locatie Sterrenberg uit deze verkenning te schrappen

Het speelveld definitief te markeren als niet te bebouwen

Maar tenminste verslag te doen van deze tegenwerpingen.

Voorzitter, dames en heren,

Bedankt voor deze kans om voor u te spreken.

Mijn naam is Bonnie Stibbe. Ik woon op ’t Fortpad, een zijstraat van het Hazegrietje.

W hoort van mijn accent dat ik amerikaans ben. Maar, ik heb hier lang gewoond, ben Nederlander geworden, en stem heel graag in alle verkiezingen, inclusief de gemeenteraad verkiezingen zoals volgend jaar.

Inderdaad, ik kom uit Californie. Daar was ik allang een ambtenaar in ruimtelijk ordening. Mijn gebied was Santa Cruz, Monterey, and Carmel, ten zuiden van San Francisco. Misschien bent u daar op vakantie geweest. Als ambtenaar was ik ook verantwoordelijk voor Big Sur, een van de mooiste bewoonde natuurgebieden van Californie en misschien de V.S.

Maar ik heb Californie verlaten om hier te komen wonen, in Arnhem, in mijn mans’ oude familie huis op ’t Fortpad. Zijn familie heeft daar voor het laatste 50 jaar gewoond. Ik woon zelf daar nu 25 jaar. Belangrijk in mijn beslissing om hier te komen wonen was het groen en de natuur van Arnhem Noord. Ik wist al hoe mooi het was, voordat ik hier kwam, en ik wist dat het een plek was waar ik kon met groot plezier gingen wonen. In het groen. In de natuur.

Nu is het groen en de natuur in onze stad en in onze buurt onder bedreiging van deze nieuwe bouwplannen. U wilt een dennenbos tussen de Cattepoelseweg en het Hazegrietje plat liggen voor huizen. U wilt een wandelpad en bosgebied bij het kruising Bosweg/Hommelseweg/Hazegrietje/Wagnerlaan ook bebouwen met huizen. Maar hier wandelen dagelijks mensen vanuit het buurt en vanuit Arnhem. En, nog meer, in deze plekjes wonen o.a. uilen, buizerds, vossen, eekhoorntjes, vleermuizen en egels. In de natuur. In het groen.

Deze bouwplannen zullen leiden tot een vermindering van Arnhems’ imago als een groene stad, een vermindering van Arnhem Noords’ groen, en een vermindering van onze natuur. Wij moeten ons groen en natuur beschermen, niet verminderen, voor Arnhem en voor onze buurt.

En niet vergeten wat al bebouwd is en wat wordt gebouwd in onze buurt. In Saksen Weimar hebben wij een enoorm nieuw woongebied. De vormalige school aan het Braamweg is nu verbouwd tot woningen. Het oude huis van de Commissaris der Koningin aan het Braamweg wordt zes woningen – ik zat aan de klankbord groep voor dat project. Al dat is meer dan genoeg voor onze buurt. Wij hebben onze contributie gemaakt. En het is meer dan genoeg voor ons groen en onze natuur.

Als laatste, een misschien ironische opmerking. In de V.S. is Donald Trump nu bezig met het wegdoen van de Environmental Protection Agency en environmental wetgevingen. Groen en natuur zijn steeds minder belangrijk. Volgens Trump is dat nodig om een economische impuls te geven aan de V.S. Maar, ‘economische impuls’ hoor je ook van sommige wethouders hier as motivatie voor de bouwplannen in onze groene buurt. Ik verwacht meer van mijn Arnhem. Ik verwacht meer van mijn gemeenteraad.

In de woorden van mijn buurman Kees Kleinendorst,
Bouwen in het groen, gaan wij niet doen.

Dank uw wel
Bonnie Stibbe
’t Fortpad 3, Arnhem

Titel/onderwerp: **Agenderingsverzoek Raadskamerbrief 'Verkenning wervende woonmilieus'**

Raadsadviseur: B. Kranenborg Telefoonnr: 3775956 bas.kranenborg@arnhem.nl

Van:	College	Ambtenaar:	Thor Smits
Portefeuillehouder:	G. Ritsema	Telefoonnr:	3773448
		E-mailadres:	thor.smits@arnhem.nl
Doel activiteit	De bespreking van het onderwerp stelt de raadskamer in staat om het door het college gevoerde beleid te controleren.		
Toelichting	De fractie van GroenLinks heeft een agenderingsverzoek ingediend naar aanleiding van de raadskamerbrief van 27 maart 2017 over de verkenning naar geschikte nieuwe locaties voor het topsegment in de woningmarkt ('wervende woonmilieus'). **Aanleiding** De geselecteerde locaties voor wervende woonmilieus, die in eigendom zijn van de gemeente, hebben nu allemaal een groenbestemming. Het college geeft in de brief aan dat bij de toetsing van de locaties op fysieke en juridische haalbaarheid mogelijkheden voor groencompensatie binnen de wijk onderzocht zullen worden. **In het agenderingsverzoek geeft Cathelijne Bouwkamp namens GroenLinks aan dat GroenLinks zich grote zorgen maakt over het groen in de stad. Zij wil daarover het gesprek aangaan met het college en de overige fracties in de gemeenteraad.** **Proces** In de 1e bespreking van dit agenderingsverzoek op 3 april is niet toegekomen aan (volledige) beantwoording van de vragen door het college en heeft geen debat kunnen plaatsvinden. Vanwege de korte termijn tussen indiening van het agenderingsverzoek en de 1e behandeling op 3 april, heeft de agendacommissie besloten ook in de 2e behandeling op 10 april belangstellenden, die zich voor 3 april niet hebben kunnen aanmelden, gelegenheid te geven om in te spreken. Belangstellenden zijn uitgenodigd om aanwezig te zijn en desgewenst in te spreken.		
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Er is geen vervolgbehandeling voorzien. Een eventueel vervolg hangt af van het initiatief dat een of meerdere fracties neemt.		
Spreekrecht publiek	Ja, voorzover men op 3 april de gelegenheid niet heeft gehad		
Behandeladvies	U bent in de gelegenheid vragen te stellen aan eventuele (nieuwe) insprekers. Tijdens de 1e behandeling op 3 april heeft de fractie van GroenLinks het agenderingsverzoek toegelicht. Het college heeft nog niet op alle vragen kunnen reageren. De vervolgbehandeling zal starten met de (vervolg)reactie van het college op de gestelde vragen. Daarna worden de leden van de raadskamer uitgenodigd aan de bespreking deel te nemen. De behandeling vindt plaats in één termijn, hierbij is een afwisseling van het stellen van informatieve vragen en het uitwisselen van gedachten toegestaan. Interrupties zijn toegestaan.		
Bijlagen			

Agenderingsverzoek van de fractie van GroenLinks 'Raadskamerbrief 'Verkenning wervende woonmilieus"			
Raadskamerbrief "Verkenning wervende woonmilieus"			
Bijlage 1 rapport "Wervende woonmilieus, een ruimtelijke verkenning d.d. 28-03-17"			
Bijlage 2 definitief rapport "kansen voor midden- en hoge inkomens d.d. 13-02-15"			
Bijlage 3 "Toelichting van de vraag naar dure koopwoningen in Arnhem d.d. 7-10-16"			

Behandeladvies 3 april 2017, agenderingsverzoek			
Behandelresultaat 3 april 2017, agenderingsverzoek			
Bijlagen: Div. schriftelijke reacties, lijst van insprekers en inspreekteksten			

BEHANDELRESULTAAT
AGENDERINGSVERZOEK 27 maart 2017

GEMEENTE Arnhem

Agenderingsverzoek Raadskamerbrief 'Verkenning wervende woonmilieus'; 2e bespreking op 10 april 2017

Documentnummer:	
Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	G. Ritsema

Resultaat van bespreking:

Insprekers
Er zijn, net als op 3 april, 8 insprekers, zowel op persoonlijke titel als ook als vertegenwoordiger van belangengroeperingen.

Proces
De fractie van GroenLinks heeft in het agenderingsverzoek aangegeven zich grote zorgen te maken over het groen in de stad. De fractie wil daarover het gesprek aangaan met het college en de overige fracties uit de raad.
De Arnhemse Ouderen Partij was niet bij de behandeling aanwezig.

Conclusie
Nadat de insprekers aan het woord zijn gekomen, is te weinig tijd over om het debat af te ronden.
De fractie van GroenLinks, de indiener van het agenderingsverzoek, geeft aan een debatverzoek over dit onderwerp in te willen dienen. De overige fracties steunen het debatverzoek.

De raadsadviseur,

B. Kranenborg

De voorzitter,

G.A. Karssenberg

Insprekers PM 10 april 2017

Agenderingsverzoek raadskamerbrief 'Verkenning wervende woonmilieus'

Inspreker	**Namens**
Mevrouw C. Coenen	Schouwgroep Park Klarenbeek
De heer W. Teeuwisse	Op persoonlijke titel (bewoner Hazegrietje)
De heer Van Veen	Op persoonlijke titel (bewoner Hazegrietje)
Mevrouw R.Thien	Persoonlijke titel
De heer F. Rodenburg	Persoonlijke titel
De heer E. Langen	-
De heer A. Slenter	Milieudefensie Arnhem
De heer C. Boerma	Persoonlijke titel

Cari Coene

Meneer de voorzitter,
wethouder Ritsema,
dames en heren,

namens schouwgroep 'Park klarenbeek' wil ik graag gebruik maken van de ruimte om te reageren op het rapport 'wervende woonmilieus'.

De schouwgroep is eind 2006 door de gemeente Arnhem in het leven geroepen, om in samenwerking met diezelfde gemeente Park Klarenbeek, Hazegrietje en de Braamberg te ONDERhouden en te Behouden voor de toekomst.
Zeker. Te BEhouden, dat is de insteek van de beheervisie park Klarenbeek;
Park Klarenbeek is Arnhems eerste stadspark, aangekocht door de gemeente Arnhem in 1886 in een tijd van economische malaise. Een uniek stukje natuur, bijna on-Nederlands door de glooiende heuvels, afgewisseld met bos en weilanden, dat men veilig wilde stellen voor de toekomst.
Klarenbeek; 100 ha in 1886, nu nog slechts 69 ha, want er werd gebouwd en natuur ging verloren.
Terwijl dit juist NIET de bedoeling was; het werd als erfgoed aangekocht voor de inwoners van Arnhem, die te maken zouden krijgen met een verder oprukkende stad. Een scherpe visie.
We zijn het onze voorouders verplicht dit verkregen erfgoed te koesteren en NIET verder te verstenen.

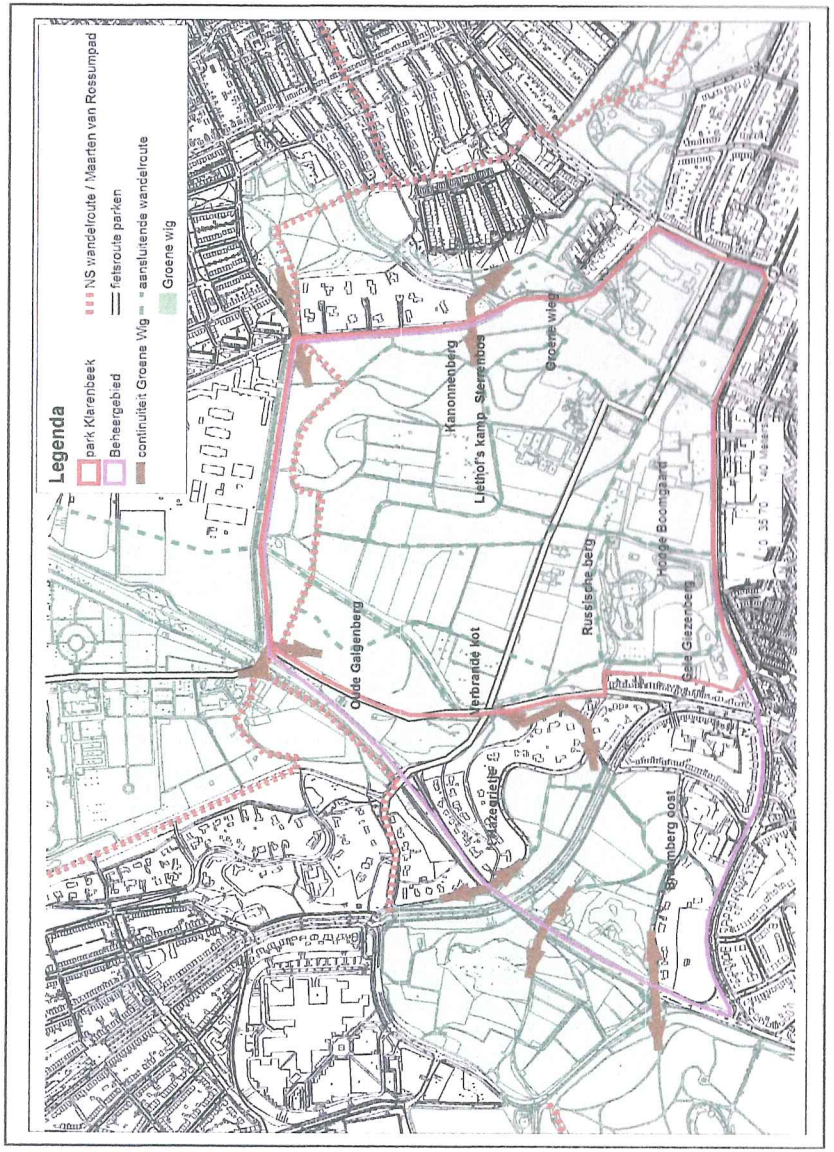
In de beheersvisie zijn ook 't Hazegrietje en de Braamberg opgenomen. Strak grenzend aan park Klarenbeek. Wie niet beter weet is in de veronderstelling dat het onderdeel is VAN park Klarenbeek.
Belangrijk in deze:
't Hazegrietje en de Braamberg maken deel uit van de Groene Wig Oost die meerdere parken met elkaar verbindt en vormen de groene schakel tussen park Klarenbeek en park Sonsbeek. Juist in deze belangrijke Groene Wig liggen voorstellen om te gaan bouwen! De beoogde locaties Hommelseweg – Wagnerlaan en Hazegrietje – Cattepoelseweg zijn zelfs van expliciet, essentieel belang voor de continuïteit van deze Groene Wig.

De druk op het –inmiddels helaas kleine- park Klarenbeek en haar omgeving is groot, door de enorme bebouwing die er de laatste jaren heeft plaats gevonden EN die op sommige plekken nog STEEDS volop aan de gang is. Allemaal grond die toebehoorde aan het in 1886 aangekochte stadspark, maar waar het groen plek moest maken voor bebouwing.

- aan de noordkant van het gebied waar ooit de Saksen Weimarkazerne lag.
- de Buitenschool, tegenwoordig instelling voor de GGZ, waar plannen liggen om de bestemming te wijzigen en te ontwikkelen. Vinger aan de pols dus!
- een complete woonwijk op het voormalig Vitesseterrein
- Marechausseeterrein aan de Thomas a Kempislaan, sinds kort woonbestemming voor meerdere eenheden en recent verder uitgebreid met bebouwing
- Scholencomplex Het Arentheem en het Venster
- Aanvankelijk 235 woningen voor sociale woningen: De Vogelwijk. De laatste jaren ook flink uitgebreid met nieuwbouw, o.a. Zwaluwpark
- Verzorgingstehuis Driegasthuizen

Het moet een keer stoppen!
TEveel groen is toch nog ingewisseld voor bebouwing.
De beleving van de natuur heeft een enorme deuk opgelopen.
De fauna in het gebied gaat verloren als we zo doorgaan. Het is het leefgebied van de vos, meerdere soorten vleermuizen, eekhoorn, egel, konijn en diverse vogelsoorten.
Nog meer bouwen in het groen? Dan gaan we echt niet doen!

In 2009 streed Arnhem naar de titel 'groenste stad van Europa' en o.a. park Klarenbeek, via de Groene Wig Oost naar park Sonsbeek werd met trots getoond aan de buitenlandse delegatie. We behaalden goud!
Ja, we hebben goud in handen, maar verzilveren het steeds meer voor steen.
Het verleden veranderen we niet, maar de toekomst ligt in onze handen.
We verzoeken u dringend om de 3 voorgestelde locaties van het Hazegrietje van de lijst te schrappen.
Zodat niet enkel een paar huizenbezitters kunnen genieten van het prachtige groen, maar alle mensen uit de omliggende wijken, die hier tot rust kunnen komen en even kunnen ontsnappen aan de stadse drukte.
Bouwen is een onomkeerbaar proces.
Bouwen in het groen, dat gaan we echt niet doen!

Legenda
park Klarenbeek
Beheergebied
continuiteit Groene Wig
NS wandelroute / Maarten van Rossumpad
fietsroute parken
aansluitende wandelroute
Groene wig
Kanonnenberg
Sterrenbos
Groene weg
Liethof's kamp
Russische berg
Hodge Boomgaard
Oude Galgenberg
Verbrande Hof
Kazerneterrein
Bergenberg oost

Tekst inspraak bij agendapunt 'Verkenning wervende woonmilieus', Raadskamer 10-04-2017

Ik ben Wim Teeuwisse, woon 22 jaar aan Weg langs het Hazegrietje en spreek in op persoonlijke titel.

Door insprekers op 3 april bij dit agendapunt is gewezen op de aanwezigheid van grotere en kleinere stukjes natuur en op landschapselementen, die door het hele gebied van het Hazegrietje heen lopen, wat een kwaliteit is van het gebied. Tot nu toe heeft de gemeente die kwaliteit beschermd, de beste manier daarvoor is als de grond in publieke handen is. Helaas blijkt dat nu een bedreiging op te leveren. De dreigende aantasting staat op gespannen voet met wat de meeste politieke partijen, misschien wel alle, in de raad vinden over behoud van groen in de groenste stad van Nederland. Daar is op 3 april door insprekers al uitgebreid op gewezen.

Waar ik nu als eerste de aandacht voor wil vragen, is dat het om meer gaat dan de waarden van de stukken groen en aanwezige landschapselementen op zich. Het gaat om zones met groene stapstenen, die als schakels aan en ketting een verbinding vormen tussen Park Sonsbeek en park Klarenbeek, maar ook tussen park Klarenbeek en landgoed Schaarsbergen. Op landelijk niveau kennen we de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), nu Gelders Natuurnetwerk geheten, die bestaat uit de grote Nationale parken en de ecologische verbindingszones daartussen. Waar dat van toepassing is op Arnhem, is dat prima verwerkt in de beleidskaders. Maar waar geen of vrijwel geen aandacht voor is, zijn de ecologische verbindingszones tussen de parken in Arnhem. Daar gelden op een lager schaalniveau dezelfde principes voor als voor de EHS, namelijk dat door het onderling verbinden van robuust groen de leefgebieden voor kleine en grotere dieren aanzienlijk worden vergroot. Het robuuste groen wordt in Arnhem beschermd, de verbindingszones daartussen tot voor kort ook, maar vanaf nu blijkbaar niet meer. Groene stapstenen geheel of gedeeltelijk verloren laten gaan door woningbouw is schade toebrengen aan de ecologische verbindingszones tussen de grote parken en landgoederen. Een zone met groene stapstenen heeft naast de ecologische waarde ook een grote belevingswaarde voor bewoners, alle andere Arnhemmers en bezoekers.
Ik doe een dringend beroep op de raad om de waarde van de verbindingszones tussen robuust groen te onderkennen en ter bescherming op te nemen in beleidskaders.

Mijn tweede punt is aandacht vragen voor kleine landschapselementen, niet alleen als onderdeel van een ecologische verbindingszone, maar ook als waarde op zichzelf.
Een wei is wel groen, maar is geen natuurelement Een wei of een open plek kan een schakel zijn in een ecologische verbindingszone én kan daarnaast ook onderdeel zijn van een belangrijke landschapskwaliteit. Dat geldt zeker voor de wei met aangrenzende volkstuinen, die vanaf een heuvelrug, waarop Weg langs het Hazegrietje ligt, naar beneden loopt naar de in het dal liggende Cattepoelseweg en vanaf daar weer omhoog naar de heuvelrug aan de overkant met een prachtige bekroning door een grote cirkel van 100 jaar oude beukenbomen. De overkant is de heuvelrug waarop de Braamweg ligt. De doorkijk wordt nog versterkt, omdat de wei aan het Hazegrietje een groene kamer is, omdat die aan twee

kanten een groene wand heeft. Een groene kamer met uitzicht op de voor Arnhem karakteristieke heuvelstructuren is een landschapskwaliteit. Het kappen van de dennenbomen voor bebouwing op de zoeklocatie aan de Cattepoelseweg zal die visuele kwaliteit van de groene kamer onderuit halen.
Ik doe een dringend beroep op de raad om de waarden van kleine landschapselementen te onderkennen en ter bescherming op te nemen in beleidskaders.

Mijn derde punt is het té gemakkelijk omgaan met het compensatiebeginsel. Ik heb de wethouder op 3 april horen zeggen, dat natuur die moet verdwijnen voor woningbouw elders zal worden gecompenseerd. Dat geloof ik, maar het compensatiebeginsel is niet bedoeld om makkelijk natuur en landschapselementen een nieuwe bestemming te kunnen geven. Het is bedoeld als compensatie voor een verandering van bestemming die absoluut noodzakelijk is en waarbij aantasting van groen onontkoombaar is, bijvoorbeeld als voor de verkeersveiligheid fietspaden moeten worden aangelegd, waarvoor geen alternatief is en waarvoor groen moet verdwijnen.
De vraag die iedere keer gesteld zou moeten worden is, moet een nieuwe bestemming onontkoombaar op de plek van groen plaatsvinden en is er geen alternatieve locatie elders te vinden. Mijn antwoord is dat de dure woningbouw helemaal niet onontkoombaar op de aangegeven zoeklocaties hoeft plaats te vinden, daar zijn elders alternatieven voor te vinden, waar op 3 april al op gewezen is en ze staan ook in de groslijst. Transformatie is het sleutelwoord.
Als Arnhem aan eigendomsplanologie gaat doen, dan zijn alleen de locaties in eigendom van de gemeente in beeld. Het grote risico van eigendomsplanologie is dat het verzilveren van eigendom voorop komt te staan en beleidskaders, gericht op bescherming van kwetsbare functies, maximaal worden opgerekt met het compensatiebeginsel als pleister op de groene wonde.
Door het toepassen van eigendomsplanologie is de kans levensgroot dat de gemeente van beschermer van kwetsbare groene waarden bedreiger daarvan wordt.
Ik doe een dringend beroep op de raad om zeer terughoudend om te gaan met de toepassing van het compensatiebeginsel en het alleen toe te passen als een aantasting van groen noodzakelijk en onontkoombaar is: DUS terug naar de kern van het compensatiebeginsel en niet bouwen op de zoeklocaties.

Tot slot vraag ik aandacht voor een voor mij onbegrijpelijke aanleg van twee nieuwe stukken riolering. Tijdens de vervanging van de riolering bij Weg langs het Hazegrietje werden aan het eind van de werkzaamheden (december 2016) twee aftakkingen van de riolering aangelegd: één aftakking die onder het pad van Hazegrietje naar de Cattepoelseweg loopt en één aftakking die een stuk het bosperceel inloopt tussen Hazegrietje en de Wagnerlaan. Ik begreep dat toen niet, maar kijk daar nu met hele andere ogen naar. Het zijn twee aftakkingen die precies lopen waar twee zoeklocaties liggen. Met de kennis van nu vraag ik me af of hier niet op een ontoelaatbare manier is vooruitgelopen op inspraak door bewoners en op het besluitvormingsproces in de gemeenteraad. Hebben we hier te maken met een voldongen feiten politiek ter ondersteuning van de eigendomsplanologie? Ik mag hopen van niet, maar vrees het wel.

MR W.H.F. VAN VEEN

6821 JZ Arnhem, 10 april 2017
Weg langs het Hazegrietje 15
Tel.: 026 – 4454385
E-mail: info@noveenmediation.nl

Mijnheer de Voorzitter, geachte leden van de Raad, geachte aanwezigen,

Mijn naam is: Willem van Veen.
Samen met mijn echtgenote woon ik al bijna 40 jaar op het Hazegrietje in een **Rijksmonument.**
In mijn werkzame leven als advocaat hield ik kantoor in mijn pand op de Vosdijk (hoek Velperweg),een **gemeentelijk monument**.
Ik meen derhalve zelf ook enige bijdrage te leveren aan het erfgoed van Arnhem.

In de kwestie, waarover het vanavond gaat, zijn uitdrukkelijk twee zaken aan de orde:

1. **Het voorgenomen bouwplan tot bouw van woningen op een aantal groenlocaties, maar misschien belangrijker nog**
2. **De relatie van en communicatie door de gemeente met haar burgers**

Arnhem is van en voor haar daarin wonende en werkende burgers.
Wij kunnen natuurlijk niet met zijn allen samen die stad besturen en dragen dat bestuur dan ook op aan het College van Burgemeester en Wethouders, gecontroleerd en zo nodig gecorrigeerd door de gemeenteraad, wier leden wij kiezen.
Om geen grote afstand te hebben van het bestuur zijn er wijkraden, bewonersverenigingen en diverse andere belangeninstanties om een goede communicatie te hebben met hen die het bestuur over onze stad voeren.
En daar knelt het !!
De burgers van Arnhem voelen zich vaak miskend, overvallen en bedreigd door hun eigen stadsbestuur dat soms nogal “sneaky” te werk gaat, zonder voldoende kennis van zaken en goed inzicht in het belang van de stad en haar burgers.

Zo ook in de kwestie die nu aan de orde is.

Een onzalig plan van wethouder Ritsema, een Amsterdammer, die evident geen Arnhemmer is geworden, en weinig inzicht heeft van hoe Arnhem in elkaar zit en wat het belang is van de groenstructuur, die Arnhem altijd heeft gekenmerkt en voor haar een levensader is.
Wethouder Ritsema, niet gehinderd door dat inzicht, vindt die op te offeren stukken groen niet uniek en het belang daarvan verwaarloosbaar.
Hij geeft daarbij aan weinig te begrijpen hoe de groengordel door Arnhem loopt.
De kleine groenlocaties, waarop hij een paar huizen wil gaan bouwen voor het topinkomen segment, vormen samen de “traits d’unions” tussen de landgoederen en parken als Klarenbeek en Sonsbeek.
Schadelijk dus voor deze groenschakeling.

Bovendien geheel overbodig en zinloos.
Kennelijk is het de bedoeling van de gemeente om een paar kleine, voor haar onrendabele, groenpercelen zeer fortuinlijk ten gelde te maken, zonder dat dit enig te respecteren belang dient.
Het aantal te bouwen huizen is uiterst gering.

Door het opofferen van de groenvoorziening neemt de kwaliteit van de leefomgeving daar ernstig af en ontstaat meer lawaai.
Net zoals al vele huizen voor het topsegmentinkomen aan de Apeldoornsestraat, zullen de geplande huizen waarschijnlijk onverkoopbaar zijn.

Bovendien zullen door de gebruikelijke natuurlijke roulatie op korte termijn voldoende huizen voor het topinkomen segment vrijkomen.

Het betreft dus een weinig zorgvuldig doordacht plan dat dan ook gedoemd is te mislukken. Jammer van al het daarin al geïnvesteerde gemeenschapsgeld.

Maar, zoals gezegd, is wellicht belangrijker het aspect dat de burger van Arnhem niet wordt gekend en gerespecteerd, maar wordt overvallen als door een inbreker, die door de achterdeur het huis binnensluipt.

Heel per ongeluk kwamen wij er achter dat dit speelde. Gelukkig was er die ene alerte burger, die anderen wakker schudde.

Wethouder Ritsema, vindt dat heel gewoon en is van mening dat wij nog blij mogen zijn dat alles niet alvast in achterkamertjes is bekokstoofd en dat dit nu in de openbaarheid komt.
Een gotspé !

Die achterkamertjes zijn er kennelijk wel degelijk, want het is al redelijk voorgekookt in plaats van eerst een normaal informatief overleg met de burgers.

Dat is niet de eerste keer:

Jaren geleden had de wethouder die daarover ging, wethouder Bloemen, die daarna burgemeester van Driebergen werd, het onzalige plan om de tippelprostitutie met afwerkplaatsen te verplaatsen naar het noordelijk gedeelte van de Hommelseweg. De kranten stonden er vol van. “Tippelzone in de goudwijk van Arnhem”.

We werden overvallen. Ik herinner mij nog een gesprek met de Heer Bloemen die ik aangaf dat dat zeker niet ging gebeuren, waarop hij antwoordde: Hoezo, het gaat zeker door. Hoe wilt u dat voorkomen? Mijn antwoord: Omdat wij dat niet willen !

Massaal verzet volgde met een bijeenkomst in Burgers Dierenpark, waar als variant op: “Bloemen houden van mensen” werd gescandeerd: Bloemen houdt niet van mensen.

Natuurlijk ging het verhaal niet door.
De tippelzone werd verplaatst naar een aanzienlijk betere locatie.

Ik verwacht dat, indien wethouder Ritsema niet wil terugkeren op zijn schreden en het plan van tafel zal nemen, opnieuw een massaal verzet zal komen uit Arnhem Noord.

Meneer Ritsema: Maak uw borst maar nat.

Bouwen in ons Arnhems groen, dat gaan wij niet doen

Willem van veen

Geachte gemeenteraad, geacht college:

Hartelijk dank voor de mogelijkheid om in te spreken. Graag wil ik u deelgenoot maken van de zorg die ik, en veel anderen met mij, heb om naar aanleiding van de plannen van uw wethouder zogenoemde ‘snippers groen’ te bebouwen. Daarvoor wil ik eerst ingaan op het fenomeen natuur. Daarnaast op het Gelders NatuurNetwerk. Ik sluit af met een conclusie.

Natuur
Wat is natuur? Natuur bestaat uit diverse planten- en diersoorten, en ook nog andere organismen, die met elkaar samenleven in een compleet en samenhangend netwerk. Als je dit netwerk verstoort, dan vernietig je niet alleen de soorten die je direct doodt, bijv. de bomen die je kapt, maar ook het leven van andere organismen wordt er ingrijpend door beïnvloed. Dus als je een stukje bos kapt, dan verlies je niet alleen de bomen, maar de gehele leefomgeving, dus ook de vogels die er leven, de vlinders, de planten die er bloeien, enz. Bovendien kunnen planten en dieren alleen in leven blijven als ze de mogelijkheid hebben om naar aanpalende gebieden te trekken. Daarom is het voor instandhouding van de natuur onvoldoende om alleen de parken in Arnhem te behouden. Als planten en dieren alleen maar in zo’n afgesloten stukje gebied kunnen leven, dan sterven ze uit – door inteelt en andere oorzaken. Willen we de natuur in Arnhem behouden, dan is het noodzakelijk om een groene infrastructuur te behouden. Dat houdt in dat de groene gebieden tussen de parken van levensbelang zijn voor de natuur. Het zijn als het ware groene parels van een ketting aan natuur die het mogelijk maakt dat ook in de stad ‘wilde’ dieren een plek hebben. Zeker nu Arnhem, althans in ieder geval Arnhem Noord, aan de rand van de Veluwe is gelegen is dit eens te meer van belang.

Gelders NatuurNetwerk
Deze gedachte dat een soort groene infrastructuur nodig is om natuur in stand te kunnen houden, is niet nieuw. Een jaar of tien geleden bestond in Nederland een afspraak over de Ecologische Hoofdstructuur. Daarin was vastgelegd welke natuurgebieden in ieder geval beschermd moesten worden en moesten blijven bestaan. Hierin was het idee opgenomen van onderling verbonden natuurgebieden; verbindingen door kleine stukjes groen en waterwegen. Deze hoofdstructuur was bedoeld ervoor te zorgen dat de natuurgebieden niet geïsoleerd zouden zijn. Deze afspraak bestaat landelijk niet meer. Maar onze provincie heeft dit overgenomen en vastgelegd, zij het in een wat “mildere” vorm en dat heet het Gelders NatuurNetwerk. Vanzelfsprekend heeft uw gemeente de gebieden behorend bij dit Gelders Natuurnetwerk buiten beschouwing gelaten voor bebouwing, want deze zijn beschermd.

Maar ook binnen de stad kan, en moet er wat mij betreft, meegewerkt worden aan het beschermen van planten en dieren. Ook binnen de stad kan een soort infrastructuur voor de natuur helpen. En daarvoor heb je dus juist die stukken natuur tussen de parken nodig. Groen is niet alleen een kleur maar ook leven. Als je denkt aan dieren die in maar vooral ook tussen de parken leven: buizerd, havik, sperwer en vele kleine vogelsoorten; zoogdieren zoals muizen, konijnen, wezels, hermelijnen, bunzings, eekhoorns; alle soorten van bomen, struiken en planten en dan nog andere organismen zoals schimmels, paddenstoelen, kostmossen, algen, enz. Dit weet u wellicht allemaal wel en het lijkt zo vanzelfsprekend, maar dat is het niet. Dat blijkt helaas uit de plannen van uw wethouder. Bovendien, enige jaren terug is uw gemeente bezig geweest met het vaststellen van bestemmingsplannen, met inspraak van burgers en bewoners, waarin uitdrukkelijk voor het behoud van groene parels is gepleit en dat dit ook is erkend door uw gemeente. En dan lijkt het alsof de waarde daarvan niet gekend wordt. Het lijkt alsof de bestemming bijna naar believen kan worden gewijzigd van “groen” naar “wonen”.

Conclusie
Ik verzoek u als gemeenteraadsleden uitdrukkelijk om de plannen in de verkenning – in ieder geval voor wat betreft de bebouwing van de diverse groene parels in Arnhem Noord – af te wijzen en deze te beoordelen als ongeschikt voor realisatie of verdere ontwikkeling. De natuur staat toch al geweldig onder druk door de groei van de stad. Laten we de natuur in Arnhem, die er nu nog is, in stand houden zo goed we kunnen.

Geachte raad,

Mijn naam is Fred Rodenburg, bewoner van een woning aan de Dominicanenweg in de wijk Nieuw-Monnikenhuizen. Ik wil de andere insprekers aanvullen met een geluid uit mijn wijk.
In mei 2001 ben ik in Nieuw-Monnikenhuizen komen wonen. Mijn vrouw en ik, beiden import Arnhemmers, hebben bewust gekozen voor Arnhem vanwege de voorzieningen die de stad biedt en de groene leefomgeving. Bij de koop van ons huis werd Nieuw-Monnikenhuizen aangeprezen als één van de laatste nieuwbouwmogelijkheden in Arnhem-Noord gelegen in een unieke groene omgeving. Het 'onherroepelijke bestemmingsplan' bevestigde dit destijds met groengebied ingetekend rond de wijk. En tot op heden hebben wij dit ook als zodanig ervaren.

In het rapport 'verkenning wervende woonmilieus' las ik tot mijn schrik paragraaf 5.2, locatiestudie Monnikenhuizen. Het betreft een veldje gelegen ten noorden van de wijk Nieuw-Monnikenhuizen wat aangemerkt is als een mogelijke locatie voor woningen voor topinkomens. Vanwege de opzet van de wijk Nieuw-Monnikenhuizen, deels uitgegraven in de heuvel die Hoogte 80 heet, zullen nieuw te bouwen woningen op het veldje letterlijk 'neerkijken' op de woningen van in het bijzonder de even huisnummers van de Dominicanenweg. Hiermee wijzigt onze woonbeleving van 'wonen in het groen' naar wonen letterlijk 'onder de villa's', inclusief inkijk in bad- en slaapkamers.

Behalve de aantasting van ons woongenot is dit plan mijns inziens een slecht signaal aan de mogelijk toekomstige kopers van de kavels. Zij zullen, net als ik destijds, bij hun besluitvorming vertrouwen op een lange termijn visie van de gemeente vastgelegd in het bestemmingsplan. Maar wat nu aangeprezen wordt als 'Groene aantrekkelijke woonomgeving; direct grenzend aan park Hoogte 80' zou over enkele jaren immers ook 'midden tussen andere woonwijken' kunnen worden wanneer een nieuwe bestemmingsplan wijziging Hoogte 80 zomaar in woonkavels doet veranderen!

Een tweede punt wat ik mee wil geven is de functie die dit veld vervult voor wateropvang. Tijdens hevige regenbuien vervult het veld een belangrijke bufferfunctie om te voorkomen dat water vanaf Hoogte 80 het talud af vloeit de verdiepte wijk in. Slechts 1 maal heeft het veld hier, bij een extreme regenval enige jaren geleden, in gefaald en is een waterval ontstaan die vanaf het talud (de schanskorven) de Dominicanenweg is ingestroomd. Gelukkig zonder schade te veroorzaken.

Ik doe een beroep op de gemeenteraad van Arnhem. Wijzig bestemmingsplannen niet te gunste van het rapport 'verkenning wervende woonmilieus'. Bij het kopen van een huis, voor velen de grootste uitgave in hun leven, vertrouw je op de bestaande lange termijn visie van je stad. Beschaam dat vertrouwen niet!

Inspreek 10 april mbt "Verkenning wervende woonmilieus"

Mijn naam is Erik Langen, ik woon op Nieuw Monnikenhuizen en ben behalve inwoner van Arnhem ook professioneel betrokken bij woningontwikkeling.

Met verbazing heb ik kennis genomen van de onderzoeken die rondom de "wervende woonmilieus" zijn gedaan.

Om te beginnen vraag ik me af welk probleem we hier nu op aan het lossen zijn. Wat gebeurt er met Arnhem als er minder woningen voor de topinkomens en hogere inkomens dan Companen heeft berekend beschikbaar zijn? Loopt dan de draagkracht van de voorzieningen terug, klopt de begroting van de gemeente niet meer? Ik begrijp het niet.

Met verbazing nam ik kennis, omdat de effecten van klimaatverandering inmiddels wereldwijd worden onderkent en iedereen het er over eens is dat vergaande maatregelen nodig zijn. Behoud en uitbreiden van groen is daar één heel belangrijke van.
De spreiding van groen door de stad heen is een belangrijk kenmerk van Arnhem, met veel positieve klimaateffecten. Het zorgt, naast CO2 reductie, onder meer voor verkoeling, leefgebied voor dieren en voor opvang en beheerste afvoer van regenwater. In de wijk Nieuw Monnikenhuizen, maar ook elders in de stad, hebben we al meerdere keren mee mogen maken wat er gebeurt als dit niet beheerst gebeurt, met wateroverlast tot gevolg.
Daarnaast leveren juist ook de kleinere stukken groen een belangrijke bijdrage aan de beleving van de huidige bewoners in hun wijk. Dit opofferen grijpt in op hun woonsituatie, terwijl dit volstrekt onnodig is.
Ik kan me ook niet aan de indruk onttrekken dat dit plan achter de tekentafel is gemaakt zonder eens goed op locatie te gaan kijken en met bewoners te praten.

Het bestemmingsplan Monnikenhuizen-Klarenbeek van het jaar 2000 beschrijft dit al:
Op blad 12 staat onder meer over het Groenplan:
"1. Bewaren en versterken
2. Zuinig omgaan met bestaande en potentiële kwaliteiten
3. Groen blijft groen.."

Verderop staat vervolgens over Nieuw Monnikenhuizen:
Dat er een groenzone is opgenomen als ecologische verbinding tussen de parken Klarenbeek en Angerenstein. Deze groenzone moet zorgen voor de continuïteit van de groene wig. Hier wordt gedoeld op de locatie "Monnikenhuizen" in de locatiestudie van de Verkenning.
Over Hazegrietje staat dat het groen een corridor vormt tussen park Sonsbeek en park Klarenbeek en een bestemming is toegekend waarmee "de ecologische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het gebied" behouden dienen te blijven.
Ik zie niet in wat er in 15 jaar veranderd is dat rechtvaardigt dat deze uitgangspunten nu losgelaten worden.

Als ik het goed lees gaat het in de verkenning Wervende Woonmilieus om een aantal kleine locaties die maximaal 54 woningen kunnen bevatten. Dit is de optelsom van de aantallen die in hoofdstuk 5 (Locatiestudies) staan benoemd. Om te beginnen valt op dat de verkenning op geen enkele manier aangeeft waarom uit een veel langere lijst juist deze locaties zijn gekozen.
De berekening van 54 woningen is zeer bediscussieerbaar, als je de vereiste m2 grondoppervlak bij de genoemde prijsklassen in beschouwing neemt. Mijn vermoeden is dat dit aantal in werkelijkheid veel lager komt te liggen.
Daarnaast is het twijfelachtig of dit nu de locaties zijn die een potentiele koper in de prijsklasse als het summum zal ervaren. Dan zal zeker aan meer randvoorwaarden voldaan moeten worden, waar de heer Kleinendorst op 3 april jl. al dingen over heeft gezegd die ik van harte ondersteun.

Ik kom tot de conclusie dat voor een relatief klein aantal woningen voor de welgestelden niet alleen bestaand groen wordt opgeofferd, maar ook ten koste gaat van het woongenot van de huidige bewoners.

Ik vraag u om nog eens heel goed na te denken over welk probleem u hier mee denkt op te lossen, het bestemmingsplan Monnikenhuizen-Klarenbeek te respecteren en vooral:
alle locaties die staan genoemd in hoofdstuk 5 van de rapportage te schrappen uit het de lijst met zoekgebieden en deze dus te laten zoals ze zijn GROEN.

Erik Langen
Benedictijnenstraat 21
6823 PE Arnhem

Arnhem, 3 april 2017
Aan: Geert Ritsema, Wethouder Ruimtelijke Ordening, Wonen en Mobiliteit gemeente Arnhem

Wij zijn geschrokken van het verkennend document ‘’Wervende woonmilieus’’. Hierin staan waardevolle groene locaties in onze stad op de nominatie om bebouwd te worden voor een selecte groep mensen.

Wie bepaalt de koers?
Het lijkt er in toenemende mate op dat een netwerk van architecten en ontwikkelaars de agenda en koers bepalen voor het oplossen van de woonopgaven in onze gemeente. In het document worden citaten en zienswijzen van deze partijen over de invulling van waardevolle groene locaties overgenomen. Passages als ‘’het rommelbos tussen Schaarsbergen en Burgers Zoo kan wel een impuls gebruiken’’ en ‘’groen is het nieuwe goud’’ doen ons huiveren. Het document doet voorkomen alsof opinies uit deze bijenkomsten representatief zijn voor de rest van Arnhem. Terwijl deze bijeenkomsten, en dat zal u weten, grosso modo door architecten en ontwikkelaars worden bezocht. Partijen met duidelijk commerciële belangen.

Daarom vinden wij het belangrijk een ander geluid te laten horen.

Bouwen in het groen
Herinnert u zich de campagne ‘’Trek de Groene Grens’’ van Milieudefensie nog eind vorige eeuw? Hierin werd voorgesteld een harde grens te trekken tussen stad en natuur, tussen bebouwd en onbebouwd. Uitermate belangrijk want doe je dat niet, dan dreigt een langzame opslokking van het groen door de stad. Temeer omdat in dit document wordt aangegeven dat deze opvang van de vraag voor 5 jaar is. Hiermee lijkt de gemeente al een optie te nemen op verdere ontwikkeling van deze locaties in de toekomst. Met name de onbeschermde overgangszones tussen stad en beschermde (GGN) natuur vallen snel ten prooi.

Op lokaal niveau hanteren wij als Milieudefensie Arnhem hetzelfde principe als de groene-grens campagne; niet bouwen in het groen. Voor Milieudefensie Arnhem vormt de Schelmseweg een belangrijke groene grens. In de afgelopen decennia hebben wij moeten toezien hoe deze overgangszone tussen de stad en de natuur, met name in Arnhem noord en vooral ten noorden van de Schelmseweg, beetje bij beetje werd aangetast. Dit rapport voorspelt een verdere aantasting van de groene gebieden. Het is deze optelsom van kleine afkalvingen van het groen waar wij een halt aan willen toeroepen.

En het gaat niet alleen om bedreigingen in het buitengebied. Tot onze grote verbazing staan kleine, kwetsbare groene enclaves in de stad ook op de nominatie, zoals Hazegrietje. Het zijn juist dit soort groene eilandjes en wiggen die Arnhem zo bijzonder maken. Met dit plan zet u de bijl in datgene wat Arnhem zo waardevol maakt.

Groen voor iedereen
U geeft de rijken als het ware de ‘front seat’ door hen woonruimte te gunnen te midden van het groen. Maar ten koste van wat? Door te bouwen in groen vergroot u juist de afstand tussen de stad Arnhem en de natuur. Daarnaast tast het de groenbeleving aan van bestaande bewoners die nu in een groene omgeving wonen, door een nieuwe schil aan woningen toe te voegen. Het gebied tussen Geitenkamp-Noord en de Schelmseweg is daar een goed voorbeeld van. Terecht dat dit plan het tot nu toe niet gehaald heeft.

U geeft aan de taak te hebben in een behoefte te moeten voldoen. Wij vinden het echter primair de taak van de overheid, die u representeert, waardevolle gebieden te behouden, en garant te staan voor kwetsbare landschappelijke elementen en natuur. In plaats daarvan wilt u de stad naar de

natuur brengen, in plaats van meer natuur in de stad te creëren. Dit vinden wij een volstrekt verkeerde benadering voor het oplossen van deze woonopgaves.

Daarbij; het is toch niet zo dat u verplicht bent *op deze manier* aan een behoefte te voldoen, alleen maar omdat deze behoefte bestaat? Vooral niet wanneer dit ten koste van iets waardevols. Hoe zou het bijvoorbeeld zijn als alle gemeenten aan de westkust in zouden gaan op de behoefte van rijke inwoners uit het oosten omdat ze zo graag direct aan de kust zouden gaan wonen? Wat denkt u wat dat voor consequenties zou hebben voor het kustbeeld? Terecht dat dit op veel weerstand uit de samenleving stuit.

Meneer Ritsema; groen en landschap is geen delfstof, het is niet het groene goud wat klaar ligt om gewonnen te worden. Het is geen potentiele 'toplocatie' voor economisch gewin en woonresort voor de happy few.
Nee, het vertegenwoordigd toch vooral een waarde voor iedereen, arm en rijk. Bovendien vertegenwoordigd het ook een eigen, intrinsieke waarde. En dat moet zo blijven. Wij vragen u en de gemeente creatiever te zijn in het oplossen van de woonvraag door de inbreidingslocaties (zoals deze gelukkig ook worden genoemd in het document), maximaal te benutten. Desgevraagd willen wij daar graag in meedenken. En wij vragen u boven alles af te blijven van het waardevolle groen wat we nog hebben.

Met vriendelijke groet,

Adri Slenter
namens Milieudefensie Arnhem

Heijenoordschool
openbaar Jenaplan basisonderwijs
Gentiaanstraat 25 • 6813 ES Arnhem • t. H1O: 026-4450676 • t. H2O: 026-4456365
e-mail: directie@heijenoordschool.nl • IBAN: NL51 INGB 0001 3177 20

Aan : Collega van bestuur Arnhem
Van : Directie en MR Heijenoordschool
Datum : 12 april 2017
Betreft : verkennend plan bebouwing Callunaveld

Geacht college van bestuur en raadsleden gemeente Arnhem,

Tot onze grote verbazing lazen we afgelopen week het stuk "wervende woonmilieus, een ruimtelijke verkenning maart 2017". In dit stuk wordt het veld dat de Heijenoordschool dagelijks gebruikt als speelterrein als potentiële locatie benoemd om woningen voor topinkomens te realiseren.

We zijn vooral verbaasd omdat het indruist tegen ontwikkelingen vanuit de overheid die het tegenovergestelde beogen;

In het kader van het aanleren van een gezonde leefstijl is het belangrijk dat de basisschool op diverse manieren een bijdrage levert aan het ontwikkelen van een actieve leefstijl. Kinderen krijgen tegenwoordig steeds minder ruimte om buiten te spelen. Op de Heijenoordschool kunnen we dit nu bieden, er is voor hen (nu nog) een gevarieerde speelomgeving zodat zij gestimuleerd worden zich fysiek te bewegen, hetgeen bijdraagt aan de kwaliteit van leven en gezondheid. Ouders uit de omringende wijken, maar ook uit de binnenstad, kiezen bewust voor de Heijenoordschool vanwege dit aspect.

Daarnaast wordt het veld niet alleen door de school maar ook door verschillende andere organisatie rondom het veld gebruikt. Voor de kinderen van de BSO, de peuterspeelzaal, Groot-Klimmendaal en vele wijkbewoners is het een plek om elkaar te ontmoeten en gezamenlijk te bewegen. Graag nodigen wij u uit om op een schooldag te komen kijken op welke wijze wij gebruik maken van dit veld.

Wij vertrouwen erop dat u afziet van het bebouwen van deze hele bijzondere plek.

Vriendelijke groet,

Richard Jansen
Voorzitter MR Heijenoordschool

Agnes Spikker
Directeur Heijenoordschool

Van: "Hannie Verheijen" <hannieverheijen@kpnplanet.nl>
Aan: <raadsleden@arnhem.nl>, <fractievolgers@arnhem.nl>
Datum: 29-4-2017 20:36
Onderwerp: Bijlage 1 rapport wervende woonmilieus 23 maart 2017 mandaat.pdf
Bijlagen: Bijlage 1 rapport wervende woonmilieus 23 maart 2017 mandaat.pdf

Geachte dames, heren,

Zie pagina 18, bouwen aan Bloemersweg.

Wij, als bewonersoverleg van (Nieuw) Monnikenhuizen, Saksen Weimar, Arnhemse Allee en Geitenkamp,
hebben met zorg kennis genomen van bovengenoemd rapport en pagina.
Er is begrip voor het feit dat er locaties moeten zijn waar nieuwbouw gepleegd kan worden.
Maar dat het juist op de groene stroken van Arnhem moet plaatsvonden, gaat ons aan het hart. En dat betreft
zeker de hierboven genoemde locatie.

Indertijd, bij de bouw van Nieuw Monnikenhuizen, waren er plannen om op dit stukje groen sociale woningbouw
te plegen.
Echter, toen bleek dat het de verbinding was van de ecologische zone van Klarenbeek naar Hoogte 80 is
besloten om dit plan in te trekken en deze locatie NIET te bebouwen.
Aan die situatie is niets veranderd en functioneert deze strook groen nog steeds als verbindingszone.

Wij vragen u dan ook dringend dit in ogenschouw te nemen bij uw afweging of u dit plan wilt steunen ja / nee.
Huizenbouw prima, maar niet ten koste van al het, ook nog eens functionele, groen in onze stad en deze locatie
in het bijzonder.

Een reactie van u stellen wij zeer op prijs.

Vriendelijk groet, namens het bewonersoverleg van eerder genoemde wijken,

Hannie Verheijen

Groenforum Arnhem

Klankbordgroep Natuur- en Milieubeleid
Postadres: Zijpendaalseweg 24a, 6814 CL Arnhem
E-mail secretaris: w.ariens@zonnet.nl

Aan: het College van Burgemeester en Wethouders en de leden van de gemeenteraad van Arnhem
Onderwerp: “Wervende woonmilieus”
Arnhem, 20 april 2017

Geacht College, geachte leden van de gemeenteraad,

Met verontrusting heeft het Groenforum Arnhem kennis genomen van de verkennende nota “Wervende Woonmilieus” en de raadskamerbrief van het College daarover d.d. 21 maart j.l.
Aan het Groenforum neemt een groot aantal Arnhemse groene organisaties deel, zie voetnoot van deze brief.

Op dit moment is er vanuit het Groenforum nog geen behoefte om op allerlei inhoudelijke kanten van deze zaak in te gaan. Daarvoor achten we het nog te vroeg. Indien nodig komt die gelegenheid nog. Wel willen we momenteel alvast een duidelijk signaal afgeven, alvorens er kostbare haalbaarheidsstudies naar de genoemde bouwlocaties zouden worden ondernomen.
Het gebruiken van groene locaties in Arnhem ten behoeve van woningbouw, voor wie dan ook bestemd, vinden we een verwerpelijke zaak. Juist zulke kleinere groene locaties maken van de stad Arnhem een weldadige en leefbare stad. “Groot Groen” doet leven, maar “Klein Groen” evenzo. Een recent onderzoek van de gemeente Den Haag toont dat ondubbelzinnig aan. Opvallend is in dit verband, dat de gemeente Arnhem in de eigen Agenda Structuurvisie 2020 – 2040 schrijft over het versterken van het stedelijk groen en idem de ontbrekende schakels in de stedelijke groenstructuur.

Het College schrijft in haar bovengenoemde brief betreffende Wervende Woonmilieus de als geruststellend bedoelde woorden, dat e.e.a. niet ten koste mag gaan van het groen in de stad. Het kunnen helaas slechts woorden zijn. O.i. tegen beter weten in. Ook de woorden over groencompensatie vinden we uiterst twijfelachtig. Groencompensatie is gemakkelijk gezegd, maar in dit geval valt er niets te compenseren. Het gaat hier om onomkeerbare activiteiten, die door geen enkele compensatie kunnen worden goedgemaakt.

Alle door het College genoemde argumenten en beperkende factoren ten spijt, voelen wij ons genoodzaakt om niet eerst haalbaarheidsstudies af te wachten, maar nu reeds aan te geven hoe wij hierover denken.
Beschouw deze brief maar als een gericht “schot voor de boeg”.

Milieudefensie Arnhem heeft reeds een open brief, d.d. 3 april, geschreven aan wethouder Ritsema. U zult begrijpen, dat het Groenforum Arnhem de strekking van deze brief duidelijk onderschrijft: blijf van de groene locaties in de stad af!

Met vriendelijke groet,

Groenforum Arnhem
J.A. de Vos, voorzitter

Aan het Groenforum Arnhem nemen de volgende organisaties deel: de Arnhemse afdelingen van KNNV, NIVON en IVN, het bezoekerscentrum Molenplaats, het Netwerk Groen Arnhem, de Gelderse Natuur- en Milieufederatie, de stichting Samenwerkende Volkstuinen Arnhem, de Vleermuiswerkgroep Gelderland, de imkersvereniging Arnhem e.o., de stichting Ecovrede en de Vogelwerkgroep Arnhem e.o. Het Groenforum heeft daarnaast contacten met Milieudefensie Arnhem, de KMTP Arnhem, de Vrienden van Meinerswijk en de Vereniging Vrienden van Sonsbeek, Zijpendaal en Gulden Bodem.

Datum: 7/05/17
Kenmerk: WIN_WdP/mei17-1

Aan : Het College van Burgemeester & Wethouders
en de Leden van de Gemeenteraad Arnhem

e.c. Waterschap Rijn IJssel, Stichting Wijkbelangen Angerenstein
Buurtvereniging Plattenburg, Wijkvereniging Molenbeke
Team Leefomgeving Arnhem-Noordoost

Betreft: Verkennende nota 'Wervende Woonmilieus'

Geacht College, geachte leden van de Gemeenteraad Arnhem,

Veel Arnhemse wijken waaronder De Paasberg-Wellenstein werken sinds enige tijd samen met het Waterschap Rijn en IJssel, de Gemeente Arnhem (Afd. Omgevingskwaliteit, Wijkteams Leefomgeving) en andere partijen aan plannen ter versterking van de eigen leefomgeving. Op dit moment zit onze wijk met het Waterschap en de Gemeente rond de tafel om te zien op welke manier duurzaam herstel en vergroening van de beek op de Paasberg het beste kan worden aangepakt. Centraal staat hierbij de integrale ontwikkeling van het beekdal tot blauwgroene verbindingszone tussen de omliggende wijken, een kernthema, dat ook in beleidsnota's als Structuurvisie Arnhem 2020 en Visie op de Beken wordt benadrukt.

Groot was daarom onze verbazing toen wij uw nota 'Wervende Woonmilieus' en begeleidende raadkamerbrief d.d. 21 maart j.l. onder ogen kregen, waarin een integraal voorstel wordt gedaan voor de bouw van een groot aantal huizen in het beekdal en op de Paasberg. Dat dit gemeentelijk voorstel volledig indruist tegen alle huidige plannen voor duurzame beekdalontwikkeling, voorkomen van hittestress in de stad en klimaatbestendigheid behoeft geen betoog. Els Broekman verwoordde als inspreker namens de Paasberg op 3 april j.l. helder de kernbezwaren tegen het voorstel: de nota is in strijd met het huidige gemeentelijk beleid, is inhoudelijk zeer zwak onderbouwd en *last but least,* verstoort door de gevolgde *topdown* aanpak richting de Arnhemse burgerij in ernstige mate het onlangs gestarte bestuurlijke vernieuwingsproces 'Van Wijken Weten' (Bijlage 1).

Met het oog op bovenstaande verwerpen wij de nota 'Wervende Woonmilieus'. Tevens verzoeken wij de Raad tegen dit heilloze plan te stemmen en er bij het college op aan te dringen met een alternatief plan te komen, dat direct voortbouwt op de nota's Structuurvisie Arnhem 2020 en Visie op de Beken en waarin de thema's klimaatbestendigheid en duurzame vergroening van beken/ beekdalen weer centraal staan.

Met vriendelijke groet,

Lars Birkholz, secretaris
Wijkvereniging Paasberg-Wellestein,
bestuur-paasberg-wellenstein@outlook.com

Geachte raad

Mijn naam is Els Broekman en ik ben lid van de initiatiefgroep Beek op de Paasberg

Dank GL want zonder uw initiatief voor dit debat had ik hier niet gestaan.

Maar GL u maakt zich zorgen over het groen in de stad. U en niet alleen u maar uw gehele raad zou zich zorgen moeten maken over iets anders, nl hoe uw college met haar burgers omgaat.

U heeft aan uw college het kader meegegeven van Wijken Weten. Simpel gezegd weet wat er in de wijken speelt en geef de ruimte aan de burgers om hun eigen wijk vorm te geven. U wilt niet een overheid zijn die directief aan haar burgers voorschrijft wat te doen, maar u wilt tussen de burgers in staan en samen met de burgers in dialoog de stad ontwikkelen en beheren.

Geachte raad, hoe kan het dan dat ik uit de krant moet lezen over uw plannen rond bouwen voor rijken? Hoe kan het dat de wijkregisseur waarmee wij regelmatig contact hebben, niet vooraf is geconsulteerd?. U heeft deze wijkregisseurs Nb zelf in het leven geroepen om uw ogen en oren te zijn.

De Paasberg, een mooie jaren 30 wijk, ligt tegen de A12 aangeplakt en is daarmee kwetsbaar. We hebben veel scholen in de wijk, niet alleen basisscholen maar ook het Beekdallyceum. We hebben met de aanwezigheid van verzorgingscentra veel ouderen in de wijk. Dit zijn kwetsbare groeperingen in een omgeving waar de luchtkwaliteit door de A12 niet te best is. We hebben het huidige groen hard nodig als groene long en als demping op het verkeerslawaai.

Ecologisch gezien heeft onze wijk een schat. We wonen in een beekdal. De beek is deels al boven de grond gebracht nabij de witte school. En in combinatie met het parkje heeft het een prachtige boost gegeven aan speelruimte voor onze kinderen, aan water en groen. En dat smaakt naar meer.

We willen de beek zichtbaar maken in de wijk en verknopen aan leefplezier voor de kinderen, aan educatie mogelijkheden voor de scholen, aan een mooie leefomgeving voor de bewoners, en inzetten als verbindende factor voor de mensen en de ouderen in het gebied. En we dromen van stadslandbouw en het ontwikkelen van een circulaire economie in onze wijk.

Met het behoud van het groen en het ruimte geven aan de beek, kunnen we ook van betekenis zijn voor andere delen van de stad zoals Molenbeek, waar de mensen met hun voeten in het water staan na een heftige regenbui.

Uw raad heeft ook de ambitie uitgesproken om van Arnhem een bekenstad te maken. Uw college is in gesprek met het waterschap over de blauwe opgave. Ook wij hebben contact gelegd met het waterschap. Wij hebben de inzet om in partnerschap met de gemeente en het waterschap de kwaliteit van de leefomgeving van de Paasberg e.o. te verhogen door het gebied integraal te ontwikkelen, blauw en groen en sociale cohesie. Niet onbelangrijk!

De beek loopt nu deels over en onder de sportvelden. Precies daar waar in de "verkenning wonen voor rijken" huizen zijn geplot, precies over de beek heen!

Maar met welke agenda wilt u, geachte raadsleden, dat uw college aan tafel zit? De sectorale vastgoed agenda of wilt u met ons, de bewoners, ontdekken hoe we onze wijk nog mooier en meer duurzaam kunnen maken.

Wij willen niet geïnformeerd worden, of meegenomen worden, wij willen meedoen, aan uw tafel zitten.

Ik nodig u allen van harte uit om eens bij ons te komen kijken.

De verkenning is geen integraal beleidsverhaal, de burgers zijn niet gehoord, en ik wil een beroep op uw raad doen om het college te verzoeken het stuk terug te trekken.

Dank u.

17 M 14

Motie: Groener wonen is wervender wonen

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 8 mei 2017, bij de behandeling van het agendapunt *'Debatverzoek Wervende Woonmilieus'*;

Constaterende dat:

1. Het College er bewust voor heeft gekozen omwonenden en bestaande gebruikers van locaties tot op heden niet te betrekken bij de planvorming, met onrust in de stad als gevolg;
2. Bij de door het College aangehaalde bijeenkomst 'Oost West Arnhem Best' als uitgangspunt werd geformuleerd: "Kijk bij nieuwe ontwikkelingen niet wat het landschap kan doen voor jou, maar wat jij kan doen voor het landschap";
3. De Arnhemse Woonprincipes 2025 spreken van een uitstekend leefklimaat voor huidige en nieuwe inwoners, het versterken van de groene kwaliteiten van wijken en van wervend woningaanbod zowel in de binnenstad als in meer landschappelijke woonmilieus;
4. Het grootste deel van de beoogde woningen (199 van 254) gerealiseerd kan worden op zeven reeds bekende herontwikkelingslocaties en één locatie waarvoor de raad reeds het bestemmingsplan heeft vastgesteld (Braamweg);
5. Binnen andere bestaande plannen ook ruimte is voor bijzondere, exclusieve woningen, bijvoorbeeld in reeds geplande hoogbouw met een spectaculair uitzicht over stad en landschap;
6. In de nota al wordt aangegeven dat binnen locatie Het Dorp mogelijk toch mogelijkheden gevonden kunnen worden voor het topsegment.

Overwegende dat:

1. Nieuwe wervende woonmilieus niet ten koste mogen gaan van de bestaande woonkwaliteit in Arnhem als geheel;
2. De ontwikkeling van ca. 14 woningen ten koste van belangrijke speelvoorzieningen in de buurt (locaties Heijenoord en Sterrenberg) onwenselijk is;
3. De herontwikkeling van sportvelden tot ~~dure~~ woningbouw (locatie Beekdal, ca. 16 woningen) alleen mogelijk is nadat met huidige gebruikers goede alternatieven zijn overeengekomen voor hun activiteiten, afspraken met omwonenden zijn gemaakt, en indien dit toekomstige ruimte voor verbetering van de waterhuishouding ter plekke niet hindert;
4. Kleinschalige uitbreidingen van bestaande topwijken ten koste van openbaar groen of bos dat als ecologische stepstone dient (locaties Hazegrietje, Monnikenhuizen en Paasberg, ca. 24 woningen), onwenselijk zijn;
5. Arnhem-Zuid sterk onderbelicht is in de nota Wervende Woonmilieus, terwijl daar voor een deel van de doelgroep meer ruimte en meer vrijheid om naar eigen wens te bouwen kan worden gevonden.

Verzoekt het College:

1. Zich in te zetten voor een voorspoedige ontwikkeling van de locaties uit de nota in eigendom van marktpartijen, en hier de naar schatting 199 woningen in het hogere en topsegment te realiseren;
2. In het vervolgproces belanghebbenden te informeren en te betrekken alvorens plannen aan de raad voor te leggen;

3. Ook de hoogste etages van reeds geplande hoogbouw bij Arnhem Centraal en in Malburgen-West aan te merken als potentiële locaties voor het hogere en/of topsegment;
4. Voor nieuwe locaties voor het topsegment als uitgangspunt te hanteren dat ontwikkeling samengaat met een versterking van de groenstructuur (positief netto milieu-effect);
5. Nader onderzoek te doen naar de mogelijkheid om in Arnhem-Zuid (bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend, in Schuytgraaf), nieuwe groene of groenblauwe wervende woonmilieus te creëren;
6. Delen van locatie Het Dorp en omgeving te heroverwegen als kansrijke locatie voor wervende woonmilieus en deze in overleg met alle belanghebbenden bij het proces te betrekken.

En gaat over tot de orde van de dag.

D66	CDA	ChristenUnie	VVD
Mattijs Loor	Henk Montfrooy	Addy Plieger	Roeland van der Zee

AANGENOMEN

Voor **25** Motie "Groener wonen is wervender wonen" (17M14)

Tegen **12**

D66	8	0
Andeweg		
Kemperman		
Loor		
de Vroome		
Venhoek		
Güven		
Kaatee		
Hamersveld		

SP	8	0
J. Elfrink		
van Geffen		
Kusters		
Lenting		
Lunter		
van Sprang		
Çetintas		
Noordzij		

PvdA	0	5
Louwers		
de Vries		
A-Kum		
Greving		
Aylward-Straatsma		

VVD Arnhem	3	0
Combée		
Kalthoff		
van der Zee		

GROENLINKS	0	4
Bouwkamp		
de Groot		
Peters		
Coenders		

CDA Arnhem	3	0
Karssenberg		
Montfrooy		
van Dillen-Koorn		

Arnhem Centraal	0	2
Manders		
van der Laak		

ChristenUnie	2	0
Plieger-Bos		
Becker		

Verenigd Arnhem	1	0
Bal		

Arnhemse Ouderen Partij		

Partij voor de Dieren Gemeentelijke Fractie Arnhem	0	1
de Groot		

Totaal

37

17 m 16

PARTIJ VAN DE ARBEID GROENLINKS Arnhem Centraal Arnhemse Ouderen Partij

Motie "Bewoners eerst"

De gemeenteraad van de gemeente Arnhem, bijeen op 8 mei 2017, ter bespreking van het agendapunt debatverzoek "Verkenning wervende woonmilieus",

Constaterende dat

- Het college de verkenning wervende woonmilieus heeft vastgesteld;
- Het college de verkenning en de locaties niet heeft besproken met omwonenden en gebruikers;

Overwegende dat

- De genoemde locaties in de verkenning unieke locaties zijn in Arnhem, door hun ligging, hun groene uitstraling en / of door het gebruik;
- Het naar buiten brengen van deze verkenning veel discussie en onrust in Arnhem heeft veroorzaakt;
- Vele insprekers bij verschillende plekken hebben gewezen op de specifieke kwaliteiten van deze locaties;
- De gemeente juist met Van Wijken Weten veel meer van onderaf en in verbinding met de bewoners in de stad wil besturen;
- Arnhemmers niet betrokken zijn geweest bij de planvorming en dat tijdens de totstandkoming van deze verkenning geen overleg met de wijken heeft plaatsgevonden.

Draagt het college op om: Svota

- bij de totstandkoming van (beleids)plannen met een impact op de fysieke en sociale leefomgeving, in de geest van Van Wijken Weten bewoners, ondernemers, gebruikers en andere betrokkenen vanaf het begin bij de planvorming te betrekken, ~~zodat uitkomsten bij openbaarmaking nooit een verrassing voor direct betrokkenen kunnen zijn en voor besluitvorming duidelijk is wat het draagvlak is in de omgeving~~.

Fractie PvdA	GroenLinks	Arnhem Centraal	Arnhemse Ouderen Partij
Eric Greving	Cathelijne Bouwkamp	Lea Manders	Tom v.z. Beers

AANGENOMEN

Voor 37 Motie "Bewoners eerst" (17M16)

Tegen 0

D66	8	0
Andeweg		
Kemperman		
Loor		
de Vroome		
Venhoek		
Güven		
Kaatee		
Hamersveld		

SP	8	0
J. Elfrink		
van Geffen		
Kusters		
Lenting		
Lunter		
van Sprang		
Çetintas		
Noordzij		

PvdA	5	0
Louwers		
de Vries		
A-Kum		
Greving		
Aylward-Straatsma		

VVD Arnhem	3	0
Combée		
Kalthoff		
van der Zee		

GROENLINKS	4	0
Bouwkamp		
de Groot		
Peters		
Coenders		

CDA Arnhem	3	0
Karssenberg		
Montfrooy		
van Dillen-Koorn		

Arnhem Centraal	2	0
Manders		
van der Laak		

ChristenUnie	2	0
Plieger-Bos		
Becker		

Verenigd Arnhem	1	0
Bal		

Arnhemse Ouderen Partij		

Partij voor de Dieren Gemeentelijke Fractie Arnhem	1	0
de Groot		

Totaal

37

3.1

17M15

INGETROKKEN

Motie sociale woningen

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 8 mei 2017, bij het agendapunt Debatverzoek "Verkenning wervende woonmilieus",

Overwegende de woonprincipes, waarin ondermeer wordt gesteld dat:

"In Arnhem komen voldoende betaalbare huur- en koopwoningen beschikbaar voor lage, midden en hoge inkomens. Naast voldoende beschikbaarheid
is er een variatie in prijsklassen en spreiding over de wijken. Voor de beschikbaarheid van huurwoningen onder de aftoppingsgrenzen is deze spreiding over de stad noodzakelijk, omdat anders de keuzemogelijkheden voor laagste inkomens beperkt zijn tot enkele buurten. Voor het huisvesten van de laagste inkomens is de omvang van de kernvoorraad op peil."

Kennisgenomen hebbende van de verkenning van de wervende woonmilieus,

Verzoekt het college bij de uitwerking van de locaties 'wervende woonmilieus' er zorg voor te dragen dat minstens 30% van het aantal te realiseren woningen op het totaal van deze locaties zal bestaan uit sociale koop of huurwoningen.

En gaat over tot de orde van de dag,

Jurgen Elfrink
SP

17M13

GROENLINKS

PARTIJ VAN DE ARBEID

Partij voor de Dieren

Arnhem Centraal

Motie Niet bouwen in waardevol groen

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 8 mei 2017, bij de behandeling van het agendapunt **Debatverzoek "Verkenning wervende woonmilieus",**

Constaterende dat:

- Arnhem een groen karakter heeft, Arnhemmers hier erg trots op zijn en hier woongenot aan ontlenen;
- het groene karakter Arnhem ook aantrekkelijk maakt voor toekomstige bewoners en toeristen;
- groen in de stad goed is voor de verkoeling, luchtkwaliteit en biodiversiteit in de stad.

Van mening zijnde dat:

- de huidige ruimtelijke keuze van het college afbreuk doet aan het groene karakter van onze stad;
- de huidige ruimtelijke keuze van het college het gebruik van dit groen door Arnhemmers, bijvoorbeeld als speelplek, hindert of zelfs onmogelijk maakt;
- het groene karakter verder versterkt kan worden door op zoek te gaan naar locaties die geen groene bestemming hebben. Door in deze gebieden groen toe te voegen naast het bouwen van woningen kan zowel een wervend woonmilieu worden gecreëerd als een bijdrage worden geleverd aan het groene karakter van de stad;
- het groene karakter van de stad op zijn minst bewaard moet blijven en bij voorkeur versterkt dient te worden;
- de gemeente eerst zou moeten onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het creëren van wervende woonmilieus op die locaties in de stad waar door het toevoegen van groen naast het bouwen van woningen zowel een wervend woonmilieu kan worden gecreëerd als een bijdrage kan worden geleverd aan het groene karakter van de stad.

Verzoekt het college:

De ruimtelijke verkenning en de locatiekeuze en mede het verdere onderzoek naar de genoemde locaties voor wervende woonmilieus, zoals is beschreven in de raadskamerbrief 'Verkenning wervende woonmilieus' van 21 maart 2017, stop te zetten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Cathelijne Bouwkamp	Eric Greving	Leo de Groot	Lea Manders
GroenLinks	**PvdA**	**PvdD**	**Arnhem Centraal**

VERWORPEN VERWORPEN

Motie "Niet bouwen in waardevol groen" (17M13)

Voor 13

Tegen 24

D66	0	8
Andeweg		
Kemperman		
Loor		
de Vroome		
Venhoek		
Güven		
Kaatee		
Hamersveld		

SP	0	8
J. Elfrink		
van Geffen		
Kusters		
Lenting		
Lunter		
van Sprang		
Çetintas		
Noordzij		

PvdA	5	0
Louwers		
de Vries		
A-Kum		
Greving		
Aylward-Straatsma		

VVD Arnhem	0	3
Combée		
Kalthoff		
van der Zee		

GROENLINKS	4	0
Bouwkamp		
de Groot		
Peters		
Coenders		

CDA Arnhem	0	3
Karssenberg		
Montfrooy		
van Dillen-Koorn		

Arnhem Centraal	2	0
Manders		
van der Laak		

ChristenUnie	1	1
Plieger-Bos		
Becker		

Verenigd Arnhem	0	1
Bal		

Arnhemse Ouderen Partij		

Partij voor de Dieren Gemeentesociafractie Arnhem	1	0
de Groot		

Totaal

37

Politieke Maandag (b)

Dossiernummer	201
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 mei 2017
Agendapunt	3.2
Omschrijving	Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing Re-integratieverordening (behandeling is uitgesteld tot de volgende vergadering)
Organisatieonderdeel	Cluster Beleid en Regie
Steller	Gerard fidder, Roland Kluskens, Barbara Dapper
Portefeuillehouder	Ine van Burgsteden
Fatale termijn	1 januari 0001
Behandelresultaat	

Geagendeerd	Vergaderdatum
College Burgemeester en Wethouders	14 februari 2017
College Burgemeester en Wethouders	21 maart 2017
Politieke Maandag (i/m)	3 april 2017
Politieke Maandag (b)	**8 mei 2017**
Politieke Maandag (b)	29 mei 2017

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **115803**

ONDERWERP: Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing Re-integratieverordening

Voorstel

1. Mensen met een indicatie (Nieuw) beschut werk een dienstbetrekking Beschut werk aan te bieden, conform het memo Beleid en aanpak Nieuw beschut werk.

2. De (regionale) subsidieregeling Werkgevers/jobcoaching uit te breiden door interne jobcoaching mogelijk te maken.

3. De Verordening tot wijziging van de Re-integratieverordening, waarin o.a. bovenstaande beslispunten zijn verwerkt, vast te stellen.

Inleiding

Per 1 januari 2017 is bij wet geregeld dat mensen zelf een indicatie Nieuw beschut werk kunnen aanvragen bij UWV. Indien UWV deze indicatie afgeeft, dan is de gemeente verplicht om een dienstbetrekking Beschut werk aan te bieden. Bij invoering van de Participatiewet in 2015 hebben de gemeente Arnhem en samenwerkende regiogemeenten besloten om geen gebruik te maken van dit instrument. Het leidt tot een nieuw schot in de Participatiewet, onvoldoende doorstroom naar regulier werk en het instrument is relatief duur, waardoor veel middelen moeten worden ingezet voor een geringe groep mensen.

Ondanks deze kritiek is de wettelijke verplichtstelling er helaas toch gekomen. Hiermee beperkt het Rijk de beleidsvrijheid van gemeenten ingrijpend. De Raad van State heeft stevige kritiek hierop geuit, maar het parlement heeft hier geen gehoor aan gegeven. De wetswijziging leidt nu tot aanpassing van ons huidige beleid ten aanzien van het instrument Nieuw beschut werk. Dit aangepaste beleid is afgestemd met alle regiogemeenten. Door deze beleidsaanpassing moet ook de Re-integratieverordening worden gewijzigd.

Bij het aanpassen van de Re-integratieverordening actualiseren we ook onze regionale regeling ten aanzien van werkgevers- /jobcoaching. Zo wordt subsidiering van interne jobcoaching (door de werkgever zelf) mogelijk. Tot slot bieden we de mogelijkheid om de tegemoetkoming in de kosten bij een werkervaringsplaats ook voor jongeren in te zetten.

Gemeente Arnhem

Beoogd effect

Uitvoering geven aan de wettelijke verplichting om mensen met een indicatie Nieuw beschut werk een dienstverband Beschut werk aan te bieden.

Verruimen van de mogelijkheden om de begeleiding van werkgevers en werknemers te intensiveren, zodat uitkeringsgerechtigden/werkzoekenden meer mogelijkheden krijgen om aan het werk te komen en te blijven.

Argumenten

1.1 Mensen met een indicatie Nieuw beschut werk hebben aanspraak op een dienstverband Beschut werk

De wetswijziging leidt er toe dat mensen nu zelf een indicatie (Nieuw) beschut werk kunnen aanvragen bij UWV. Indien UWV deze indicatie afgeeft, dan is de gemeente verplicht om een dienstbetrekking Beschut werk aan te bieden. De indicatie is een advies aan het college, maar de gemeente kan "alleen als sprake is van een onzorgvuldige totstandkoming van dit advies van UWV besluiten het advies niet te volgen".

Met de voorgestelde aanpassing van het beleid blijven we - net als voorheen - voor deze groep mensen een passende werkplek bieden. Daarbij maken we gebruik van bijvoorbeeld het instrument Activerend werk. Via de algemene voorziening (centrum voor Activerend werk) wordt een passende plek gezocht en geboden, waarbij het netwerk van aanbieders activerend werk wordt benut (o.a. Driestroom, Siza, Presikhaaf & Bedrijven, etc.) De werkbegeleiding bij Nieuw beschut werk kan - net als voorheen - ingevuld worden via Activerend werk. Op basis van de mogelijkheden op de werkplek en de belastbaarheid van mensen wordt een passend aantal werkuren bepaald. Landelijke praktijk leert dat dit veelal tussen 12 tot 24 uur per week is. De omvang van het dienstverband wordt hierop afgestemd. Waar nodig wordt aanvullend een uitkering ingezet.

1.2 We blijven mensen een passende plek bieden, beperken de nadelen van het instrument zoveel mogelijk en geven invulling aan de wettelijke verplichting.

Bij de voorbereiding op de Participatiewet hebben gemeenten in de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland, waaronder Arnhem, een afweging gemaakt of zij gebruik gaan maken van het instrument Nieuw beschut werk en gezamenlijk besloten om dit niet te doen. Daarbij spelen de volgende afwegingen een rol:

- Net als de WSW en de ID-regeling leidt ook dit instrument niet tot doorstroom naar regulier werk. Mensen blijven hangen in het dienstverband Beschut werk, dat vanuit of via de gemeente wordt geboden.
- Het leidt tot een extra schot tussen de verschillende doelgroepen van de Participatiewet. De Participatiewet beoogde juist te ontschotten en concurrentie tussen regelingen en doelgroepen te voorkomen.
- Een dienstbetrekking kost relatief veel geld. Hierdoor worden de beschikbare Participatiemiddelen besteed aan een relatief kleine groep.

De regiogemeenten hebben destijds wel besloten om de doelgroep van Beschut Werk een passend alternatief te bieden. In lijn met de regionale Participatierotonde (zie Raadsmemo) zal dit een aanbod

Begeleid werk (regulier werk met ondersteunende loonkostensubsidie en/ of jobcoaching) of Activerend werk zijn.

Bij het nu voorliggende aangepaste beleid blijft de werkwijze om een passende plek te bieden intact. Het enige verschil is dat mensen met een indicatie Nieuw beschut werk een dienstverband krijgen. Primair doel blijft de arbeidsontwikkeling en -deelname van mensen. Secundair de economische zelfstandigheid en het verwerven van inkomen. We bieden een dienstverband voor het aantal uren dat mensen kunnen werken en belastbaar zijn. Het aandeel dienstverbanden (volume aan uren) is tot maximaal het normniveau, zoals het Rijk heeft vastgesteld.

Hiermee blijven we mensen een passende plek bieden; beperken we de nadelen van het instrument zoveel mogelijk en geven we tegelijkertijd invulling aan de wettelijke verplichting.

Het college blijft van mening dat deze wettelijke verplichting ongewenst is en een onacceptabele inperking van de beleidsvrijheid van gemeenten is. Dit staat ook haaks op de decentralisatiegedachte van de Participatiewet, waarbij het uitgangspunt is dat gemeenten ruimte zouden krijgen om zelf keuzes te maken. De Raad van State heeft in haar advisering richting dit wetsvoorstel hier nadrukkelijk op gewezen en een negatief advies uitgebracht. De gemeente Arnhem heeft destijds samen met regiogemeenten een brief gestuurd aan het parlement met haar bezwaren tegen het wetsvoorstel. Samen met partners in het Werkbedrijf (VNO-NCW, CNV, FNV, UWV en gemeenten) is eerder al kritiek geleverd op de stimuleringsregeling Nieuw beschut werk. Daarbij is bepleit om deze stimuleringsregeling ook te kunnen gebruiken voor passende alternatieven, zoals Activerend werk. Ook richting VNG, Divosa, G-32 is input geleverd om de wettelijke verplichtstelling Nieuw beschut werk te voorkomen. Uiteindelijk helaas zonder het gewenste resultaat.

2.1 De verruiming van de regeling werkgevers-/jobcoaching biedt meer mogelijkheden om mensen aan het werk te helpen en te houden.

De huidige regeling werkgevers/jobcoaching biedt alleen mogelijkheden om een externe jobcoach(organisatie) in te zetten. Die inzet is er op gericht om te zorgen dat de werkgever zo snel mogelijk zelf de begeleiding kan doen van de werknemer met een arbeidsbeperking. Inmiddels is door het CNV een training ontwikkeld om interne collega's hierin te ondersteunen; de HARRIE-training. Om werkgevers te stimuleren om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen en te houden, maken we mogelijk dat een tegemoetkoming in de kosten gedaan kan worden voor de tijd die interne collega's extra nodig hebben om deze mensen te begeleiden. Maatwerk staat uiteraard voorop en de regeling wordt alleen ingezet indien dit de kans op een duurzame plaatsing vergroot. Vanuit onze eigen uitvoering (W&I) en vanuit het WSP is ook aangedrongen om interne jobcoaching mogelijk te maken, zodat meer maatwerk in de begeleiding kan worden geboden. UWV heeft ook positieve ervaringen opgedaan met deze aanpak.

De kosten van de HARRIE-training zelf kunnen worden gedekt via een HARRIE-voucher. Deze voucher wordt verstrekt aan werkgevers via het WSP en gecommuniceerd via de communicatiecampagne

Gaan/staan voor een baan van het regionaal Werkbedrijf. De financiering van deze voucher komt uit regionale Werkbedrijfmiddelen.

3.1 De beleidswijzigingen leiden tot aanpassing van de Re-integratieverordening om beleid en verordening in lijn te brengen.

Ten aanzien van beschut werk geldt een verordeningsplicht vanuit de Participatiewet. Verder moeten de voorgestelde beleidsaanpassingen verwerkt worden in de Re-integratieverordening om goede aansluiting te houden tussen beleid en de verordening en uitvoering te kunnen geven aan het voorgestelde beleid. Daarbij wordt nu tevens geregeld dat bij jongeren die werkervaring opdoen op een werkervaringsplaats ook een tegemoetkoming in de kosten van begeleiding gedaan kan worden aan de begeleidende organisatie. Dit is wenselijk om ook bij deze groep alle mogelijke instrumenten te kunnen benutten om hen aan het werk te krijgen. Tegelijkertijd wordt een tweetal technische aanpassingen gedaan die noodzakelijk zijn als gevolg van (eerdere) wetswijzigingen (in verband met verruiming doelgroep loonkostensubsidie en vervallen gemeentelijke no-riskpolis door de uniforme polis van UWV). Deze wijzigingen worden nader toegelicht in de toelichting bij de verordening tot wijziging van de Re-integratieverordening.

Kanttekeningen

n.v.t.

Financiën

Nieuw beschut werk

Het dienstverband Beschut werk leidt tot extra kosten. In bijlage 2 van het raadsmemo is een indicatieve raming van de kosten en baten per dienstverband Beschut werk gegeven. Er wordt maximaal gebruik gemaakt van beschikbare subsidie- en fiscale regelingen. Zo wordt een loonwaardemeting uitgevoerd en vanuit het Inkomensdeel een loonkostensubsidie beschikbaar gesteld conform de Participatiewet. Afhankelijk van de uitkomst van de loonwaardemeting bedraagt dit maximaal 70% van het WML. Daarnaast wordt, indien mogelijk, gebruik gemaakt van beschikbare fiscale regelingen, zoals het Lage Inkomens Voordeel (LIV) en de Premiekorting. Ook wordt gebruik gemaakt van de financiële stimuleringsregeling Beschut Werk (€ 3.000 per plek per jaar, gedurende maximaal 5 jaar). De No-riskpolis is automatisch op deze groep van toepassing. Waar mogelijk zullen eisen worden gesteld aan na te streven detacheringsvergoedingen. Voor zover de kosten niet gedekt worden uit bovenstaande regelingen, vindt aanvullende financiering vanuit de gemeente plaats. In 2017 vindt dekking plaats vanuit het Participatiebudget.

Verruiming werkgevers-/jobcoaching met interne jobcoaching

De verruiming van de subsidieregeling werkgevers/jobcoaching biedt het regionaal WerkgeversServicePunt (WSP) en het Cluster W&I meer mogelijkheden om effectieve begeleiding in te zetten en hierin maatwerk te bieden. Mogelijk leidt dit tot extra uitgaven vanuit het Participatiebudget. Tegelijkertijd komen uitkeringsgerechtigden hierdoor makkelijker aan het werk en kan beter geborgd worden dat terugval in de uitkering niet plaatsvindt. Dit leidt tot lagere uitgaven aan uitkeringen (Inkomensdeel).

Uitvoering

Nieuw beschut werk

We evalueren uiterlijk in september 2017 de voorgestelde aanpak. Belangrijk aandachtspunt is of de financiële dekking van dit instrument toereikend is. Mocht dit niet het geval zijn, dan zal een dekkingsvoorstel worden ontwikkeld.

We werken in eerste instantie met tijdelijke contracten, waarbij we de ruimte van de Wet Werk en Zekerheid benutten. Ruim voor afloop van het laatste tijdelijke contract besluiten we of we mensen in vaste dienst gaan nemen. Dit besluit wordt aan de raad voorgelegd.

Het aantal uren/ dagdelen Beschut Werk is gemaximeerd. De door het Rijk, conform de Ministeriële Regeling, opgelegde maximale norm/ taakstelling (aantal werkplekken * 31 uur * 40 weken) is hierin leidend. Mocht op basis van de indicatiestelling de behoefte aan Beschut Werk uren hoger zijn dan de norm/ taakstelling dan kunnen de betrokkenen instromen in bijvoorbeeld Activerend Werk, maar komen zij ten aanzien van een dienstverband Beschut Werk op een wachtlijst. Waar nodig zal dan een uitkering worden ingezet.

Mocht op basis van de indicatiestelling de behoefte aan Beschut werk lager zijn dan de norm/taakstelling, dan wordt het aantal plekken naar behoefte ingevuld. De wet verplicht gemeenten niet om in deze situatie de (maximale) norm te realiseren.

Verruiming werkgevers-/jobcoaching met interne jobcoaching

De uitbreiding met interne jobcoaching is afgestemd met de partners in het Werkbedrijf (VNO-NCW, FNV, CNV, UWV en gemeenten) en het WSP. De uitvoering van de regeling zullen we blijven volgen en evalueren met deze partners. Mocht aanpassing van de Re-integratieverordening daarbij nodig blijken, dan zal deze opnieuw aan de raad worden voorgelegd.

Communicatie

We communiceren de aangepaste aanpak met betrokken partners (WSP, gemeenten, UWV, VNO-NCW, FNV, CNV, scholen voor VSO/voortgezet speciaal onderwijs en Praktijkonderwijs). Via het WSP en de communicatiecampagne *Gaan/Staan voor een baan* worden de aanpassingen gecommuniceerd aan werkgevers.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Raadsmemo Beleid en aanpak Nieuw beschut werk n.a.v. wettelijke verplichtstelling
- Verordening tot wijziging van de Re-integratieverordening
- Re-integratieverordening (geconsolideerde tekst)

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

n.v.t.

Besluit van	
Zaaknummer	115803

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 februari 2017, Cluster Beleid & Regie nummer: 115803;

gelet op de artikelen 108 en 147 van de Gemeentewet en de artikelen 6, tweede lid, 8a, eerste lid, aanhef en onder a, c, d en e, en tweede lid, en 10b, vijfde en zevende lid, van de Participatiewet;

besluit:

1. Mensen met een indicatie (Nieuw) beschut werk een dienstbetrekking Beschut werk aan te bieden, conform het memo Beleid en aanpak Nieuw beschut werk.
2. De (regionale) subsidieregeling Werkgevers/jobcoaching uit te breiden door interne jobcoaching mogelijk te maken.
3. De Verordening tot wijziging van de Re-integratieverordening, waarin o.a. bovenstaande beslispunten zijn verwerkt, vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,

MEMO

GEMEENTE Arnhem

Datum : 9 maart 2017

Aan : Raad

Van : College

Betreft : Beleid en aanpak Nieuw beschut werk, n.a.v. wettelijke verplichtstelling

---

AANLEIDING

De wettelijke verplichting voor gemeenten om in het kader van de (bijgestelde) Participatiewet een voorziening (Nieuw) Beschut Werk in te zetten noopt tot bijstelling van het huidige, regionale beleid. Voorliggend memo schetst de achtergrond en doet een voorstel.

ACHTERGROND

Participatiewet en de mogelijkheid van Beschut Werk

Bij de invoering van de Participatiewet heeft het Rijk het instrument Beschut Werk geïntroduceerd. Op grond van de Participatiewet kunnen gemeenten mensen voordragen bij UWV voor een indicatie Beschut Werk. Indien UWV deze indicatie afgeeft, dan krijgen deze mensen van/ via de gemeente een dienstverband Beschut werk.

Bij de voorbereiding op de Participatiewet hebben gemeenten in de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland een afweging gemaakt of zij gebruik gaan maken van dit instrument en gezamenlijk besloten om dit niet te doen. Daarbij spelen de volgende afwegingen een rol:

- Net als de WSW en de ID-regeling leidt ook dit instrument niet tot doorstroom naar regulier werk. Mensen blijven hangen in het dienstverband Beschut werk, dat vanuit of via de gemeente wordt geboden.
- Het leidt tot een extra schot tussen de verschillende doelgroepen van de Participatiewet. De Participatiewet beoogde juist te ontschotten en concurrentie tussen regelingen en doelgroepen te voorkomen.
- Een dienstbetrekking kost relatief veel geld. Hierdoor worden de beschikbare Participatiemiddelen, die toch al erg onder druk staan vanwege (i) de Rijksbezuinigingen en (ii) de toenemende gemeentelijke verantwoordelijkheid die met de decentralisatie gepaard gingen, besteed aan een relatief kleine groep. Het Rijk heeft het Participatiebudget de afgelopen jaren immers met 2/3 gekort en tegelijkertijd via de Participatiewet gemeenten verantwoordelijk gemaakt om een extra doelgroep aan het werk te helpen (voormalige instroom WAJONG en Sociale Werkvoorziening).

De regiogemeenten hebben wel besloten om de doelgroep van Beschut Werk een passend alternatief te bieden. In lijn met de regionale Participatierotonde zal dit een aanbod Begeleid werk (regulier werk met ondersteunende loonkostensubsidie en/ of jobcoaching) of Activerend werk zijn (sociale activering, vrijwilligerswerk, arbeidsmatige dagbesteding, gericht op het zetten van stappen op de Participatieladder).

Participatiewet en de verplichting van Beschut Werk
Uit onderzoek van de Inspectie SZW blijkt dat veel andere gemeenten vergelijkbare keuzes hebben gemaakt. Het aantal gemeenten dat nieuwe beschutte werkplekken heeft gecreëerd is zeer beperkt, evenals het aantal plekken. SZW beoogde dat er eind 2015 1.600 plekken en eind 2016 3.200 plekken beschut werk zouden zijn. In de praktijk bleken er in 2016 slechts 115 plekken te zijn.
Staatssecretaris Klijnsma heeft daarom voorgesteld om Beschut Werk verplicht te stellen. Ondanks veel kritiek hierop van o.a. VNG, Divosa, Raad van State en gemeenten[1] hebben de Tweede en Eerste Kamer inmiddels ingestemd met het wetsvoorstel. Vanaf 1 januari 2017 is dit wetsvoorstel van kracht. Regiogemeenten zijn zeer ongelukkig met deze verplichting en vinden dat de beleidsvrijheid van gemeenten ten onrechte wordt beperkt. De wettelijke verplichting leidt er helaas wel toe dat aanpassing van het huidige beleid noodzakelijk is.

Kern van de nieuwe wetgeving is dat niet langer alleen de gemeente mensen voordraagt voor een indicatie Beschut Werk, maar dat mensen ook zelf deze indicatie kunnen aanvragen bij UWV. Indien UWV vervolgens deze indicatie afgeeft, dan is de gemeente verplicht om een dienstbetrekking Beschut Werk te bieden. De huidige indicatiestelling is streng. Door UWV moet vastgesteld worden dat betrokkene eigenlijk permanent begeleid moet worden en dat er sprake is van een ziekte of gebrek.

Het Rijk gaat er vanuit dat landelijk uiteindelijk (in 2048) 30.000 plekken Beschut Werk zullen ontstaan. Dit aantal wordt stapsgewijs bereikt. Bij Ministeriële Regeling stelt het Rijk per gemeente het aantal plekken per jaar vast (normniveau). Deze Ministeriële Regeling is nu nog in ontwikkeling. Daarmee is het normniveau dus nog niet bekend.
De verwachting is dat gemeenten in de regio Midden-Gelderland in 2017 tussen de 60 en 140 plekken Beschut Werk moeten aanbieden. Dit is afhankelijk of het Rijk uitgaat van opbouw van het aantal plekken vanaf 2015 (start Participatiewet) of vanaf 2017 (start wettelijke verplichtstelling). Uiteindelijk loopt dit op tot ca. 1.000 plekken in 2048. Een plek bedraagt in de telling 31 uur. Meerdere mensen kunnen een plek bezetten, waardoor er geen minimale eis wordt gesteld aan het aantal uren per geïndiceerde.
Gemeenten zijn verplicht om het aantal geïndiceerden een dienstverband te bieden tot maximaal het normniveau (aantal normplekken * 31 uur). Voor de regiogemeenten is dit dus (uitgaande van gemiddeld 100 plekken in 2017):

- 100 plekken[2] * 31 uur * 40 weken = 124.000 Beschut Werk uren in 2017
- oplopen naar 1.000 plekken * 31 uur * 40 weken = 1.240.000 Beschut Werk uren in 2048.

[1] Gemeenten uit de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland hebben ook een brief aan de Tweede Kamer gestuurd met het pleidooi om af te zien van de verplichtstelling Beschut Werk.
[2] De gemeente Arnhem heeft waarschijnlijk in 2017 als norm om maximaal 55 plekken in te vullen. In 2018 loopt dit op tot 97 plekken.

Indien op basis van het aantal geïndiceerden een hogere behoefte aan Beschut Werk uren is, is het aan de gemeente om of deze additionele uren aan te bieden of een wachtlijst te laten ontstaan.

VOORSTEL VOOR AANPASSING VAN (REGIONAAL) BELEID

Regiogemeenten kiezen er voor om de uitvoering van deze nieuwe wettelijke verplichting zo dicht mogelijk te laten aansluiten bij de regionale uitvoeringsstructuur voor de Participatiewet.

Beweging

Met de komst van de Participatiewet hebben we afscheid genomen van het oude, centrale op regels gerichte beleid en uitvoering, waarbij:

- de gemeente verantwoordelijk was voor de uitvoering van de WWB, het UWV voor de Wajong, PHB voor de WSW en zorginstellingen voor de AWBZ;
- en het gevolg was dat (i) relatief vergelijkbare mensen soms heel anders werden behandeld door de regeling waarin zij vielen, (ii) instellingen met hun aanbod en dus hun mensen concurreerden richting werkgevers en (iii) werkgevers te maken hadden met een veelvoud van verschillende regelingen.

Momenteel maken we de beweging naar het nieuwe, decentrale op mensen gerichte beleid en uitvoering, waarbij:

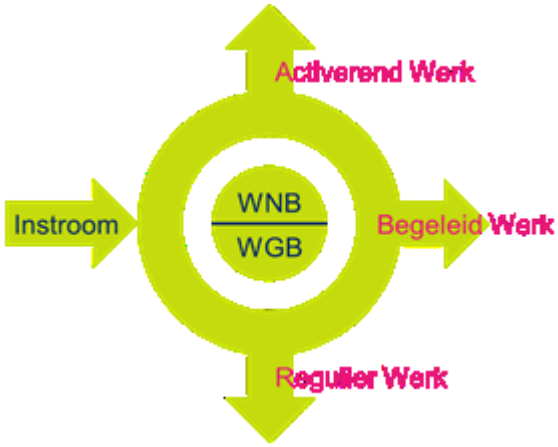
- de mensen geen klanten met beperkingen zijn, maar kandidaatwerknemers met talenten;
- de werkgevers één aanspreekpunt hebben waarmee zij afspraken kunnen maken om invulling te geven aan hun maatschappelijke verantwoordelijkheid;
- en uitvoeringsorganisaties hun kennis, infrastructuur en netwerken ontschotten, omvormen en inbrengen in de nieuwe uitvoeringsstructuur.

In de aanpak worden de meerwaarde van arbeidsontwikkeling voor gemeenten, voor werkgevers en voor de doelgroep centraal gesteld:

- Gemeenten streven er naar dat zo weinig mogelijk burgers voor hun levensonderhoud afhankelijk zijn van een uitkering; dat mensen met een beperking (en een uitkering) zo regulier mogelijk deelnemen op de arbeidsmarkt en daarvoor een reële loonwaarde krijgen; en dat mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt structuur wordt geboden in de vorm van zinvolle dagactiviteiten, zodat de negatieve effecten (en kosten) van het ontbreken van een dergelijke structuur worden geminimaliseerd.
- Voor werkgevers is een flexibele personeelsvoorziening de kern van de waarde die zij nastreven. Werkgevers zijn bereid om reguliere werkplekken beschikbaar te stellen voor de doelgroep van de Participatiewet als zij worden ontzorgd. Als zij op maat, eenvoudig en zakelijk afspraken kunnen maken over het aanleveren van personeel, personeelsrisico's, begeleiding en expertise.
- Mensen uit de doelgroep hebben behoefte aan maatwerk. Voor mensen met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt vraagt duurzame arbeidsparticipatie om gericht investeren in hun kansen en begeleiding op de werkplek. Mensen waarvoor de afstand tot de reguliere arbeidsmarkt te groot is, vragen steun bij vrijwilligerswerk of vormen van (arbeidsmatige) dagbesteding in hun wijk of buurt. Dit maatwerk is te organiseren als de nieuwe normen en waarden binnen het sociaal domein op het

terrein van eigen kracht, eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid ook de basis zijn voor de aanpak van arbeidsontwikkeling. Een actieve rol van de betrokkene zelf (en hun netwerk) in het vinden en behouden van een passende werkplek is essentieel.

Nieuwe uitvoeringsstructuur
Het verzilveren van bovenstaande meerwaarde vereist een herijking van de uitvoeringsstructuur. De nieuwe uitvoeringsstructuur van de Participatiewet laat zich lezen als een participatierotonde.

Mensen stromen in als kandidaatwerknemer en nemen op basis van hun zelfredzaamheid (trede op participatieladder) en hun arbeidsvermogen (hoogte van de loonwaarde) één van de drie afslagen:

1. Regulier Werk voor degene die in staat is een arbeidsprestatie te leveren en een tijdelijke ondersteuningsbehoefte heeft. Doelen zijn duurzaam aan het werk te komen, de ondersteuning afbouwen en een arbeidsovereenkomst met een reguliere werkgever krijgen.
2. Begeleid Werk voor degene die in staat is tot een zekere mate van arbeidsprestatie en een beperkte (tijdelijke of structurele) begeleidingsbehoefte heeft. Doelen zijn het verbeteren van de arbeidsprestatie en doorgroeien naar regulier werk en economische zelfstandigheid. Ook hier wordt geopteerd voor een arbeidsovereenkomst met een reguliere werkgever.
3. Activerend Werk voor degene die door zijn/ haar beperking geen of geringe loonvormende arbeidsproductiviteit en een zorgvraag op diverse leefgebieden hebben. Doelen zijn dagstructuur en zingeving, het aanleren van werknemersvaardigheden en doorgroeien naar vormen van Begeleid of Regulier Werk. Mensen kunnen met behoud van uitkering aan de slag gaan.

De indeling van mensen in bovenstaande groepen is maatwerk en altijd gericht op doorstroom naar (regulier) werk.

Om de te nemen afslag op de participatierotonde passend te maken worden op maat (i) vraagversterkende arrangementen van de werkgeversbenadering en/ of (ii) aanbodversterkende arrangementen van de werknemersbenadering ingezet:

- De werknemersbenadering richt zich op de arbeidsontwikkeling van kandidaatwerknemers om zo hun kansen op aansluiting bij de arbeidsmarkt en het vinden en behouden van werk te vergroten (lees: werkfit maken van kandidaatwerknemers).
- De werkgeversbenadering richt zich op de ontzorging van werkgevers bij hun maatschappelijke verantwoordelijkheid om hun werkgelegenheid inclusiever te organiseren en een bijdrage te leveren aan de arbeidsontwikkeling van mensen met verminderd arbeidsvermogen (lees: ondersteunen van werkgevers).

Gemeenten nemen regie op de uitvoering. Bij gemeenten is de controle op (i) kosten en resultaat, (ii) duurzaamheid van de plaatsing, (iii) klanttevredenheid van de werkgever en (iv) loonwaarde ontwikkeling van de kandidaatwerknemer belegd.
In de arbeidsmarktregio Midden Gelderland is besloten om de werkgeversbenadering regionaal te organiseren en dit te beleggen bij het WSP.
Voor wat betreft de werknemersbenadering geldt dat intake & diagnose bij de sociale diensten van de gemeenten ligt. Ondersteuningsarrangementen voor individuele kandidaatwerknemers op het terrein van ontwikkeling & voorbereiding, baanbemiddeling en begeleiding & evaluatie worden veelal ingekocht bij derden. Daarbij ligt de focus van gemeenten dat kandidaatwerknemers zo snel mogelijk loonwaarde realiseren op de arbeidsmarkt, zodat deze zich vanaf zijn/ haar externe werkplek bij een reguliere werkgever verder kan ontwikkelen.

Uitgangspunten Beschut Werk

- De voorziening Beschut Werk wordt als een specifieke vorm van Activerend Werk gezien. Een vorm met een dusdanig verregaande aanpassing van het werk en intensieve begeleiding dat het een publieke verantwoordelijkheid is en blijft om de mensen die binnen een dergelijk vorm werken een dienstverband aan te bieden.
- Primair doel is de arbeidsontwikkeling en -deelname van mensen. Secundair de economische zelfstandigheid en het verwerven van inkomen.
- Mensen met een indicatie Beschut werk kunnen gebruik maken van de door het Centrum voor Activerend Werk ontsloten passende werkplekken (zie www.activerendwerk.nl).
- Mensen met een indicatie Beschut Werk krijgen een dienstverband voor het aantal uren/ dagdelen dat zij kunnen werken/ belastbaar zijn. Landelijke praktijk leert dat dit veelal tussen 12 tot 24 uur per week is. De omvang van een dienstverband wordt hierop afgestemd. Waar nodig wordt aanvullend een uitkering ingezet. Een 'gouden kooi' proberen we hiermee te voorkomen[3].
- Het dienstverband Beschut Werk kan tegen kostprijs worden ingekocht bij een aan Presikhaaf Bedrijven gelieerde payroll-entiteit: Stichting Aan de slag. In deze stichting worden op basis van de CAO voor Uitzendkrachten (ABU-CAO) de basis werkgeversverantwoordelijkheden en verloning van medewerkers georganiseerd. Tot het moment dat deze stichting operationeel is, zal het dienstverband

[3] In bijlage 1 is informatie opgenomen over de inkomenseffecten voor de deelnemers. Indien volledige uitstroom uit de uitkering haalbaar is binnen de mogelijkheden van de uitkeringsgerechtigde, dan wordt dit nagestreefd. Indien geen recht bestaat op een uitkering (bijvoorbeeld verdienende partner), dan wordt het salaris uiteraard niet gekort en profiteert de kandidaat-werknemer volledig van het verdiende salaris.

worden ingekocht bij Motivaktie. Regiogemeenten kunnen echter ook voor een andere aanbieder kiezen.

- De werkbegeleiding bij Nieuw Beschut Werk kan ingevuld worden via Activerend werk. Activerend werk is via het Interactief Aankoopsysteem regionaal ingekocht (zie www.regiocentraalgelderland.nl) . In de regio Midden-Gelderland doen 9 gemeenten op dit moment mee met deze inkoop: Arnhem, Duiven, Doesburg, Overbetuwe, Rijnwaarden, Wageningen, Westervoort en Zevenaar. De gemeenten Lingewaard, Rozendaal en Rheden doen (nog) niet mee. Via Activerend werk zijn er 7 verschillende trajecten/producten ingekocht, deze hangen samen met de positie van de inwoner op de Participatieladder. Bij Beschut Werk zal naar verwachting een stabiel traject op trede 3 of trede 4 worden ingezet. De trajecten Activerend werk kunnen ingezet worden door het sociaal wijkteam en/of door Werk & Inkomen. Gemeenten kunnen hier zelf eigen keuzes in maken. Belangrijk hierbij is dat gemeenten nadenken over een manier waarop het aanbod per gemeente ontsloten kan worden. In Arnhem is dit belegd bij het Centrum voor Activerend werk (zie www.activerendwerk.nl).
- Het aantal uren/ dagdelen Beschut Werk is gemaximeerd. De door het Rijk, conform de Ministeriële Regeling, opgelegde maximale norm/ taakstelling (aantal werkplekken * 31 uur * 40 weken) is hierin leidend. Mocht op basis van de indicatiestelling de behoefte aan Beschut Werk uren hoger zijn dan de norm/ taakstelling dan kunnen de betrokkenen instromen in bijvoorbeeld Activerend Werk, maar komen zij ten aanzien van een dienstverband in het kader van Beschut Werk op een wachtlijst. Waar nodig zal dan een uitkering worden ingezet.
  Mocht op basis van de indicatiestelling de behoefte aan Beschut werk lager zijn dan de norm/taakstelling, dan wordt het aantal plekken naar behoefte ingevuld. De wet verplicht gemeenten niet om in deze situatie de (maximale) norm te realiseren.
- We verwachten veel meer mensen te plaatsen in Nieuw beschut werk, dan het aantal door het Rijk genormeerde plekken. Het Rijk gaat immers er vanuit dat er per plek 31 uur per week gewerkt wordt. Wij gaan er vanuit dat mensen - gelet op hun mogelijkheden en belastbaarheid - tussen de 12 en 24 uur (gemiddeld 18 uur) per week werkzaam zullen zijn. Op grond van deze aanname verwachten we dat bijna 2 maal zoveel mensen in Nieuw beschut werk aan het werk zijn, dan het aantal genormeerde plekken van het Rijk.
- Er wordt een loonwaardemeting uitgevoerd en vanuit het Inkomensdeel een loonkostensubsidie beschikbaar gesteld conform de Participatiewet. Afhankelijk van de uitkomst van de loonwaardemeting bedraagt dit maximaal 70%van het WML. Daarnaast wordt, indien mogelijk, gebruik gemaakt van beschikbare fiscale regelingen, zoals het Lage Inkomens Voordeel (LIV) en de Premiekorting. Ook wordt gebruik gemaakt van de financiële stimuleringsregeling Beschut Werk (€ 3.000 per plek per jaar, gedurende maximaal 5 jaar). De No-riskpolis is automatisch op deze groep van toepassing. Waar mogelijk zullen eisen worden gesteld aan na te streven detacheringsvergoedingen. Voor zover de loonkosten niet gedekt worden uit bovenstaande regelingen, vindt aanvullende financiering vanuit de gemeente plaats (optie is het Participatiebudget; in ieder geval in 2017). In bijlage 2 is een kosten/batenraming gemaakt.
- We werken in eerste instantie met tijdelijke contracten, waarbij we de ruimte van de Wet Werk en Zekerheid benutten.

- We evalueren uiterlijk in september 2017 de voorgestelde aanpak. Belangrijk aandachtspunt is of de financiële dekking van dit instrument toereikend is. Mocht dit niet het geval zijn, dan zal een dekkingsvoorstel worden ontwikkeld. Ruim voor afloop van het laatste tijdelijke contract besluiten we of we mensen in vaste dienst gaan nemen.

REGIONALE AFSTEMMING

De verplichtstelling Beschut Werk leidt tot aanpassing van het regionale Participatiebeleid. Het voorstel is afgestemd in het Regionaal PortefeuillehoudersOverleg (RPO) Participatie, waaraan de wethouders van alle regiogemeenten deelnemen. Ook is het voorstel afgestemd met WSP en onze partners in het Werkbedrijf.

Bijlage 1: Raming inkomenseffecten voor deelnemers Beschut werk

Bij de raming van de inkomenseffecten gelden wettelijke regelingen. Hierin zijn 4 groepen te onderscheiden. Volgens UWV kunnen alle groepen voorkomen bij een indicatie Beschut werk:

1. Mensen > 26 jaar. Inkomsten uit arbeid worden tot 25% van deze inkomsten vrijgelaten met een maximum van € 199 per maand. Deze vrijlating geldt maximaal 6 maanden.
2. Bij alleenstaande ouders > 26 jaar kan bovenstaande vrijlating (1) worden verlengd met maximaal 30 maanden, waarbij in die periode een vrijlating geldt van 12,5% met een maximum van € 124,20 per maand.
3. Bij mensen die beschikken over een UWV-verklaring "Medisch uren beperkt", kunnen bovenstaande vrijlatingen worden aangevuld en/of verlengd voor onbepaalde tijd. Inkomsten uit arbeid worden tot 15% van deze inkomsten vrijgelaten, met een maximum van € 126 per maand. Deze vrijlating is voor onbepaalde tijd.
4. Jongeren < 27 jaar. Geen vrijlating mogelijk. Extra verdiensten vanuit het dienstverband moeten volledig gekort worden op de uitkering.

Inkomenseffecten Per maand	**12 uur per week**	**16 uur per week**	**20 uur per week**	**24 uur per week**
Extra netto inkomen	461	589	690	837
Mensen >26 jaar; Max. 6 maanden; 25%	115	147	173	199*
Alleenstaande ouders >26 jaar, zonder UWV verklaring Medisch uren beperkt; Verlenging met max. 30 maanden; 12,5%	58	74	86	105
Mensen met UWV-verklaring Medisch uren beperkt; Verlenging voor onbepaalde tijd; Aanvulling/verlenging tot 15%	69	88	104	126
Jongeren <27 jaar Geen vrijlating mogelijk	0	0	0	0

* Gemaximeerd op € 200

Bijlage 2: Tijdelijke, indicatieve raming kosten en baten per dienstverband Beschut werk (exclusief begeleidingskosten*)

NB: Onderstaande raming gaat uit van de tijdelijke stimuleringsregeling Beschut werk en huidige subsidie/fiscale regelingen. Bij vervallen van deze regeling(en) komt het geraamde tekort hoger uit.

Kosten Per jaar	**12 uur per week**	**16 uur per week**	**20 uur per week**	**24 uur per week**
Minimumloon (incl. werkgeverspremies en vakantiebijslag)	7.148	9.531	11.914	14.296
Pensioen (optioneel)	922	1.229	1.536	1.843
Uitvoeringskosten verloning	820	820	820	820
Totale kosten	8.890	11.580	14.270	16.960
Baten**				
Loonkostensubsidie/LKS (70% of 50%)	5.004 ; 3.574	6.672 ; 4.765	8.340 ; 5.957	10.007 ; 7.148
LIV	0	0	0	1.200
Premiekortingen	PM	PM	PM	PM
Stimuleringspremie Nieuw beschut werk	3.000	3.000	3.000	3.000
Detacheringsvergoeding	PM	PM	PM	PM
Totale baten (70%-50% LKS)	8.004 ; 6.574	9.672 ; 7.765	11.340 ; 8.957	13.674 ; 10.815
Bandbreedte tekort (70%-50% LKS)	**-886 ; -2.316**	**-1.908 ; -3.814**	**-2.930 ; -5.313**	**-3.285 ; -6.145**

Toelichting op berekening:

- Minimumloon: € 1551,5 * 1,08 (vakantiebijslag) * 1,185 (werkgeverslasten) * 12 maanden. Voor jongeren <23 jaar geldt een lager wettelijk minimumjeugdloon, zodat voor deze groep de berekening afwijkt. Het minimumjeugdloon wordt in de komende jaren stapsgewijs afgebouwd.
- Pensioen: werkgeverslasten krijgen extra opslag tot 1,35.
- Uitvoeringskosten: Opgave Presikhaaf & Bedrijven, vast bedrag per werknemer per jaar
- Het LIV (Lage InkomensVoordeel) geldt vanaf 24 uur per week. We gaan uit van een 40-urige werkweek, zodat gerekend wordt met een LIV van € 2.000,- per FTE.
- De stimuleringspremie Beschut werk kent geen minimale ureneis. Wel kan het bedrag lager worden indien het aantal gerealiseerde plekken hoger uitvalt dan door het Rijk geraamd. De stimuleringspremie is tijdelijk (maximaal 5 jaar).

* Begeleidingskosten zijn in deze berekening buiten beschouwing gelaten, omdat deze kosten ook gemaakt zouden worden zonder de wettelijke verplichting nieuw beschut werk (begeleiding vanuit Activerend werk of Begeleid werk als huidige alternatieve voorzieningen voor Beschut werk).

**Een deel van de baten zit ook in de uitkeringslasten die bespaard worden. Aan de andere kant stijgt de prijs van de uitkering weer door de toepassing van de diverse vrijlatingen (zie ook bijlage 1). Ook de vangnetregeling (ziek uit dienst met loonkostensubsidie) kan tot extra kosten leiden.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 februari 2017
Cluster Beleid en Regie, nummer 115803

gelet op artikel 147 van de Gemeentewet en de artikelen 6, tweede lid, 8a, eerste lid, aanhef en onder a, c, d en e, en tweede lid, en 10b, vijfde en zevende lid, van de Participatiewet;

besluit:

vast te stellen de

VERORDENING TOT WIJZIGING VAN DE RE-INTEGRATIEVERORDENING GEMEENTE ARNHEM

Artikel I Wijziging van de verordening
De verordening wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 8 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a. De kop van het artikel komt te luiden: Participatieplaats / werkervaringsplaats.

b. Het zesde lid komt te luiden:
6. Het college verstrekt elke zes maanden een premie aan personen met een uitkering op grond van de Participatiewet, IOAW of IOAZ, die 27 jaar of ouder zijn en die in het kader van een participatieplaats als bedoeld in artikel 10a van de wet arbeid verrichten. De hoogte van de premie houdt verband met het aantal te werken uur in het voorafgaande half jaar en bedraagt per jaar niet meer dan de laagste kostenvergoeding voor het verrichten van vrijwilligerswerk, bedoeld in artikel 7, onderdeel h, van de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ of diens rechtsopvolger.

c. Na het achtste lid wordt een nieuw lid toegevoegd dat luidt:
9. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op andere werkervaringsplaatsen, met dien verstande dat de in het eerste lid bedoelde subsidie ook verstrekt kan worden als de deelnemer onder de 27 jaar is. Onder werkervaringsplaats wordt hier verstaan een additionele werkplek, niet zijnde een participatieplaats, waarbij personen met behoud van uitkering werkervaring kunnen opdoen.

B. Artikel 9 komt te luiden:

Artikel 9 Beschut werk
1. Het college biedt de voorziening beschut werk aan aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon:
   a. behoort tot de doelgroep; of
   b. een persoon is aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen een uitkering verstrekt.
2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid krijgt een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot

arbeidsparticipatie heeft en die nog niet in aanmerking is gekomen voor een beschut werkplek omdat het aantal geraamde beschut werkplekken in één jaar al is gerealiseerd, voorrang op personen van wie later is vastgesteld dat zij alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.

3. Om de in artikel 10b, eerste lid, van de wet, bedoelde werkzaamheden mogelijk te maken kan het college onder andere de volgende ondersteunende voorzieningen inzetten: loonkostensubsidie op grond van artikel 10d van de wet, fysieke aanpassingen van de werkplek of de werkomgeving, uitsplitsing van taken of aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur.
4. Het college biedt de voorziening Activerend werk, Begeleid werk of een vergelijkbare voorziening aan tot het moment dat de dienstbetrekking beschut werk aanvangt.
5. Bovenop het aantal geraamde beschut werkplekken realiseert het college geen extra dienstbetrekkingen beschut werk.

C. Artikel 10, eerste lid komt te luiden:

1. Het college stelt op aanvraag of ambtshalve vast of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder e, van de wet. Hierbij worden de volgende criteria in acht genomen:
   a. die persoon moet behoren tot de doelgroep zoals omschreven in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de wet, die persoon is niet in staat met voltijdse arbeid het wettelijk minimumloon te verdienen, en die persoon heeft mogelijkheden tot arbeidsparticipatie; of
   b. een persoon moet behoren tot de doelgroep zoals omschreven in artikel 10d, tweede lid, van de wet.

D. Artikel 11 komt te luiden:

Artikel 11 Persoonlijke ondersteuning, werkgevers- / jobcoaching

1. Het college kan als een werkgever een dienstverband aangaat met een persoon die behoort tot de doelgroep en waarvan is vastgesteld dat hij zonder persoonlijke ondersteuning niet in staat is de door de werkgever opgedragen taken te verrichten, vanaf het moment van aanvang van het dienstverband de volgende voorzieningen op aanvraag inzetten:
   a. het verstrekken van een subsidie aan de werkgever als tegemoetkoming in de kosten voor het inzetten van een interne begeleider;
   b. het inzetten van externe werkgeverscoaching met als doel dat de werkgever op termijn zelf de persoon ten behoeve van wie ondersteuning nodig is kan begeleiden, of indien dit nog niet mogelijk is, externe jobcoaching van de werknemer.
2. De in het eerste lid, aanhef en onder a bedoelde subsidie wordt alleen verstrekt indien de interne begeleider met succes een HARRIE-training of andere erkende jobcoachtraining heeft afgerond
3. De in het eerste lid, aanhef en onder b bedoelde voorzieningen worden alleen verstrekt indien de externe werkgevers-/jobcoach werkzaam is bij een door het UWV erkende jobcoachorganisatie, of anderszins erkend of gecertificeerd is en het college van oordeel is dat de betreffende coach beschikt over voldoende kwaliteiten om de noodzakelijke ondersteuning te bieden.
4. Indien het dienstverband vooraf gegaan wordt door een proefplaatsing van maximaal drie maanden, kan het college de voorzieningen bedoeld in het eerste lid inzetten vanaf het moment van aanvang van de proefplaatsing.
5. Bij inzet van de in het eerste lid bedoelde voorzieningen wordt uitgegaan van de begeleidingsbehoefte met inachtneming van het volgende:

a. de in het eerste lid bedoelde voorzieningen worden verstrekt voor de duur van maximaal 1 jaar met de mogelijkheid van verlenging op aanvraag tot maximaal 3 jaar;
b. de in het eerste lid, aanhef en onder a bedoelde subsidie wordt bij een arbeidsovereenkomst voor een jaar of langer en voor 24 uur per week of meer, verstrekt tot een bedrag van maximaal €2.700,- per jaar. Bij een arbeidsovereenkomst voor minder dan 24 uur per week of voor korter dan een jaar, wordt dit bedrag naar rato naar beneden vastgesteld.

6. Het college kan in incidentele gevallen als zij het noodzakelijk acht voor de arbeidsinschakeling van een persoon, besluiten af te wijken van de in het vorige lid genoemde maxima.
7. Het college kan indien op grond van het eerste lid, aanhef en onder a een subsidie wordt verstrekt, voorschotten verstrekken.
8. Het college stelt indien op grond van het eerste lid, aanhef en onder a een subsidie wordt verstrekt, de subsidie binnen twee maanden na afloop van het tijdvak waarvoor de subsidie werd verleend ambtshalve vast.

E. Artikel 13 komt te vervallen.

Artikel II Inwerkingtreding
Dit besluit treedt in werking op de dag na die waarop dit besluit wordt bekendgemaakt en werkt terug tot 1 januari 2017.

Aldus vastgesteld in de vergadering van …… 2017.
De griffier, De voorzitter,

Toelichting op de wijzigingen

Artikel I Wijziging van de verordening

A. Toelichting op de wijziging van Artikel 8
In Arnhem kennen we sinds jaar en dag trajecten waarbij tijdelijk werkervaring opgedaan wordt met behoud van uitkering (werken voor de stad, leerbanen, werkervaringsplaatsen). De wet kent een specifieke vorm van werken met behoud van uitkering, de participatieplaats. Deze kan ingezet worden bij uitkeringsgerechtigden van 27 jaar of ouder. Er worden echter ook werkervaringsplaatsen niet zijnde participatieplaatsen, ingezet bij niet-uitkeringsgerechtigden en personen jonger dan 27 jaar. Om daarbij ook een subsidie voor begeleidingskosten te kunnen verstrekken, is het nodig de bepaling in de verordening aan te passen.

B. Toelichting op de wijziging van Artikel 9
Artikel 10b (beschut werk) van de Participatiewet is gewijzigd (Stb. 2016, 519). Het is hierdoor voor het college niet langer mogelijk geen beschut werk aan te bieden als daar behoefte aan is. Het college moet in een jaar, zover de behoefte daartoe bestaat, tenminste het aantal beschut werkplekken realiseren als waarvan in de ramingen is gegaan. Het college is verder verplicht om personen die een positief advies beschut werk van UWV hebben gekregen een beschut werkplek aan te bieden op het moment dat het voor de gemeente geraamde aantal beschut werkplekken in een jaar nog niet is gehaald.
Naar aanleiding van deze wijzigingen in de wet, is het noodzakelijk de bepaling over beschut werk in de verordening aan te passen.

C. Toelichting op de wijziging van Artikel 10, eerste lid
Artikel 10d (loonkostensubsidie) van de Participatiewet is gewijzigd (Stb. 2016, 444). Het is o.a. mogelijk geworden een loonkostensubsidie te verstrekken voor schoolverlaters afkomstig uit het voortgezet speciaal onderwijs, het praktijkonderwijs of de entreeopleiding MBO die al zijn gaan werken bij een werkgever. Deze aanpassing maakt een uitzondering op het generieke uitgangspunt dat de Participatiewet in beginsel alleen geldt voor mensen met recht op een uitkering en niet-uitkeringsgerechtigden op grond van de Participatiewet.
Naar aanleiding van deze wijziging in de wet, is het noodzakelijk de bepaling over loonkostensubsidie in de verordening aan te passen.

D. Toelichting op de wijziging van Artikel 11
De jobcoachregeling is afgestemd met de partners in het Werkbedrijf (VNO-NCW, FNV, CNV, UWV en gemeenten) en het WSP. Het wordt mogelijk om de werkgever te subsidieren voor de inzet van een interne begeleider (interne jobcoaching). Verder wordt - ongewijzigd - ingezet op bij voorkeur de persoonlijke ondersteuning van de werkgever door een externe coach (werkgeverscoaching) zodat deze de werknemer op termijn zelf kan gaan begeleiden. Indien dat nog niet mogelijk is kan ook gekozen worden voor begeleiding van de werknemer door een externe jobcoach. De externe jobcoach gaat echter vanaf nu (net als door het UWV) ingekocht worden door de gemeente.
Het artikel over jobcoaching is om die reden volledig herschreven.

E. Toelichting op de wijziging van Artikel 13
Vanaf 1 januari 2016 kan het UWV de kosten van een no-riskpolis vergoeden aan de werkgever of aan de werkgever een no-riskpolis verstrekken. Hiermee is de gemeentelijke no-riskpolis (en de

verordeningsplicht daaromtrent) komen te vervallen. Inkopen van de no-risk polis door de gemeente is ook niet meer mogelijk. Dit artikel vervalt om die reden.

Artikel II Inwerkingtreding
De wijziging betreft begunstigend beleid en treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2017.

- **Opmerking:**
  Ter verduidelijking van bovengenoemde wijzigingen zijn deze in de bijgevoegde geconsolideerde versie van de Re-integratieverordening (geel) gearceerd.

Re-integratieverordening gemeente Arnhem 2015 *(geconsolideerde versie)*

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 november 2014, nummer 2014-11-00910

gelet op de artikelen 6, tweede lid, 8a, eerste lid, aanhef en onder a, c, d en e, en tweede lid, en 10b, vijfde en zevende lid, van de Participatiewet

voorts gelet op de EG-verordening de-minimissteun (Nr. 1407/2013) en de Algemene groeps-vrijstellingsverordening (Nr. 651/2014)

besluit:

vast te stellen de volgende verordening

Re-integratieverordening gemeente Arnhem 2015

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. wet: Participatiewet;
b. IOAW: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
c. IOAZ: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
d. WIA: Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen;
e. belanghebbende: een persoon die behoort tot de doelgroep van deze verordening als bedoeld in artikel 2 en die aanspraak maakt op ondersteuning of aan wie ondersteuning wordt geboden;
f. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem;
g. traject: een met een persoon die behoort tot de doelgroep overeengekomen dan wel door het college opgelegd geheel van activiteiten gericht op arbeidsinschakeling of maatschappelijke participatie.

Artikel 2 Doelgroep

Tot de doelgroep van deze verordening behoren personen voor wie het college verantwoordelijk is voor de ondersteuning bij de arbeidsinschakeling op grond van artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de wet met inachtneming van artikel 7, derde lid, van de wet.

Artikel 3 Evenwichtige verdeling en financiering

1. Het college zorgt voor een voldoende gevarieerd aanbod van voorzieningen. Het college houdt daarbij rekening met de aard en omvang van door het college te bepalen doelgroepen en de voorzieningen die het meest geschikt zijn voor de personen die behoren tot die doelgroepen.
2. Het college stelt bij het bepalen van het aanbod prioriteiten in verband met de financiële mogelijkheden en maatschappelijke, economische en conjuncturele ontwikkelingen.
3. Het college bevordert de beschikbaarheid van voorzieningen voor zover die nodig zijn voor het volgen van een traject of voor deelname aan een voorziening of voor het bereiken van het doel van een traject of een voorziening.
4. Het college houdt bij het aanbieden van voorzieningen aan een persoon die behoort tot de doelgroep van deze verordening rekening met:
   a. de afstand tot de arbeidsmarkt van die persoon;
   b. de omstandigheden en functionele beperkingen van die persoon. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie of gebruik maakt van de voorziening beschut

werk/behoort tot de doelgroep beschut werk. Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan de opvang van ten laste komende kinderen tot vijf jaar, en de noodzakelijkheid van het verrichten van mantelzorg.

5. Het college stelt het re-integratiebeleid vast, waarin wordt aangegeven:
   a. een omschrijving van het beleid ten aanzien van de verschillende doelgroepen;
   b. het beschikbare budget en een verdeling van de beschikbare middelen over de voorzieningen.
6. Periodiek brengen burgemeester en wethouders verslag uit aan de raad van de resultaten van het re-integratiebeleid.

Artikel 4 Subsidie- en budgetplafonds

1. Het college kan een of meer subsidie- of budgetplafonds vaststellen voor de verschillende voorzieningen. Indien van deze bevoegdheid gebruik wordt gemaakt, wordt bij de bekendmaking van het plafond de wijze van verdeling van de beschikbare middelen bekend gemaakt.
2. Het college kan een plafond instellen voor het aantal personen dat in aanmerking komt voor een specifieke voorziening.
3. Een plafond kan niet worden vastgesteld op een hoger bedrag dan het op de begroting beschikbaar gestelde bedrag.

Artikel 5 Verplichtingen belanghebbende

1. Onverminderd andere verplichtingen die gelden op grond van de wet, de IOAW of de IOAZ, gelden voor een belanghebbende de volgende verplichtingen:
   a. het verstrekken van de inlichtingen aan het college die nodig zijn voor het bepalen van een geschikt traject en/of een geschikte voorziening;
   b. het verlenen van medewerking aan een onderzoek als bedoeld in artikel 7, derde lid;
   c. het naar vermogen uitvoering geven dan wel meewerken aan de verschillende onderdelen van een traject of een voorziening;
   d. na te laten hetgeen de realisatie van het doel van het traject of de voorziening belemmert;
   e. het zich jegens de begeleiders en andere betrokkenen binnen het traject of de voorziening onthouden van zeer ernstige misdragingen als bedoeld in artikel 9, zesde lid, van de wet;
   f. indien van toepassing, het verlenen van medewerking aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a van de wet.
2. Het college kan, in aanvulling op de verplichtingen die voortvloeien uit de wet en deze verordening, aan een voorziening nadere verplichtingen verbinden. Het college neemt deze verplichtingen op in een beschikking gericht aan belanghebbende.

Hoofdstuk 2 Ondersteuning en voorzieningen

Artikel 6 Algemene bepalingen

1. Ondersteuning is gericht op arbeidsinschakeling of als dit nog niet mogelijk is op maatschappelijke participatie.
2. Ondersteuning kan worden geboden in de vorm van praktische hulp, advies of doorverwijzing naar andere instanties, of het aanbieden van één of meer voorzieningen, al dan niet in de vorm van een traject.
3. Het college kan voordat besloten wordt tot ondersteuning een onderzoek doen naar de mogelijkheden van een belanghebbende en naar de geschiktheid voor hem van de voorziening of andere vormen van ondersteuning. Dit onderzoek kan in opdracht van het college ook door derden worden verricht.
4. Bij de inzet van voorzieningen kiest het college voor die voorziening die beschikbaar, adequaat en toereikend is voor het doel dat beoogd wordt.
5. Er bestaat geen recht op ondersteuning of inzet van een voorziening indien sprake is van een voorliggende voorziening welke naar het oordeel van het college in voldoende mate bijdraagt aan de arbeidsinschakeling.
6. Er bestaat geen recht op inzet van een voorziening als het subsidie- of budgetplafond, dat voor de betreffende voorziening is vastgesteld, is bereikt.

Artikel 7 Beëindiging van een voorziening, verlaging van de uitkering en terugvordering van kosten

1. Het college beëindigt een voorziening indien:
   a. de persoon die aan de voorziening deelneemt zijn verplichtingen niet nakomt;
   b. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer behoort tot de doelgroep;
   c. de persoon die aan de voorziening deelneemt algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een in deze verordening genoemde voorzieningen, tenzij het betreft een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, van de wet;
   d. de voorziening naar het oordeel van het college de voorziening onvoldoende bijdraagt aan een snelle arbeidsinschakeling;
   e. de voorziening naar het oordeel van het college niet meer geschikt is voor de persoon die gebruik maakt van de voorziening;
   f. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet naar behoren gebruik maakt van de aangeboden voorziening;
   g. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer voldoet aan de voorwaarden die in deze verordening of de wet worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.
2. Indien een persoon die een uitkering op grond van de wet, IOAW of IOAZ ontvangt en gebruik maakt van een voorziening, zijn verplichtingen niet nakomt verlaagt het college de uitkering van die persoon conform hetgeen hierover is bepaald in de van toepassing zijnde maatregelverordening.
3. Indien een persoon die geen uitkering ontvangt op grond van de wet, IOAW of IOAZ en gebruik maakt van een voorziening, zijn verplichtingen niet nakomt, kan het college de kosten van een voorziening geheel of gedeeltelijk terugvorderen van die persoon.
4. Het college neemt de besluiten, bedoeld in het eerste lid onder a, het tweede en het derde lid van dit artikel niet:
   a. wanneer de daar bedoelde gedragingen van de persoon die deelneemt aan de voorziening niet of slechts in geringe mate verwijtbaar zijn;
   b. wanneer het doelmatiger is dat de voorziening wordt gecontinueerd; of
   c. wanneer er sprake is van dringende redenen.

Artikel 8 Participatieplaats / werkervaringsplaats

1. Het college kan op aanvraag subsidie verstrekken aan organisaties voor de begeleiding van personen die in het kader van een participatieplaats als bedoeld in artikel 10a van de wet onbeloonde additionele werkzaamheden verrichten bij de betreffende organisatie.
2. De subsidie wordt onder de volgende voorwaarden verstrekt:
   a. inzet van de participatieplaats is voor de deelnemer door het college geïndiceerd;
   b. de aanvrager begeleidt de deelnemer op adequate wijze bij het werkproces en stelt faciliteiten beschikbaar voor het realiseren van de vastgestelde ontwikkeldoelen van de deelnemer;
   c. de deelnemer verricht minimaal 10 uur en maximaal 32 uur per week onbeloonde additionele werkzaamheden;
   d. de werkgever draagt zorg voor verzekering tegen risico van ongevallen en wettelijke aansprakelijkheid van de deelnemer gedurende het project.
3. De in het eerste lid bedoelde subsidie wordt voor de duur van maximaal een jaar verstrekt en bedraagt maximaal € 500 per maand.
4. Het college kan bij toepassing van het eerste lid voorschotten verstrekken.
5. Het college stelt de in het eerste lid bedoelde subsidie binnen twee maanden na afloop van het tijdvak waarvoor de subsidie werd verleend ambtshalve vast.
6. Het college verstrekt elke zes maanden een premie aan personen met een uitkering op grond van de Participatiewet, IOAW of IOAZ, die in het kader van een participatieplaats als bedoeld in artikel 10a van de wet arbeid verrichten. De hoogte van de premie houdt verband met het aantal te werken uur in het voorafgaande half jaar en bedraagt per jaar niet meer dan de laagste kostenvergoeding voor het verrichten van vrijwilligerswerk, bedoeld in artikel 7, onderdeel h, van de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ of diens rechtsopvolger.
7. De premie wordt niet verstrekt indien:
   a. de persoon in het voorafgaande half jaar naar het oordeel van het college onvoldoende heeft meegewerkt aan het vergroten van zijn kans op arbeidsinschakeling;

b. de aan de participatieplaats verbonden verplichtingen in het voorafgaande half jaar zijn geschonden.

8. De premie kan zonder voorafgaande verlening verstrekt worden.
9. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op andere werkervaringsplaatsen, met dien verstande dat de in het eerste lid bedoelde subsidie ook verstrekt kan worden als de deelnemer onder de 27 jaar is. Onder werkervaringsplaats wordt hier verstaan een additionele werkplek, niet zijnde een participatieplaats, waarbij personen met behoud van uitkering werkervaring kunnen opdoen.

Artikel 9 Beschut werk

1. Het college biedt de voorziening beschut werk aan aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon:
   a. behoort tot de doelgroep; of
   b. een persoon is aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen een uitkering verstrekt.
2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid krijgt een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en die nog niet in aanmerking is gekomen voor een beschut werkplek omdat het aantal geraamde beschut werkplekken in één jaar al is gerealiseerd, voorrang op personen van wie later is vastgesteld dat zij alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.
3. Om de in artikel 10b, eerste lid, van de wet, bedoelde werkzaamheden mogelijk te maken kan het college onder andere de volgende ondersteunende voorzieningen inzetten: loonkostensubsidie op grond van artikel 10d van de wet, fysieke aanpassingen van de werkplek of de werkomgeving, uitsplitsing van taken of aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur.
4. Het college biedt de voorziening Activerend werk, Begeleid werk of een vergelijkbare voorziening aan tot het moment dat de dienstbetrekking beschut werk aanvangt.
5. Bovenop het aantal geraamde beschut werkplekken realiseert het college geen extra dienstbetrekkingen beschut werk.

Artikel 10 Loonkostensubsidie

1. Het college stelt op aanvraag of ambtshalve vast of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder e, van de wet. Hierbij worden de volgende criteria in acht genomen:
   a. die persoon moet behoren tot de doelgroep zoals omschreven in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de wet, die persoon is niet in staat met voltijdse arbeid het wettelijk minimumloon te verdienen, en die persoon heeft mogelijkheden tot arbeidsparticipatie; of
   b. een persoon moet behoren tot de doelgroep zoals omschreven in artikel 10d, tweede lid, van de wet.
2. Het college kan zich met betrekking tot het oordeel of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie laten adviseren door een externe organisatie die daarbij de in het eerste lid neergelegde criteria in acht neemt.
3. Voor de bepaling van de loonwaarde maakt het college gebruik van een loonwaardemethodiek die voldoet aan de minimumeisen voor de vaststelling van de loonwaarde die zijn neergelegd in de Regeling loonkostensubsidie Participatiewet.
4. Het college kan zich bij de bepaling van de loonwaarde van een persoon laten adviseren door een externe organisatie die daarbij de in het derde lid bedoelde eisen in acht neemt.
5. Het college kan bij verstrekking van een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de wet, voorschotten verstrekken.

Artikel 11 Persoonlijke ondersteuning, werkgevers - / jobcoaching

1. Het college kan als een werkgever een dienstverband aangaat met een persoon die behoort tot de doelgroep en waarvan is vastgesteld dat hij zonder persoonlijke ondersteuning niet in staat is de door de werkgever opgedragen taken te verrichten, vanaf het moment van aanvang van het dienstverband de volgende voorzieningen op aanvraag inzetten:
   a. het verstrekken van een subsidie aan de werkgever als tegemoetkoming in de kosten voor het inzetten van een interne begeleider;

b. het inzetten van externe werkgeverscoaching met als doel dat de werkgever op termijn zelf de persoon ten behoeve van wie ondersteuning nodig is kan begeleiden, of indien dit nog niet mogelijk is, externe jobcoaching van de werknemer.

2. De in het eerste lid, aanhef en onder a bedoelde subsidie wordt alleen verstrekt indien de interne begeleider met succes een HARRIE-training of andere erkende jobcoachtraining heeft afgerond
3. De in het eerste lid, aanhef en onder b bedoelde voorzieningen worden alleen verstrekt indien de externe werkgevers-/jobcoach werkzaam is bij een door het UWV erkende jobcoachorganisatie, of anderszins erkend of gecertificeerd is en het college van oordeel is dat de betreffende coach beschikt over voldoende kwaliteiten om de noodzakelijke ondersteuning te bieden.
4. Indien het dienstverband vooraf gegaan wordt door een proefplaatsing van maximaal drie maanden, kan het college de voorzieningen bedoeld in het eerste lid inzetten vanaf het moment van aanvang van de proefplaatsing.
5. Bij inzet van de in het eerste lid bedoelde voorzieningen wordt uitgegaan van de begeleidingsbehoefte met inachtneming van het volgende:
   a. de in het eerste lid bedoelde voorzieningen worden verstrekt voor de duur van maximaal 1 jaar met de mogelijkheid van verlenging op aanvraag tot maximaal 3 jaar;
   b. de in het eerste lid, aanhef en onder a bedoelde subsidie wordt bij een arbeidsovereenkomst voor een jaar of langer en voor 24 uur per week of meer, verstrekt tot een bedrag van maximaal €2.700,- per jaar. Bij een arbeidsovereenkomst voor minder dan 24 uur per week of voor korter dan een jaar, wordt dit bedrag naar rato naar beneden vastgesteld.
6. Het college kan in incidentele gevallen als zij het noodzakelijk acht voor de arbeidsinschakeling van een persoon, besluiten af te wijken van de in het vorige lid genoemde maxima.
7. Het college kan indien op grond van het eerste lid, aanhef en onder a een subsidie wordt verstrekt, voorschotten verstrekken.
8. Het college stelt indien op grond van het eerste lid, aanhef en onder a een subsidie wordt verstrekt, de subsidie binnen twee maanden na afloop van het tijdvak waarvoor de subsidie werd verleend ambtshalve vast.

Artikel 12 Subsidie plaatsingskosten

1. Het college kan op aanvraag aan een werkgever die in het kader van een werkgelegenheidsproject een arbeidsovereenkomst aangaat met meerdere personen die behoren tot de doelgroep subsidie verstrekken als tegemoetkoming in de extra kosten voor de plaatsing van die personen in het project.
2. De subsidie wordt verstrekt voor de duur van maximaal een jaar en bedraagt per persoon maximaal € 500,- per maand.
3. Het college kan bij toepassing van het eerste lid voorschotten verstrekken.
4. Het college stelt de subsidie binnen twee maanden na afloop van het tijdvak waarvoor de subsidie werd verleend ambtshalve vast.

Artikel 13 Vervallen

Artikel 14 Scholing

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep scholing gericht op arbeidsinschakeling aanbieden indien het verwerven en behouden van algemeen geaccepteerde arbeid zonder inzet van dit instrument voor de belanghebbende naar het oordeel van het college niet haalbaar is en de scholing naar het oordeel van het college past bij de capaciteiten van belanghebbende en arbeidsmarktrelevant is.
2. Het college biedt aan een persoon die werkzaam is op een participatieplaats als bedoeld in artikel 10a van de wet, voor zover deze niet beschikt over een startkwalificatie, een voorziening gericht op arbeidsinschakeling in de vorm van scholing of opleiding die de toegang tot de arbeidsmarkt bevordert en die de kans op inschakeling in het arbeidsproces vergroot, tenzij naar het oordeel van het college een dergelijke scholing of opleiding de krachten of bekwaamheden van de belanghebbende te boven gaat.

Artikel 15 Subsidie vrijwilligerswerk

1. In dit artikel wordt verstaan onder een vrijwilliger: een belanghebbende die niet bij wijze van beroep werkzaamheden verricht voor doorgaans een privaat- of publiekrechtelijk rechtspersoon die niet is onderworpen aan de heffing van de vennootschapsbelasting, of een sportvereniging of -stichting die op grond van artikel 2, eerste lid, onderdeel e, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 aan de vennootschapsbelasting is onderworpen.

2. Het college kan op aanvraag zonder voorafgaande verlening een subsidie verstrekken aan rechtspersonen als bedoeld in het eerste lid, als tegemoetkoming in de kosten voor het in stand houden van de mogelijkheden voor vrijwilligerswerk ten behoeve van vrijwilligers die minimaal 17 uur per maand vrijwilligerswerk verrichten.
3. De hoogte van de subsidie bedraagt per kalenderjaar per vrijwilliger niet meer dan de laagste kostenvergoeding voor het verrichten van vrijwilligerswerk, bedoeld in artikel 7 onderdeel h, van de Regeling WWB, IOAW en IOAZ of diens rechtsopvolger.
4. Het college kan bij toepassing van het tweede lid voorschotten verstrekken.
5. Het college stelt de subsidie binnen twee maanden na afloop van het tijdvak waarvoor de subsidie werd verleend ambtshalve vast.

Artikel 16 Subsidie voormalige ID-ers

1. In dit artikel wordt verstaan onder voormalige ID-er: de werknemer voor wie de werkgever voorheen op basis van het Besluit In- en Doorstroombanen werd ondersteund.
2. Het college kan aan een werkgever een subsidie verstrekken voor de instandhouding van de arbeidsovereenkomst met een voormalige ID-er als tegemoetkoming in de arbeidskosten, waartoe in ieder geval behoren loonkosten, begeleidingskosten en scholingskosten.
3. De subsidie, bedoeld in het tweede lid, wordt vanaf 1 juli 2012 slechts verstrekt aan de werkgever die de voormalig ID-er na 1 juli 2012 in dienst heeft onder de voorwaarden dat:
   a. ten behoeve van de voormalige ID-er tot 1 juli 2012 een subsidie op grond van de Nadere regels loonkostensubsidie voormalige ID-ers werd verstrekt;
   b. de werkgever na 1 juli 2012 een deel van de arbeidskosten, ten bedrage van de loonwaarde, voor zijn rekening gaat nemen.
4. Het college houdt bij vaststelling van de hoogte van de subsidie, bedoeld in het derde lid, rekening met de voor de betreffende voormalige ID-er bepaalde loonwaarde.
5. Het college verstrekt ambtshalve aan een voormalige ID-er als stimulans voor de aanvaarding van een niet gesubsidieerde dienstbetrekking een premie bij aanvaarding van die betrekking ingeval dat leidt tot beëindiging van de subsidie, bedoeld in het tweede lid.
6. Het college kan bij toepassing van het tweede lid voorschotten verstrekken.

Artikel 17 Aanvullende vergoeding kinderopvang

Het college kan een aanvullende vergoeding voor noodzakelijke kinderopvang verstrekken

Artikel 18 Vergoeding overige noodzakelijke kosten

Het college kan een vergoeding verstrekken voor noodzakelijke kosten die gemaakt zijn in het kader van de arbeidsinschakeling of maatschappelijke participatie voor zover daarvoor geen beroep op een voorliggende voorziening kan worden gedaan.

Artikel 19 Overige voorzieningen

Het college kan ook andere dan in deze verordening genoemde noodzakelijke voorzieningen gericht op de arbeidsinschakeling of maatschappelijk participatie aanbieden.

Artikel 20 Uitbreiding doelgroep

Het college kan indien zij dat wenselijk acht voorzieningen met inachtneming van de Wet participatiebudget ook aanbieden aan personen die niet tot de doelgroep van deze verordening behoren.

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 21 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing daarvan tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 22 Intrekking oude regeling en overgangsrecht

1. De Re-integratieverordening, vastgesteld op 20 december 2011 en zoals laatstelijk gewijzigd bij raadsbesluit van 25 juni 2012 wordt ingetrokken.
2. De Re-integratieverordening, genoemd in het eerste lid, blijft van toepassing ten aanzien van een voorziening als bedoeld in artikel 10 van die verordening die tussen 1 januari 2015 en 31

december 2015 wordt toegekend aan een organisatie als gevolg van schriftelijke afspraken die vóór 1 januari 2015 met die organisatie zijn gemaakt en die voortduren na die datum.

3. Een persoon of organisatie die gebruik maakt van een vóór 1 januari 2015 toegekende voorziening op grond van artikel 10 of 11 van de Re-integratieverordening, genoemd in het eerste lid, die moet worden beëindigd op grond van deze verordening, behoudt deze voorziening voor zover wordt voldaan aan de voorwaarden uit de Re-integratieverordening, genoemd in het eerste lid voor de duur dat deze is verstrekt.
4. Een persoon of organisatie die gebruik maakt van een vóór 1 januari 2015 toegekende voorziening op grond van artikel 13 of 14 van de Re-integratieverordening, genoemd in het eerste lid, die moet worden gewijzigd of beëindigd op grond van deze verordening, behoudt deze voorziening voor zover wordt voldaan aan de voorwaarden uit de Re-integratieverordening, genoemd in het eerste lid, voor de duur:
   a. van drie maanden, gerekend vanaf 1 januari 2015, of
   b. dat deze is verstrekt, als dat korter is dan de periode van drie maanden, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a.
5. De Re-integratieverordening, genoemd in het eerste lid, blijft van toepassing ten aanzien van een voortgezette voorziening als bedoeld in het derde en vierde lid.

Artikel 23 Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.

Artikel 24 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Re-integratieverordening.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Arnhem in de openbare vergadering van 15 december 2014

De griffier, De voorzitter,

Toelichting

Algemeen
Doel van de Participatiewet is om iedereen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden, bij voorkeur regulier werk. Zo draagt de uitvoering van de Participatiewet bij aan de bredere ambitie van de Kadernota Veerkrachtige Samenleving Arnhem om zoveel mogelijk mensen mee te laten doen aan de maatschappij. Werk biedt de beste sociale zekerheid. De doelgroep van de wet bestaat uit mensen met arbeidsvermogen die zijn aangewezen op, al dan niet tijdelijke, ondersteuning om in hun bestaan te voorzien en/of op ondersteuning om aan het werk te komen.

Gemeenten beschikken met de Participatiewet over een breed scala aan instrumenten om participatie te bevorderen, bij voorkeur via een reguliere baan en, waar dat niet mogelijk is via andere vormen van participatie. Het gaat hierbij om bestaande en nieuwe instrumenten. Gemeenten kunnen deze instrumenten inzetten voor personen die in hun gemeente wonen en die onder de doelgroep van de Participatiewet vallen. Gemeenten krijgen met de Participatiewet meer instrumenten in handen om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te ondersteunen. Daarvoor hebben gemeenten beleidsruimte en slagkracht nodig. Belangrijke uitgangspunten bij de uitwerking van de Participatiewet zijn voldoende beleidsruimte voor gemeenten en geen onnodige bureaucratie. Gemeenten bepalen zelf of zij ondersteuning aanbieden, en zo ja welke. De ondersteuning die zij aanbieden is toegesneden op die persoon.

Door de regering is beoogd en voorzien dat werkbedrijven op regionaal niveau afspraken maken over werkgeversdienstverlening. In de regio Arnhem is in samenwerking met de deelnemende gemeenten het proces voor toeleiding naar werk en werken met loonwaarde gezamenlijk uitgewerkt.
Op welke wijze en voor wie de gemeente Arnhem ondersteuning en re-integratie-instrumenten wil inzetten, binnen de kaders van de regionale afspraken, is vastgelegd in deze verordening, het Uitvoeringsplan Participatie en het Bestedingsplan Participatie(budget).

Alle inspanningen van belanghebbende en gemeente dienen te zijn gericht op arbeidsinschakeling. Onder arbeidsinschakeling wordt verstaan het verrichten van algemeen geaccepteerde arbeid, zonder dat daarbij gebruik wordt gebruik van een daarop gerichte voorziening die door de gemeente wordt aangeboden. Met deze laatste beperking wordt aangegeven dat gesubsidieerde arbeid, als voorziening in het kader van deze wet, weliswaar algemeen geaccepteerde arbeid is maar geen einddoel kan zijn. De werknemer op een gesubsidieerde arbeidsplaats mag daarom van de gemeente verwachten dat zij zo nodig ondersteuning geeft, gericht op doorstroom naar ongesubsidieerd werk. Re-integratie is het geheel van activiteiten dat leidt tot arbeidsinschakeling. De wet stelt het college van burgemeester en wethouders daarvoor mede verantwoordelijk door de opdracht de cliënt bij zijn arbeidsinschakeling te ondersteunen. Daarbij wordt een voorziening aangeboden indien dit naar het oordeel van het college nodig is. Het primaat van arbeidsinschakeling laat onverlet dat de gemeente de mogelijkheid heeft een voorziening aan te bieden in plaats van arbeid als daarmee voor betrokkene de kans op duurzame arbeidsinschakeling wordt vergroot.

Voor het verstrekken van subsidies en van premies is een wettelijke basis in een verordening vereist. Hoewel de Algemene subsidieverordening (ASV) een basis biedt voor het college om nadere regels vast te stellen, is ten behoeve van de structuur van deze (Re-integratie-) verordening er voor gekozen om de subsidievormen die in het kader van de re-integratie worden ingezet op te nemen in deze verordening. Daarmee wordt ook tegemoet gekomen aan de jurisprudentie (o.a. LJN BD6943 en LJN BK2862) op dit punt.

Artikelsgewijs

Artikel 1 Definities
Dit artikel bevat een aantal begripsbepalingen. Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Artikel 2 Doelgroep
De doelgroep wordt gevormd door personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet. Het betreft - in de gemeente Arnhem woonachtige - personen:
- die algemene bijstand ontvangen;

- als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid onderdeel b, artikel 35, vierde lid, onderdeel b en artikel 36, derde lid, onderdeel b, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA) tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
- als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (hierna: ANW);
- met een uitkering ingevolge de IOAW;
- met een uitkering ingevolge de IOAZ;
- zonder uitkering;
en, die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening.
Met dien verstande dat personen als bedoeld in artikel 7, derde lid, van de Participatiewet niet onder de doelgroep van de verordening vallen. Dit betreft personen:
a. jonger dan 27 jaar die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kunnen volgen;
b. als bedoeld in artikel 41, vierde lid, van de Participatiewet die zich hebben gemeld om bijstand aan te vragen gedurende de vier weken na de melding, bedoeld in artikel 44 van de Participatiewet; of
c. aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen een uitkering verstrekt, tenzij het betreft een persoon uit de doelgroep loonkostensubsidie of een persoon als bedoeld in het artikel 7, eerste lid, onderdeel a, onder 2° van de Participatiewet.

Artikel 3 Evenwichtige verdeling en financiering
Het eerste lid geeft het college de specifieke opdracht een zodanig aanbod van voorzieningen te realiseren, dat zoveel mogelijk personen ondersteund kunnen worden.

Op grond van artikel 8a, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet moet de gemeenteraad in de verordening regels opnemen over de verdeling van de voorzieningen over personen, waarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden en de functionele beperkingen van die personen. Hierin ligt besloten dat de gemeenteraad ook rekening houdt met de omstandigheden en functionele beperkingen van personen met een handicap. Dit is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid. In dit artikel is aan het voorgaande uitvoering gegeven.

Vijfde lid
Het beleid ten aanzien van de verschillende doelgroepen en het beschikbare budget is onder andere vastgelegd in het Uitvoeringsplan Participatie en het Bestedingsplan Participatie(budget).

Artikel 4 Subsidie- en budgetplafond
De gemeente kan, om de financiële risico's te beheersen, een verdeling maken van de middelen over de verschillende voorzieningen. Dit kan in de begroting gebeuren. Het uitgeput zijn van begrotingsposten kan echter nooit een reden zijn om aanvragen voor voorzieningen te weigeren. Om dat wel mogelijk te maken kan de gemeente subsidie- en budgetplafonds instellen.

Het ontbreken van financiële middelen alleen geen reden kan zijn voor de afwijzing van een aanvraag. De gemeente dient dan na te gaan welke andere, goedkopere alternatieven er beschikbaar zijn. Dit houdt dus in dat er geen algemeen plafond ingesteld kan worden. Wat wel kan is dat per voorziening een plafond wordt ingebouwd, dit laat de mogelijkheid open dat er naar een ander instrument wordt uitgeweken.

Een budgetplafond geldt voor de overige uitgaven die het college doet in het kader van voorzieningen. Een subsidieplafond geldt voor voorzieningen die subsidies inhouden. Een subsidieplafond dient op grond van de Awb wel bekendgemaakt te worden vóór de periode waarvoor deze geldt.

Artikel 5 Verplichtingen belanghebbende
Re-integratie is niet vrijblijvend. Om daarover geen misverstand te laten bestaan, worden de verplichtingen ook al staan ze grotendeels in de wet vermeld, hier nogmaals vermeld. Naast de verplichtingen in de verordening genoemd en de verplichtingen genoemd in wet of regelgeving kan het

college aanvullende verplichtingen opleggen. Dat is met name van belang bij niet-uitkeringsgerechtigden. Bijstandsgerechtigden zijn reeds door het ontvangen van een uitkering aan bepaalde verplichtingen gehouden.

Artikel 6 Algemene bepalingen (over ondersteuning en voorzieningen)
De Participatiewet schrijft niet uitputtend voor welke voorzieningen het college aan moet bieden. Het enige criterium is dat de voorziening gericht moet zijn op de arbeidsinschakeling en moet bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid door een persoon. Zie ook het algemene deel van deze toelichting.
In dit artikel wordt benadrukt dat ondersteuning niet perse de inzet van een voorziening hoeft in te houden. Als het kan, kan worden volstaan met advies of doorverwijzing naar andere instanties.

Artikel 7 Beëindiging van de voorziening, verlaging van de uitkering en terugvordering van kosten
In het eerste lid wordt geregeld in welke gevallen het college een voorziening beëindigt. Onder beëindigen wordt hierbij bijvoorbeeld ook verstaan het stopzetten van de subsidie aan een werkgever. Een voorziening wordt bijvoorbeeld beëindigd als een persoon algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt. Voor de persoon zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a onder 2, van de Participatiewet wordt op dit punt een uitzondering gemaakt. Het gaat om personen zoals bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdeel b, 35, vierde lid, onderdeel b en 36, derde lid, onderdeel b, van de WIA. Voor deze doelgroep geldt dat het college ondersteuning bij de arbeidsinschakeling moet bieden gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie is verstrekt.

Het tweede lid biedt de verbinding met de verschillende maatregelverordeningen. De maatregelenverordening regelt het opleggen van een maatregel indien de uitkeringsgerechtigde niet aan zijn verplichtingen voldoet.
Echter, voor personen zonder uitkering, ANW-ers en personen in gesubsidieerde arbeid kan de gemeente de uitkering niet verlagen als maatregel. Daarom is in het derde lid de mogelijkheid opgenomen dat in die gevallen de gemeente (een deel van) de kosten die gemaakt zijn terug kan vorderen. Terugvordering dient dan te geschieden op grond van het Burgerlijk Wetboek. Terugvordering van voorzieningen kan dus niet bij uitkeringsgerechtigden. Daartoe is de maatregelverordening passend.

Artikel 8 Participatieplaats / werkervaringsplaats
Bij werken met behoud van uitkering gaat het er om dat een uitkeringsgerechtigde arbeid verricht met behoud van uitkering, maar zonder dat er sprake is van een arbeidsovereenkomst. Niet de te verrichten werkzaamheden staan centraal maar het leren werken of het (opnieuw) wennen aan werken. Aspecten als omgaan met gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerking met collega's zijn allemaal zaken waaraan in een participatieplaats gewerkt kan worden. Ook kan hiermee worden beoordeeld of het werkterrein past bij de capaciteiten van de uitkeringsgerechtigde, zodat een persoon bijvoorbeeld een opleiding op het betreffende terrein kan gaan volgen en daarmee voor zichzelf een duurzaam perspectief op arbeid kan realiseren.
In de Participatiewet wordt een specifieke vorm van werken met behoud van uitkering geregeld: de participatieplaats (artikel 10a van de Participatiewet). Hiervoor geldt dat een participatieplaats alleen ingezet kan worden bij personen die een uitkering ontvangen op grond van de Participatiewet, IOAW of IOAZ en die 27 jaar of ouder zijn.
In Arnhem kennen we werkervaringsplaatsen (voorheen leerbanen). Een werkervaringsplaats kan wel ingezet worden bij niet-uitkeringsgerechtigden en onder de 27 jaar. Hierbij kan een subsidie aan de begeleidende organisatie verstrekt worden maar onder de 27 jaar wordt geen premie verstrekt (omdat die ogv art. 31 van de Participatiewet gekort moet worden)

Subsidie begeleidingskosten voor de begeleidende organisatie (lid 2 t/m 6 en 9)
De begeleidende organisatie wordt gevraagd de begeleiding op zich te nemen en kan onder voorwaarden dan een subsidie, krijgen als tegemoetkoming in de hieraan verbonden kosten.
De subsidie kan voor de duur van maximaal één jaar worden verstrekt en bedraagt maximaal € 500,- per maand.

Premie voor de deelnemer (lid 7 t/m 9)

De persoon die werkzaamheden verricht op een participatieplaats / werkervaringsplaats en 27 jaar of ouder is ontvangt een premie, voor het eerst na zes maanden en vervolgens iedere zes maanden na aanvang van de participatieplaats / werkervaringsplaats. Voorwaarden zijn onder andere dat de persoon naar het oordeel van het college voldoende heeft meegewerkt aan het vergroten van zijn kansen op de arbeidsmarkt. De hoogte van de premie is afhankelijk van het aantal te werken uur en kent een maximum. De premie wordt vrijgelaten op grond van artikel 31, tweede lid, onderdeel j, van de Participatiewet.

Artikel 9 Beschut werk
Het college biedt ambtshalve of op verzoek de voorziening beschut werk aan aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft (een indicatie beschut werk heeft) en deze persoon behoort tot de doelgroep van artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet of een persoon is aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen een uitkering verstrekt (eerste lid). Het college is verplicht om iemand de voorziening beschut werk aan te bieden wanneer die persoon daarop aangewezen is (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). Deze verplichting geldt tot wanneer de vastgestelde aantallen beschut werkplekken (volume in uren) zijn bereikt (artikel 10b, zesde lid, van de Participatiewet).
Naast het bepalen van wie in aanmerking kan komen voor beschut werk (eerste en tweede lid) zijn in deze verordening vastgelegd welke voorzieningen voor arbeidsinschakeling ingezet worden om deze dienstbetrekking mogelijk te maken (derde lid) en welke voorzieningen worden aangeboden tot het moment dat de dienstbetrekking beschut werk aanvangt (vierde lid).

Om vast te stellen of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort, verricht het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen voor het college de werkzaamheden ten behoeve van die vaststelling en adviseert het college hierover. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen voert op basis van landelijke criteria een beoordeling uit of een persoon behoort tot de doelgroep beschut werk (artikel 10b, tweede lid, van de Participatiewet).
Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen verricht de werkzaamheden ten behoeve van de vaststelling of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort ook op verzoek van een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet of een persoon aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen een uitkering verstrekt (artikel 10b, derde lid, van de Participatiewet). Een dergelijk verzoek kan alleen door de persoon zelf worden gedaan en niet door een andere belanghebbende zoals een werkgever. Als het UWV tot het oordeel komt dat iemand tot de doelgroep beschut werk behoort, adviseert UWV het college van de gemeente waar de betreffende persoon staat ingeschreven.
Op basis van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen beslist de gemeente of iemand tot de doelgroep beschut werk behoort. Alleen als sprake is van een onzorgvuldige totstandkoming van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, kan de gemeente besluiten het advies niet te volgen.
Nadat is vastgesteld dat iemand tot de doelgroep beschut werk behoort, zorgt de gemeente ervoor dat deze persoon in een dienstbetrekking onder beschutte omstandigheden aan de slag gaat (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). Het kan dan gaan om een privaatrechtelijke of een publiekrechtelijke dienstbetrekking (artikel 6, eerste lid, onderdeel f, van de Participatiewet). Het college kan zelf bepalen waar de beschut werkplek wordt georganiseerd. Dat kan zijn binnen de gemeente, maar ook bij de bestaande sw-bedrijven, of bij een andere, aan de gemeente gelieerde organisatie. Het kan zijn dat een reguliere werkgever bereid is de benodigde beschutte omstandigheden te bieden. De bechut werkplekken worden binnen Activerend Werk of Begeleid Werk georganiseerd. Het toekennen van een beschut werkplek is een besluit in de zin van de Awb.

Als is vastgesteld dat een persoon alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon nog niet in aanmerking is gekomen voor een beschut werkplek omdat het aantal geraamde plaatsen al is gerealiseerd, dan krijgt deze persoon voorrang op personen van wie later is vastgesteld dat zij alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Dit betekent dat de voorziening beschut werk in principe wordt toegekend op volgorde van vaststelling dat een persoon alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft (tweede lid). Dit is conform de bedoeling van de wetgever dat personen voor wie niet direct een beschut werkplek beschikbaar is, bij voorrang een beschut werkplek krijgen aangeboden in het daaropvolgende jaar.

De gemeente is verplicht om elk jaar een aantal beschut werkplekken te realiseren. Bovenop het geraamde aantal beschut werk plekken realiseert het college geen extra dienstbetrekkingen beschut werk (vijfde lid).

Artikel 10 Loonkostensubsidie
Met de Participatiewet krijgen gemeenten de mogelijkheid om een nieuwe vorm van loonkostensubsidie in te zetten die zo nodig structureel aan de werkgever kan worden verstrekt en die vanuit het Inkomensdeel wordt gefinancierd. Deze loonkostensubsidie is in de Participatiewet vastgelegd in artikel 10d. De werkgever betaalt de werknemer minimaal het wettelijk minimumloon (wml) of het toepasselijke cao-loon en hij draagt de werkgeverslasten. De gemeente verleent een loonkostensubsidie aan de werkgever ten bedrage van het verschil tussen bruto wml en de loonwaarde, met als maximum 70% van het wml. De loonwaarde is in artikel 6, eerste lid, onderdeel g, van de Participatiewet gedefinieerd als: het vastgesteld percentage van het rechtens geldende (bruto) loon voor de arbeid van iemand uit de doelgroep loonkostensubsidie in een functie, naar evenredigheid van de arbeidsprestatie in die functie van een gemiddelde werknemer, die niet behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie. De loonkostensubsidie wordt vermeerderd met een bij ministeriële regeling (de Regeling loonkostensubsidie Participatiewet) bepaalde vergoeding voor de werkgeverslasten. Deze nieuwe vorm van loonkostensubsidie is niet per definitie tijdelijk, maar kan indien nodig voor een langere periode worden ingezet. Met dit instrument compenseert de gemeente werkgevers voor de verminderde productiviteit van de werknemer (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 60).

Vaststelling doelgroep loonkostensubsidie (eerste en tweede lid)
De loonkostensubsidie kan uitsluitend worden ingezet als de persoon in kwestie behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet.
In artikel 10c van de Participatiewet is geregeld dat op schriftelijke aanvraag of ambtshalve wordt vastgesteld of een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Ambtshalve vaststelling is alleen mogelijk bij:
- personen die algemene bijstand ontvangen;
- personen als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdeel b,artikel 35, vierde lid onderdeel b,en artikel 36, derde lid, onderdeel b, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een uitkering op grond van de IOAW, en
- personen met een uitkering op grond van de IOAZ.

In artikel 10c van de Participatiewet is ook bepaald dat het aan het college is om vast te stellen of een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Binnen de kaders van de wet is het aan de gemeente om vast te stellen op welke wijze zij bepalen of mensen tot de doelgroep loonkostensubsidie behoren en of loonkostensubsidie voor hen wordt ingezet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 62). In artikel 11, eerste lid, van de verordening is vastgelegd welke criteria daarbij in acht genomen worden. Deze cumulatieve criteria zijn ontleend aan artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet. Daarin is immers wettelijk de doelgroep loonkostensubsidie vastgelegd. Onderdeel a ziet op het toekennen van loonkostensubsidie aan personen die nog geen dienstbetrekking hebben. Onderdeel b ziet op het toekennen van loonkostensubsidie aan personen met een reeds bestaande dienstbetrekking en die in de periode van 6 maanden voorafgaande aan de dienstbetrekking hebben deelgenomen aan praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs of de entreeopleiding.
In artikel 1 van het Besluit loonkostensubsidie Participatiewet wordt bepaald wanneer iemand mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft.

Bij de vaststelling op iemand behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie kan het college zich laten adviseren door een externe organisatie. Het college draagt in dat geval personen voor die zouden kunnen behoren tot de doelgroep loonkostensubsidie, de externe organisatie adviseert en neemt daarbij eveneens de in het eerste lid neergelegde criteria in acht. Op basis van het advies beslist het college of iemand tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Alleen als sprake is van een onzorgvuldige totstandkoming van het advies, kan besloten worden het advies niet te volgen.

Vaststelling loonwaarde (derde en vierde lid)
Heeft het college vastgesteld dat een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie en is een werkgever voornemens met die persoon een dienstbetrekking aan te gaan, dan stelt het college in beginsel de loonwaarde van die persoon vast (artikel 10d, eerste lid, van de Participatiewet). Hiervoor is geen aanvraag vereist. De vastgestelde loonwaarde legt het college vast in een beschikking waartegen zowel de betrokken persoon als diens (potentiële) werkgever bezwaar en beroep kunnen instellen. Als een dienstbetrekking tot stand komt, verleent het college loonkostensubsidie aan de werkgever met inachtneming van artikel 10d van de Participatiewet.

Door de regering is beoogd en voorzien dat werkbedrijven op regionaal niveau afspraken maken over de te gebruiken methode voor loonwaardevaststelling. Een ministeriële regeling (de Regeling loonkostensubsidie Participatiewet) biedt, zolang er geen afspraken op regionaal niveau gemaakt zijn door werkbedrijven, nadere regels omtrent minimumeisen voor de vaststelling van de loonwaarde van mensen met een arbeidsbeperking die met loonkostensubsidie aan het werk gaan. Deze ministeriële regeling is mede gebaseerd op het Besluit loonkostensubsidie Participatiewet, waarin is geregeld dat het college de loonwaarde vaststelt op basis van de feitelijke werkzaamheden van een persoon op de werkplek bij een werkgever, op basis van een objectieve beschreven methodiek en door of onder verantwoordelijkheid van een deskundige. Naast de Participatiewet zelf biedt ook het besluit de bevoegdheid om nadere regels te stellen omtrent eisen ten aanzien van de bestanddelen die bij de vaststelling van de loonwaarde moeten worden betrokken, de functie waartegen de prestaties van de (potentiële) werknemer moeten worden afgezet en de wijze waarop de loonwaarde wordt berekend. De Regeling loonkostensubsidie Participatiewet geeft invulling aan deze bevoegdheid. De regering meent dat de loonwaarde de prestatie van de potentiële werknemer moet weergeven. De loonwaarde wordt daarom vastgesteld op basis van tempo, kwaliteit en inzetbaarheid. Dit houdt ook in dat de regering vindt dat de additionele kosten niet in de loonwaarde, en dus niet in (één van) de elementen tempo, kwaliteit en inzetbaarheid moeten worden betrokken. Onder additionele kosten worden kosten verstaan die gemaakt moeten worden om de werknemer op de werkplek te laten functioneren, zoals kosten van extra begeleiding en hulpmiddelen. Voor loonkostensubsidies ontvangt het college ook financiële middelen via het inkomensdeel en voor additionele kosten ontvangen gemeenten middelen via het participatiebudget.

In samenwerking met de deelnemende gemeenten in de regio Arnhem is een model en werkwijze rondom loonkostensubsidie binnen de Participatiewet ontwikkeld. Naar aanleiding hiervan wordt een aanbesteding voorbereid die niet voor eind 2015 wordt verwacht. Zolang er nog geen door het Werkbedrijf en de Minister goedgekeurde loonwaardemethodiek is voor onze (arbeidsmarkt)regio wordt de loonwaarde vastgesteld middels een methodiek die voldoet aan de minimumeisen die in de Regeling loonkostensubsidie participatiewet zijn vastgelegd (derde lid). Een externe organisatie kan het college adviseren met betrekking tot de vaststelling van de loonwaarde van een persoon (vierde lid). In de regio is er voor gekozen de loonwaardemeting in 2015 door het UWV uit te laten voeren.

Artikel 11 Persoonlijke ondersteuning, werkgevers- / jobcoaching
Om de groep mensen met arbeidsvermogen en met een arbeidsbeperking goed te ondersteunen, is het gewenst om extra instrumenten voor persoonlijke ondersteuning te kunnen inzetten. Daarbij kan gedacht worden aan interne jobcoaching of externe jobcoaching. In het kader van een gecoördineerde werkgeversbenadering is het van belang dat regiogemeenten en partners hierin gezamenlijk optrekken. Dit instrument wordt dan ook regionaal op dezelfde wijze vorm gegeven.

Als het college heeft vastgesteld dat een persoon zonder persoonlijke ondersteuning niet in staat is de door de werkgever opgedragen taken te verrichten, kan een voorziening verstrekt worden voor persoonlijke ondersteuning. Er zijn 2 opties:
1. Interne jobcoaching door opgeleide mentor: Indien de interne begeleider de HARRIE of andere erkende jobcoachtraining met succes heeft afgerond kan deze zelf de jobcoaching doen en hoeft geen externe jobcoach te worden ingezet. In dit geval kan een subsidie aan de werkgever verstrekt worden.
2. Externe werkgeverscoaching: De werkgever is zelf verantwoordelijk voor de begeleiding op de werkplek aan de werknemer. Hierbij wordt de werkgever ondersteund door een externe coach (volgens het ‘coach-de-coach’ principe). Doel is dat de werkgever zo snel mogelijk zelf in staat is om de werknemer goed te kunnen begeleiden. De jobcoach geeft zowel de werkgever als de collega’s van de werknemer advies over de wijze van begeleiding gelet op de beperkingen van de werknemer. Argument daarbij is tevens dat werkgevers vaak aangeven dat ze niet teveel en te vaak externe

jobcoaches over de vloer willen hebben; het verstoort het werkproces. Daarom wordt een kortdurende ondersteuning aan de werkgever zelf gegeven, met het doel de werkgever - en de collega's van de werknemer - te leren hoe om te gaan met (de beperkingen van) de werknemer. Als werkgeverscoaching nog niet wenselijk/mogelijk is, bestaat de mogelijkheid om een externe jobcoach aan te bieden die begeleiding op de werkplek geeft aan de werknemer. Hij helpt op de werkvloer met inwerken, maakt een persoonlijk begeleidings-/trainingsplan en is bereikbaar als er problemen of knelpunten ontstaan. In deze benadering staat de begeleiding van de werknemer centraal. Het blijft ook in dit geval wel de bedoeling dat toegewerkt wordt naar dat de werkgever gecoacht wordt om de werknemer zelf te kunnen gaan begeleiden. Deze externe jobcoach kan ook ingezet worden in uitzonderlijke gevallen als blijkt dat interne jobcoaching onvoldoende basis is voor een duurzame en succesvolle plaatsing.

Er worden uiteraard eisen gesteld aan de interne en de externe werkgevers- / jobcoach.
Voor de interne coach geldt dat deze een HARRIE training of een vergelijkbare training met succes afgerond moet hebben.
Voor de externe coach wordt er in beginsel uitgegaan van coaches die werkzaam zijn bij een door het UWV erkende jobcoachorganisatie. Maar ook coaches die anderszins erkend of gecertificeerd zijn en het college van oordeel is dat de betreffende coach beschikt over voldoende kwaliteiten om de noodzakelijke ondersteuning te bieden, kunnen ingezet worden.
De coaching kan ook al ingezet worden tijdens de proefplaatsing voorafgaand aan het dienstverband.
Kaders voor hoogte en duur van de voorziening zijn in het zesde lid vastgelegd. Uitgangspunt is dat zowel de interne als de externe werkgevers- / jobcoaching op maat worden ingezet waarbij gekeken wordt naar de begeleidingsbehoefte. In alle gevallen wordt er naar gestreefd dat de begeleiding tijdelijk is en gedurende het traject in intensiteit afneemt totdat geen extra begeleiding meer nodig is.

Artikel 12 Subsidie plaatsingskosten
Indien nodig kan het college een extra subsidie verstrekken voor maximaal een jaar en maximaal €500,- per maand per persoon. Deze is bedoeld voor bijvoorbeeld extra interne begeleidingskosten in werkgelegenheidsprojecten waarbij meerdere personen tegelijkertijd worden geplaatst.

Artikel 13 Vervallen

Artikel 14 Scholing
Dit artikel maakt het voor het college mogelijk om scholing aan te bieden indien noodzakelijk in het kader van de arbeidsinschakeling of in het kader van een participatieplaats.

Startkwalificatie
Onder startkwalificatie wordt verstaan een havo of VWO-diploma of een diploma van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), niveau twee. Scholing kan worden aangeboden aan personen met of zonder een dergelijke startkwalificatie. Vooral voor personen zonder startkwalificatie kan scholing noodzakelijk zijn voor de re-integratie.

Scholing in combinatie met participatieplaats
Wanneer een persoon die in aanmerking is gebracht voor een participatieplaats niet over een startkwalificatie beschikt, dient het college aan deze persoon scholing of opleiding aan te bieden. Dit geldt vanaf zes maanden na aanvang van de werkzaamheden op de participatieplaats. De scholing of opleiding moet zijn gericht zijn vergroting van de kansen op de arbeidsmarkt. Het college hoeft aan een persoon alleen geen scholing of opleiding aan te bieden als dergelijke scholing of opleiding naar zijn oordeel de krachten of bekwaamheden van de persoon te boven gaan of als naar zijn oordeel scholing of opleiding niet bijdraagt aan vergroting van de kans op inschakeling in het arbeidsproces van de persoon. Dit volgt uit artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet.

Artikel 15 Subsidie vrijwilligerswerk
Om de mogelijkheden voor vrijwilligerswerk in stand te houden kan aan organisaties waar vrijwilligers werken een subsidie worden verstrekt.

Artikel 16 Subsidie voormalige ID-ers
In 1999 is de regeling In- en Doorstroombanen (ID-regeling) geïntroduceerd. Met deze regeling zijn gesubsidieerde banen in zowel de collectieve als ook de gesubsidieerde sector gerealiseerd. Met de invoering van Wet Werk en Bijstand in 2004 is de voormalige ID-regeling komen te vervallen. De

gemeente is daarmee verantwoordelijk geworden voor de vormgeving van het beleid op het gebied van gesubsidieerde arbeid. Dit artikel biedt de grondslag voor het verstrekken van een subsidie aan werkgevers van voormalige ID-ers.
Als gevolg van door het Rijk opgelegde bezuinigingen is afbouwen van deze subsidies noodzakelijk. In de in november 2011 door de raad vastgestelde Contourennota is de doorwerking van deze bezuinigingen uitgewerkt. Een belangrijk punt daarin vormen de ID-banen. Uitgangspunt is dat per 1 juli 2012 de werkgevers de loonwaarde van de ID-er zelf moeten gaan betalen. De gemeente subsidieert niet meer de volledige kosten maar vult de loonwaarde aan.

Artikel 17 Aanvullende vergoeding kinderopvang
Dit artikel maakt het voor het college mogelijk om, indien noodzakelijk, aanvullende subsidie ter financiering van kinderopvang te verstrekken. Indien het beschikbare budget van de voorliggende voorziening uitgeput zou blijken te zijn, biedt dit artikel de mogelijkheid om vanuit de Participatiewet aanvullend middelen in te zetten.

Artikel 18 Vergoeding overige noodzakelijke kosten
Het komt incidenteel voor dat de belanghebbende extra kosten moet maken in het kader van arbeidsinschakeling. Dit artikel maakt het mogelijk dat het college noodzakelijke kosten die niet door een voorliggende voorziening worden afgedekt, kunnen worden verstrekt. Hierbij kan bijvoorbeeld aan kosten voor werkplekaanpassingen gedacht worden.

Artikel 19 Overige voorzieningen
Dit artikel maakt het mogelijk dat het college ook andere voorzieningen dan hierboven reeds genoemd kan aanbieden.

Artikel 20 Uitbreiding doelgroep
De voorzieningen kunnen op grond van dit artikel ook ingezet worden voor een bredere doelgroep, te weten de doelgroep van de Wet participatiebudget.

Artikel 21 Hardheidsclausule
Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 22 Intrekking oude regeling en overgangsrecht,
In dit artikel is onder andere het overgangsrecht neergelegd. Het kan voorkomen dat personen een voorziening toegekend hebben gekregen op grond van de vorige re-integratieverordening, die niet meer voldoet aan de voorwaarden uit deze verordening. Hierbij kan worden gedacht aan de situatie waarin de vorige re-integratieverordening voorzieningen bevat die na inwerkingtreding van deze verordening niet meer worden verstrekt. Ook is het denkbaar dat een persoon op grond van de vorige re-integratieverordening wel in aanmerking zou komen voor een voorziening, maar door inwerkingtreding van deze verordening niet meer. De toegekende voorziening zou dan op grond van artikel 8, eerste lid, van deze verordening moeten worden beëindigd. Om dit te voorkomen is in artikel 22, derde en vierde lid, geregeld dat dergelijke voorzieningen worden behouden voor een bepaalde duur. De Individuele plaatsingsbevorderende (IP) subsidie en de Uitloop-loonsuppletie-subsidie worden behouden voor de duur dat deze zijn verstrekt. De €JOB-premie voor parttime betaald werk, en de subsidie vrijwilligerswerk voor de organisatie en de bijbehorende onkostenvergoeding vrijwilligerswerk (Eurojob) voor de vrijwilliger worden behouden voor de duur van drie maanden gerekend van 1 januari 2015, of - als dit eerder is - voor de duur dat deze zijn verstrekt. Dit uiteraard voor zover wordt voldaan aan de voorwaarden uit de vorige re-integratieverordening. Wordt niet meer aan die voorwaarden voldaan, dan moet de voorziening worden beëindigd, bijvoorbeeld als een persoon geen aanspraak meer heeft op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling.
Ten aanzien van deze voortgezette voorzieningen blijft de ‘oude’ Re-integratieverordening van toepassing (artikel 22, vijfde lid, van deze verordening).

Daarnaast worden soms in het kader van een werkgelegenheidsproject overkoepelende afspraken met werkgevers gemaakt waar de inzet van IP-subsidie onderdeel van uitmaakt. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de INU projecten. Het tweede lid van dit artikel regelt dat als deze schriftelijke afspraken voor 1 januari 2015 gemaakt zijn maar de IP subsidie pas in 2015 ingezet (verleend) gaat worden, artikel 10 van de ‘oude’ re-integratieverordening van toepassing blijft, zodat het inzetten van de IP-subsidie voor deze gevallen in 2015 mogelijk blijft.

Artikel 23 Inwerkingtreding en artikel 24 Citeertitel
Deze artikelen spreken voor zich.

Titel/onderwerp: **Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing Re-integratieverordening**

Raadsadviseur: B. Kranenborg Telefoonnr: 3775956 bas.kranenborg@arnhem.nl

Van:	College	Ambtenaar:	Gerard Fidder
Portefeuillehouder:	Mw. I. van Burgsteden	Telefoonnr:	026-3772303
		E-mailadres:	gerard.fidder@arnhem.nl
Doel activiteit	Informatief / meningsvormend		
Toelichting	Het college biedt de raad het voorstel: "Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing Re-integratieverordening" aan, om vast te stellen. **Achtergrond** Bij de invoering van de Participatiewet in 2015 hebben de gemeente Arnhem en de samenwerkende regiogemeenten besloten geen gebruik te willen maken van het instrument Nieuw beschut werk. Inmiddels is het gebruik van dit instrument door het Rijk bij wet per 1 januari 2017 geregeld. **Voorstel** Het voorstel geeft uitvoering aan de wettelijke verplichting om mensen met een indicatie Nieuw beschut werk een dienstverband beschut werk aan te bieden. Hiertoe moet de re-integratieverordening gewijzigd worden. Ook de regeling t.a.v. werkgevers/jobcoaching wordt aangepast. **Kanttekeningen** Het voorstel leidt tot extra kosten. In 2017 worden deze gedekt uit het Participatiebudget. De voorgestelde aanpak wordt uiterlijk in september 2017 geëvalueerd, waarbij financiële dekking van dit (verplichte) instrument een belangrijk aandachtspunt zal zijn. Zonodig zal een alternatief dekkingsvoorstel voorgelegd worden. Belangstellenden zijn uitgenodigd om aanwezig te zijn en desgewenst in te spreken.		
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Beslissen of het voorstel kan worden doorgeleid naar de besluitvormende fase.		
Spreekrecht publiek	Ja		
Behandeladvies	Technische vragen dienen voorafgaand aan de bespreking te worden gesteld. U bent in de gelegenheid informatieve vragen te stellen aan (eventuele) insprekers en aan de portefeuillehouder. Na afronding van de informatieve fase wordt gestart met de meningsvormende fase. Deze fase bestaat uit twee termijnen: 1e termijn: fracties geven hun standpunt weer, te beginnen met de fracties die tegen het voorstel zijn of het voorstel willen wijzigen. Interrupties zijn toegestaan. 2e termijn: Na de reactie van de portefeuillehouder wordt de discussie gevoerd.		
Bijlagen			

Raadsvoorstel			
Memo "beleid en aanpak Nieuw beschut werk, n.a.v. wettelijke verplichtstelling", d.d. 09-03-17			
Verordening tot wijziging van de re-integratieverordening gemeente Arnhem			
Re-integratieverordening gemeente Arnhem 2015 (geconsolideerde versie)			

Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing re-integratieverordening'

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	8 mei 2017
Zaaknummer:	115803
Portefeuillehouder:	Mw. I. van Burgsteden

Raadskameradvies:

Aan de gemeenteraad, 4 april 2017

Toezegging
Wethouder van Burgsteden zegt toe:
- uit te zoeken wat de Arnhemse definitie van de 'werkervaringsplaats' is in relatie tot de eerdere uitspraken van minister Asscher.
- direct melding te doen aan de raad als een wachtlijst dreigt te ontstaan.
- de evaluatie/monitoring - 1e ijkmoment sept. 2017 - breed op te zetten met relevante gegevens als budgetbewaking, aantal aanvragen en indicaties, aantal uren per geindiceerde, inkomenseffecten, waar komen de mensen terecht en hoe duurzaam is die plaatsing etc.

Moties en amendementen
De fractie van de PvdA overweegt een amendement om te garanderen dat iedereen met een indicatie een werkplek krijgt en er geen wachtlijsten kunnen ontstaan.
De fractie van de VVD overweegt een motie om de uitvoering (beter) te kunnen monitoren t.b.v. de evaluatie in september 2017.
De fractie van de SP overweegt een motie/amendement om helderder te krijgen wat het voorstel nu precies inhoudt. De fractie vindt het voorstel verwarrend waar het bijv. gaat om de interpretatie van termen als activerend werk, beschut werk en werkervaringsplaats.
De fractie van GroenLinks overweegt steun aan het amendement van de PvdA.
De overige fracties zijn in principe positief, wachten de evt. moties en amendementen af en bespreken het voorstel nog in de fractie.

Conclusie
De fractie van de Arnhemse Ouderenpartij was niet bij de raadskamervergaderingen aanwezig.
De voorzitter constateert met instemming van de raadskamer dat de meningsvormende fase is afgerond. Het voorstel wordt doorgeleid naar de besluitvorming.

De raadsadviseur,

B. Kranenborg

De voorzitter,

Y. van Hamersveld

Aan de raadsleden van de Gemeente Arnhem
Per e-mail raadsleden@arnhem.nl

Datum
24 april 2017

Behandeld door
Paul Lempens

Briefnummer
ISN-170424-001

Doorkiesnummer

Geachte gemeenteraadsleden,

Op 8 mei neemt u besluiten over de inrichting van Nieuw Beschut Werk. Dit is inmiddels een wettelijke verplichting waar u middels het wijzigen van de verordening aan gaat voldoen.

Ons is duidelijk gebleken dat u en andere gemeenten worstelen met de verplichting en dat u zoekende bent.
Op de manier waarop uw gemeente dit beschrijft, wordt op geen enkele manier helder wat de mensen uit de doelgroep precies gaan doen. Het is vooral een procesmatige verhandeling zonder dat er ook maar sprake is van een **menselijke invalshoek**.

De FNV vindt dat deze groep een eigen landelijke cao beschut verdient en zijn, ook omdat het tijdelijk werk betreft, niet blij met de toepassing van de ABU **cao**.
Arnhem lijkt zich er zo makkelijk mogelijk vanaf te willen maken. Het is nog maar de vraag of de stichting die u benoemd wel de ABU cao mag hanteren. Dat is een eerste kwestie om goed te regelen.

Uit het stuk is af te leiden dat de werknemers beschut werk het wettelijk uurloon gaan verdienen. Met de beperkte arbeidsduur en de tijdelijkheid zullen zij niet uit de uitkering geraken. Men blijft, ondanks dat men werkt, afhankelijk van deze en andere minimaregelingen en de bijbehorende bureaucratie.
Natuurlijk is het goed dat men een deel van het inkomen zelf kan verdienen, maar waar is het **perspectief** voor deze groep werknemers qua inkomen en werkzekerheid?

Hoeveel **plekken** worden er gerealiseerd dit jaar door de gemeente Arnhem?
Hoe is de **medezeggenschap** voor deze mensen geregeld?
Op **welke plaatsen** gaan de geïndiceerde werknemers aan het werk, en hoe wordt getoetst dat de werkomgeving, werkdruk en begeleiding **passend** is?
Wat is uw precieze **definitie** van beschut werk, buiten het feit dat het door een geïndiceerde werknemer wordt verricht in een bepaald dienstverband?

Secretariaat
Boerhaavelaan 1
2713 HA Zoetermeer

Postbus 3010
2700 KT Zoetermeer

T 0900 22 825 22
F (079) 35 21 226

I www.fnv.nl
KvK 40 41 06 96

Op basis van de huidige informatie kunnen we niet vaststellen of het werk dat u gaat aanbieden aan deze personen kan worden gekwalificeerd als “werk in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden”. Hoe gaat de gemeente concreet zorgen voor dit werk? Tot nu toe wordt alleen beschreven waar het kan worden ingekocht.

Het geheel komt over als een ‘houtje –touwtje’ constructie. Het dienstverband kun je bij partij X inkopen, de begeleiding bij Y en het werk bij Z. Wie is er straks **verantwoordelijk** voor deze kwetsbare mensen? Waarom zo ingewikkeld organiseren?

Wij hopen dat u onze zorgen kunt wegnemen, de vragen wil beantwoorden en de gemeenteraad hierover gaat informeren. Deze brief is afgestemd met de FNV-bestuurder en kaderleden sociale werkvoorziening, Lokaal FNV en onze vertegenwoordiger in het Werkbedrijf Midden-Gelderland. U kunt hen aanhouden als contactpersonen inzake Nieuw Beschut Werk, onder andere via e-mail adres paul.lempens@fnv.nl

Met vriendelijke groeten,

Peter Wiechmann
Teamleider SW
FNV

GROENLINKS

17A10

Amendement: Maximale wachttijd beschut werk CONCEPT

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 8 mei 2017 bij het agendapunt 'Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing Re-integratieverordening',

Constaterende dat:

- Het college voorstelt geen extra dienstbetrekkingen beschut werk te realiseren bovenop het aantal geraamde beschutte werkplekken;

Overwegende dat:

- Van een persoon van wie is vastgesteld dat deze in aanmerking komt voor een beschutte werkplek, de dienstbetrekking binnen redelijke termijn moet kunnen aanvangen;
- Een wachttijd van drie maanden het college en de gemeenteraad wel de mogelijkheid geeft maatregelen te nemen naar aanleiding van overschrijding van het geraamde aantal beschutte werkplekken, bijvoorbeeld financieel of in de verordening;

Besluit:

Toe te voegen aan artikel 9, lid 5 van de re-integratieverordening gemeente Arnhem 2015:

> "Tenzij een persoon langer dan drie maanden wacht op aanvang van de dienstbetrekking beschut werk sinds vastgesteld is dat de persoon in aanmerking komt voor deze dienstbetrekking."

Mark Coenders
GroenLinks

3.2

17A11

Amendement: " Arnhem doet recht aan de werkervaringsplaats"

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op maandag 8 mei 2017 bij het agendapunt "Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing van de Re-integratieverordening";

Constaterende dat:

- Een werkervaringsplaats volgens de inspectie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) gericht is op leren en niet op werken;
- Het hierbij gaat om het doelgericht opdoen van ervaring, kennis en vaardigheden;
- Er juridisch gezien sprake is van een arbeidsovereenkomst met recht op het wettelijk minimumjeugdloon als hiervan geen sprake is;
- Het aantal misstanden voor de inspectie SZW reden was in 2016 een plan te ontwikkelen om misbruik van stages en werkervaringsplekken te bestrijden;
- De inspectie SZW streng toeziet op de juiste invulling van de werkervaringsplaats;
- In de voorliggende verordening het begrip werkervaringsplaats summier wordt omschreven.

Overwegende dat:

- Werkervaringsplekken moeten worden ingevuld waarvoor ze zijn bedoeld, en misstanden ook in Arnhem moeten worden voorkomen;
- Deelnemers moeten worden beschermd voor een onjuiste invulling van de werkervaringsplaats;
- Het concreet vermelden van het lerende aspect duidelijk maakt wat Arnhem verwacht van werkgevers en daarin bijdraagt aan de het bevorderen van het bewustzijn, in lijn met de aanpak van de inspectie SZW.

Besluit:

Aan artikel 8, lid 9, betreffende "Participatieplaats/werkervaringsplaats", tekst (vetgedrukt) toe te voegen in de tweede zin onder lid 9, zodat de zin als volgt luidt: "Onder werkervaringsplaats wordt hier verstaan een additionele werkplek, niet zijnde een participatieplaats, waarbij personen met behoud van uitkering werkervaring kunnen opdoen **en het leeraspect centraal staat**".

Paulien Lunter — Guus van der Laak

Fractie SP — Fractie Arnhem Centraal

PARTIJ VAN DE ARBEID

17A12

Amendement Niet wachten op beschut werk

De gemeenteraad van de gemeente Arnhem, bijeen op 8 mei 2017 ter besluitvorming over Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing Re-integratieverordening,

Constaterende dat

- Beschut werk zich kenmerkt door een hoge mate van structurele ondersteuning en aanpassingen van het werk.
- Er door de overheid geen maximaal aantal plekken beschut werk per gemeente is vastgesteld.
- In de memo aangegeven wordt dat er kans is dat alle plekken benut worden en dat de wethouder aangaf dat dit nog lang niet aan de orde is omdat er pas 1 persoon een indicatie beschut werk heeft.
- De noodzaak voor een wachtlijst door bovenstaande niet bewezen is

Overwegende dat

- Mensen met een indicatie beschut werk niet zomaar vrijwilligerswerk of dagbesteding kunnen doen, omdat extra zware begeleiding en een aangepaste beschutte werkomgeving cruciaal zijn om het werk te kunnen uitvoeren.
- Nu nog niet ingeschat kan worden of er daadwerkelijk een wachtlijst ontstaat, omdat niet bekend is hoeveel indicaties beschut werk komende maanden worden afgegeven.
- Het college tijdens de informatieve bespreking heeft voorgesteld bij dreigende wachtlijst terug te komen naar de raad.
- De PvdA vindt dat iedereen recht heeft op beschut werk omdat gewoon werk met een fatsoenlijk salaris en goede werkomstandigheden mensen echt onderdeel doet zijn van onze samenleving.

Besluit:

Als beslispunt toe te voegen:

- Bij dreigende wachtlijst met de raad te bepalen hoeveel extra beschutte werkplekken kunnen worden gerealiseerd.
- Art 9.5 te wijzigen in: Zodra het geraamde aantal beschut werkplekken bereikt is, te besluiten hoeveel extra beschut werkplekken gerealiseerd kunnen worden.

Ria de Vries
PvdA

3.2

17M17

SP GROENLINKS Arnhem Centraal Voorheen Zuid Centraal

Motie: "Actief benaderen van de doelgroep Nieuw beschut werk"

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op maandag 8 mei 2017 bij het agendapunt "Nieuw beschut werk, werkgevers/jobcoaching en aanpassing van de Re-integratieverordening";

Constaterende dat;

- Beschut werk vanaf 1 januari 2017 verplicht is gesteld door de Rijksoverheid;
- Niet alleen de gemeente mensen voordraagt aan het UWV voor een indicatie, maar mensen nu ook zelf de indicatie kunnen aanvragen;
- De gemeente hulpverleners actief heeft geïnformeerd over het nieuwe beleid maar de mensen waarom het gaat niet;
- Het college ervan uitgaat dat mensen die mogelijk in aanmerking komen voor Nieuw beschut werk, zichzelf melden bij het UWV;
- Het college aangeeft dat er nog weinig aanmeldingen zijn gedaan voor beschut werk.

Is van mening dat;

- Niet van iedereen die voor beschut werk in aanmerking komt, kan en mag worden verwacht dat hij zich op eigen initiatief meldt bij het UWV;
- De kans groot is dat deze groep onzichtbaar blijft doordat zij niet actief op de hoogte is gesteld van het nieuwe beleid en/of niet in staat is zich zelf bij het UWV te melden;
- Van de gemeente Arnhem daarom geen passieve, maar een actieve, ondersteunende houding verwacht mag worden.

Verzoekt het college;

Personen die voor beschut werk in aanmerking komen actief te informeren over de gewijzigde manier van aanmelding voor beschut werk bij het UWV en de raad een terugkoppeling te geven van de ondernomen acties en de effecten daarvan bij de evaluatie van het nieuwe beleid rond september 2017.

En gaat over tot de orde van de dag;

Paulien Lunter	Mark Coenders	Guus van der Laak
Fractie SP	Fractie GroenLinks	Fractie Arnhem Centraal

Politieke Maandag (b)

Dossiernummer	250
Vertrouwelijk	Ja
Vergaderdatum	8 mei 2017
Agendapunt	3.3
Omschrijving	Openen en vaststellen van een grondexploitatie uitbreiding oostzijde winkelcentrum Presikhaaf
Organisatieonderdeel	Cluster Beleid en Regie
Steller	Thor Smits
Portefeuillehouder	Ine van Burgsteden
Fatale termijn	1 januari 0001
Behandelresultaat	

Geagendeerd	Vergaderdatum
College Burgemeester en Wethouders	28 maart 2017
Politieke Maandag (i/m)	10 april 2017
Politieke Maandag (b)	**8 mei 2017**

Besluit van	8 mei 2017
Zaaknummer	130040

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

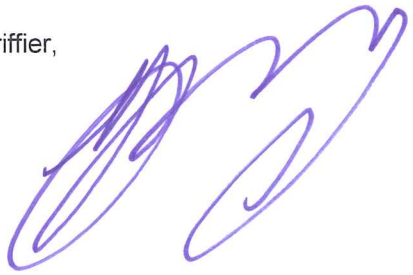
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 maart 2017, Cluster Beleid en Regie nummer: 130040;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet;

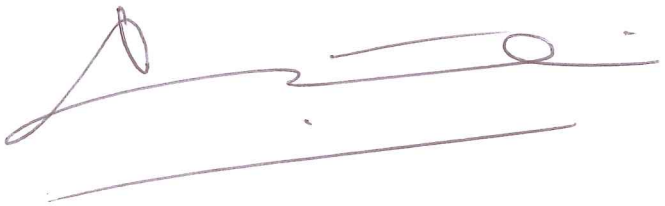
besluit:

1. Openen en vast te stellen van een grondexploitatie uitbreiding oostzijde winkelcentrum Presikhaaf.
2. Herinvesteren in het gemeentelijk openbaar gebied rondom het winkelcentrum (vooral de parkeerterreinen) van het netto resultaat van deze grondexploitatie (verkoopprijs minus de kosten bouwrijp maken).
3. Akkoord gaan met bijgevoegde begrotingswijziging.

De griffier,

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 130040

ONDERWERP: Winkelcentrum Presikhaaf

Voorstel

1. Openen en vast te stellen van een grondexploitatie uitbreiding oostzijde winkelcentrum Presikhaaf .
2. Herinvesteren in het gemeentelijk openbaar gebied rondom het winkelcentrum (vooral de parkeerterreinen) van het netto resultaat van deze grondexploitatie (verkoopprijs minus de kosten bouwrijp maken).
3. Akkoord gaan met bijgevoegde begrotingswijziging.

Inleiding

Winkelcentrum Presikhaaf is in de afgelopen jaren in kwaliteit en omzet achteruit gegaan. De inrichting en uitstraling voldoen niet meer aan de eisen van de tijd. Er is sprake van achterstallig onderhoud, zowel van het winkelcentrum als van de omliggende openbare ruimte. Het winkelcentrum, met een bovenwijkse functie, is in eigendom van Wereldhave. Het omliggende gebied, bestaande uit parkeerterreinen en toeleidende wegen, is in eigendom en beheer van de gemeente.

Medio 2015 heeft vastgoedfonds Wereldhave het winkelcentrum Presikhaaf van eigenaar Corio overgenomen. Wereldhave heeft grote plannen met het winkelcentrum. Zij wil de komende jaren maar liefst 25 miljoen investeren in de broodnodige revitalisering. Hiertoe heeft Wereldhave een plan opgesteld met enerzijds een herschikking van de grote winkelketens om een betere "loop" in het centrum te krijgen, en anderzijds een uitgebreide fysieke modernisering van het winkelcomplex.

De bijgevoegde uitwerking *Revitalisering winkelcentrum Presikhaaf (architectenbureau van der Goes)* en het *Schetsontwerp & Visie winkelcentrum Presikhaaf (landschapsbureau Stijlgroep)* geven een indruk van de revitaliseringsplannen. Per saldo zal het winkelcentrum in omvang iets kleiner worden, maar met een aanzienlijk hoger kwaliteitsniveau. Op deze wijze kan het winkelcentrum weer op de kaart worden gezet als hèt stadsdeelcentrum van Arnhem Noord en omgeving.

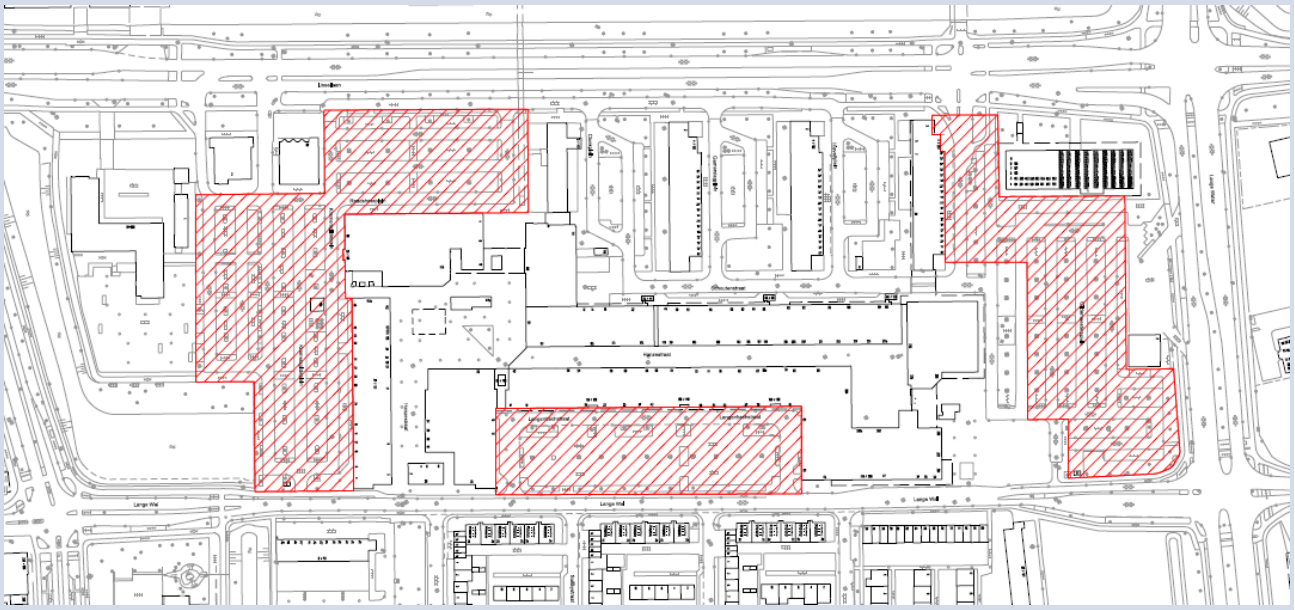
Om deze plannen mogelijk te maken heeft Wereldhave de samenwerking met de gemeente Arnhem gezocht. Immers, behalve het winkelcentrum zelf, kent ook de omliggende infrastructuur een grote mate van achterstallig onderhoud. Het geplande onderhoud aan de parkeerterreinen is door de gemeente in afwachting van de nieuwe plannen uitgesteld. Ook is de riolering in het gebied grotendeels afgeschreven en is binnen afzienbare tijd aan vervanging toe. Deels is voor deze onderhouds- en vervangingswerkzaamheden geld beschikbaar in de reguliere vervangingsbudgetten. De beschikbare middelen zijn echter niet voldoende om alle gewenste werkzaamheden gelijktijdig met de revitalisatie van het winkelcentrum aan te kunnen pakken.

Arnhem GEMEENTE

Om de herschikking van de grote winkelketens mogelijk te maken is aan de oostzijde van het complex een beperkte uitbreiding van het huidige HEMA-pand nodig. Hiertoe wil Wereldhave op deze plek een strook grond van de gemeente kopen (zie bijlage tek.nr. 2016-GEO-00428). Om de grond bouwrijp te kunnen leveren moeten enkele kabels en leidingen en een deel van de riolering worden omgelegd.

Omdat tot nu toe onvoldoende dekking is gevonden om het onderhoudsniveau van het omliggende gemeentelijke openbare gebied op het gewenste peil te krijgen, vraagt Wereldhave aan de gemeente om het netto resultaat van deze grondverkoop te herinvesteren in het openbaar gebied rondom het winkelcentrum, met name de openbare parkeerterreinen van het winkelcentrum zoals aangegeven in figuur 1. De openbare ruimte functioneert immers ook als het visitekaartje van het Winkelcentrum.

Een andere wens van Wereldhave in het kader van de vernieuwing is een nieuwe aansluiting van het parkeerterrein Gildemeesterplein op de Lange Wal. Deze wens vereist een zorgvuldig proces met bewoners.

Figuur 1: openbare parkeerplaatsen t.b.v. winkelcentrum Presikhaaf

Beoogd effect

1. Revitalisering door Wereldhave van het (stadsdeel) winkelcentrum Presikhaaf

Argumenten

1.1 Revitalisering van het winkelcentrum door Wereldhave is dringend gewenst.

Het winkelcentrum functioneert momenteel matig. Vernieuwing is nodig. De huidige situatie heeft tot gevolg dat de bezoekersaantallen van het winkelcentrum zijn teruggelopen en dat veel kleinere winkeliers zijn gestopt. Er is leegstand ontstaan. Enkele grotere partijen, waaronder HEMA, Blokker, Bart Smit en AH hebben aangegeven ook te zullen vertrekken als er niets gebeurt. Door medewerking aan de grondverkoop te verlenen stelt de gemeente Wereldhave in staat om aan de slag te gaan met de benodigde revitalisering van het Winkelcentrum Presikhaaf.

1.2 Voorkomen van verdere achteruitgang van het openbaar gebied rond het winkelcentrum.

Met de revitalisatie van het winkelcentrum is het ook wenselijk om het omliggende openbaar gebied (vooral de parkeerterreinen) op te pakken en her in te richten. De huidige staat is slecht en voldoet niet aan de huidige beheereisen. Nu investeren in het openbaar gebied voorkomt verder afglijden en helpt Wereldhave in haar streven om nieuw leven in het winkelcentrum Presikhaaf te blazen.

Ook wordt momenteel nabij het winkelcentrum Presikhaaf hard gewerkt aan de transformatie van de Rijkswaterstaattoren naar circa 300 wooneenheden voor studenten. Na de zomervakantie 2017 is deze studentenhuisvesting gereed. Ook in dit licht bezien in het gewenst dat een nieuwe impuls aan het omliggende openbare gebied wordt gegeven.

1.3 *De planbegeleidingskosten en de locatie-eisen welke verband houden met respectievelijk de uitbreiding van het winkelcentrum en de inrichting van het openbaargebied dienen wettelijk anderszins verzekerd te zijn*

Door medewerking te verlenen aan het in procedure brengen van de ingediende Kleine Planologische Afwijking naar aanleiding van de aangevraagde omgevingsvergunning, ten behoeve van de uitbreiding aan de oostzijde van het winkelcentrum Presikhaaf (zijde Gildemeesterplein) volgens bijgevoegde door Wereldhave ondertekende anterieure overeenkomst, is het kostenverhaal anderszins verzekerd overeenkomstig artikel 6.12 lid 2, sub a Wro, maar wel onder de opschortende voorwaarde dat de Raad besluit om het netto resultaat van de verkoop te herinvesteren in het gemeentelijk openbaar gebied rondom het winkelcentrum Presikhaaf.

1.4 Onvoldoende middelen beschikbaar in reguliere beheerbudgetten

Op korte termijn zijn onvoldoende financiële middelen beschikbaar om, gelijktijdig met de revitalisatie van het winkelcentrum door Wereldhave, ook de omliggende gemeentelijke openbare ruimte weer op een acceptabel niveau te brengen. De kosten voor het opknappen van de openbare ruimte rond het winkelcentrum bedragen naar eerste inschatting ongeveer € 1,5 miljoen. Dit is exclusief eventueel noodzakelijke vervangingswerkzaamheden aan de riolering. Over deze vervanging moet nog worden besloten.

In totaal is op dit moment ongeveer € 700.000,- voor het gebied rond het winkelcentrum beschikbaar voor het uitvoeren van achterstallig onderhoud aan het asfalt (= € 250.000,-), het vervangen van de verlichting (= € 100.000,-) en aan gereserveerde BGB-gelden (= € 350.000,-). Het gebied rond het winkelcentrum is het laatste gebied in Presikhaaf waar in het kader van BGB de openbare ruimte nog moet worden aangepakt.

Met de verkoop van de gronden is een bedrag van € 1.000.000,- exclusief de verschuldigde btw gemoeid. De kosten voor het bouwrijp maken worden ingeschat op ongeveer € 500.000,- ex btw. Daarmee heeft de grondverkoop naar verwachting een netto resultaat van circa € 500.000,- ex btw. Herinvestering van dit bedrag in het gebied, tezamen met de nu beschikbare beheergelden en eventuele samenloopmogelijkheden met vervanging van de riolering (samenloopbesparing € 300.000,-), biedt de mogelijkheid om, gelijktijdig met de revitaliseren van het winkelcentrum zelf, het openbaar gebied weer op een acceptabel niveau te brengen zonder dat hiervoor de gemeentebegroting hoeft te worden aangesproken. De Raad dient hiertoe te besluiten.

Streven is om uiteindelijk de gehele openbaar ruimte rondom winkelcentrum Presikhaaf weer op basisniveau te krijgen. Uitgangspunt daarbij is dat de omvang en/of het tempo van de werkzaamheden wordt bepaald door de beschikbaarheid van financiële middelen.

Kanttekeningen

1.1 Beheerbudgetten zouden voldoende moeten zijn voor basisniveau

Vanuit de beheerbudgetten zou tijdig voldoende geld beschikbaar moeten zijn om de openbare ruimte (inclusief ondergrondse infrastructuur) op orde te houden. Omdat we in openbaar gebied te maken hebben met verschillende afschrijvingstermijnen kan het voor komen dat niet voor elk onderdeel tijdig geld beschikbaar is. Als voorbeeld: in het geval van het winkelcentrum is de riolering nog niet geheel afgeschreven (restlevensduur 5 tot 15 jaar). Daarmee is op korte termijn onvoldoende GRP-geld beschikbaar voor een algehele vervanging of renovatie, terwijl het asfalt nu dringend aan groot onderhoud toe is en het ook onverantwoord is om de lichtmasten nog langer te laten staan. Als op dit moment alleen het asfalt en de lichtmasten vernieuwd worden is de kans groot dat over enkele jaren de wegen weer opengebroken moeten worden om de riolering te vervangen.

Om onnodig overlast te voorkomen en op langere termijn efficiënt met beheermiddelen om te gaan is nodig om waar mogelijk naar samenloop te zoeken ondanks dat dat soms op gespannen voet staat met afschrijvingstermijnen. De huidige initiatieven van Wereldhave voor het winkelcentrum zijn een legitieme en natuurlijke aanleiding om nu ook in de omliggende openbare ruimte te investeren, ondanks dat wellicht nog niet alle onderdelen geheel zijn afgeschreven. Ook de transformatie van de Rijkswaterstaattoren Presikhaaf naar studentenhuisvesting is een reden om nu in het openbaar gebied te willen investeren. Dit vereist echter wel een voorinvestering en kost extra geld.

In de overeenkomst met Wereldhave is slechts de bepaling opgenomen dat de gemeente het voordeel dat zij behaalt met de grondtransactie investeert in het openbare gebied. Over het opknappen van het openbaar gebied wordt nu nog geen besluit genomen.

Financiën

Met de verkoop van de gronden (zie bijlage tek.nr. 2016-GEO-00428) is een bedrag van € 1.000.000,- ex btw euro gemoeid. Daarnaast wordt er een bijdrage van de ontwikkelaar verwacht van € 245.000,=. De kosten voor het bouwrijp maken en de invulling van de locatie-eisen worden ingeschat op ongeveer € 745.000,-.ex btw Daarmee heeft de grondexploitatie naar verwachting een netto resultaat van circa € 500.000,-.Voorgesteld wordt om het netto resultaat te reserveren voor de herinrichting van de openbare ruimte rond het winkelcentrum Presikhaaf.

Het openen en vaststellen van een grondexploitatie (incl. de begrotingswijziging) is een raadsbevoegdheid die via deze raadsnota wordt voorgelegd. Zodra het resultaat van deze grondexploitatie is bepaald, zal via een verzamelbesluit dit bedrag worden overgeheveld naar het project herinrichting openbare ruimte rond winkelcentrum Presikhaaf.

Uitvoering

Na een positief besluit door de Raad over de herinvestering van het netto resultaat van de grondverkoop zal de bijgevoegde verkoopovereenkomst namens het college worden getekend. Wereldhave streeft ernaar om in mei met de geplande uitbreiding te starten. Op de plek van de uitbreiding komen twee supermarkten die in november in bedrijf worden genomen. Wereldhave zal vervolgens fasegewijs (van oost naar west) de vernieuwing van het winkelcentrum doorvoeren.

Communicatie

In het kader van de planontwikkeling en de voorbereidingen zijn in het afgelopen jaar door Wereldhave verschillende bijeenkomsten voor winkeliers en omwonenden georganiseerd. Zo zijn het concept voor de vernieuwing en later de voorontwerpen in aparte sessies met winkeliers en omwonenden besproken. Ook heeft Wereldhave in het afgelopen jaar met alle verenigingen van eigenaren van de omliggende appartementencomplexen van het winkelcentrum gesprekken gevoerd. Deze verenigingen hebben ingestemd met de plannen van Wereldhave voor vernieuwing. In april presenteert Wereldhave haar plannen aan het wijkplatform Presikhaaf. Verder communicatie over het project zal in overleg met het wijkteam worden opgepakt.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Raadsvoorstel Winkelcentrum Presikhaaf
- Uitwerking Revitalisering winkelcentrum Presikhaaf (architectenbureau van der Goes)
- (Concept) Schetsontwerp & Visie winkelcentrum Presikhaaf (landschapsbureau Stijlgroep)
- Tek.nr. 2016-GEO-00428
- Begrotingswijziging

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

n.v.t.

Besluit van	28 maart 2017
Zaaknummer	130040

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

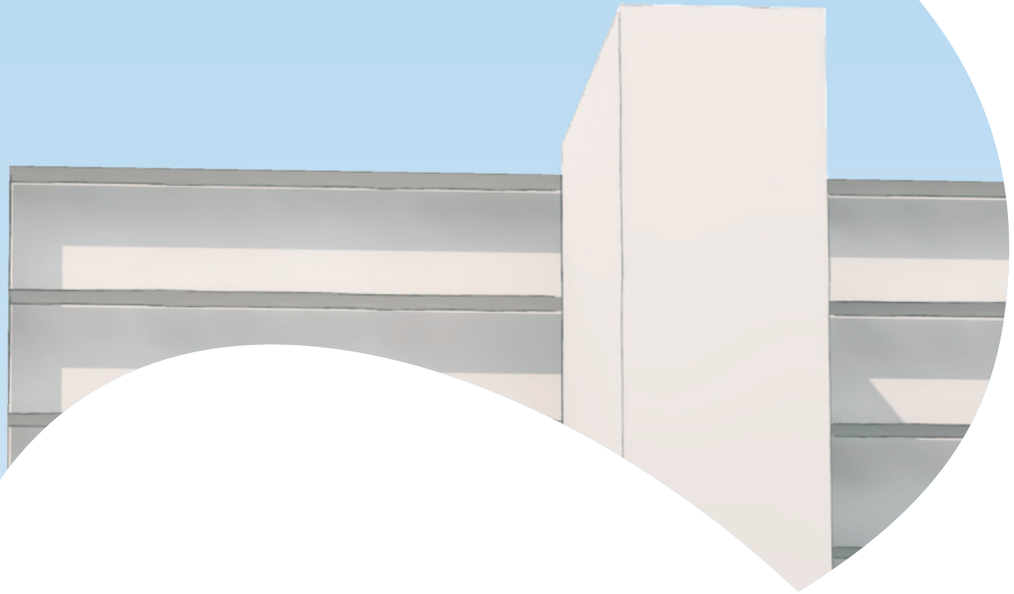
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 maart 2017, Cluster Beleid en Regie nummer: 130040;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet;

besluit:

1. Openen en vast te stellen van een grondexploitatie uitbreiding oostzijde winkelcentrum Presikhaaf.
2. Herinvesteren in het gemeentelijk openbaar gebied rondom het winkelcentrum (vooral de parkeerterreinen) van het netto resultaat van deze grondexploitatie (verkoopprijs minus de kosten bouwrijp maken).
3. Akkoord gaan met bijgevoegde begrotingswijziging.

De griffier, De voorzitter,

buro van der goes

architectuur en stedenbouw

Projectnummer
1187

Versie
VO_09

Datum
26/05/16

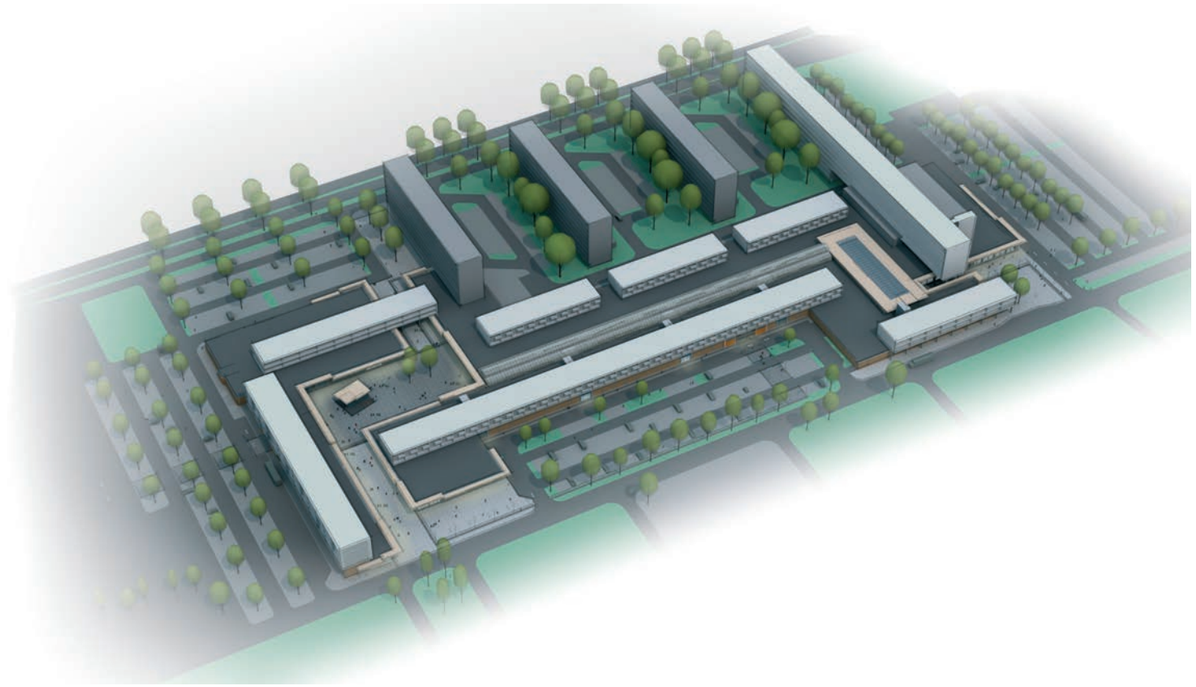
Onderwerp
VO

Projectnaam
Revitalisatie winkelcentrum Presikhaaf

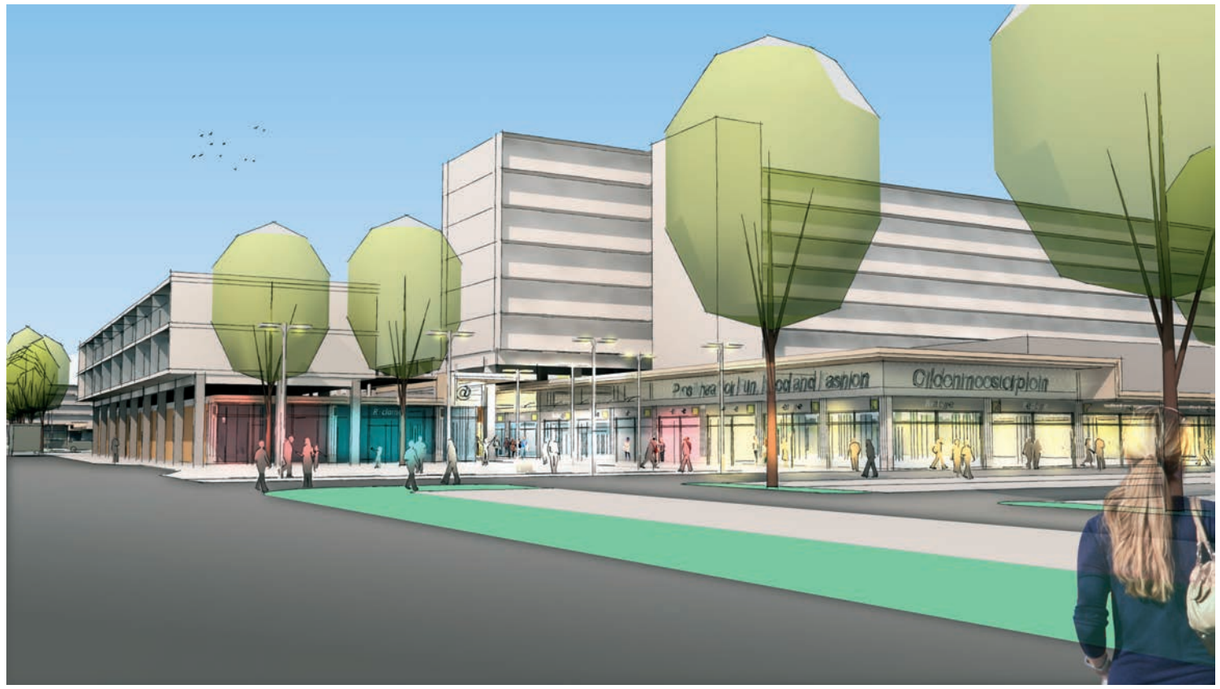
Plaats
Arnhem

Opdrachtgever
Wereldhave i.c.m. NEOO

Utrechtseweg 8a, 1213 TS Hilversum, T 035 623 24 25,
info@burovandergoes.nl, www.burovandergoes.nl

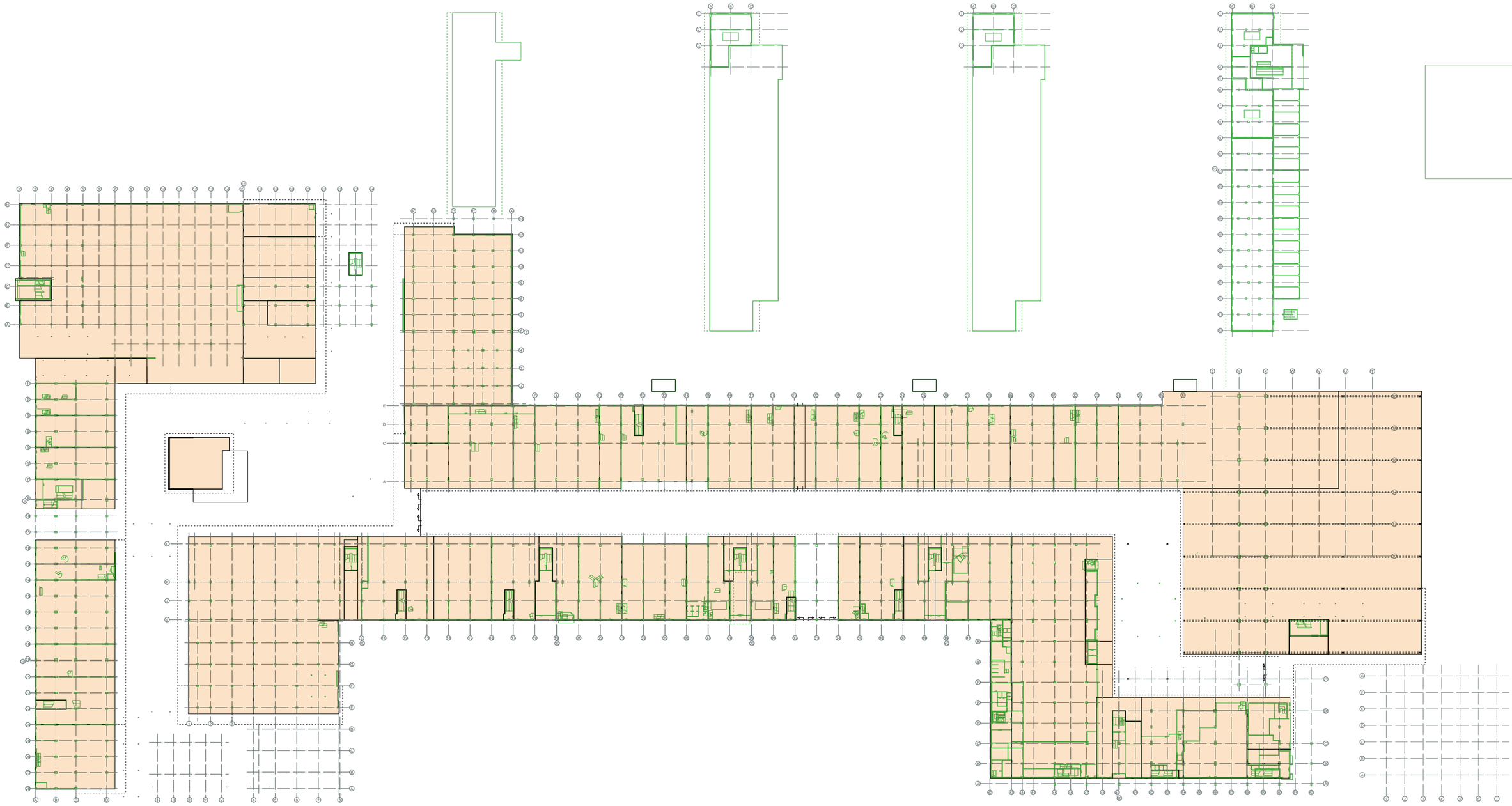

Gildenmeesterplein
Reclame

Reclame

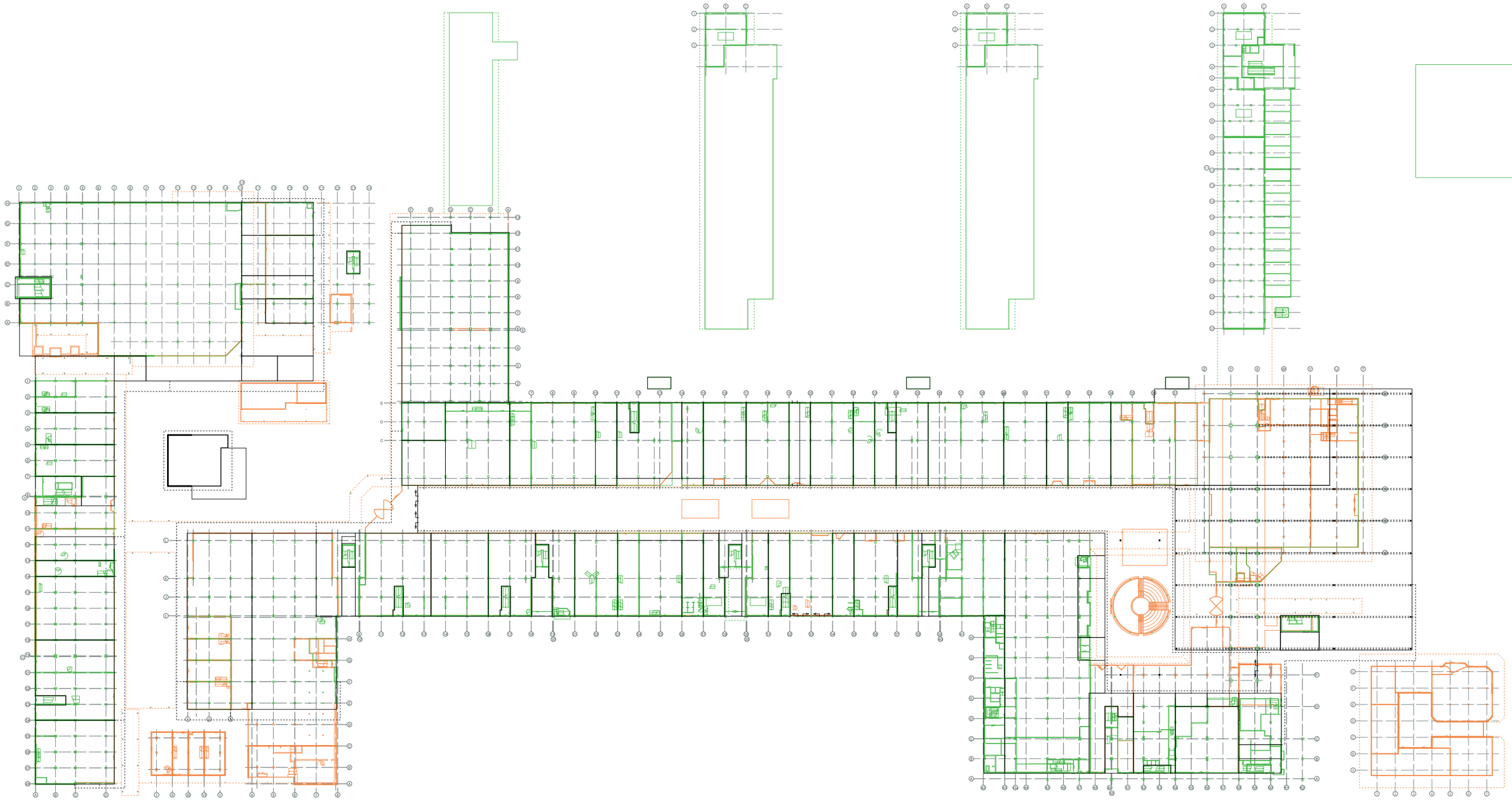

Reclame

Reclame

Plattegronden

A3 schaal 1:1000

bestaand slopen

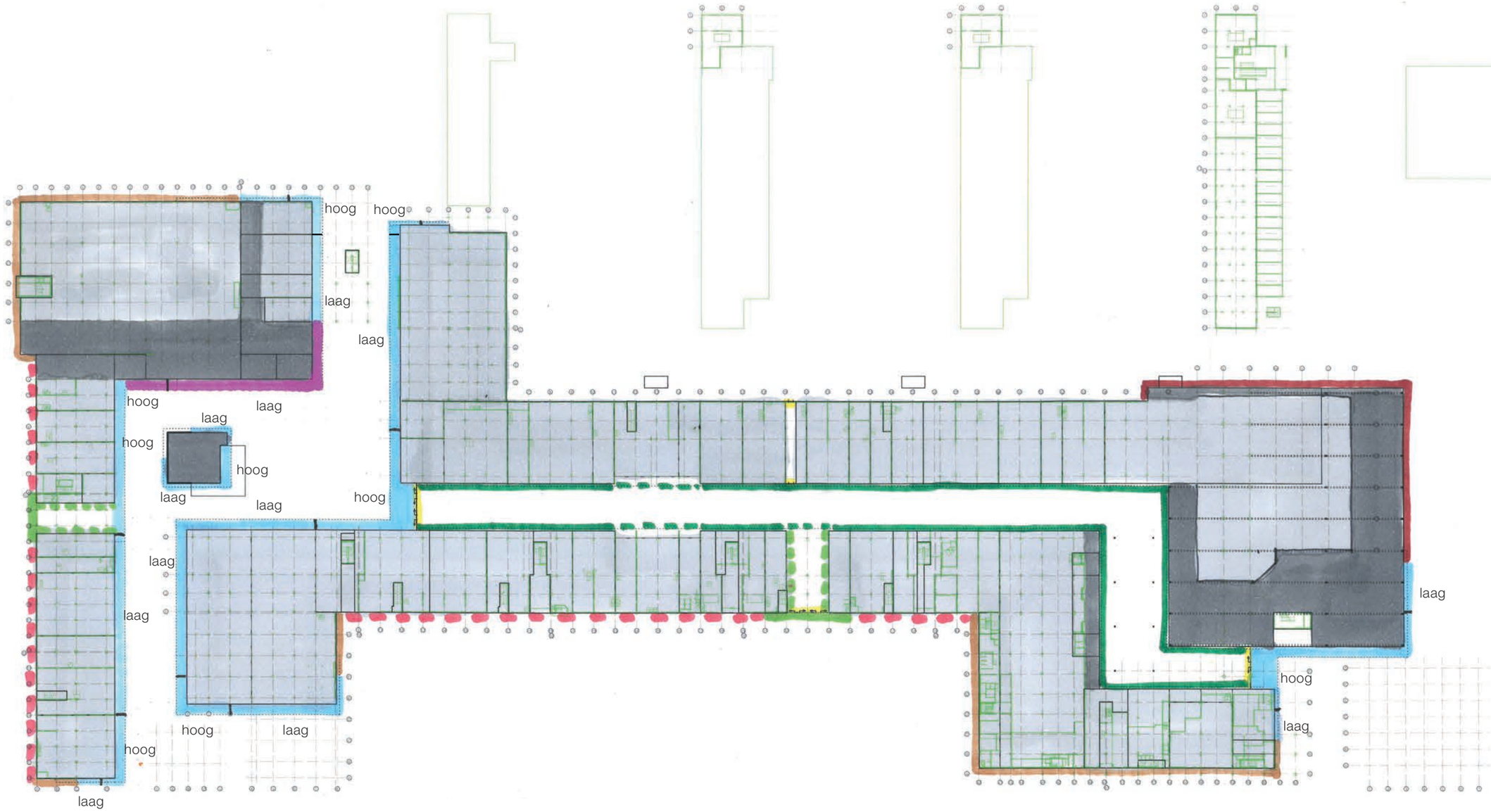
bestaand handhaven

nieuw

bestaand stramienen

Renvooi

A3 schaal 1:1000

Nieuwbouw

Bestaande bouw

1. Winkelpui hoogte 3,85m

2. Bestaand metsewerk reinigen hoogte 4,4m

3. Nieuwbouw staalconstructie, metselwerk buitenblad, hoogte 5,6m

4. kader + invulling t.b.v. markeren entree

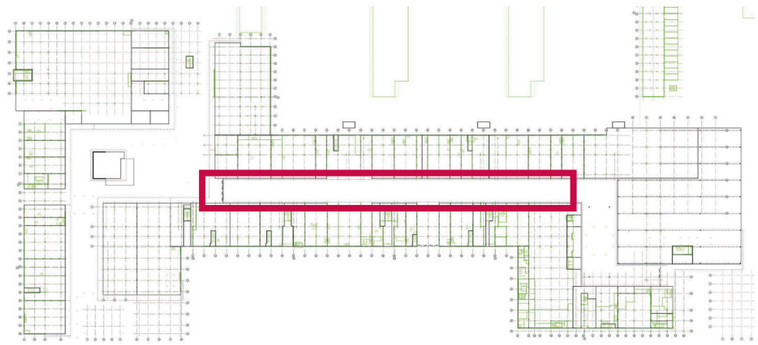
5. opfrissen gevel dmv zetwerk vinnen op 1e verdieping, hoogte 2,7m

6. Nieuwe luifel 2,7m diep (luifeltype A en C)

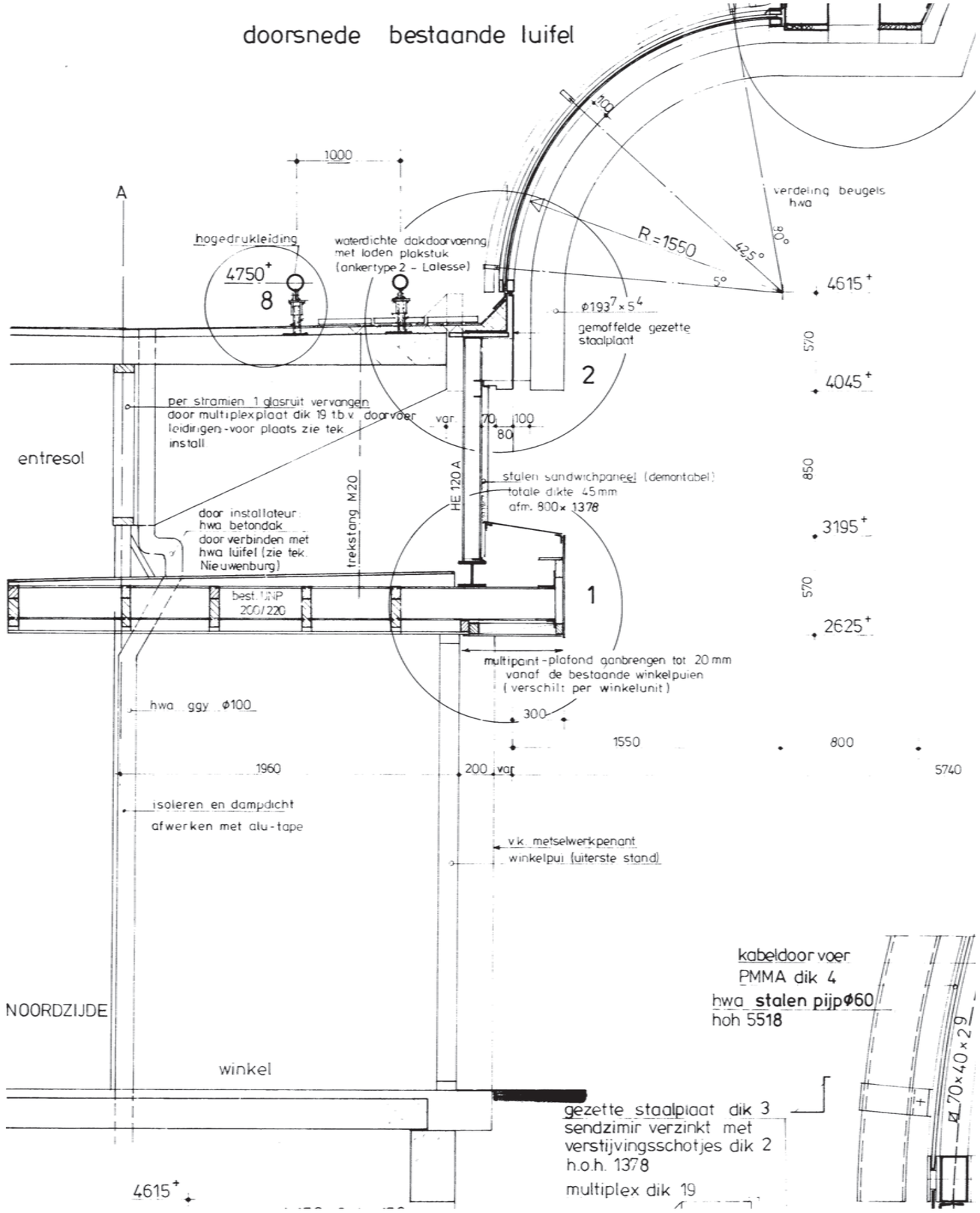
8. Entreepui vliesgevel

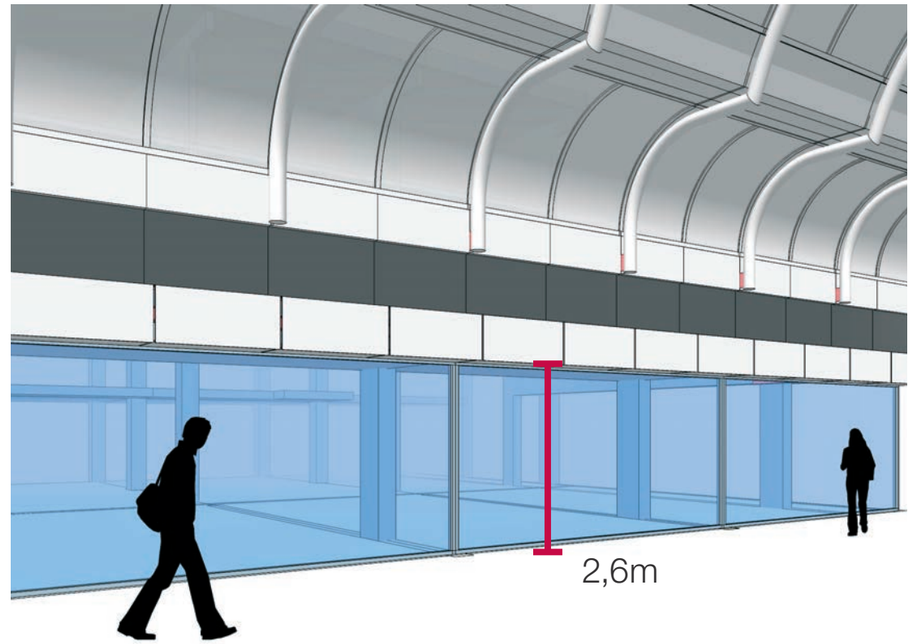
9. luifel vanuit staalconstructie nieuwbouw

HOOG= 5,6m, LAAG= 3,85m

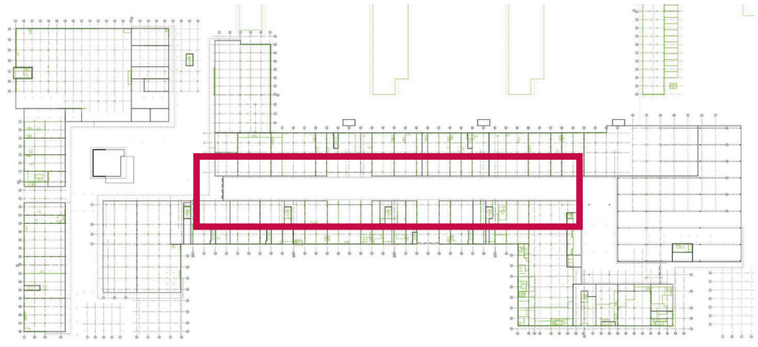
Winkelpui/ luifel in passage

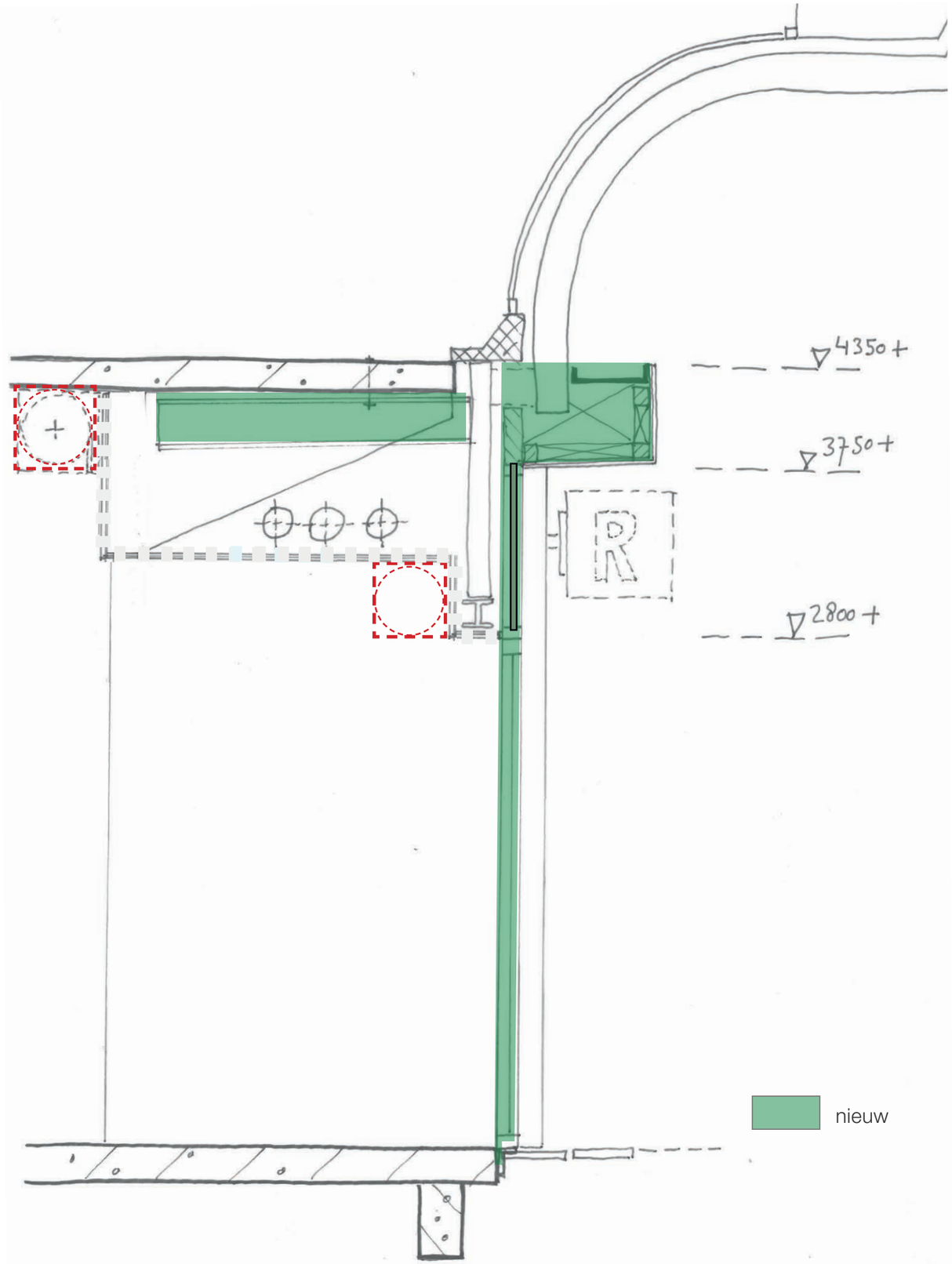

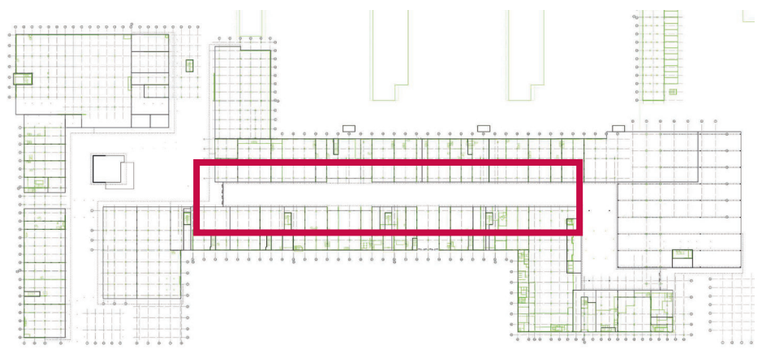
3d impressie

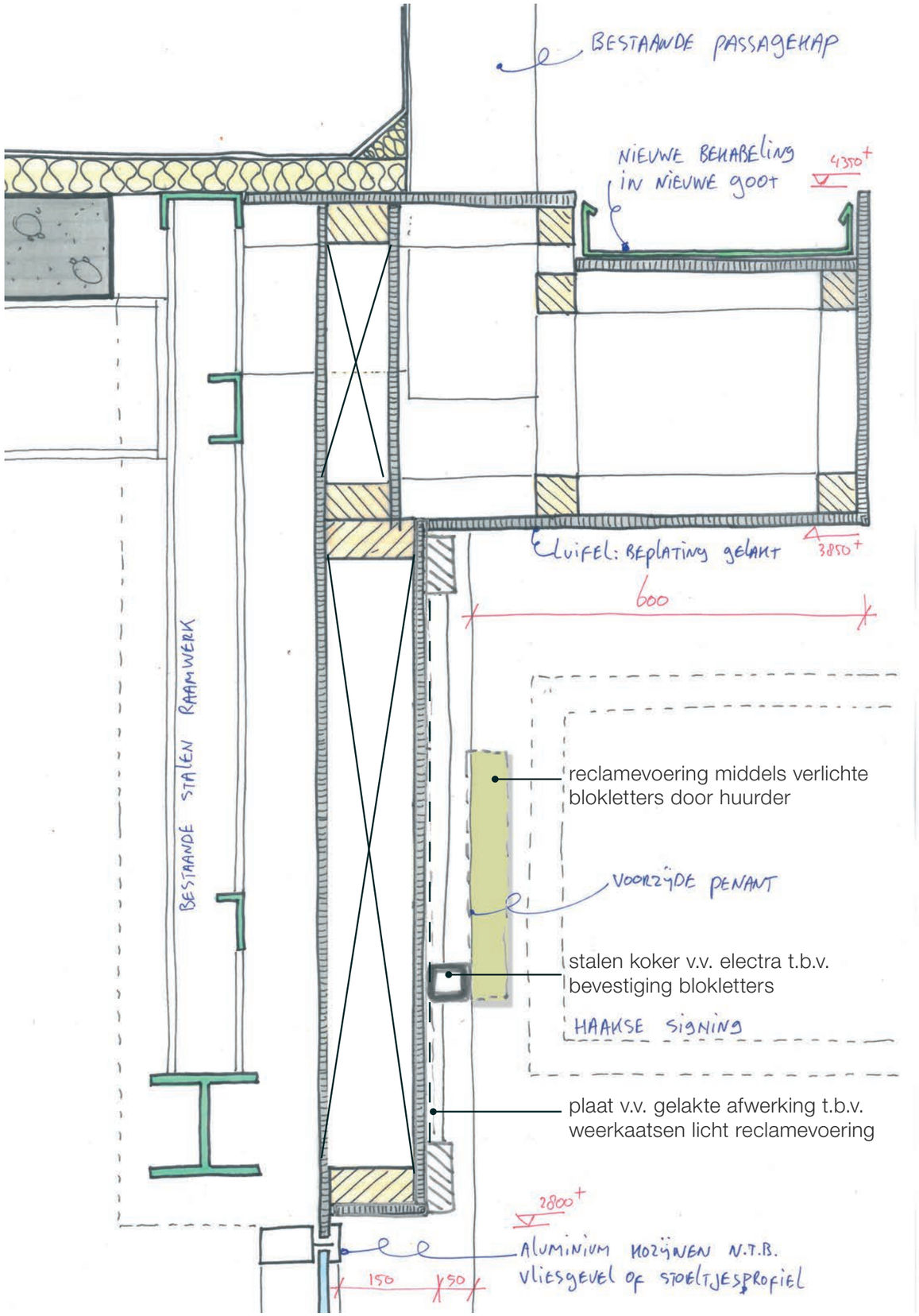

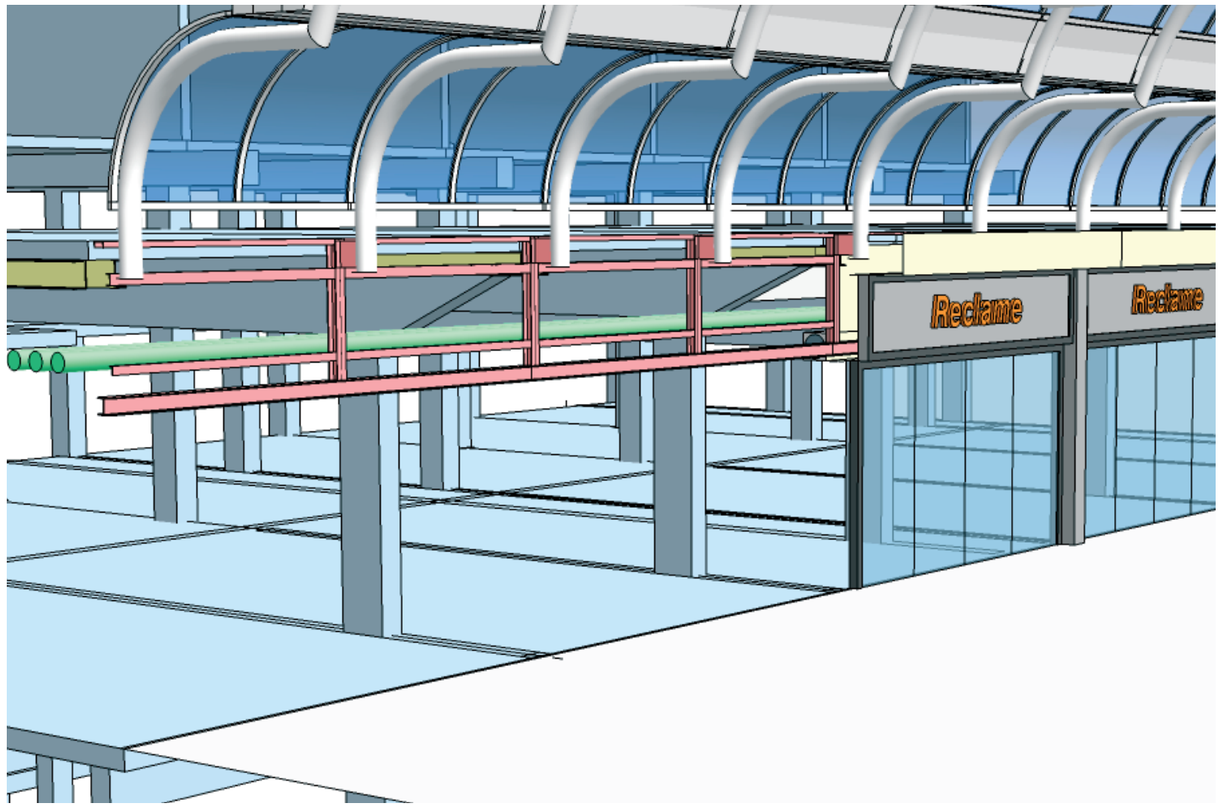

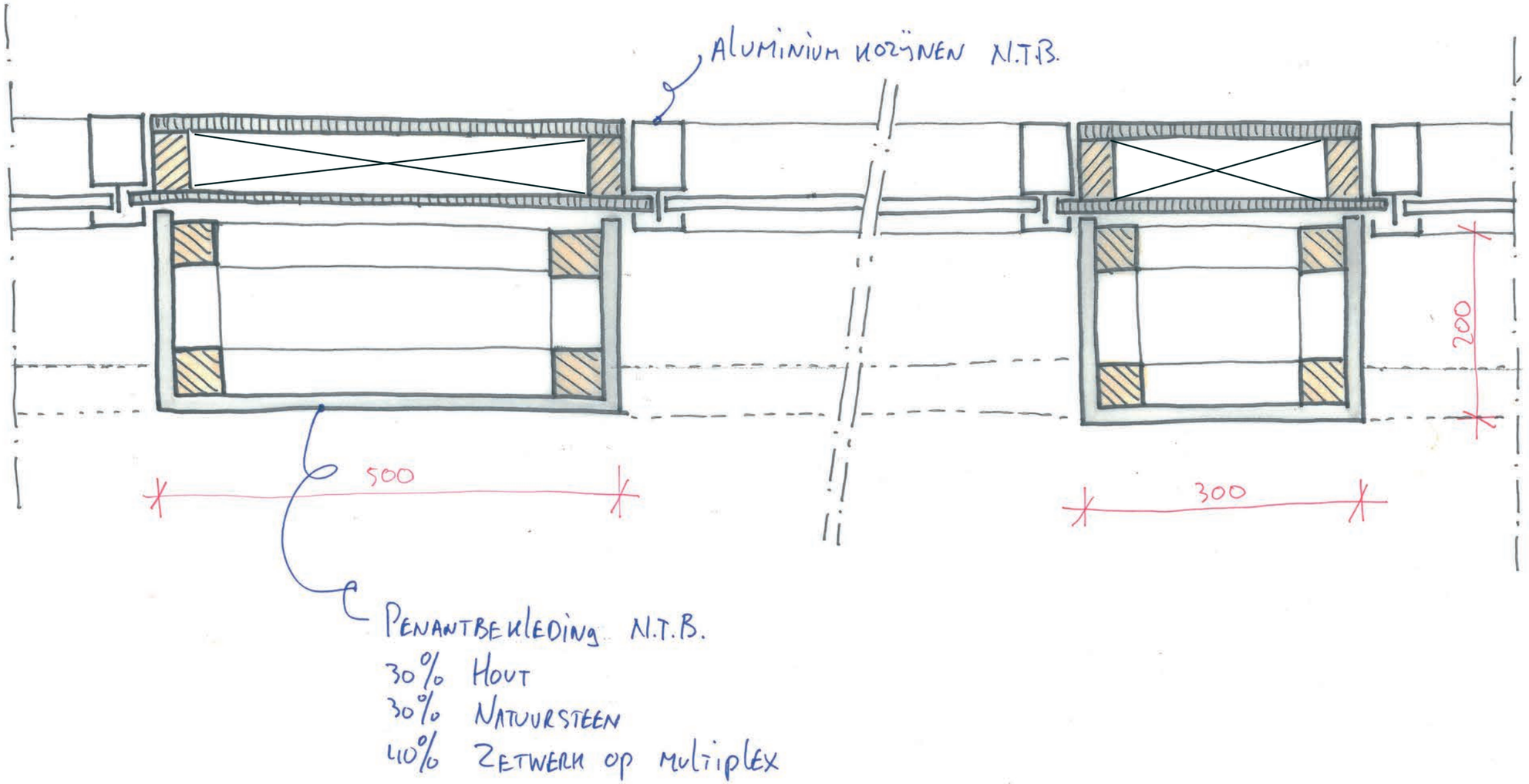

4350+
3750+
2800+
R
nieuw

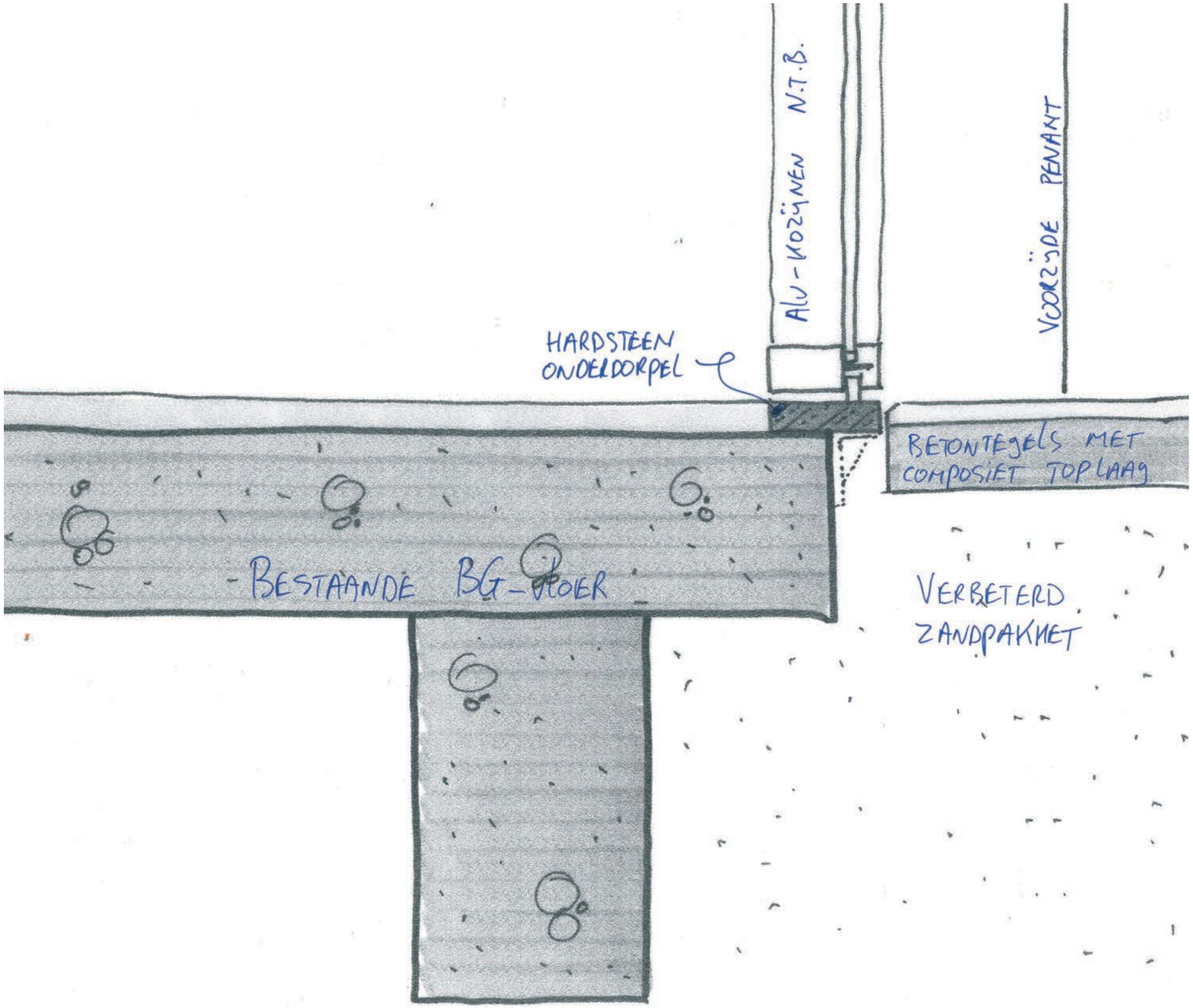

Reclame
Reclame
Reclame
Reclame

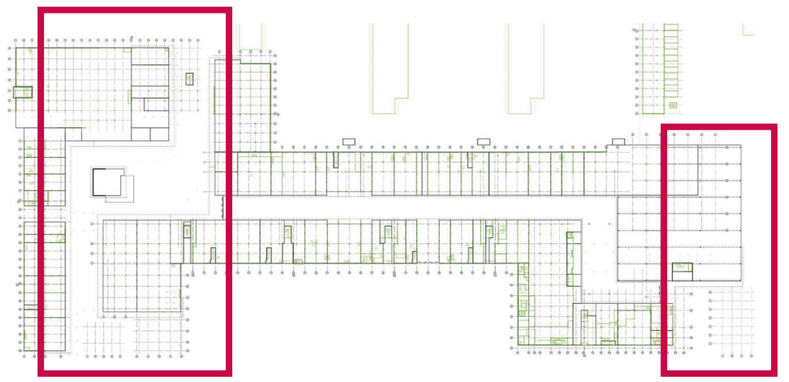

BESTAANDE PASSAGEKAP
NIEUWE BEKABELING IN NIEUWE GOOT
4350+
LUIFEL: BEPLATING GELAKT
3850+
600
BESTAANDE STALEN RAAMWERK
reclamevoering middels verlichte blokletters door huurder
VOORZIJDE PENANT
stalen koker v.v. electra t.b.v. bevestiging blokletters
HAAKSE SIGNING
plaat v.v. gelakte afwerking t.b.v. weerkaatsen licht reclamevoering
2800+
ALUMINIUM HOZIJNEN N.T.B.
VLIESGEVEL OF STOELTJESPROFIEL
150
150

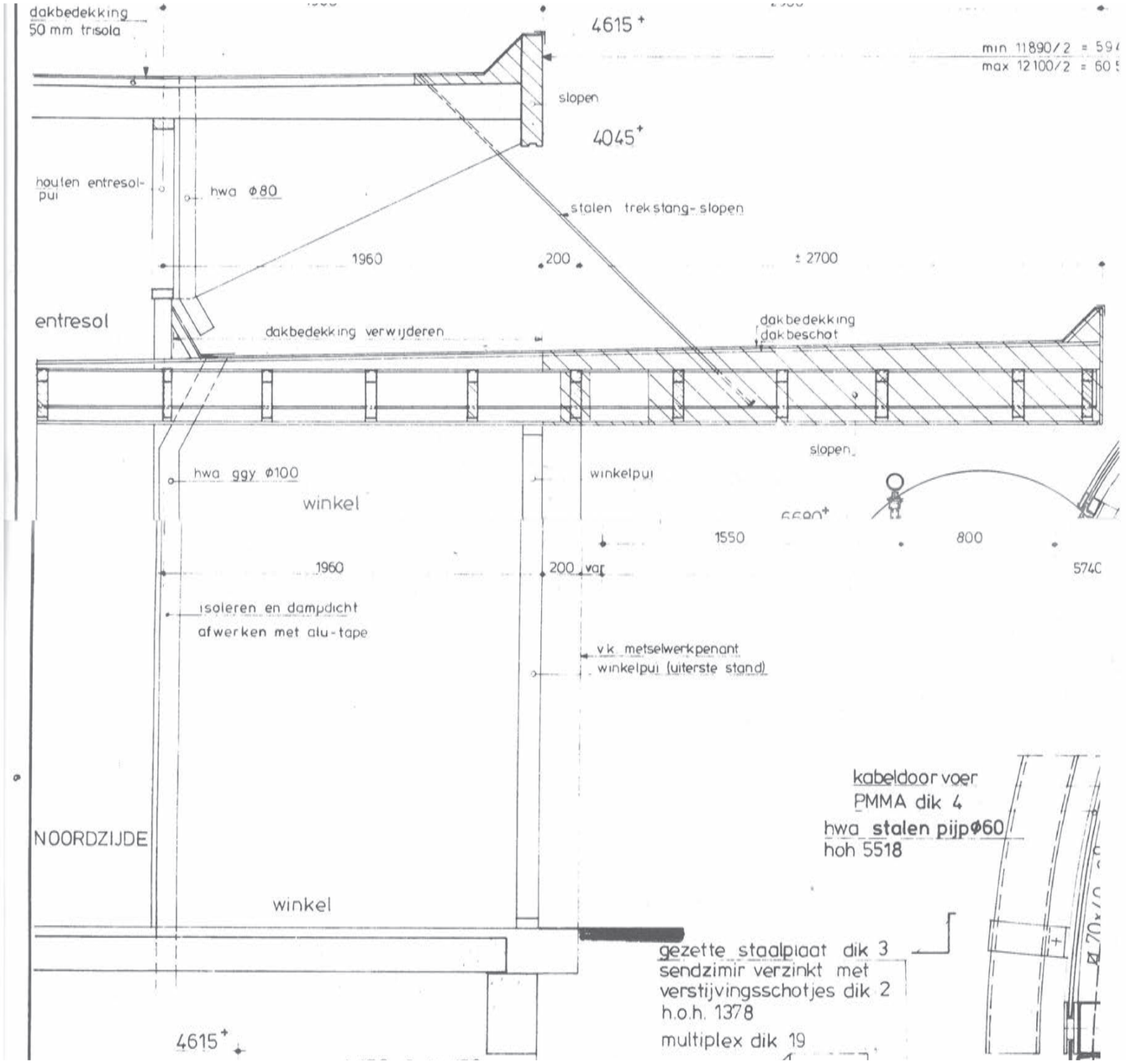

Reclame
Reclame

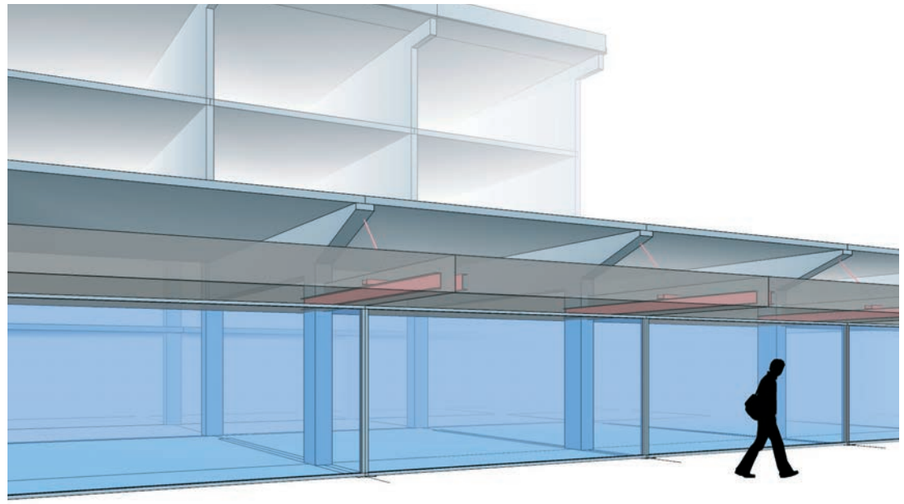

ALUMINIUM HOZÜNEN N.T.B.
500
300
200
PENANTBEKLEDING N.T.B.
30% HOUT
30% NATUURSTEEN
40% ZETWERK OP MULTIPLEX

ALU-KOZIJNEN N.T.B.
VOORZIJDE PENANT
HARDSTEEN ONDERDORPEL
BETONTEGELS MET COMPOSIET TOPLAAG
BESTAANDE BG-VLOER
VERBETERD ZANDPAKKET

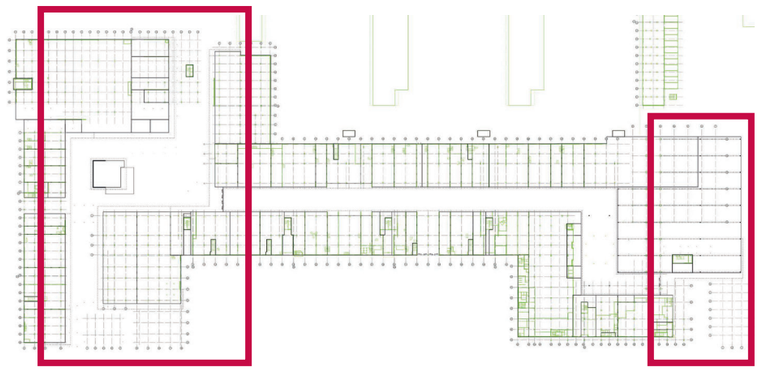

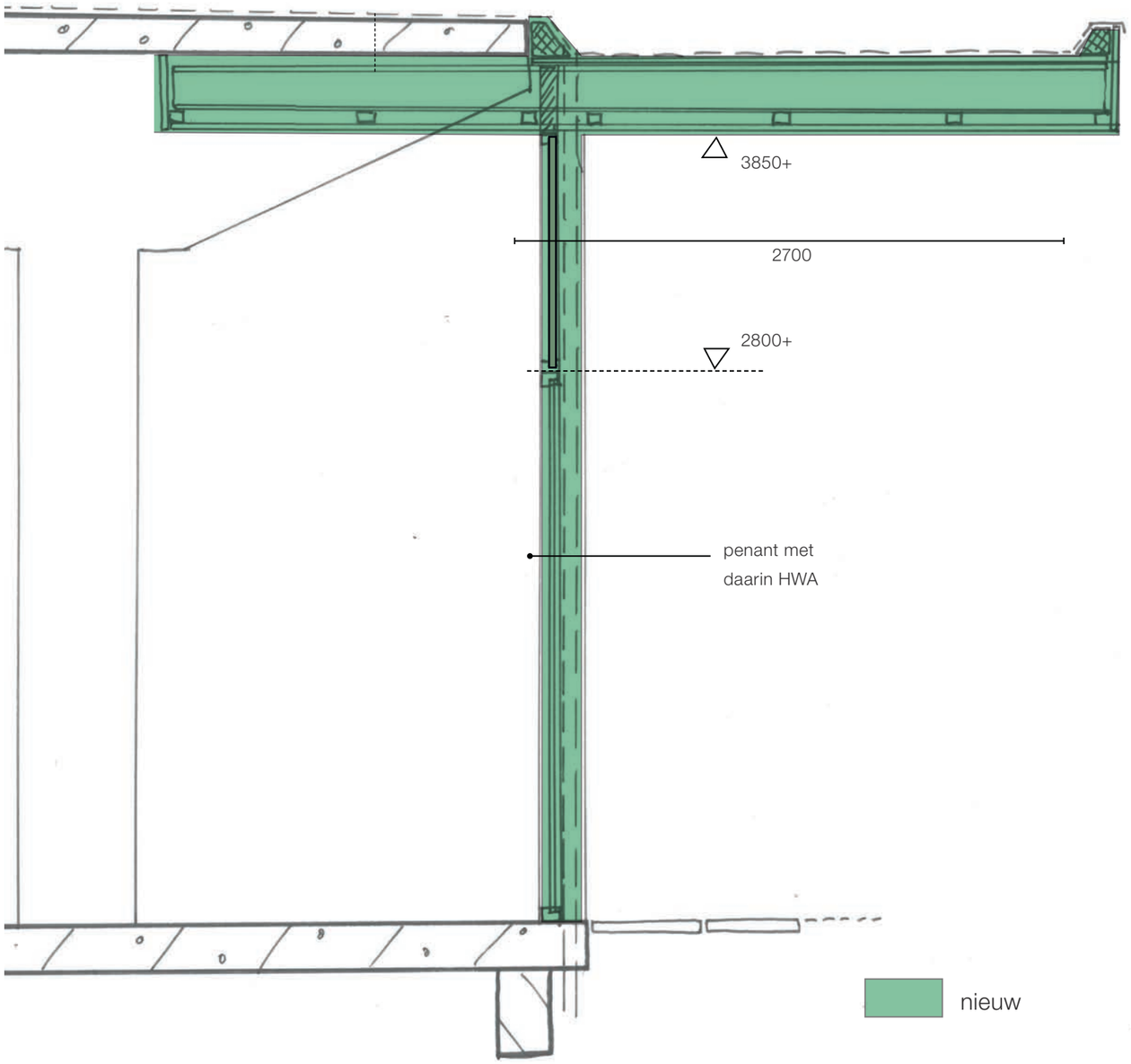
Winkelpui/ luifel buiten

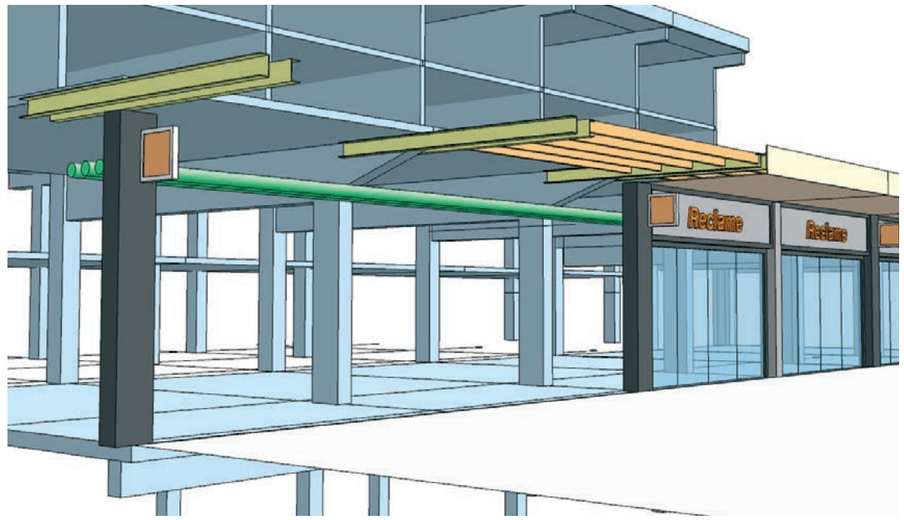
3d impressie

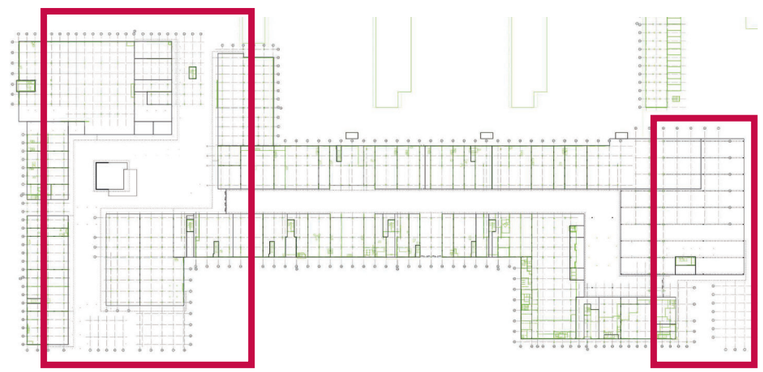

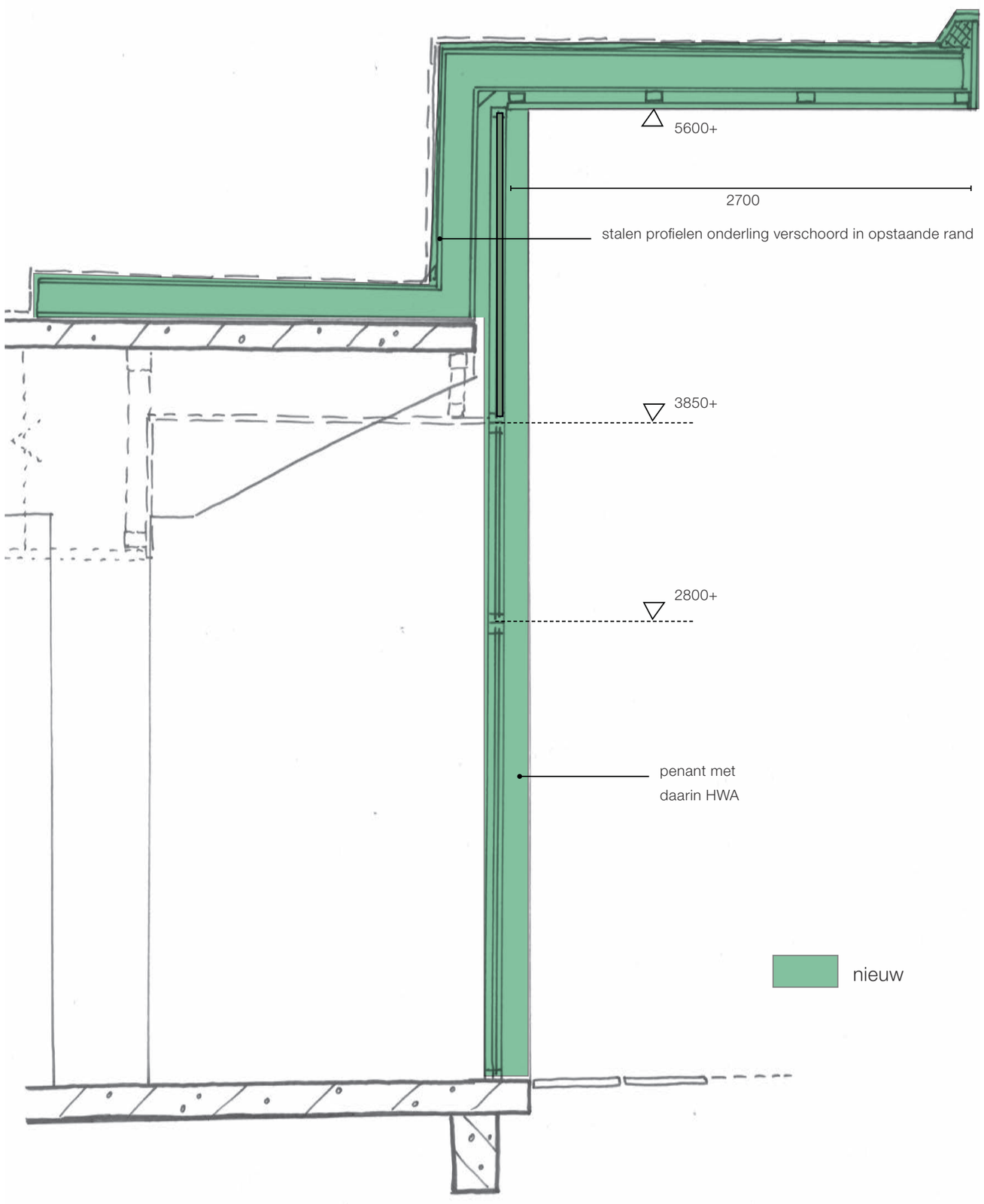

3d impressie

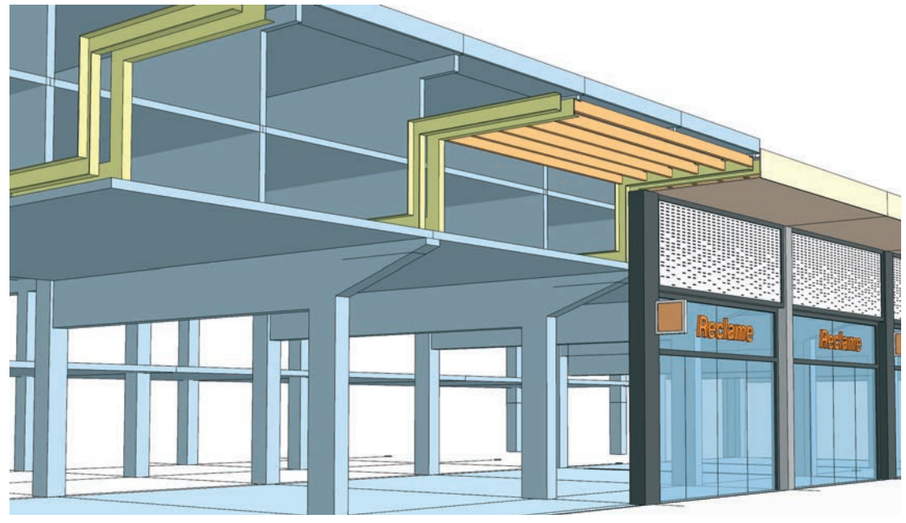

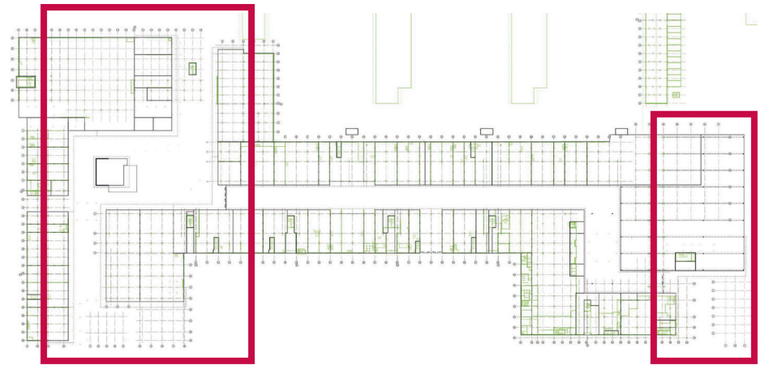

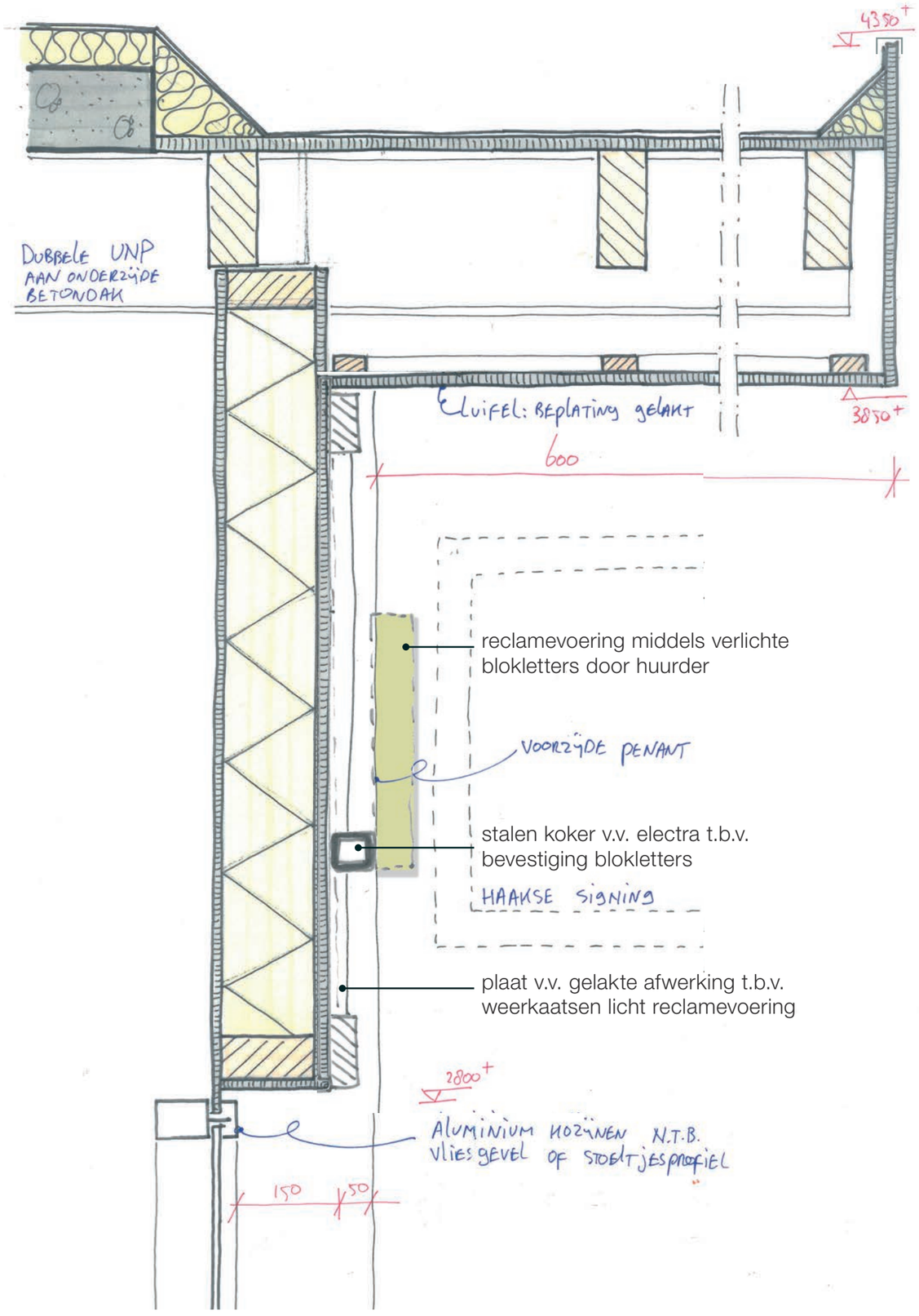

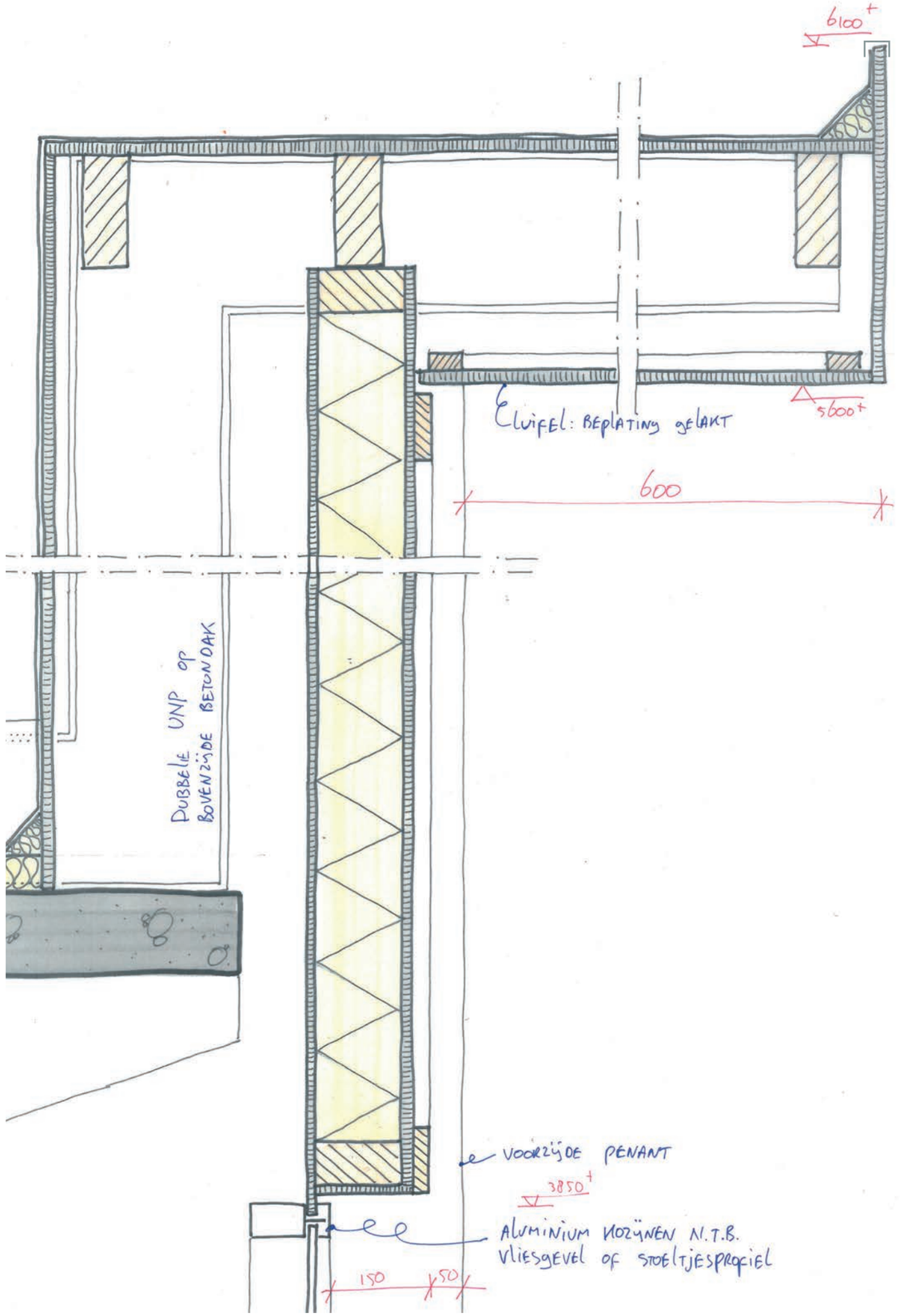

3d impressie

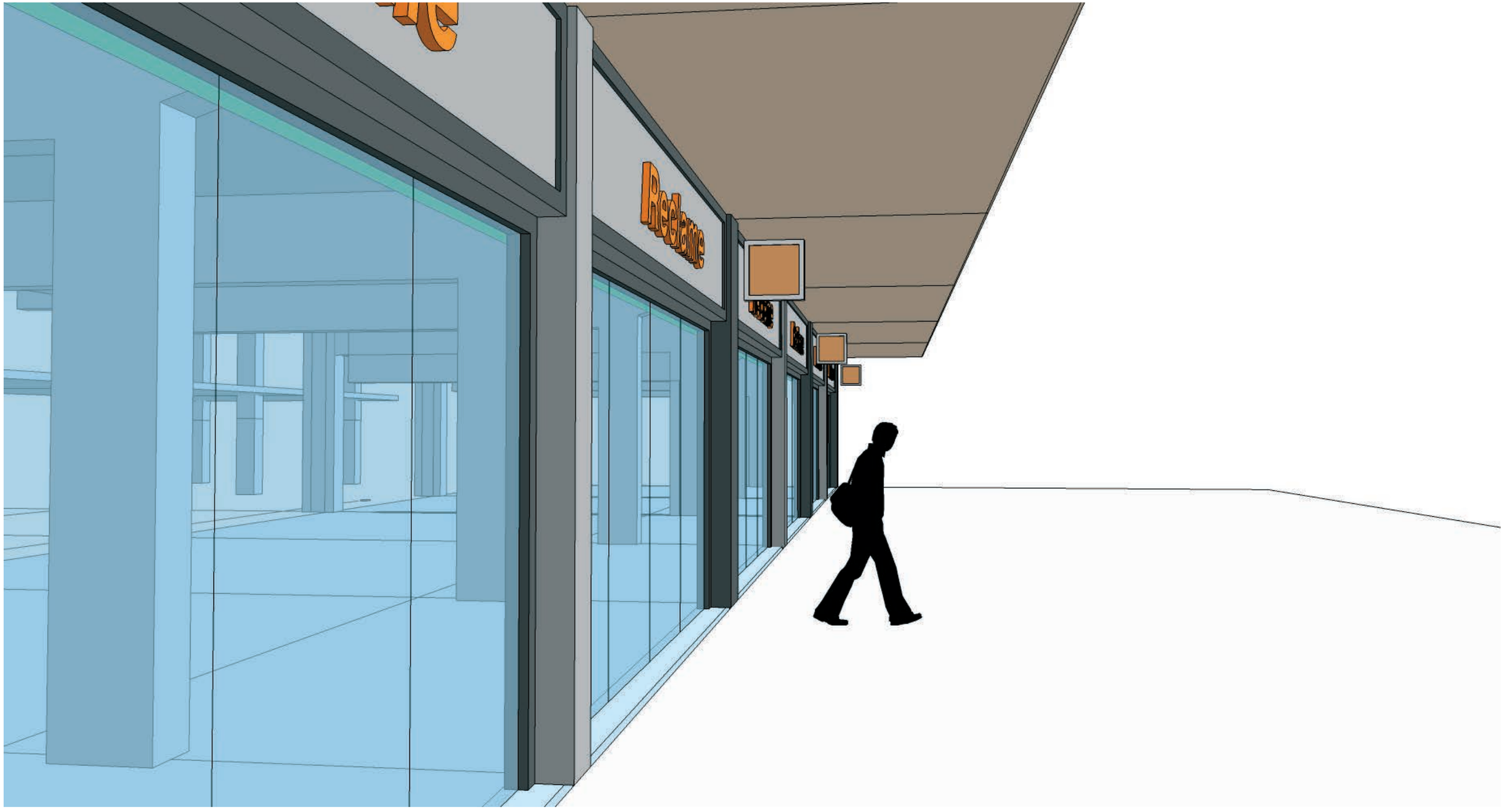

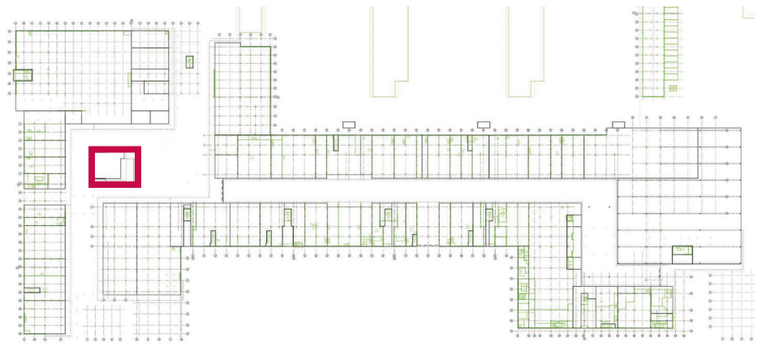

4350+
DUBBELE UNP
AAN ONDERZIJDE
BETONDAK
LUIFEL: BEPLATING GELAKT
3850+
600
reclamevoering middels verlichte
blokletters door huurder
VOORZIJDE PENANT
stalen koker v.v. electra t.b.v.
bevestiging blokletters
HAAKSE SIGNING
plaat v.v. gelakte afwerking t.b.v.
weerkaatsen licht reclamevoering
2800+
ALUMINIUM HOZINEN N.T.B.
VLIESGEVEL OF STOELTJESPROFIEL
150
50

6100+
LUIFEL: BEPLATING GELAKT
5600+
600
DUBBELE UNP OP BOVENZIJDE BETONDAK
VOORZIJDE PENANT
3850+
ALUMINIUM KOZIJNEN N.T.B.
VLIESGEVEL OF STOELTJESPROFIEL
150
150

Rietkamp

Paviljoen

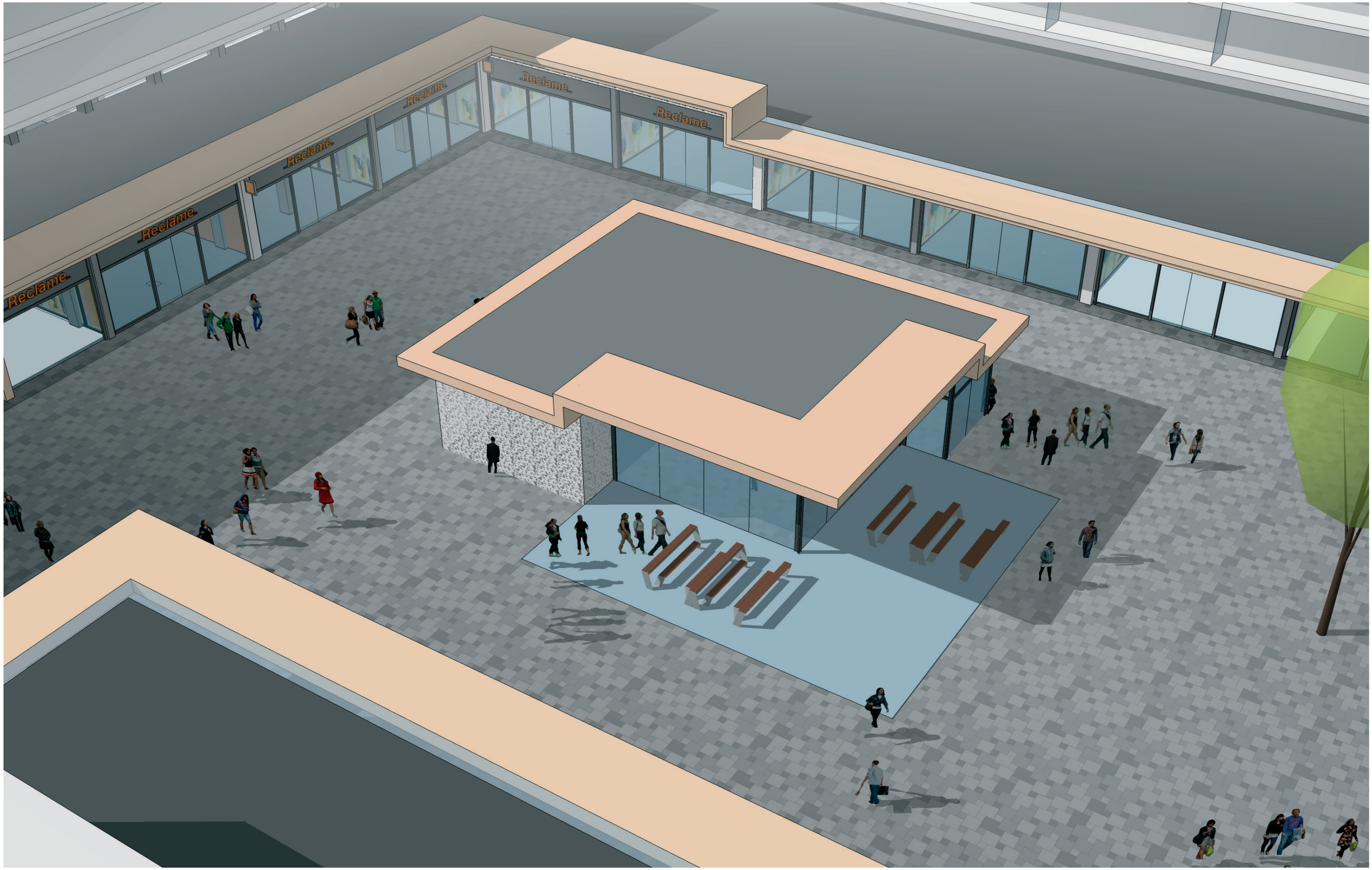

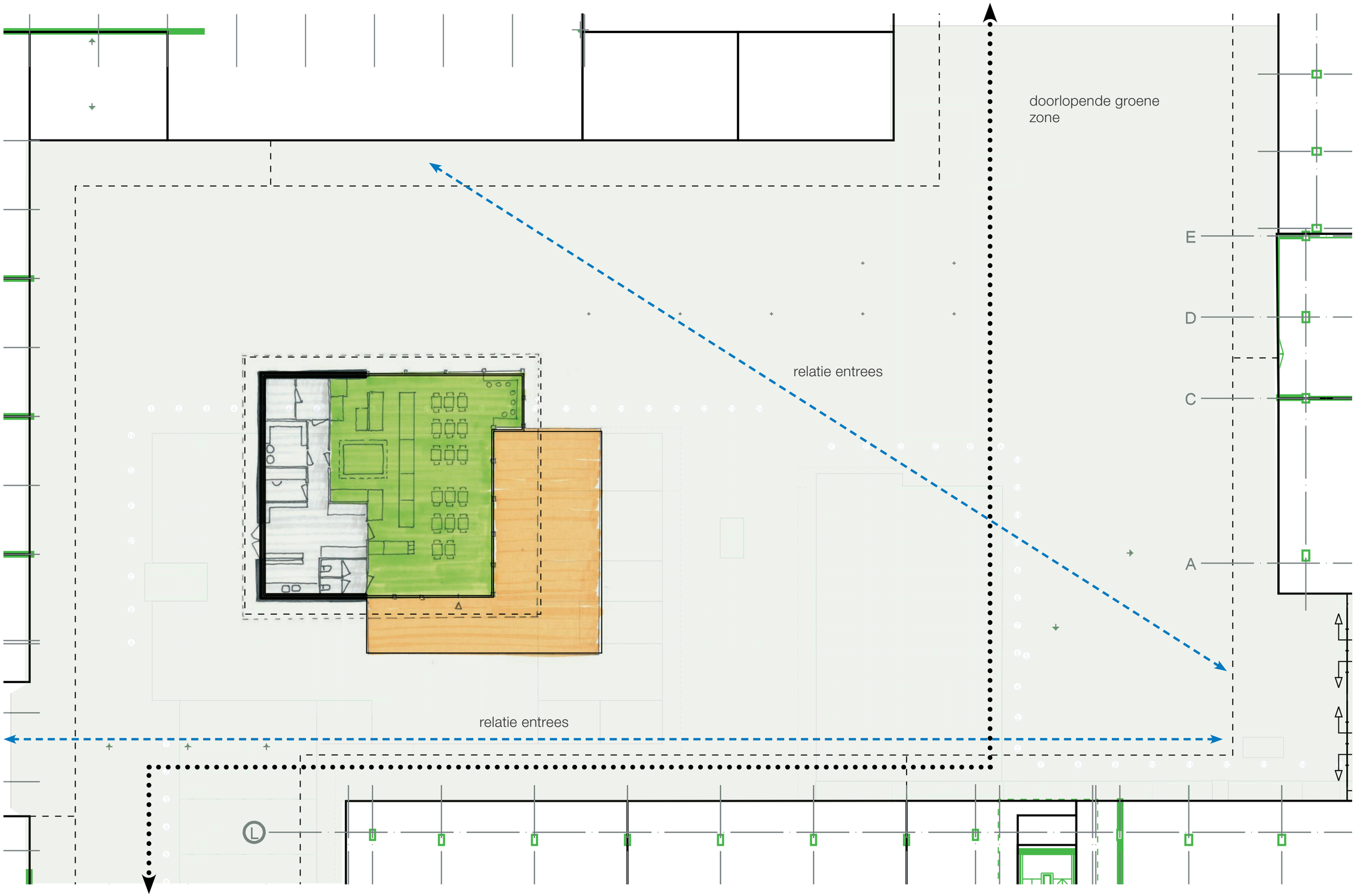
Referentie blauwe theehuis amsterdam; binnen en buiten lopen in elkaar over

Referentie: paviljoen Presikhaaf oorspronkelijk; onderdeel van orthogonale totaalbeeld

restaurant
restaurant
Reclame
Reclame
Reclame

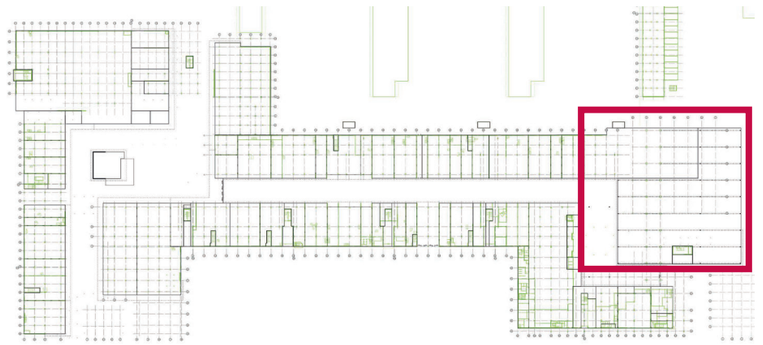

Reclame
Reclame
Reclame
Reclame
Reclame

doorlopende groene zone
relatie entrees
relatie entrees
E
D
C
A
L

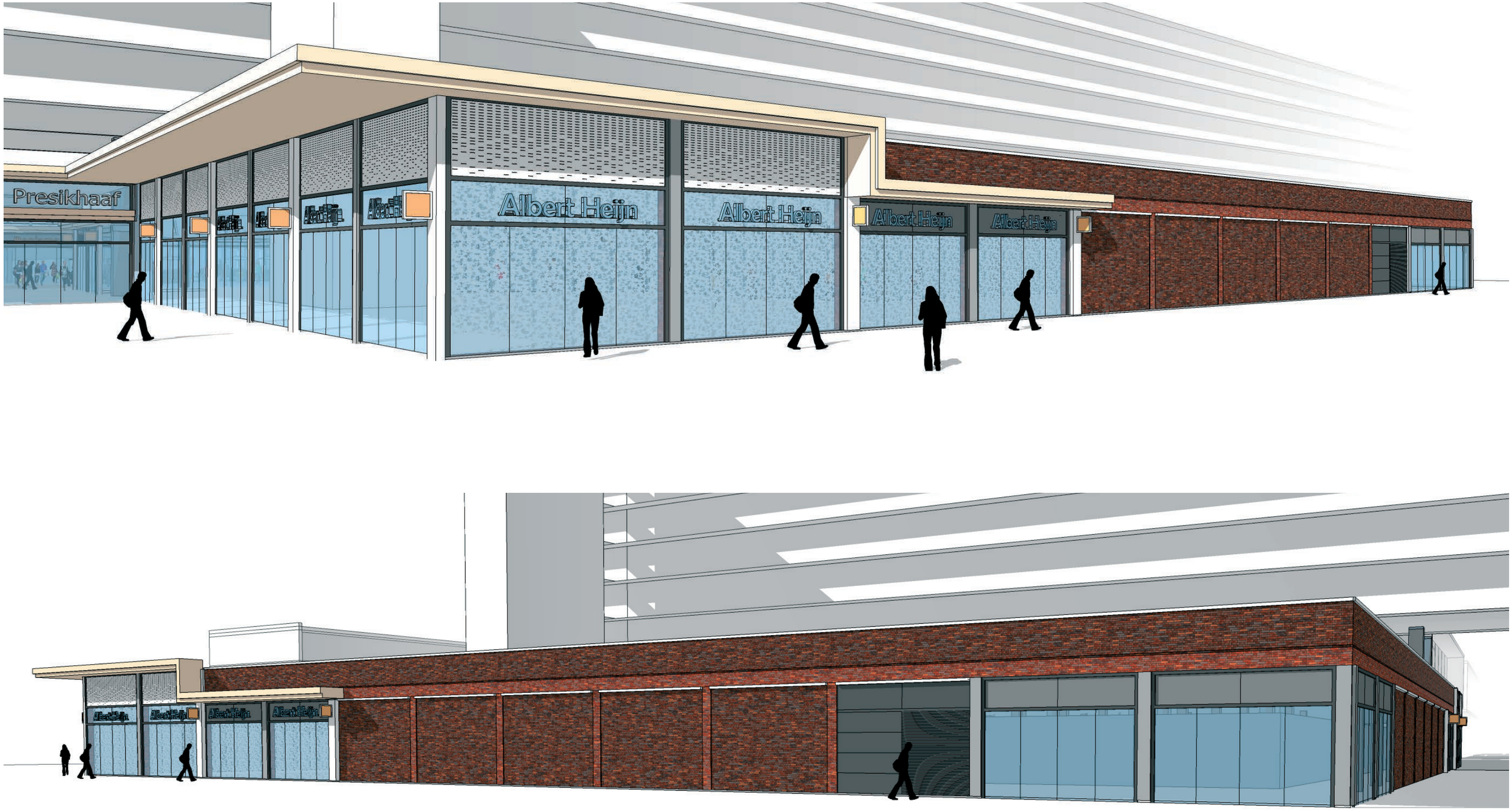

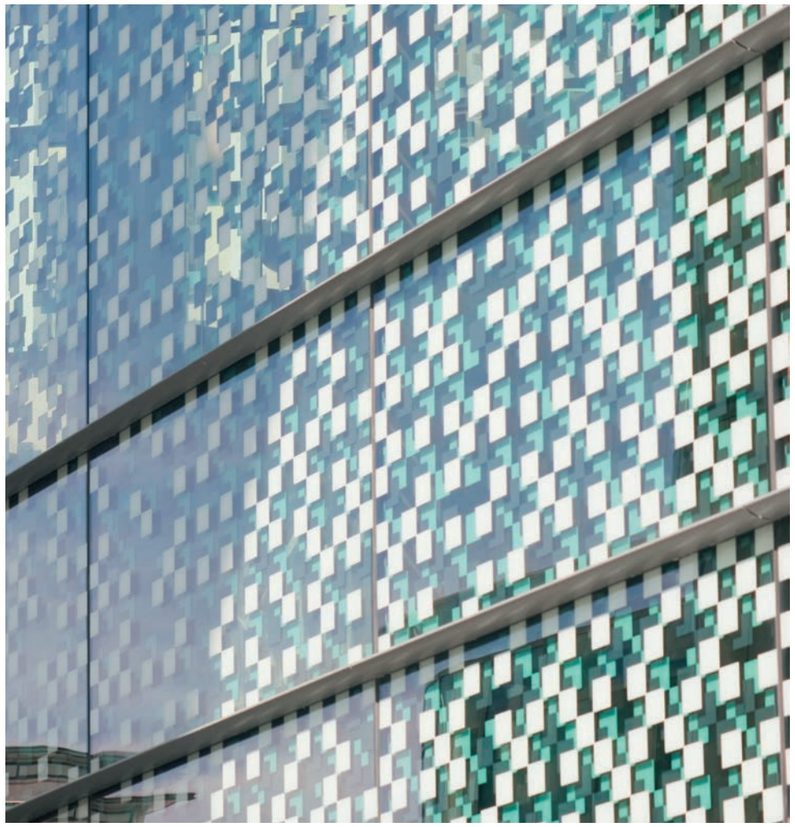
Plattegrond paviljoen

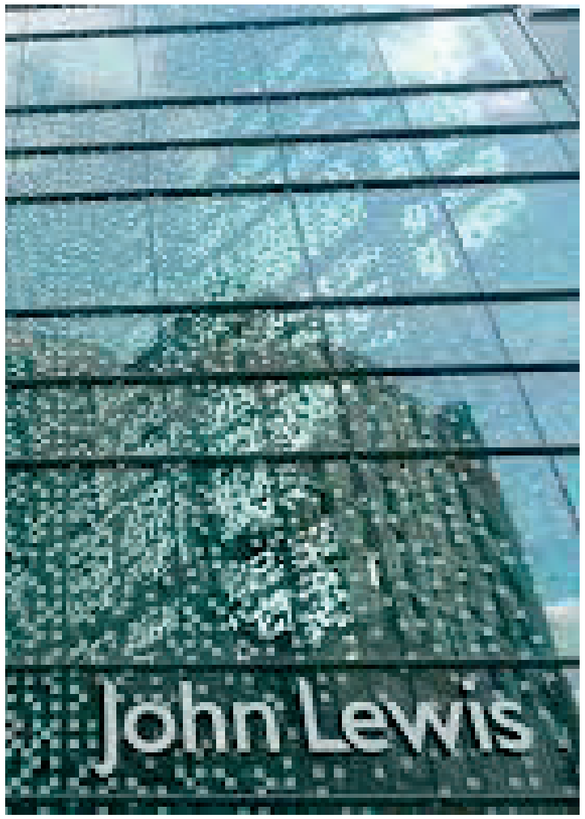
schaal 1:100

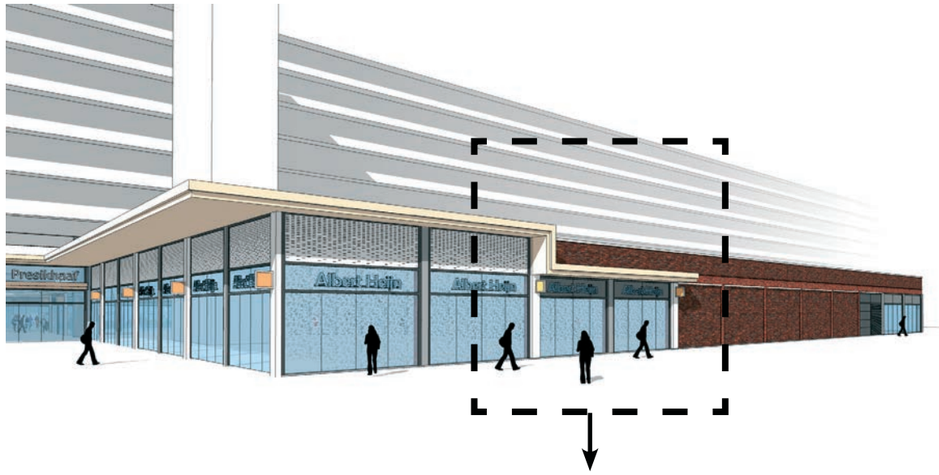

Buitengevel Albert Heijn

Presikhaaf
Albert Heijn
Albert Heijn
Albert Heijn
Albert Heijn

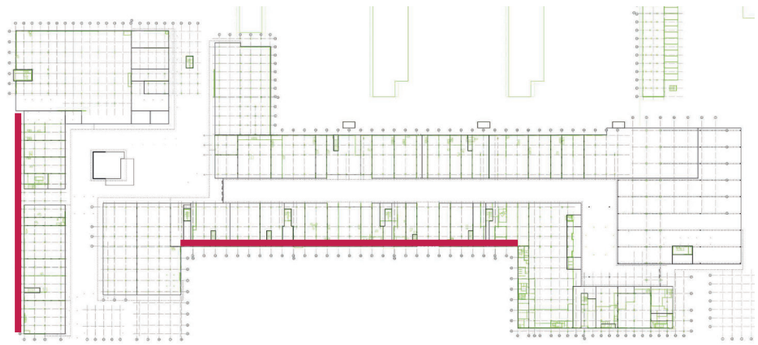

John Lewis

Albert Heijn
Albert Heijn

parkeren

Albert Heijn
Albert Heijn

Gevelrenovatie met vertikale lamellen

Zuidgevel; in zicht voor veel bezoekers > renoveren met vertikale lamellen

Noordgevel; zeer beperkt zichtbaar en in goede staat > niet renoveren met lamellen

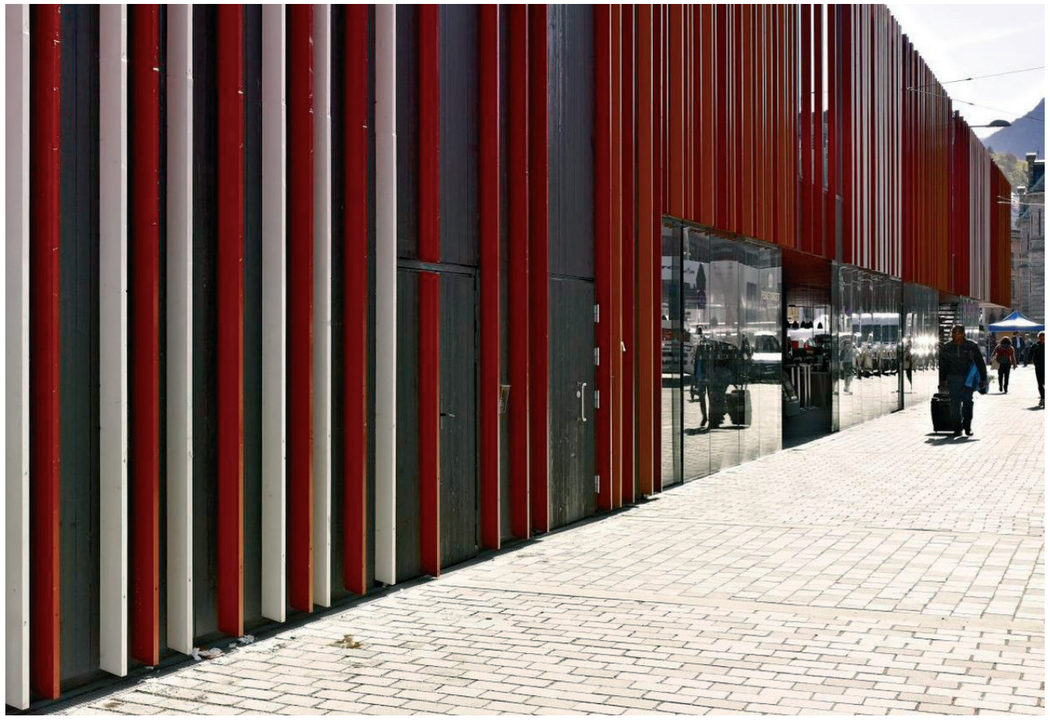

REKLAME
SIGN
PRESIKHAAF
kleur.

ZEEMAN
YL-44-KX

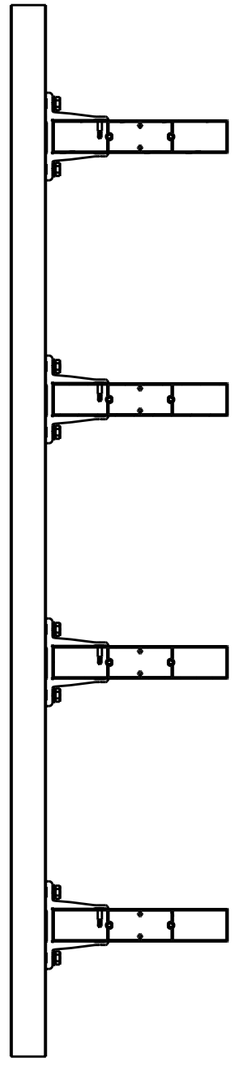

RECLAME
LAMELLEN
ALU. ZETWERK
KOZijNEN WINKELS
ANTRACIET OVER
BEIDE VERDIEPINGEN
VERTICALE RITME
BEHOUDEN 'WIT'
SCHILDERWERK.
RECLAME UITING
TUSSEN LAMELLEN
METSELWERK ALS
BESTAAND.
DEUREN ALS BE-
STAAND, SCHILDER-
WERK ANTRACIET

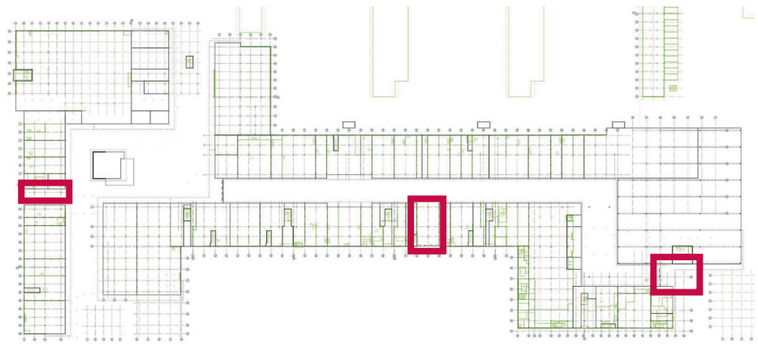

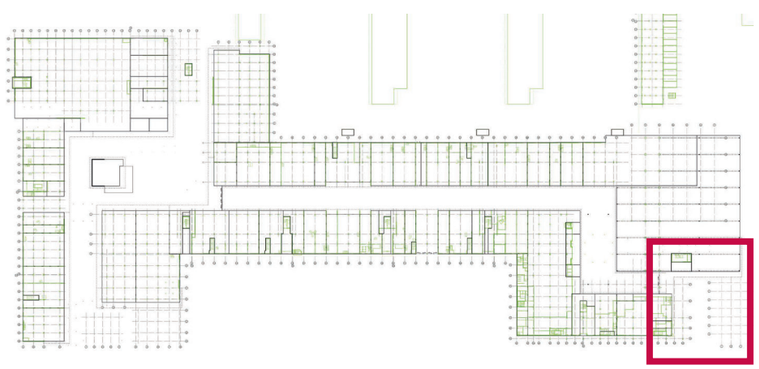
→ DucoSun Cubic Unifit

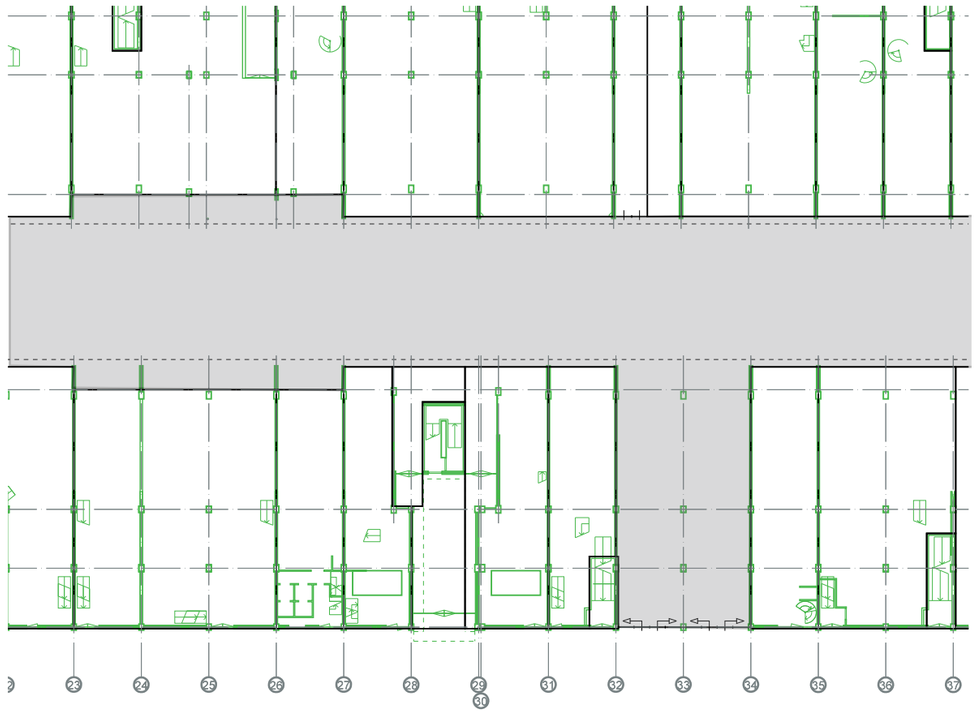
Entrees/ onderdoorgangen

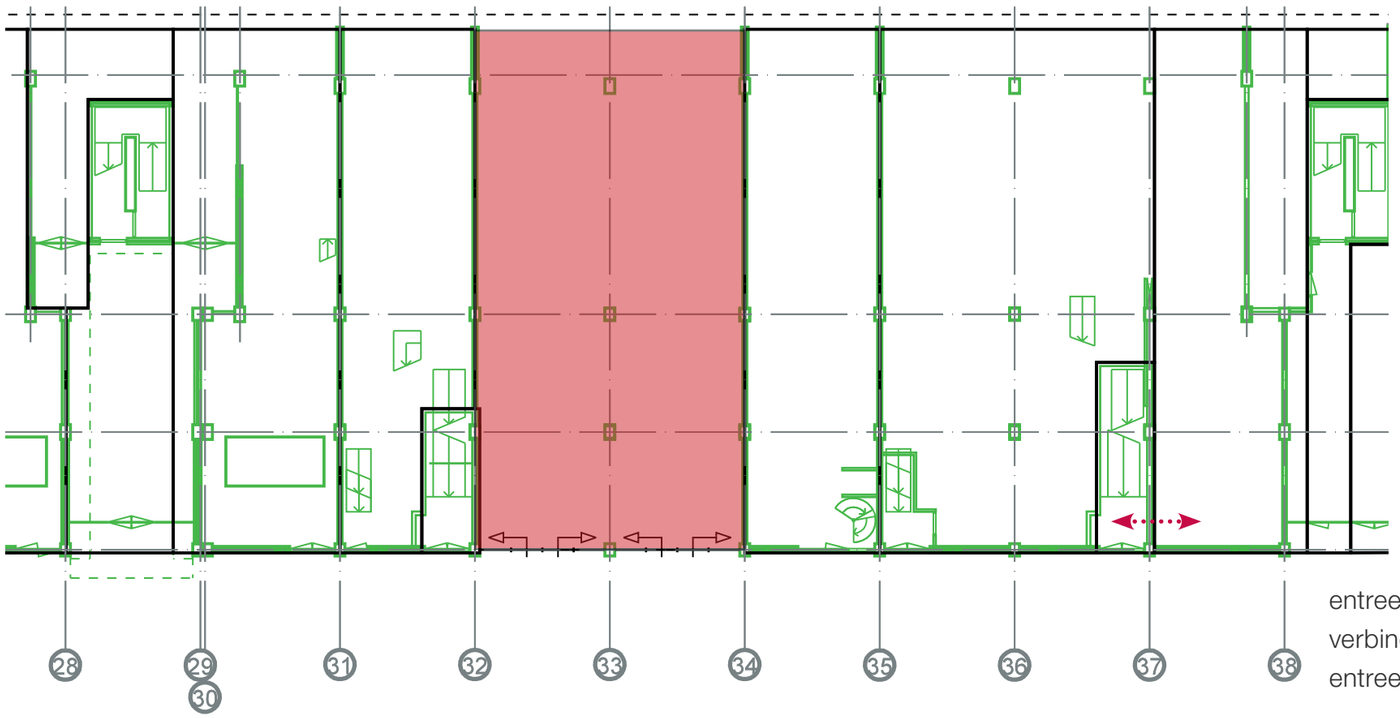

winkelcentrum Presikhaaf
Albert Heijn
Albert Heijn
Albert Heijn
Albert Heijn

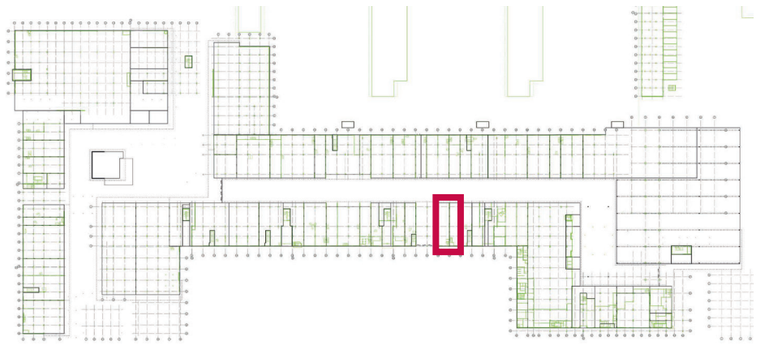

Reclame
Reclame
Reclame
Reclame
winkelcentrum Presikhaaf

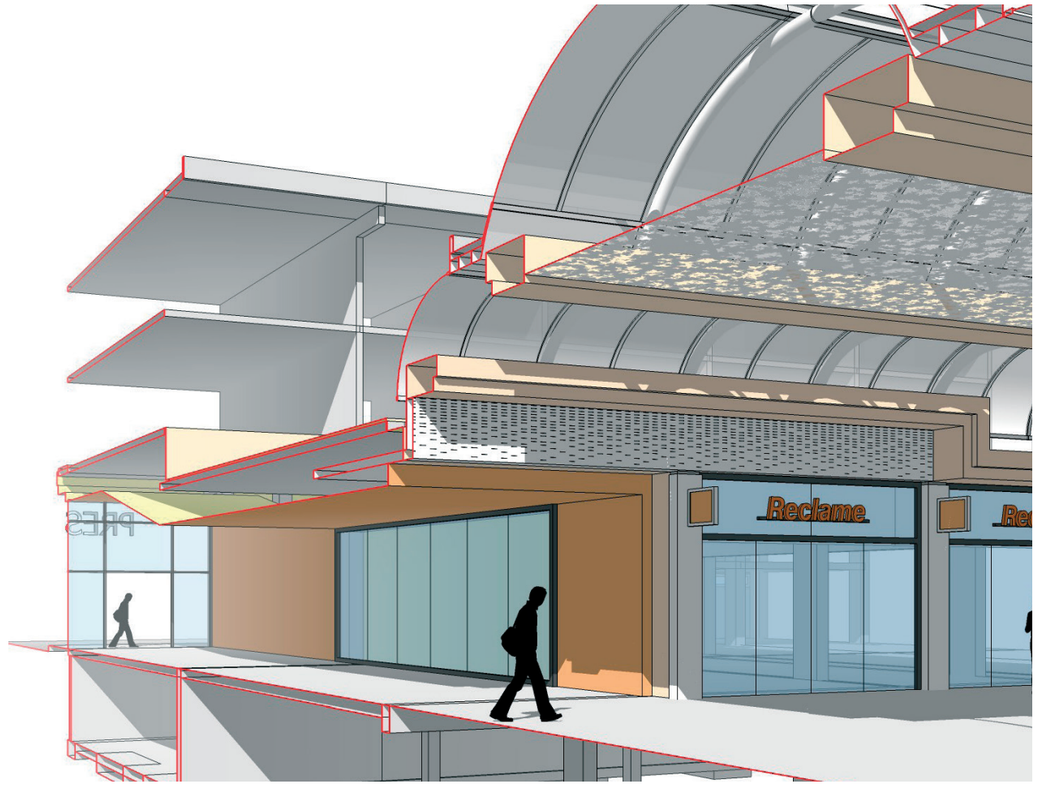

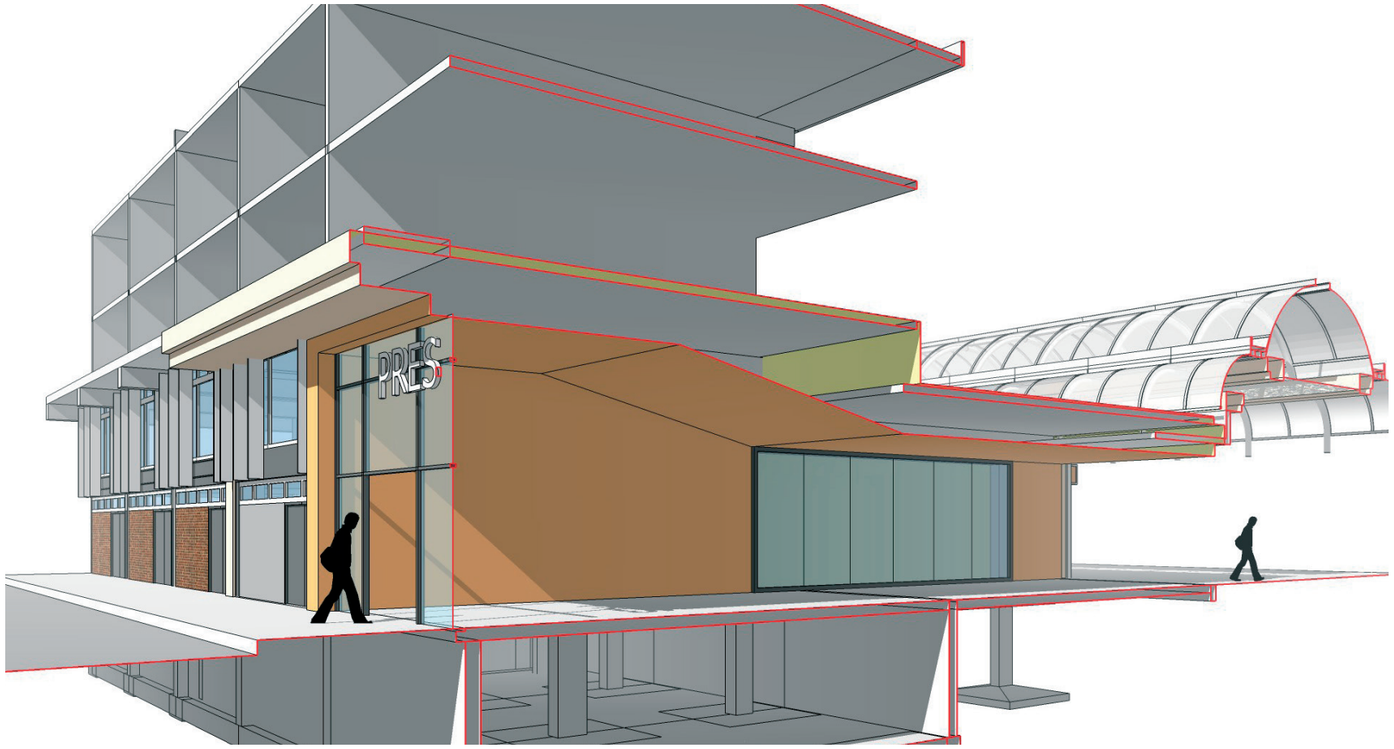

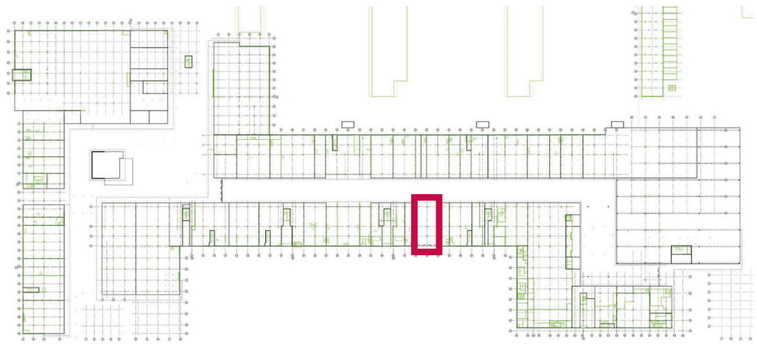
entree fietsenkelder evt
verbinden met woning
entree

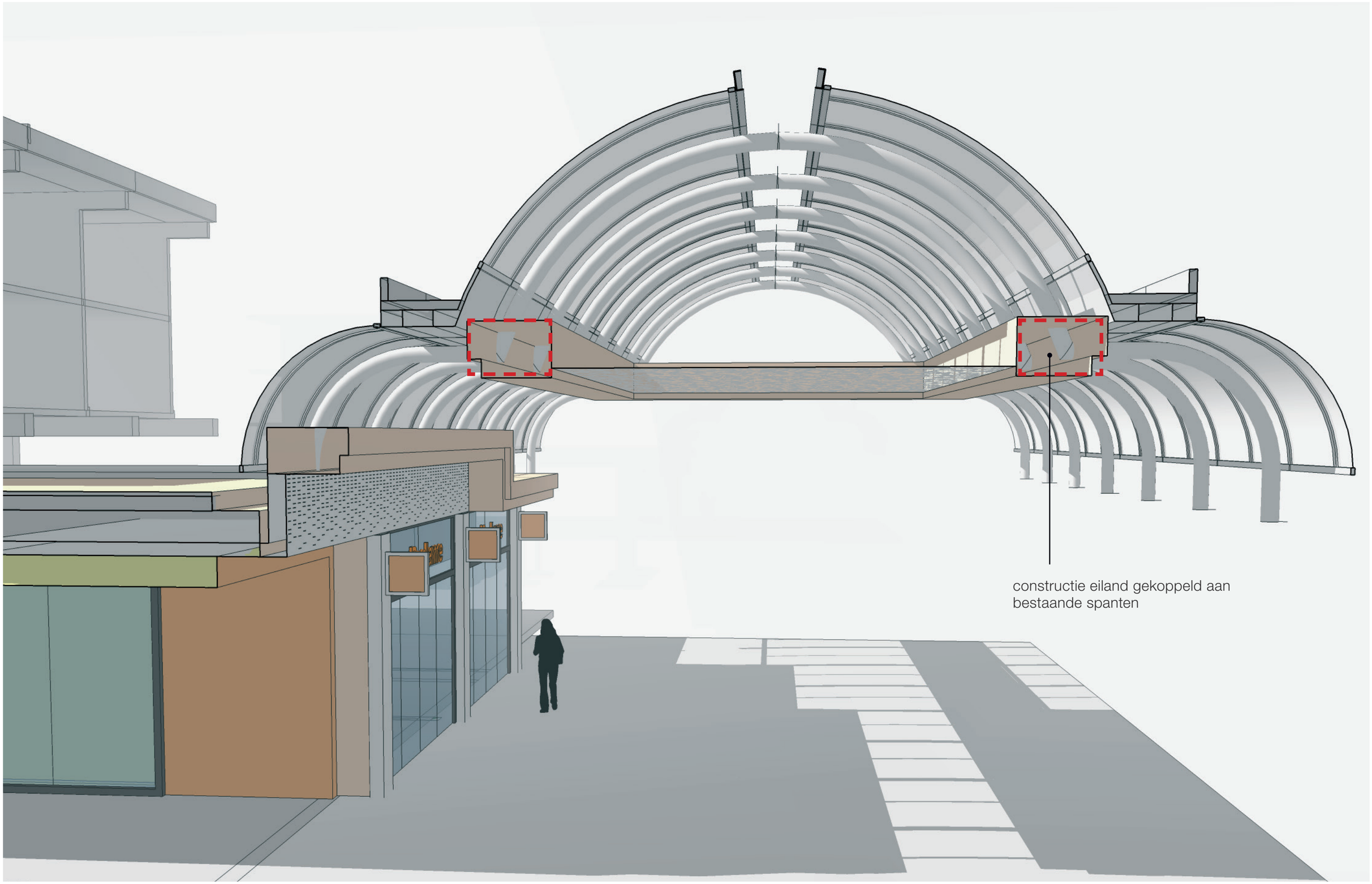

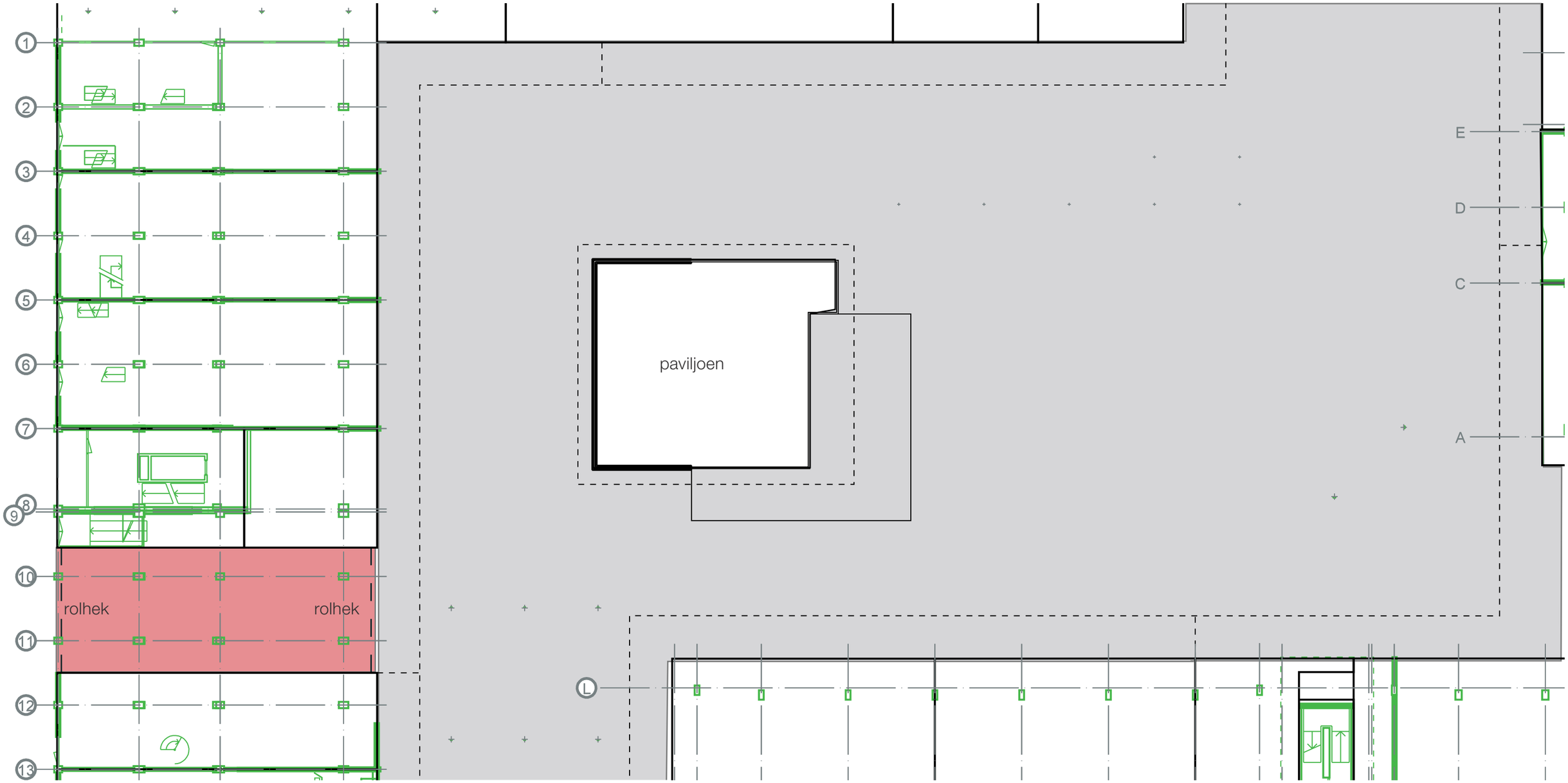

PRESIKHAAF

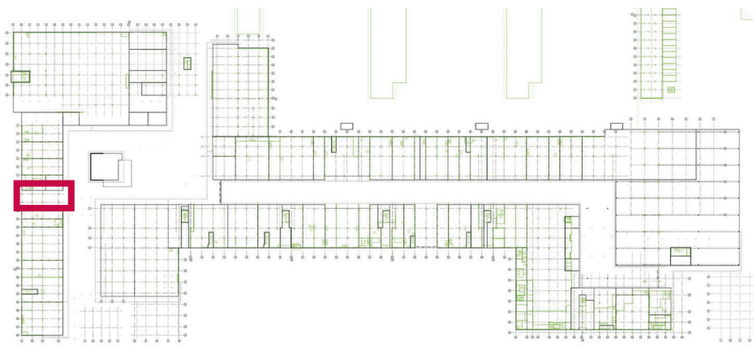

Reclame

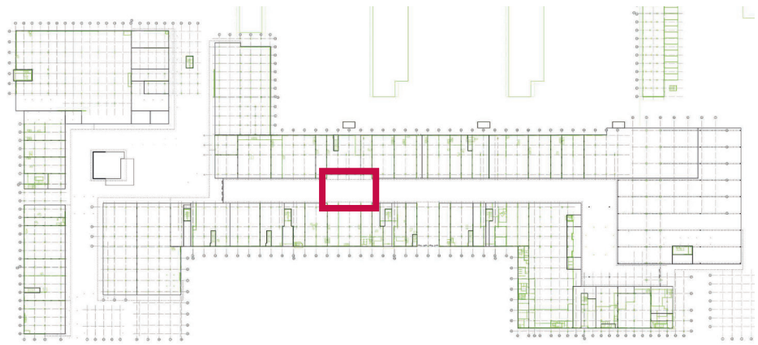

PRES

constructie eiland gekoppeld aan
bestaande spanten

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
rolhek
rolhek
paviljoen
E
D
C
A
L

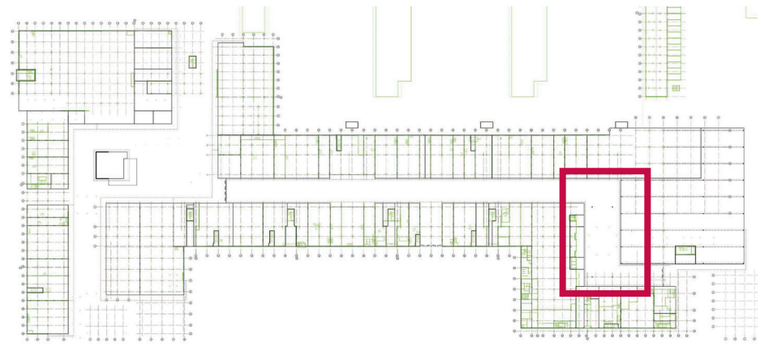

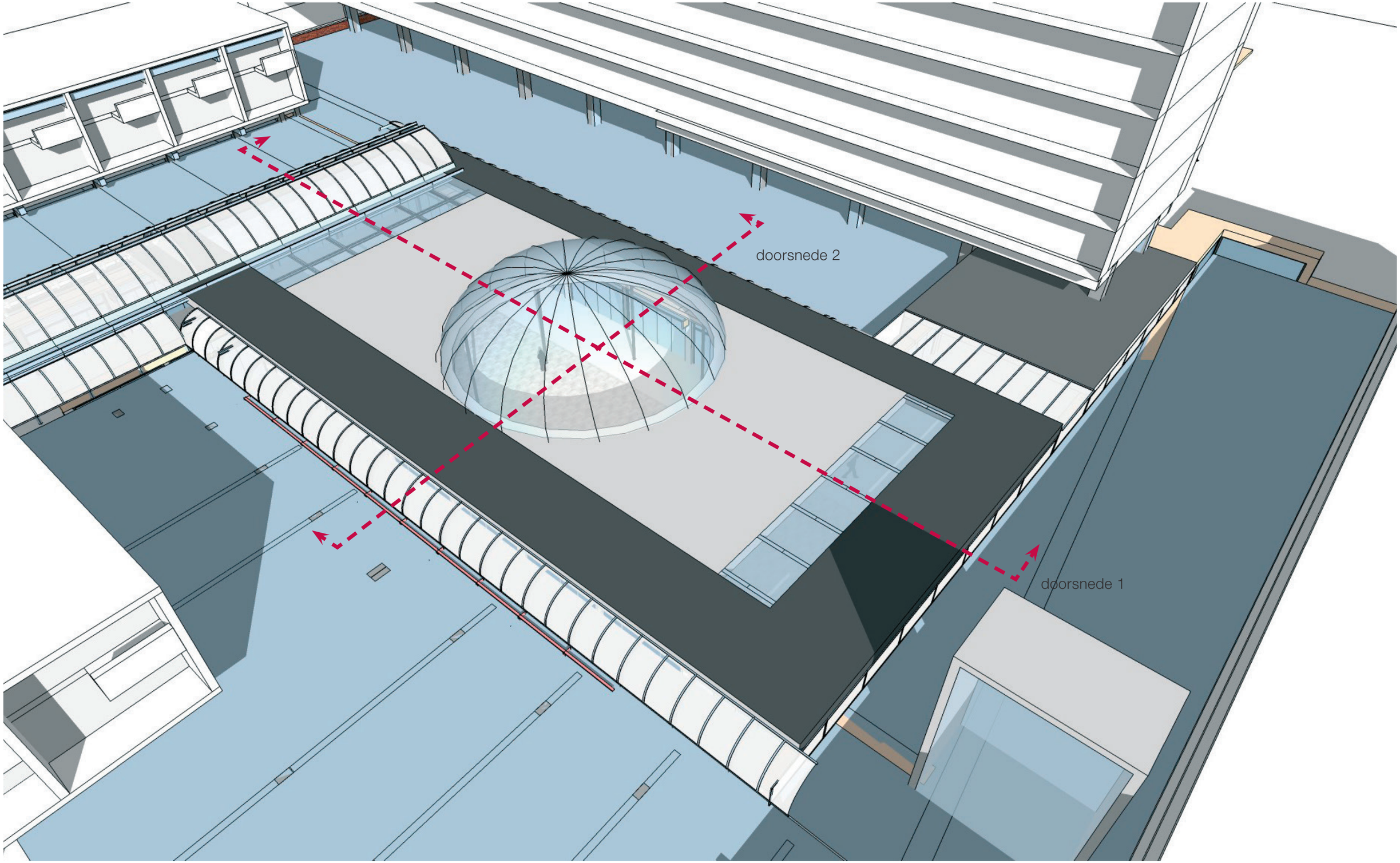
Middenplein

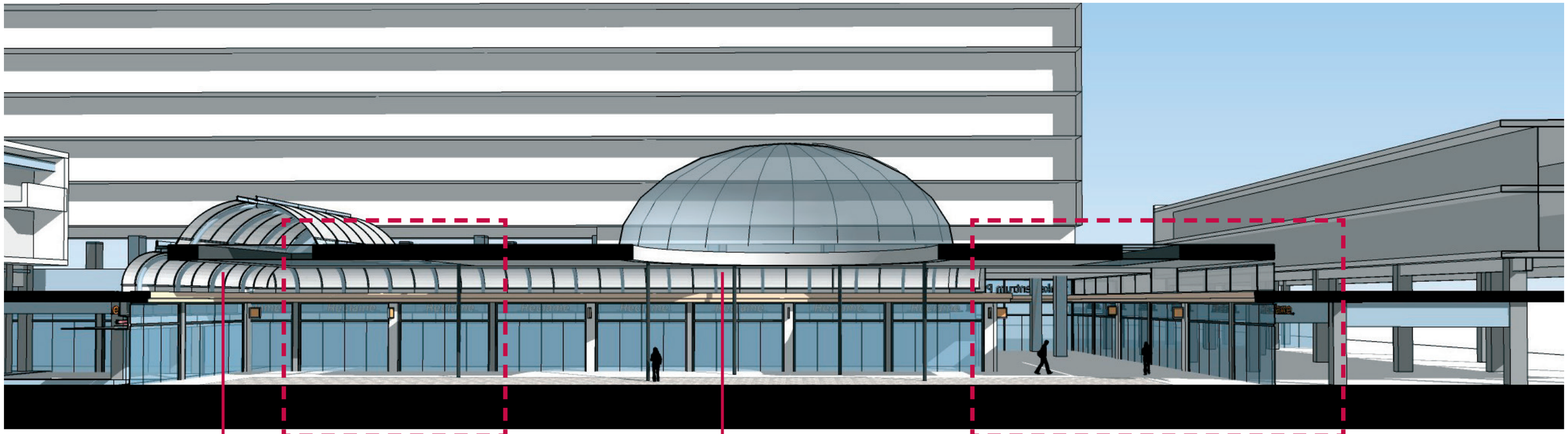

0,9m
5,7m
3,85m
2m
12m
2m
16m

Reclame
Reclame
Reclame

Oostplein

doorsnede 2
doorsnede 1

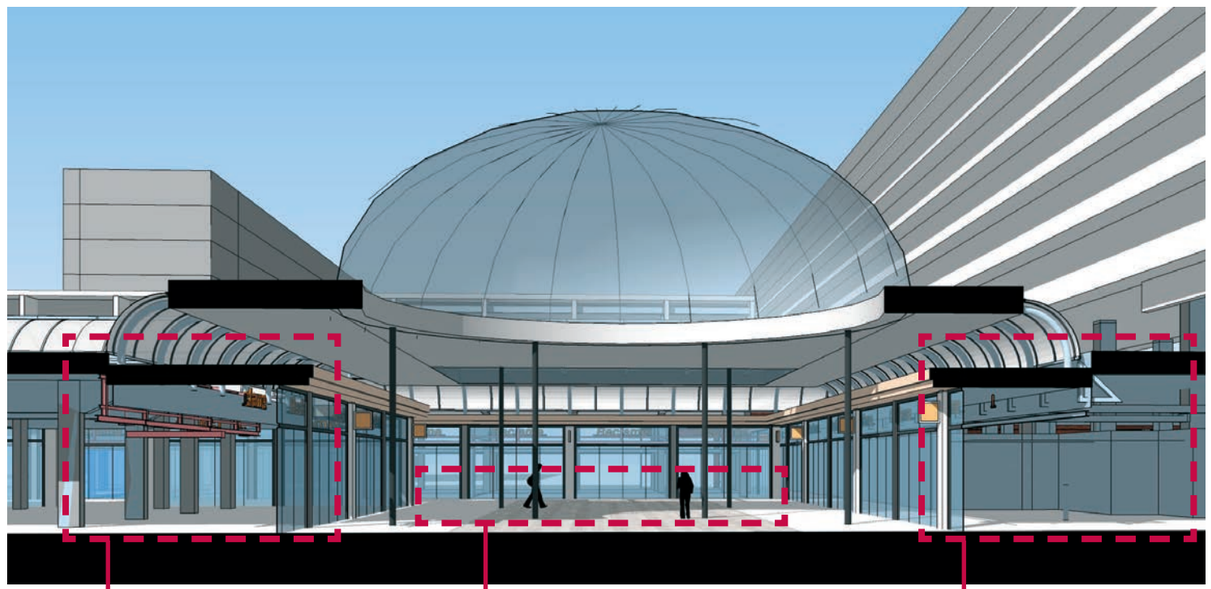
Doorsnede 1

Passagedak behouden

verlaagde zone verwijderen
en nieuw hoog dak aanbrengen

koepel behouden

betonconstructie en verlaagd dak verwijderen;
nieuw hoog dak toevoegen

Doorsnede 2

Nieuwe afzoomwinkels

kolommen behouden

nieuw supermarktvolume met grotere
dakhoogte en puien naar voren

Reclame
Albert Heijn

Albert Heijn
Reclame
Reclame
Reclame
Reclame
Reclame

Winkelcentrum Presikhaaf

Gemeente Arnhem

Schetsontwerp & Visie

16 December 2016

WERELDHAVE

Stijlgroep

landschap en stedelijke ruimte

Wereldhave N.V.

WTC Schiphol, Toren A, 3rd verdiep
Schiphol Boulevard 233, 1118 BH Schiphol

T 020 702 78 00

Buro van der Goes architectuur en stedenbouw

Utrechtseweg 8a
1213 TS Hilversum

T 035 623 24 25
M info@burovandergoes.nl

Stijlgroep landschap en stedelijke ruimte

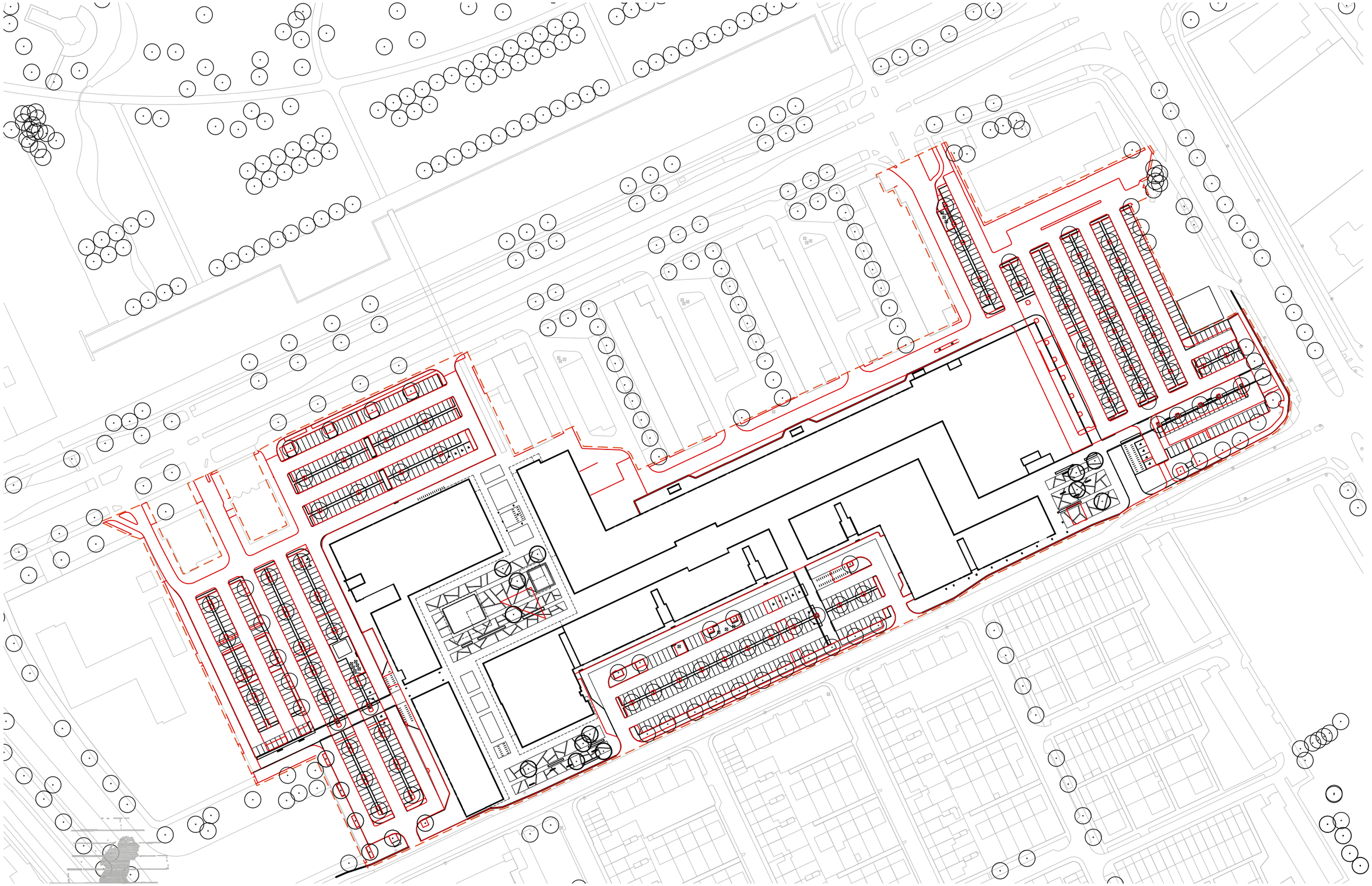
Piekstraat 33
3071 EL Rotterdam

T 010 413 8020
M mail@stijlgroep.nl

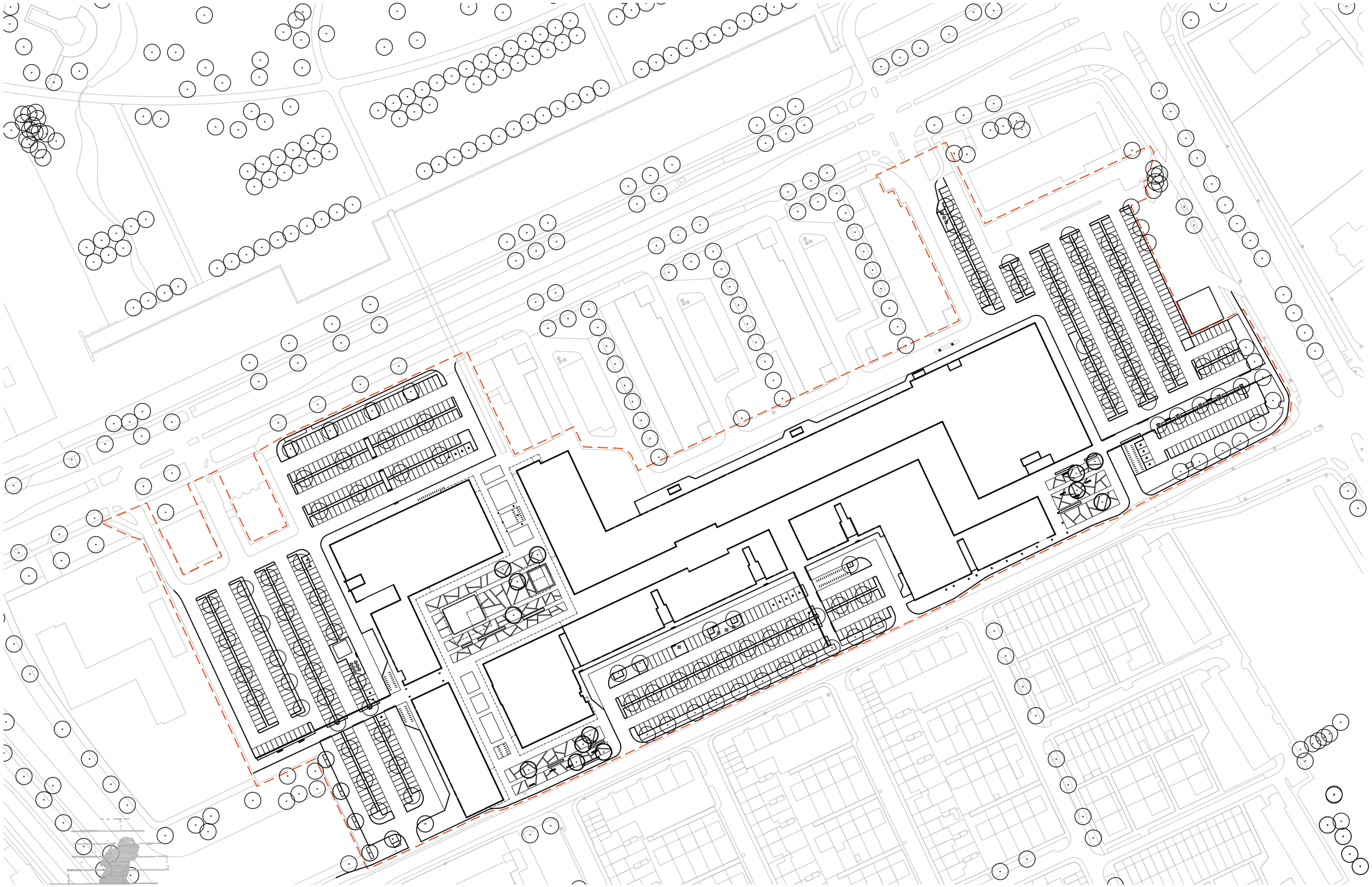
Bestaande situatie winkelcentrum Presikhaaf

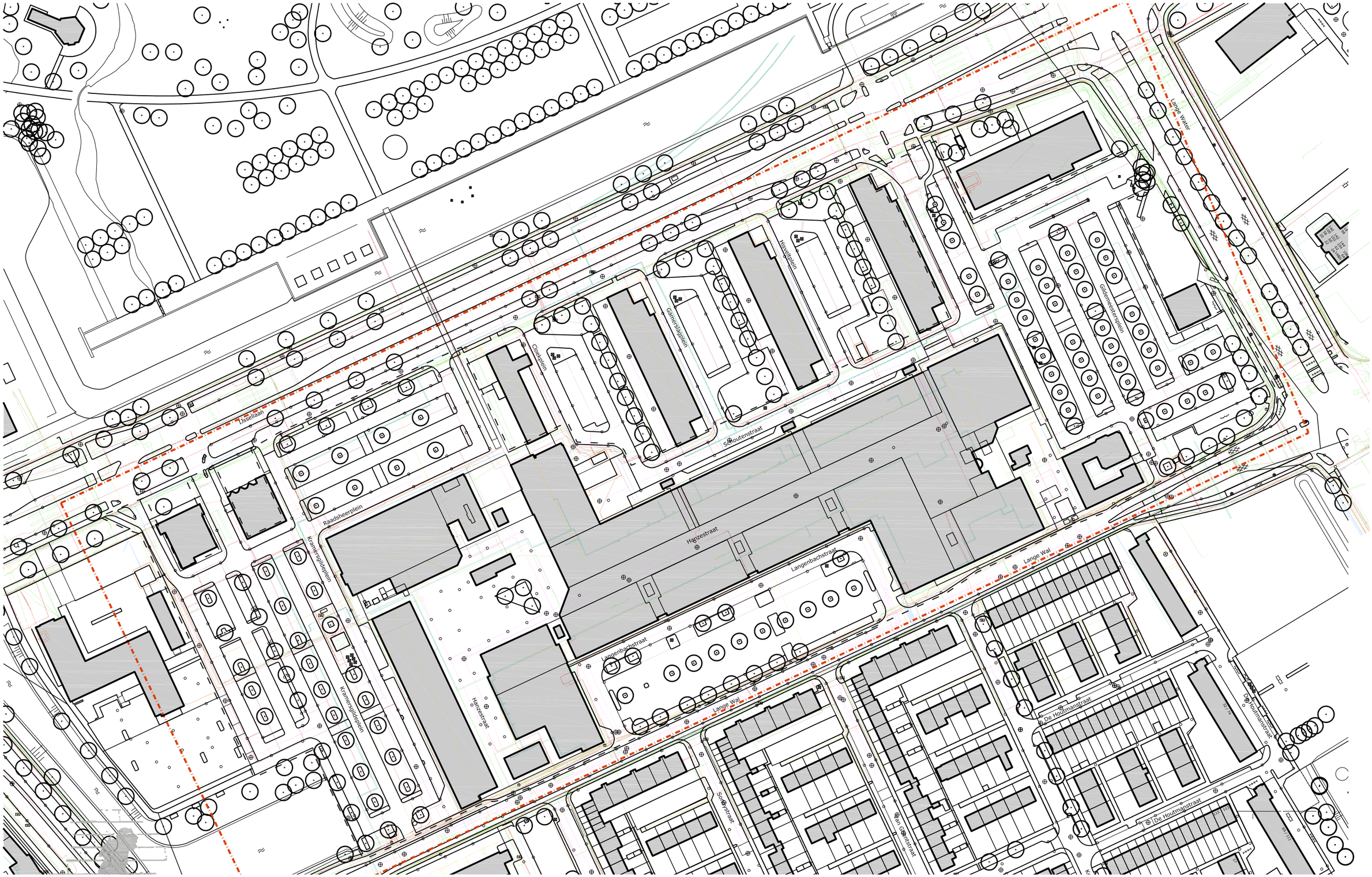
Oud over nieuw

Nieuwe vormgeving winkelcentrum Presikhaaf

Bestaande situatie met kabels en leidingen

Schetsontwerp winkelcentrum Presikhaaf

Programma en visie

Parkeren

Op de parkeerterrein worden lopers aangebracht; deze lopers moeten de bezoekers van het parkeerterrein naar het winkelcentrum leiden en omgekeerd. De lopers zijn duidelijk zichtbaar, dit doordat ze boven het maaiveld uitkomen en begeleid worden door heestermassieven. Deze maatregelen moeten er toe leiden dat de parkeerterreinen voetganger vriendelijk worden.

De boomvakken tussen het parkeren worden omgevormd tot lange en bredere vakken met beplanting gecombineerd met ondergrondse standplaatsverbetering

De verharding in de parkeervlakken kunnen voor een groot deel worden hergebruikt, door deze maatregel wordt er een aanzienlijk deel bespaard.

Parkeerbalans:

Deel A: 161 PP
Deel B: 284 PP
Deel C: 180 PP
Deel D: 373 PP

Totaal = 998 PP
waarvan 2% voor invaliden

Lopers:

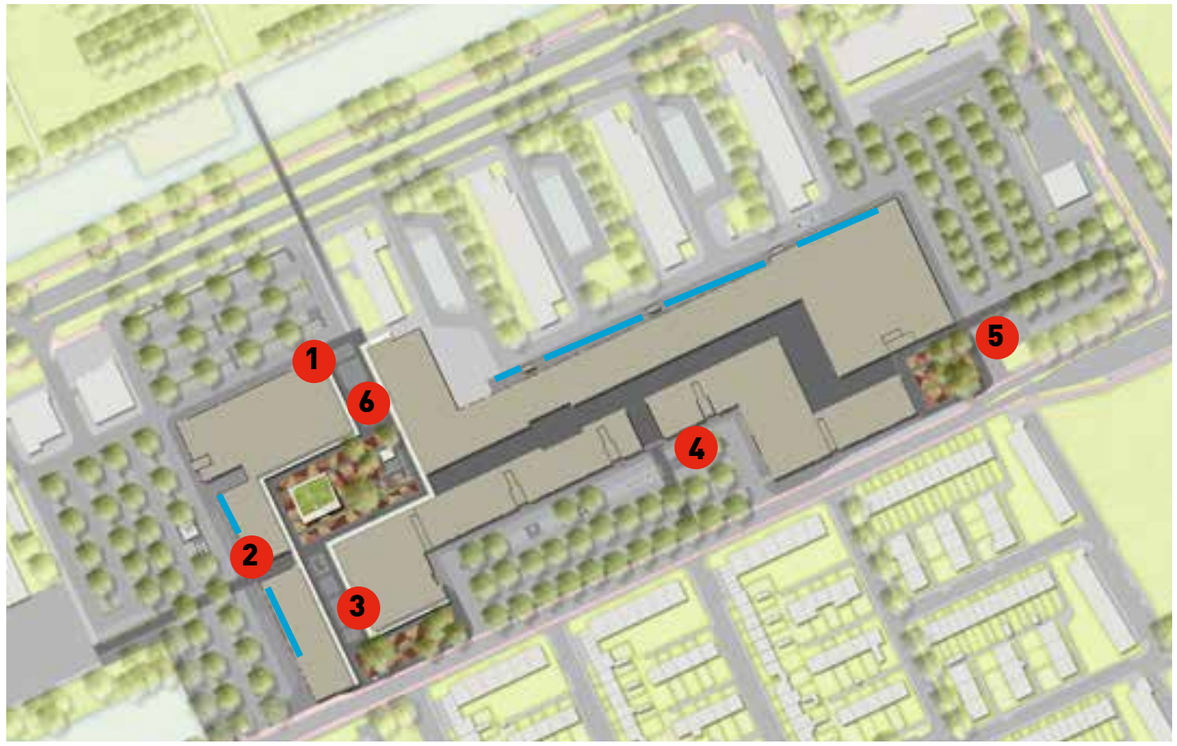

Parkeerbalans (Fiets):

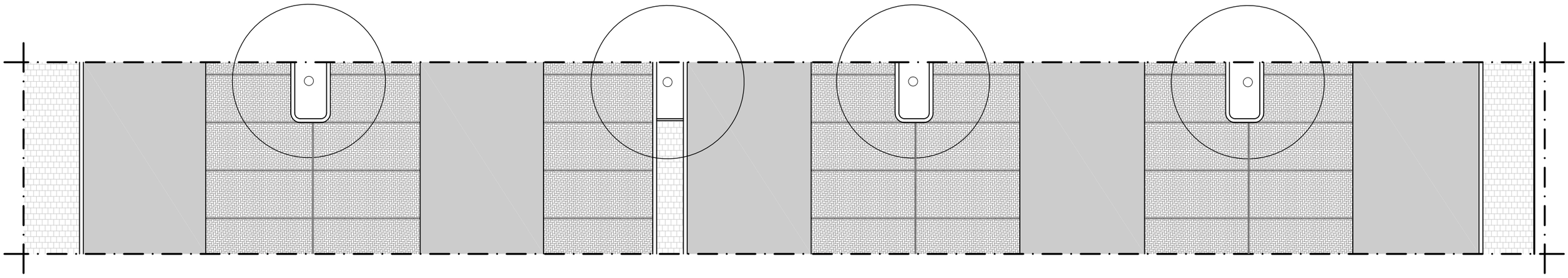
Standplaats 1: 32 P
Standplaats 2: 68 P
Standplaats 3: 26 P
Standplaats 4: 64 P
Standplaats 5: 58 P
Standplaats 6: 32P

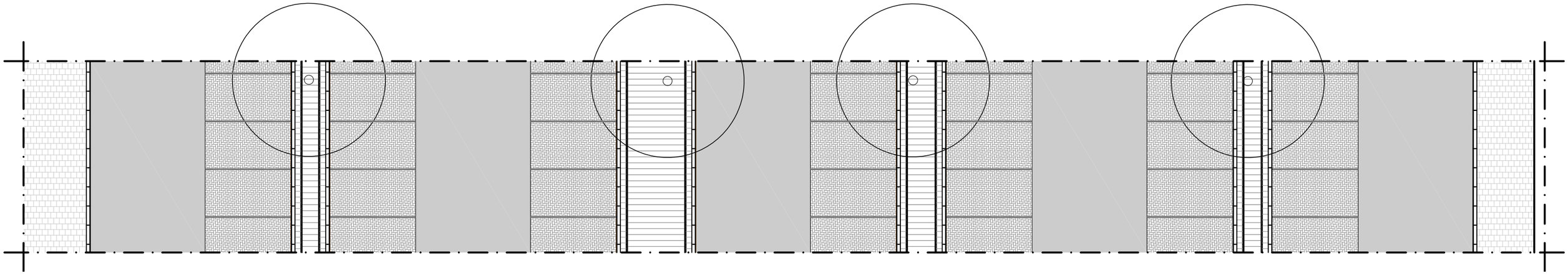
Totaal = 280 plaatsen
Totaal= 140 fietsnietjes

Distributie:

Detail van het parkeerterrein

Detail parking oost 1:200

Programma en visie

Pleinen

De pleinen gaan een identiteit creëren in het gebied; ze geven een gevoel van gezelligheid een welkom voelen, dit willen we bereiken met de warme en vrolijke kleuren in de verharde vlakken.

Circulatie en toegankelijkheid op deze pleinen zijn belangrijke elementen in het ontwerp, dit wordt gerealiseerd door een minimum aan hindernissen, zo voorzien wij bijvoorbeeld verholen goten in plaats van de standaard straatkolk of molgoot; dit is interessant voor rolstoelgebruikers maar is ook meer estetisch. Ook de verharding in de rondgang van de pleinen is zodanig gekozen voor zijn effenheid en dus voor rolstoelgebruikers en oudere personen een genot.

Voor de materiaalkeuze van de gebruikte elementen geven we de voorkeur aan duurzame materialen, zoals cortenstaal, thermisch verzinkt staal, FSC-hout, betonverharding met 100% natuursteen deklaag. Dit garandeerd een langtijdig mooie uitstraling van de elementen en zal op lange termijn kosten besparen.

Schetsontwerp Paviljoenplein

Schetsontwerp Zuidplein

Schetsontwerp Oostplein

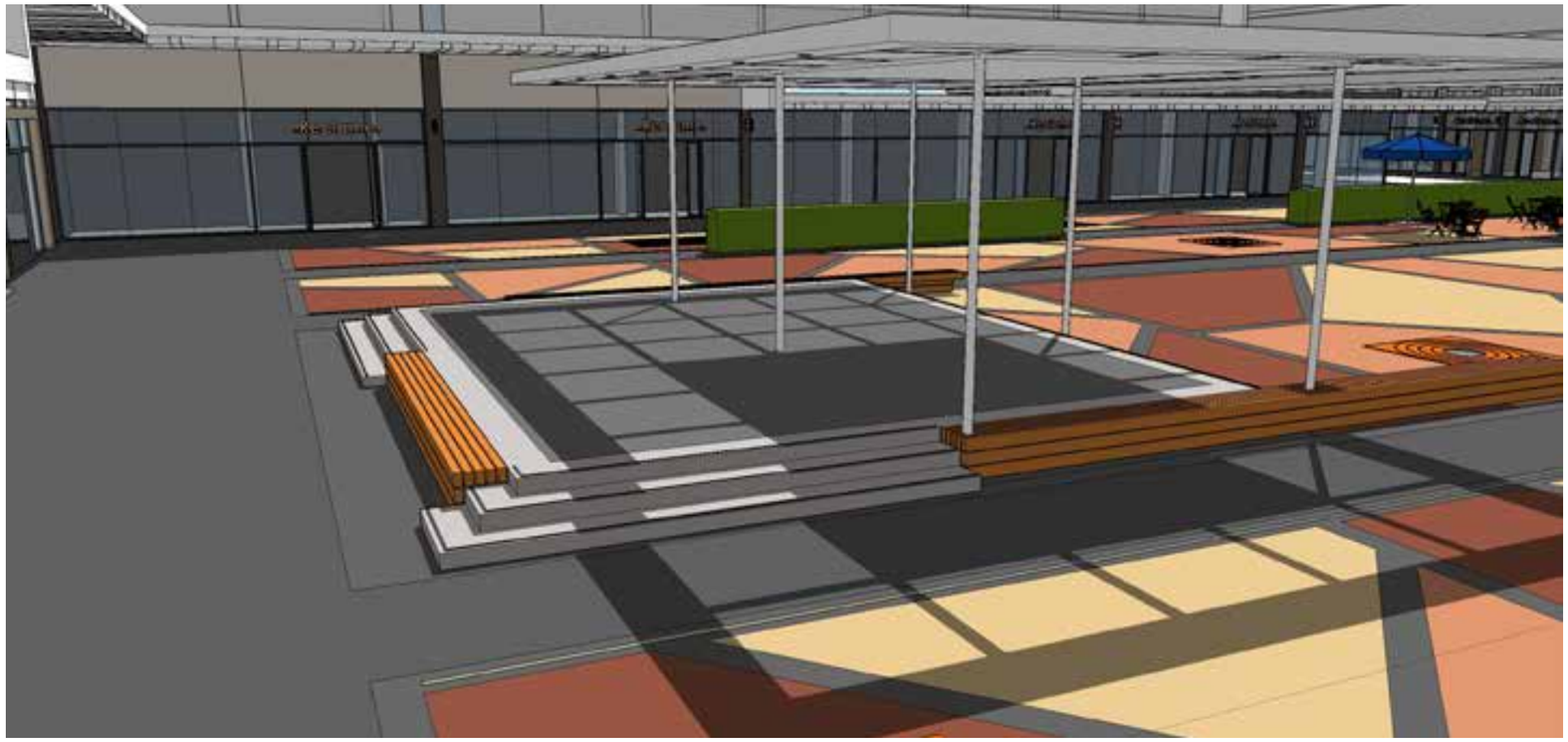
Podium met pergola

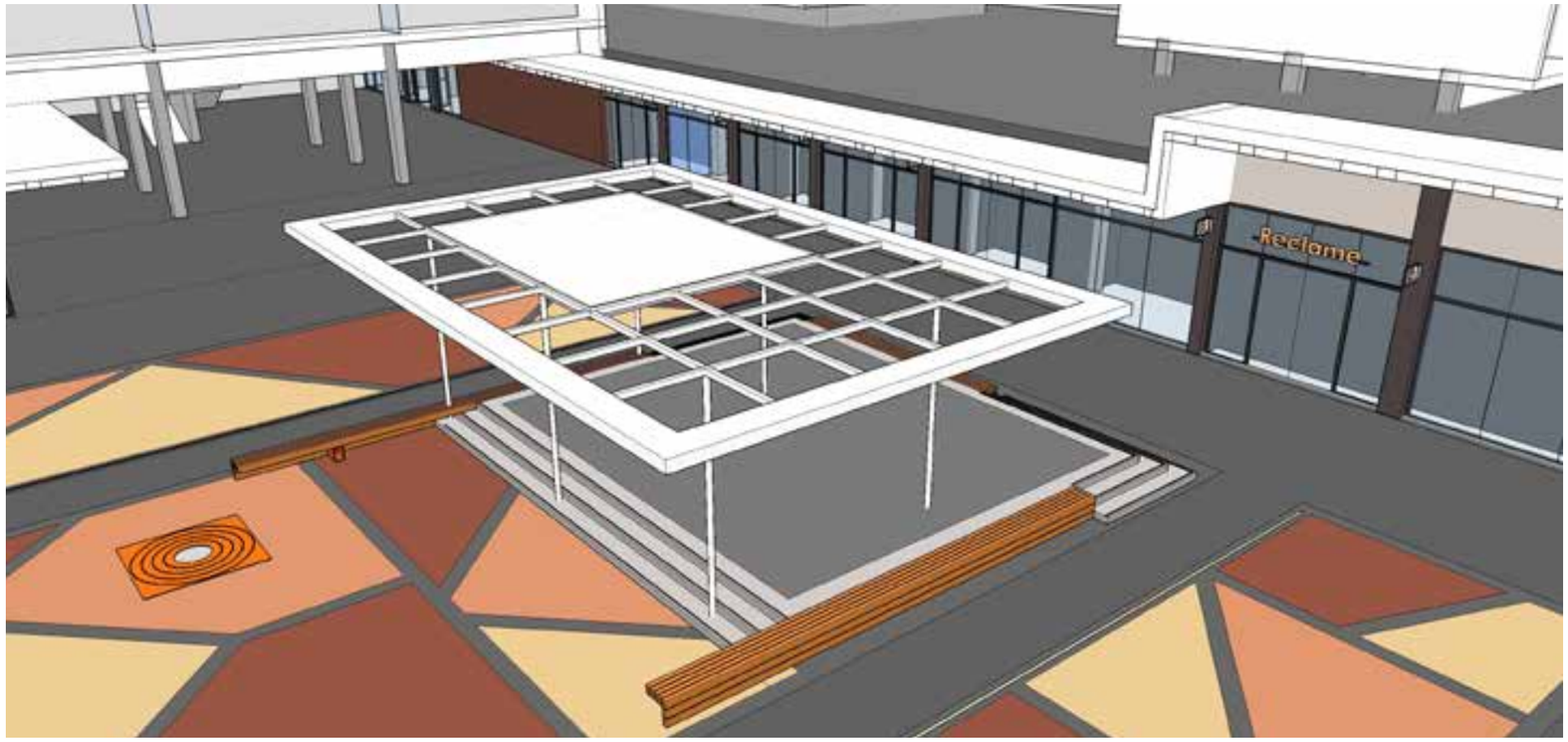
Podium

Het podium op het paviljoenlplein geeft een bestemming aan events, kunst en optredens, als er geen events zijn, kan deze zone gebruikt worden om te vertoeven en te rusten.

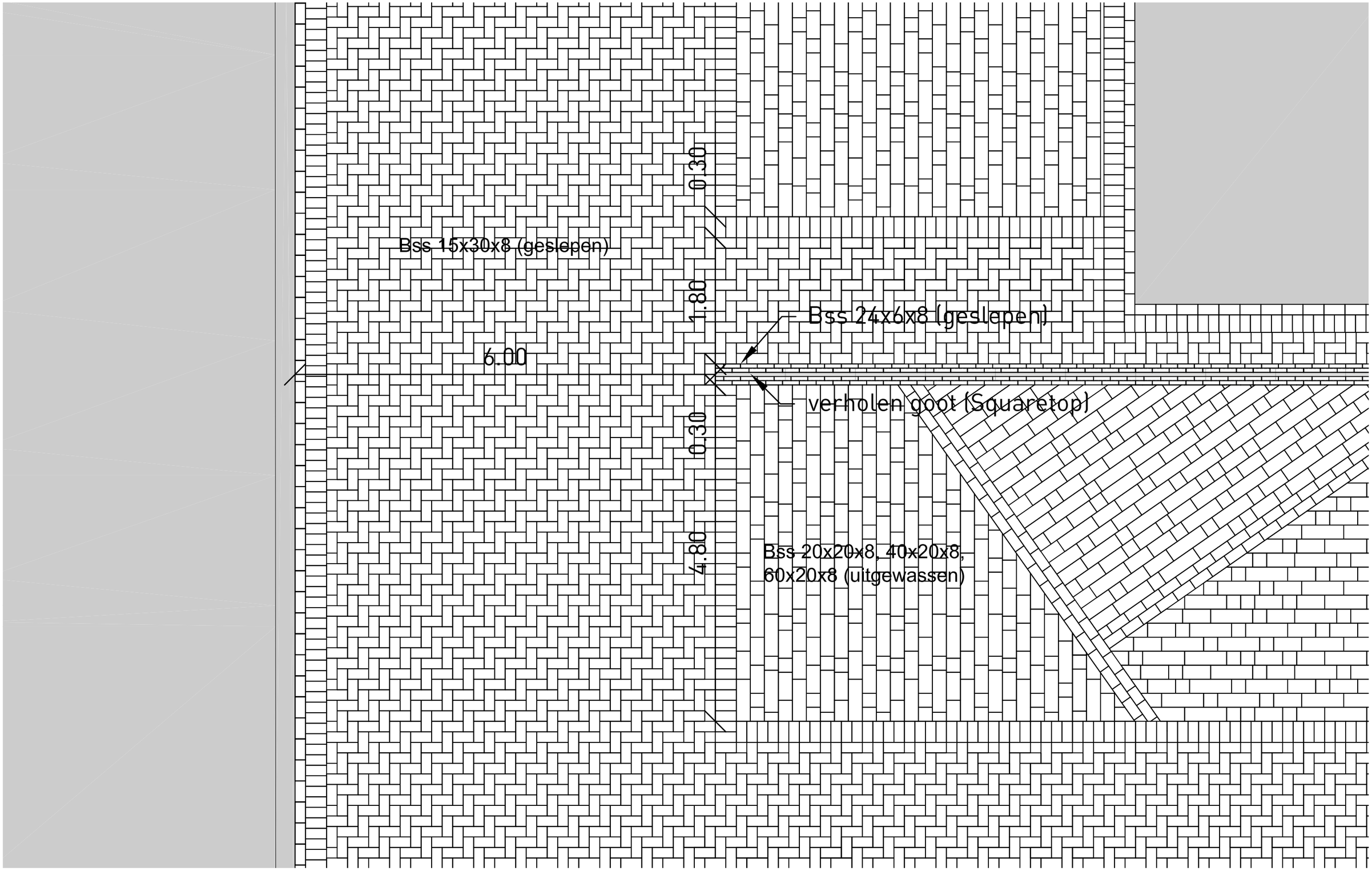
De zitbanken die in het podium zijn verwerkt hebben een gelijkaardig ontwerp als de rest van de zitelementen in het gebied.

Ook de pergola heeft een gelijkaardig ontwerp zoals de plafondeilanden in het overdekte gebied, dit zorgt voor een collectief geheel van het gebied.
Het verschil met de plafondeilanden zit in het feit dat de pergola voor een deel overdekt is, wat er voor zorgt dat wanneer het gewenst is, er een droge ruimte is voor de events, kunstwerken en optredens

Verhardingsdetail van de pleinen

Materiaal keuze

Verharding

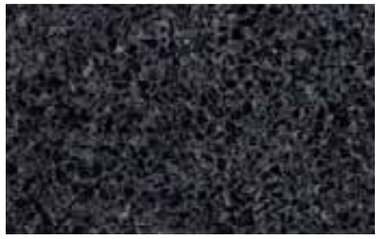

Langs winkelpuien en op de lopers.
Betonstraatstenen:
Liscio Nero, 100% natuursteen deklaag, geslepen.

In de vlakken op de pleinen
Betonstraatstenen:
Lavaro Rood, Oranje, Geel 413, 100% natuursteen deklaag, uitgewassen.

Liscio Nero

Lavaro Rood

Lavaro Oranje

Lavaro Geel 413

Materiaal keuze

Inrichtingselementen

Scala fietsleunhek
Lengte h.o.h. afstand poten 900 mm
Staal verzinkt

Rough&Ready 6 Banken
Duurzaam FSC hout bevestigd op
thermisch verzinkte of Corten stalen juk

Tree Grilles CorTen Square
Corten stalen boombescherming
180x180 cm met een opening
van diameter 60 cm

FULL-10
10m hoge lichtmast in corten staal
met 5 LED-spots

Square top centrisch verholen goot
Verzinkt staal opzetstuk
glasvezel versterkt beton

Fontein
16 fonteinjets met RGB-LED-verlichting
jets zijn opgesteld in een thermisch
verzinkt raster

Materiaal keuze

Speeltoestellen

Robinia klimpaal

Robinia klauterparcour

Beplanting

Gleditsia triacanthos
‘Sunburst’ (pleinen)

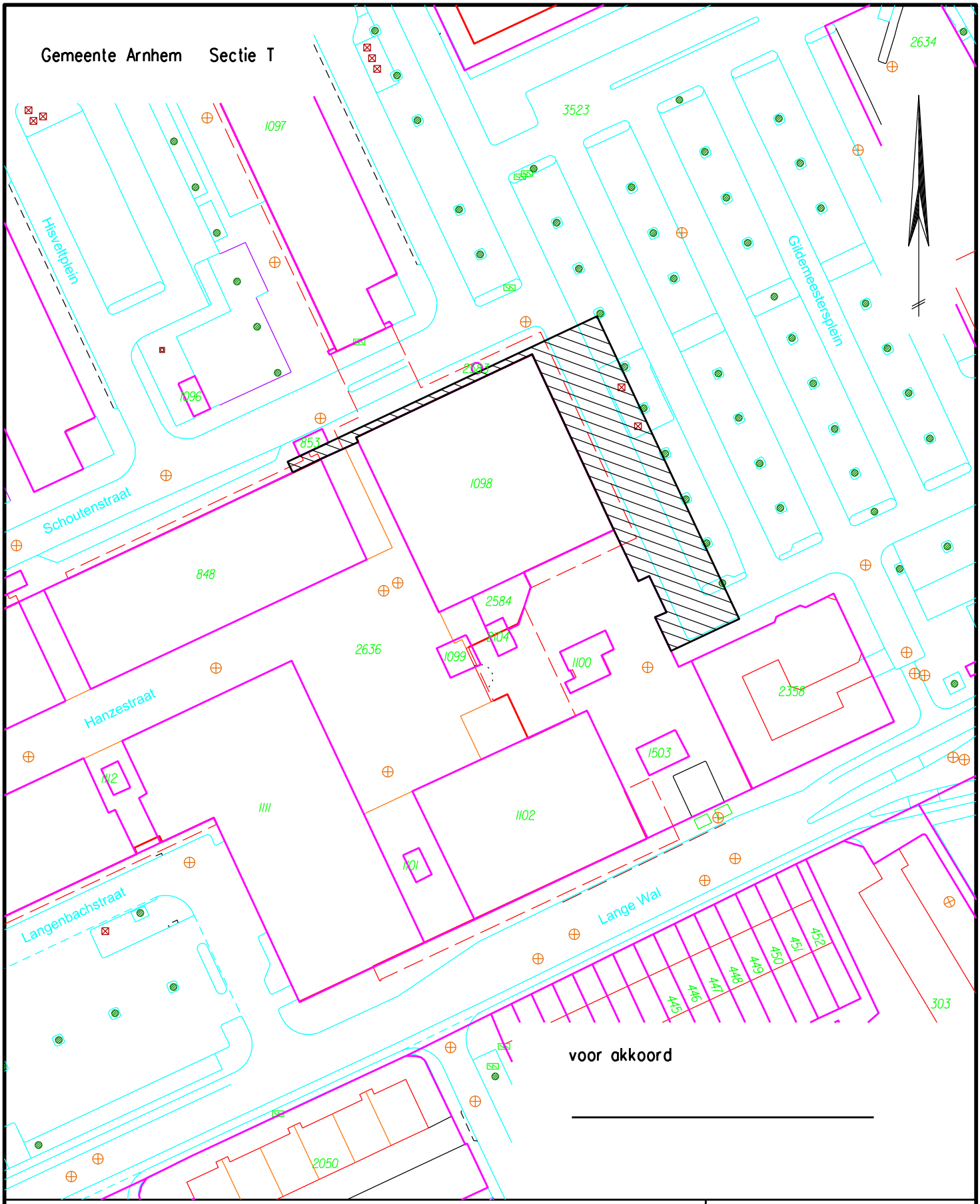

Symphoricarpus chenaultii ‘Hancock’ (vakbeplanting parking)

Fagus sylvatica (lopers)

Stijlgroep
landschap en stedelijke ruimte

voor akkoord

Verkoop aan: Wereldhave Nederland B.V.
Opp. +/- 1062 ca.

tekeningnummer
2016-GEO-00428

Datum:	02-12-2016	Gewijzigd	Datum
Schaal:	1 :1000		
Formaat:	A4		
Getekend:	DGe		
Gecontroleerd:	RV		

50 m

Cluster Interne Ondersteuning

Bezoekadres:
Eusebiusbuitensingel 53
6825 HZ Arnhem
Postbus 5465
6802 EL Arnhem

GEMEENTE Arnhem

Wijziging jaarschijf 2017 MJPB 2017-2020

Nr. : **17-014**

Onderwerp : Grex Winkelcentrum Presikhaaf

Raad d.d. :

Documentnr. :

I / S : Incidenteel

Toelichting : Zie raadsvoorstel ter zake

Wijken / Reguliere programma's		Stand na begrotingswijziging 17-013						Begrotingswijziging 17-014						Stand na begrotingswijziging 17-014					
Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Exploitatie-Resultaat	Mutatie reserves		Saldo	Lasten	Baten	Explotaitie-Resultaat	Mutatie reserves		Saldo	Lasten	Baten	Exploitatie-Resultaat	Mutatie reserves		Saldo
					Toe-voegingen	Ont-trekkingen					Toe-voegingen	Ont-trekkingen					Toe-voegingen	Ont-trekkingen	
	Wijken																		
Geb1	Centrum Spijkerkwartier Arnhenhemse Broek (CSA)	33.100	8.974	-24.126	0	0	-24.126	0	0	0	0	0	0	33.100	8.974	-24.126	0	0	-24.126
Geb2	Noordwest	30.348	3.258	-27.090	0	0	-27.090	0	0	0	0	0	0	30.348	3.258	-27.090	0	0	-27.090
Geb3	Noordoost	25.054	3.048	-22.006	0	0	-22.006	0	0	0	0	0	0	25.054	3.048	-22.006	0	0	-22.006
Geb4	Presikhaaf	22.873	2.343	-20.530	0	0	-20.530	0	0	0	0	0	0	22.873	2.343	-20.530	0	0	-20.530
Geb5	Malburgen	34.333	4.471	-29.862	0	0	-29.862	0	0	0	0	0	0	34.333	4.471	-29.862	0	0	-29.862
Geb6	Schuytgraaf / Elderveld	18.490	1.932	-16.558	0	0	-16.558	0	0	0	0	0	0	18.490	1.932	-16.558	0	0	-16.558
Geb7	De Laar / Elden	17.026	2.142	-14.884	0	0	-14.884	0	0	0	0	0	0	17.026	2.142	-14.884	0	0	-14.884
Geb8	Vredenburg Kronenburg Rijkswoerd (VKR)	26.217	2.000	-24.217	0	0	-24.217	0	0	0	0	0	0	26.217	2.000	-24.217	0	0	-24.217
	Reguliere programma's																		
R0	Algemeen bestuur en publieke dienstverlening	10.969	3.589	-7.380	0	0	-7.380	0	0	0	0	0	0	10.969	3.589	-7.380	0	0	-7.380
R1	Veiligheid	13.510	1.484	-12.026	0	121	-11.905	0	0	0	0	0	0	13.510	1.484	-12.026	0	121	-11.905
R2	Verkeer, vervoer en waterstaat	20.211	6.041	-14.170	6.090	7.905	-12.355	0	0	0	0	0	0	20.211	6.041	-14.170	6.090	7.905	-12.355
R3	Economie	5.125	740	-4.385	0	0	-4.385	0	0	0	0	0	0	5.125	740	-4.385	0	0	-4.385
R4	Educatie	29.583	6.343	-23.240	4.677	1.198	-26.719	0	0	0	0	0	0	29.583	6.343	-23.240	4.677	1.198	-26.719
R5	Cultuur, recreatie en sport	45.637	11.087	-34.550	2.677	610	-36.617	0	0	0	0	0	0	45.637	11.087	-34.550	2.677	610	-36.617
R6	Participatie en Maatschappelijke Ondersteuning	198.174	106.676	-91.498	1.200	538	-92.160	0	0	0	0	0	0	198.174	106.676	-91.498	1.200	538	-92.160
R7	Gezondheid en Milieu	32.206	2.337	-29.869	132	8.005	-21.996	0	0	0	0	0	0	32.206	2.337	-29.869	132	8.005	-21.996
R8	Wonen en Ruimte	45.483	45.878	395	1.337	2.865	1.923	1.245	1.745	500	500	0	0	46.728	47.623	895	1.837	2.865	1.923
R9	Financiën en bedrijfsvoering	90.571	481.154	390.583	6.915	7.199	390.867	0	0	0	0	0	0	90.571	481.154	390.583	6.915	7.199	390.867
	Totaal	**698.910**	**693.497**	**-5.413**	**23.028**	**28.441**	**0**	**1.245**	**1.745**	**500**	**500**	**0**	**0**	**700.155**	**695.242**	**-4.913**	**23.528**	**28.441**	**0**
						5.413						*-500*						*4.913*	

Titel/onderwerp: # Winkelcentrum Presikhaaf

Raadsadviseur: K. Vons Telefoonnr: 3774087 Katinka.vons@arnhem.nl

Van:	College	Ambtenaar:	Thor Smits
Portefeuillehouder:	Mw. I. van Burgsteden	Telefoonnr:	3773448
		E-mailadres:	Thor.smits@arnhem.nl
Doel activiteit	Informatief en meningsvormend		
Toelichting	Het college biedt de raad het voorstel: "Winkelcentrum Presikhaaf" aan, om vast te stellen. **Proces** Het college biedt de raad het voorstel: "Winkelcentrum Presikhaaf" aan, om in te stemmen met de verkoop van bouwrijpe grond aan Wereldhave en met het in procedure brengen van de ingediende Kleine Planologische Afwijking ten behoeve van de uitbreiding aan de oostzijde van het winkelcentrum Presikhaaf. Voor deze uitbreiding moet de raad een grondexploitatie openen en vaststellen. Tevens wordt de raad gevraagd in te stemmen met het herinvesteren in het gemeentelijk openbaar gebeid rondom het winkelcentrum (vooral de parkeerterreinen) van het netto resultaat van deze grondexploitatie(verkoopprijs minus de kosten bouwrijp maken). Over het opknappen van het openbaar gebied neemt de raad nu geen besluit, dat volgt op een later moment d.m.v. een bestemmingsplanprocedure. **Wereldhave** Medio 2015 is het winkelcentrum in het bezit van vastgoedfonds Wereldhave. Zij wil de komende jaren 25 miljoen euro investeren in de revitalisering. Hiertoe heeft Wereldhave een plan opgesteld met enerzijds een herschikking van de grote winkelketens om een betere "loop" in het centrum te krijgen en anderzijds een uitgebreide fysieke modernisering van het winkelcomplex. Per saldo zal het winkelcentrum in omvang iets kleiner worden, maar met een aanzienlijk hoger kwaliteitsniveau. Wereldhave streeft ernaar om in mei met de geplande uitbreiding te starten. Op de plek van de uitbreiding komen twee supermarkten die in november in bedrijf worden genomen. **Samenwerking met gemeente rondom openbare ruimte** Het winkelcentrum is in eigendom van Wereldhave, het omliggende gebied, bestaande uit parkeerterrein en toe leidende wegen is in eigendom en beheer van de gemeente. Behalve het winkelcentrum zelf, kent ook de omliggende infrastructuur een grote mate van achterstallig onderhoud (parkeerterreinen en riolering). Deels is voor deze onderhouds-en vervangingswerkzaamheden geld beschikbaar in de reguliere vervangingsbudgetten. De beschikbare middelen zijn echter niet voldoende om alle gewenste werkzaamheden gelijktijdig met de revitalisatie van het winkelcentrum aan te kunnen pakken. Wereldhave koopt echter een stuk grond van de gemeente aan de oostzijde van het complex ter uitbreiding van het huidige HEMA-pand. Aan de gemeente vraagt Wereldhave om het netto resultaat van deze grondverkoop te herinvesteren in het openbaar gebied rondom het winkelcentrum. Dit vindt u terug in het bijbehorende raadsbesluit. **Communicatie** In het kader van de planontwikkeling en de voorbereidingen zijn in het afgelopen jaar door Wereldhave verschillende bijeenkomsten voor winkeliers en omwonende georganiseerd. Ook heeft Wereldhave met alle verenigingen van eigenaren van de omliggende appartementencomplexen gesprekken gevoerd. Deze verenigingen hebben ingestemd met de plannen. In april krijgt het wijkplatform Presikhaaf een presentatie en zal verder communicatie over het project in overleg met het wijkteam worden opgepakt.		

	Belangstellenden zijn uitgenodigd om aanwezig te zijn en desgewenst in te spreken.
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Beslissen of het voorstel kan worden doorgeleid naar de besluitvormende fase.
Spreekrecht publiek	Ja
Behandeladvies	Technische vragen dienen voorafgaand aan de bespreking te worden gesteld. U bent in de gelegenheid informatieve vragen te stellen aan (eventuele) insprekers en aan de portefeuillehouder. Na afronding van de informatieve fase wordt gestart met de meningsvormende fase. Deze fase bestaat uit twee termijnen: 1e termijn: fracties geven hun standpunt weer, te beginnen met de fracties die tegen het voorstel zijn of het voorstel willen wijzigen. Interrupties zijn toegestaan. 2e termijn: Na de reactie van de portefeuillehouder wordt de discussie gevoerd.
Bijlagen	

Raadsvoorstel " Winkelcentrum Presikhaaf"			
Uitwerking Revitalisering winkelcentrum Presikhaaf (architectenbureau van der Goes)			
(Concept) Schetsontwerp & Visie winkelcentrum Presikhaaf (landschapsbureau Stijlgroep)			
Tek.nr.2016-GEO-00428			
Begrotingswijziging			

Insprekers PM 10 april 2017

Winkelcentrum Presikhaaf

Inspreker	Namens
De heer B. Derix	Vereniging van Eigenaren van de Houtmanstraat Eigenarenvereniging "De Lange Wal" Eigenarenvereniging "De Stoere Houman"
De heer P. van der Eng Ontwikkelingsmanager	Wereldhave
Mw. C. Bloemendaal	Op eigen titel

Vaststellen: "Winkelcentrum Presikhaaf"

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	8 mei 2017
Zaaknummer:	130040
Portefeuillehouder:	I. Van Burgsteden

Raadskameradvies:

Aan de gemeenteraad, 14 april 2017

Proces
De informerende vergadering van 10 april jl.is afgerond.
Er zijn drie insprekers geweest;
- Dhr. Derix namens de Vereniging van Eigenaren van de Houtmanstraat en de Eigenarenverenigingen "De Lange wal" en "de Stoere Houtman."
- Dhr. van der Eng, ontwikkelmanager Wereldhave
- Mevr. Bloemendaal

De raadskamer is niet toegekomen aan de meningsvormende vergadering, maar stemt er in toe, mits de wethouder met een overzicht komt hoe het precies zit met de baten en lasten in de tekst van het raadsvoorstel en in de begrotingswijziging (zie toezegging), de meningsvormende vergadering over te slaan en het debat te voeren tijdens de besluitvormende vergadering.

Toezeggingen
Wethouder Van Burgsteden zegt toe op verzoek van de fractie van de VVD, om vóór de besluitvorming van het raadsvoorstel "Winkelcentrum Presikhaaf", met een overzicht te komen hoe het zit met de optelling van de baten en lasten in de tekst van het Raadsvoorstel en in de Begrotingswijziging.
Wethouder Van Burgsteden zegt toe dat bewoners verkeerskundige ondersteuning krijgen bij de gesprekken in het vervolg proces.
Wethouder Van Burgsteden zegt toe bij de planvorming voor de openbare ruimte rekening te houden met het zo veel mogelijk behoud van bestaand groen.

Aangekondigde moties en amendementen
Er zit mogelijk verschil in de tekst van het Raadsvoorstel en de Begrotingswijziging in de optelling van de lasten en baten. De wethouder gaat uitzoeken of er een verschil zit en of dan wel het raadsvoorstel dan wel de begrotingswijziging niet klopt. Indien er een verschil is, zal er een amendement komen.

Conclusie
De voorzitter van de raadskamer concludeert dat de raadskamer besluit, mits de wethouder met een overzicht komt hoe het zit met de optelling van de lasten en de baten in het raadsvoorstel en in de begrotingswijziging (zie toezegging), de meningsvormende vergadering over te slaan en het debat te voeren tijdens de besluitvormende vergadering.

De griffier,

J.G.M. Kersten

De voorzitter,

H.E. de Vroome

MEMO

GEMEENTE Arnhem

Datum : 04-05-2017

Aan : gemeenteraad

Van : Ine van Burgsteden

Kopie aan : Thor Smits, Cobus van der Stel, Bouko Katuin

Betreft : **Toelichting begrotingswijziging Winkelcentrum Presikhaaf**

In de informerende raadsvergadering van 10 april jl. is het raadsvoorstel Winkelcentrum Presikhaaf behandeld. Daarin werd voorgesteld om het netto resultaat van de verkoop van grond aan Wereldhave te herinvesteren in het gemeentelijk openbaar gebied rondom het winkelcentrum. De commissie heef tijdens de behandeling om een toelichting op de bijgevoegde begrotingswijziging gevraagd.

Hoe is de begrotingswijziging opgebouwd?
In de begrotingswijziging zijn een tweetal verwachte opbrengsten opgenomen:

- De verkoop van een strook grond voor € 1.000.000, -
- Een bijdrage van de ontwikkelaar voor het aanleggen van laad- en losplaatsen (de zgn. locatiebijdrage) van € 245.000, -

Daartegen over staan de volgende verwachte kosten:

- Bouwrijp maken inclusief de aanleg van de laad - en losplaatsen € 700.000, -
- Bijbehorende advieskosten € 45.000, -

Per saldo wordt dus verwacht dat van de grondverkoop na aftrek van de kosten € 500.000, - aan opbrengsten overblijft. Het college vindt het een goed idee om dit overblijvende bedrag te herinvesteren in de openbare ruimte rondom het winkelcentrum en stelt nu aan de raad voor om dit bedrag hiervoor te reserveren. Het bedrag kan ook wat meer of minder zijn, afhankelijk van het uiteindelijke resultaat van deze grondverkoop. De begrotingswijziging gaat dus uitsluitend over de te openen grondexploitatie (= de opbrengsten grondverkoop na aftrek van de kosten van bijbehorende werkzaamheden) en niet over de herinrichting van de openbare ruimte.

Onduidelijkheid a.g.v. begrotingssystematiek
In de begrotingswijziging (zie bijlage) staat onder 'lasten' een bedrag van € 1.245.000, - en onder 'baten' een bedrag van € 1.745.000, - opgenomen. Dit lijkt niet te corresponderen met de hierboven opgevoerde 'kosten' van € 745.000,- en 'opbrengsten' van € 1.245.000, -.

Dit heeft te maken met de techniek in de begrotingssystematiek. Voordat het positieve resultaat van de grondverkoop kan worden overgeheveld naar de bestemmingsreserve moet het project eerst administratief worden afgesloten. Dit wordt gedaan door aan de kostenkant van het project € 500.000, - toe te voegen, zodat de balans van het project bij de afsluiting neutraal is. Aan beide zijden staat dan € 1.245.000, -.

Vervolgens wordt de € 500.000, - overgeboekt naar de bestemmingsreserve. Hierdoor stijgt de batenkant in de begrotingswijziging naar € 1.745.000, -. Deze stap wordt in de begrotingswijziging meegenomen omdat het toevoegen en onttrekken een raadsbevoegdheid is.

Het bedrag kan pas weer aan de bestemmingsreserve worden onttrokken als het grondexploitatieproject (= de opbrengst grondverkoop na aftrek kosten bijbehorende werkzaamheden) wordt afgesloten. Volgens verwachting zal dit eind 2017 (bij de jaarrekening) worden afgerekend en beschikbaar worden gesteld voor de herinrichting van de openbare ruimte.

Hoe wordt het opknappen van de openbare ruimte gefinancierd?
In het raadsvoorstel wordt geen besluit genomen over (de omvang van) het feitelijk opknappen van de openbare ruimte rond het winkelcentrum; alleen over de herinvestering in het gebied van het netto resultaat van de grondverkoop.

Voor het opknappen van het openbaar gebied rond het winkelcentrum is vanuit verschillende reguliere budgetten in totaal momenteel circa € 700.000, - beschikbaar. Met het herinvesteringsbedrag van circa € 500.000, - zou daarmee voor het opknappen van de openbare ruimte een bedrag van € 1.200.000, - beschikbaar zijn.

Verder komt uit onderzoeken naar voren dat ook de riolering rond het winkelcentrum binnenkort moet worden vervangen. Daarom wordt nu onderzocht of deze vervanging zodanig in de GRP-programmering kan worden ingepast, dat zij gelijktijdig met de bovengrondse herinrichting kan plaatsvinden. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid tot samenloopvoordeel. Bovendien wordt voorkomen dat gedane investeringen in de bovengrondse infrastructuur over enkele jaren weer teniet worden gedaan door een latere rioolvervanging.

Flexibiliteit in uitvoering
Voor de herinrichting van de openbare ruimte en de eventuele rioolvervanging geldt het principe dat werkzaamheden alléén worden uitgevoerd als hiervoor voldoende financiële middelen binnen de reguliere beheerbudgetten beschikbaar zijn. Indien de dekking voor een algehele herinrichting van het gebied (nog) niet compleet is, worden onderdelen van de vernieuwing niet, of later uitgevoerd.

Bijlage: Begrotingswijziging

Wijziging jaarschijf 2017 MJPB 2017-2020

Nr. : **17-014**

Onderwerp : Grex Winkelcentrum Presikhaaf

Raad d.d. :

Documentnr. :

I / S : Incidenteel

Toelichting : Zie raadsvoorstel ter zake

Wijken / Reguliere programma's		Stand na begrotingswijziging 17-013						Begrotingswijziging 17-014						Stand na begrotingswijziging 17-014					
Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Exploitatie-Resultaat	Mutatie reserves		Saldo	Lasten	Baten	Explotaitie-Resultaat	Mutatie reserves		Saldo	Lasten	Baten	Exploitatie-Resultaat	Mutatie reserves		Saldo
					Toe-voegingen	Ont-trekkingen					Toe-voegingen	Ont-trekkingen					Toe-voegingen	Ont-trekkingen	
	Wijken																		
Geb1	Centrum Spijkerkwartier Arnhenhemse Broek (CSA)	33.100	8.974	-24.126	0	0	-24.126	0	0	0	0	0	0	33.100	8.974	-24.126	0	0	-24.126
Geb2	Noordwest	30.348	3.258	-27.090	0	0	-27.090	0	0	0	0	0	0	30.348	3.258	-27.090	0	0	-27.090
Geb3	Noordoost	25.054	3.048	-22.006	0	0	-22.006	0	0	0	0	0	0	25.054	3.048	-22.006	0	0	-22.006
Geb4	Presikhaaf	22.873	2.343	-20.530	0	0	-20.530	0	0	0	0	0	0	22.873	2.343	-20.530	0	0	-20.530
Geb5	Malburgen	34.333	4.471	-29.862	0	0	-29.862	0	0	0	0	0	0	34.333	4.471	-29.862	0	0	-29.862
Geb6	Schuytgraaf / Elderveld	18.490	1.932	-16.558	0	0	-16.558	0	0	0	0	0	0	18.490	1.932	-16.558	0	0	-16.558
Geb7	De Laar / Elden	17.026	2.142	-14.884	0	0	-14.884	0	0	0	0	0	0	17.026	2.142	-14.884	0	0	-14.884
Geb8	Vredenburg Kronenburg Rijkswoerd (VKR)	26.217	2.000	-24.217	0	0	-24.217	0	0	0	0	0	0	26.217	2.000	-24.217	0	0	-24.217
	Reguliere programma's																		
R0	Algemeen bestuur en publieke dienstverlening	10.969	3.589	-7.380	0	0	-7.380	0	0	0	0	0	0	10.969	3.589	-7.380	0	0	-7.380
R1	Veiligheid	13.510	1.484	-12.026	0	121	-11.905	0	0	0	0	0	0	13.510	1.484	-12.026	0	121	-11.905
R2	Verkeer, vervoer en waterstaat	20.211	6.041	-14.170	6.090	7.905	-12.355	0	0	0	0	0	0	20.211	6.041	-14.170	6.090	7.905	-12.355
R3	Economie	5.125	740	-4.385	0	0	-4.385	0	0	0	0	0	0	5.125	740	-4.385	0	0	-4.385
R4	Educatie	29.583	6.343	-23.240	4.677	1.198	-26.719	0	0	0	0	0	0	29.583	6.343	-23.240	4.677	1.198	-26.719
R5	Cultuur, recreatie en sport	45.637	11.087	-34.550	2.677	610	-36.617	0	0	0	0	0	0	45.637	11.087	-34.550	2.677	610	-36.617
R6	Participatie en Maatschappelijke Ondersteuning	198.174	106.676	-91.498	1.200	538	-92.160	0	0	0	0	0	0	198.174	106.676	-91.498	1.200	538	-92.160
R7	Gezondheid en Milieu	32.206	2.337	-29.869	132	8.005	-21.996	0	0	0	0	0	0	32.206	2.337	-29.869	132	8.005	-21.996
R8	Wonen en Ruimte	45.483	45.878	395	1.337	2.865	1.923	1.245	1.745	500	500	0	0	46.728	47.623	895	1.837	2.865	1.923
R9	Financiën en bedrijfsvoering	90.571	481.154	390.583	6.915	7.199	390.867	0	0	0	0	0	0	90.571	481.154	390.583	6.915	7.199	390.867
	Totaal	**698.910**	**693.497**	**-5.413**	**23.028**	**28.441**	**0**	**1.245**	**1.745**	**500**	**500**	**0**	**0**	**700.155**	**695.242**	**-4.913**	**23.528**	**28.441**	**0**
						5.413						*-500*						*4.913*	

Politieke Maandag (b)

Dossiernummer	260
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 mei 2017
Agendapunt	4.1
Omschrijving	Vaststellen Verordening tot wijziging van de APV gemeente Arnhem
Organisatieonderdeel	Cluster Beleid en Regie
Steller	Stephan van Otterloo
Portefeuillehouder	Geert Ritsema
Fatale termijn	1 januari 0001
Behandelresultaat	

Geagendeerd	Vergaderdatum
College Burgemeester en Wethouders	11 april 2017
Politieke Maandag (b)	**8 mei 2017**

Besluit van 8 mei 2017

Zaaknummer 132470

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Arnhem, Cluster Beleid en Regie;

gelet op artikel 147, 149 en artikel 154b e.v. van de Gemeentewet, de Wet bestuurlijke boete overlast openbare ruimte en het Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte;

besluit:

vast te stellen de

VERORDENING TOT WIJZIGING VAN DE ALGEMENE PLAATSELIJKE VERORDENING VOOR ARNHEM

Artikel I Wijziging Algemene Plaatselijke Verordening voor Arnhem

De tabel in het eerste lid van artikel 6.1a komt te luiden:

Artikel	Onderwerp	Boete in euro's
2.1.3.1 lid 1	Beperking aanbieden e.d. van geschreven of gedrukte stukken of afbeeldingen	Zie BBOOR
2.1.4.1 lid 1	Dienstverlening	Zie BBOOR
2.1.4.2 lid 1	Straatartiest e.d.	Zie BBOOR
2.1.5.1 lid 1	Voorwerpen of stoffen op, aan of boven de weg	Zie BBOOR
2.3.3.1 lid 2	Speelgelegenheden	180
2.4.1a lid 4	Verblijfsontzeggingen uitgaansgeweld horecaconcentratiegebied	150
2.4.5 lid 1 en 2	Plakken en kladden	Zie BBOOR
2.4.5 lid 5	Plakken en kladden (handelsreclame)	Zie BBOOR
2.4.6 lid 1	Vervoer plakgereedschap e.d.	Zie BBOOR
2.4.8 lid 1	Betreden van plantsoenen e.d.	Zie BBOOR
2.4.9 lid 1	Rijden over bermen e.d., voor: a. bestuurders van motorvoertuigen op meer dan twee wielen b. bestuurders van motorvoertuigen op twee wielen c. bromfietsers en snorfietsers d. fietsers en bestuurders van gehandicaptenvoertuigen e. overige weggebruikers	 90 90 35 35 35
2.4.10 lid 1	Hinderlijk gedrag op of aan de weg	Zie BBOOR
2.4.11 lid 1	Hinderlijk drankgebruik	Zie BBOOR
2.4.12 lid 1	Hinderlijk gedrag bij of in gebouwen	Zie BBOOR
2.4.13	Hinderlijk gedrag in voor publiek toegankelijke ruimten e.d.	Zie BBOOR
2.4.20 lid 1	Loslopende honden, verboden plaatsen, identificatie	Zie BBOOR
2.4.21 lid 1	Verontreiniging door honden	Zie BBOOR
2.4.21 lid 2	Verontreiniging door honden (hulpmiddel)	Zie BBOOR
2.4.22 lid 1	Gevaarlijke honden (aanlijn- en muilkorfgebod)	Zie BBOOR
2.4.22 lid 5	Gevaarlijke en blaffende honden (overlast)	Zie BBOOR
2.4.23 lid 2	Houden van hinderlijke of schadelijke dieren	Zie BBOOR
2.4.24	Loslopend vee	Zie BBOOR
2.6.1 lid 1 en 2	Bezigen van vuurwerk	90
3.2.6 lid 1	Straatprostitutie	90
3.2.6 lid 7	Straatprostitutie (ophouden/verontreiniging)	120
3.2.6a lid 4	Bevel tot verwijdering (straatprostitutie)	90
4.2.2.2 lid 1	Regulering van andere inzamelaars	Zie BBOOR

4.2.2.4 sub a	Algemene verboden (aanbieden)	Zie BBOOR
4.2.2.4 sub b	Algemene verboden(overdragen)	Zie BBOOR
4.2.2.4 sub c	Algemene verboden (inzamelplaats)	Zie BBOOR
4.2.2.6 lid 1a	Gescheiden aanbieding (aanbieden)	Zie BBOOR
4.2.2.6 lid 1b	Gescheiden aanbieding (achterlaten)	Zie BBOOR
4.2.2.7	Tijdstip van aanbieding	Zie BBOOR
4.2.2.8 lid 1a	Wijze en plaats van aanbieding (inzamelmiddelen)	Zie BBOOR
4.2.2.8 lid 1b	Wijze en plaats van aanbieding (inzamelvoorzieningen)	Zie BBOOR
4.2.2.8 lid 2	Wijze en plaats van aanbieding (tijden)	Zie BBOOR
4.2.3.2	Aanbieden ter inzameling van bedrijfsafvalstoffen	Zie BBOOR
4.2.3.3 lid 1	Regeling van inzameling van bedrijfsafvalstoffen	Zie BBOOR
4.2.4.1	Dumpingsverbod	Zie BBOOR
4.2.4.2 lid 1	Zwerfafval in de openbare ruimte (afval buiten perceel)	Zie BBOOR
4.2.4.2 lid 3	Zwerfafval in de openbare ruimte (doorzoeken of omwerpen)	Zie BBOOR
4.2.4.3 lid 1	Zwerfafval rondom inrichtingen (lege afvalbakken)	90
4.2.4.3 lid 2	Zwerfafval rondom inrichtingen (afval verwijderen)	90
4.2.4.4. lid 1	Afval en verontreiniging op de weg (verontreiniging)	Zie BBOOR
4.2.4.5	Geen opslag van afval in de open lucht	Zie BBOOR
4.2.4.6	Ontdoen van autowrakken	Zie BBOOR
4.4.9	Straatvegen	90
4.4.10	Natuurlijke behoefte doen	Zie BBOOR
4.6.1	Bescherming groenvoorzieningen	90
4.6.2. lid 2 onder a	Beschermde planten	90
4.6.2 lid 2 onder b	Hout sprokkelen; verwijderen van paddenstoelen; verzamelen zaden en vruchten	90
4.6.3 lid 1	Wedstrijden, wandel-, fiets-, trim- en ruitertochten	60
5.1.7. lid 1 en 2	Parkeren van grote voertuigen	120
5.1.8 lid 1	Parkeren van uitzicht belemmerende voertuigen	120
5.1.10 lid 1	Aantasting groenvoorzieningen door voertuigen	Zie BBOOR
5.1.11	Overlast van fiets of bromfiets	60
5.2.1 lid 2	Collecteren	Zie BBOOR
5.2.2 lid 1	Venten	Zie BBOOR
5.3.6 lid 1	Veiligheid op het water	Zie BBOOR
5.3.7 lid 1	Overlast aan vaartuigen	Zie BBOOR
5.3.7 lid 2	Overlast aan vaartuigen (losmaken)	120
5.4.1 lid 1	Crossterreinen, voor: a. bestuurders van motorvoertuigen op meer dan twee wielen b. bromfietsers en snorfietsers c. fietsers	 150 100 60
5.4.2 lid 2	Beperking verkeer in natuurgebieden	Zie BBOOR
5.5.1 lid 1	Verbod vuur te stoken	Zie BBOOR
5.7.3 lid 1 en 2	Onnodig opdringen, uitdagend gedrag e.d. bij een evenement	120

Artikel II Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking.

De griffier,

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **132470**

ONDERWERP: Verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Arnhem

Voorstel

1. De verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening voor Arnhem (APV) vast te stellen.

Inleiding

Bij de laatste wijziging van de APV voor Arnhem in oktober 2016 heeft u een tabel vastgesteld voor de feiten uit de APV waarvoor een bestuurlijke boete kan worden opgelegd. Die tabel verwijst, voor wat betreft de hoogte van de boetes, hoofdzakelijk naar de feitenlijst van het landelijke 'Besluit bestuurlijke boete overlast openbare ruimte' (BBOOR). Voor de feiten die niet in die betreffende lijst staan heeft u in oktober 2016 zelf de boetehoogtes vastgesteld. De feitenlijst van het BBOOR is onlangs gewijzigd. Wij stellen u voor om de tabel in artikel 6.1a lid 1 van de APV te vervangen, zodat deze weer aansluit bij de gewijzigde feitenlijst van BBOOR. In het bijgevoegde concept-raadsbesluit is de volledige aangepaste tabel opgenomen. Uit de bijgevoegde toelichting op dit besluit blijkt welke concrete wijzigingen zijn doorgevoerd.

Beoogd effect

De overlast in de openbare ruimte te voorkomen of beperken.

Argumenten

1.1 grondslag voor het opleggen van een bestuurlijke boete

Het is, voor de handhaving van overlastfeiten, noodzakelijk om de tabel onder artikel 6.1a lid 1 van de APV aan te passen aan de gewijzigde feitenlijst van BBOOR. Zo hebben we voor alle overtredingen in deze tabel weer een juiste juridische grondslag voor het opleggen van een bestuurlijke boete.

Kanttekeningen

1.1 Administratieve wijziging

Het betreft een administratieve wijziging. Wijziging van de hogere wetgeving vereist dit.

Financiën

N.v.t.

Gemeente Arnhem

Uitvoering

De wijziging treedt in werking op de dag na de bekendmaking in het gemeenteblad.

Communicatie

De wijziging wordt bekend gemaakt in het gemeenteblad op www.overheid.nl. De geconsolideerde tekst van de APV wordt geplaatst in de Centrale voorziening decentrale regelgeving, eveneens op www.overheid.nl.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- concept-raadsbesluit
- toelichting op het raadsbesluit: overzicht van wijzigingen

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

n.v.t.

Besluit van

Zaaknummer 132470

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Arnhem, Cluster Beleid en Regie;

gelet op artikel 147, 149 en artikel 154b e.v. van de Gemeentewet, de Wet bestuurlijke boete overlast openbare ruimte en het Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte;

besluit:

vast te stellen de

VERORDENING TOT WIJZIGING VAN DE ALGEMENE PLAATSELIJKE VERORDENING VOOR ARNHEM

Artikel I Wijziging Algemene Plaatselijke Verordening voor Arnhem

De tabel in het eerste lid van artikel 6.1a komt te luiden:

Artikel	Onderwerp	Boete in euro's
2.1.3.1 lid 1	Beperking aanbieden e.d. van geschreven of gedrukte stukken of afbeeldingen	Zie BBOOR
2.1.4.1 lid 1	Dienstverlening	Zie BBOOR
2.1.4.2 lid 1	Straatartiest e.d.	Zie BBOOR
2.1.5.1 lid 1	Voorwerpen of stoffen op, aan of boven de weg	Zie BBOOR
2.3.3.1 lid 2	Speelgelegenheden	180
2.4.1a lid 4	Verblijfsontzeggingen uitgaansgeweld horecaconcentratiegebied	150
2.4.5 lid 1 en 2	Plakken en kladden	Zie BBOOR
2.4.5 lid 5	Plakken en kladden (handelsreclame)	Zie BBOOR
2.4.6 lid 1	Vervoer plakgereedschap e.d.	Zie BBOOR
2.4.8 lid 1	Betreden van plantsoenen e.d.	Zie BBOOR
2.4.9 lid 1	Rijden over bermen e.d., voor: a. bestuurders van motorvoertuigen op meer dan twee wielen b. bestuurders van motorvoertuigen op twee wielen c. bromfietsers en snorfietsers d. fietsers en bestuurders van gehandicaptenvoertuigen e. overige weggebruikers	 90 90 35 35 35
2.4.10 lid 1	Hinderlijk gedrag op of aan de weg	Zie BBOOR
2.4.11 lid 1	Hinderlijk drankgebruik	Zie BBOOR
2.4.12 lid 1	Hinderlijk gedrag bij of in gebouwen	Zie BBOOR
2.4.13	Hinderlijk gedrag in voor publiek toegankelijke ruimten e.d.	Zie BBOOR
2.4.20 lid 1	Loslopende honden, verboden plaatsen, identificatie	Zie BBOOR
2.4.21 lid 1	Verontreiniging door honden	Zie BBOOR
2.4.21 lid 2	Verontreiniging door honden (hulpmiddel)	Zie BBOOR
2.4.22 lid 1	Gevaarlijke honden (aanlijn- en muilkorfgebod)	Zie BBOOR
2.4.22 lid 5	Gevaarlijke en blaffende honden (overlast)	Zie BBOOR
2.4.23 lid 2	Houden van hinderlijke of schadelijke dieren	Zie BBOOR
2.4.24	Loslopend vee	Zie BBOOR
2.6.1 lid 1 en 2	Bezigen van vuurwerk	90
3.2.6 lid 1	Straatprostitutie	90
3.2.6 lid 7	Straatprostitutie (ophouden/verontreiniging)	120
3.2.6a lid 4	Bevel tot verwijdering (straatprostitutie)	90
4.2.2.2 lid 1	Regulering van andere inzamelaars	Zie BBOOR

4.2.2.4 sub a	Algemene verboden (aanbieden)	Zie BBOOR
4.2.2.4 sub b	Algemene verboden(overdragen)	Zie BBOOR
4.2.2.4 sub c	Algemene verboden (inzamelplaats)	Zie BBOOR
4.2.2.6 lid 1a	Gescheiden aanbieding (aanbieden)	Zie BBOOR
4.2.2.6 lid 1b	Gescheiden aanbieding (achterlaten)	Zie BBOOR
4.2.2.7	Tijdstip van aanbieding	Zie BBOOR
4.2.2.8 lid 1a	Wijze en plaats van aanbieding (inzamelmiddelen)	Zie BBOOR
4.2.2.8 lid 1b	Wijze en plaats van aanbieding (inzamelvoorzieningen)	Zie BBOOR
4.2.2.8 lid 2	Wijze en plaats van aanbieding (tijden)	Zie BBOOR
4.2.3.2	Aanbieden ter inzameling van bedrijfsafvalstoffen	Zie BBOOR
4.2.3.3 lid 1	Regeling van inzameling van bedrijfsafvalstoffen	Zie BBOOR
4.2.4.1	Dumpingsverbod	Zie BBOOR
4.2.4.2 lid 1	Zwerfafval in de openbare ruimte (afval buiten perceel)	Zie BBOOR
4.2.4.2 lid 3	Zwerfafval in de openbare ruimte (doorzoeken of omwerpen)	Zie BBOOR
4.2.4.3 lid 1	Zwerfafval rondom inrichtingen (lege afvalbakken)	90
4.2.4.3 lid 2	Zwerfafval rondom inrichtingen (afval verwijderen)	90
4.2.4.4. lid 1	Afval en verontreiniging op de weg (verontreiniging)	Zie BBOOR
4.2.4.5	Geen opslag van afval in de open lucht	Zie BBOOR
4.2.4.6	Ontdoen van autowrakken	Zie BBOOR
4.4.9	Straatvegen	90
4.4.10	Natuurlijke behoefte doen	Zie BBOOR
4.6.1	Bescherming groenvoorzieningen	90
4.6.2. lid 2 onder a	Beschermde planten	90
4.6.2 lid 2 onder b	Hout sprokkelen; verwijderen van paddenstoelen; verzamelen zaden en vruchten	90
4.6.3 lid 1	Wedstrijden, wandel-, fiets-, trim- en ruitertochten	60
5.1.7. lid 1 en 2	Parkeren van grote voertuigen	120
5.1.8 lid 1	Parkeren van uitzicht belemmerende voertuigen	120
5.1.10 lid 1	Aantasting groenvoorzieningen door voertuigen	Zie BBOOR
5.1.11	Overlast van fiets of bromfiets	60
5.2.1 lid 2	Collecteren	Zie BBOOR
5.2.2 lid 1	Venten	Zie BBOOR
5.3.6 lid 1	Veiligheid op het water	Zie BBOOR
5.3.7 lid 1	Overlast aan vaartuigen	Zie BBOOR
5.3.7 lid 2	Overlast aan vaartuigen (losmaken)	120
5.4.1 lid 1	Crossterreinen, voor: a. bestuurders van motorvoertuigen op meer dan twee wielen b. bromfietsers en snorfietsers c. fietsers	 150 100 60
5.4.2 lid 2	Beperking verkeer in natuurgebieden	Zie BBOOR
5.5.1 lid 1	Verbod vuur te stoken	Zie BBOOR
5.7.3 lid 1 en 2	Onnodig opdringen, uitdagend gedrag e.d. bij een evenement	120

Artikel II Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking.

De griffier, De voorzitter,

Toelichting bij tabel artikel 6.1a lid 1 APV; Concrete wijzigingen

In onderstaand overzicht zijn alle wijzigingen ten opzichte van de vorige situatie samengevat.

Artikel	**Onderwerp**	**Reden wijziging**	**Boete in euro's**
2.4.5. lid 5	Plakken en kladden (handelsreclame)	Staat nu in feitenlijst BBOOR; voorheen niet	**Zie BBOOR**
2.4.9 lid 1	Rijden over bermen e.d. voor: a. **bestuurders van motorvoertuigen op meer dan twee wielen** b. **bestuurders van motorvoertuigen op twee wielen** c. **bromfietsers en snorfietsers** d. **fietsers en bestuurders van gehandicaptenvoertuigen** e. **overige weggebruikers**	Stond eerder in feitenlijst BBOOR; nu niet meer	**90** **90** **35** **35** **35**
2.4.21 lid 1	Verontreiniging door honden	Staat nu in feitenlijst BBOOR; voorheen niet	**Zie BBOOR**
4.6.1	Bescherming groenvoorzieningen	Stond eerder in feitenlijst BBOOR; nu niet meer	**90**
5.4.1. lid 1	Crossterreinen, voor: a. **bestuurders van motorvoertuigen op meer dan twee wielen** b. **bromfietsers en snorfietsers** c. **fietsers**	Stond eerder in feitenlijst BBOOR; nu niet meer	**150** **100** **60**

Bij de feiten die nu wél in de feitenlijst van BBOOR zijn opgenomen en voorheen niet zijn de landelijk geldende boetehoogtes uit die feitenlijst van toepassing.

Bij de feiten, die eerder in de feitenlijst van BBOOR stonden maar nu niet meer, zijn de bestaande boetehoogtes overgenomen. Er is hier derhalve geen sprake van een verhoging van de boetes.

[redacted]

Vaststellen Verordening tot wijziging van de APV gemeente Arnhem

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	8 mei 2017
Zaaknummer:	132470
Portefeuillehouder:	G. Ritsema

Raadskameradvies:

Aan de gemeenteraad, 14 april 2017

Het raadsvoorstel dat voorhanden ligt is van technische aard. Vorig jaar in oktober heeft de raad zich inhoudelijk gebogen over nieuwe maatregelen en hoogtes van de boetes rondom deze APV. Nu is het een wijziging van de hoger wetgeving. Het gaat om een administratieve wijziging, derhalve heeft de Procedurecommissie besloten het Raadsvoorstel "Verordening tot wijziging van de APV gemeente Arnhem" toe te voegen aan de agenda van de besluitvormende vergadering.

Bij dit agendapunt behoort:
- Raadsvoorstel en Raadsbesluit
- toelichting op raadsbesluit: overzicht van concrete wijzigingen

De griffier,

J.G.M. Kersten

De voorzitter,

H.E. de Vroome

Politieke Maandag (b)

Dossiernummer	270
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 mei 2017
Agendapunt	4.2
Omschrijving	Benoemen leden Raad van Toezicht De Basis
Organisatieonderdeel	Cluster Beleid en Regie
Steller	Gerda van Haaren
Portefeuillehouder	Ron König
Fatale termijn	1 januari 0001
Behandelresultaat	

Geagendeerd	Vergaderdatum
College Burgemeester en Wethouders	18 april 2017
Politieke Maandag (b)	**8 mei 2017**

Besluit van 8 mei 2017

Zaaknummer 135847 (2016-11-00601)

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 april 2017, Cluster Beleid en Regie;

gelet op artikel 48, lid 12b. van de Wet op het primair onderwijs

besluit:

1. de heer P. van Dongen (beoogd voorzitter gezamenlijke raad van toezicht De Basis en Fluvius), de heer J. Strengers, de heer B. de Jong en mevrouw N. Stommels te benoemen als lid van de raad van toezicht van De Basis

De griffier, De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **135847**
(2016-11-00601)

ONDERWERP: Benoeming leden raad van toezicht De Basis

Voorstel

De heer P. van Dongen (beoogd voorzitter gezamenlijke raad van toezicht De Basis en Fluvius), de heer J. Strengers, de heer B. de Jong en mevrouw N. Stommels te benoemen als lid van de raad van toezicht van De Basis

Inleiding

Schoolbesturen De Basis en Fluvius werken al jaren nauw samen om ieder kind in Arnhem het beste onderwijs te kunnen bieden. De besturen menen dat intensieve samenwerking het beste antwoord is op de groeiende eisen en verwachtingen vanuit de samenleving ten aanzien van de resultaten en de kwaliteit van het primair onderwijs. De Basis en Fluvius willen hun samenwerking verder formaliseren en kracht bijzetten door een personele unie aan te gaan, in elk geval op het niveau van het bestuur en de raad van toezicht. Hiervoor is draagvlak onder belanghebbenden: de GMR'en, de teams en de ouders.

Op langere termijn willen de besturen komen tot een bestuurlijke fusie, maar dit is wettelijk (nog) niet mogelijk.

Bij beide stichtingen is een college van bestuur gevormd bestaande uit de beide bestuurders van De Basis en Fluvius, respectievelijk mw. M. Ketz en mw. S. Veltmaat. Voor de beide raden van toezicht willen de stichtingen komen tot een personele unie bestaande uit de leden van de beide oorspronkelijke raden van toezicht. Men heeft ervoor gekozen tevens een nieuwe onafhankelijke voorzitter van de gezamenlijke raad van toezicht te benoemen. Na een externe wervingsprocedure is daarvoor de heer Peter van Dongen gekozen.

Conform de statuten van De Basis worden de leden van de raad van toezicht van de stichting, op voordracht van die raad, benoemd door de gemeenteraad van Arnhem.

Naast een besluit van de raad met betrekking tot de benoeming van de heer Van Dongen, verzoeken De Basis en Fluvius ook om een raadsbesluit tot het benoemen van de huidige leden van de RvT van Fluvius, te weten: de heer J. Strengers, de heer B. de Jong en mevrouw N. Stoffels als lid van de Raad van Toezicht van Stichting De Basis.

Beoogd effect

Bevorderen van goed onderwijs voor Arnhemse kinderen door het voor De Basis en Fluvius mogelijk te maken een personele unie te vormen op het niveau van het bestuur en de raad van toezicht.

Gemeente Arnhem

Argumenten

1.1. Goed en gevarieerd onderwijs voor kinderen in Arnhem door samenwerking tussen schoolbesturen
Kinderen in Arnhem hebben belang bij een kwalitatief goed en gevarieerd aanbod van onderwijs, dat aansluit bij de wensen van ouders en kinderen. Schoolbesturen De Basis en Fluvius[1] willen voor hun leerlingen goed onderwijs realiseren door onderling nauw samen te werken. Zij menen dat samenwerking de beste manier is om tegemoet te komen aan zowel het belang van het behoud van eigenheid, identiteit en keuzevrijheid als de groeiende eisen / verwachtingen uit de maatschappij ten aanzien van de resultaten en de kwaliteit van het primair onderwijs. In hun gezamenlijke Strategisch Beleidsplan 2015-2020 stellen de beide besturen dat hun scholen moeten openstaan voor ieder kind, de onderwijsbehoefte van het kind staat centraal en samen met partners willen de besturen zorgen voor divers, zoveel mogelijk thuisnabij en passend onderwijs voor elk kind.

1.2. De benoeming van de leden van de RvT van De Basis is een taak van de gemeenteraad
Stichting De Basis houdt voor de gemeente de openbare scholen in stand. Om er zeker van te zijn dat die instandhouding gewaarborgd blijft, oefent de gemeenteraad (beperkt) toezicht uit op dat schoolbestuur. Dit gebeurt onder meer door het benoemen van de leden van de raad van toezicht. Deze bemoeienis vindt zijn legitimering in artikel 23 van de Grondwet[2]. Ook in het geval dat het gemeentebestuur het openbaar onderwijs in de gemeente heeft verzelfstandigd, blijft de verantwoordelijkheid van de gemeente voor het openbaar onderwijs van kracht ('zorgplicht').

Scheiding bestuur en toezicht

De Wpo (art. 17a) verplicht schoolbesturen om binnen de eigen organisatie een scheiding aan te brengen tussen de functies van bestuur en intern toezicht. Besturen hebben de vrijheid om hiervoor zelf een vorm te kiezen. Voorwaarde is dat het interne toezicht onafhankelijk van het bestuur kan functioneren.
De Basis kent het raad-van-toezichtmodel: er is een college van bestuur dat het bestuur vormt in de zin van de wet en daarnaast een raad van toezicht met de functie van intern toezichthoudend orgaan. De raad van toezicht benoemt de leden van het college van bestuur.
In het specifieke geval dat er sprake is van een stichting voor openbaar onderwijs (i.c. De Basis) is wettelijk bepaald dat de leden van de raad van toezicht worden benoemd door de gemeenteraad (art. 48, lid 12 Wpo). Zo oefent de gemeenteraad via de raad van toezicht (in beperkte mate) extern toezicht uit op de stichting openbaar onderwijs.

Uit een externe wervingsprocedure is de heer P. van Dongen naar voren gekomen voor de functie van voorzitter van de gezamenlijke raad van toezicht. De beide raden van toezicht stemmen in met de voordracht van de heer Van Dongen. Met de benoeming van een onafhankelijk voorzitter menen de schoolbesturen de gelijkwaardigheid van de beide raden van toezicht te kunnen waarborgen.

In de brief van januari 2017 wordt de gemeenteraad verzocht goedkeuring te verlenen aan de benoeming van de heer Van Dongen als voorzitter van de gezamenlijke raad van toezicht van De Basis en Fluvius. De bevoegdheid van de gemeenteraad gaat echter niet verder dan het benoemen van de leden van de raad van toezicht van De Basis. De raad van toezicht benoemt zelf uit zijn midden een voorzitter, zo is in de statuten

[1] De Basis is bevoegd gezag van 20 scholen voor openbaar primair onderwijs in Arnhem, Fluvius is bevoegd gezag van 18 Arnhemse scholen voor bijzonder primair onderwijs (van verschillende denominaties). Onder het bestuur van Fluvius vallen voorts nog 3 scholen voor basisonderwijs in de gemeente Renkum
[2] In lid 4 is bepaald dat 'in elke gemeente van overheidswege voldoend openbaar algemeen vormend lager onderwijs wordt gegeven in een genoegzaam aantal scholen'.

van De Basis bepaald. Daarom wordt de raad voorgesteld de heer Van Dongen, evenals de andere drie kandidaten, te weten: de heren Strengers en De Jong en mevrouw Stommels, te benoemen als lid van de raad van toezicht van De Basis.

Kanttekeningen

1. Garantie van het openbaar onderwijs

Ons duale Nederlandse onderwijsbestel kenmerkt zich door het onderscheid tussen openbaar en bijzonder onderwijs. Als gevolg van diverse maatschappelijke ontwikkelingen is dit onderscheid in de afgelopen decennia minder scherp geworden. Onder meer door het proces van 'ontzuiling' staat de levensbeschouwelijke identiteit van veel scholen voor bijzonder onderwijs minder op de voorgrond. Dit maakt de weg vrij naar nauwe onderlinge samenwerking en zelfs fusie van scholen van verschillende denominatie. Zo zijn in 2016 de openbare Annie M.G. Schmidtschool en de katholieke OLV van Lourdesschool gefuseerd; zij vormen nu kindcentrum De Werf. De Basis en Fluvius bereiden de fusie voor van nog eens acht scholen tot vier nieuwe scholen.

De nauwe samenwerking van De Basis en Fluvius (binnen een personele unie) laat onverlet dat de gemeente Arnhem (eind)verantwoordelijk is en blijft voor voldoende openbaar onderwijs in de gemeente van goede kwaliteit. Het is de taak van de gemeente erop toe te zien dat de continuïteit en eigenheid van het openbaar onderwijs (zoals in de wet vastgelegd[3]) ook binnen de samenwerking van De Basis en Fluvius in de toekomst geborgd zijn.

2. Statutenwijziging De Basis

Met het samenvoegen van de raden van toezicht van de beide schoolbesturen bestaat de gezamenlijke raad van toezicht van DeBasisFluvius, inclusief de voorzitter, straks uit zeven personen. De statuten van Stichting De Basis laten echter ruimte tot maximaal vijf personen. De besturen geven aan dat nog een harmonisatie van de statuten zal plaatsvinden waarin tijdelijk ruimte wordt gecreëerd voor maximaal zeven leden. Het aantal leden zal daarna gefaseerd worden teruggebracht tot maximaal vijf.

Artikel 48, lid 7 van de Wpo bepaalt dat een statutenwijziging van de stichting voor openbaar onderwijs de instemming van de gemeenteraad behoeft. Op een later moment zal nog een statutenwijziging voor De Basis ter instemming aan uw raad worden voorgelegd.

Financiën

N.v.t.

Uitvoering

Schoolbesturen De Basis en Fluvius worden van dit besluit op de hoogte gebracht.

---

[3] In de Wet primair onderwijs (art. 46) is het karakter van het openbaar onderwijs als volgt gedefinieerd:

- Het openbaar onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden;
- Openbare scholen zijn toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing;
- Openbaar onderwijs wordt gegeven met eerbiediging van ieders godsdienst of levensbeschouwing.

Communicatie

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- brief aan de Raad ingekomen 21 nov. 2016
  (+ bijlage: Strategisch Beleidsplan 2015-2020 De Basis en Fluvius)
- brief aan de Raad ingekomen 10 jan. 2017
- brief aan de Raad d.d. 9 feb. 2017

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

- Curriculum Vitae de heer P. van Dongen

Besluit van	
Zaaknummer	135847 (2016-11-00601)

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 april 2017, Cluster Beleid en Regie;

gelet op artikel 48, lid 12b. van de Wet op het primair onderwijs

besluit:

1. de heer P. van Dongen (beoogd voorzitter gezamenlijke raad van toezicht De Basis en Fluvius), de heer J. Strengers, de heer B. de Jong en mevrouw N. Stommels te benoemen als lid van de raad van toezicht van De Basis

De griffier, De voorzitter,

de basisfluvius

2016-1029417E

INGEKOMEN 21 NOV. 2016

Gemeente Arnhem
T.a.v. de Gemeenteraad
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

Geachte gemeenteraad,

Graag wil ik u informeren over de voortgang in de samenwerking tussen De Basis, stichting voor openbaar primair onderwijs, en Fluvius, stichting voor bijzonder primair onderwijs.

Sinds 2013 bestaat een intensieve samenwerking tussen beide stichtingen. Deze samenwerking is geïntensiveerd door tot een gezamenlijk Strategisch Beleidsplan 2015 – 2020 te komen en in 2014 met beide stafafdelingen intrek te nemen in het Onderwijshuis aan de Beverweerdlaan. Ons ultieme doel van deze samenwerking is het beste onderwijs te realiseren voor ieder kind in Arnhem en omgeving. Samen eigen-wijs, verbinding en van en met elkaar leren staan als kernwaarden in onze samenwerking centraal. Onze scholen staan open voor ieder kind, de onderwijsbehoefte van het kind staat centraal en met elkaar bepalen we het beleid van de organisatie. Het samenvoegen van onze stafafdelingen tot een Shared Service Centre op stichtingsniveau leidt tot het voorkomen van verspilling en het optimaal inzetten van de beschikbare middelen ten gunste van goed onderwijs en eigentijds leren.

Om onze samenwerking verder te formaliseren en kracht bij te zetten hebben de bestuurder van stichting Fluvius en ikzelf een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Deze overeenkomst betreft overwegend formele en organisatorische aspecten van de samenwerking. De stichtingen gaan hiermee een structurele en niet-vrijblijvende exclusieve samenwerking aan, die het effect van een thans nog niet mogelijke bestuurlijke fusie zo dicht mogelijk benadert. De stichtingen gaan een personele unie met elkaar aan, die in elk geval betrekking heeft op de personele invulling van het bestuur en de raad van toezicht. Bij beide stichtingen zal een college van bestuur worden gevormd, dat bestaat uit beide bestuurders van zowel De Basis als Fluvius. Voor de raden van toezicht geldt een overgangsperiode, waarbij de beide raden vanaf 2017 gezamenlijk gaan vergaderen alvorens tot een daadwerkelijke personele unie over te gaan.

Ten aanzien van stichting De Basis heeft u als gemeenteraad een formele rol in geval van wijzigingen in de statuten of in geval van opheffing van de stichting. In deze gevallen dient er vooraf goedkeuring door de gemeenteraad gegeven te worden. Dat is nu echter – nog – niet aan de orde. Toch hecht ik eraan, en Sylvia Veltmaat als bestuurder van Fluvius met mij, om u te informeren over de stappen die wij in samenwerking naar het beste onderwijs voor ieder kind in Arnhem en omgeving zetten. Voor de volledigheid en ter informatie treft u bijgaand het eerder genoemde Strategisch Beleidsplan 2015 – 2020 aan.

Met vriendelijke groet,

Mede namens mevrouw drs. S.M.D. Veltmaat, bestuurder Fluvius,

Mevrouw drs. M.R. Ketz
Directeur-bestuurder De Basis

Bezoekadres: Beverweerdlaan 3, 6825 AE ARNHEM • Postadres: Postbus 2044, 6802 CA ARNHEM
T: 026-7600900 • E: info@debasisfluvius.nl • W: www.debasisfluvius.nl
De Basis: • KvK. nr.: 09165987 • B.T.W. nr.: NL817657204B01 • IBAN: NL39 INGB 0673401545
Fluvius: KvK. nr.: 09098635 • B.T.W. nr.:NL806758971B01 • IBAN: NL83 ABNA 0242263550

Strategisch Beleidsplan 2015 2020

2016-1029833i

de basisfluvius

Samen voor **ieder** kind

Colofon

Dit Strategisch Beleidsplan 2015-2020 is een gezamenlijke uitgave van
De Basis en Fluvius, stichtingen voor primair onderwijs in Arnhem en Renkum.

Tekst en vormgeving

UnIK in Communicatie

Fotografie

Michèle Giebing

Eindredactie

Manon Ketz

Print

Drukkerij Robine

Voorwoord

Beste ouders en collega's,

We staan aan het begin van een nieuw tijdperk. Een tijdperk waarvoor door twee besturen primair onderwijs samen een missie voor het onderwijs aan de kinderen van Arnhem is ontwikkeld.

De Basis en Fluvius willen het beste onderwijs voor ieder kind in Arnhem, zoveel mogelijk in de wijk waar het kind woont. Dit vraagt van onze scholen om nauw samen te werken en elkaar aan te vullen zodat er diversiteit aan Passend Onderwijs is.

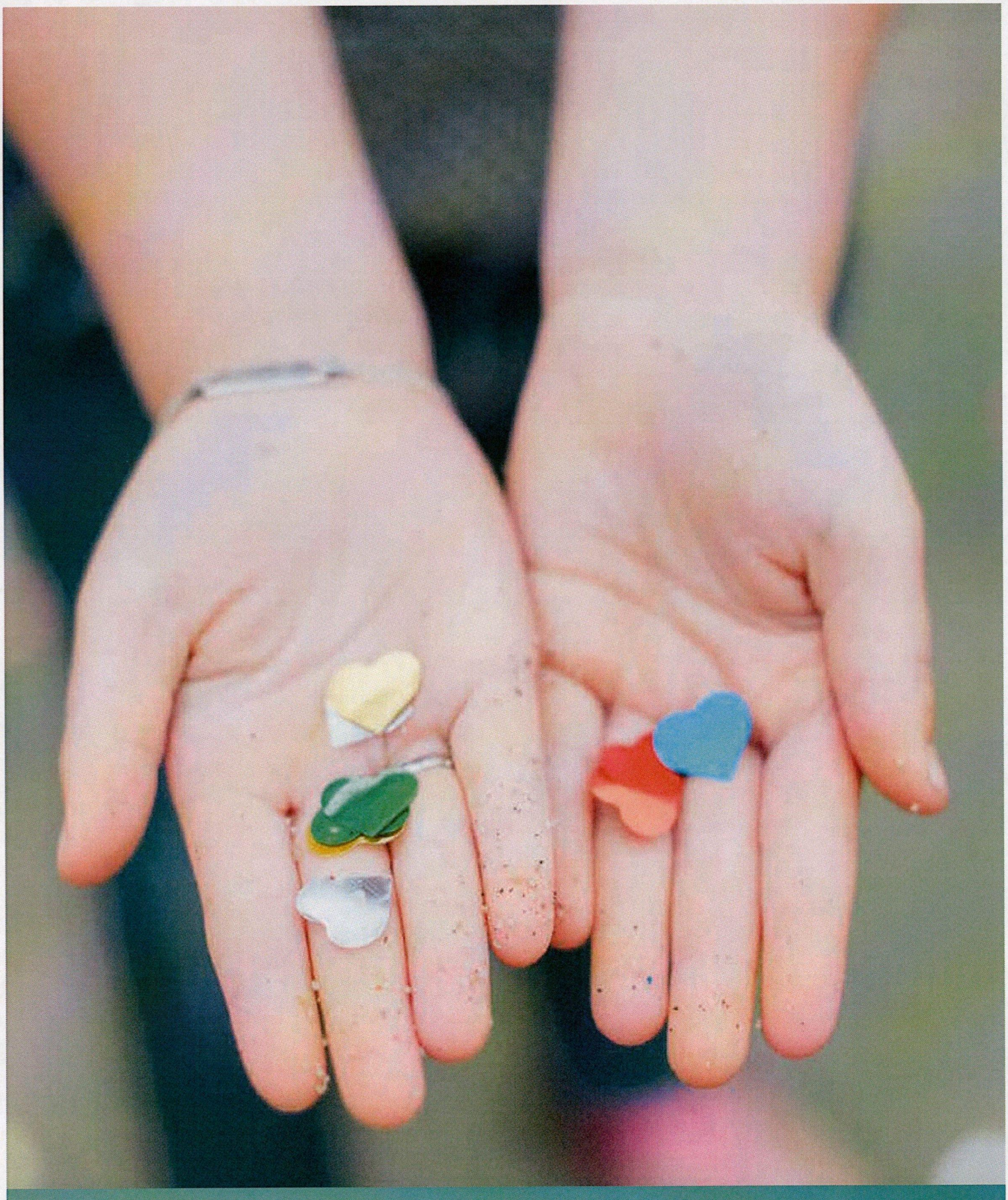
Vanuit deze ambitie beogen beide stichtingen als bestuursorganisatie ook samenvoeging en ontwikkeling van eenduidig beleid. In dit Strategisch Beleidsplan 2015-2020 is uiteengezet wat dit voor de komende beleidsperiode betekent en waar we onze pijlen op richten. De stip op de horizon is in 2014 bepaald met alle stakeholders en beschreven in interne presentaties en beleidsstukken van De Basis en Fluvius. De route ontwikkelen we de komende jaren gezamenlijk.

Arnhem, januari 2016

Stichting De Basis
Drs. M. R. (Manon) Ketz
Directeur-bestuurder

Stichting Fluvius
Drs. S.M.D. (Sylvia) Veltmaat
College van Bestuur

Samen voor ieder kind

Inhoud

Voorwoord 3

1. Een gezamenlijk plan 7

2. De omgeving 8
Eigentijds onderwijs 8
IKC 9
Verschillen per wijk 9
Samenwerking en partnerschap 9

3. Kernwaarden organisatie 11
Samen eigen-wijs 11
Verbinding 11
Van en met elkaar leren 11

4. Gezamenlijke missie 13
Wijkgericht werken 13
Gedeeld en persoonlijk leiderschap 13
Inhoudelijke verdieping 13

5. Gezamenlijke identiteit 14
Besturingsvisie 14
Bedrijfsvoering 14

6. Doelen en resultaten 15
Het ultieme gezamenlijke doel 15
Focus op inhoud 15
Resultaten 15
In de organisatie 15
Op de scholen 15

7. De nieuwe organisatie 17
Achtergrond en toekomst 17
Shared Services Centre (SSC) 17

8. Tot slot 17
Formele stappen 17

9. Scholen en locaties 18
Scholen en locaties per 1 oktober 2015 18

Samen voor ieder kind

1. Een gezamenlijk plan

Voor u ligt een toelichting op het Strategisch Beleidsplan 2015-2020 van de twee samenwerkende stichtingen De Basis en Fluvius. Samen met directeuren en een afvaardiging van de stafdiensten hebben we de balans opgemaakt over de vorige beleidsperiode. We hebben op basis van wat onze scholen en omgeving van ons vragen een Strategisch Plan gemaakt voor de toekomst. En 800 leerkrachten, bestuursleden, ouders en leerlingen van onze scholen hebben tijdens de Teachers Crowd op 7 april 2014 op Papendal, met ons meegedacht en hun meningen gegeven. Ook die zijn meegenomen in dit plan. Een gezamenlijk plan dus. Daar zijn we trots op, want het is een mooie start van ons motto voor de komende jaren

'Samen voor ieder kind'

Nu kunnen we aan de slag om die mooie voornemens en plannen in onze dagelijkse praktijk te brengen. Ieder op zijn of haar eigen werkgebied, maar vooral samen en met elkaar. Met het bestuur, de school, de leerkracht, de kinderen, de ouders en alle betrokkenen bij de school, in de wijk of de gemeente.

Dit plan is geen blauwdruk voor hoe het moet, maar wel een leidraad en het geeft de richting aan die wij op willen. Daar zijn we het over eens en daarom is het goed om het op te schrijven. Het herinnert ons aan onze voornemens als we voor belangrijke keuzes staan. Want aan het einde van deze periode willen we opnieuw tegen elkaar zeggen: We hebben samen voor ieder kind het beste gedaan.

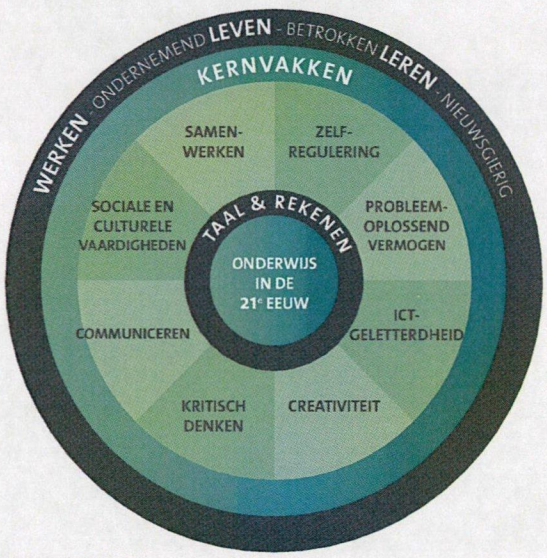
Samen een goede omgeving creëren voor ieder kind!
Alle kinderen beschikken over talenten, kwaliteiten en capaciteiten, waar ze ook vandaan komen en welke achtergrond ze ook hebben. Het is onze taak hen die te laten ontwikkelen en gebruiken.

2. De omgeving

Iedereen weet dat onze samenleving verandert. We hebben te maken met een krimpende bevolking in Nederland, Passend Onderwijs is ingevoerd en de organisatie van Jeugdzorg is een taak van de gemeente geworden. De beschikbare middelen per leerling nemen af, terwijl we merken dat de achterstanden juist vaak toenemen. Leuk of niet, met deze externe factoren moeten wel rekening houden.

Eigentijds onderwijs

We leven steeds meer in een kennismaatschappij. De kinderen van nu leren anders en beschikken over andere vaardigheden. Ze chatten en swipen er op los, rekenen met hun tablet op schoot of surfen zelfstandig over het internet op zoek naar informatie. En wie weet hoe dat beeld er over 5 jaar uitziet? Niet meer dan logisch dus, dat we we onze ambitie voor eigentijds onderwijs willen koppelen aan de onderwijskenmerken zoals verwoord door het **Platform Onderwijs 2032** (zie kader hiernaast). Kinderen van nu zo goed mogelijk voorbereiden op hun toekomst vraagt om 21st Century Skills en om onderwijs op maat (gepersonaliseerd leren) door bijvoorbeeld de inzet van ICT in de klas. Maar ook samenwerken, probleemoplossend vermogen en creativiteit hebben onze aandacht. Daarnaast raken maatschappelijke onderwerpen zoals gezondheid, burgerschap en veiligheid onze scholen en vragen om antwoorden.

21ST CENTURY SKILLS

Platform Onderwijs 2032

De samenleving is voortdurend in ontwikkeling. De ingrijpende en structurele veranderingen hebben invloed op wat van burgers wordt verwacht.

Wat betekent dat voor het onderwijs?

Het Platform Onderwijs 2032 boog zich over deze vraag. Daarbij is vooral goed gekeken naar een nieuwe balans tussen de drie hoofddoelen van onderwijs:

1. kennisoverdracht,
2. persoonlijke ontwikkeling en
3. voorbereiding op deelname aan de maatschappij.

Kenmerken van toekomstgericht onderwijs

- Onderwijs prikkelt creativiteit en nieuwsgierigheid, leerlingen leren zich blijvend te ontwikkelen;
- Leerlingen leren omgaan met vrijheid en verantwoordelijkheid en over de grenzen heen te kijken;
- Leerlingen leren de kansen van de digitale wereld te benutten;
- Het onderwijs biedt maatwerk en is relevant.

Basiskennis en -vaardigheden

- Taalvaardigheid en rekenvaardigheid;
- Engels vanaf groep 1;
- Digitale vaardigheid ;
- Maatschappelijke en sociale vaardigheid;
- Kennis van de wereld.

IKC

Kinderen zijn gebaat bij een soepele overgang van de ene naar de andere ontwikkelingsfase. Zowel op school als daarbuiten. Vanaf begin 2000 werken we in Arnhem samen in VVE-programma's om de woordenschat en sociaal-emotionele ontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren en achterstanden te voorkomen. Dit heeft ons geleerd dat we, door samen te werken met peuterspeelzalen, kinderopvang en gemeenten, meer kunnen betekenen voor de ontwikkeling van jonge kinderen. Maar aandacht voor ontwikkeling is belangrijk voor alle kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. Een samenwerking met een doorgaande pedagogisch/didactische lijn, een Integraal KindCentrum (IKC), sluit daar op aan. In een IKC werken leidsters en leerkrachten nauw samen om kinderen van 0 tot 13 jaar te begeleiden en dat doet recht aan de talentontwikkeling van alle kinderen. In deze beleidsperiode willen we samen met andere stedelijke partners een aantal IKC's starten.

Verschillen per wijk

Arnhem en Renkum kennen grote verschillen tussen wijken, waardoor ook wij op onze scholen te maken (kunnen) krijgen met complexe maatschappelijke vraagstukken en/of stadse problemen. Het vinden van werkbare oplossingen vraagt om extra inspanningen en intensieve samenwerking. Urban Teaching en meerbegaafdheid krijgen prioriteit op al onze scholen en samen met de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN) doen we er onderzoek naar. Maar ook voor landelijk netwerken, kennis ophalen en aandacht vragen voor onze vraagstukken zullen we ons volop inzetten, zodat we oplossingen vinden waar we in ons onderwijs mee uit de voeten kunnen.

Samenwerking en partnerschap

De hoogste tijd om de krachten van het openbaar en bijzonder onderwijs in Arnhem en Renkum te bundelen. Een unieke samenwerking. Maar wel een, waarvan wij overtuigd zijn dat het mogelijk is. Met het belang van de kinderen voorop en de kwaliteit van het onderwijs als prioriteit, maken we samen keuzes die kinderen helpen bij hun ontwikkeling en ondersteunen we onze leerkrachten om dat te realiseren.

Zoals als we eerder schreven, een kind ontwikkelt zich niet alleen in de klas en op school, maar ook thuis, op de peuterspeelzaal, in de buurt of op een sportclub. Daarom zijn wij voorstander van 'educatief partnerschap': leerkrachten, ouders en kinderen die samenwerken. Scholen en ouders doen dat door hun kennis over het onderwijs en het kind te delen en bij elkaar brengen. Niet omdat ze gelijke, maar wel omdat ze gelijkwaardige verantwoordelijkheden hebben. En het kind maakt er deel van uit zodat het wordt gehoord, eigen leerdoelen kan stellen en mag aangeven waar het hulp of ondersteuning nodig heeft.

Educatief partnerschap in ons nieuwe logo

De grote waarde die wij hechten aan educatief partnerschap, hebben we verbeeld in ons gezamenlijke nieuwe logo.

Wie goed kijkt ziet hoe kind, ouder en leerkracht met elkaar in verbinding staan en samenwerken. Hetzelfde geldt voor onze stichtingen, in het belang van ieder kind.

Samen voor **ieder** kind

3. Kernwaarden organisatie

Wat vinden wij als organisatie echt belangrijk? Het antwoord op die vraag is beschreven in drie gedeelde kernwaarden. Noem het principiële overtuigingen, die we in ons achterhoofd hebben bij alles wat we doen en die ons helpen bij onze keuzes. Juiste keuzes maken vraagt niet alleen om professionele medewerkers en goed bestuur, maar vooral om samenwerking. Want als we van elkaar weten waar we mee bezig zijn en wat we te bieden hebben of juist willen bieden, kunnen we elkaar aanvullen en diversiteit aan Passend Onderwijs bieden.

Deze kernwaarden ondersteunen de eigen identiteit van onze 43 schoollocaties en we vinden ze terug in ons onderwijs. We mogen erop aangesproken worden, we bevragen elkaar er over en ze maken onze betekenis als stichting voor ouders, leerlingen en omgeving waar.

- **Samen eigen-wijs**
  Onze scholen staan open voor ieder kind. We gaan op een respectvolle manier met elkaar om en er is ruimte voor een eigen identiteit. Dat geldt voor onze kinderen, hun ouders en voor onze medewerkers. Maar net zoals ieder mens anders is, zijn onze scholen en het onderwijs dat ze bieden dat ook. Wij vinden het belangrijk en niet meer dan logisch dat onze scholen aansluiten bij wat de omgeving van hen vraagt. En we vragen van ze om samen te zorgen voor meer diversiteit aan onderwijs in de wijk. Zo blijft er voor ouders en kinderen genoeg te kiezen. Dat vraagt om eigen keuzes en oplossingen. Daar zijn we dus soms eigen-wijs in.

- **Verbinding**
  De onderwijsbehoefte van kinderen staat centraal. Maar dat betekent niet dat de onderwijsbehoefte van elk kind gelijk is. Soms zijn er zelfs zulke grote verschillen dat het bieden van Passend Onderwijs best ingewikkeld is. Of de vragen die we tegenkomen nu een onderwijskundige, een pedagogisch/didactische of een sociaaleconomische achtergrond hebben, we zijn ervan overtuigd dat handelen in verbinding met alle betrokkenen rond een kind altijd tot het beste resultaat leidt. Of dat nou in de klas, tussen klassen, binnen de school, tussen scholen, met de ouders, in de wijk, met het stedelijk netwerk, het voortgezet onderwijs, de kinderopvang, het peuterspeelzaalwerk of met andere organisaties is: verbinding komt de zorg voor onze kinderen ten goede.

- **Van en met elkaar leren**
  Met elkaar bepalen we het beleid van de organisatie. Maar directeuren en teams zetten de koers uit voor hun eigen school. En daar dragen ze ook de verantwoording voor. Dat vraagt om veel inzet en vakbekwaamheid. Op onze scholen werken gedreven vakbekwame mensen, die samen een schat aan ervaring hebben. Het is belangrijk dat zij hun kennis en expertise delen door elkaar op te zoeken en bij elkaar in de keuken te kijken. Dat stimuleren we en daarom investeren we in opleidingen en cursussen. In dat kader en werken we intensief samen met onder andere Fontys en de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN). Daarnaast zijn veel van onze scholen betrokken bij het opleiden van studenten: we leren tegelijkertijd ook van hen en hun onderzoek.
  Voor het informele leren worden onderwijscafé's georganiseerd en bestaat het online platform www.arnhemsonderwijsje.nl. Twee plaatsen waar collega's elkaar ontmoeten en inspireren.

Samen voor ieder kind

4. Gezamenlijke missie

Waar staan we voor de komende jaren en wat willen we bieden? Om dat duidelijk te maken, hebben we een pittige en inspirerende missie geformuleerd.

De Basis & Fluvius bereiden kinderen voor op een persoonlijke toekomst in een maatschappij die sterk verandert. Dit betekent dat in ons onderwijs de voorbereiding op deze maatschappij centraal staat. Ons onderwijs stimuleert de competenties die horen bij de 21e eeuw, zoals eigenaarschap, samenwerken en leren van en met elkaar. Dat doen wij in verbinding met onze omgeving: de wijk, het stedelijk netwerk, het voortgezet onderwijs en de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk. Alleen samen kunnen wij onze ambitie waar maken, dat is onze diepste overtuiging.

Speerpunten

Onze gezamenlijke missie vraagt om focus op inhoud. Die geven we weer in 3 speerpunten:

- **Wijkgericht werken**
  Als het mogelijk is, kunnen kinderen van 0-13 jaar zich ontwikkelen in hun eigen wijk. Daarom brengen scholen en hun partners de onderwijsbehoeftes per wijk in kaart, door de vraag te stellen: 'Wat is nodig voor de kinderen in deze wijk?' Ook besturen trekken de wijk in en maken afspraken met teams van scholen, ouders en andere betrokkenen om te verkennen wat de ontwikkelrichting ter plaatse zou kunnen zijn. Zo werken we samen aan een passend en divers aanbod.

- **Gedeeld en persoonlijk leiderschap**
  Gedeeld leiderschap betekent zoveel als leiderschap dat verspreid is. Teams krijgen de ruimte om met elkaar antwoorden te vinden op voor het onderwijs belangrijke vraagstukken. Iedereen draagt vanuit zijn eigen kennis en kunde bij aan het vinden van oplossingen en het verbeteren van het werk. De taak van de leidinggevenden verandert dus. Van de persoon die alles regelt en bepaalt naar de persoon die het leren van elkaar mogelijk maakt en het organiserend vermogen van medewerkers vergroot en de onderwijskwaliteit handhaaft. Maar net zo belangrijk is persoonlijk leiderschap. Het maakt ons verantwoordelijk en eigenaar van een ontwikkeling, een oplossing of een probleem en het stimuleert de inzet, de creativiteit en de ondernemingskracht om ons onderwijs te verbeteren of te vernieuwen. Gedeeld én persoonlijk leiderschap dus.

- **Inhoudelijke verdieping in ons vak**
  Eigentijds onderwijs dat kinderen voorbereidt op hun toekomst in de 21e eeuw, betekent dat we ons, naast het delen van ervaring en kennis, blijven ontwikkelen in ons vak. Door opleiding of met de hulp van anderen. Het CLC[1] en iXperium[2] ondersteunen ons bij het maken van nieuwe onderwijskundige keuzes. Daarnaast gebruiken we alle informatiebronnen en laatste inzichten op het gebied van kinderen, onderwijs of organisatie om de juiste keuzes te maken en kennis te delen.

[1] *De besturen voor primair onderwijs in Arnhem (De Basis, Fluvius en Delta) en de HAN zijn van mening dat zij gezamenlijk het onderwijs in de regio kunnen versterken vanuit een Community Learning Center (CLC). Het CLC richt zich op versterking en innovatie van het onderwijs in de regio. In haar aanpak staat de verbinding tussen 'leren, innoveren, onderzoeken en technologie' centraal.*

[2] *iXperium Arnhem is opgericht in 2011 en een initiatief van CLC Arnhem. Het is een fysiek lab binnen de HAN Pabo. Leraren, lerarenopleiders en studenten kunnen er op verschillende manieren kennismaken en experimenteren met ICT-toepassingen voor het onderwijs.*

5. Gezamenlijke identiteit

In de afgelopen periode hebben we intensief en openlijk van gedachten gewisseld over onze opdracht en de uitdagingen die we op ons pad zullen tegenkomen. We delen eenzelfde visie, kunnen ons vinden in een gezamenlijke identiteit en onderschrijven hetzelfde ultieme doel. Maar bovenal zijn wij ervan overtuigd dat openbaar en bijzonder onderwijs goed hand in hand gaan. En dat maakt onze samenwerking extra bijzonder.

Onze gezamenlijke identiteit

In het onderwijs op onze scholen is ieder kind welkom. Wij werken samen met onze partners aan Passend Onderwijs voor ieder kind binnen Arnhem of Renkum. Een moderne school is de samenleving in het klein: een samenleving die wordt gekenmerkt door diversiteit. Op onze scholen denken en werken wij vanuit deze diversiteit en ondersteunen wij het unieke karakter van ieder kind op elke school. Al onze leerkrachten en medewerkers maken elke dag mogelijk dat ieder kind tot bloei komt. Intelligentie kent vele uitingsvormen en het is onze taak een kind in staat te stellen die tot ontwikkeling te brengen.

Bij vrijheid en ruimte horen ook grenzen. Immers, zonder grenzen geen ruimte.

Op school mag je zijn wie je bent, maar dat betekent niet dat je zomaar mag doen wat je wilt. De school is een plek die fysieke veiligheid biedt, maar waar ook de geestelijke vrijheid wordt beschermd. Een kind dat van jongs af aan leert om te gaan met verschillen, zal zich later ook thuis voelen in onze pluriforme samenleving. Niet omdat hij geleerd heeft dat 'alles kan en mag', maar omdat hij geleerd heeft zich te verplaatsen in verschillende gezichtspunten: samen leren, samen werken en samen leven.

Besturingsvisie

In onze organisatie staat de maatschappelijke onderwijsopdracht centraal. Vanzelfsprekend dat we van onze onderwijsteams vragen om op hun scholen Passend Onderwijs voor ieder kind te bieden. We vragen ook van scholen dat zij hun eigen onderwijskundige visie formuleren en die laten weerspiegelen bij alles wat ze doen. Daarom hebben onze scholen ruimte en verantwoordelijkheid om te kunnen handelen. Ze beheren hun eigen budget en hebben de vrijheid om de keuzes te maken die zij belangrijk vinden. Dat sluit aan bij onze visie dat de verantwoordelijkheid van beslissingen, waar mogelijk, moet liggen bij degenen die moeten handelen. Zo zorgen we voor vitale scholen en goed onderwijs.

Het beleid voor de stichtingen maken we via gedeeld leiderschap. Hetgeen betekent dat directeuren samen met de staf het beleid maken.

Bedrijfsvoering

Onze bedrijfsvoering is transparant en gericht op het ondersteunen en stimuleren van besluitvormingsprocessen op school- en stichtingsniveau. We richten onze pijlen op het voorkomen van verspilling en zetten de beschikbare middelen optimaal in ten gunste van goed onderwijs en eigentijds leren. Met deugdelijk risicomanagement blijven we de onderwijskwaliteit en de werkgelegenheid waarborgen.

6. Doelen en resultaten

Het ultieme gezamenlijke doel

'Met elkaar het beste onderwijs realiseren voor ieder kind in Arnhem en Renkum'.

Focus op inhoud

Aan het einde van de vorige beleidsperiode hebben we de balans opgemaakt. Wat is gelukt, wat nog niet? En voor deze periode stellen we ons de vraag wat we willen bereiken? Een ding is helder: we moeten met elkaar aan het werk en actief in gesprek blijven met medewerkers en partners in en buiten het onderwijs. En steeds weer stellen we ons die ene vraag: 'Wat levert dit de kinderen op?' Ook als dat vervelende maatregelen tot gevolg heeft. Natuurlijk houden we de vinger aan de pols. Collega's in verschillende rollen buigen zich over resultaten, verbeter- of actieplannen en werken samen met de staf aan de beleidsvoorbereiding.

Resultaten

Met onze missie, visie, kernwaarden en speerpunten in het achterhoofd, willen we aan het einde van deze beleidsperiode kunnen vaststellen dat

- samenwerking er toe heeft geleid dat er in principe geen kind de wijk uit hoeft;
- iedereen in onze organisatie verantwoordelijkheid neemt voor het eigen handelen;
- we eigentijds en Passend Onderwijs bieden aan ieder kind.

Als we over vier jaar op de scholen en in onze organisatie rondkijken, is dit wat we willen zien.

In de organisatie

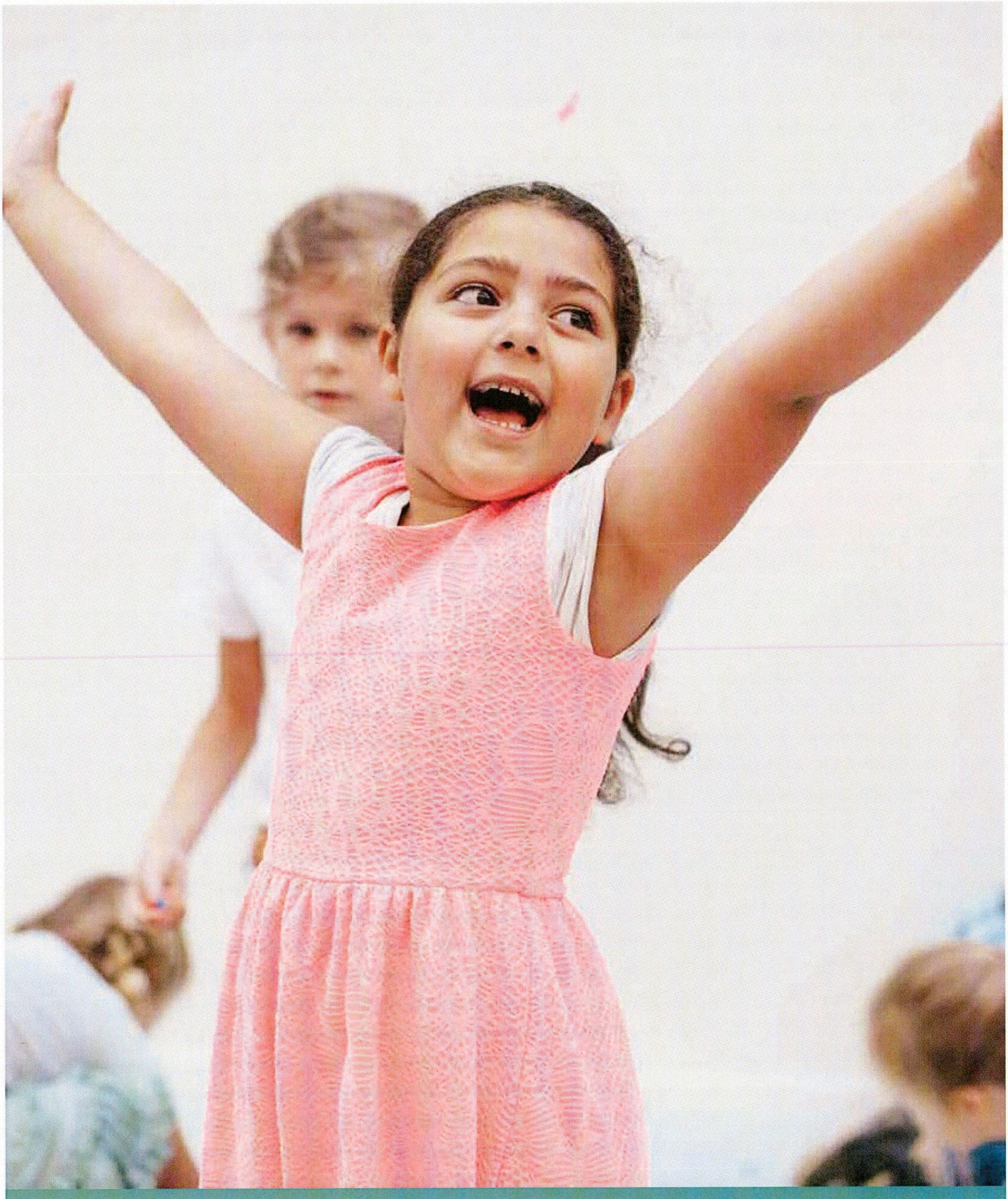
- Alle scholen hebben een eigen visie op onderwijskwaliteit en het omgaan met verschillen. Met een bijpassend systeem van interne/externe kwaliteitszorg sturen ze hier ook op;
- Alle scholen hebben de basisondersteuning[3] voor Passend Onderwijs op orde;
- Het speciaal onderwijs (SO), speciaal basisonderwijs (SBO) en primair onderwijs (PO) werken nauw samen;
- We hebben een gezamenlijke opleidingsacademie met focus op kennisdeling en inzet van (eigen) vakmanschap;
- Door samenwerking met andere stedelijke partners kunnen we een aantal Integrale KindCentra met doorlopende ontwikkellijnen voor kinderen van 0-13 jaar starten;
- Alle scholen zijn zelf verantwoordelijk voor de besteding van hun financiële middelen;
- We beschikken over goede managementinformatie en kunnen verantwoord en proactief (risicomanagement) sturen;
- In- en externe communicatie wordt proactief ingezet en is actueel. We maken daarbij gebruik van internet en andere (sociale) media.
- Alle informatie over onze scholen is te vinden op **www.vensterspo.nl**

Op de scholen

- Wij hebben geen zittenblijvers en thuiszitters;
- Wetenschap en technologie zijn ingevoerd in het onderwijs;
- We kijken bij elkaar naar binnen, werken samen en toetsen blijvend de onderwijskwaliteit;
- Alle leerkrachten zijn pedagogisch/didactisch vakbekwaam;
- Startende leerkrachten krijgen intensieve begeleiding;
- Alle directeuren zijn vakbekwaam register directeur;
- 30% van de leerkrachten heeft een (hbo-)master;
- Op elke school krijgen onze kinderen voldoende bewegings- en/of zwemonderwijs.

[3] *Alle scholen scoren op de indicatoren van de basisondersteuning ten minste 3.2 op een schaal van 4, conform het beleid van Samenwerkingsverband PassendWijs.*

Samen voor ieder kind

7. De nieuwe organisatie

Achtergrond en toekomst

Al hebben we van oorsprong een verschillende achtergrond, samenwerken is voor ons niet nieuw. In Stichting PAS werken we met Stichting Delta al vanaf november 2006 succesvol aan onder andere ontwikkelings- en onderwijskansen van de Arnhemse jeugd. Hoe prettig en succesvol die samenwerking ook is, er werd ook een harde grens zichtbaar: die van afzonderlijke en verschillende belangen van scholen.

Omdat beide stichtingen de overtuiging hadden dat identiteit belangrijk, maar verzuiling minder relevant is, zijn we in 2014 gaan onderzoeken of het samenvoegen van de twee stichtingen in de toekomst mogelijk was. Het doel van die samenvoeging moest zijn: in het belang van de kinderen stappen te kunnen zetten waarbij de grens tussen verschillende belangen in bijvoorbeeld financiën en huisvesting konden vervagen. Toen we merkten dat de beleefde identiteit van beide stichtingen sterk overeenkwam, stond niets een gezamenlijke toekomst nog in de weg.

De gevolgen van de samenwerking van beide stichtingen brengen we in deze beleidsperiode verder in kaart. Maar de koers die we uitstippelen is duidelijk: maximale samenwerking, ten behoeve van alle kinderen.

Shared Services Centre (SSC)

De twee stafafdelingen, die vanaf 2014 gehuisvest zijn aan de Beverweerdlaan, vormen in de nieuwe organisatie samen een Shared Services Centre (SSC). In het SSC bereiden stafleden zich onder leiding van het bestuur voor op de veranderende adviesvraag van schooldirecteuren. Als dat nodig is worden ze daarbij ondersteund door externen. Verder zorgt het SSC ervoor dat informatie gemonitord, kwaliteit bewaakt en risico's beperkt worden.

8. Tot slot

Formele stappen

Wij geloven dat we samen meer kunnen bereiken. Het feit dat de nieuwe strategische koers in 2015 al tot praktische, organisatorische en zelfs financiële resultaten geleid heeft, ondersteunt ons in deze overtuiging. Toch moeten we nog formele stappen zetten. Die stappen hebben we in een notitie Bestuurlijk Samengaan verwoord. Besluiten die we onderweg tegenkomen, nemen we natuurlijk met inspraak van medezeggenschap en toezichthouders.

We zien de toekomst met vertrouwen tegemoet, verheugen ons op de nieuwe samenwerking en de mooie dingen die we samen kunnen bereiken. We hopen dat we u in die nieuwe toekomst weer te ontmoeten, om samen te werken aan de ontwikkeling van uw en onze kinderen.

9. Scholen en locaties per 1 oktober 2015

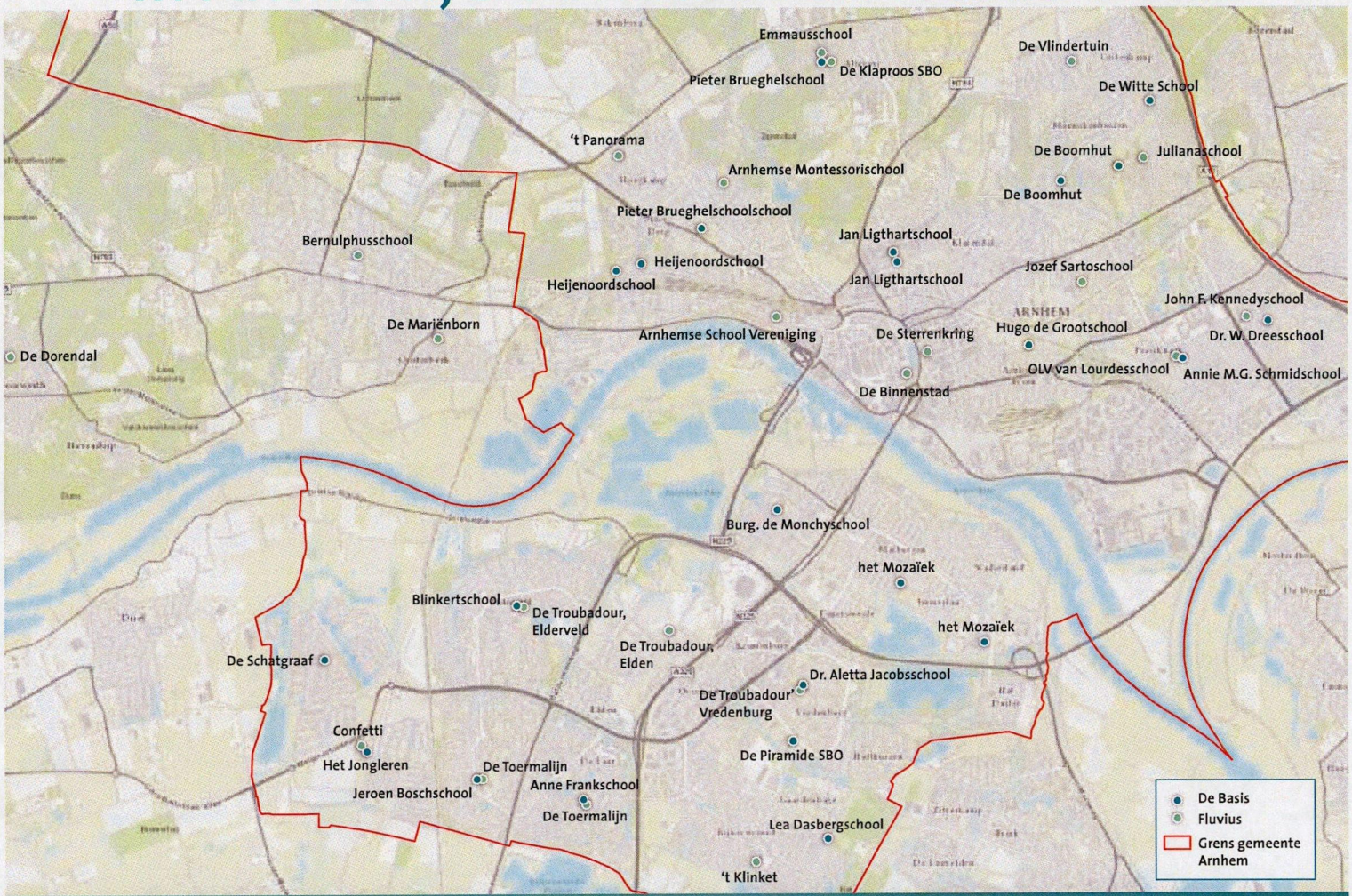
De Basis

Plaats	School	Website	Leerlingen
Arnhem	Arnhem International School	www.ais-primary.nl	153
	Blinkertschool	www.blinkertschool.nl	160
	De Boomhut	www.obsdeboomhut.nl	466
	Jeroen Boschschool	www.obsjeroenbosch.nl	242
	Pieter Brueghelschool (Bauerstraat)	www.pieterbrueghelschool.nl	325
	Pieter Brueghelschool (E.Beinumlaan)	www.pieterbrueghelschool.nl	140
	Lea Dasbergschool	www.leadasbergschool.nl	378
	Dr. Willem Dreesschool	www.dreesschool.nl	172
	Anne Frankschool	www.annefrankschool.org	204
	Hugo de Grootschool	www.hugodegrootschool.nl	112
	Heijenoordschool (Jenaplan)	www.heijenoordschool.nl	308
	Dr. Aletta Jacobsschool	www.alettajacobsschool.nl	168
	Het JongLeren	www.hetjongleren.net	260
	Jan Ligthartschool	www.jan-ligthartschool.nl	343
	Burg. de Monchyschool	www.monchyschool.nl	117
	het Mozaïek (Eimerssingel)	www.mozaiekarnhem.nl	232
	het Mozaïek (Zwanebloem)	www.mozaiekarnhem.nl	226
	De Schatgraaf	www.schatgraaf.nl	345
	Annie M.G. Schmidtschool	www.anniemgschmidtschool.nl	180
	De Witte School	www.dewitteschoolarnhem.nl	119
Arnhem	SBO De Piramide	www.sbodepiramide.nl	148
Totaal	**21 locaties**		**4798**
Arnhem	Bestuursbureau De Basis	www.debasis.org	

Fluvius

Plaats	School	Website	Leerlingen
Arnhem	Arnhemse Montessorischool (Montessori)	www.arnhemsemontessorischool.nl	368
	Arnhemse Schoolvereniging	www.basisschoolasv.nl	99
	De Binnenstad (Montessori)	www.de-binnenstad.nl	235
	Confetti (Dalton)	www.basisschool-confetti.nl	273
	Emmausschool	www.emmausschool.nl	148
	Julianaschool	www.julianaschool-arnhem.nl	403
	John F. Kennedyschool	www.jfkarnhem.nl	104
	't Klinket	www.klinket.nl	219
	O.L.V. van Lourdesschool	www.olvvanlourdesschool.nl	191
	't Panorama	www.bspanorama.nl	289
	Jozef Sartoschool	www.jozefsartoschool.nl	267
	De Sterrenkring (Jenaplan)	www.de-sterrenkring.nl	201
	Toermalijn (Brabantweg)	www.toermalijnarnhem.nl	141
	Toermalijn (Venlosingel)	www.toermalijnarnhem.nl	174
	Troubadour Elden (Jenaplan)	www.troubadour-arnhem.nl/elden	141
	Troubadour Elderveld (Jenaplan)	www.troubadour-arnhem.nl/elderveld	121
	Troubadour Vredenburg (Jenaplan)	www.troubadour-arnhem.nl/vredenburg	73
	De Vlindertuin	www.bsvlindertuin.nl	61
Oosterbeek	Bernulphusschool	www.bernulphusschool.nl	244
	De Mariënborn (Dalton)	www.demarienborn.nl	194
Doorwerth	De Dorendal (Dalton)	www.dorendal.nl	270
Arnhem	SBO De Klaproos	www.sbo-deklaproos.nl	145
Totaal	**22 locaties**		**4361**
Arnhem	Bestuursbureau Fluvius	www.fluvius.nl	

Basisscholen De Basis en Fluvius in Arnhem, Doorwerth en Oosterbeek

debasisfluvius

stichting voor primair onderwijs in Arnhem en Renkum

Beverweerdlaan 3, 6825 AE Arnhem

Postbus 2044, 6802 CA Arnhem

De Basis

telefoon 026 760 09 00

e-mail info@debasis.org

website www.debasis.org

Fluvius

telefoon 026 760 09 00

e-mail info@fluvius.nl

website www.fluvius.nl

de basisfluvius

Gemeenteraad Arnhem
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

Geachte leden van de gemeenteraad,

Onlangs bent u door ons geïnformeerd over de intensivering van de samenwerking tussen De Basis, stichting voor openbaar primair onderwijs, en Fluvius, stichting voor bijzonder primair onderwijs. De bestuurder van De Basis heeft u op de hoogte gebracht van een verdere formalisatie van de samenwerking om zodoende te komen tot het beste onderwijs voor ieder kind in Arnhem en omgeving. Als gevolg van de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst vormen de stichtingen een personele unie op het niveau van het bestuur en de raad van toezicht.

Bij beide stichtingen is een college van bestuur gevormd, dat bestaat uit beide bestuurders van zowel De Basis als Fluvius. De raden van toezicht vormen vanaf 2017 eveneens een personele unie . Deze zal vooreerst bestaan uit leden van de oorspronkelijke raden van toezicht. Daarbij is ervoor gekozen een nieuwe, onafhankelijke voorzitter te benoemen. In de komende jaren zal de raad geleidelijk verder worden vernieuwd.

Graag draag ik dhr. P. van Dongen aan u voor, voor de functie van voorzitter van de gezamenlijke raad van toezicht van stichting De Basis en stichting Fluvius. Zowel de raad van toezicht van Fluvius als de raad van toezicht van De Basis hebben de benoeming van de heer van Dongen in hun vergadering van 15 december 2016 goedgekeurd, zulks onder het voorbehoud van goedkeuring door de gemeenteraad van Arnhem.

Mijn collega voorzitter van de raad van toezicht van Fluvius, Bert de Jong, en ikzelf achten de heer van Dongen uitstekend geëquipeerd om de gezamenlijke raad van toezicht vanaf 1 januari 2017 een nieuwe fase in te leiden. Na een lange carrière in het onderwijs, is de heer van Dongen sinds eind 2013 werkzaam als voorzitter van het College van Bestuur van de Hogeschool Van Hall Larenstein. Daarnaast vervult de heer van Dongen diverse bestuursfuncties, zoals lid van de economic board Arnhem en vicevoorzitter van de Raad van Toezicht Veluwse Onderwijs Groep in Apeldoorn. Vanuit zijn brede onderwijservaring zijn wij er van overtuigd dat de heer van Dongen de gezamenlijk raden van toezicht onafhankelijk en deskundig kan leiden in de rol van voorzitter.

Graag ontvangen wij uw goedkeuring voor de benoeming van de heer van Dongen. Mochten er nog vervolgvragen zijn naar aanleiding van deze voordracht, dan ben ik graag bereid een nadere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

Mede namens de heer B. de Jong, voorzitter RvT Fluvius,

i.o.

Mevrouw M. Louppen-Laurant
Voorzitter Raad van Toezicht De Basis

Bezoekadres: Beverweerdlaan 3, 6825 AE ARNHEM • Postadres: Postbus 2044, 6802 CA ARNHEM
T: 026-7600900 • E: info@debasisfluvius.nl • W: www.debasisfluvius.nl
De Basis: • KvK. nr.: 09165987 • B.T.W. nr.: NL817657204B01 • IBAN: NL39 INGB 0673401545
Fluvius: KvK. nr.: 09098635 • B.T.W. nr.:NL806758971B01 • IBAN: NL83 ABNA 0242263550

de basisfluvius

Gemeente Arnhem
t.a.v. de Gemeenteraad
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

Arnhem, 9 februari 2017

Onderwerp: Voordracht leden Raad van Toezicht
Kenmerk: 17-012

Geachte leden van het college van B&W en de gemeenteraad,

Onlangs bent u door ons geïnformeerd over de intensivering van de samenwerking tussen De Basis, stichting voor openbaar primair onderwijs, en Fluvius, stichting voor bijzonder primair onderwijs. Een stap in deze intensivering is het samengaan van onze raden van toezicht. Om gelijkwaardigheid van beide raden van toezicht te waarborgen, is eind vorig jaar gezocht naar een nieuwe onafhankelijke voorzitter. Eind december 2016 hebben wij u middels een brief geïnformeerd over deze procedure en dhr. P. van Dongen voorgedragen voor goedkeuring van uw gemeenteraad.

Inmiddels zijn in januari vervolgstappen genomen voor het verder samenvoegen van beide raden van toezicht. Met het aftreden van twee leden bij zowel De Basis als Fluvius bestaat de samengevoegde Raad van Toezicht uit drie leden vanuit De Basis, drie leden vanuit Fluvius en een voorzitter die voor beide stichtingen benoemd is, uiteraard onder voorbehoud van uw goedkeuring. De samengestelde Raad van Toezicht bestaat aldus uit zeven personen. Wij achten dit wenselijk en noodzakelijk vanuit de continuïteit vanuit beide stichtingen.

De statutaire ruimte voor het maximaal aantal leden van de Raad van Toezicht is momenteel vijf personen. Naar aanleiding van de intensivering van de samenwerking vindt een harmonisatie van de statuten van De Basis en Fluvius plaats. Hierin wordt tijdelijk ruimte voor maximaal zeven leden geborgd, maar zal het aantal leden gefaseerd teruggaan naar maximaal vijf. Bovendien wordt de identiteit van openbaar onderwijs in de gewijzigde statuten vastgelegd, namelijk dat de stichting garant staat voor openbaar onderwijs van voldoende kwaliteit, zoals de grondwet en WPO vereisen. De gewijzigde statuten worden in het voorjaar aan u voorgelegd ter goedkeuring.

Met het samenvoegen en gezamenlijk vergaderen van beide raden van toezicht zijn de bevoegdheden van de leden over en weer bij beide stichtingen nog niet gewaarborgd. In de januari vergadering van de Raad van Toezicht zijn daarom de leden over en weer bij de andere stichting benoemd, uiteraard onder voorbehoud van uw instemming. Graag wil ik dhr. J. Strengers, dhr. B. de Jong en mevr. N. Stommels aan u voordragen voor de functie van lid van de Raad van Toezicht van stichting de Basis. Zij zijn momenteel lid van de Raad van Toezicht Fluvius. Rekening houdend met het rooster van aftreden, is alle deskundigheid in de voltallige Raad van Toezicht aanwezig. Na intensieve gesprekken over samenvoeging heb ik er het volste vertrouwen in dat deze drie leden een waardevolle bijdrage gaan leveren aan de ontwikkeling van beide stichtingen als geheel.

Bezoekadres: Beverweerdlaan 3, 6825 AE ARNHEM • Postadres: Postbus 2044, 6802 CA ARNHEM
T: 026-7600900 • E: info@debasisfluvius.nl • W: www.debasisfluvius.nl
De Basis: • KvK. nr.: 09165987 • B.T.W. nr.: NL817657204B01 • IBAN: NL39 INGB 0673401545
Fluvius: KvK. nr.: 09098635 • B.T.W. nr.:NL806758971B01 • IBAN: NL83 ABNA 0242263550

de basisfluvius

Graag ontvangen wij uw goedkeuring voor de benoeming van de heer Strengers, de heer de Jong en mevrouw Stommels. Mochten er nog vervolgvragen zijn naar aanleiding van deze voordracht, dan ben ik graag bereid een nadere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

i.o.

Mevrouw M. Louppen-Laurant
Voorzitter Raad van Toezicht De Basis

Bezoekadres: Beverweerdlaan 3, 6825 AE ARNHEM • Postadres: Postbus 2044, 6802 CA ARNHEM
T: 026-7600900 • E: info@debasisfluvius.nl • W: www.debasisfluvius.nl
De Basis: • KvK. nr.: 09165987 • B.T.W. nr.: NL817657204B01 • IBAN: NL39 INGB 0673401545
Fluvius: KvK. nr.: 09098635 • B.T.W. nr.:NL806758971B01 • IBAN: NL83 ABNA 0242263550

Politieke Maandag (b)

Dossiernummer	293
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 mei 2017
Agendapunt	4.3
Omschrijving	Vaststellen Bestemmingsplan Kemperbergweg 723A
Organisatieonderdeel	Cluster Beleid en Regie
Steller	Noortje Breij, Monique van Loo
Portefeuillehouder	Geert Ritsema
Fatale termijn	1 januari 0001
Behandelresultaat	

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College Burgemeester en Wethouders	2 mei 2017
Politieke Maandag (b)	**8 mei 2017**

Besluit van 8 mei 2017

Zaaknummer 117260

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelet op de artikelen 3.8 en 6. gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, nummer 117260;

overwegende dat:

a. het bestemmingsplan 'Kemperbergerweg 723A' ongewijzigd wordt vastgesteld;
b. het bestemmingsplan 'Kemperbergerweg 723A' een bouwplan toelaat zoals bedoeld in artikel 6.2.1 van het Bro;
    1. er een anterieure overeenkomst met de initiatiefnemer c.q. eigenaar is afgesloten. Kostenverhaal is hiermee anderszins verzekerd;
    2. het bepalen van tijdvak of fasering zoals bedoeld in artikel 6.13, lid 1, onder c.4e en c.5e niet noodzakelijk is;
    3. het stellen van eisen, regels of een uitwerking van regels als bedoeld in artikel 6.13, lid 2, onder b, c of d niet noodzakelijk is.

Gelet op de artikelen 3.8 en 6.12, lid 2 van de Wet ruimtelijke ordening;

besluit:

4. Vast te stellen het bestemmingsplan 'Kemperbergerweg 723A', zoals dit plan is vervat in de verbeelding NL.IMRO.0202.891-0301.gml met bijbehorende regels en toelichting;

5. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening.

De griffier, De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 117260

ONDERWERP: Vaststellen bestemmingsplan 'Kemperbergerweg 723A'

Voorstel

1. In te stemmen met het ongewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan 'Kemperbergerweg 723A', zoals dit plan is vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.891-0301.gml met bijbehorende regels en toelichting;

2. In te stemmen met het afzien van de vaststelling van een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 lid 2 van de Wet op de ruimtelijke ordening.

Inleiding

Aan de Kemperbergerweg 723A was jarenlang een manege gevestigd. Deze is inmiddels gesloten en afgebroken. Een initiatief is voorgelegd om op deze locatie woningbouw in samenhang met versterking van landschappelijke en ecologische kwaliteiten mogelijk te maken. Voorliggend bestemmingsplan voorziet in een bouwmogelijkheid voor een woongebouw bestaande uit maximaal twaalf woningen en een twee-onder-één-kap woning. Het omliggende deel van het plangebied verzekert een versterking van de landschappelijke (en ecologische) kwaliteiten in aansluiting op de omgeving.

Het bestemmingsplan (ontwerpversie) heeft van 9 maart 2017 gedurende zes weken ter inzage heeft gelegen. Er zijn geen zienswijzen ontvangen. Het voorstel is om het bestemmingsplan ongewijzigd vast te stellen.

Beoogd effect

Het planologisch mogelijk maken van woningbouw in samenhang met versterking van landschappelijke en ecologische kwaliteiten ter plaatse van Kemperbergerweg 723A.

Argumenten

1.1 De locatie is eerder bebouwd geweest

De locatie is gelegen aan de Kemperbergerweg. Op de te ontwikkelen locatie was eerder een manege gevestigd. De manege verkeerde reeds jaren in een deplorabele toestand en was niet meer exploitabel. Het gebruik en de bezetting was sterk teruggelopen en heeft de laatste periode enkel nog als tijdelijke paardenstal gefunctioneerd. Op het perceel zijn (voormalige) paardenstallen, een tredmolen en een buitenbak aanwezig. Het geheel maakt(e) een sterk verwaarloosde en bouwvallige indruk.

Het bestemmingsplan 'Buitengebied Arnhem-Noord 2007' bestemt het plangebied voornamelijk als 'Recreatieve Doeleinden' met enkel de functieaanduiding 'manege'. Tevens is gedeeltelijk de bestemming 'Tuin' en de dubbelbestemming 'Waarde - Landschap' van toepassing. Daarnaast geldt de

Arnhem GEMEENTE

gebiedsaanduiding 'Veiligheidzone-LPG'. Binnen deze bestemmingen is woningbouw niet mogelijk; hiervoor moet dus een nieuw bestemmingsplan worden opgesteld.

Het nieuwe bestemmingsplan biedt een bebouwingsmogelijkheid die ongeveer 50% minder bebouwing mogelijk maakt in vergelijking met de huidige situatie. Het oppervlak aan verharding neemt dus aanzienlijk af. Woonbebouwing en ontwikkeling van ecologische en landschappelijke kwaliteiten komen hiervoor in de plaats.

1.2 Beoogde ontwikkeling draagt bij aan de woningbehoefte

Het bestemmingsplan voorziet in een woongebouw bestaande uit maximaal twaalf woningen (U-vorm c.q. ensemble) en in een twee-onder-één-kap woning en voorziet in een groen stedelijk woonmilieu, op een aantrekkelijke locatie in Arnhem-Noord.

Aangezien de woningbouw wordt gerealiseerd in samenhang met versterking van de landschappelijke (en ecologische) kwaliteiten van de plek, ontstaat een uniek woonmilieu. De bouwmogelijkheden zijn bedoeld voor verschillende leeftijdsgroepen. Met name bewoners met een leefstijl die is gericht op rust en natuur zullen zich tot het gebied aangetrokken voelen. Deze doelgroep heeft een voorkeur voor een grondgebonden woning met tuin. Dit maakt de locatie ook aantrekkelijk voor (jonge) gezinnen.

1.3 Beoogde ontwikkeling draagt bij aan versterking van bestaande gebiedskwaliteiten

De voormalige manege ligt in een zone waarin natuurwaarden zijn verweven met andere functies zoals recreatie, agrarische cultuurgronden en verspreide bebouwing. De kernkwaliteiten bestaan uit houtwallen, kleine boscomplexen en open weidegronden die samen een kamerstructuur vormen. De beboste delen zorgen voor ecologische verbindingen tussen de natuurgebieden die aan weerszijden van de verwevingszone liggen.

De geplande wijziging van manege naar groen stedelijk wonen, kan worden gekenmerkt als een kleinschalig initiatief. De genoemde kernkwaliteiten worden versterkt, aangezien de hoeveelheid bebouwing en verharding afneemt en nieuwe (voor deze omgeving karakteristieke) landschapselementen worden toegevoegd. De ecologische situatie zal verbeteren aangezien diverse soorten zich kunnen vestigen c.q. ontwikkelen.

1.4 Er zijn geen zienswijzen ontvangen

Tijdens de terinzagetermijn van het ontwerpbestemmingsplan zijn geen zienswijzen ontvangen. Het bestemmingsplan behoeft geen aanpassing.

2.1 Exploitatieplan is niet verplicht

Deze locatie is in eigendom bij de initiatiefnemer. Met deze partij is een anterieure overeenkomst gesloten, waardoor kostenverhaal (zoals voorbereiding bestemmingsplan en planschade) anderszins is verzekerd. Het opstellen van een exploitatieplan is dan ook niet noodzakelijk.

Kanttekeningen

1.1 Ontheffing Hogere Waarden (Wet geluidhinder)

In het kader van de voorbereiding van het bestemmingsplan is akoestisch onderzoek verricht. Hieruit is gebleken dat ter plaatse van het plangebied de nabijgelegen rijksweg A12 (Europaweg) een hoge geluidsbelasting veroorzaakt. Gelet op deze belasting is conform de Wet geluidhinder en het gemeentelijk geluidsbeleid een ontheffing voor deze hogere waarden aangevraagd bij de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). Aandachtspunt bij de beoogde ontwikkeling is een passende indeling van de woningen. Tevens dient uit gevelonderzoek te blijken dat kan worden voldaan aan een binnenwaarde van 33 dB. Hiertoe zijn geluidwerende voorzieningen aan de gevel nodig, zoals vliesgevels of dove gevels, welke in de planregeling zijn geborgd. Het akoestisch onderzoek vormt een goede ruimtelijke onderbouwing voor de beoogde ontwikkeling.

De vast te stellen Hogere Waarden zijn in ontwerpversie bekend gemaakt en -gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan- gedurende zes weken ter inzage gelegd. Als reactie hierop zijn bij de ODRA twee zienswijzen ontvangen. Deze hebben niet geleid tot aanpassing van het besluit tot verlening van de Hogere Waarden. Beantwoording hiervan heeft plaatsgevonden. De indieners ontvangen hierover bericht. Het definitieve besluit wordt met het vastgestelde bestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage gelegd in het kader van de beroepsprocedure.

Financiën

Deze locatie is in eigendom bij de initiatiefnemer. Met deze partij is een anterieure overeenkomst gesloten, waardoor kostenverhaal (zoals voorbereiding bestemmingsplan en planschade) anderszins is verzekerd. Het opstellen van een exploitatieplan is dan ook niet noodzakelijk.

Uitvoering

Na vaststelling ligt het bestemmingsplan zes weken ter inzage in het kader van de beroepsprocedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Tevens ligt gedurende deze termijn het besluit Hogere Waarden ter inzage in het kader van beroep.

Communicatie

Omwonenden zijn reeds meerdere malen door de initiatiefnemer geïnformeerd.

Publicatie van het ontwerpbestemmingsplan heeft plaatsgevonden in de Staatscourant en in het digitaal gemeenteblad. Tijdens de terinzagelegging kon een ieder een zienswijze indienen. Na vaststelling zal publicatie plaatsvinden in de Staatscourant en in het digitale gemeenteblad.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Raadsvoorstel
- Vast te stellen bestemmingsplan Kemperbergerweg 723A (inclusief bijlagen)

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

- N.v.t.

Besluit van

Zaaknummer 117260

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelet op de artikelen 3.8 en 6. gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, nummer PM;

overwegende dat:

a. het bestemmingsplan 'Kemperbergerweg 723A' ongewijzigd wordt vastgesteld;
b. het bestemmingsplan ‘Kemperbergerweg 723A' een bouwplan toelaat zoals bedoeld in artikel 6.2.1 van het Bro;
    1. er een anterieure overeenkomst met de initiatiefnemer c.q. eigenaar is afgesloten. Kostenverhaal is hiermee anderszins verzekerd;
    2. het bepalen van tijdvak of fasering zoals bedoeld in artikel 6.13, lid 1, onder c.4e en c.5e niet noodzakelijk is;
    3. het stellen van eisen, regels of een uitwerking van regels als bedoeld in artikel 6.13, lid 2, onder b, c of d niet noodzakelijk is.

Gelet op de artikelen 3.8 en 6.12, lid 2 van de Wet ruimtelijke ordening;

besluit:

4. Vast te stellen het bestemmingsplan 'Kemperbergerweg 723A', zoals dit plan is vervat in de verbeelding NL.IMRO.0202.891-0301.gml met bijbehorende regels en toelichting;

5. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening.

De griffier, De voorzitter,

Kemperbergerweg 723A

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 5
1.1 Situering en begrenzing plangebied 5
1.2 Aanleiding en doel 6
1.3 Opzet bestemmingsplan 7
1.4 Geldende plannen 7

Hoofdstuk 2 Beschrijving bestaande situatie 9
2.1 Inleiding 9
2.2 Historische ontwikkeling 9
2.3 Ruimtelijke en functionele structuur 10
2.4 Verkeer en parkeren 10
2.5 Groenstructuur 10

Hoofdstuk 3 Wettelijk- en beleidskader 12
3.1 Inleiding 12
3.2 Ruimtelijk beleid 12
3.2.1 Rijksbeleid 12
3.2.2 Provinciaal beleid 13
3.2.3 Gemeentelijk beleid 16
3.3 Woonbeleid 17
3.4 Welstandsbeleid 18
3.5 Verkeersbeleid 19
3.5.1 Rijksbeleid 19
3.5.2 Provinciaal beleid 20
3.5.3 Gemeentelijk beleid 20
3.6 Milieu- en omgevingsbeleid 21
3.6.1 Geluid 22
3.6.2 Luchtkwaliteit 22
3.6.3 Hinder 23
3.6.4 Externe veiligheid 23
3.6.5 Groen en ecologie 24
3.6.6 Water 26
3.6.7 Bodem 27
3.6.8 Cultuurhistorie en archeologie 28
3.6.9 Energie en duurzaam bouwen 29

Hoofdstuk 4 Ruimtelijke- en programmatische aspecten 32
4.1 Inleiding 32
4.2 Programma 32
4.3 Ruimtelijke opzet en structuur 32
4.4 Stedenbouw en landschap 34
4.5 Verkeer en parkeren 34
4.6 Kwaliteitsverbetering 34

Hoofdstuk 5 Milieu- en omgevingsaspecten 38
5.1 Inleiding 38
5.2 Milieu- en omgevingsaspecten 38
5.2.1 Geluid 38
5.2.2 Luchtkwaliteit 39
5.2.3 Hinder en geur 39
5.2.4 Externe veiligheid 39
5.2.5 Groen en ecologie 40
5.2.6 Water 41
5.2.7 Bodem 42
5.2.8 Archeologie en cultuurhistorie 42

Hoofdstuk 6 Planbeschrijving en -verantwoording 44
6.1 Inleiding 44
6.2 Opzet van de regels 44
6.2.1 Inleidende regels 44
6.2.2 Bestemmingsregels 44
6.2.3 Algemene regels 45
6.2.4 Overgangs- en slotbepalingen 45
6.3 Verantwoording van de regels 45
6.3.1 Algemeen 45
6.3.2 Afzonderlijke bestemmingen 45
6.3.3 Wonen 46
6.3.4 Tuin 47
6.3.5 Groen 48
6.3.6 Verkeer 48
6.3.7 Dubbelbestemmingen 49
6.4 Handhaving 49
6.5 Exploitatie 50

Hoofdstuk 7 Procedure 52
7.1 Vooroverleg 52
7.2 Terinzagelegging (ontwerp-bestemmingsplan) 52

Bijlagen 54
Bijlage 1 Richtlijnen levensloopbestendig bouwen 54
Bijlage 2 Inrichtingsschets en beschrijving van kernkwaliteiten 56
Bijlage 3 Akoestisch onderzoek 58
Bijlage 4 Natuuronderzoek 60
Bijlage 5 Verkennend bodemonderzoek Kemperbergerweg 723A 62
Bijlage 6 Verkennend bodemonderzoek Kemperbergerweg 717 64

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 66
Artikel 1 Begrippen 66
Artikel 2 Wijze van meten 71

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 72

Artikel 3 Groen - Landschap en park 72
Artikel 4 Tuin 73
Artikel 5 Verkeer - Verblijfsgebid 73
Artikel 6 Wonen 74
Artikel 7 Waarde - Landschap 75

Hoofdstuk 3 Algemene regels 78
Artikel 8 Anti-dubbeltelregel 78
Artikel 9 Algemene bouwregels 78
Artikel 10 Algemene gebruiksregels 78
Artikel 11 Algemene afwijkingsregels 78
Artikel 12 Overige regels 79

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 80
Artikel 13 Overgangsrecht 80
Artikel 14 Slotregel 80

Toelichting

bij het bestemmingsplan

'Kemperbergerweg 723A'

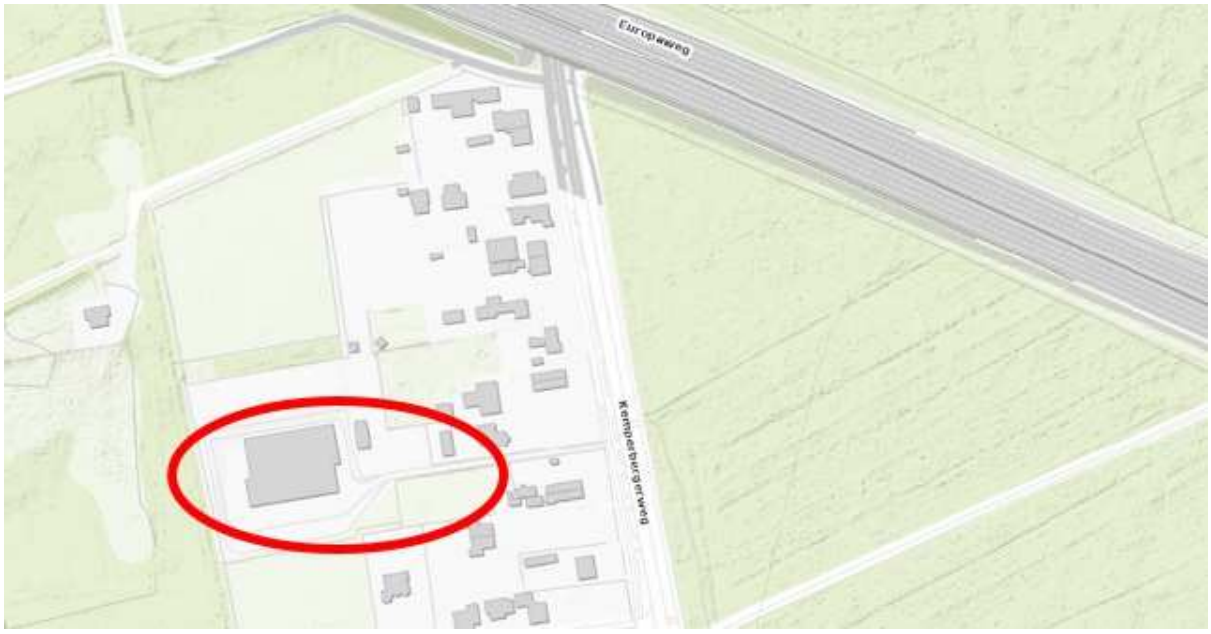
(plannummer: NL.IMRO.0202.891-0301)

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Situering en begrenzing plangebied

Op de te ontwikkelen locatie aan de Kemperbergerweg is eerder een manage gevestigd. Voor deze locatie is een plan opgesteld om woningbouw te realiseren en dat wordt door dit bestemmingsplan mogelijk gemaakt.

Het plangebied ligt aan de Kemperbergerweg (zie afbeelding 1.1) en maakt onderdeel uit van het buitengebied. Op circa 220 meter ten noorden van de locatie ligt de rijksweg A12 (Europaweg). Een meer nauwkeurige weergave van het plangebied is opgenomen in afbeelding 1.2. Afbeelding 1.3 geeft in vogelvlucht de locatie weer.

Afbeelding 1.1: Indicatieve ligging van het plangebied aan de Kemperbergerweg

Afbeelding 1.2: Begrenzing plangebied Kemperbergerweg 723A

Afbeelding 1.3 Kemperbergerweg 723A in vogelvlucht (bron: Obliek)

1.2 Aanleiding en doel

De manege verkeerde reeds jaren in een deplorabele toestand en was niet meer exploitabel. Het gebruik en de bezetting was sterk teruggelopen en heeft de laatste periode enkel nog als tijdelijke paardenstal gefunctioneerd.

Uiteindelijk heeft de eigenaar een plan voorgelegd om woningbouw mogelijk te maken. Na beoordeling en diverse aanpassingen hiervan, maakt voorliggend bestemmingsplan een passende vorm van woningbouw, in combinatie met versterking van landschappelijke kernkwaliteiten, mogelijk.

1.3 Opzet bestemmingsplan

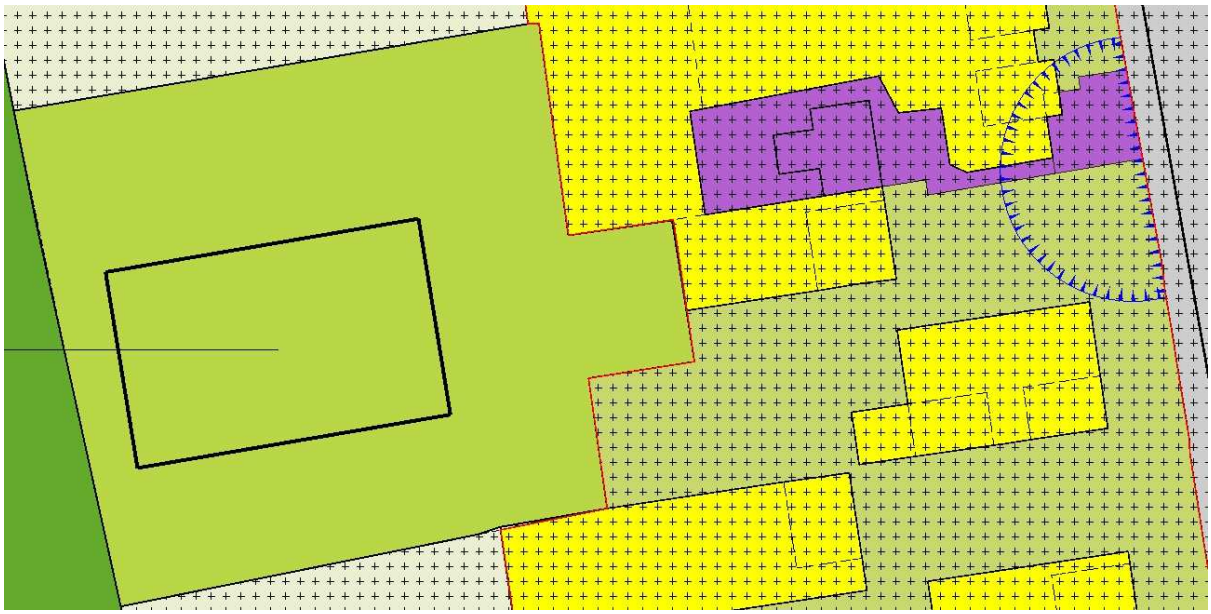
Een bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding (plankaart) en regels en gaat vergezeld van een toelichting. Op de kaart zijn de bestemmingen door middel van kleuren en tekens aangegeven. De regels bevatten de materiële inhoud van de bestemmingen. Deze bestemmingsplanonderdelen vormen tezamen het juridische toetsingskader voor ruimtelijke en functionele ontwikkelingen in het plangebied. De toelichting bevat met name de aan het plan ten grondslag liggende gedachten.

Dit plan is conform de Wro vormgegeven volgens de SVBP (Standaard voor vergelijkbare Bestemmingsplannen) 2012. Het SVBP geeft voorschriften over inrichting van de kaart (kleuren en tekens) en de opbouw van de regels.

1.4 Geldende plannen

Het bestemmingsplan 'Buitengebied Arnhem-Noord 2007' bestemt het plangebied voornamelijk als 'Recreatieve Doeleinden' met functieaanduiding 'manege'. Tevens is gedeeltelijk de bestemming 'Tuin' en de dubbelbestemming 'Waarde - Landschap' van toepassing. Daarnaast geldt de gebiedsaanduiding 'Veiligheidzone-LPG' (zie tevens afbeelding 1.4).

Binnen deze bestemmingen is woningbouw niet mogelijk en hiervoor moet dus een nieuw bestemmingsplan worden opgesteld.

Afbeelding 1.4: Geldend bestemmingsplan 'Buitengebied Arnhem-Noord 2007' ter plaatse van het plangebied.

Hoofdstuk 2 Beschrijving bestaande situatie

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving van de bestaande situatie van het plangebied gegeven.

2.2 Historische ontwikkeling

De manege verkeerde reeds jaren in een deplorabele toestand en was niet meer exploitabel. Het gebruik en de bezetting was sterk teruggelopen en heeft de laatste periode enkel nog als tijdelijke paardenstal gefunctioneerd.

Op het perceel zijn (voormalige) paardenstallen, een tredmolen en een buitenbak aanwezig. Het geheel maakt(e) een sterk verwaarloosde en bouwvallige indruk (zie afbeelding 2a en 2b).

Het terrein van de manege en de gebouwen verkeren in vervallen staat. Zowel de leegstand als het uiterlijk heeft een negatieve invloed op de directe omgeving, die voor een groot gedeelte uit woonbebouwing bestaat.

Afbeelding 2a: Zicht op de tredmolen.

Afbeelding 2b: Zicht op de voormalige paardenstallen.

Het doel is de voormalige manege te vervangen door woonbebouwing, welke landschappelijk wordt ingepast. Tevens zullen de (landschappelijke en ecologische) kwaliteiten ter plaatse worden verbeterd, waardoor eenzelfde kwaliteit ontstaat als de directe omgeving. Hiermee zou het dissonant zijn verwijderd en de kwaliteit van het gebied sterk worden verbeterd.

2.3 Ruimtelijke en functionele structuur

Het plangebied ligt aan de Kemperbergerweg en heeft een oppervlakte van circa 9880 m^2. Op de gronden bevinden zich de opstallen van de voormalige manege.

Specifiek voor de te ontwikkelen locatie Kemperbergerweg 723A geldt dat de westzijde grenst aan een bosgebied. Aan de zuid- en noordzijde is open weidegebied aanwezig. Deze diversiteit in het landschap is kenmerkend voor de karakteristieke kamerstructuur.

2.4 Verkeer en parkeren

Aan de zuidzijde van het plangebied ligt de toegangsweg die werd gebruikt door bezoekers van de voormalige manege. Deze toerit komt uit op een fietspad dat direct naast de Kemperbergerweg ligt. Het plangebied omvat geen andere wegen.

2.5 Groenstructuur

Direct langs de Kemperbergerweg is aan de westzijde een lint van woonbebouwing aanwezig. Deze bebouwing wordt op diverse plaatsen afgewisseld door open agrarisch landschap en houtwallen. De oostzijde bestaat voornamelijk uit bosgebied.

Specifieke voor de te ontwikkelen locatie aan de Kemperbergerweg geldt dat de westzijde grenst aan een bosgebied. Aan de zuid- en noordzijde is open weidegebied aanwezig.

Deze diversiteit in het landschap is kenmerkend voor de karakteristieke kamerstructuur.

Hoofdstuk 3 Wettelijk- en beleidskader

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft, voor zover van belang, het rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Naast de belangrijkste algemene uitgangspunten worden de specifieke voor dit plangebied geldende uitgangspunten weergegeven. Het beleid is in dit bestemmingsplan afgewogen en doorvertaald op de kaart en in de regels.

3.2 Ruimtelijk beleid

3.2.1 Rijksbeleid

3.2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Het nationaal ruimtelijk beleid is verwoord in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (maart 2012).

De SVIR schetst het nieuwe ruimtelijke en mobiliteitsbeleid van het rijk in het perspectief van 2028 en 2040. De SVIR markeert een trendbreuk waarbij sterk wordt ingezet op decentralisatie van het ruimtelijk beleid naar provincies en gemeenten. In de nationale ruimtelijke hoofdstructuur maakt Arnhem deel uit van één van de negen 'stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren'; expliciet wordt 'Health Valley' in en rond Arnhem-Nijmegen genoemd en 'mode en design' in Arnhem als onderdeel van de aanwezige topsector ' Creatieve industrie'. Een 'aantrekkelijk vestigingsklimaat in en een goede internationale bereikbaarheid van de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren' wordt in de SVIR gemarkeerd als een nationaal belang.

3.2.1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de 'Ladder voor duurzame verstedelijking' geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6, lid 2) opgenomen. Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Hierbij dient de behoefte aan een stedelijke ontwikkeling te worden aangetoond;

a. eerst bezien of en hoe groot de feitelijke ruimtelijke vraag is;

b. dan bezien of bestaand stedelijk gebied of bestaande bebouwing kan worden hergebruikt;

c. als nieuwbouw echt nodig is, dan een optimale (multimodale) bereikbaarheid garanderen.

Deze ladder van duurzaamheid moet ook zijn vertaling vinden in de provinciale omgevingsvisie.

3.2.1.3 Toetsing van het initiatief aan het rijksbeleid

De SVIR laat zich niet specifiek uit over specifieke lokale ontwikkelingen. De beoogde ontwikkeling aan de Kemperbergerweg 723A raakt dan ook geen rijksbelangen zoals opgenomen in de SVIR.

Ten aanzien van de ladder:

a. Trede 1, actuele regionale behoefte; Het woonbeleid van de regio Arnhem-Nijmegen wordt gevormd door de kwalitatieve woonprogramma's van de gemeenten en woningcorporaties en de aangetoonde (kwalitatieve) woningbehoefte. De vertaling hiervan is gevonden in het 'stoplichtmodel voor woningbouwprogrammering regio Arnhem-Nijmegen'. Zoals verwoord in het stoplichtmodel voor woningbouwprogrammering Arnhem-Nijmegen subregio Arnhem en omgeving is het uitgangspunt een netto groei van 5.500 woningen in de gemeente Arnhem tot 2025. Binnen de subregio Arnhem en omgeving (Arnhem, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden en Rozendaal) is in juni 2016 deze nieuwe woonopgave vastgesteld. Dit is gebeurt op basis van de Primos prognose 2015.
Tot 2025 heeft de gemeente Arnhem nog 5500 woningen toe te voegen. Ongeveer 3500 woningen hiervan liggen al vast in groene plannen. Dit zijn harde plannen die de komende jaren gerealiseerd gaan worden. Daarbuiten is er nog ruimte voor 2000 woningen in andere plannen.
Voor de locatie Kemperbergerweg 723A gaat het om maximaal 14 woningen in een groen stedelijk of landelijk bereikbaar woonmilieu. In het onderzoek van Atrivé in opdracht van de Stadsregio Arnhem Nijmegen (2014) 'We hebben elkaar nodig!' staat beschreven dat er in het groen stedelijke woonmilieu nog een behoefte zit aan woningen in diverse prijsklassen. Dit plan past binnen die behoefte.

b. Trede 2, bestaand stedelijk gebied / transformatie; De woningbouwontwikkeling is beoogd in bestaand stedelijk gebied.
c. Trede 3, resterende regionale behoefte / garantie optimale (multimodale) bereikbaarheid; Niet aan de orde, gelet op de uitkomst van trede 2.

In de navolgende paragraaf is vermeld op welke wijze de 'Ladder voor duurzame verstedelijking'is vertaald in de provinciale omgevingsvisie. Toetsing van het initiatief hieraan vindt plaats in pargraaf 3.2.2.2.

3.2.2 Provinciaal beleid

3.2.2.1 Omgevingsvisie Gelderland

Algemeen

De provincie Gelderland heeft een nieuwe integraal provinciaal beleidsplan, de Omgevingsvisie Gelderland. Provinciale Staten van Gelderland heeft de Omgevingsvisie op 9 juli 2014 vastgesteld.

In de Omgevingsvisie heeft de provincie twee doelen gedefinieerd die de rol en kerntaken van de provincie als middenbestuur benadrukken. De doelen zijn:

- een duurzame economische structuurversterking,
- het borgen van de kwaliteit en de veiligheid van onze leefomgeving.

Regio Arnhem Nijmegen

De regio Arnhem Nijmegen wordt gekenmerkt door:

- het grootste stedelijke netwerk van Oost-Nederland;
- hoge kwaliteit van het voorzieningenniveau;
- kennisinstellingen: universiteit en hogescholen;
- de strategische ligging halverwege de Randstad en het Ruhrgebied;
- economische kracht: brede basis en topsectoren;
- goede bereikbaarheid over weg, water en spoor;
- de combinatie van stedelijke kwaliteiten en een mooie natuurlijke omgeving.

De kwaliteiten van de regio bepalen in belangrijke mate de ontwikkelingsmogelijkheden en daarmee ook de concurrentiepositie van Gelderland in internationaal en nationaal verband. De innovatieve kwaliteiten bepalen de potenties van de regio.

De inzet van gemeenten, maatschappelijke organisaties, ondernemers en provincie is nodig om in te kunnen spelen op de opgaven in de regio. De gezamenlijke inspanningen richten zich op vier speerpunten:

Innovatie en economische structuurversterking
- Topsector Health, Energie- en Milieutechnologie;
- creatieve industrie, logistiek, agro, toerisme;
- innovatie en samenwerking; overheid, ondernemingen, kennisinstellingen.

Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking
- het belang van de bestaande woningvoorraad;
- het voorzieningenniveau van de kernen staat onder druk;
- voorkomen van overaanbod van bedrijventerreinen, detailhandel, kantoren.

Bereikbaar en verbonden
- een goed bereikbare regio;
- verbeteringen bestaande infrastructuur weg, water, spoor;
- voorkomen, benutten, bouwen.

Gebiedskwaliteiten benutten
- kwaliteiten van het buitengebied (natuur en cultuurhistorie) verbinden met ontwikkelingsmogelijkheden

Ten aanzien van de in dit bestemmingsplan opgenomen ontwikkeling is het thema 'Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking' van belang alsmede 'Gebiedskwaliteiten benutten' van belang, zeker in relatie met de 'Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik'. Hierna wordt op de desbetreffende onderdelen nader ingegaan.

- Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking

Er zijn nog veel nieuwe woningen nodig in de regio. In relatie tot versterking van de stedelijke structuur is het echter van groot belang welke bouwplannen als eerste gerealiseerd worden. Concentratie op de as Nijmegen-Arnhem (het stedelijk kerngebied), in relatie tot de OV-knooppunten, heeft hierbij voor de provincie prioriteit boven ontwikkeling op de flanken, omdat dat het beste bijdraagt aan versterking van de stedelijke structuur (met name afronding van Vinex-locaties in het middengebied). Naast nieuwbouw is de bestaande woningvoorraad minstens zo belangrijk. Hoe kunnen de kwaliteiten van de bestaande woningvoorraad worden benut en vergroot om de (toekomstige) vraag op de woningmarkt te beantwoorden?

Op het schaalniveau van wijken en kernen speelt het belang van voorzieningen, zowel commerciële als maatschappelijke voorzieningen. Voor de vitaliteit en leefbaarheid zijn goede en bereikbare voorzieningen van groot belang.

- Gebiedskwaliteiten benutten

Natuur en landschap zijn belangrijke kwaliteiten van, onder andere voor de stad Arnhem.Het contrast tussen enerzijds sterk verstedelijkt gebied en anderzijds gevarieerde natuur (droog en nat, bos, rivier, uiterwaarden), mooie landschappen (variatie open en meer besloten), cultuurhistorische aspecten (Veluwezoom, Limes) geeft het gebied van de stadsregio zijn unieke kenmerken. Voor de bewoners van het gebied zijn dit belangrijke kwaliteiten, maar zeker ook voor toerisme en recreatie.

Met de regio ziet de provincie het belang van het verbinden van de kwaliteiten van het buitengebied met ruimte en mogelijkheden tot ontwikkeling. De provincie wil waar mogelijk ruimte bieden voor ontwikkelingen mits deze de kwaliteiten van het gebied vergroten (ja, mits).

- Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik

De provincie heeft de rijksladder verbijzonderd voor Gelders gebruik. Dit betekent vooral dat de keuzes explicieter zijn gemaakt die de rijksladder al in zich heeft.

3.2.2.2 Toetsing van het initiaitief aan de Omgevingsvisie Gelderland

De voorgenomen ontwikkeling van het plangebied voorziet in de wijziging van het gebruik van een voormalige manege naar woningbouw (twaalf geschakeld in ensemble en een twee-onder-een-kap woning) in combinatie met versterking van landschappelijke (en ecologische) kernkwalititeiten van het gebied.

Met het plan wordt een plek zonder kwalitatieve (landschappelijke) uitstraling herontwikkeld tot een passende woonbebouwing met verbetering van de directe omgeving hiervan. De woningen dragen bij aan het realiseren van voldoende woningen van Arnhem en de gebiedskwaliteit wordt ter plaatse sterkt uitgebreid en verbeterd. De bestaande opstallen hergebruiken is niet mogelijk. Nieuwbouw is passend ontworpen, waardoor op diverse aspecten de locatie en de (directe)omgeving weer waardevol wordt geacht.

Geconcludeerd wordt dat het initiatief in overeenstemming is met de Omgevingsvisie Gelderland.

3.2.2.3 Omgevingsverordening Gelderland

De provincie beschikt over een palet van instrumenten waarmee zij haar ambities realiseert. De verordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

Toetsing van het initiatief aan artikel 2.7.2.1

Dit bestemmingsplan voorziet in een ontwikkeling ter plaatse van een Groene Ontwikkelingszone (GO), artikel 2.7.21. Deze zone bestaat uit gebieden met andere bestemmingen dan natuur die ruimtelijk verweven zijn met het Gelders Natuur Netwerk (GNN) en daar functioneel mee samenhangen en waarin wordt ingezet op versterking van die samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden

Onder 2 van dit artikel wordt aangegeven dat: In een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden gelegen binnen de GO kunnen nieuwe kleinschalige ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, mits:

1. in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat de kernkwaliteiten van het betreffende gebied, in hun onderlinge samenhang bezien, per saldo substantieel worden versterkt; en
2. deze versterking planologisch is verankerd in hetzelfde dan wel een ander, gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan.

Het voorliggende bestemmingsplan zorgt ervoor dat een voormalige (verpauperde) manege, inclusief opstallen wordt geamoveerd. Hiervoor in de plaats komt een kleinschalig initiatief van twaalf (plus twee) als ensemble gesitueerde woningen, passend in haar landschappelijke omgeving. De kwaliteiten van deze omgeving wordt bovendien nog extra verbeterd door ontwikkeling van diverse, voor deze omgeving karakteristieke, landschapselementen, zoals houtwallen, bossages, open graslanden.

Het bestaande gebiedskarakter wordt niet negatief veranderd, maar juist versterkt. Door de bebouwing te situeren op plaats van de bestaande opstallen, wordt landschappelijke structuur in essentie niet gewijzigd. De verdiepte ligging (kuil) van de reeds aanwezig opstallen blijft benut, waardoor de impact in het landschap gering is en juist versterkend kan werken door passende vormgeving van het complex.

Voorliggend bestemmingsplan maakt de woonbebouwing mogelijk en legt de landschapswaarden vast in de planregeling. De eerdere functies (manege met bijbehorende voorzieningen als stallen) zijn hiermee verwijderd.

Toetsing van het initiatief aan artikel 2.2.1.1
"De kwalitatieve woonprogramma's van de gemeenten en woningcorporaties en de aangetoonde (kwalitatieve) woningbehoefte vormen de inzet voor het woonbeleid in de regio Arnhem Nijmegen.

Om het woonbeleid op regionaal niveau zo goed mogelijk af te stemmen op de kwalitatieve woningbehoefte en andere kwalitatieve uitgangspunten die in de provinciale woonvisie en het referentiekader beschreven worden, zullen de regio, de gemeenten binnen de regio en de in de regio werkzame woningcorporaties zich gezamenlijk met de provincie inspannen om ten aanzien van het regionaal woonprogramma 2010-2019 een aantal afspraken tot stand te laten komen."

Het stoplichtmodel voor woningbouwprogrammering regio Arnhem Nijmegen is ingevoerd om te sturen op het gewenste woonprogramma. Op basis van regionale afstemming tussen de gemeenten en in samenwerking met de provincie is het stoplichtenmodel uitgewerkt. Hierbij vormen de afspraken uit de 'Kwantitatieve opgave wonen' het uitgangspunt. Het model is getoetst door de provincie. Zoals verwoord in het stoplichtmodel voor woningbouwprogrammering Arnhem-Nijmegen subregio Arnhem en omgeving is het uitgangspunt een netto groei van 5.500 woningen in de gemeente Arnhem tot 2025. Binnen de subregio Arnhem en omgeving (Arnhem, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden en Rozendaal) is in juni 2016 deze nieuwe woonopgave vastgesteld. Dit is gebeurt op basis van de Primos prognose 2015.

Tot 2025 heeft de gemeente Arnhem nog 5500 woningen toe te voegen. Ongeveer 3500 woningen hiervan liggen al vast in groene plannen. Dit zijn harde plannen die de komende jaren gerealiseerd gaan worden. Daarbuiten is er nog ruimte voor 2000 woningen in andere plannen.

Voor de locatie Kemperbergerweg 723A gaat het om maximaal 14 woningen in een groen stedelijk of landelijk bereikbaar woonmilieu. In het onderzoek van Atrivé i.o.v. Stadsregio Arnhem Nijmegen (2014), We hebben elkaar nodig! staat beschreven dat er in het groen stedelijke woonmilieu nog een behoefte zit aan woningen dit kan in diverse prijsklassen. Dit plan past binnen die behoefte. Bovendien gaat ook om een relatief klein aantal toe te voegen woningen.

In sub b. van artikel 3.1.6. lid 2 Bro staat dat de actuele regionale behoefte ook moet worden gerealiseerd binnen het bestaand stedelijk gebied (bijvoorbeeld door transformatie). Daar is bij dit project sprake van.

Conclusie

Met de voorgenomen planontwikkeling van het realiseren van woningen binnen het plangebied wordt bijgedragen aan zowel de kwantitatieve als kwalitatieve behoefte naar woningen. Dit bouwplan voldoet aan de Gelderse ladder voor duurzame verstedelijking (en aan artikel 3.1.6 lid 2 Bro).

Geconcludeerd wordt dat het initiatief in overeenstemming is met de Omgevingsverordening Gelderland. Overigens, het initiatief is reeds sinds de start van de planontwikkeling met de provincie besproken geweest ter afstemming van de provinciale belangen. Dit vond plaats in 2011, wanneer ook het
zogenaamde functieveranderingsbeleid (Streekplan 2005) nog van toepassing was. Het initiatief is destijds positief beoordeeld (zie verslaglegging hierover, zoals opgenomen in bijlage PM) Dit beleid is inmiddels komen te vervallen, maar het initiatief is inmiddels verwerkt in onderhavig bestemmingsplan. De essentiële onderdelen, zoals het kleinschalig karakter ervan, de te amoveren oppervlakte c.q. opstallen in relatie tot de oppervlakte opnieuw op te richten, en met name de versterking van de kernkwaliteiten, zijn in onderhavig plan behouden, dan wel nader uitgewerkt.

3.2.3 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Arnhem 2020 - 2040

Algemeen

Het gebruik van de ruimte in een stad verandert voortdurend. De gemeentelijke structuurvisie is een belangrijk kader voor het beoordelen en entameren van ruimtelijke initiatieven en plannen in de stad. In december 2012 is de Structuurvisie Arnhem 2020 met doorkijk 2040 vastgesteld door de gemeenteraad.

De structuurvisie benoemt de belangrijkste principes voor het ruimtelijk ontwikkelingsperspectief van de stad en geeft een uitwerking van dit perspectief zowel naar een aantal thema's als naar gebieden in de stad, de zogenaamde 'koersgebieden'.

Karakteristiek bestaande ruimtelijke milieu

Ook wordt in de structuurvisie een karakteristiek geschetst van de bestaande ruimtelijke milieu in de stad. De karakterisering bestaat uit een korte beschrijving van de historische context, de ligging in de stad en de ruimtelijke kenmerken.

Het plangebied valt voor wat betreft ruimtelijke milieu binnen het Veluws Plateau. Hiervoor geldt dat de ambitie en inzet is benoemd als; Verminderen van verrommeling en versnippering, in combinatie met het beter benutten en waar mogelijk versterken van de bestaande kwaliteiten van het gebied.

Geconcludeerd kan worden dat voorliggend initiatief past binnen deze benoemde ambitie.

3.3 Woonbeleid

De Arnhemse Woonprincipes 2025

De Arnhemse Woonprincipes 2025 (de Arnhemse woonvisie) is met een brede participatie uit de stad tot stand gekomen. Deze Woonprincipes vormen tezamen de actualisering van de Woonvisie 2015 en de strategische koers die er voor moet zorgen dat Arnhem ook in de toekomst een woonstad blijft waar het voor iedereen aantrekkelijk is om te wonen, te leren, te werken en te leven. Bij het opstellen van de Woonprincipes is rekening gehouden met wet- en regelgeving en beleidskaders van andere overheden.

Met instrumenten als het Volkshuisvestelijk kader, de Uitvoeringsagenda en het Procesplan (langer) Zelfstandig wonen, stuurt de gemeente in het woonprogramma op een kwalitatieve en gedifferentieerde woningvoorraad dat nu en in de toekomst kan voldoen aan de vraag en behoefte van alle woningzoekenden. Het fundament voor het Wonen in Arnhem ligt in de bestaande woningvoorraad, de transformatiemogelijkheden van gebouwen, en een aanvullende nieuwbouwopgave. Hiermee kan meer aanbod gecreëerd worden aan levensloopgeschikte woningen en woonvormen in verschillende prijsklassen, in koop en huur. Daarbij streven we met een gezonde mix aan diverse bevolkings-en inkomensgroepen naar prettige, veilige en toegankelijke woon-en leefomgevingen in wijken en buurten.

De Arnhemse Woonprincipes 2025 zijn in 2015 door de gemeenteraad vastgesteld en vervangen de Arnhemse Woonvisie 2015 en bijbehorende Arnhemse Woonagenda 2011-2015.

De onderstaande vier pijlers vormen de hoofddoelen van de Woonprincipes:

1. Duurzaam betaalbaar;

Hierbij zorgen we dat er voor elk inkomen voldoende passende sociale en betaalbare woningen beschikbaar zijn. Daarbij sturen we niet alleen op aantallen, maar streven we ook naar een goede prijskwaliteit en op de duurzaamheid van woningen in de nieuwbouw en in de bestaande woningvoorraad.

2. Levensloopgeschikt wonen;

Door meer levensloopgeschikte woningen aan de voorraad toe te voegen én bestaande woningen aan te passen of op te plussen, kunnen we mensen, gezond of beperkt, in verschillende levensfases van hun leven, een passende woonplek blijven bieden in Arnhem.

3. Aantrekkelijke woonstad;

Arnhem heeft door zijn centrale ligging een bijzondere ruimtelijke en groene kwaliteit. Met de binnenstad, de Rijn en stadsparken in combinatie met wonen, leren, werken en verblijven maakt het de stad vitaler. Arnhem wil een aantrekkelijke woonstad zijn en blijven voor haar huidige inwoners, maar ook meer studenten en midden en hoge inkomens aan zich binden door het bieden van aantrekkelijke, levendige of bijzondere woonmilieus.

4. Wijken met identiteit;

Elke wijk heeft zijn eigen herkenbare identiteit die recht doet aan de beleving van haar inwoners. Met deze variëteit wil de stad inzetten op een duurzame woon- en leefomgeving waar bewoners trots zijn op hun wijk, waar ze zich thuis en ook zelf verantwoordelijk voor voelen. Dat palet van eigen identiteit en karakters van wijken draagt bij aan de aantrekkingskracht van Arnhem als woonstad.

Deze vier pijlers van de woonprincipes zijn onlosmakelijk verbonden aan het overkoepelde thema Duurzaamheid. Tezamen vormen ze de ruggengraat van de Arnhemse Woonprincipes 2025.

Wonen, Welzijn en Zorg versus Langer Zelfstandig Wonen

Er ligt op het gebied van Wonen, Welzijn en Zorg een stevige fysieke huisvestingsopgave. Door meer levensloopgeschikte woningen aan de voorraad toe te voegen én bestaande woningen preventief aan te passen of op te plussen, kan -in verschillende levensfases van hun leven, gezond of beperkt- een passende woonplek worden geboden. Daarnaast ligt er de opgave om voor bijzondere doelgroepen en met name voor mensen in kwetsbare posities meer geschikt en passend kleinschalig aanbod aan woonvormen of (beschutte, beschermde) woonconcepten te realiseren. (Langer) zelfstandig wonen wordt gefaciliteerd door in de directe of nabije woonomgeving mogelijkheden te scheppen. Hiervoor zijn eerder door het Ministerie van VROM richtlijnen opgesteld (zie hiervoor bijlage 1, die arrangementen van (thuis)zorg, begeleiding, ondersteuning of andere vormen van dienstverlening en welzijnsvoorzieningen kunnen bieden.

Geconcludeerd kan worden dat voorliggend initiatief past binnen de Arnhemse Woonprincipes 2025.

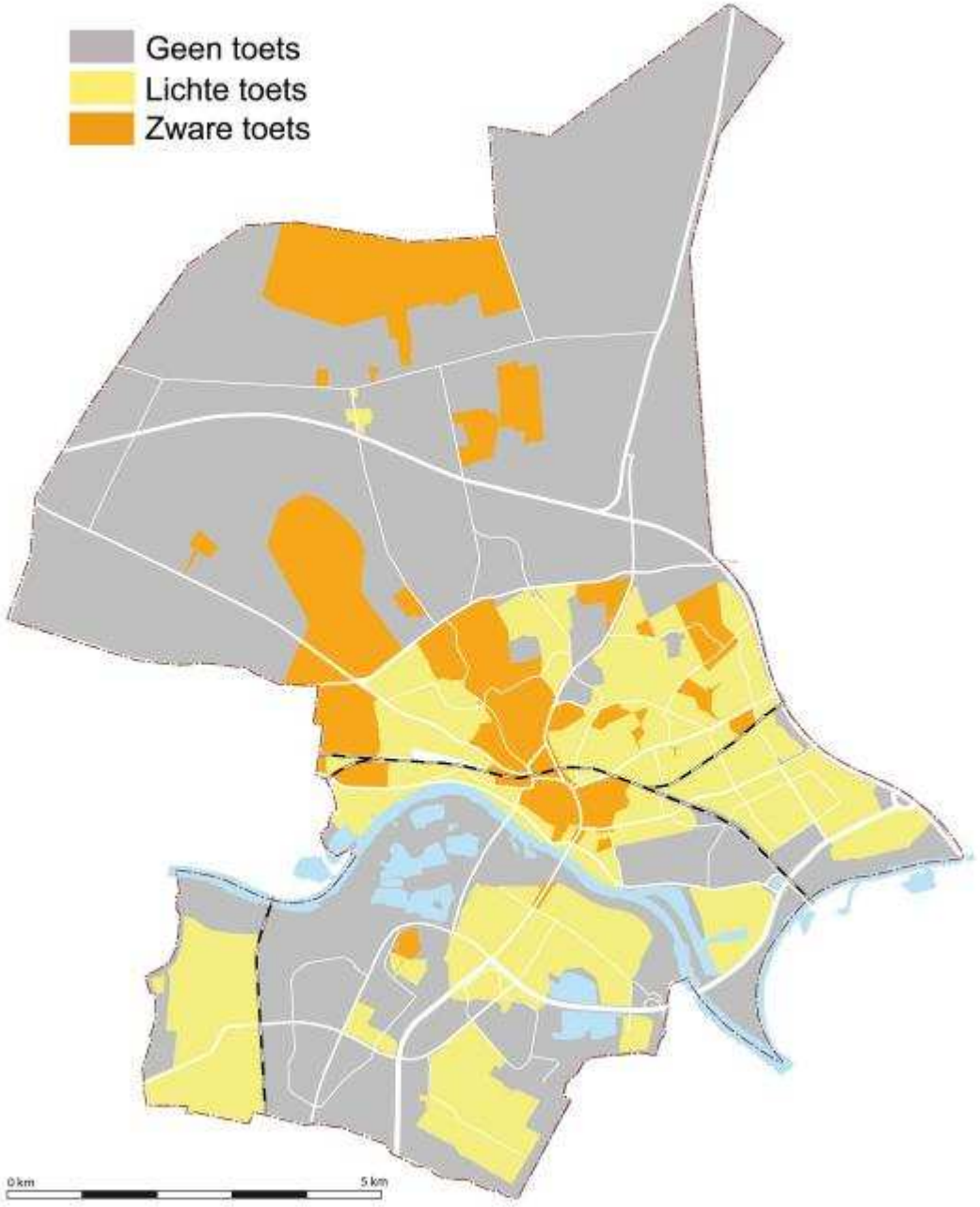
3.4 Welstandsbeleid

Arnhem kiest er in haar Welstandsnota 2012 (2013) voor variatie waar het kan, bescherming waar het moet. Er wordt getoetst op welstand in gebieden waar dat nodig is om een bepaalde samenhang in de omgeving te borgen. Er is een indeling gemaakt in drie welstandsniveaus die van elkaar verschillen de mate waarin getoetst wordt op welstandscriteria: 'zware toets', 'lichte toets', of 'géén toets'. De toetscriteria zijn opgesteld voor meest voorkomende bouwwerken. Voor alle andere bouwwerken gebruiken we de algemene welstandscriteria (zie Welstandsnota 2012). Hierin staat in algemene bewoordingen beschreven waaraan een bouwwerk moet voldoen.

Voor omvangrijkere, planmatige ontwikkelingen gelden de criteria niet. Voor deze opgaven worden speciale uitgangspunten en criteria voor ruimtelijke en architectonische kwaliteit opgesteld, in bijvoorbeeld een masterplan of een beeldkwaliteitplan.

Wanneer het om een gemeentelijk- of rijksmonument gaat dan gelden de standaard criteria niet maar gaat het altijd om maatwerk.

Op de welstandskaart is te zien dat voor dit plangebied geen welstandstoets geldt.

Afbeelding 3: Welstandsniveaus uit het welstandsbeleid

3.5 Verkeersbeleid

3.5.1 Rijksbeleid

Landelijke ambities over concurrentiekracht, leefbaarheid, bereikbaarheid en veiligheid staan in hoofdlijnen omschreven in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte 'Nederland concurrerend, bereikbaar leefbaar en veilig' (SVIR, 2012). Het mobiliteitssysteem moet robuust en samenhangend worden, meer keuzemogelijkheden bieden en voldoende capaciteit hebben om de groei van de mobiliteit op de middellange (2028) en lange (2040) termijn op te vangen.

De ambitie is dat gebruikers in 2040 beschikken over optimale ketenmobiliteit door een goede verbinding van de verschillende mobiliteitsnetwerken via multimodale knooppunten (voor personen en goederen) en door een goede afstemming van infrastructuur en ruimtelijke ontwikkeling.

Voor de periode 2020-2028 streeft het rijk naar een krachtige aanpak die gaat voor een excellent internationaal vestigingsklimaat. Inzet is het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur met ruimte voor regionaal maatwerk. Ook wordt ingezet op het verbeteren en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid, waarbij de gebruiker voorop staat en het scherp prioriteren van investeringen. Ten slotte worden ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbonden om een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn te waarborgen.

Voor Arnhem is samenwerking tussen rijk, decentrale overheden en bedrijfsleven relevant om robuust hoofdwegennet en spoorwegennet, binnen regio, tussen regio's en met achterland te realiseren.

3.5.2 Provinciaal beleid

Een van de kerntaken van de provincie Gelderland is zorgen voor een goede regionale bereikbaarheid en een goed regionaal openbaar vervoer. Ondanks de bezuinigingen heeft de provincie extra financiële middelen ter beschikking gesteld voor mobiliteitsmaatregelen. Dit is, omdat zij een goede bereikbaarheid belangrijk vindt, maar ook om de economische ontwikkeling in Gelderland te ondersteunen. De provincie geeft veel aandacht aan mobiliteitsbehoefte van inwoners en bedrijven in Gelderland en kijkt daarbij naar toekomstige ontwikkelingen als het digitale werken. Maar er is ook veel oog voor leefbaarheid en verkeersveiligheid.

Doelen bereikbaarheid

De provincie wil een goede bereikbaarheid voor wonen, werken en recreëren en de mobiliteit daarbij afstemmen op de economische ontwikkelingen. Daarom zet Gelderland in op het beter gebruik van (internationale) corridors. Daarnaast wordt samen met de andere wegbeheerders in de stedelijke gebieden aan een beter gebruik van de infrastructuur gewerkt om files te voorkomen en de doorstroming te bevorderen. De toegang tot bedrijventerreinen is ook een speerpunt van het provinciale beleid. Een andere ontwikkeling is de verschuiving van mobiliteitsvragen in het landelijk gebied door krimp en vergrijzing. Hier moet de aansluiting met de stedelijke gebieden gewaarborgd blijven.

Omgevingsvisie

De provincie heeft in juli 2014 de Omgevingsvisie Gelderland vastgesteld (geconsolideerde versie, juli 2015). Deze visie integreert en vervangt zeven beleidsplannen, waaronder het Provinciaal Verkeer en Vervoerplan 2 uit 2004. De omgevingsvisie beschrijft hoe de provincie de komende tien jaar om wil gaan met de ontwikkelingen en initiatieven ronde economische structuurversterking, duurzaamheid, innovatie en bereikbaarheid, maar ook met natuur, landschap, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit. Daarbij is een andere wijze van werken; minder vastleggen wat wel of niet mag. De omgevingsvisie stelt kaders voor toekomstige activiteiten.

3.5.3 Gemeentelijk beleid

De gemeente Arnhem heeft haar verkeersbeleid op hoofdlijnen verwoord in de Structuurvisie Arnhem 2020-2040 (vastgesteld 2012). Voor mobiliteit biedt het structuurplan een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief. Arnhem streeft naar een duurzame bereikbaarheid in een aantrekkelijke en veilige stad. Vooral in de bestaande stad geldt daarbij het principe: eerst de bestaande verkeersruimte beter benutten en pas daarna zoeken naar mogelijkheden tot uitbreiding van de (auto)verkeersruimte. De inzet van slim ruimtegebruik, voor versterking van fiets en openbaar vervoer, aangevuld met spitsmijdende maatregelen moet Arnhem de komende jaren bereikbaar houden.

Fiets

Per maart 2013 is een nieuw beleidsplan fietsverkeer 'Nieuwe verbindingen, nieuwe fietsers' vastgesteld. Deze nota is een uitwerking van de inzet voor versterking van het fietsgebruik. Inzet is de bestaande fietser beter faciliteren maar vooral automobilisten verleiden meer te fietsen.

Uitgangspunten voor deze beleidsnota zijn:

- nadruk op utilitair fietsgebruik (de ritten naar werk, school en voorzieningen);
- inzetten op de nieuwe fietser, dat is de fietser die nu nog in de auto zit;
- aanleggen van kortsluitende verbindingen;
- aanleggen van hoogwaardige doorgaande verbindingen (snelfietsroutes);
- hoogwaardige stallingsvoorzieningen (belangrijk bij ketenverplaatsingen).

De bestaande fietser heeft vooral behoefte aan een samenhangend fietsnetwerk, veiligheid, comfort, snelheid en stallingsvoorzieningen. Om de nieuwe fietser te verleiden zullen we vooral moeten inzetten op de aanleg van nieuwe verbindingen. De opkomst van de elektrische fiets helpt hierbij.

Openbaar vervoer

Per mei 2014 is de beleidsnota openbaar vervoer 'De reiziger centraal' vastgesteld. Deze nota heeft als doel het in stand houden van betaalbaar en kwalitatief goed openbaar vervoer en het doorgroeien naar emissieloos openbaar vervoer. Het openbaar vervoer wordt toekomstvast door een kwaliteitsslag met als maatregelen:

- een hoogwaardig openbaar vervoernetwerk;
- de reiziger centraal stellen;
- een mobiliteit bieden voor iedereen;
- een emissieloos openbaar vervoer.

Parkeren

Voor het onderdeel parkeren gelden beleidsregels en Arnhemse parkeernormen. Deze zijn opgenomen in de Beleidsregels voor toepassing van artikel 2.5.30 van de Bouwverordening gemeente Arnhem 2003'.

Het onderhavige plan voorziet in de bouw van in totaal twaalf (plus twee) woningen. De ontsluiting vindt plaats via een bestaande toerit. Tevens wordt gesteld dat op het te ontwikkelen terrein wordt voorzien in voldoende parkeerplaatsen. Geconcludeerd kan worden dat voorliggend bestemmingsplan past binnen het gemeentelijk verkeersbeleid.

3.6 Milieu- en omgevingsbeleid

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening moet in de toelichting op het bestemmingsplan een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop de milieukwaliteitseisen bij het plan zijn betrokken. Daarbij moet rekening gehouden worden met de geldende wet- en regelgeving en met de vastgestelde (boven)gemeentelijke beleidskaders.

De Structuurvisie Arnhem 2012 met een doorkijk naar 2040 biedt een strategisch kader voor ruimtelijke planning op stedelijk niveau voor de lange termijn. Arnhem streeft naar een duurzame ontwikkeling van de stad, een optimale leefbaarheid in de stad en een gezonde, veilige en prettige leefomgeving. In de structuurvisie wordt een gebiedsgerichte aanpak beschreven om de spanning tussen enerzijds een duurzame ontwikkeling van de stad en anderzijds de leefbaarheid op bepaalde plaatsen in de stad te verlagen. De kaart 'streefbeeld milieukwaliteit 2040' onderscheidt acht gebiedstypen. Ieder gebiedstype kent zijn eigen ruimtelijke kenmerken en milieukwaliteiten. De kaart is mede richtinggevend voor de verdere verstedelijking.

In de volgende subparagrafen wordt nader ingegaan op de van belang zijnde thema's: geluid, luchtkwaliteit, hinder, externe veiligheid, groen en ecologie, water, bodem, cultuurhistorie en archeologie en energie en duurzaamheid. .

In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek naar de milieukundige uitvoerbaarheid beschreven. Hier wordt geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling in overeenstemming is met het gemeentelijk milieu- en omgevingsbeleid en er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

3.6.1 Geluid

De Wet geluidhinder heeft tot doel de mens te beschermen tegen geluidhinder. Dit is in de wet uitgewerkt in een normenstelsel voor de toelaatbare geluidbelasting in de woonomgeving. Alleen planologisch nieuwe situaties worden getoetst aan de wet. Naast woningen zijn er nog een aantal geluidgevoelige objecten aangewezen zoals scholen en zorginstellingen.

In de Wet geluidhinder staan regels voor weg- en railverkeerslawaai en voor gezoneerde industrieterreinen. De wet werkt verder met zones: dit zijn aandachtsgebieden rond geluidbronnen waarbinnen regels en normen gelden om de negatieve gevolgen van geluidhinder te beperken. Bij (planologische) wijzigingen moet er akoestisch onderzoek plaatsvinden naar de gevolgen.

De Wet geluidhinder kent een normenstelsel met een voorkeurswaarde en grenswaarden. Als de geluidbelasting beneden de voorkeurswaarde blijft dan zijn er vanuit de wet geen belemmeringen voor nieuwe geluidgevoelige situaties. Bij een geluidbelasting tussen de voorkeurswaarde en de grenswaarde moet er een gemotiveerd besluit genomen worden om nieuwe geluidgevoelige ontwikkelingen mogelijk te maken (hogere waarde).

Voor het verlenen van een hogere waarde is de nota “uitvoeringsbeleid hogere grenswaarde” van de gemeente Arnhem van toepassing.

Beleidsplan Geluid

Het beleidsplan Geluid heeft tot doel geluidsnormen voor nieuwe situaties af te stemmen op de aard en de functie van een gebied. Hierdoor kan beter rekening gehouden worden met ontwikkelingen en verwachting van de gebruikers van een gebied. In het centrum en dichtbij goed openbaar vervoer wil de gemeente Arnhem veel functies mogelijk maken. Als gebieden intensiever gebruikt worden neemt de kans op geluidhinder ook toe. Andere gebieden zoals de parken worden juist gewaardeerd om hun relatieve rust. Deze uitgangspunten hebben geleid tot een gebiedsgerichte invulling van geluidskwaliteiten binnen Arnhem. Naarmate de geluidbelasting hoger is neemt het belang van een zorgvuldige invulling van de totale leefomgevingskwaliteit toe.

3.6.2 Luchtkwaliteit

Wet Luchtkwaliteit 2007

De Europese richtlijnen zijn geïmplementeerd in titel 5.2 van de Wet Milieubeheer. Het doel van deze wetgeving is het beschermen van mens en milieu tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging. De wet is primair gericht op het voorkomen van negatieve effecten op de gezondheid van de mens. Daarnaast zijn er voor de stoffen zwaveldioxide en stikstofoxiden ook normen opgenomen ter bescherming van ecosystemen.

Voor het toetsen van ruimtelijke plannen zijn de volgende grenswaarden het meest relevant:

- PM10 (fijnstof)
  1. de jaargemiddelde concentratie van 40 µg PM10/m3 mag met ingang van 1 januari 2005 niet worden overschreden;
  2. de 24 uursgemiddelde concentratie van 50 µg PM10/m3 mag met ingang van 1 januari 2005 niet vaker dan 35 keer per jaar worden overschreden;
- NO2 (stikstofdioxide)
  1. de jaargemiddelde concentratie van 40 µg NO2/m3 mag met ingang van 1 januari 2010 niet worden overschreden;
  2. de uurgemiddelde concentratie van 200 µg NO2/m3 mag met ingang van 1 januari 2010 niet vaker dan 18 keer per jaar worden overschreden.

Voor de overige stoffen worden in Nederland geen overschrijdingen gerapporteerd.

In de wet zijn de grenswaarden ten opzichte van eerdere regelgeving zijn ongewijzigd gebleven, maar de wet geeft net als het voorgaande BLK2005 (Besluit Luchtkwaliteit) meer armslag om ruimtelijke plannen die gevolgen hebben voor de luchtkwaliteit uit te voeren. Hierbij wordt tevens de term “in betekenende mate (IBM)” geïntroduceerd. Dit wil zeggen dat projecten met een bepaalde mate van verslechtering toch doorgang kunnen vinden. De grens ligt bij een toename van maximaal 3%.

Deze 3% is gekoppeld aan de IBM projecten opgenomen in het Nationale Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit (NSL). De NSL is in 2009 van kracht geworden.

Beleidsnota Lucht en Uitvoeringsprogramma Luchtkwaliteit

Het Arnhemse beleid op gebied van luchtkwaliteit is vastgelegd in de Beleidsnota Lucht uit 2005. Deze nota is erop gericht nieuwe overschrijdingen van de normen uit het toenmalige Besluit Luchtkwaliteit 2005 te voorkomen en bestaande of dreigende overschrijdingen voor 2010 op te lossen. Daarnaast richt de Beleidsnota Lucht zich op het beperken van overlast door geurhinder. Voor wat betreft het halen van de normen uit het BLK2005 en de Wet Milieubeheer is de beleidsnota vertaald naar maatregelen in het Uitvoeringsprogramma Luchtkwaliteit 2010-2014.

3.6.3 Hinder

In het kader van bedrijven en milieuzonering dienen de effecten van inrichtingen op hun omgeving (gevoelige bestemmingen, waaronder eventueel nieuw te ontwikkelen woningen) in beeld gebracht te worden. Voorbeelden van hinder zijn geluid, geur, stof of gevaar. In de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering 2009' is een lijst van inrichtingen opgenomen waarbij de inrichtingen op grond van de hinder die zij veroorzaken, zijn opgedeeld in 6 categorieën. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat een inrichting uit categorie 1 relatief weinig hinder veroorzaakt en een inrichting uit categorie 6 bijzonder veel hinder veroorzaakt.

Geurhinder van industriële bedrijven

Het beleidsplan Geur uit 2010 gaat in op geur afkomstig van industriële bedrijven waarvoor de gemeente Arnhem het bevoegde gezag is. Milieubeleid kan een positieve bijdrage leveren aan maatschappelijke thema's als gezondheid, veiligheid, leefbaarheid, duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. Geur is een milieuaspect dat een belangrijke bijdrage levert aan de leefbaarheid. Het geurbeleid van de gemeente Arnhem sluit, voor zover dat mogelijk is, aan op het geurbeleid van de provincie Gelderland. Het doel van het geurbeleid is dat inwoners van Arnhem nu en in de toekomst niet worden blootgesteld aan geuroverlast door industriële bedrijven.

3.6.4 Externe veiligheid

Met externe veiligheid wordt bedoeld de kans op overlijden van mensen buiten de grenzen van een bedrijf of transportmedium, als rechtstreeks gevolg van een ongeval met (gevaarlijke) stoffen binnen de grenzen van het bedrijf dan wel het transportmedium. In de externe veiligheid worden twee risicobegrippen gehanteerd het PR (Plaatsgebonden Risico) en het GR (Groepsrisico).

Landelijk beleid

Voor bedrijven geldt het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). In het Bevi worden milieukwaliteitseisen vastgelegd die in de ruimtelijke planvorming moeten doorwerken. In het Bevi wordt een onderscheid gemaakt in kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. De 10^{-6} PR contour geldt ten opzichte van kwetsbare objecten als grenswaarde en ten opzichte van beperkt kwetsbare objecten als richtwaarde. Het beoordelingskader voor het groepsrisico is een oriënterende waarde.

Voor ondergrondse (aardgas)leidingen is er het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en voor de transportroutes (weg, water, spoor) het Besluit transportroutes externe veiligheid (Btev). In het Btev en Bevb zijn de milieukwaliteitseisen vastgelegd die in de ruimtelijke planvorming moeten doorwerken.

Gemeentelijk beleid

Het beleidsplan Externe Veiligheid uit 2005 is in 2015 met vier jaar is verlengd. Dit beleidsplan beschrijft de mate van gewenste externe veiligheid in Arnhem. Uitgangspunt hierbij zijn de landelijke normen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. In een groot gedeelte van de stad streven we naar het niet doen toenemen van de risico's. Op sommige plekken in de stad, op bedrijventerreinen voor zware industrie en de volgens het structuurplan stedelijke zone accepteren we een hoger risico dan op andere plaatsen. Wel moet daar extra aandacht zijn voor de beschikbare mogelijkheden voor rampenbestrijding, de zelfredzaamheid van mensen en de hulpverlening.

3.6.5 Groen en ecologie

Regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)

De wet vervangt het huidige wettelijke stelsel voor de natuurbescherming, als neergelegd in de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet, door één integraal en vereenvoudigd kader. De wet neemt de Europese regelgeving als uitgangspunt. Waar dat noodzakelijk is voor een adequate bescherming van natuurwaarden waarvoor geen specifieke bescherming is voorzien in Europese regelgeving worden aanvullende nationale beschermingsvoorschriften verankerd.

De wet gaat over de bescherming van de kernnatuurwaarden en de houtopstanden, als onderdeel van een groter maatregelenpakket gericht op de bescherming van natuurwaarden en het tegengaan van biodiversiteitsverlies. De taken en verantwoordelijkheden worden zoveel mogelijk bij de provincies neergelegd.

Bescherming van gebieden

De wet stelt specifieke kaders voor de instandhouding van gebieden die zijn aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en de Habitat-richtlijn (Natura 2000-gebieden). Voor de Natura 2000-gebieden gelden de instandhoudingsdoelstellingen die voortvloeien uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Natura 2000-gebieden in Arnhem zijn: Veluwe, Gelderse Poort en IJssel.

De vergunningplicht voor projecten is aan de orde als het project significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.Voor activiteiten zonder mogelijke significante gevolgen is er geen vergunningplicht. Voor een plan of een project maakt wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied. Het kan voorkomen dat voor een plan of een project niet alleen een passende beoordeling moet worden gemaakt, maar ook een milieueffect-rapportage op grond van de Wet milieubeheer en het daarop gebaseerde Besluit milieueffectrapportage.De toets op de effecten op de leefomgeving vindt plaats bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Voor plannen geldt dat deze slechts kunnen worden vastgesteld als voldaan is aan voorwaarden (artikel 2.8.4).

De beheerplannen -waarin de uitwerking in omvang, ruimte en tijd van de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden plaatsvindt en waarin de voor die gebieden te treffen maatregelen in samenhang worden beschreven- zijn een kaderstellend instrument. Ingeval overeenkomstig het beheerplan wordt gehandeld is verzekerd dat de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen niet in het geding is.

Bescherming van soorten

De wet sluiten aan bij het specifieke beschermingsregime uit de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en de natuurbeschermings-verdragen, zoals het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. Er wordt voorzien in concrete verboden ten aanzien van onder meer het vangen en doden van in die bronnen genoemde diersoorten, de verstoring van deze soorten en aantasting van hun rust- en voortplantingsplaatsen, alsmede in een verbod op het plukken en vernielen van bepaalde planten. Voorts wordt voorzien in limitatief opgesomde gronden voor ontheffing van deze verboden. Anders dan in de voormalige Flora- en faunawet 2002 zijn enkel opzettelijk verrichte handelingen strafbaar. Bij vogels zijn bovendien verstoringen niet strafbaar als de staat van instandhouding van die vogelsoorten niet in gevaar komt. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als voldaan is aan de voorwaarden in artikel 3.3 lid 4 en artikel 3.8 lid 5.

Daarnaast geldt als beschermingsregime voor (nationale) soorten:

1. een zorgplicht die van toepassing is op alle natuurwaarden in Nederland;
2. een verbod op het opzettelijk doden van de in de bijlage van de wet genoemde dieren, met een ontheffingsregime dat ruimer is dan dat voor internationaal en europees beschermde soorten (zoogdieren, reptielen, amfibieën en thans op een rode lijst staande vissen, dagvlinders, libellen en kevers) (82 soorten);
3. een verbod op het vangen van dieren genoemd in de bijlage en het opzettelijk beschadigen van hun vaste voortplantings-plaatsen of rustplaatsen (zoals de dassenburcht);
4. een verbod op het plukken of opzettelijk vernielen van in de bijlage genoemde vaatplanten (63 soorten, waaronder orchideeën).
5. Er wordt voorzien in ruimere ontheffingsmogelijkheden, dan voor de strikt beschermde soorten gelden (artikel 3.10 lid 2).

Voorts wordt het aantal bejaagbare soorten uitgebreid, worden door gedeputeerde staten goedgekeurde faunabeheerplannen sturend bij de schadebestrijding, populatiebeheer en jacht en komt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het stelsel van soortenbescherming, met inbegrip van de taken van het (op te heffen) Faunafonds, bij de provincies te liggen.

Houtopstanden

De wet heeft geen betrekking op onder andere houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom en voor het dunnen van een houtopstand (zie verder artikel 4.1). Een houtopstanden is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte grond van tien are of meer, of die bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen;

Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten (artikel 4.2). De rechthebbende zorgt voor het herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand.

In de wet wordt evenwel een vrijstelling van de meldings- en de herbeplantingsplicht opgenomen, ingeval de houtkap plaatsvindt met het oog op natuurontwikkeling, met het oog op de aanleg of het onderhoud van brandgangen of overeenkomstig een door de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie goedgekeurde gedragscode (artikel 4.4). Dat voorkomt onnodige lasten voor natuurbeheerders, bedrijven en overheden in gevallen waarin het belang het natuurbehoud genoegzaam is verzekerd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het ruimtelijke beleid voor de NNN, voorheen de Ecologische hoofdstructuur, is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. De NNN is een belangrijk beleidsinstrument voor de bevordering en het behoud van biodiversiteit. Voor de realisatie van de ecologische hoofdstructuur zijn de provincies verantwoordelijk.

De NNN wordt planologisch beschermd. De planologische bescherming betekent dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de wezenlijke kenmerken en de samenhang van de NNN; daarop wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Er geldt in de NNN het 'nee, tenzij'-regime. Als een voorgenomen ingreep de 'nee, tenzij'-toets met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden. Eventuele nadelige effecten moeten worden gemitigeerd en de resterende schade moet worden gecompenseerd. Als een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

In de Omgevingsvisie Gelderland zijn de NNN gebieden voor Gelderland vastgesteld. De provincie wil de natuur van het Gelders Natuurnetwerk beschermen tegen aantasting en heeft daarom regels opgenomen in de Omgevingsverordening. Centraal staat de bescherming van de kernkwaliteiten van Gelderse Nationale Landschappen. De kernkwaliteiten zijn beschreven en in bijlage 5 van de Omgevingsverordening.

Groenplan Arnhem 2004 – 2007 / 2015

In 2004 is het groenplan 2004-2007/2015 vastgesteld. De gemeente Arnhem streeft ernaar om de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden van het groen, door versterking en zonering, optimaal tot hun recht te laten komen, waarbij voldoende ruimte voor gebruikswens moet zijn. De ontwikkelingsinitiatieven en het beheer in en om de stad worden afgestemd op dat streefbeeld.

De uitgangspunten uit het Groenplan dienen als randvoorwaarde voor herontwikkeling. Dit betekent dat het bestaande groen zoveel mogelijk behouden blijft, zo zuinig mogelijk wordt omgegaan met bestaande en potentiële kwaliteiten, op kansrijke plekken groen wordt aangeplant, en versnippering wordt voorkomen. Het oppervlakte groen en de bomen moeten dus eerst geïnventariseerd worden. In het bestemmingsplan is een groenbalans opgenomen, waarin is aangegeven hoe de groencompensatieregels zijn toegepast.

Vanuit ecologisch perspectief vormen gebieds- en soortbescherming het basisdoel. Achterliggende ambitie is een versterking en verdere ontwikkeling tot een zo volledig mogelijk ecosysteem van kenmerkende Arnhemse natuur. Deze komt tot uitdrukking in de verscheidenheid aan planten en dieren in een samenhangend netwerk. Andere punten zijn: Alleen inzetten op natuur daar waar deze kansrijk is, waarbij cultuurlijk en natuurlijk beeld en gebruik op elkaar afgestemd zijn en het zoneren of opheffen van stedelijke druk op barrières.

3.6.6 Water

Rijksbeleid

Het Rijksbeleid op het gebied van het waterbeheer is vastgelegd in het Nationaal Waterplan (NWP) 2016-2021 (december 2015). Het plan geeft op hoofdlijnen de ambities weer van het rijk ten aanzien van het nationale waterbeleid en het daaraan gerelateerde ruimtelijke beleid. De belangrijkste ambities richten zich op waterveiligheid, zoetwater en waterkwaliteit. Maar ook de Deltabeslissingen en enkele waterafhankelijke thema's als natuur en duurzame energie hebben in het plan een plek gekregen.

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte uit 2012 is water een onderwerp. Het gaat om de bescherming van de grondwaterkwaliteit en –kwantiteit, de bescherming en verbetering van de waterkwaliteit, een goede zoetwatervoorziening en voldoende ruimte voor waterveiligheid. Verder is klimaatbestendige (her)ontwikkelingen, met water als belangrijk aspect, een belangrijk onderwerp.

In april 2011 hebben rijk, provincies, gemeente, waterschappen, en drinkwaterbedrijven afgesproken om gezamenlijk maatregelen te nemen voor een doelmatiger waterbeheer; het Bestuursakkoord Water. De inzet ligt bij mooi, veilig, schoon, gezond en duurzaam beheer van watersysteem en waterketen. De kwaliteit moet omhoog tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

In de Waterwet uit 2009 zijn onder meer de gemeentelijke watertaken opgenomen: de zorgplicht voor hemelwater indien de eigenaar van het terrein het hemelwater in alle redelijkheid niet op eigen terrein kan verwerken en de regierol van gemeenten bij de grondwaterzorgplicht.

Provinciaal en regionaal beleid

Op provinciaal niveau zijn alle beleidsplannen geïntegreerd in één plan: de Omgevingsvisie Gelderland (juli 2014). Water is opgenomen in twee centrale doelstellingen, te weten het borgen van de kwaliteit en de veiligheid van de leefomgeving. Realisatie van deze doelstellingen betekent onder meer:

- ontwikkelen met kwaliteit met respect voor ruimtelijke, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten;
- een robuust en toekomstbestendig water- en bodemsysteem voor alle functies; bij droogte, hitte en wateroverlast;
- een gezonde en veilige leefomgeving
- een gezonde vrijetijdseconomie en aandacht voor beleving, bereikbaarheid en toegankelijkheid van cultuur, natuur en landschap.

Verder is de provincie het aanspreekpunt voor drie watergerelateerde zaken:

- onttrekkingen voor drinkwaterwinning;
- onttrekkingen ten behoeve van bodemenergiesystemen zoals koude- en warmte opslag (KWO);
- industriële onttrekkingen meer dan 150.000 m³ per jaar.

Beleid waterschap en gemeente

De verantwoordelijkheid voor het stedelijk waterbeheer in Arnhem-Noord ligt bij het Waterschap Rijn en IJssel. Relevant beleid is opgenomen in het Waterbeheerplan (2016-2021) en de Keur en legger van het waterschap.

Het waterbeleid van de gemeente Arnhem is vastgelegd in de volgende beleidsplannen:

- Gemeentelijk RioleringsPlan (2014-2018), november 2015; dit plan richt zich op een verbetering van de kwaliteit van het rioleringsstelsel, op de vermindering van de vuiluitworp naar het oppervlaktewater, de bodem en het grondwater, op het voorkomen van overlast en op het vasthouden van schoon hemelwater in stedelijk gebied;
- Waterplan Arnhem (2009-2015). Door de gemeente Arnhem en haar waterpartners is dit Tweede Waterplan Arnhem opgesteld. De gemeenteraad heeft in 2009 het waterplan vastgesteld. Het waterplan is gebaseerd op 4 hoofddoelstellingen:
  1. Arnhem aantrekkelijke waterstad;
  2. Klimaatbestendig watersysteem en waterketen;
  3. Goede kwaliteit water en waterbodem;
  4. Bewustwording;
- Aanpak wateroverlast Arnhem-Noord (november 2015). Het plan heeft tot doel om Arnhem en vooral Arnhem-Noord, beter waterbestendig te maken tegen zware regenbuien. Hiervoor worden tijdens werkzaamheden in de openbare ruimte ruimtelijke maatregelen genomen die wateroverlast verminderen dan wel beperken. Over alle plannen in de openbare ruimte wordt een waterscan gelegd.

Uitgangspunt in het huidige beleid van gemeente, waterschap en provincie is dat planontwikkeling moet aansluiten bij een duurzaam integraal waterbeheer. Dit betekent dat:

- negatieve verstoring van de grondwaterstanden en –stromingen niet toegestaan zijn om grondwateroverlast en/of verdroging op de locatie en het boven- en benedenstrooms gelegen gebied te voorkomen;
- maatregelen getroffen moeten worden ter voorkoming van (grond)watervervuiling;
- bij nieuwbouw het regenwater binnen het plangebied afgekoppeld moet worden van de riolering en worden verwerkt op eigen terrein;
- voldoende oppervlaktewater aanwezig is en op de goede locatie;
- het verhard oppervlak zoveel mogelijk beperkt wordt;
- het gebruik van uitloogbare materialen en chemische bestrijdingsmiddelen niet is toegestaan;
- ontwikkelingen moeten bijdragen aan het verminderen of beperken van wateroverlast;
- geen ontwikkelingen mogen plaatsvinden die het functioneren van de waterkering beperken;
- de aanwezige ruimte in het winterbed van de rivieren beschikbaar blijft voor het primaire doel; waterberging en waterafvoer.

3.6.7 Bodem

Voor deze ontwikkellocatie is getoetst of de bodemkwaliteit (inclusief grondwater) de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen toelaat.

Als toetskader wordt gebruik gemaakt van de volgende bodemregelgeving:

- Wet Bodembescherming;
- Beleidsnota bodem 2012, Provincie Gelderland, gemeente Arnhem en gemeente Nijmegen;
- Besluit Bodemkwaliteit;
- Nota Bodembeheer.

3.6.8 Cultuurhistorie en archeologie

Rijksbeleid

Monumentenwet

Cultuurhistorische objecten die zeldzaam of schaars zijn en die voor mensen in hoge mate het beeld van Nederland bepalen, worden aangewezen als monumenten. In de Monumentenwet 1988 is vastgelegd hoe monumenten van bouwkunst en archeologie en stads- en dorpsgezichten moeten worden beschermd. De Monumentenwet 1988 is het belangrijkste instrument voor de bescherming van het cultuurhistorisch erfgoed in Nederland.

Besluit ruimtelijke ordening (Bro)
Cultuurhistorie moet op basis van het Bro (art 3.1.6) goed in bestemmingsplannen verankerd worden. Dit behelst niet alleen een beschrijving van de aanwezige en te verwachten cultuurhistorische waarden, maar ook een waardering ervan en een advies over toekomstige omgang ermee, gelet op de ruimtelijke opgave die in het bestemmingsplan aan de orde is.

De bescherming van het archeologische erfgoed in de bodem en de inbedding ervan in de ruimtelijke ontwikkeling is het onderwerp van het Europese Verdrag van Valletta (Malta). In 2007 is het verdrag vertaald in de Monumentenwet.

Provinciaal beleid

Programma 'Gelderland Cultuurprovincie'

In 2012 is het Programmaplan voor Cultuur en Erfgoed 2013-2016 vastgesteld. De visie die hieraan ten grondslag ligt, is dat cultuur en erfgoed een wezenlijke bijdrage leveren aan de Gelderse samenleving. Cultuur en erfgoed zijn bouwstenen voor een goede economische en maatschappelijke ontwikkeling en bepalen mede de identiteit van Gelderland. Bij erfgoed gaat het om het duurzaam benutten van monumenten, archeologie en landschap. Enkele thema's die in het programma aan de orde komen, zijn: het vergroten van de zichtbaarheid en beleefbaarheid van erfgoed; het bevorderen van kennis en vakmanschap; het stimuleren van herbestemming en het investeren in buitenplaatsen en militaire linies.

Gemeentelijk beleid

Erfgoednota 'Panorama Arnhem'

In de Erfgoednota 'Panorama Arnhem' wordt het accent verschoven van 'behoud door bescherming' naar 'behoud door ontwikkeling'. We gaan er vanuit dat de cultuurhistorie zo op een vroeg moment een actieve rol gaat spelen in veranderingsprocessen en ontwerpkeuzen. Het stadsbeeld van Arnhem verandert in hoog tempo. Het erfgoedbeleid wil de cultuurhistorische factor een zichtbare en samenhangende rol geven in deze stedelijke ontwikkelingen. Cultuurhistorie wordt ingezet als ontwikkelingskans en niet als belemmering.

Streven is om bij planontwikkelingen zo vroeg mogelijk onze kennis van de Arnhemse cultuurhistorie in te brengen. De kennis van het Arnhemse erfgoed moet goed toegankelijk zijn. Hiertoe worden nieuwe instrumenten ontwikkeld. De erfgoedkaart biedt een overzicht van alle cultuurhistorische elementen en structuren binnen de gemeente Arnhem. Daarnaast blijft het zichtbaar maken van de bouw- en ontwikkelgeschiedenis van onze stad uitgangspunt. De cultuurhistorische dimensie van de stad moet, waar mogelijk, worden versterkt en beleefbaar gemaakt.

Om de doelstellingen van het erfgoedbeleid te realiseren zetten we een aantal strategieën in:

- Behouden door ontwikkelen
- Behouden door beschermen
- Adviseren, stimuleren en verleiden
- Kennis verwerven en verspreiden

Archeologische verwachtingenkaart

Archeologie is een integraal onderdeel van het erfgoedbeleid en als zodanig opgenomen in de erfgoednota. In de nota wordt voortgeborduurd op de uitgangspunten van het Verdrag van Malta. Behoud van archeologische waarden is het uitgangspunt en als dat niet mogelijk is, volgt veiligstelling door archeologisch onderzoek. Om permanente aandacht voor deze vorm van erfgoed te krijgen, is ingezet op constante voorlichting en educatie. Sinds 2008 beschikt de gemeente over een archeologische verwachtingenkaart voor heel Arnhem. De verwachtingenkaart geeft al in een vroeg stadium van planvorming globaal inzicht in de mate waarin archeologische resten in een gebied aangetroffen kunnen worden.

Conform de Erfgoedverordening geldt dat archeologisch onderzoek uitgevoerd moet worden als grondroerende werkzaamheden:

- in archeologisch waardevolle gebieden (buiten monumenten) dieper dan 40 cm-maaiveld reiken en groter zijn dan 30 m^2;
- in gebieden met een hoge archeologische verwachting dieper dan 40 cm-maaiveld reiken en groter zijn dan 200 m^2;
- in gebieden met een middelhoge archeologische verwachting dieper dan 40 cm-maaiveld reiken en groter zijn dan 500 m^2;
- in gebieden met een lage archeologische verwachting dieper dan 40 cm-maaiveld reiken en groter zijn dan 2000 m^2.

Voor archeologisch waardevolle gebieden zijnde beschermde gemeentelijke of rijksmonumenten, geldt maatwerk. Voor rijksmonumenten beslist de Minister van OC&W. Gebieden die reeds onderzocht zijn en/of zijn vrijgegeven, zijn vrijgesteld van onderzoek. Aan het archeologische beleid dat in de verordening is verankerd, ligt de archeologische maatregelenkaart als basis.

Structuurvisie

De Structuurvisie Arnhem (2011) biedt een strategisch kader voor ruimtelijke planning op stedelijk niveau voor de lange termijn. Uitgangspunt is het voortbouwen op de karakteristieken van de historisch gegroeide stad. In de cultuurhistorische hoofdstructuur zijn de ruimtelijke, historische elementen weergegeven, die essentieel zijn voor Arnhem als geheel. Per landschappelijke karakteristiek zijn de ambities weergegeven. Vervolgens is een selectie gemaakt van die cultuurhistorische belangen en structuren die kansen bieden bij nieuwe gebiedsontwikkelingen in de stad: de 'Cultuurhistorische Kansenkaart'. De rijkdom van de Arnhemse cultuurhistorie is kader en inspiratiebron bij ruimtelijke ontwikkelingen in de stad.

3.6.9 Energie en duurzaam bouwen

Rijksbeleid

Nieuwe gebouwen en woningen moeten volgens landelijke regelgeving voldoen aan het Bouwbesluit. In het bouwbesluit worden de energieprestaties voor nieuwe gebouwen en woningen fasegewijs aangescherpt. Per 1 januari 2011 is de Energieprestatiecoëfficient (EPC) voor nieuwbouw en grootschalige renovatie 0,6. Verwachting is dat deze per 2015 0,4 wordt en per 2020 nul (voor overheidsgebouwen per 2018 nul). Dit laatste betekent energieneutrale bouw.

Gemeentelijk beleid

Het gemeentelijke beleid op het gebied van Energie en Duurzaamheid is vastgelegd in het Programmaplan Arnhem Energiestad 2011-2014 (2011) en in de Structuurvisie 2020-2040 (2012).

Voor duurzaam bouwen hanteert Arnhem de volgende ambities, gebaseerd op de 'GPR', de 'Gemeentelijke Praktijk Richtlijn Gebouw':
- Energie 8

- Milieu 7

- Gezondheid 7

- Gebruikskwaliteit 7,5

- Toekomstwaarde 7

De gemeente Arnhem heeft als doel deze GPR-streefwaarden voor gemeentelijke bouwwerken bij planvorming in 100% te halen. Daarom zijn deze ambities opgenomen in het Programma van Eisen (Vastgoedbedrijf Arnhem, 1 november 2012) voor de ontwikkeling van gemeentelijk vastgoed. Marktpartijen worden gestimuleerd en gefaciliteerd met als doel deze GPR streefwaarden te bereiken. De gemeente vraagt bij gebiedsontwikkelingen van meer dan 50 woningequivalenten een energievisie van de initiatiefnemer. Uitgangspunt van de visie is een Energieprestatie op Locatie (EPL) van 8 met zicht op verdere verduurzaming.

Hoofdstuk 4 Ruimtelijke- en programmatische aspecten

4.1 Inleiding

Aan de Kemperbergerweg 723A was eerder een manege gevestigd. Voor deze locatie is een plan opgesteld om woningbouw, in combinatie met versterking van de landschappelijke en ecologische kernkwaliteiten, te realiseren. Dat wordt door dit bestemmingsplan mogelijk gemaakt.

4.2 Programma

Het initiatief maakt twaalf geschakelde woningen (in ensemble) en een twee-onder-één-kap woning mogelijk. Daarnaast vindt verbetering plaats van de landschappelijke en ecologische kernkwaliteiten ter plaatse.

Het perceel is via een smalle weg bereikbaar en ligt net een stukje van de weg af. De directe omgeving kenmerkt zich door veel groen met een aantal vrijstaande en twee-onder-één-kap woningen. Het perceel is gelegen in een groen stedelijk woonmilieu of misschien zelfs landelijk bereikbaar woonmilieu.

Het woonmilieu zoals hierboven genoemd is voor verschillende leeftijdsgroepen, huurders en kopers. De locatie is met name geschikt voor (jonge) gezinnen. Met name bewoners met een leefstijl die is gericht op rust en natuur zullen zich tot het gebied aangetrokken voelen. Deze doelgroep heeft een voorkeur voor een grondgebonden woning met tuin.

Om de nieuwbouw voldoende toekomstwaarde te geven, zullen de woningen niet te klein moeten zijn. Voor de middel dure woningen gaat het al gauw om 90 à 120 m^2 woonoppervlak. Voor het dure segment moet worden gedacht aan ca. 120 tot 180 m^2. Elke woning dient over een afsluitbare berging van voldoende oppervlakte te beschikken. De woningen dienen verder over voldoende buitenruimte te beschikken. In deze omgeving gaat het om een tuin of buitenplaats.

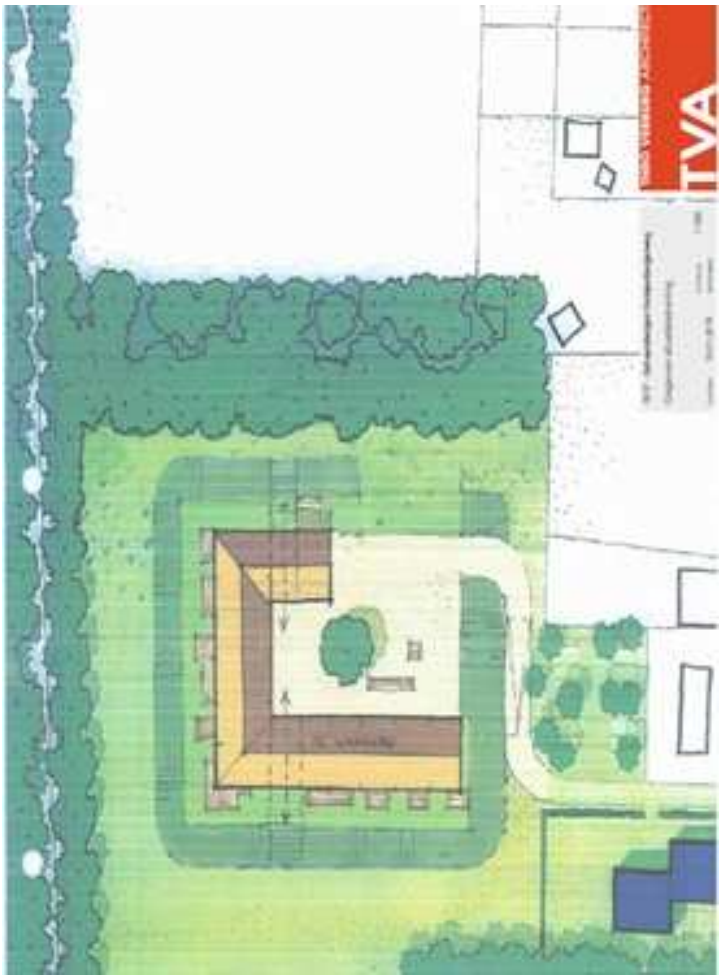
4.3 Ruimtelijke opzet en structuur

Ter plaatse van de voormalige opstallen van de manege worden in ensemble twaalf woningen gerealiseerd. Deze geschakelde woningen liggen rondom een woonerf en vormen hierdoor een ensemble. De voormalige verdiepte ligging blijft behouden c.q. wordt uitgebreid door hierin de woningen te realiseren. De tuin verbindt de woningen met de omliggende parkachtige omgeving.

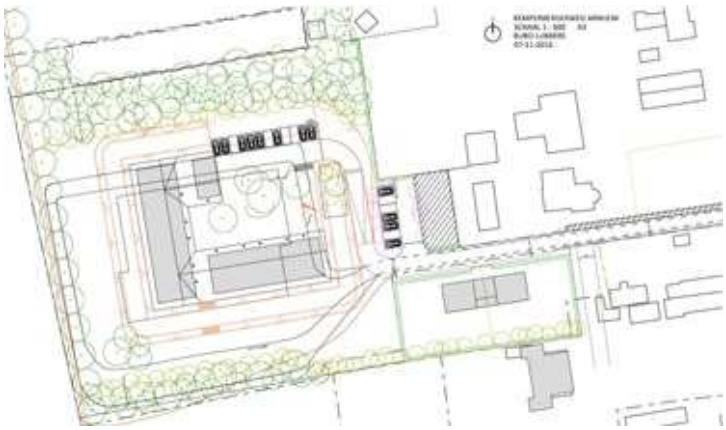
Daarnaast wordt een twee-onder-één-kap woning gerealiseerd, direct nabij het ensemble.

Het woonerf wordt gezamenlijk gebruikt en wordt ingericht met picknicktafels/zitgelegenheid, een boom en een speelvoorziening. Tevens wordt gebied verbonden met diverse parkeervoorzieningen en de opstelplaats voor vuilcontainers. Door de woningen te realiseren in de bestaande kuil (verdiepte ligging) blijft het talud behouden. De precieze vorm van de kuil wordt aangepast aan de situering van de woningen.

Voor een weergave van de inrichting wordt verwezen naar afbeelding 3a en 3b.

Afbeelding 3a: Globale schets van beoogde invulling

Afbeelding 3b: Inrichtingstekening van plangebied

4.4 Stedenbouw en landschap

De te ontwikkelen locatie aan de Kemperbergerweg ligt in een bosrijke omgeving aan de rand van het Veluwemassief. In dit gebied zijn natuurwaarden verweven met andere functies, zoals recreatie en landbouwgronden. Verspreid in het gebied komt bebouwing voor. Kenmerkend voor het gebied is de kamerstructuur, welke wordt gevormd door houtwallen, kleine boscomplexen en open weidegronden.

Het gebied transformeert van een manage naar een kleinschaliger wooncomplex dat landschappelijk is ingevoegd in de omgeving. Door deze beoogde functieverandering van manege naar landelijk wonen neemt de hoeveelheid bebouwing en verharding af ten gunste van de waterhuishouding en de hoeveelheid groen.

De verdiepte ligging van de woningen vermindert de visuele impact van de bebouwing op het landschappelijke beeld. De hoogte van de bebouwing en kampvorm zijn zodanig gekozen dat ze ondergeschikt zijn in het landschap en zich voegen in het landschap. De tuinen worden hiermee verdiept aangelegd waardoor de uitstraling van het gehele complex beperkt is.

Bestaande waardevolle groenkwaliteiten kwaliteiten worden gehandhaafd en er worden nieuwe landschapselementen aan toegevoegd. De kamerstructuur van houtwallen afgewisseld met open gebieden wordt versterkt.

4.5 Verkeer en parkeren

De toegang naar de twaalf woningen vindt plaats middels de bestaande toerit. Deze openbare weg voldoet aan de minimumbreedte eisen. Aandachtspunt is het gegeven dat de weg geen uitwijk- of opstelplekken bevat, voor het passeren van tegemoetkomend verkeer. In ieder geval dient voorkomen te worden dat verkeer op het fiets- en voetpad moet wachten.

De maximum snelheid op, op dit deel van de Kemperbergerweg, is 60 km/u. Deze snelheid is zonaal geregeld. De in-/uitrit en toegangsweg van nummer 723A ligt binnen deze zone zodat zonder verdere aanduiding hier ook 60 km/u als maximum snelheid geldt.

Normaal zou voor een woonstraat in een verblijfsgebied een maximum snelheid gelden van 30 km/u (zonale werking). Geadviseerd wordt om de toegangsweg en het achterliggend gebied aan te wijzen als woonerf, omdat de rijbaan erg smal is en voetpaden ontbreken. Daardoor zou een maximum snelheid van ca. 15 km/u gaan gelden. De beheerder (ontwikkelaar/bewoners) van de toegangsweg kan de gemeente een verkeersbesluit te laten nemen voor het instellen van een lagere maximum snelheid.

De locatie is vanaf de Kemperbergerweg goed per fiets te bereiken. Fietsers kunnen de fiets stallen in de berging en bij de woning.

Voor het onderdeel parkeren gelden beleidsregels en Arnhemse parkeernormen. Deze zijn opgenomen in de Beleidsregels voor toepassing van artikel 2.5.30 van de Bouwverordening gemeente Arnhem 2003'. Specifiek voor deze ontwikkeling gelden de parkeernormen voor wonen.

De twaalf woningen worden voorzien van voldoende parkeergelegenheid (twaalf plaatsen) vormgegeven in het talud, gelegen aan het erf. De voorziening wordt afgedekt met een grasdak. Direct hier nabij worden voldoende parkeerplaatsen voor bezoekers gerealiseerd, zodat voldaan wordt aan de parkeernorm.
De twee-onder-één-kap woning voorziet ook in voldoende parkeerplaatsen, gesitueerd op het eigen kavel.

4.6 Kwaliteitsverbetering

De voormalige manege ligt in een zone waarin natuurwaarden zijn verweven met andere functies zoals recreatie, agrarische cultuurgronden en verspreide bebouwing. De kernkwaliteiten bestaan uit houtwallen, kleine boscomplexen en open weidegronden die samen een kamerstructuur vormen. De beboste delen zorgen voor ecologische verbindingen tussen de natuurgebieden die aan weerszijden van de verwevingszone liggen.

Met de geplande wijziging van manege naar landelijk wonen is sprake van een kleinschalig initiatief. Hiermee worden de genoemde kernkwaliteiten versterkt, aangezien de hoeveelheid bebouwing en verharding afneemt en nieuwe (voor deze omgeving karakteristieke) landschapselementen worden toegevoegd. De ecologische situatie zal verbeteren aangezien diverse soorten zich kunnen vestigen c.q. ontwikkelen. Door afname van verhard oppervlak zal ook waterhuishouding verbeteren.

Hieronder volgt een toelichting van deze versterking van deze kernkwaliteiten.

- Bestaande kwaliteiten zoals de bomenrij met eiken, berk en grove den langs de westelijke plangrens, blijven gehandhaafd.

- In oost-westrichting worden twee houtwallen toegevoegd bestaande uit bosplantsoen met soorten van de Potentieel Natuurlijke Vegetatie van een droog zomereiken-berkenbos. Deze lijvormige elementen zijn belangrijke verbindingen tussen de bos- en heidecomplexen aan weerszijden van de Kemperbergerweg en versterken de aanwezige kamerstructuur. De houtwallen worden opgebouwd volgens het principe van bos, mantel en zoom.

- De gradiënten (overgangen) zijn ecologisch interessant voor vogels, vleermuizen, vlinders en insecten en zijn een geschikt fourageergebied voor dassen. De bessen, bloemen en takkenstructuur bieden zowel voedsel, nestgelegenheid als beschutting voor vogels, insecten, hagedissen en kleine zoogdieren.

- De entreeweg wordt voorzien van een gemengde boerenhaag met o.a. liguster voor de huismus. Deze haag vormt tevens een belangrijke lijnelement, waaraan dieren zich oriënteren.

- De woningen liggen halfverdiept in het landschap, waardoor de lichtvervuiling beperkt is.

- Parkeerplaatsen van bewoners liggen verscholen in het talud.

- Alle hemelwater wordt op eigen terrein geïnfiltreerd. Rijbanen bestaan uit elementenverharding of karresporen, waardoor hemelwater direct kan infiltreren.

- Op het erf staan vier forse bomen, bijvoorbeeld vruchtdragende bomen als de walnoot of belangrijke waardplanten voor bijen en vlinders zoals de linde.

- Op het open weiland komt een groep van vier bomen, die samen fungeren als vogelbosje. Te denken valt aan soorten als eik, berk, lijsterbes en krent.

Afbeelding 4 geeft een weergave van de inrichting, waarbij specifiek wordt aangegeven waar welke kwaliteitsverbetering plaatsvindt. Deze afbeelding is ook opgenomen in bijlage 2.

Afbeelding 4: Inrichtingsschets kwaliteitsverbetering

Hoofdstuk 5 Milieu- en omgevingsaspecten

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de beperkingen gegeven die van belang kunnen zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied.

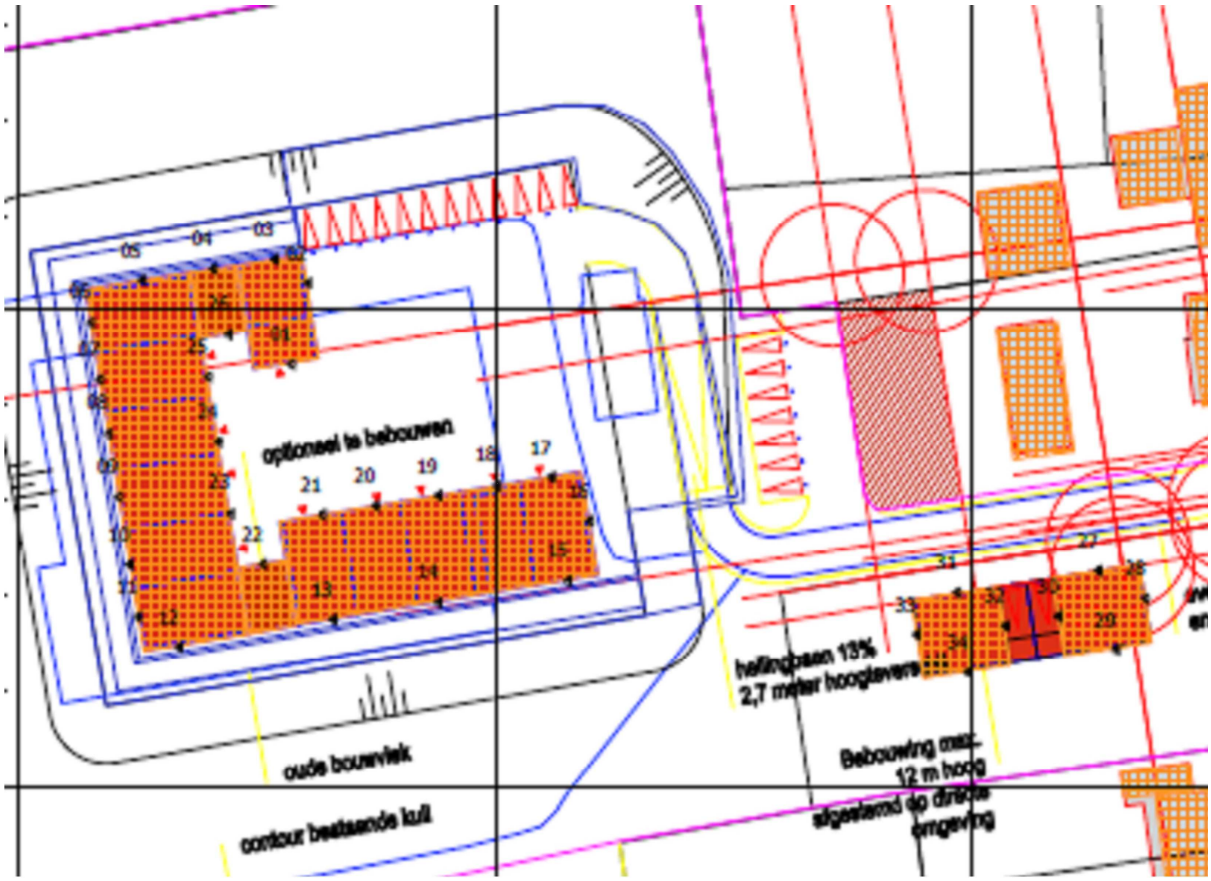
5.2 Milieu- en omgevingsaspecten

5.2.1 Geluid

De Antegroup heeft in opdracht van Hazeleger & Berkhout een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar een nieuw te bouwen woningen op de locatie Kemperbergerweg 723A. Het onderzoek is opgenomen in bijlage 3.

De geluidsbelastingen zijn getoetst aan de grenswaarden uit de Wet geluidhinder en het Arnhemse beleidsplan geluid.

Op afbeelding 5 is de ligging van de woonbebouwing te zien, met daarbij aangegeven de waarneempunten.

Afbeelding 5: Ligging waarneempunten

Rekenresultaten

De geluidbelasting veroorzaakt door het verkeer op de Kemperbergerweg blijft beneden de voorkeursgrenswaarde van 48 dB.

De hoogste berekende juridische geluidbelasting veroorzaakt door de gezoneerde A12 (Europaweg) bedraagt 62 dB. Hiermee wordt de voorkeurswaarde van 48 dB overschreden. Ook wordt hier de maximaal te verkrijgen hogere grenswaarde van 53 dB overschreden.

Conclusie

Geluid afkomstig van de Kemperbergerweg vormt geen belemmering om de woningen op deze locatie op te richten.
Het geluid afkomstig van A12 overschrijdt niet alleen de voorkeursgrenswaarde, maar ook de maximaal te verkrijgen hogere grenswaarde van 53 dB. In het onderzoek zijn geluidsbeperkende maatregelen onderzocht, maar deze stuiten op bezwaren. Om het oprichten van de woningen toch mogelijk te maken is voor de woningen met een geluidbelasting tussen de 48 en 54 dB een hogere grenswaarde noodzakelijk.
Bij de indeling van de woningen dient (onder andere) rekening gehouden te worden met de voorwaarden minimaal één verblijfsruimte aan de geluidluwe zijde en geluidluwe buitenruimte te creëren.
De woningen met een geluidbelasting hoger dan 53 dB zullen moeten worden uitgevoerd met een dove gevel. Hierbij wordt wel geacht het aantal dove gevels te beperken door de woningen "slim" te situeren ten opzichte van de bron en het toepassen van mogelijkheden in de architectuur. Deze voorwaarde is geborgd in de planregels van dit bestemmingsplan.
Alle woningen moeten tenslotte voldoen aan de eisen zoals gesteld in de het bouwbesluit. Dat betekent voor nieuwe woningen een maximaal binnenniveau van 33 dB.

5.2.2 Luchtkwaliteit

In de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen), zijn categorieën van gevallen aangewezen, waarin de uitoefening van een of meer bevoegdheden, of de toepassing van een of meer wettelijke voorschriften in ieder geval niet in betekenende mate bijdraagt.
Voor woningbouwlocaties zal pas bij het oprichten van 1500 nieuwe woningen en één ontsluitingsweg sprake zijn van een “in betekenende mate” verslechtering van de luchtkwaliteit.

Conclusie

Het geringe aantal woningen van dit bestemmingsplan zal niet in betekende mate bijdragen aan een verslechtering van de luchtkwaliteit.

5.2.3 Hinder en geur

Op basis van de VNG brochure Bedrijven- en milieuzonering geldt voor bedrijven/inrichtingen een richtafstand ten opzichte van woningen binnen woongebieden of gemengde gebieden (wonen naast werken).
Binnen het plangebied is de bestemming Wonen opgenomen. Het plangebied en omgeving kan worden getypeerd als een rustig buitengebied. In de directe omgeving ligt een autobedrijf. Op basis van de VNG brochure gaat het hierbij om inrichtingen, maximaal milieucategorie 2, met een richtafstand van 10 meter ten opzichte van woningen.

Conclusie

Vanuit hinder door bedrijven/inrichtingen zijn er geen belemmeringen voor de ontwikkeling van het plangebied.

Ten aanzien van geur kan worden geconcludeerd dat binnen, en in de directe omgeving van, het plangebied geen industriële bedrijven aanwezig zijn waarbij geur een rol speelt.

5.2.4 Externe veiligheid

In de huidige situatie is sprake van een LPG-punt, gelegen aan de Kemperbergerweg. Dit resulteert in het geldende bestemmingsplan in een LPG-contour. Dit LPG-punt is echter niet meer in werking. De initiatiefnemer van de beoogde woningbouwontwikkeling is met de eigenaar van het LPG-punt overeengekomen dat de omgevingsvergunning (milieu) hiervoor wordt ingetrokken, zodra het onderhavig bestemmingsplan in werking is. Dit onderhavig bestemmingsplan maakt het LPG-punt dan ook niet mogelijk.

Conclusie

Vanuit externe veiligheid zijn er geen voorwaarden omdat het plangebied niet voorziet in nieuwe risicovolle activiteiten. Daarnaast ligt het plangebied niet binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit.

5.2.5 Groen en ecologie

Huidige situatie

Bureau Waardenburg heeft onderzoek (bijlage 4) uitgevoerd in het kader van de bescherming van soorten (Flora en fauna).

Vleermuizen

Het plangebied biedt foerageergebied voor vleermuizen. Deze foerageren 's nachts boven de paardenbak en weides.

Jaarrond beschermde vogels
De paardenstallen herbergen nestplaatsen van de huismus (ca. 15 paar). Het plangebied biedt behalve nestplaatsen ook essentieel foerageergebied voor de huismus.
Verder maken de weilanden rondom de manege vermoedelijk onderdeel uit van het foerageergebied van de kerkuil. Gezien de intensieve begrazing van de weilanden en het beperkte oppervlakte, zullen de weilanden geen essentieel onderdeel van het leefgebied van de kerkuil vormen.

Overige vogels

In de schuren in het plangebied broeden ook minimaal tien paar boerenzwaluwen. Daarnaast zijn soorten als merel, vink, winterkoning, heggenmus, tjiftjaf en putter als broedvogels in het plangebied te verwachten.

Omgevingsvisie - Natuur en Landschap in Gelderland

De locatie ligt in de Groene Ontwikkelingszone (GO). De kernkwaliteiten bestaan uit houtwallen, bos en open weidegronden.

Groen
Het plangebied ligt in een bosrijke omgeving. Het plangebied zelf is bebouwd met een manege, een buitenbak en tredmolen. Er staan enkele bomen op het terrein.

Effecten

3. De voorgenomen ingreep zal niet leiden tot verlies aan foerageergebied van vleermuizen. In de nieuwe inrichting vinden vleermuizen wederom geschikt foerageergebied.
4. De sloop van de stallen zal leiden tot aantasting van verblijfplaatsen van de huismus. Het wegnemen of verstoren van nestplaatsen van huismussen is verboden op grond van artikel 11 van de Ffwet.
    a. Er is geen sprake van 'vernietiging' van nestplaatsen (artikel 11) voor vogels als bij de sloop en nieuwbouw maatregelen worden genomen om negatieve effecten op huismussen te voorkomen en te beperken. De maatregelen zijn: Alternatieve nestplaatsen aanbieden en bij de inrichting van het terrein rekening houden met de foerageermogelijkheden voor de huismus. Het behoud van de functionaliteit van de nestplaatsen is dan gegarandeerd.
    b. Er is wel sprake van 'Verstoring' van nestplaatsen (artikel 11), waarvoor een ontheffing van de Ffwet nodig is. Op grond van de kleinschaligheid van de ingreep is de gunstige staat van instandhouding van de huismus niet in het geding. Er mag redelijkerwijs van worden uitgegaan dan een ontheffing te verkrijgen is.
5. De sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden kunnen leiden tot verstoring van de nestplaatsen van algemeen voorkomende soorten vogels zonder jaarrond beschermde nestplaats; dit moet voorkomen worden. Vanuit het principe van zorgvuldig handelen en de zorgplicht dient bij de wijze van uitvoering van de voorgenomen ingreep rekening gehouden te worden met het broedseizoen.

Omgevingsvisie - Natuur en Landschap in Gelderland

De locatie ligt dus in de Groene Ontwikkelingszone (GO). In dit plan is sprake van wijziging van de huidige functie. Deze ontwikkeling is in 2011 reeds (positief) voorbesproken besproken met de provincie Gelderland.

Het plan tast de kernkwaliteiten per saldo niet significant aan. De kernkwaliteiten worden versterkt. Er komt per saldo minder bebouwing (<1.000m2, en dus circa 50% minder dan in de huidige situatie) en verhard oppervlak. Het gebied wordt beter ingepast in het landschap en wordt ecologisch interessanter voor insecten, vogels, vleermuizen, das en eekhoorn.
De omranding van het woongedeelte wordt een natuurlijke overgang naar het omliggende landschap. Er komt bloemrijk grasland en er worden twee houtwallen (bos, mantel, zoom) aangelegd. Er worden enkele bomen in de weide en op het erf aangeplant.

De woningen liggen half verdiept in het landschap en de parkeerplaatsen liggen verscholen in een talud, waardoor lichtvervuiling beperkt is.

Groen

De bouw van woningen zorgt voor een wijziging in de bestemmingen en daarmee een wijziging in de groenbalans, namelijk:

- Perceel twee-onder-één kap woning behoudt de bestemming 'Tuin', waarbij een deel wordt bestemd als 'Wonen'. De bestemming 'Tuin' wordt dan uitgebreid met dubbelbestemming 'Waarde - Landschap'.
- Het perceel met de manege heeft de bestemming 'Recreatieve doeleinden'. Hiervan krijgt een deel de bestemmingen 'Tuin' en 'Groen - Park'.
- De toegangsweg heeft de bestemming 'Tuin', krijgt de bestemming 'Verkeer-Verblijfsgebied'.

	Bestaand (m^2)	Nieuw (m^2)	Saldo (m^2)
Groen			
Tuin	1.770	2.590	+ 820
Groen - Landschap	0	4.840	+4.840
			+5.660
Rood			
Recreatieve doeleinden	9.700	0	- 9.700
Woondoeleinden en Verkeer	30	4070	+4.040
			- 5.660

Conclusie

Er zijn geen belemmeringen:

6. Flora en fauna: Het is reëel te verwachten dat de ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming verleend zal worden voor 'Verstoring' van nestplaatsen (artikel 11) van de huismus. Deze wet staat de uitvoering van het bestemmingsplan dus niet in de weg.
7. Omgevingsvisie - Natuur en Landschap in Gelderland: Het plan tast de kernkwaliteiten per saldo niet significant aan. De kernkwaliteiten worden versterkt. Er wordt voldaan aan de regels voor de functieverandering binnen de GO.
8. Groenbalans: Per saldo is er 5.660 m2 meer groen bestemd. Daarnaast is het beschermingsregime strikter, namelijk Groen-Landschap. Er wordt voldaan aan de regels groencompensatie.

5.2.6 Water

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig.

Hemelwater zal op eigen terrein worden verwerkt, hierbij kan gedacht worden aan infiltratie.

5.2.7 Bodem

Voor het bestemmingsplan is een inventarisatie uitgevoerd naar de bekende (mogelijke) gevallen van ernstige bodemverontreiniging in het betreffende plangebied. Daarnaast is een inventarisatie uitgevoerd naar alle beschikbare bodemkwaliteitsgegevens en historische gegevens in het plangebied. Daarbij is gebruik gemaakt van het bodeminformatiesysteem van de gemeente Arnhem en zijn bodemrapporten/-documenten geraadpleegd.

Uit deze inventarisatie is gebleken dat in het bestemmingsplangebied geen gevallen van ernstige bodemverontreiniging aanwezig zijn: In de directe omgeving liggen ook geen grondwaterverontreinigingen.

Binnen het plangebied zijn twee onderzoeken verricht. Een onderzoek in 2007 op het westelijk deel en noordelijk deel van plangebied en een onderzoek in 2016 op het oostelijk deel van plangebied. De onderzoeken zijn bijgevoegd als bijlage 5 en 6.

Op het westelijk deel is een manege gevestigd. De bodem is licht verontreinigd met PAK (verbrandingsresten/teerverbindingen) en plaatselijk met minerale olie. Plaatselijk is ook een puinlaag aanwezig. Deze laag is niet onderzocht omdat dit niet als bodem is beschouwd. Het onderzoek dat in november 2007 door ZVS Milieutechniek is uitgevoerd, is gedateerd. Daarnaast zijn niet alle stoffen in de bodem onderzocht die in huidige analysepakket worden meegenomen. Ook is niet bekend of er sinds 2007 tot nu toe nog bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden. Op het oostelijk deel van terrein is de bodem licht verontreinigd met lood en PAK.

In beide onderzoeken is het grondwater niet onderzocht omdat dat dieper dan vijf meter -maaiveld bevindt en er op grond van de historische informatie geen grondwaterverontreiniging te verwachten is.

Verder is op basis van bodemonderzoek en/of de bodemkwaliteitskaart licht tot matig verontreinigde grond (klasse landbouw/natuur) te verwachten.

Conclusie

De geïnventariseerde en getoetste bodemgegevens geven geen actueel inzicht in de bodemkwaliteit van het westelijk en noordelijk deel van het plangebied. Er is slechts op het oostelijk deel van het plangebied een actueel bodemonderzoek verricht. Ter plaatse van het plangebied zijn er geen gevallen van ernstige bodemverontreiniging aanwezig. Direct aangrenzend aan het plangebied liggen ook geen grondwaterverontreinigingen. De kwaliteit van de bodem (inclusief grondwater) vormt op grond van de huidige gegevens geen belemmeringen voor de geplande functie wonen met tuin. Voor de ontwikkeling van het terrein zijn er op grond van de huidige onderzoeksgegevens geen sanerende maatregelen nodig.
Op grond van het bodemonderzoek van 2007 op het westelijke en noordelijk deel van plangebied en het bodemonderzoek van 2016 op het oostelijk deel van plangebied worden er geen grootschalige bodemverontreinigingen in het bestemmingplangebied verwacht en wordt verwacht dat het plan vanuit bodemaspecten in ieder geval financieel haalbaar is. In het kader van de aanvraag omgevingsvergunning dient een actueel (verkennend) bodemonderzoek bijgevoegd te worden.

5.2.8 Archeologie en cultuurhistorie

Het plangebied ligt in een zone met een lage archeologische verwachting. Nieuwbouw vindt plaats ter hoogte van de oude manege die circa 1800 m2 groot is. De bodemroering blijft daarmee binnen de toegestane 2000 m2 voor lage verwachtingszones. Het project is daarom vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Daarnaast kan de verwachting nog meer naar beneden gesteld vanwege de al aanwezige grote kuil waarbinnen de ontwikkeling plaatsvindt. Archeologie in Arnhem-Noord bevindt zich vrij ondiep.

De manege betreft geen monument of en ligt ook niet in een beschermd stadsgezicht. Vanuit monumenten gelden er geen verdere verplichtingen. Op zijn er op het perceel c.q. ter hoogte van de nieuwbouwlocatie geen andere cultuurhistorische relicten aanwezig. Ook vanuit die optiek is er geen bezwaar en zijn er geen onderzoeken nodig.

Conclusie

Het project is vrijgesteld van archeologisch onderzoek of onderzoek in het kader van cultuurhistorie.

Hoofdstuk 6 Planbeschrijving en -verantwoording

6.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken is ingegaan op de bestaande situatie, het relevante beleid en de milieu- en omgevingsaspecten. De informatie uit deze hoofdstukken is gebruikt om keuzes te maken bij het opstellen van het bestemmingsplan: de verbeelding (plankaart) en de regels. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de opzet van dit bestemmingsplan. Daarnaast worden de gemaakte keuzes op de verbeelding en in de regels verantwoord. Dat betekent dat er wordt aangegeven waarom bepaalde bestemmingen zijn aangewezen en waarom bepaalde bebouwing acceptabel is.

6.2 Opzet van de regels

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is de verplichting opgenomen om ruimtelijke plannen en besluiten digitaal vast te stellen. De Standaard voor vergelijkbare bestemmingsplannen 2012 (SVBP2012) is verplicht.

De Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 maakt het mogelijk bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld. Vergelijkbare bestemmingsplannen leiden tot een betere dienstverlening en tot een effectievere en efficiëntere overheid.

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit planregels en bijbehorende plankaart waarop de bestemmingen zijn aangegeven. Deze plankaart kan zowel digitaal als analoog worden verbeeld. De plankaart en de planregels dienen in samenhang te worden bekeken.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

1. Inleidende regels (begripsbepalingen en wijze van meten);
2. Bestemmingsregels;
3. Algemene regels (o.a. afwijkingen);
4. Overgangs- en slotregels.

6.2.1 Inleidende regels

Hoofdstuk 1 bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied en bevatten:

1. Artikel 1 Begrippen
   In dit artikel zijn definities van de in de regels gebruikte begrippen opgenomen, voor een eenduidige interpretatie van deze begrippen.
2. Artikel 2 Wijze van meten
   Dit artikel geeft onder meer bepalingen waar mag worden gebouwd en hoe voorkomende eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

Op de plankaart zijn bouwhoogten en soms bebouwingspercentages aangegeven. Als er geen percentages zijn aangegeven, mag het hele bouwvlak worden bebouwd. De aangegeven bouwhoogte wordt gemeten vanaf peil tot het hoogste punt (exclusief elementen zoals een schoorsteen, liftopbouw en dergelijke). Uitgangspunt is dat alleen gebouwd mag worden binnen de bouwgrenzen.

6.2.2 Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 van de regels bevat de juridische vertaling van de verschillende bestemmingen die voorkomen in het plangebied. Voor ieder gebied op de plankaart is de bestemming aangegeven.

Deze bestemmingen zijn in de regels onderverdeeld in o.a.:

1. Bestemmingsomschrijving: omschrijving van de activiteiten die zijn toegestaan (wonen, bedrijvigheid etc.);
2. Bouwregels: eisen waaraan de bebouwing moet voldoen (bebouwingshoogte, maximum aantal wooneenheden, etc.);
3. Afwijken van de gebruiks- en bouwregels: onder welke voorwaarde mag afgeweken worden van de aangegeven bestemmingen en bouwregels;
4. Verboden gebruik: welke vormen van gebruik zijn uitgesloten.

In paragraaf 6.3 worden de verschillende bestemmingen toegelicht en wordt ook per bestemming aangegeven waarom voor bepaalde gronden voor deze is gekozen. Daarnaast wordt, indien gekozen wordt af te wijken van de bestemming uit het geldende bestemmingsplan, aangeven waarom daarvoor is gekozen.

6.2.3 Algemene regels

Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied. Dit hoofdstuk is opgebouwd uit:

1. Artikel 8 Anti-dubbeltelregel
   Deze regel bepaalt dat er niet twee keer voor eenzelfde locatie een bouwplan kan worden ingediend.
2. Artikel 9 Algemene bouwregels
   Hierin zijn de algemene bouwregels opgenomen zoals de verplichting tot het bouwen binnen het bouwvlak en de uitleg van het bebouwingspercentage.
3. Artikel 10 Algemene gebruiksregels
   In dit artikel zijn algemene regels met betrekking tot het gebruik van de gronden en opstallen in het plangebied opgenomen. Hierin is aangegeven welke functies in ieder geval in strijd zijn met het bestemmingsplan.
4. Artikel 11 Algemene afwijkingsregels
   In dit artikel worden de voorwaarden beschreven waaronder kan worden afgeweken van een bestemmingsregel. Deze afwijkingen kunnen worden toegepast op alle bestemmingen in het bestemmingsplan. De afwijkingen die uitsluitend gelden voor een bepaalde bestemming zijn in het betreffende artikel van die bestemming opgenomen.

6.2.4 Overgangs- en slotbepalingen

In hoofdstuk 4 staan de overgangs- en slotbepalingen. In de overgangsbepalingen is aangegeven wat de juridische consequenties zijn van bestaande situaties die in strijd zijn met dit bestemmingsplan.

6.3 Verantwoording van de regels

6.3.1 Algemeen

Kenmerk van de Nederlandse ruimtelijke ordeningsregelgeving is dat er uitgegaan wordt van toelatingsplanologie. Een bestemmingsplan geeft aan welke functies waar zijn toegestaan en welke bebouwing opgericht mag worden. Bij het opstellen van dit bestemmingsplan zijn keuzes gemaakt over welke functies waar mogelijk worden gemaakt en is gekeken welke bebouwing stedenbouwkundig toegestaan kan worden. De bestaande situatie is hierbij het uitgangspunt.

Het is noodzakelijk dat het bestemmingsplan een compleet inzicht biedt in de bouw- en gebruiksmogelijkheden binnen het betreffende plangebied. Het bestemmingsplan is het juridische toetsingskader dat bindend is voor de burger en overheid en geeft aan wat de gewenste planologische situatie voor het plangebied is. Deze situatie kan gaandeweg de planperiode wijzigen, bijvoorbeeld door veranderd stedenbouwkundig inzicht, functiewijziging veranderingen in gebruik. Ook ruimtelijke ontwikkelingen en vernieuwing van o.a. ruimtelijk, economisch, verkeerskundig en milieubeleid dragen bij aan de veroudering van geldende bestemmingsplannen.

Om recht te doen aan een goede ruimtelijke ordening binnen het plangebied wordt daarom aangegeven in welke situaties de bestemming wordt gekozen gelijk aan de oude bestemming (na strijdige situatie te hebben gewraakt) en in welke situaties een nieuwe bestemming wordt gegeven (positief bestemmen), waarmee de strijdige situatie wordt gelegaliseerd. Daarnaast wordt, indien van toepassing, aangegeven wanneer een strijdige situatie onder het overgangsrecht wordt gebracht.

In deze paragraaf worden de keuzes die zijn gemaakt nader onderbouwd. Hierbij zullen de bestemmingen in dezelfde volgorde als in de regels worden behandeld.

6.3.2 Afzonderlijke bestemmingen

In de volgende subparagrafen worden de afzonderlijke bestemmingen die voorkomen in het bestemmingsplan besproken.

Per bestemming wordt ingegaan op:

- welke gronden zijn zo bestemd;
- wat houdt de bestemming in;
- eventuele aanduidingen of andere bijzonderheden;
- vergelijking vigerend bestemmingsplan zowel qua functie als qua bebouwing;

6.3.3 Wonen

Functie

Alle woningen in het plangebied zijn bestemd als 'Wonen' (artikel 6). Binnen deze bestemming passen verscheidene woonvormen zoals gezinsbewoning, bejaardenhuizen, kamerbewoning (tot maximaal 4 personen), serviceflats, etc. Er is geen onderscheid gemaakt tussen vrijstaande-, halfvrijstaande-, aaneengesloten- en gestapelde woningen. Bijzondere woonvormen, niet specifiek gericht op therapeutische behandeling, passen ook binnen deze bestemming.

Binnen de bestemming 'Wonen' zijn in principe beroepsmatige activiteiten toegestaan. Om hinder voor de directe omgeving te voorkomen is hieraan wel een aantal voorwaarden verbonden. In de eerste plaats mag slechts een gedeelte van de woning, inclusief de bijgebouwen (maximaal 1/3 van de totale vloeroppervlakte van de woning) worden gebruikt als praktijkruimte door de bewoner. Is er meer dan 1/3 van de woning in gebruik voor het uitoefenen van een beroep, dan is er geen sprake meer van een 'beroep aan huis' en derhalve strijd met het bestemmingsplan. Voorts mag door dit gebruik geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat (bijvoorbeeld beperkte reclamemogelijkheden) noch een onevenredige parkeerdruk ontstaan. Tot slot zijn er vormen van beroepsuitoefening expliciet uitgezonderd, omdat ze te veel overlast voor de omgeving veroorzaken (detailhandel, prostitutie, horeca-activiteiten en beroepen die milieuoverlast veroorzaken).

In de bestemming 'Wonen' zijn woonwagens en woonschepen, of asielzoekerscentra niet inbegrepen. Deze vormen van wonen zijn, indien van toepassing, in een andere, specifieke vorm van de woonbestemming opgenomen.

Bebouwingsmogelijkheden

Binnen de bestemming 'wonen' zijn twee zones te onderscheiden: de bouwzone en de onbebouwbare zone.

Voor de twee-onder-één-kap woning geldt dat rondom de bouwzone hiervan, ook nog een bijgebouwenregeling van toepassing is. De gronden met deze aanduiding zijn bedoeld voor garages, schuren en beperkte uitbreidingen aan het woonhuis, zoals serres. De maximale bouwhoogte van de bijgebouwen is 3 meter, exclusief kap. Binnen dit gehele bestemmingsvlak is dan ook een zekere mate van bebouwing toegestaan. Aan de voorzijde wordt aangesloten op de bestemming 'Tuin'.

In principe geldt rondom het woongebouw (twaalf woningen) een onbebouwbare zone. Deze zone is bedoeld voor onder andere tuinen, buurtgroen, speelplekken, woonstraten en trottoirs ten behoeve van de woonfunctie. Het binnengebied, een soort van erf, maakt hier deel van uit.

Het eigenlijke woongebouw valt uiteraard binnen een bouwzone. Als geen bebouwingspercentage is vermeld, mag deze gehele zone worden bebouwd in de aangegeven bouwhoogte, mits aan andere vereisten (bijvoorbeeld welstand) is voldaan. Uitbreidingsmogelijkheden voor deze woningen zijn geregeld in de 'specifieke bouwaanduiding-1 en -2';

a. De 'specifieke bouwaanduiding-1' is bedoeld voor de uitbreidingsmogelijkheden van het woongebouw gericht op het binnengebied. De uitbreidingsmogelijkheid omvat (per woning) een maximale afstand van 1,80 meter vanaf de voorgevel van de hoofdbebouwing en er geldt een maximale goothoogte, gelijk aan de maximale goothoogte van de hoofdbebouwing, namelijk 6 meter. Deze uitbreiding is feitelijk bedoeld als entree naar de woningen en is ook aangemerkt als 'geluidsluwe buitenruimte' in het kader van de Hogere Waarde-procedure (Wet geluidhinder). Afscherming van deze ruimte met een geluidswerende voorziening, bijvoorbeeld in de vorm van een glazen wand, is een voorwaarde.

b. De 'specifieke bouwaanduiding-2' is opgenomen ter realisatie van uitbreidingmogelijkheden aan de achterzijde van deze woningen. Hiervoor geldt eveneens een maximale afstand van 1,80 meter vanaf de achtergevel van de hoofdbebouwing en er geldt ook een maximale goothoogte, gelijk aan de maximale goothoogte van de hoofdbebouwing, namelijk 6 meter. De geluidsemissie op de achtergevel van deze uitbreidingsmogelijkheid zal in het kader van de Hogere Waarde-procedure (Wet geluidhinder) akoestisch gezien lager moeten zijn dan 53 dB(A). Dit geldt immers ook voor de hoofdbebouwing. Een bouwkundige voorziening (bijvoorbeeld in de vorm van dove gevels of een vliesgevel) dient te worden toegepast. Op maximaal 1 meter afstand van de achtergevel (dus van de hoofdbebouwing óf indien aanwezig van de aan- of uitbouw van het hoofdgebouw) dient de bouwkundige voorziening c.q. gevelmaatregel (zoals benoemd in artikel 6.2 onder b) te worden gerealiseerd. In de planregels is dit vertaald door een gevellijn op te nemen.

Gevellijn

Deze gevellijn is per woonfunctie bepaald. Gevellijn-1 geeft aan waar de 1 meter-afstandsgrens ligt voor de bouwkundige voorziening voor het woongebouw voor de maximaal twaalf woningen (westelijk deel van het plangebied). De voorziening dient binnen 1 meter afstand van de 'buitengevel' te worden gerealiseerd. Indien enkel de hoofdbebouwing wordt gerealiseerd, zal de bouwkundige voorziening gesitueerd worden in de bestemming 'Wonen'. Als maximaal gebruik wordt gemaakt van de aan- en uitbouwmogelijkheid van maximaal 1,80 meter, zal de bouwkundige voorziening gerealiseerd worden ter plaatse van de bestemming 'Tuin'.

Gevellijn-2 is specifiek bedoeld voor de twee-onder-één-kap woning (oostelijk deel van het plangebied). Ook voor dit woongebouw zijn aan de voorzijde c.q. de tuinzijden bouwkundige voorzieningen vereist, voortkomend uit de Hogere Waarden-procedure.

De maximale bouwhoogte van de voorziening is 6 meter, gelijk aan de maximale goothoogte van de hoofdbebouwing.

Hogere Waarden

Als gevolg van de Wet geluidhinder en het gemeentelijk geluidbeleid zijn voor de beide woongebouwen Hogere Waarden bepaald. Deze worden geborgd door de 'wetgevingszone-wet geluidhinder'; ter plaatse van deze aanduiding mag uitsluitend worden gebouwd, indien de bebouwing is voorzien van een dove gevel, vliesgevel of vergelijkbare bouwkundige voorziening, waarbij de gevelbelasting ter plaatse als gevolg van geluidsemissies van de rijksweg A12, lager is dan 53 dB(A).

Ten slotte is in de woonbestemming, ter plaatste van het talud en meer specifiek ter plaatste van functieaanduiding 'garage', toegestaan autostalling te realiseren. Beoogd is deze te voorzien van een (golvend) grasdak. Hoofdfunctie is het stallen van auto's, daarnaast is een beperkte opslag toegestaan, mits gerelateerd aan de woonfunctie. Wonen in garageboxen is niet toegestaan evenmin als bijvoorbeeld detailhandel, prostitutie en bedrijfsmatige activiteiten.

Hoogte van woningen

In het plangebied komen verschillende type woningen voor; geschakeld en twee-onder-één-kap. Voor beide typen geldt een maximale goothoogte van 6 meter en een maximale bouwhoogte van 11 meter.

Vergelijking met de vigerende bestemmingsplannen

In het vigerende bestemmingsplan is de woonbestemming niet opgenomen. Onderhavig bestemmingsplan geeft voor de woningen een maximumbouwhoogte van 11 meter.

6.3.4 Tuin

De gronden aan de voorzijde van de twee-onder-één-kap woning zijn opgenomen als bestemming 'Tuin' (artikel 4).

Daarnaast is deze bestemming opgenomen rondom het woongebouw met de geschakelde woningen en ter plaatse van het talud hieromheen. Deze markeert de overgang tussen 'Wonen' en 'Groen - Landschap en park' ten behoeve van behoud en bescherming van de landschapselementen c.q. kernkwaliteiten van de locatie en haar omgeving.

Gelet op de figuur 'gevellijn-1' is het mogelijk om in de bestemming 'Tuin' aan de achterzijde van de woningen van het woongebouw de bouwkundige voorziening (bijvoorbeeld een vliesgevel) te realiseren. Dit dus in afwijking op het gesteld in artikel 4.2 onder a. Dit kan zich voordoen als de bouwmogelijkheid ten behoeve van de aan- en uitbouw volledig (dus met 1,80 meter) wordt benut. (Indien deze niet wordt benut, zal de bedoelde bouwkundige voorziening dienen te worden gerealiseerd op maximaal 1 meter uit de achtergevel van het hoofdgebouw en valt deze dus binnen de bestemming 'Wonen'.)

Voor de twee-onder-één-kap woning geldt gevellijn-2 ter markering van de voorzijde van de woning. Dit betreft een voorziening op maximaal 1 meter vanaf (in elk geval) het hoofdgebouw, aan deze zijde van de twee-onder-één-kap woning is uitbreiding immers niet toegestaan.

Vergelijking met het vigerend bestemmingsplan

In het vigerende bestemmingsplan is deze bestemming reeds opgenomen, echter niet met de regelingen die voortkomen uit de Hogere Waarde-procedure.

6.3.5 Groen

In het plangebied is veel groen aanwezig en dat is bestemd als 'Groen-Landschap en park' (artikel 3).

De grotere groengebieden die een landschappelijke, ecologische of recreatieve functie hebben, zijn bestemd als 'Groen - Landschap en park'. Dit is een zwaardere bestemming dan 'Groen', omdat hieraan een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden is gekoppeld. Dat betekent dat binnen de bestemming een omgevingsvergunning noodzakelijk is om bepaalde werkzaamheden uit te voeren zoals het aanleggen van verharding en het kappen van bomen.

Binnen de bestemming 'Groen - Landschap en park' is geen bebouwing toegestaan. Er is wel een afwijking mogelijk indien kan worden aangetoond dat de bebouwing geen afbreuk doet aan het gebied en haar waarden. Het gaat dan om bebouwing die past binnen de bestemming, zoals speeltoestellen of bijenstallen, waarbij een maximumbouwhoogte geldt van 4 meter.

Vergelijking met het vigerend bestemmingsplan

In het vigerende bestemmingsplan is deze bestemming niet opgenomen. In onderhavig bestemmingsplan beschermt deze bestemming de kernkwaliteiten van het plangebied.

6.3.6 Verkeer

De bestemming 'Verkeer' is opgedeeld in een drietal 'sub-bestemmingen' te weten:

a. Verkeer - Railverkeer;
b. Verkeer - Verblijfsgebied;
c. Verkeer - Wegverkeer.

In dit bestemmingsplan is alleen de sub-bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied' van toepassing. Deze bestemming (artikel 5) geldt voor woonerven, woonstraten, parkeerplaatsen, voet- en fietspaden, speelplaatsen en buurtgroen. Dit zijn dus voornamelijk wijken (30 km/uur zones) waar de verblijfsfunctie belangrijker is dan de verkeersfunctie. De inrichting van de wegen is hierop afgestemd.

Ter plaatse van deze bestemming is ook de dubbelbestemming 'Waarde - Landschap' (artikel 7) van toepassing. In de volgende paragraaf wordt dit nader toegelicht.

Vergelijking met het vigerend bestemmingsplan

Het vigerende bestemmingsplan voorziet niet in deze bestemming. In het voorliggende plan dient de bestemming te worden opgenomen voor ontsluiting van de woonbouwing.

6.3.7 Dubbelbestemmingen

De SVBP 2008 geeft ook de mogelijkheid dubbelbestemmingen op te nemen. Dubbelbestemmingen zijn bestemmingen die liggen over meerdere enkelbestemmingen en daar iets over zeggen. In dit bestemmingsplan is één dubbelbestemming opgenomen: Waarde - Landschap (artikel 7). Deze omvat een regeling welke bedoeld is ter behoud, het herstel en de versterking van de op deze gronden voorkomende dan wel daaraan eigen landschappelijke waarden.

Deze dubbelbestemming geldt voor het gehele plangebied. In de regels is geregeld dat ter plaatse van de op de plankaart aangegeven zone een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden alleen mag worden afgegeven wanneer blijkt dat hierbij de landschappelijke (kern)kwaliteiten ter plaatse niet afnemen.

Vergelijking met het vigerende bestemmingsplan

In het vigerende bestemmingsplan is deze dubbelbestemming ook opgenomen.

6.4 Handhaving

Bestemmingsplannen zijn bindend voor overheid en burger. Enerzijds kan de gemeentelijke overheid naleving van bestemmingsplannen afdwingen (optreden tegen strijdig gebruik en/of bebouwing). Anderzijds vormt het bestemmingsplan ook het juridisch kader voor de burger waar deze uit af kan leiden wat zijn eigen bouw- en gebruiksmogelijkheden zijn, maar ook wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn van zijn buren en directe omgeving. Het bestemmingsplan geeft immers de gewenste planologische situatie voor het betreffende gebied binnen de planperiode aan.

In de nota “beleidsuitgangspunten handhaving bestemmingsplannen” zijn de volgende uitgangspunten opgenomen:

- stringent beleid: als uitgangspunt geldt dat in principe elke overtreding wordt aangepakt;
- géén stilzwijgend gedogen;
- gewenste maar illegale ontwikkelingen zo mogelijk vooraf maar in ieder geval zo snel mogelijk legaliseren;
- gedogen van illegale gevallen alleen in uitzonderlijke gevallen, bij voorkeur alleen tijdelijk en met redenen omkleed.

Deze beleidsuitgangspunten zijn geëvalueerd in de nota "Handhavingsplan Fysieke Leefomgeving 2011-2014". De destijds geformuleerde uitgangspunten pretenderen dat alle overtredingen worden opgespoord en aangepakt. Deze ambitie blijkt met de beschikbare menskracht te ambitieus en daarom is in de nieuwe nota een prioriteitsstelling opgenomen waarin wordt aangegeven aan welke handhavingsonderwerpen op het gebied van bouwregelgeving en de gebouwde omgeving de komende periode met name aandacht wordt besteed. Dit houdt in dat het uitgangspunt dat in principe elke overtreding wordt aangepakt afhankelijk wordt van de prioriteitsstelling uit het Handhavingsplan. De prioriteitsstelling is ondermeer afhankelijk van het type overtreding en het type gebied (beschermd stadsgezicht, buitengebied, industrieterrein enz.) waar de overtreding wordt geconstateerd en zal op basis van politieke realiteit per looptijd van het Handhavingsplan worden geactualiseerd.

De grondslag voor een goed werkend handhavingsbeleid wordt gevormd door een inventarisatie van het feitelijke gebruik en de bestaande bebouwing zo kort mogelijk voor respectievelijk het in ontwerp ter visie leggen van casu quo het in werking van een bestemmingsplan. Als vervolg op deze inventarisatie zullen de verleende omgevingsvergunning voor het bouwen en gevolgde afwijkingsprocedures worden geregistreerd.

Handhavend optreden tegen overtredingen van bestemmingsplannen kan niet alleen plaatsvinden via publiekrechtelijke, maar ook via de strafrechtelijke weg. In de regels is daartoe de zogenaamde strafbepaling opgenomen, waarin overtredingen van de regels worden aangemerkt als een strafbaar feit als bedoeld in artikel 1a, aanhef en lid 2 van de Wet op de Economische Delicten. De bijbehorende strafmaat is hechtenis van ten hoogste zes maanden of een geldboete van de vierde categorie (maximaal € 19.500). Bij ernstige overtredingen zal handhaving ook via de strafrechtelijke weg plaatsvinden.

De opsporingsambtenaren van de gemeente of politie zullen in die gevallen proces-verbaal van de overtreding maken. Het (reguliere) bestuursrechtelijke traject zal gelijktijdig worden ingezet.

6.5 Exploitatie

Het bestemmingsplan is ontwikkelgericht van aard. Met de initiatiefnemer heeft de gemeente een anterieure overeenkomst gesloten. Het kostenverhaal van de gemeente wordt hierin geregeld en zeker gesteld. Hierdoor kan worden afgezien van de opstelling van een exploitatieplan. De uitvoering van het bestemmingsplan brengt geen kosten voor de gemeente met zich mee. De economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan is hiermee voldoende gewaarborgd.

Hoofdstuk 7 Procedure

7.1 Vooroverleg

Bewonersoverleg

De initiatiefnemer heeft de beoogde ontwikkeling begin 2016 met omwonenden besproken.

Artikel 3.1.1 Bro overleg

In het kader van artikel 3.1.1 Bro is het concept-bestemmingsplan opgestuurd naar de provincie en het waterschap. Daarnaast is het bestemmingsplan ter informatie gestuurd naar de Gasunie, Rijkswaterstaat en de Dorpsraad Schaarsbergen.

Naar aanleiding van de reactie van de provincie is de toelichting van het bestemmingsplan op een aantal punten uitgebreid.

Publicatie voornemen ontwikkeling

Volgens artikel 1.3.1 lid 1 van het Besluit ruimtelijke ordening moet het voornemen tot een op ontwikkeling gericht bestemmingsplan worden gepubliceerd. Dit is gebeurd op 30 december 2016.

7.2 Terinzagelegging (ontwerp-bestemmingsplan)

Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf 9 maart 2017 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Tijdens deze periode zijn geen zienswijzen ontvangen.

Bijlagen

Bijlage 1 Richtlijnen levensloopbestendig bouwen

Bijlage 2 Inrichtingsschets en beschrijving van kernkwaliteiten

Bijlage 3 Akoestisch onderzoek

Bijlage 4 Natuuronderzoek

Bijlage 5 Verkennend bodemonderzoek Kemperbergerweg 723A

Bijlage 6 Verkennend bodemonderzoek Kemperbergerweg 717

Regels

van het bestemmingsplan

Kemperbergerweg 723A
(plannummer: NL.IMRO.0202.891-0301)

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

Het bestemmingsplan Kemperbergerweg 723A met identificatienummer NL.IMRO.0202.891-0301 van de gemeente Arnhem.

1.2 bestemmingsplan

De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels *en de daarbij behorende bijlagen*;

1.3 aanduiding

Een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens

De grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 aaneengebouwde woning

Een woning die onderdeel uitmaakt van een blok van minimaal drie woningen waarvan de hoofdmassa aan elkaar gebouwd / verbonden is;

1.6 administratief kantoor

Een in beginsel niet voor het publiek openstaand kantoor .

1.7 bebouwing

Eén of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.8 bebouwingspercentage

Een op de verbeelding of in de regels aangegeven percentage dat de grootte van een gedeelte van een bestemmingsvlak of gedeelte van een bouwvlak aangeeft dat ten hoogste mag worden bebouwd;

1.9 bed and breakfast

Overnachtingsaccomodatie gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een kortdurend verblijf met het serveren van een ontbijt in een woning, gedreven door de bewoner van die woning.

1.10 bedrijf

Een onderneming of gedeelte van een onderneming, die een organisatorisch zelfstandige eenheid vormt en is gericht op de productie of de afzet van goederen of de verlening van diensten, hieronder begrepen ondernemingen of gedeelten van ondernemingen, die door of vanwege de overheid worden geleid.

1.11 bedrijfswoning / dienstwoning

Een woning in of bij een gebouw of op een terrein, bedoeld voor (het huishouden van) een persoon, wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of terrein noodzakelijk is.

1.12 beroep aan huis

Een (para)medisch, juridisch, administratief, therapeutisch, verzorgend, ontwerptechnisch, kunstzinnig of daarmee gelijk te stellen beroep of bedrijf dat in een woning wordt uitgeoefend.

1.13 bestemmingsvlak

Een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming

1.14 bestemmingsgrens

De grens van een bestemmingsvlak.

1.15 bijbehorend bouwwerk

Uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aan gebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak.

1.16 bijzondere woonvorm

Een woonvorm waar bewoners nagenoeg zelfstandig wonen met (voorzieningen voor) verzorging en begeleiding (ook 24-uurs begeleiding) en daar niet verblijven met het doel om therapeutisch behandeld te worden.

1.17 bouwen

Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.18 bouwgrens

De grens van een bouwvlak.

1.19 bouwlaag

Een geheel van voor personen toegankelijke ruimten, waarbinnen de vloerhoogte niet meer dan 1,20 meter varieert, met uitsluiting van onderbouw en zolder of vliering casu quo kapruimte.

1.20 bouwperceel

Een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.21 bouwperceelgrens

Een grens van een bouwperceelgrens.

1.22 bouwvlak

Een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.23 bouwwerk

Een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.24 brutovloeroppervlak:

De oppervlakte van een ruimte of een groep van ruimten, gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande scheidingswanden, die de desbetreffende ruimte of groep van ruimtes omhullen, waarbij de oppervlakte van delen van vloeren, waarboven de netto hoogte kleiner is dan 1,5 meter niet worden meegerekend.

1.25 dienstverlenend bedrijf

Een bedrijf met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak, al dan niet met een baliefunctie, zoals een uitzendbureau, kapsalon, kopieerservicebedrijf, een autorijschool en dergelijke. Detailhandel en garagebedrijven worden hieronder niet begrepen.

1.26 dunning

Velling welke uitsluitend is bedoeld als een verzorgingsmaatregel ter bevordering van de groei van de overblijvende bo(o)m(en), bos of houtopstand.

1.27 gebouw

Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.28 gezondheids- en welzijnszorg

- geneeskundige verzorging en verpleging zoals ziekenhuizen;
- medische, tandheelkundige en paramedische praktijken;
- apotheken;
- verpleeg- en verzorgingshuizen;
- dag- en nachtvoorzieningen voor gehandicapten, psychiatrische patiënten, jongeren en maatschappelijke opvang met (therapeutische) behandeling inclusief overnachting;
- maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting: dienstverlening gericht op ouderen en gehandicapten, kinderopvang en buitenschoolse opvang, jeugdzorg, maatschappelijk werk en dergelijke.

1.29 gevellijn-1

De als zodanig aangegeven lijn, die geldt als achter- en zijgevel van de bebouwing in het westelijk deel van het plangebied.

1.30 gevellijn-2

De als zodanig aangegeven lijn, die geldt als voor- en zijgevel van de bebouwing in het oostelijk deel van het plangebied.

1.31 grondgebonden woning

Een gebouw, dat een vrijstaande woning of meerdere aaneengebouwde, uitsluitend naast elkaar en niet boven elkaar gelegen, woningen omvat.

1.32 hoeksituatie

Een perceel dat met minimaal twee aaneengesloten zijden grenst aan een weg of elkaar kruisende wegen;

1.33 horecabedrijf

Een bedrijf of instelling gericht op het verstrekken van logies, van maaltijden en spijzen of van dranken, alsmede het exploiteren van zaalaccommodatie; detailhandel wordt hier niet onder begrepen.

1.34 horeca - a

Een horecabedrijven gericht op het verstrekken van al dan niet voor consumptie ter plaatse bereide etenswaren, met als nevenactiviteit het verstrekken van zwak- en niet alcoholische dranken zoals cafetaria's, snackbars, lunchrooms, broodjeszaken en daarmee vergelijkbare horecabedrijven.

1.35 horeca - b

horecabedrijven gericht op het verstrekken van maaltijden voor consumptie ter plaatse met als nevenactiviteit het verstrekken van alcoholische en niet-alcoholische dranken, zoals restaurants, bistro's, grillrooms en daarmee vergelijkbare horecabedrijven.

1.36 horeca - c

horecabedrijven gericht op het verstrekken van alcoholische en niet-alcoholische dranken voor consumptie ter plaatse, met eventueel daaraan ondergeschikt het verstrekken van etenswaren of maaltijden voor gebruik ter plaatse, zoals (eet)cafés, niet zijnde discotheken en nachtclubs.

1.37 horeca - d

horecabedrijven gericht op het verstrekken van dranken voor gebruik ter plaatse, waarbij het doen beluisteren van overwegend elektrisch versterkte muziek en het gelegenheid geven tot dansen een wezenlijk onderdeel vormen, zoals discotheken, alsmede horecabedrijven gericht op het verstrekken van dranken en kleine etenswaren voor gebruik ter plaatse, ook tussen 02.00 en 0.6.00 uur, zoals nachtclubs.

1.38 horeca - e

horecabedrijven gericht op het verstrekken van logies met als nevenactiviteiten het verstrekken van maaltijden of dranken voor gebruik ter plaatse, zoals hotels, pensions en bed en breakfast -bedrijven met meer dan vier slaapplaatsen.

1.39 hoofdgebouw

Eén of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.40 internetverkoop

Detailhandel zonder showroom, waarvan de handel voornamelijk via internet en andere media verloopt.

1.41 kantoor

Een ruimte, of bij elkaar horende ruimten, die bestemd zijn om voornamelijk te worden gebruikt voor administratieve werkzaamheden of dienstverlening.

1.42 normaal onderhoud, gebruik en beheer

Gebruik gericht op het in zodanige conditie houden van objecten of de terreingesteldheid dat het voortbestaan van deze objecten of de terreingesteldheid op ten minste het bestaande kwaliteitsniveau wordt gehouden. Onder normaal onderhoud, gebruik en beheer wordt ook dunning van beplanting begrepen

1.43 nutsbedrijven

Bedrijven die uitsluitend of in hoofdzaak zijn gericht op

a. de levering van elektriciteit, gas, water en warmte;
b. de verzorging van telecommunicatie;
c. de afvoer en verwerking van afvalstoffen;

1.44 onderbouw

Een gedeelte van een gebouw, dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de bovenkant minder dan 1,20 meter boven peil is gelegen.

1.45 peil

1. voor een gebouw , waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een weg of pad grenst: de hoogte van die weg of dat pad ter plaatse van de hoofdtoegang;
2. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
3. voor een ander bouwwerk: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse bij voltooiing van de bouw.
4. voor zover als zodanig aangegeven in de bestemmingsregels: Normaal Amsterdams Peil (N.A.P.)

1.46 openbare dienstverlening

- openbaar bestuur en overheidsdiensten zoals een politiebureau, gemeentehuis, gerechtsgebouw, brandweerkazerne, bibliotheek en penitentiaire inrichting;
- uitvaartverzorging, crematoria en begraafplaatsen.

1.47 overig bouwwerk

Een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.48 pand

De kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig- constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.49 productiegebonden detailhandel

detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie.

1.50 prostitutie

Het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.51 prostitué(e)

Degene, die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.52 publiekgericht kantoor

Een kantoor ten behoeve van technische, administratieve of persoonlijke dienstverlening, (hieronder niet begrepen detailhandel of horeca-activiteiten), met een publiekaantrekkend karakter, dan wel met een baliefunctie.

1.53 raamprostitutie

Een vorm van prostitutie waarbij de werving van klanten geschiedt door een prostitué(e) die door houding, gebaren, kleding of anderszins, vanuit een vitrine de aandacht op zich vestigt en waarbij de seksuele handelingen in een voor het publiek besloten ruimte plaatsvinden.

1.54 seksinrichting

Een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte (hieronder wordt mede begrepen een voer- of vaartuig) waarin bedrijfsmatig, of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van pornografische aard plaatsvinden.

Onder seksinrichtingen wordt in elk geval verstaan een (raam)prostitutiebedrijf, een seksclub, een privé-huis, een erotische massagesalon, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater of parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.55 standplaats

Een kavel, waarop nutsvoorzieningen aanwezig zijn, bestemd voor het plaatsen van een woonwagen.

1.56 straatmeubilair

Onverminderd het bepaalde in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht wordt onder straatmeubilair voor de werking van dit bestemmingsplan mede verstaan: papier-, glas- en andere inzamelbakken, toegangsconstructies voor ondergrondse voorzieningen; kunstwerken, speeltoestellen en draagconstructies voor reclame, alsmede abri's en kleinschalige bouwwerken ten behoeve van (openbare) nutsvoorzieningen.

1.57 thuisprostitutie

Vorm van prostitutie waarbij de seksuele dienstverlening plaatsvindt op het woonadres van de prostituté(e) en waarbij ook alleen door deze prostitué(e) op dit adres gewerkt wordt als prostitué(e).

1.58 vestigingsbeleid

Het beleid neergelegd in de nota 'van Rood naar Groen' (vastgesteld 26 juni 2000).

1.59 werken, werkzaamheden van geringe omvang

Werken of werkzaamheden die geen wezenlijke verandering van de terreingesteldheid of van een inrichting tot gevolg hebben.

1.60 werkplek

Een plaats, waar één prostitué(e) zijn of haar werk verricht.

1.61 wijk

Wijk, zoals gehanteerd wordt in de indeling van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

1.62 winkel

Een ruimte of bij elkaar behorende ruimten, die bestemd zijn voor de uitoefening van detailhandel, met inbegrip van bijbehorende magazijnruimte of werkruimte.

1.63 wonen

Voor de werking van dit bestemmingsplan wordt onder wonen mede geval begrepen bijzondere woonvormen en bed and breakfast met ten hoogste vier slaapplaatsen;

1.64 woning

Een complex van ruimten, bedoeld voor de huisvesting van één huishouding, een bijzondere woonvorm of een kamerverhuurbedrijf.

1.65 woonwagen

Voor bewoning bestemd gebouw dat is geplaatst op een standplaats en in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten

2.1 de goothoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan de bovenkant van de bovenste goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.2 de inhoud van een bouwwerk

Tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, liftopbouwen en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk

Tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen - Landschap en park

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Groen - Landschap en park aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. park- en groenvoorzieningen, waaronder recreatieve- en speel- en ontmoetingsvoorzieningen;
b. watergangen, waterpartijen, waterinfiltratievoorzieningen en andere voorzieningen voor de waterhuishouding;
c. het behoud of herstel van de op deze gronden voorkomende dan wel daaraan eigen landschappelijke-, cultuurhistorische, ecologische- en natuurwaarden.

3.2 Bouwregels

Op deze gronden mag niet worden gebouwd.

3.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.2 voor het bouwen van binnen de bestemming passende bouwwerken, zoals bijenstallen, met een maximumbouwhoogte van 4 meter met dien verstande dat geen onevenredige aantasting mag plaats vinden van de waarden genoemd in lid 3.1 onder c.

3.4 Specifieke gebruiksregels

a. Onder gebruik van de gronden in strijd met de bestemming, wordt in ieder geval begrepen gebruik van gronden:
    1. als standplaats voor onderkomens en stacaravans of voor enige andere vorm van kamperen;
    2. voor het aanbrengen van afbeeldingen of tekens voor commerciële doeleinden;
    3. voor het opstellen, opslaan, lozen c.q. storten, al dan niet ten verkoop, van onbruikbare dan wel aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, materialen, stoffen, producten, voer- of vaartuigen of machines.
    4. het bedrijfsmatig houden van vee.
b. De in dit lid onder a. genoemde gebruiksvormen zijn niet verboden, indien en voorzover deze onlosmakelijk verbonden zijn met werken en werkzaamheden, waarvoor een omgevingsvergunning is verleend

3.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Het is verboden om zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (omgevingsvergunning) de volgende werken of werkzaamheden uit te voeren:

a. het vellen, rooien en beschadigen van houtgewassen;
b. het aanplanten van houtgewassen;
c. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse leidingen, constructies, installaties of andere apparatuur;
d. het aanleggen of aanbrengen van beschoeiingen en puinstortingen;
e. het graven, dichten, verdiepen of verbreden van greppels, sloten, vijvers, beken en andere watergangen;
f. het verlagen van de bodem of het afgraven van gronden waarvoor geen ontgrondingsvergunning is vereist;
g. het ophogen van gronden;
h. het aanleggen, verbreden of verharden van voet- en rijwielpaden.
i. Het aanbrengen van oppervlakte verharding groter dan 25 m^2;
j. het ophogen, egaliseren of ontginnen van de bodem, waaronder tevens wordt verstaan het aanleggen van wegen ten behoeve van het bestemmingsverkeer.

3.5.1 Uitzonderingen omgevingsvergunningsplicht

Het in lid 3.5 vervatte verbod geldt niet voor het uitvoeren van:

a. werken of werkzaamheden ter realisering van de bestemming, zoals aangegeven in lid 3.1;
b. werken of werkzaamheden, welke op het tijdstip waarop het plan rechtskracht verkrijgt, in uitvoering zijn;
c. werken of werkzaamheden die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud betreffen.

3.5.2 Toelaatbaarheid van werken en werkzaamheden

Werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 3.5 zijn slechts toelaatbaar, indien:

a. deze verband houden met de doeleinden, die aan de desbetreffende bestemming zijn toegekend;
b. hierdoor dan wel door daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen de landschappelijke-, cultuurhistorische- en natuurwaarden en kwaliteiten van de gronden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast;

Artikel 4 Tuin

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Tuin aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. Groen, en speelvoorzieningen die behoren bij een woning;
b. watergangen, waterpartijen, waterinfiltratievoorzieningen en andere voorzieningen voor de waterhuishouding;
c. het behoud of herstel van de op deze gronden voorkomende dan wel daaraan eigen landschappelijke-, ecologische- en natuurwaarden.

4.2 Bouwregels

a. op deze gronden mogen uitsluitend in de gegeven bestemming passende bouwwerken worden gebouwd met een maximale bouwhoogte van 1 meter;

b. in afwijking van het bepaalde onder a geldt dat ter plaatse van, de figuur 'gevellijn-1' of 'gevellijn-2', over een afstand van maximaal 1 meter uit de aan deze bestemming grenzende woonbestemming en met een maximumhoogte van 6 meter, mag worden gebouwd ten behoeve van een dove gevel, vliesgevel of vergelijkbare bouwkundige voorzieningen zoals benoemd in 6.2 onder b.

Artikel 5 Verkeer - Verblijfsgebied

5.1 Bestemmingsomschrijving

De als Verkeer - Verblijfsgebied aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. (woon)straten, buurtwegen, pleinen en trottoirs met een inrichting hoofdzakelijk gericht op bestemmingsverkeer en verblijfsfuncties;
b. parkeervoorzieningen;
c. groen- en watervoorzieningen;
d. wandelgebieden en speelgelegenheden;
e. nutsvoorzieningen;

5.2 Bouwregels

a. Op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten dienste van de genoemde bestemmingen worden gebouwd
b. De hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals straatmeubilair mag ten hoogste 5 meter bedragen.

Artikel 6 Wonen

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Wonen aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het wonen, hieronder niet begrepen bewoning van woonwagens of woonschepen; en daaraan ondergeschikt voor:
b. groen- en speelvoorzieningen, die behoren bij een woning;
c. waterinfiltratievoorzieningen en andere voorzieningen voor de waterhuishouding;
d. uitsluitend autostalling ter plaatse van de aanduiding 'garage'.

6.2 Bouwregels

a. Op de in lid 1 van dit artikel bedoelde gronden mogen, met inachtneming van de aangegeven maximumbouwhoogten, het maximum aantal wooneenheden en het bepaalde onder b, uitsluitend de in de gegeven bestemming passende hoofdbebouwing, bijbehorende bouwwerken en andere binnen de bestemming passende bouwwerken worden gebouwd.
b. In afwijking van het bepaalde onder a geldt dat ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingszone wet geluidhinder' uitsluitend mag worden gebouwd, indien de bebouwing is voorzien van een dove gevel, vliesgevel of vergelijkbare bouwkundige voorzieningen, waarbij de gevelbelasting ter plaatse als gevolg van geluidsemissies van de rijksweg A12, lager is dan 53 dB(A). Als vergelijkbare bouwkundige voorziening geldt tevens het bepaalde in artikel 4.2 onder b, voor zover wordt voldaan aan de in onderhavig artikel genoemde maximale gevelbelasting.
c. In afwijking van het bepaalde onder a geldt ter plaatse van de aanduiding 'garage' een maximumbouwhoogte van 3 meter.
d. In afwijking van het bepaalde onder a geldt dat ter plaatse van de 'specifieke bouwaanduiding-1' alsmede de 'specifieke bouwaanduiding-2' aan- of uitbouwen mogen worden gerealiseerd, waarbij een maximale goothoogte geldt van 6 meter;
e. In afwijking van het bepaalde onder a geldt ter plaatse van de figuur 'gevellijn-1' alsmede 'gevellijn-2' een maximumbouwhoogte van 6 meter;
f. Op de in lid 1 van dit artikel bedoelde gronden, ter plaatse van de op de verbeelding aangegeven aanduiding 'bg' mogen:

1. bijbehorende bouwwerken worden gebouwd, voor zover het betreft:

- uitbreiding van de hoofdbebouwing, tot een maximumbouwhoogte gelijk aan de hoogte van de begane-grondbouwlaag van de hoofdbebouwing, vermeerderd met maximaal 40 centimeter ten behoeve van isolatie of afschot;
- andere bijbehorende bouwwerken, met een maximumbouwhoogte gelijk aan de goothoogte van het hoofdgebouw, waarbij de goothoogte van vrijstaande bouwwerken niet meer mag bedragen dan de hoogte van de begane-grondbouwlaag van de hoofdbebouwing.

2. bouwwerken geen gebouwen zijnde worden gebouwd, passend binnen de bestemming, met een maximumbouwhoogte van 3 meter; waarbij de oppervlakte van het totaal van deze bebouwing per bouwperceel de in onderstaand schema opgenomen maten niet overschrijdt.

oppervlakte gebied met de aanduiding 'bijgebouwen' per bouwperceel	**maximale oppervlakte bouwwerken**
< 90 m^2	50% van de oppervlakte van het gebied met de aanduiding 'bijgebouwen' per bouwperceel met een minimum van 20 m^2
90-150 m^2	45 m^2
150-300 m^2	55 m^2
300-500 m^2	65 m^2
500-1000 m^2	75 m^2

6.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van:

Het bepaalde in het in lid 6.2 onder b. opgenomen schema ten behoeve van een verhoging van de maximale grootte van bouwwerken voor percelen waarbij de bebouwbare zone groter is dan 1000 m^2 met maximaal 25 m^2 mits:

1. dit vanuit stedenbouwkundig en landschappelijk oogpunt niet op bezwaren stuit en
2. de belangen van omwonenden met betrekking tot privacy, uitzicht en bezonning niet worden geschaad.

6.4 Specifieke gebruiksregels

a. Onder gebruik van de gronden en opstallen in strijd met de bestemming wordt in elk geval begrepen gebruik als beroeps- of bedrijfsmatige werk- of opslagruimte;
b. Onder gebruik van de gronden en opstallen in strijd met de bestemming en specifiek de aanduiding 'garage' is tevens begrepen gebruik van de garage ten behoeve van opslag gerelateerd aan de woonfunctie, in die mate dat er redelijkerwijs niet meer kan worden voorzien in de parkeerfunctie;
c. Het bepaalde in lid 6.4 onder a is niet van toepassing op het gedeelte van een woning in gebruik ten behoeve van beroep aan huis, hieronder mede begrepen bed and breakfast, door de bewoner, mits dit gedeelte niet meer bedraagt dan 1/3 van de vloeroppervlakte van de woning. Voorts mag door dit gebruik geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat ter plaatse, noch een onevenredige parkeerdruk ontstaan en mag het geen detailhandel, internetverkoop hiervan uitgezonderd, prostitutie of horeca betreffen.

Artikel 7 Waarde - Landschap

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Landschap aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor behoud, het herstel en de versterking van de op deze gronden voorkomende dan wel daaraan eigen landschappelijke waarden.

7.2 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen ten aanzien van de situering van bouwwerken die mogen worden gebouwd op grond van de andere bestemming(en) nadere eisen stellen ter voorkoming van een onevenredige aantasting van de aanwezige landschappelijke waarden.

7.3 Specifieke gebruiksregels

Onder gebruik van de gronden en opstallen in strijd met de bestemming wordt in elk geval begrepen:

a. het aanbrengen van recreatievoorzieningen, dan wel als standplaats voor onderkomens en stacaravans of voor enige andere vorm van kamperen;
b. het aanbrengen van afbeeldingen of tekens voor commerciële doeleinden;
c. het opslaan, lozen c.q. storten, als dan niet ten verkoop van onbruikbare dan wel aan hun oorspronkelijke gebruik onttrokken voorwerpen, materialen, stoffen, producten, voer- of vaartuigen of machines;
d. voor het racen en crossen met motorvoertuigen en bromfietsen.

7.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (omgevingsvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het vellen, rooien of beschadigen van houtgewassen;
b. het aanbrengen beplantingen;
c. het aanbrengen van leidingen, constructies, installaties of apparatuur;
d. het afgraven of verlagen van de bodem;

e. het ophogen, egaliseren of ontginnen van de bodem, waaronder tevens wordt verstaan het het aanleggen van wegen t.b.v. bestemmingsverkeer;
f. het gebruik van groeistoffen, stoorstoffen of kunstmest;
g. het verbreden of verharden van voetpaden, rijwielpaden, ontsluitingswegen en parkeerplaatsen;
h. het aanbrengen van recreatievoorzieningen;
i. het graven, dichten, verdiepen of verbreden van sloten, greppels, beken en andere waterpartijen;
j. aanleggen van reservoirs;
k. grootschalig verwijderen van bosstrooisel of mos;
l. aanbrengen van rasters.

7.4.1 Uitzonderingen omgevingsvergunningsplicht

De in lid 7.4 vervatte verboden gelden niet voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden:

a. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. welke op het tijdstip waarop het plan rechtskracht verkrijgt, in uitvoering zijn.

7.4.2 Toelaatbaarheid werken en werkzaamheden

Werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 7.4 zijn slechts toelaatbaar, indien:

a. deze verband houden met de doeleinden, die aan de desbetreffende bestemmingen zijn toegekend en
b. hierdoor dan wel door daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen de landschappelijke waarden en kwaliteiten van de gronden onevenredig worden of kunnen worden verkleind.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 8 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 9 Algemene bouwregels

9.1 Bouwen binnen bouwvlak

a. Indien binnen een bestemmingsvlak een bouwvlak is aangegeven mag, behoudens andersluidende bepalingen in deze regels, uitsluitend worden gebouwd binnen dit bouwvlak.
b. Indien in een bestemmingsvlak geen bouwvlak is aangegeven, mag uitsluitend worden gebouwd voor zover daartoe in de betreffende bestemmingsregel uitdrukkelijk mogelijkheden zijn opgenomen.

9.2 Bebouwingspercentage

a. Indien in een bouwvlak geen bebouwingspercentage is aangegeven, mag dit vlak geheel worden bebouwd.
b. Indien binnen een bestemmingsvlak een bouwvlak en een bebouwingspercentage zijn aangegeven is het bebouwingspercentage van toepassing op de gronden binnen het bouwvlak.
c. Indien in een bestemmingsvlak respectievelijk bouwvlak slechts één bebouwingspercentage is aangegeven geldt dit percentage voor het gehele bestemmingsvlak respectievelijk bouwvlak.
d. Indien in een bestemmingsvlak respectievelijk bouwvlak meerdere bebouwingspercentages zijn aangegeven, gelden deze percentages voor die delen van het bestemmingsvlak respectievelijk bouwvlak waarin ze zijn aangegeven.

Artikel 10 Algemene gebruiksregels

Onder gebruik van gronden in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval verstaan:

a. het gebruik van bijgebouwen als zelfstandige woning ;
b. het gebruik van de gronden ten behoeve van thuisprostitutie, raamprostitutie en seksinrichtingen.
c. het gebruik van gronden of bouwwerken waarbij niet wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid volgens de in de geldende Arnhemse beleidsregels voor parkeren opgenomen normen.

Artikel 11 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van:

1. de in deze regels opgenomen bebouwingsregels, voor zover betreffende de maximumbouwhoogte, mits de afwijking niet meer bedraagt dan 10% van de in de regels vastgelegde maten;
2. de verplichting tot het bouwen binnen het bouwvlak, zoals bedoeld in lid 9.1 mits:
   a. de overschrijding van het bouwvlak niet meer bedraagt dan twee meter, de bestemmingsgrens niet wordt overschreden en het de bouw betreft van erkers, luifels, balkons, keldergaten (koekoeken) of galerijen;
   b. het de bouw van volledig beneden peil gelegen bouwwerken betreft, mits:
      - een diepte van 6 meter niet wordt overschreden;
      - het maaiveld wordt afgewerkt op een wijze die past binnen de bestemming;
      - geen onevenredige toename van de parkeerdruk plaatsvindt;
      - de bestemmingsgrens niet wordt overschreden;

3. de bestemmingsbepalingen voor het oprichten van:
   a. kunstobjecten en niet voor bewoning bestemde bouwwerken van openbaar nut, zoals transformatorstations, rioolgemalen, schakelhuisjes, telefooncellen voorzover met een inhoud groter dan 3 m3 , en haltes van vervoersdiensten, alle met een inhoud van maximaal 75 m3;
   b. sirenemasten met een hoogte van maximaal 18 meter;
   c. bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van (tele)communicatie:
      - voorzover vrijstaand, met een hoogte van maximaal 20 meter;
      - voorzover op of aan een ander bouwwerk te plaatsen, met een hoogte van maximaal 8 meter boven de aangegeven maximumbouwhoogte;
   d. geluidwerende voorzieningen voor zover deze noodzakelijk zijn ingevolge de bepalingen van de Wet geluidhinder.

Artikel 12 Overige regels

12.1 Parkeren

a. Indien de omvang of bestemming van een gebouw of terrein daartoe aanleiding geeft, dient, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's in voldoende mate ruimte zijn aangebracht in, op of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort.
b. De onder a. bedoelde ruimte voor het parkeren van personenauto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's.
c. Aan het bepaalde onder a. wordt geacht te zijn voldaan indien de ruimte voor parkeren of stallen voldoet aan de in de Arnhemse beleidsregels voor parkeren daartoe opgenomen normen. Voor zover deze regels gedurende de planperiode worden gewijzigd, gelden deze wijzigingen vanaf het tijdstip van bekendmaking.

12.2 Afwijken

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in de leden 12.1:

1. indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 13 Overgangsrecht

13.1 Overgangsrecht bouwwerken

13.1.1 Overgangsbepaling

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

13.1.2 Afwijken

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van sublid 13.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in sublid 13.1.1 met maximaal 10%.

.

13.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Het bepaalde in lid 13.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor

geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

13.2 Overgangsrecht gebruik

13.2.1 Overgangsbepaling

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

13.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 13.2.1 te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

13.2.3 Verbod hervatten strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 13.2.1 na de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

13.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Het bepaalde in lid 13.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 14 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan Kemperbergerweg 723A.

Kemperbergerweg 723A

Cluster
Beleid en Regie, Gemeente Arnhem

Bestemmingsplan

Vastgesteld
Bijlagen

GEMEENTE Arnhem

Colofon

Plan:	Kemperbergerweg 723A
Gemeente:	Arnhem
Plannummer:	891
IMRO-identificatie:	NL.IMRO.0202.891-0301
Huidige status:	vastgesteld
Plantype:	bestemmingsplan
Locatie:	
Projectleider:	
Datum:	24-4-2017

Bijlage 1 Richtlijnen levensloopbestendig bouwen

Bijlage 2 Inrichtingsschets en beschrijving van kernkwaliteiten

Bijlage 3 Akoestisch onderzoek

Bijlage 4 Natuuronderzoek

Bijlage 5 Verkennend bodemonderzoek Kemperbergerweg 723A

Bijlage 6 Verkennend bodemonderzoek Kemperbergerweg 717

Richtlijnen levensloopbestendig bouwen

12 MOGELIJKHEDEN VOOR LEVENSLOOPBESTENDIGE NIEUWBOUW:

- Primaire woonruimtes (woonruimte, keuken, berging, toilet, ruimte voor sanitair) op begane grond.
- Mogelijkheid van extra woon/slaapvertrek op de begane grond.
- Neutrale vertrekmaten zodanig dat verschillende woonfuncties in verschillende vertrekken kunnen plaatsvinden.
- Mogelijkheid van zinvolle indelingsvarianten door verplaatsbare of verwijderbare (niet-dragende) binnenwanden.
- Mogelijkheid van verzelfstandiging van ruimtes binnen een woning ten behoeve van werkruimte of inwoning.
- Uitbreidingsmogelijkheden van woningen ten opzichte van een basistype.
- Ontsluiting van hoger dan het maaiveld gelegen verdiepingen via rechte steektrappen.
- Mogelijkheden voor verschillende plaatsen van keuken en sanitair door een extra standleiding, of door centrale plaatsing van de standleiding.
- Mogelijkheid van een ligbad in de sanitaire ruimte en mogelijkheid van een tweede sanitaire ruimte.
- Aparte ruimte voor een wasmachine.
- Plaatsing van keuken zodanig dat uitbreiding van de keukenruimte en keukenapparatuur mogelijk is.
- Rolstoeltoegankelijke maatvoering van vertrekken, gangen en portalen en tenminste rolstoeltoegankelijke ruimte en rolstoeltoegankelijke sanitair op entree niveau.

SCOOTMOBIELEN

In Arnhem wordt in projecten geadviseerd woningen levensloopbestendig te bouwen. De daarvoor geldende richtlijnen kennen geen specifieke normen ten aanzien van scootmobielen.
Het is logisch dat levensloopbestendige woningen en woongebouwen tenminste scootmobiel aanpasbaar * zijn. Door in het ontwerp hiermee rekening te houden, kan worden voldaan aan de huidige en toekomstige vraag. Er is in de uitwerking een onderscheid in (grondgebonden) woningen en woningen in een woongebouw en woningen voor ouderen.

Woongebouw
Advies: Minimale één stallingsruimte voor scootmobielen met oplaadpunt per 20 woningen/appartementen in een woongebouw.
Het woongebouw wordt verder zo ontworpen dat de woningen toegankelijk zijn voor scootmobielen, daarbij zijn aandachtspunten de ligging en plaatsing van liften en stallingsruimten voor scootmobielen, de inrichting en maatvoering van verkeersruimten en andere gemeenschappelijke ruimten in het woongebouw.
De stallingsruimten kunnen per verdieping worden aangelegd, maar ook centraal in het gebouw.

(Grondgebonden) woningen
Bij woningen wordt geadviseerd de berging zodanig groot te realiseren, dat er een scootmobiel kan worden geplaatst en worden opgeladen. Uiteraard verdient het de voorkeur de stallingsruimte voor scootmobielen goed bereikbaar te maken.

Woningen voor ouderen
Voor woningen en woongebouwen die specifiek voor ouderen of mensen met een beperking worden gebouwd, wordt geadviseerd scootmobiel aangepast * te zijn. Er is daar per woning een stallingsruimte voor scootmobiel met oplaadpunt.

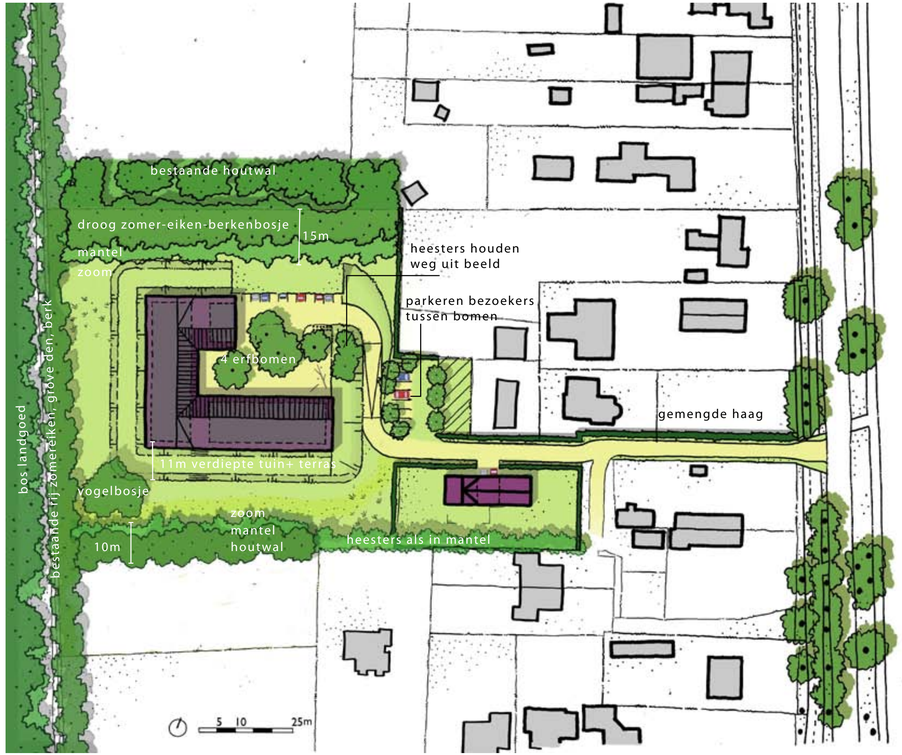
Kosten
De kosten komen ten laste van de bouwer. In het kader van levensloopbestendig bouwen worden openbare ruimten, gemeenschappelijke ruimten in het woongebouw en bergingen bij woningen, zo ontwikkeld dat ze toegankelijk is voor mensen met een functiebeperking en de ruimte voor meerdere doeleinden te gebruiken zijn. Door bij het ontwerp rekening te houden met mogelijkheden ten aanzien van scootmobielen hoeft dit geen of slechts een beperkt kostenverhogend effect met zich mee te brengen.

* Gehanteerde definities, volgens Stichting Bouw Advies Toegankelijkheid Utrecht:

Scootmobiel aanpasbaar: woongebouw:
Een woongebouw is scootmobiel-aanpasbaar indien de bewoner die gebruik maakt van een scootmobiel in de aangepaste situatie zelfstandig de verdieping van zijn/haar woning en een geschikte parkeerplaats in de nabijheid van de woning op dezelfde verdieping voor de scootmobiel kan bereiken en gebruiken.
Scootmobiel-aanpasbaar, woning:
Een woning is scootmobiel-aanpasbaar indien de bewoner die gebruik maakt van een scootmobiel in de aangepaste situatie zelfstandig een geschikte parkeerplaats in de nabijheid van de woning voor de scootmobiel kan bereiken en gebruiken.
Scootmobiel-aangepast, woongebouw:
Een woongebouw is scootmobiel-aangepast indien de bewoner die gebruik maakt van een scootmobiel zelfstandig de verdieping van zijn/haar woning en een geschikte parkeerplaats (voor de scootmobiel) in de nabijheid van de woning op dezelfde verdieping kan bereiken en gebruiken.
Scootmobiel-aangepast, woning:
Een woning is scootmobiel-aangepast indien de bewoner die gebruik maakt van een scootmobiel zelfstandig een geschikte parkeerplaats (voor de scootmobiel) in de nabijheid van de woning kan bereiken en gebruiken.

1 INRICHTINGSSCHETS FUNCTIEVERANDERING KEMPERBERGERWEG

kernkwaliteiten versterken
lijnvormige beplantingselementen, waar dieren zich aan oriënteren

gradiënten versterken:
houtwal: bosje - mantel - zoom

droog zomereiken-berkenbos
Alnus glutinosa, Betula pendula, Betula pubescens, Pinus sylvestris, Quercus robur (hoofdsoort)

mantel (heesters)
Juniperus communis (jeneverbes)
Lonicera periclymenum (kamperfoelie)
Prunus padus (vogelkers)
Rhamnus frangula (vuilboom)
Sorbus aucuparia (lijsterbes)

zoom
kruidenvegetatie

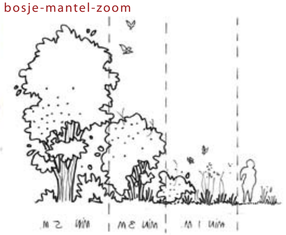
rondom woningcluster
ruig gras, uitgemaaid pad

entreeweg en rondom kavel tweekapper
voorzien van gemengde haag

erf
4 forse bomen, bijvoorbeeld linde, walnoot

weiland
vogelbosje van min. 4 bomen

bosje-mantel-zoom

Kernkwaliteiten versterken
De locatie Kemperbergerweg 723a ligt in een bosrijke omgeving aan de voet van de Veluwe. De huidige manege ligt in een zone waarin natuurwaarden zijn verweven met andere functies zoals recreatie, agrarische cultuurgronden en verspreide bebouwing. De kernkwaliteiten bestaan uit houtwallen, kleine boscomplexen en open weidegronden die samen een kamerstructuur vormen. De beboste delen zorgen voor ecologische verbindingen tussen de natuurgebieden die aan weerszijden van de verwevingszone liggen.

De geplande functieverandering van manege naar landelijk wonen versterkt deze kernkwaliteiten doordat de hoeveelheid bebouwing en verharding afneemt, nieuwe landschapselementen worden toegevoegd en de waterhuishouding wordt verbeterd.
Bestaande kwaliteiten zoals de bomenrij met eiken, berk en grove den langs de westelijke plangrens, blijven gehandhaafd.

In oost-westrichting worden twee houtwallen toegevoegd bestaande uit bosplantsoen met soorten van de Potentieel Natuurlijke Vegetatie van een droog zomereiken-berkenbos. Deze lijvormige elementen zijn belangrijke verbindingen tussen de bos- en heidecomplexen aan weerszijden van de Kemperbergerweg en versterken de aanwezige kamerstructuur. De houtwallen worden opgebouwd volgens het principe van bos, mantel en zoom. De gradiënten (overgangen) zijn ecologisch interessant voor vogels, vleermuizen, vlinders en insecten en zijn een geschikt foerageergebied voor dassen. De bessen, bloemen en takkenstructuur bieden zowel voedsel, nestgelegenheid als beschutting voor vogels, insecten, hagedissen en kleine zoogdieren. De entreeweg wordt voorzien van een gemengde boerenhaagmet o.a. liguster voor de huismus. Deze haag vormt tevens een belangrijke lijnelement, waaraan dieren zich oriënteren.

De woningen liggen halfverdiept in het landschap, waardoor de lichtvervuiling beperkt is. Parkeerplaatsen van bewoners liggen verscholen in het talud. Alle hemelwater wordt op eigen terrein geïnfiltreerd. Rijbanen bestaan uit elementenverharding of karresporen, waardoor hemelwater direct kan infiltreren.

Op het erf staan vier forse bomen, bijvoorbeeld vruchtdragende bomen als de walnoot of belangrijke waardplanten voor bijen en vlinders zoals de linde. Op het open weiland komt een groep van vier bomen, die samen fungeren als vogelbosje. Te denken valt aan soorten als eik, berk, lijsterbes en krent.

semi-private zone aan erf

privé-vlonder in collectieve tuin

privé-vlonder in collectieve tuin

huismus

halfverharding en forse boom op erf

omzoomd door rododendron

kruidenvegetatie

mantel en zoom geschikt fourageergebied voor dassen

parkeren in talud

karrespoor

egel

COLOFON

opdrachtgever:
Hazeleger & Berkhout
Bouw- en Vastgoed B.V.
Lunteren

ontwerp Buro Lubbers:
Dennis Beekman
Marian de Vries

projectnummer 1703

6 oktober 2016

BURO LUBBERS
landschapsarchitectuur & stedebouw

Reutsedijk 13
postbus 1530
5200 BN 's-Hertogenbosch

T: +31 (0)73 6149321
F: +31 (0)73 6140920
E: INFO@BUROLUBBERS.NL
WWW.BUROLUBBERS.NL

Akoestisch onderzoek ingevolge de Wet geluidhinder

Bestemmen van de nieuw te bouwen woningen ter plaatse van de Kemperbergerweg te Schaarsbergen

projectnummer 0409792
concept revisie 00
9 juni 2016

Understanding today.
Improving tomorrow.

Akoestisch onderzoek ingevolge de Wet geluidhinder

Bestemmen van de nieuw te bouwen woningen ter plaatse van de Kemperbergerweg te Schaarsbergen

projectnummer 0409792
definitief revisie 00
9 juni 2016

Auteurs
Ad van Kessel

Colofon

Projectgroep bestaande uit
Ad van Kessel
Marloes van de Klundert

Tekstbijdragen
Ad van Kessel

Fotografie
-

Vormgeving
-

datum vrijgave	beschrijving revisie 00	goedkeuring	vrijgave
10-6-16	definitief	M. van de Klundert	R. Hemmen

Samenvatting

In opdracht van Hazeleger & Berkhout is een akoestisch onderzoek uitgevoerd in het kader van de woningbouwontwikkeling Kemperbergerweg te Schaarsbergen gemeente Arnhem. Voor dit nieuwbouwplan dient een nieuw bestemmingsplan te worden vastgesteld. Ingevolge de Wet geluidhinder dienen bij de vaststelling van het bestemmingsplan geluidgrenswaarden in acht genomen te worden. Met behulp van een akoestisch onderzoek is onderzocht of aan deze geluidgrenswaarden kan worden voldaan, en of er eventuele geluidbeperkende maatregelen noodzakelijk zijn.

Uit de berekeningsresultaten blijkt dat de geluidbelasting ten gevolge van de Kemperbergerweg ten hoogste 41 dB inclusief aftrek ex artikel 110g Wgh[1] bedraagt. De (voorkeurs)grenswaarde van 48 dB wordt niet overschreden. Er zijn dan ook geen bezwaren van geluidwege.

Uit de berekeningsresultaten blijkt dat de geluidbelasting ten gevolge de A12 (Europaweg) ten hoogste 62 dB inclusief aftrek ex artikel 110g Wgh bedraagt, waarmee de (voorkeurs)grenswaarde van 48 dB wordt overschreden. Ook wordt de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting van 53 dB overschreden.

Geluidreducerende maatregelen aan de bron of in het overdrachtsgebied zijn technisch niet mogelijk of stuiten op overwegende bezwaren van financiële, technische en stedenbouwkundige/landschappelijk aard.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem dient zogenaamde hogere waarden vast te stellen, zoals genoemd in §5.1, uitgaande van het niet realiseren van geluidbeperkende maatregelen. De gevels die de hoogst toelaatbare geluidbelasting van 53 dB overschrijden dienen als dove gevel te worden uitgevoerd.

[1] Deze correctie op de geluidbelasting mag wettelijk gezien in mindering worden gebracht vanwege de verwachting dat voertuigen in de toekomst stiller zullen worden.

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**1**
2	**Juridisch kader**	**2**
2.1	Algemeen	2
2.1.1	Geluidzone	2
2.1.2	Toetsing aan grenswaarden	3
2.1.3	Correctie ex artikel 110g Wet geluidhinder	3
2.1.4	Cumulatie van geluid	3
2.2	Juridische beschouwing van de plansituatie	3
2.2.1	Afbakening onderzoeksgebied	3
2.2.2	Geluidgrenswaarde	4
2.2.3	Toepassing artikel 110g Wet geluidhinder	4
3	**Onderzoeksopzet, rekenmethode en invoergegevens geluidrekenmodel**	**5**
3.1	Onderzoeksgebied	5
3.2	Rekenmethode	5
3.3	Invoergegevens geluidrekenmodel	5
4	**Resultaten, geluidtoets en mogelijke geluidbeperkende maatregelen**	**6**
4.1	Rekenresultaten	6
4.1.1	Rekenresultaten wegverkeer	6
4.2	Geluidtoets	9
4.2.1	Geluidtoets wegverkeer	9
4.3	Mogelijke geluidbeperkende maatregelen	9
5	**Hogere waarde procedure/geluidadvies**	**12**
5.1	Vast te stellen hogere waarden door B&W van de Gemeente Arnhem	12
5.2	Cumulatie van geluid	14
5.3	Geluidadvies	14
5.4	Gevelgeluidweringsonderzoek (vervolg)	14

Bijlagen

1. Aangeleverde verkeersgegevens
2. Invoergegevens Geomilieu
3. Resultaten Geomilieu
4. Resultaten afschermende maatregelen

Figuren

1. Overzicht situatie Geomilieu
2. Overzicht toetspunten
3. Overzicht gebouwen
4. Overzicht wegen

1 Inleiding

Hazeleger & Berkhout is voornemens een nieuwe geluidgevoelige bestemming te realiseren binnen het wettelijke aandachtsgebied voor geluid (geluidzone) van een bestaande weg (zie tabel 2.1). Hiervoor dient een bestemmingsplanprocedure doorlopen te worden, waarvoor het plan aan de regels van de Wet geluidhinder (artikel 76) getoetst dient te worden. Indien aan de (voorkeurs)grenswaarde voor geluid kan worden voldaan, dan gelden geen geluidspecifieke beperkingen aan de vaststelling van het bestemmingsplan. Wanneer de geluidbelastingen hoger zijn dan de (voorkeurs)grenswaarde, doch ten hoogste gelijk zijn aan de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting, dan kan het college van Burgemeester en Wethouders van Arnhem - onder voorwaarden (al dan niet treffen van geluidbeperkende maatregelen) - hogere waarden vaststellen.

In het voorliggende rapport zijn de werkwijze en de resultaten van dit geluidonderzoek weergegeven.

figuur 1-1 Locatie van bouwplan Kemperbergerweg te Waardenburg gemeente Arnhem (bron: www.globespotter.nl)

2 Juridisch kader

2.1 Algemeen

2.1.1 Geluidzone

De Wet geluidhinder is alleen van toepassing binnen de wettelijke vastgestelde zone van de weg. De breedte van de geluidzone langs wegen is geregeld in artikel 74 Wet geluidhinder en is gerelateerd aan het aantal rijstroken van de weg en het type weg (stedelijk of buitenstedelijk). Of een weg in stedelijk of buitenstedelijk gebied is gelegen wordt bepaald door de ter plaatse aangegeven verkeerstekens (conform het "Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990"). De ruimte boven en onder de weg behoort eveneens tot de zone van de weg. De betreffende zonebreedtes zijn in weergegeven.

Tabel 2-1 Zonebreedtes wegverkeer

Aantal rijstroken	Zonebreedte [m]	
	Stedelijk gebied	Buitenstedelijk gebied
1 of 2	200	250
3 of 4	350	400
Meer dan 4	350	600

In artikel 75 van de Wet geluidhinder is een definitie van de zonebreedte gegeven. Tevens is geregeld hoe de zone van een weg bij overgangen tussen weggedeelten met verschillende zonebreedte en aan het einde van de weg loopt:

1. De afstanden, genoemd in artikel 74, eerste lid, worden aan weerszijden van de weg gemeten vanaf de buitenste begrenzing van de buitenste rijstrook.
2. Indien zich langs een weg een zone bevindt die bestaat uit delen met een onderling verschillende breedte, geldt voor de aansluiting van de verschillende zonedelen dat het breedste zonedeel over een afstand gelijk aan een derde van de breedte van dat zonedeel, gemeten vanaf het punt van versmalling van de zonebreedte, nog langs de wegas doorloopt en met een loodlijn aansluit op de smalste zone.
3. Aan de uiteinden van een weg loopt de zone door over een afstand gelijk aan de breedte van de zone ter hoogte van het einde van de weg. De zone loopt door langs een lijn die is gelegen in het verlengde van de wegas. Zij behoudt de breedte die zij had ter hoogte van het einde van de weg.

30 km/uur-wegen
Een weg waar de maximale snelheid 30 km/uur bedraagt, is in de zin van de Wet geluidhinder niet-zoneplichtig. Een akoestisch onderzoek is voor dergelijke wegen derhalve niet noodzakelijk. Gelet op de jurisprudentie aangaande dit punt blijkt echter dat, bij een ruimtelijke procedure, de geluidbelasting wel inzichtelijk gemaakt dient te worden. Er dient namelijk sprake te zijn van een 'deugdelijke motivering' bij het vaststellen van een bestemmingsplan.
Vanuit het oogpunt van een 'goede ruimtelijke ordening' is derhalve akoestisch onderzoek gewenst. In de zin van de Wet geluidhinder zijn geen streef- en/of grenswaarden gesteld aan

dergelijke wegen. De aftrek ex artikel 110g Wgh (zie §2.2.3) is eveneens niet van toepassing op wegen met een maximum snelheid van 30 km/uur.

2.1.2 Toetsing aan grenswaarden

De geprognosticeerde geluidbelasting dient getoetst te worden aan de grenswaarden van de Wet geluidhinder. Indien de (voorkeurs)grenswaarde wordt overschreden, dient beoordeeld te worden of maatregelen ter beperking van het geluid mogelijk zijn. Als maatregelen niet mogelijk zijn dan wel onvoldoende soelaas bieden (en niet hoger zijn dan de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting), dient een hogere waarde te worden vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders.

In artikel 82 Wet geluidhinder (en volgende) zijn de grenswaarden vermeld met betrekking tot nieuwe situaties bij zones.

2.1.3 Correctie ex artikel 110g Wet geluidhinder

De hoogte van de aftrek is geregeld in artikel 3.4 van het "Reken- en meetvoorschrift geluid 2012". Op basis van dit voorschrift mag voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt, de volgende aftrek worden toegepast:

- 3 dB aftrek bij een berekende geluidbelasting van 56 dB
- 4 dB aftrek bij een berekende geluidbelasting van 57 dB
- 2 dB aftrek bij alle andere berekende geluidbelastingen

Voor de overige wegen bedraagt de aftrek 5 dB. Alvorens de aftrek toe te passen dient eerst afgerond te worden op hele dB's, waarbij halve eenheden worden afgerond naar het dichtstbijzijnde even getal.

2.1.4 Cumulatie van geluid

Indien een geluidgevoelige bestemming in de zones van meerdere geluidbronnen ligt dient waarvoor de geluidbelasting hoger is dan de (voorkeurs)grenswaarde, volgens de artikelen 110a lid 6 en 110f Wet geluidhinder, inzichtelijk gemaakt te worden hoe hoog de gecumuleerde geluidbelasting is. Het bevoegd gezag moet dan een oordeel doen over de hoogte van deze geluidbelasting. Een wettelijke toets aan een grenswaarde is niet aan de orde.

2.2 Juridische beschouwing van de plansituatie

2.2.1 Afbakening onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied beperkt zich tot die gronden waarop een geluidgevoelige bestemming mogelijk wordt gemaakt in het bestemmingsplan. Alle geluidbronnen, waarvoor geldt dat de wettelijke geluidzone het onderzoeksgebied overlapt, zijn meegenomen in dit akoestisch onderzoek. Dit zijn de volgende geluidbronnen:
Wegen:

- de A12 (Europaweg)
- de Kemperbergerweg

2.2.2 Geluidgrenswaarde

In tabel 2.2 zijn de geluidgrenswaarden vermeld met betrekking tot nieuwe geluidgevoelige bestemmingen in geluidzones van bestaande geluidbronnen.
De Wet geluidhinder kent een systematiek van een (voorkeurs)grenswaarde en ten hoogste toelaatbare geluidbelasting. Bij een geluidbelasting onder de (voorkeurs)grenswaarde gelden geen beperkingen van geluidwege. Een geluidbelasting hoger dan de van toepassing zijnde ten hoogste toelaatbare geluidbelasting is niet toegestaan. Een geluidbelasting tussen de (voorkeurs)grenswaarde en de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting is - onder voorwaarden (al dan niet treffen van geluidbeperkende maatregelen) - mogelijk. In dit geval moet het bevoegd gezag een zogenaamde hogere waarde vaststellen.

In tabel 2-2 is aangegeven welke geluidgrenswaarde op de plansituatie van toepassing zijn.

Tabel 2-2 Van toepassing zijnde geluidgrenswaarden op de plansituatie

Geluidsoort	(voorkeurs) grenswaarde	Ten hoogste toelaatbare geluidbelasting	Wettelijk artikel
Weg	48 dB	53 dB	82 lid 1 & 83 lid 1 Wet geluidhinder

2.2.3 Toepassing artikel 110g Wet geluidhinder

In is een overzicht gegeven van de toepassing van artikel 110g Wet geluidhinder op de te onderzoeken situatie.

Tabel 2-3 Toepassing artikel 110g Wet geluidhinder conform artikel 3.4 van het Reken- en meetvoorschrift 2012

Wegvak	Aftrek ex artikel 110g Wet geluidhinder [dB]
Rijksweg A12, 115/100/90 km/uur	2, 3 of 4
Kemperbergerweg, 60 km/uur	5

3 Onderzoeksopzet, rekenmethode en invoergegevens geluidrekenmodel

3.1 Onderzoeksgebied

Het nieuwbouwplan ligt ten zuiden van de A12 en ten westen van de Kemperbergerweg en valt binnen de onderzoekzone van genoemde wegen.

In bijlagefiguur 1 is een overzicht van de situatie weergegeven.

Bij dit akoestisch onderzoek zijn de volgende tekeningen als uitgangspunt gehanteerd:

- Projectnummer 1517-Schaarsbergen Kemperbergerweg, tekeningnummer SO.01, d.d . 28-04-2016 van TVA (Theo Verburg Architecten).

3.2 Rekenmethode

In het kader van het onderhavige onderzoek zijn voor de effectbeschrijving van de diverse geluidbronnen geluid-prognoseberekeningen uitgevoerd. Deze berekeningen dienen ter bepaling van de geluidbelasting per geluidgevoelige bestemming.

Alle verkeerslawaaiberekeningen zijn uitgevoerd conform Standaardrekenmethode II (SRM2) uit het "Reken- en meetvoorschrift geluid 2012" ex artikel 110d van de Wet geluidhinder. De berekeningen zijn uitgevoerd met één geluidreflectie en een sectorhoek van 2°.

In het onderhavige onderzoek zijn de relevante wegen en de directe omgeving ingevoerd in een grafisch 3D-geluidsimulatiemodel dat rekent volgens SRM2. Daarbij is gebruik gemaakt van het softwarepakket Geomilieu v3.11.

De onderzoeksopzet en de invoergegevens zijn in de navolgende alinea nader toegelicht.

3.3 Invoergegevens geluidrekenmodel

De diverse gebouwen zijn in de berekeningen zowel afschermend als reflecterend meegenomen. Voor de relevante nieuw te bouwen geluidgevoelige bestemmingen zijn in het berekeningsmodel één of meer representatieve toetspunten opgenomen, afhankelijk van de ligging ten opzichte van de in het onderzoek betrokken geluidbronnen. Voor de berekeningen is uitgegaan van een waarneemhoogte van 1,5 meter (begane grond), 4,5 meter (eerste verdieping) en 7,5 meter (tweede verdieping).

De geluidbrongegevens zijn aangeleverd door de Omgevingsdienst Regio Arnhem. De invoergegevens van de A12 zijn afkomstig uit het Geluidregister (RWS).
Een gedetailleerd overzicht van de brongegevens (vnl. verkeersgegevens) en de overige invoergegevens is gegeven in bijlagen 1 en 2.

4 Resultaten, geluidtoets en mogelijke geluidbeperkende maatregelen

4.1 Rekenresultaten

In de volgende paragrafen is per geluidbronsoort een overzicht gegeven van de maatgevende rekenresultaten.

4.1.1 Rekenresultaten wegverkeer

Met behulp van het geluidrekenmodel is op alle toetspunten de geluidbelasting vanwege de verkeerswegen voor het prognose jaar 2026 berekend (en voor alle rijkswegen met opgevuld geluidproductieplafond). De berekeningsresultaten per toetspunt en -hoogte zijn weergegeven in bijlage 3.

In en zijn de maatgevende berekeningsresultaten (met de hoogste waarde) weergegeven.

tabel 4-1 (Maatgevende) rekenresultaten A12 (Europaweg), inclusief correctie ex artikel 110g Wet geluidhinder

Toetspunt	Omschrijving	Hoogte [m]	Geluidbelasting [dB]
01_A	voorgevel	1,5	48
01_B	voorgevel	4,5	53
01_C	voorgevel	7,5	53
02_A	zijgevel	1,5	51
02_B	zijgevel	4,5	57
02_C	zijgevel	7,5	60
03_A	achtergevel	1,5	51
03_B	achtergevel	4,5	59
03_C	achtergevel	7,5	61
04_B	achtergevel	4,5	58
04_C	achtergevel	7,5	61
05_A	achtergevel	1,5	51
05_B	achtergevel	4,5	58
05_C	achtergevel	7,5	61
06_A	achtergevel	1,5	47
06_B	achtergevel	4,5	53
06_C	achtergevel	7,5	56
07_A	achtergevel	1,5	47
07_B	achtergevel	4,5	53
07_C	achtergevel	7,5	56
08_A	achtergevel	1,5	47
08_B	achtergevel	4,5	53
08_C	achtergevel	7,5	56
09_A	achtergevel	1,5	48
09_B	achtergevel	4,5	53
09_C	achtergevel	7,5	56

tabel 4-1 (Maatgevende) rekenresultaten A12 (Europaweg), inclusief correctie ex artikel 110g Wet geluidhinder

Toetspunt	Omschrijving	Hoogte [m]	Geluidbelasting [dB]
10_A	achtergevel	1,5	48
10_B	achtergevel	4,5	53
10_C	achtergevel	7,5	56
11_A	achtergevel	1,5	48
11_B	achtergevel	4,5	53
11_C	achtergevel	7,5	56
12_A	achtergevel	1,5	44
12_B	achtergevel	4,5	48
12_C	achtergevel	7,5	50
13_A	achtergevel	1,5	44
13_B	achtergevel	4,5	48
13_C	achtergevel	7,5	50
14_A	achtergevel	1,5	43
14_B	achtergevel	4,5	48
14_C	achtergevel	7,5	51
15_A	achtergevel	1,5	44
15_B	achtergevel	4,5	50
15_C	achtergevel	7,5	52
16_A	zijgevel	1,5	49
16_B	zijgevel	4,5	56
16_C	zijgevel	7,5	58
17_A	voorgevel	1,5	53
17_B	voorgevel	4,5	59
17_C	voorgevel	7,5	60
18_A	voorgevel	1,5	53
18_B	voorgevel	4,5	58
18_C	voorgevel	7,5	60
19_A	voorgevel	1,5	52
19_B	voorgevel	4,5	58
19_C	voorgevel	7,5	60
20_A	voorgevel	1,5	51
20_B	voorgevel	4,5	57
20_C	voorgevel	7,5	59
21_A	voorgevel	1,5	49
21_B	voorgevel	4,5	53
21_C	voorgevel	7,5	58
22_B	voorgevel	4,5	49
22_C	voorgevel	7,5	53
23_A	voorgevel	1,5	48
23_B	voorgevel	4,5	53
23_C	voorgevel	7,5	56
24_A	voorgevel	1,5	47
24_B	voorgevel	4,5	52

tabel 4-1 (Maatgevende) rekenresultaten A12 (Europaweg), inclusief correctie ex artikel 110g Wet geluidhinder

Toetspunt	Omschrijving	Hoogte [m]	Geluidbelasting [dB]
24_C	voorgevel	7,5	53
25_A	voorgevel	1,5	46
25_B	voorgevel	4,5	51
25_C	voorgevel	7,5	53
26_B	voorgevel	4,5	44
26_C	voorgevel	7,5	48
27_A	voorgevel	1,5	56
27_B	voorgevel	4,5	60
27_C	voorgevel	7,5	62
28_A	zijgevel	1,5	53
28_B	zijgevel	4,5	58
28_C	zijgevel	7,5	61
29_A	achtergevel	1,5	48
29_B	achtergevel	4,5	51
29_C	achtergevel	7,5	53
30_B	zijgevel	4,5	57
30_C	zijgevel	7,5	59
31_A	voorgevel	1,5	58
31_B	voorgevel	4,5	60
31_C	voorgevel	7,5	62
32_B	zijgevel	4,5	53
32_C	zijgevel	7,5	59
33_A	zijgevel	1,5	53
33_B	zijgevel	4,5	57
33_C	zijgevel	7,5	59
34_A	achtergevel	1,5	48
34_B	achtergevel	4,5	51
34_C	achtergevel	7,5	53

tabel 4-2 (Maatgevende) rekenresultaten Kemperbergerweg, inclusief correctie ex artikel 110g Wet geluidhinder

Toetspunt	Omschrijving	Hoogte [m]	Geluidbelasting [dB]
28_A	zijgevel	1,5	38
28_B	zijgevel	4,5	40
28_C	zijgevel	7,5	41

4.2 Geluidtoets

4.2.1 Geluidtoets wegverkeer

Uit de berekeningsresultaten vanwege de A12 blijkt dat de geprognosticeerde geluidbelasting van het nieuwbouwplan, ten hoogste 62 dB inclusief correctie ex artikel 110g Wet geluidhinder zal bedragen, waarmee de (voorkeurs)grenswaarde van 48 dB wordt overschreden.
Op de begane grond voldoet van bijna alle woningen tenminste 1 gevel aan de voorkeursgrenswaarde. Een aantal woningen heeft een geluidbelasting op de eerste verdieping die hoger is dan de voorkeursgrenswaarde maar de maximaal toelaatbare geluidbelasting van 53 dB niet overschrijdt. De ten hoogste toelaatbare geluidbelasting van 53 dB wordt op vooral de eerste en tweede verdieping van de woningen overschreden.

Gelet op de overschrijding van de voorkeursgrenswaarde van 48 dB en de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting van 53 dB dient te worden onderzocht of er maatregelen ter beperking van het geluid mogelijk zijn en/of dient het college van Burgemeester en Wethouders een hogere waarde vast te stellen.

Alle delen van gevels die een waarde hebben van 54 en meer (na afronding en aftrek art 110g Wgh) dienen, indien geen geluidbeperkende maatregelen worden toegepast, als dove gevel te worden uitgevoerd. Hiervoor hoeft geen hogere waarde te worden aangevraagd.

Vanwege de Kemperbergerweg voldoen alle woningen aan de voorkeursgrenswaarde.

4.3 Mogelijke geluidbeperkende maatregelen

Bronmaatregelen
Mogelijke bronmaatregelen zijn:

1. Toepassen van een geluidreducerende wegdekverharding
2. Weren van (vracht)verkeer, en
3. Verlagen van de rijsnelheid.

ad.1. geluidreducerende wegdekverharding
Uit de rekenresultaten vanwege de A12 (Europaweg) blijkt een overschrijding van de grenswaarde bij nagenoeg alle woningen. Door toepassing van een geluidreducerend wegdek (zoals dubbellaags ZOAB) over een lengte van ca 1 km op de A12) neemt het aantal woningen waarbij de grenswaarde wordt overschreden in geringe mate af. Vooral op de 2^{e} verdieping zal niet voldaan worden aan de voorkeursgrenswaarde of zelfs aan de maximale grenswaarde.
De kosten voor deze wegdekmaatregel zullen ruim €1.500.000 bedragen.

Toepassen van deze geluidreducerende wegdekverharding is een zeer kostbare geluidbeperkende maatregel. Wij adviseren dan ook deze geluidbeperkende wegdekverhardingen, gezien het geringe aantal nieuwe woningen, niet toe te passen.
Derhalve is deze maatregel rekenkundig niet gedetailleerd onderzocht.

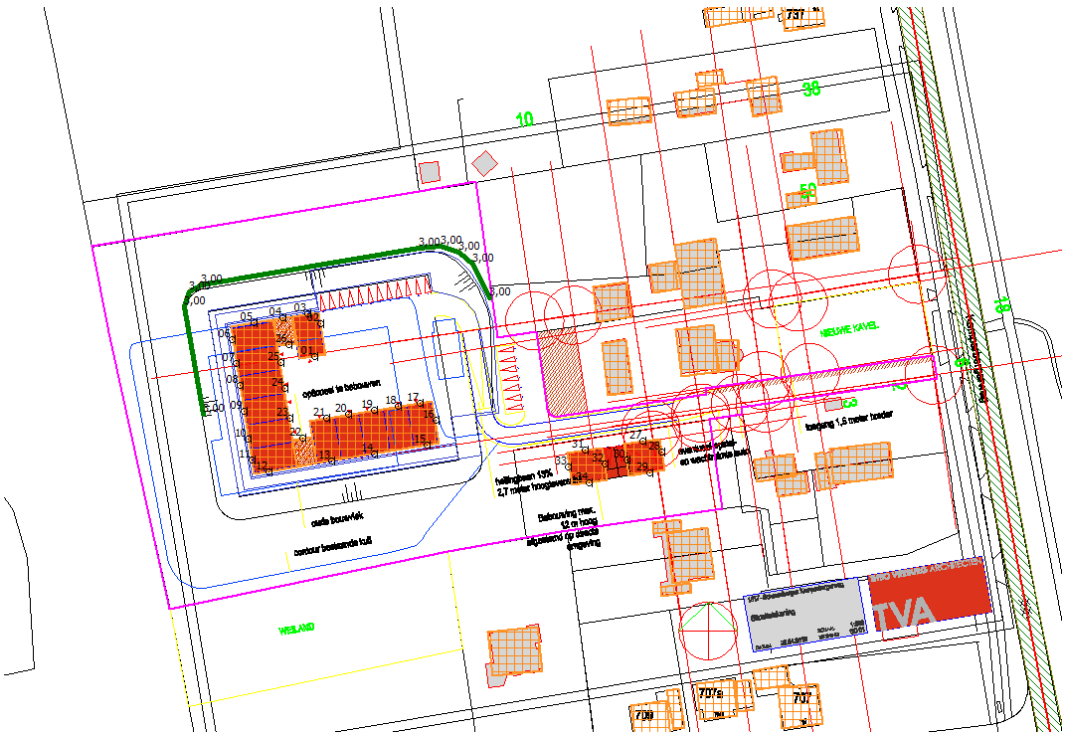
ad.2. weren van (vracht)verkeer & ad.3. verlagen van de rijsnelheid
De A12 vervult een noodzakelijke verkeers- en vervoersfunctie. Het weren van (vracht)verkeer dan wel het verlagen van de rijsnelheid is voor deze weg verkeers- en vervoerskundig geen optie.
Derhalve is deze maatregel niet rekenkundig onderzocht.

Overdrachtsmaatregelen
Overdrachtsmaatregelen zijn mogelijk in de vorm van geluidschermen en/of -wallen.

Het terugbrengen van de geluidbelasting op de te projecteren woningen tot de grenswaarde (48 dB) is wellicht mogelijk door het plaatsen van een aanvullend geluidscherm langs de A12 over een lengte van 1000 m (aandachtsgebied) en een hoogte van bijvoorbeeld ca. 3 m. De kosten van genoemd (voorbeeld) scherm bedragen circa € 1.500.000.
Vanuit landschappelijk oogpunt is dergelijk scherm niet gewenst. Tevens staat de hoogte van de kosten niet in relatie tot het aantal af te schermen woningen. Deze vorm van afscherming wordt dan ook niet verder rekenkundig onderzocht.

Omdat ophoging en verlenging van de bestaande schermen langs de A12 niet worden gerealiseerd zijn andere afschermingsmogelijkheden voor het verminderen van de geluidbelasting op de gevels onderzocht.
Hoewel geluidschermen en/of wallen dicht bij de bron het meest effectief zijn is ook onderzocht of het situeren van een geluidwal rondom de bouwlocatie in een voldoende geluidvermindering resulteert zodat voldaan kan worden aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB dan wel de maximaal een verzoeken hogere waarde, zijnde 53 dB. Met een aarden wal (hoogte 3.00 meter) kan de geluidbelasting op de begane grond en eerste verdieping van enkele woningen teruggebracht worden tot voorkeursgrenswaarde dan wel de maximaal te verzoeken hogere waarde. Dit is echter niet mogelijk op de gevels van alle woningen.
Vanuit stedenbouwkundig en landschappelijk oogpunt is een dergelijke afscherming, vanwege de visuele relatie met het omliggende landschap, niet gewenst.

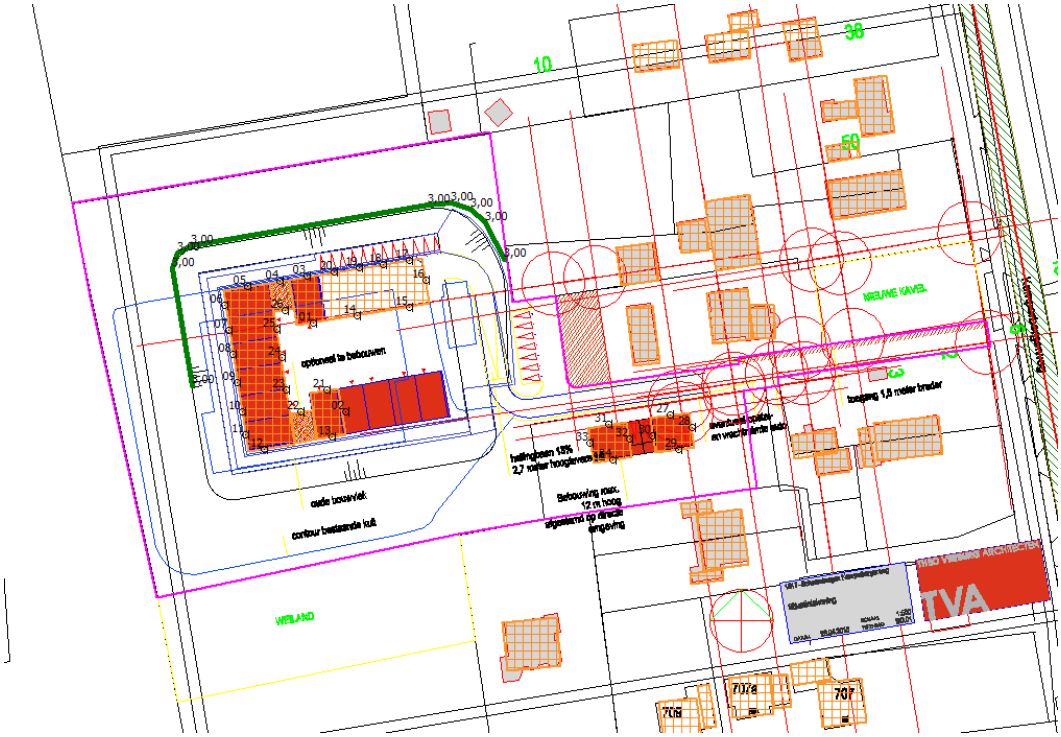
figuur 4-1 ligging geluidwal/-scherm rondom de bouwlocatie

Ook met een scherm (hoogte 3.00 meter) wordt niet voor alle woningen voldaan aan de voorkeursgrenswaarde dan wel de maximaal te verzoeken hogere waarde . Daarnaast blijkt het niet mogelijk om aan de eisen behorende bij een verzoek hogere waarde te voldoen. Het gaat daarbij hoofdzakelijk om het situeren van een geluidluwe gevel en buitenruimte.
Vanuit stedenbouwkundig en landschappelijk oogpunt is een dergelijke afscherming, vanwege de visuele relatie met het omliggende landschap, niet gewenst.

Om aan die eisen te voldoen is een variant gemaakt waarbij het woonblok wordt omgedraaid zodat en een groter deel van de bouwmassa afschermend is voor een aantal woningen. Ook met deze afschermende maatregel wordt het beoogde effect niet gehaald.
Vanuit stedenbouwkundig oogpunt is deze variant echter niet gewenst.

figuur 4-2 situatie met gedraaid woonblok

5 Hogere waarde procedure/geluidadvies

In artikel 110a Wet geluidhinder en volgende is aangegeven onder welke voorwaarden hogere waarden kunnen worden vastgesteld. Het college van burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend een hogere waarde vaststellen indien toepassing van maatregelen, gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting vanwege de geluidbron, onvoldoende doeltreffend zal zijn dan wel overwegende bezwaren ontmoet van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard.

In §4.3 is uiteengezet welke geluidbeperkende maatregelen aan de bron (de weg) en de overdacht (het gebied tussen de geluidbron en geluidgevoelige bestemmingen/woningen) overwogen zijn. Omdat blijkt dat geluidbeperkende maatregelen onvoldoende soelaas bieden, kan het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente Arnhem - onder voorwaarden - hogere waarden vaststellen voor de betreffende geluidgevoelige bestemmingen.

In dit hoofdstuk is aangeduid welke hogere waarden zij dient vast te stellen.
Daarnaast is nader ingegaan om de onderzoeksverplichting voor de gevelgeluidwering van de woningen waarvoor een hogere waarde wordt vastgesteld.

5.1 Vast te stellen hogere waarden door B&W van de Gemeente Arnhem

Het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente Arnhem dient de in tabel 5.1 opgenomen hogere waarden vast te stellen:

Tabel 5-1 Vast te stellen hogere waarden vanwege de A12 (Europaweg)

Gevel met toetspunt	Omschrijving	Hoogte [m]	Hogere Waarde	Correctie ex artikel 110g Wgh
01_B	voorgevel	4,5	53	2 dB
01_C	voorgevel	7,5	53	4 dB
02_A	zijgevel	1,5	51	2 dB
03_A	achtergevel	1,5	51	2 dB
05_A	achtergevel	1,5	51	2 dB
06_B	achtergevel	4,5	53	4 dB
07_B	achtergevel	4,5	53	4 dB
08_B	achtergevel	4,5	53	4 dB
09_B	achtergevel	4,5	53	4 dB
10_B	achtergevel	4,5	53	4 dB
11_B	achtergevel	4,5	53	4 dB
12_C	achtergevel	7,5	50	2 dB
13_C	achtergevel	7,5	50	2 dB
14_C	achtergevel	7,5	51	2 dB
15_B	achtergevel	4,5	50	2 dB
15_C	achtergevel	7,5	52	2 dB
16_A	zijgevel	1,5	49	2 dB
17_A	voorgevel	1,5	53	2 dB
18_A	voorgevel	1,5	53	2 dB
19_A	voorgevel	1,5	52	2 dB
20_A	voorgevel	1,5	51	2 dB
21_A	voorgevel	1,5	49	2 dB
21_B	voorgevel	4,5	53	4 dB
22_C	voorgevel	7,5	53	2 dB
23_B	voorgevel	4,5	53	2 dB
24_B	voorgevel	4,5	52	2 dB
24_C	voorgevel	7,5	53	4 dB
25_B	voorgevel	4,5	51	2 dB
25_C	voorgevel	7,5	53	3 dB
28_A	zijgevel	1,5	53	4 dB
29_B	achtergevel	4,5	51	2 dB
29_C	achtergevel	7,5	53	4 dB
32_B	zijgevel	4,5	53	4 dB
33_A	zijgevel	1,5	53	4 dB
34_B	achtergevel	4,5	51	2 dB
34_C	achtergevel	7,5	53	4 dB

5.2 Cumulatie van geluid

Indien een geluidgevoelige bestemming in de zones van meerdere wegen ligt waarvoor de geluidbelasting hoger is dan de (voorkeurs)grenswaarde dient, volgens de artikelen 110a lid 6 Wgh en 110f Wgh, inzichtelijk gemaakt te worden hoe hoog de gecumuleerde geluidbelasting is. Het bevoegd gezag moet dan een oordeel doen over de hoogte van deze geluidbelasting.

Omdat er slechts vanwege 1 weg niet voldaan wordt aan de voorkeursgrenswaarde is er geen cumulatieberekening gemaakt.

5.3 Geluidadvies

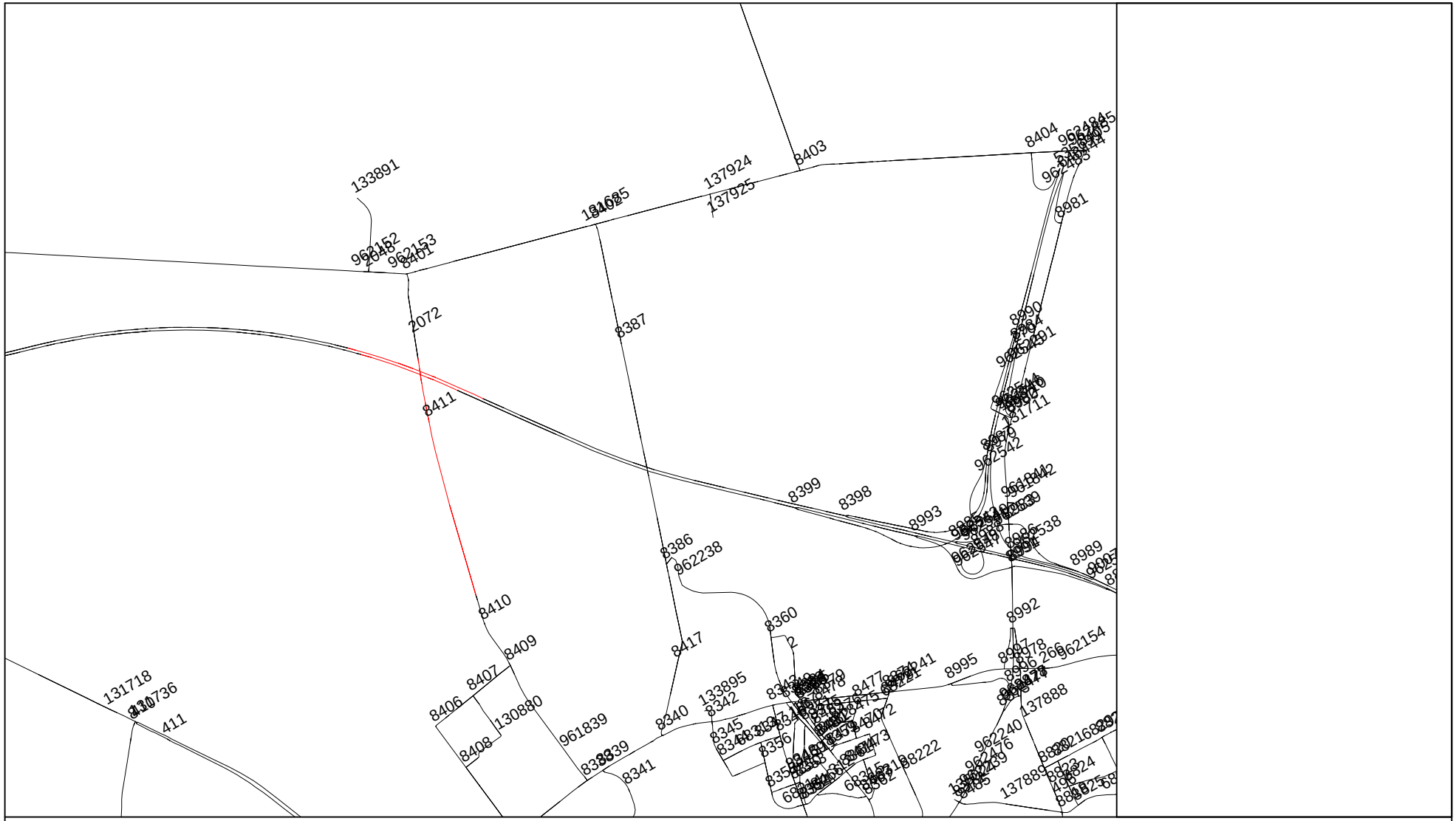
Omdat veel gevels van de toekomstige woningen niet aan de voorkeursgrenswaarde voldoen en geluidbeperkende maatregelen onvoldoende doeltreffend zijn dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard wordt geadviseerd om, naast het indienen van een verzoek hogere waarde, het aantal dove gevels te beperken door het situeren van de woningen ten opzichte van de bron en het toepassen van mogelijkheden in de architectuur.

5.4 Gevelgeluidweringsonderzoek (vervolg)

Voor alle woningen waarvoor het college van burgemeester en wethouders een hogere waarde vaststellen (zie §5.1) en de woningen die een dove gevel hebben (zie §4.1) dient met behulp van een gevelgeluidweringsonderzoek te worden onderzocht of deze woningen aan de wettelijke geluidgrenswaarde voor het binnenniveau kunnen voldoen. Daartoe is in bijlage 3 een cumulatieve berekening opgenomen. De wettelijke grondslag hiervoor is terug te vinden in het Bouwbesluit.

Bijlagen en figuren

Bijlage 1. Aangeleverde verkeersgegevens

adviseurs mobiliteit
Goudappel Coffeng

Milieumodel RVMK regio Arnhem

R:\Data\Applicatiedata\RVMK\Arnhem_2016_1\Arnhem_2016_1\2025_GE

Arnhem_2016_1\2025_GE
Gemeente Arnhem

Codering	Verklaring	Opmerking
IntensR	Intensiteit rechter weghelft	Intensiteit Recht + Links = Etmaalintensiteit
IntensL	Intensiteit linker weghelft	
OphFactor	Ophoogfactor	factor tbv sumuleren van de model intensiteiten (standaard =1)
RijlFactor	Factor i.v.m. invloed naburige rijlijn(en)	**let op:** bij wegen met gescheiden rijbanen wordt er binnen promilSpatial rekening gehouden met de effecten van de andere rijbaan . Wanneer je de intensiteiten wilt gebruiken voor de SRM-2 methode dan moet deze factor gelijk zijn aan 1. Dus de intensiteiten van dat wegvak halveren.
Spiegelen	Ja of nee	standaard =1
UurPctDR	Uur % rechter deel DAG	
UurPctDL	Uur % linker deel DAG	
UurPctAR	Uur % rechter deel AVOND	
UurPctAL	Uur % linker deel AVOND	
UurPctNR	Uur % rechter deel NACHT	
UurPctNL	Uur % linker deel NACHT	
PctVVEtmR	% vrachtverkeer per etmaal rechts	
PctVVEtmL	% vrachtverkeer per etmaal links	
PctMrDR	% motoren rechts DAG	
PctMrDL	% motoren links DAG	
PctMrAR	% motoren rechts AVOND	
PctMrAL	% motoren links AVOND	
PctMrNR	% motoren rechts NACHT	
PctMrNL	% motoren links NACHT	
PctPaDR	% personenauto’s rechts DAG	
PctPaDL	% personenauto’s links DAG	
PctPaAR	% personenauto’s rechts AVOND	
PctPaAL	% personenauto’s links AVOND	
PctPaNR	% personenauto’s rechts NACHT	
PctPaNL	% personenauto’s links NACHT	
PctMvDR	% middelzw. voertuigen rechts DAG	
PctMvDL	% middelzw. voertuigen links DAG	
PctMvAR	% middelzw. voertuigen rechts AVOND	
PctMvAL	% middelzw. voertuigen links AVOND	
PctMvNR	% middelzw. voertuigen rechts NACHT	
PctMvNL	% middelzw. voertuigen links NACHT	
PctZvDR	% zware voertuigen rechts DAG	
PctZvDL	% zware voertuigen links DAG	
PctZvAR	% zware voertuigen rechts AVOND	
PctZvAL	% zware voertuigen links AVOND	
PctZvNR	% zware voertuigen rechts NACHT	
PctZvNL	% zware voertuigen links NACHT	
SnelPaD	Snelheid personenauto DAG	
SnelVvD	Snelheid vrachtverkeer DAG	
Wegdek	type wegdek	

KnoopA	KnoopB	Naam	SnelPaD	SnelVvD	SnelBusD	IntensR	IntensL
2072	8411	Kemperbergerweg	60	60	60	1416	1416
2072	8411	Kemperbergerweg	60	60	60	1416	1416
2072	8411	Kemperbergerweg	60	60	60	1416	1416
2072	8411	Kemperbergerweg	60	60	60	1416	1416
2072	8411	Kemperbergerweg	60	60	60	1416	1416
8393	8399	A12 - Europaweg	115	90	90	123099	0
8395	8398	A12 - Europaweg	115	90	90	0	120508
8395	8398	A12 - Europaweg	115	90	90	0	120508
8395	8398	A12 - Europaweg	115	90	90	0	120508
8410	8411	Kemperbergerweg	80	80	80	1416	1416
8393	8399	A12 - Europaweg	115	90	90	123099	0
8395	8398	A12 - Europaweg	115	90	90	0	120508

PctPaDR	PctPaDL	PctPaAR	PctPaAL	PctPaNR	PctPaNL	PctMvDR	PctMvDL	PctMvAR
94,53	96,32	93,84	95,80	95,07	96,63	4,21	2,77	3,96
94,53	96,32	93,84	95,80	95,07	96,63	4,21	2,77	3,96
94,53	96,32	93,84	95,80	95,07	96,63	4,21	2,77	3,96
94,53	96,32	93,84	95,80	95,07	96,63	4,21	2,77	3,96
94,53	96,32	93,84	95,80	95,07	96,63	4,21	2,77	3,96
81,11	100,00	73,45	100,00	73,12	100,00	7,42	0,00	7,96
100,00	83,64	100,00	76,83	100,00	76,65	0,00	6,67	0,00
100,00	83,64	100,00	76,83	100,00	76,65	0,00	6,67	0,00
100,00	83,64	100,00	76,83	100,00	76,65	0,00	6,67	0,00
96,32	94,53	95,80	93,84	96,63	95,07	2,77	4,21	2,61
81,11	100,00	73,45	100,00	73,12	100,00	7,42	0,00	7,96
100,00	83,64	100,00	76,83	100,00	76,65	0,00	6,67	0,00

PctMvAL	PctMvNR	PctMvNL	PctZvDR	PctZvDL	PctZvAR	PctZvAL	PctZvNR	PctZvNL
2,61	2,69	1,76	1,26	0,91	2,20	1,58	2,25	1,61
2,61	2,69	1,76	1,26	0,91	2,20	1,58	2,25	1,61
2,61	2,69	1,76	1,26	0,91	2,20	1,58	2,25	1,61
2,61	2,69	1,76	1,26	0,91	2,20	1,58	2,25	1,61
2,61	2,69	1,76	1,26	0,91	2,20	1,58	2,25	1,61
0,00	5,05	0,00	11,48	0,00	18,59	0,00	21,84	0,00
7,26	0,00	4,62	0,00	9,68	0,00	15,91	0,00	18,73
7,26	0,00	4,62	0,00	9,68	0,00	15,91	0,00	18,73
7,26	0,00	4,62	0,00	9,68	0,00	15,91	0,00	18,73
3,96	1,76	2,69	0,91	1,26	1,58	2,20	1,61	2,25
0,00	5,05	0,00	11,48	0,00	18,59	0,00	21,84	0,00
7,26	0,00	4,62	0,00	9,68	0,00	15,91	0,00	18,73

UurPctDR	UurPctDL	UurPctAR	UurPctAL	UurPctNR	UurPctNL	PctMVEtm	PctZVEtm	PctBuEtm
6,90	6,90	3,12	3,12	0,60	0,60	3,38	1,21	1,74
6,90	6,90	3,12	3,12	0,60	0,60	3,38	1,21	1,74
6,90	6,90	3,12	3,12	0,60	0,60	3,38	1,21	1,74
6,90	6,90	3,12	3,12	0,60	0,60	3,38	1,21	1,74
6,90	6,90	3,12	3,12	0,60	0,60	3,38	1,21	1,74
6,35	0,00	3,78	25,00	1,08	0,00	7,29	13,45	0,00
0,00	6,37	25,00	3,74	0,00	1,07	6,59	11,39	0,00
0,00	6,37	25,00	3,74	0,00	1,07	6,59	11,39	0,00
0,00	6,37	25,00	3,74	0,00	1,07	6,59	11,39	0,00
6,90	6,90	3,12	3,12	0,60	0,60	3,38	1,21	1,74
6,35	0,00	3,78	25,00	1,08	0,00	7,29	13,45	0,00
0,00	6,37	25,00	3,74	0,00	1,07	6,59	11,39	0,00

PctVVEtm	BusPEtmR	TramPEtmR	BusPEtmL	TramPEtmL	PctBuDUurF	PctTrDUurR	PctBuDUurL	PctTrDUurL
6,34	25,08	0,00	25,08	0,00	6,70	6,70	6,70	6,70
6,34	25,08	0,00	25,08	0,00	6,70	6,70	6,70	6,70
6,34	25,08	0,00	25,08	0,00	6,70	6,70	6,70	6,70
6,34	25,08	0,00	25,08	0,00	6,70	6,70	6,70	6,70
6,34	25,08	0,00	25,08	0,00	6,70	6,70	6,70	6,70
20,74	0,00	0,00	0,00	0,00	6,70	6,70	6,70	6,70
17,98	0,00	0,00	1,70	0,00	6,70	6,70	6,70	6,70
17,98	0,00	0,00	1,70	0,00	6,70	6,70	6,70	6,70
17,98	0,00	0,00	1,70	0,00	6,70	6,70	6,70	6,70
6,34	25,08	0,00	25,08	0,00	6,70	6,70	6,70	6,70
20,74	0,00	0,00	0,00	0,00	6,70	6,70	6,70	6,70
17,98	0,00	0,00	1,70	0,00	6,70	6,70	6,70	6,70

PctBuAUurF	PctTrAUurR	PctBuAUurL	PctTrAUurL	PctBuNUurF	PctTrNUurR	PctBuNUurl	PctTrNUurL	Wegdek
2,90	2,90	2,90	2,90	1,00	1,00	1,00	1,00	referent
2,90	2,90	2,90	2,90	1,00	1,00	1,00	1,00	referent
2,90	2,90	2,90	2,90	1,00	1,00	1,00	1,00	referent
2,90	2,90	2,90	2,90	1,00	1,00	1,00	1,00	referent
2,90	2,90	2,90	2,90	1,00	1,00	1,00	1,00	referent
2,90	2,90	2,90	2,90	1,00	1,00	1,00	1,00	1L ZOAB
2,90	2,90	2,90	2,90	1,00	1,00	1,00	1,00	1L ZOAB
2,90	2,90	2,90	2,90	1,00	1,00	1,00	1,00	1L ZOAB
2,90	2,90	2,90	2,90	1,00	1,00	1,00	1,00	1L ZOAB
2,90	2,90	2,90	2,90	1,00	1,00	1,00	1,00	referent
2,90	2,90	2,90	2,90	1,00	1,00	1,00	1,00	1L ZOAB
2,90	2,90	2,90	2,90	1,00	1,00	1,00	1,00	1L ZOAB

Bijlage 2. Invoergegevens Geomilieu

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Rekenpunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
01		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
02		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
03		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
04		34,20	Relatief	--	--	7,50	--	--	--	Ja
05		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
06		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
07		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
08		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
09		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
10		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
11		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
12		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
13		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
14		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
15		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
16		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
17		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
18		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
19		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
20		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
21		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
22		34,20	Relatief	--	--	7,50	--	--	--	Ja
23		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
24		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
25		34,20	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
26		34,20	Relatief	--	--	7,50	--	--	--	Ja
27		37,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
28		37,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
29		37,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
30		37,00	Relatief	--	4,50	7,50	--	--	--	Ja
31		37,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
32		37,00	Relatief	--	4,50	7,50	--	--	--	Ja
33		37,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
34		37,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl.L 63	Refl.L 125	Refl.L 250	Refl.L 500	Refl.L 1k
56724		--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57018		--	--	Eigen waarde	0 dB	Ja	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
61794		--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57934		--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
61151		--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57105		--	--	Eigen waarde	0 dB	Ja	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57983		--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57074		--	--	Eigen waarde	0 dB	Ja	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Refl.L 2k	Refl.L 4k	Refl.L 8k	Refl.R 63	Refl.R 125	Refl.R 250	Refl.R 500	Refl.R 1k	Refl.R 2k	Refl.R 4k
56724	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57018	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
61794	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57934	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
61151	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57105	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57983	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57074	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Refl.R 8k
56724	0,80
57018	0,80
61794	0,80
57934	0,80
61151	0,80
57105	0,80
57983	0,80
57074	0,80

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M	Hdef.	Type	Cpl	Cpl_W	Hbron	Helling
01	Kemperbergerweg	0,00	37,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0
01	Kemperbergerweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0
3737682	12 / 124,577 / 124,588	--	0,00	Eigen waarde	Intensiteit	True	1,5	0,75	0
3721898	12 / 125,011 / 125,354	--	0,00	Eigen waarde	Intensiteit	True	1,5	0,75	0
3706200	12 / 124,644 / 126,119	--	0,00	Eigen waarde	Intensiteit	True	1,5	0,75	0
3723826	12 / 124,628 / 124,644	--	0,00	Eigen waarde	Intensiteit	True	1,5	0,75	0
3713555	12 / 124,627 / 124,642	--	43,50	Absoluut	Intensiteit	True	1,5	0,75	0
3737635	12 / 124,560 / 124,590	--	0,00	Eigen waarde	Intensiteit	True	1,5	0,75	0
3730354	12 / 124,600 / 124,627	--	0,00	Eigen waarde	Intensiteit	True	1,5	0,75	0
3727621	12 / 124,590 / 124,600	--	43,50	Absoluut	Intensiteit	True	1,5	0,75	0
3703375	12 / 124,901 / 125,011	--	0,00	Eigen waarde	Intensiteit	True	1,5	0,75	0
3702799	12 / 124,588 / 124,628	--	0,00	Eigen waarde	Intensiteit	True	1,5	0,75	0
3722541	12 / 124,642 / 124,901	--	0,00	Eigen waarde	Intensiteit	True	1,5	0,75	0
3738515	12 / 121,717 / 124,577	--	0,00	Eigen waarde	Intensiteit	True	1,5	0,75	0
3725204	12 / 122,241 / 124,560	--	0,00	Eigen waarde	Intensiteit	True	1,5	0,75	0

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Wegdek	V(MR(D))	V(MR(A))	V(MR(N))	V(MR(P4))	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	V(LV(P4))	V(MV(D))	V(MV(A))
01	W0	--	--	--	--	80	80	80	80	80	80
01	W0	60	--	--	--	60	60	60	80	60	60
3737682	W1	--	--	--	--	115	115	115	--	100	100
3721898	W1	--	--	--	--	115	115	115	--	100	100
3706200	W1	--	--	--	--	115	115	115	--	100	100
3723826	W1	--	--	--	--	115	115	115	--	100	100
3713555	W1	--	--	--	--	115	115	115	--	100	100
3737635	W1	--	--	--	--	115	115	115	--	100	100
3730354	W1	--	--	--	--	115	115	115	--	100	100
3727621	W1	--	--	--	--	115	115	115	--	100	100
3703375	W1	--	--	--	--	115	115	115	--	100	100
3702799	W1	--	--	--	--	115	115	115	--	100	100
3722541	W1	--	--	--	--	115	115	115	--	100	100
3738515	W1	--	--	--	--	115	115	115	--	100	100
3725204	W1	--	--	--	--	115	115	115	--	100	100

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	V(MV(N))	V(MV(P4))	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))	V(ZV(P4))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)
01	80	80	80	80	80	80	2860,00	6,90	3,12	0,60
01	60	80	60	60	60	80	2860,00	6,90	3,12	0,60
3737682	100	--	90	90	90	--	53183,64	6,39	3,43	1,19
3721898	100	--	90	90	90	--	52603,88	6,19	3,22	1,60
3706200	100	--	90	90	90	--	53183,64	6,39	3,43	1,19
3723826	100	--	90	90	90	--	53183,64	6,39	3,43	1,19
3713555	100	--	90	90	90	--	52603,88	6,19	3,22	1,60
3737635	100	--	90	90	90	--	52603,88	6,19	3,22	1,60
3730354	100	--	90	90	90	--	52603,88	6,19	3,22	1,60
3727621	100	--	90	90	90	--	52603,88	6,19	3,22	1,60
3703375	100	--	90	90	90	--	52603,88	6,19	3,22	1,60
3702799	100	--	90	90	90	--	53183,64	6,39	3,43	1,19
3722541	100	--	90	90	90	--	52603,88	6,19	3,22	1,60
3738515	100	--	90	90	90	--	53183,64	6,39	3,43	1,19
3725204	100	--	90	90	90	--	52603,88	6,19	3,22	1,60

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	%Int(P4)	%MR(D)	%MR(A)	%MR(N)	%MR(P4)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%LV(P4)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%MV(P4)
01	--	--	--	--	--	91,35	94,82	95,11	--	7,56	3,53	2,96	--
01	--	--	--	--	--	91,35	94,82	95,11	--	7,56	3,53	2,96	--
3737682	--	--	--	--	--	83,53	84,63	69,40	--	6,05	4,05	8,76	--
3721898	--	--	--	--	--	82,35	86,42	70,29	--	6,65	4,68	9,38	--
3706200	--	--	--	--	--	83,53	84,63	69,40	--	6,05	4,05	8,76	--
3723826	--	--	--	--	--	83,53	84,63	69,40	--	6,05	4,05	8,76	--
3713555	--	--	--	--	--	82,35	86,42	70,29	--	6,65	4,68	9,38	--
3737635	--	--	--	--	--	82,35	86,42	70,29	--	6,65	4,68	9,38	--
3730354	--	--	--	--	--	82,35	86,42	70,29	--	6,65	4,68	9,38	--
3727621	--	--	--	--	--	82,35	86,42	70,29	--	6,65	4,68	9,38	--
3703375	--	--	--	--	--	82,35	86,42	70,29	--	6,65	4,68	9,38	--
3702799	--	--	--	--	--	83,53	84,63	69,40	--	6,05	4,05	8,76	--
3722541	--	--	--	--	--	82,35	86,42	70,29	--	6,65	4,68	9,38	--
3738515	--	--	--	--	--	83,53	84,63	69,40	--	6,05	4,05	8,76	--
3725204	--	--	--	--	--	82,35	86,42	70,29	--	6,65	4,68	9,38	--

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZV(P4)	MR(D)	MR(A)	MR(N)	MR(P4)	LV(D)	LV(A)	LV(N)	LV(P4)
01	1,09	1,65	1,93	--	--	--	--	--	180,27	84,61	16,32	--
01	1,09	1,65	1,93	--	--	--	--	--	180,27	84,61	16,32	--
3737682	10,41	11,33	21,83	--	--	--	--	--	2840,99	1542,74	440,63	--
3721898	11,00	8,91	20,34	--	--	--	--	--	2683,45	1461,72	591,72	--
3706200	10,41	11,33	21,83	--	--	--	--	--	2840,99	1542,74	440,63	--
3723826	10,41	11,33	21,83	--	--	--	--	--	2840,99	1542,74	440,63	--
3713555	11,00	8,91	20,34	--	--	--	--	--	2683,45	1461,72	591,72	--
3737635	11,00	8,91	20,34	--	--	--	--	--	2683,45	1461,72	591,72	--
3730354	11,00	8,91	20,34	--	--	--	--	--	2683,45	1461,72	591,72	--
3727621	11,00	8,91	20,34	--	--	--	--	--	2683,45	1461,72	591,72	--
3703375	11,00	8,91	20,34	--	--	--	--	--	2683,45	1461,72	591,72	--
3702799	10,41	11,33	21,83	--	--	--	--	--	2840,99	1542,74	440,63	--
3722541	11,00	8,91	20,34	--	--	--	--	--	2683,45	1461,72	591,72	--
3738515	10,41	11,33	21,83	--	--	--	--	--	2840,99	1542,74	440,63	--
3725204	11,00	8,91	20,34	--	--	--	--	--	2683,45	1461,72	591,72	--

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MV(P4)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	ZV(P4)	LE (D) 63	LE (D) 125
01	14,92	3,15	0,51	--	2,15	1,47	0,33	--	75,97	86,30
01	14,92	3,15	0,51	--	2,15	1,47	0,33	--	78,38	87,01
3737682	205,91	73,75	55,62	--	354,16	206,50	138,62	--	94,23	105,59
3721898	216,81	79,11	78,96	--	358,31	150,67	171,20	--	94,23	105,53
3706200	205,91	73,75	55,62	--	354,16	206,50	138,62	--	94,23	105,59
3723826	205,91	73,75	55,62	--	354,16	206,50	138,62	--	94,23	105,59
3713555	216,81	79,11	78,96	--	358,31	150,67	171,20	--	94,23	105,53
3737635	216,81	79,11	78,96	--	358,31	150,67	171,20	--	94,23	105,53
3730354	216,81	79,11	78,96	--	358,31	150,67	171,20	--	94,23	105,53
3727621	216,81	79,11	78,96	--	358,31	150,67	171,20	--	94,23	105,53
3703375	216,81	79,11	78,96	--	358,31	150,67	171,20	--	94,23	105,53
3702799	205,91	73,75	55,62	--	354,16	206,50	138,62	--	94,23	105,59
3722541	216,81	79,11	78,96	--	358,31	150,67	171,20	--	94,23	105,53
3738515	205,91	73,75	55,62	--	354,16	206,50	138,62	--	94,23	105,59
3725204	216,81	79,11	78,96	--	358,31	150,67	171,20	--	94,23	105,53

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (D) 250	LE (D) 500	LE (D) 1k	LE (D) 2k	LE (D) 4k	LE (D) 8k	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250
01	91,49	98,19	105,15	101,40	94,54	83,52	72,21	81,97	87,18
01	93,18	98,34	104,71	101,22	94,44	84,51	74,43	82,58	88,46
3737682	110,48	117,72	120,52	114,68	108,77	100,04	91,64	102,73	107,69
3721898	110,43	117,64	120,32	114,50	108,60	99,86	90,66	102,21	107,09
3706200	110,48	117,72	120,52	114,68	108,77	100,04	91,64	102,73	107,69
3723826	110,48	117,72	120,52	114,68	108,77	100,04	91,64	102,73	107,69
3713555	110,43	117,64	120,32	114,50	108,60	99,86	90,66	102,21	107,09
3737635	110,43	117,64	120,32	114,50	108,60	99,86	90,66	102,21	107,09
3730354	110,43	117,64	120,32	114,50	108,60	99,86	90,66	102,21	107,09
3727621	110,43	117,64	120,32	114,50	108,60	99,86	90,66	102,21	107,09
3703375	110,43	117,64	120,32	114,50	108,60	99,86	90,66	102,21	107,09
3702799	110,48	117,72	120,52	114,68	108,77	100,04	91,64	102,73	107,69
3722541	110,43	117,64	120,32	114,50	108,60	99,86	90,66	102,21	107,09
3738515	110,48	117,72	120,52	114,68	108,77	100,04	91,64	102,73	107,69
3725204	110,43	117,64	120,32	114,50	108,60	99,86	90,66	102,21	107,09

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (A) 500	LE (A) 1k	LE (A) 2k	LE (A) 4k	LE (A) 8k	LE (N) 63	LE (N) 125	LE (N) 250	LE (N) 500
01	94,40	101,68	97,88	91,00	79,84	65,11	74,72	79,95	87,28
01	94,60	101,19	97,62	90,81	80,51	67,29	75,33	81,20	87,49
3737682	115,04	117,86	111,99	106,06	97,35	89,38	99,61	104,71	111,78
3721898	114,42	117,54	111,63	105,69	96,97	90,39	100,77	105,84	112,88
3706200	115,04	117,86	111,99	106,06	97,35	89,38	99,61	104,71	111,78
3723826	115,04	117,86	111,99	106,06	97,35	89,38	99,61	104,71	111,78
3713555	114,42	117,54	111,63	105,69	96,97	90,39	100,77	105,84	112,88
3737635	114,42	117,54	111,63	105,69	96,97	90,39	100,77	105,84	112,88
3730354	114,42	117,54	111,63	105,69	96,97	90,39	100,77	105,84	112,88
3727621	114,42	117,54	111,63	105,69	96,97	90,39	100,77	105,84	112,88
3703375	114,42	117,54	111,63	105,69	96,97	90,39	100,77	105,84	112,88
3702799	115,04	117,86	111,99	106,06	97,35	89,38	99,61	104,71	111,78
3722541	114,42	117,54	111,63	105,69	96,97	90,39	100,77	105,84	112,88
3738515	115,04	117,86	111,99	106,06	97,35	89,38	99,61	104,71	111,78
3725204	114,42	117,54	111,63	105,69	96,97	90,39	100,77	105,84	112,88

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (N) 1k	LE (N) 2k	LE (N) 4k	LE (N) 8k	LE (P4) 63	LE (P4) 125	LE (P4) 250	LE (P4) 500	LE (P4) 1k
01	94,53	90,72	83,84	72,67	--	--	--	--	--
01	94,05	90,46	83,65	73,32	--	--	--	--	--
3737682	113,07	107,53	101,72	92,97	--	--	--	--	--
3721898	114,29	108,74	102,93	94,17	--	--	--	--	--
3706200	113,07	107,53	101,72	92,97	--	--	--	--	--
3723826	113,07	107,53	101,72	92,97	--	--	--	--	--
3713555	114,29	108,74	102,93	94,17	--	--	--	--	--
3737635	114,29	108,74	102,93	94,17	--	--	--	--	--
3730354	114,29	108,74	102,93	94,17	--	--	--	--	--
3727621	114,29	108,74	102,93	94,17	--	--	--	--	--
3703375	114,29	108,74	102,93	94,17	--	--	--	--	--
3702799	113,07	107,53	101,72	92,97	--	--	--	--	--
3722541	114,29	108,74	102,93	94,17	--	--	--	--	--
3738515	113,07	107,53	101,72	92,97	--	--	--	--	--
3725204	114,29	108,74	102,93	94,17	--	--	--	--	--

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (P4) 2k	LE (P4) 4k	LE (P4) 8k
01	--	--	--
01	--	--	--
3737682	--	--	--
3721898	--	--	--
3706200	--	--	--
3723826	--	--	--
3713555	--	--	--
3737635	--	--	--
3730354	--	--	--
3727621	--	--	--
3703375	--	--	--
3702799	--	--	--
3722541	--	--	--
3738515	--	--	--
3725204	--	--	--

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Grp.	ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X-1	Y-1	Vormpunten
0		12:04, 23 mei 2016	wegdek	Kemperbergerweg	Polygoon	188260,37	448738,72	16
0		13:24, 18 mei 2016	01		Polygoon	188850,90	448483,94	35
0		12:01, 23 mei 2016	02		Polygoon	188446,29	448560,87	4

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Grp.ID	Omtrek	Gebied	Min.lengte	Max.lengte	Bf
0	1843,17	6713,16	9,30	333,80	0,00
0	2937,56	45187,68	20,11	142,89	0,50
0	227,08	854,52	7,70	106,46	0,00

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500
01		8,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
02		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
03		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
04		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
05		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
06		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
07		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
08		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
09		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
10		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
11		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
12		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
13		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
14		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
15		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
16		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
17		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
18		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
19		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
20		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
21		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
22		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
23		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
24		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
25		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
26		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
27		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
28		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
29		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
30		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
31		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
32		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
33		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
34		8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
35		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
36		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
37		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
38		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
39		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
40		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
41		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
42		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
43		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
44		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
45		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
46		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
47		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
48		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
49		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
50		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
51		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
52		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
53		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
54		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
55		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
56		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
57		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
58		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
59		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
60		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
61		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
62		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
63		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
64		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
01	0,80	0,80	0,80	0,80
02	0,80	0,80	0,80	0,80
03	0,80	0,80	0,80	0,80
04	0,80	0,80	0,80	0,80
05	0,80	0,80	0,80	0,80
06	0,80	0,80	0,80	0,80
07	0,80	0,80	0,80	0,80
08	0,80	0,80	0,80	0,80
09	0,80	0,80	0,80	0,80
10	0,80	0,80	0,80	0,80
11	0,80	0,80	0,80	0,80
12	0,80	0,80	0,80	0,80
13	0,80	0,80	0,80	0,80
14	0,80	0,80	0,80	0,80
15	0,80	0,80	0,80	0,80
16	0,80	0,80	0,80	0,80
17	0,80	0,80	0,80	0,80
18	0,80	0,80	0,80	0,80
19	0,80	0,80	0,80	0,80
20	0,80	0,80	0,80	0,80
21	0,80	0,80	0,80	0,80
22	0,80	0,80	0,80	0,80
23	0,80	0,80	0,80	0,80
24	0,80	0,80	0,80	0,80
25	0,80	0,80	0,80	0,80
26	0,80	0,80	0,80	0,80
27	0,80	0,80	0,80	0,80
28	0,80	0,80	0,80	0,80
29	0,80	0,80	0,80	0,80
30	0,80	0,80	0,80	0,80
31	0,80	0,80	0,80	0,80
32	0,80	0,80	0,80	0,80
33	0,80	0,80	0,80	0,80
34	0,80	0,80	0,80	0,80
35	0,80	0,80	0,80	0,80
36	0,80	0,80	0,80	0,80
37	0,80	0,80	0,80	0,80
38	0,80	0,80	0,80	0,80
39	0,80	0,80	0,80	0,80
40	0,80	0,80	0,80	0,80
41	0,80	0,80	0,80	0,80
42	0,80	0,80	0,80	0,80
43	0,80	0,80	0,80	0,80
44	0,80	0,80	0,80	0,80
45	0,80	0,80	0,80	0,80
46	0,80	0,80	0,80	0,80
47	0,80	0,80	0,80	0,80
48	0,80	0,80	0,80	0,80
49	0,80	0,80	0,80	0,80
50	0,80	0,80	0,80	0,80
51	0,80	0,80	0,80	0,80
52	0,80	0,80	0,80	0,80
53	0,80	0,80	0,80	0,80
54	0,80	0,80	0,80	0,80
55	0,80	0,80	0,80	0,80
56	0,80	0,80	0,80	0,80
57	0,80	0,80	0,80	0,80
58	0,80	0,80	0,80	0,80
59	0,80	0,80	0,80	0,80
60	0,80	0,80	0,80	0,80
61	0,80	0,80	0,80	0,80
62	0,80	0,80	0,80	0,80
63	0,80	0,80	0,80	0,80
64	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500
65		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
66		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
67		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
68		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
69		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
70		3,50	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
71		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
72		9,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
73	nieuwe woningen	8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
74	nieuwe woningen	11,00	34,20	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
75	nieuwe woningen	11,00	34,20	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
76	nieuwe woningen	11,00	34,20	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
		5,00	40,00	Eigen waarde	0 dB	True	0,80	0,80	0,80	0,80
1		5,00	40,00	Eigen waarde	0 dB	True	0,80	0,80	0,80	0,80
73	nieuwe woningen	8,00	37,00	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
65	0,80	0,80	0,80	0,80
66	0,80	0,80	0,80	0,80
67	0,80	0,80	0,80	0,80
68	0,80	0,80	0,80	0,80
69	0,80	0,80	0,80	0,80
70	0,80	0,80	0,80	0,80
71	0,80	0,80	0,80	0,80
72	0,80	0,80	0,80	0,80
73	0,80	0,80	0,80	0,80
74	0,80	0,80	0,80	0,80
75	0,80	0,80	0,80	0,80
76	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
1	0,80	0,80	0,80	0,80
73	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H
		37,00
01		--
02		37,00
	hoogtelijn kuil	37,00
1	hoogtelijn kuil	34,20
		35,60
		37,00
		35,60
	hoogtelijn kuil	37,00

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: situatie zonder maatregelen

Model eigenschap	
Omschrijving	situatie zonder maatregelen
Verantwoordelijke	D11801
Rekenmethode	RMW-2012
Aangemaakt door	d09828 op 22-2-2010
Laatst ingezien door	D11801 op 8-6-2016
Model aangemaakt met	GN-V5.24
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	5
Detailniveau toetspunt resultaten	Groepsresultaten
Detailniveau resultaten grids	Totaalresultaten
Standaard bodemfactor	1,00
Zichthoek [grd]	2
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Meteorologische correctie	Conform standaard
C0 waarde	3,50
Maximum aantal reflecties	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Aandachtsgebied	--
Max. refl.afstand van bron	--
Max. refl.afstand van rekenpunt	--
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00

Commentaar

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl.L 63	Refl.L 125	Refl.L 250	Refl.L 500	Refl.L 1k
56724		--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57018		--	--	Eigen waarde	0 dB	Ja	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
61794		--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57934		--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
61151		--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57105		--	--	Eigen waarde	0 dB	Ja	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57983		--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57074		--	--	Eigen waarde	0 dB	Ja	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Refl.L 2k	Refl.L 4k	Refl.L 8k	Refl.R 63	Refl.R 125	Refl.R 250	Refl.R 500	Refl.R 1k	Refl.R 2k	Refl.R 4k
56724	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57018	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
61794	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57934	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
61151	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57105	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57983	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
57074	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: situatie zonder maatregelen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Refl.R 8k
56724	0,80
57018	0,80
61794	0,80
57934	0,80
61151	0,80
57105	0,80
57983	0,80
57074	0,80

Bijlage 3. Resultaten gezoneerde wegen

Rapport: Resultatentabel
Model: situatie zonder maatregelen
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Rijksweg
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A		1,50	47,8	45,0	41,6	49,8
01_B		4,50	52,6	49,8	46,7	54,7
01_C		7,50	54,5	51,7	48,6	56,6
02_A		1,50	51,5	48,6	45,4	53,5
02_B		4,50	57,2	54,4	51,2	59,3
02_C		7,50	59,7	56,9	53,8	61,8
03_A		1,50	50,9	48,0	45,0	53,0
03_B		4,50	58,6	55,8	52,4	60,6
03_C		7,50	60,8	58,0	54,8	62,9
04_C		7,50	60,8	57,9	54,8	62,8
05_A		1,50	51,1	48,2	45,3	53,2
05_B		4,50	58,4	55,6	52,2	60,4
05_C		7,50	60,7	57,9	54,7	62,8
06_A		1,50	46,5	43,6	40,6	48,6
06_B		4,50	55,1	52,3	48,9	57,1
06_C		7,50	56,4	53,5	50,3	58,4
07_A		1,50	47,0	44,1	41,0	49,1
07_B		4,50	55,0	52,3	48,9	57,0
07_C		7,50	56,2	53,4	50,2	58,3
08_A		1,50	46,9	44,1	40,9	49,0
08_B		4,50	55,0	52,1	48,8	56,9
08_C		7,50	56,0	53,2	50,0	58,1
09_A		1,50	47,9	45,1	41,8	49,9
09_B		4,50	54,8	52,0	48,6	56,8
09_C		7,50	55,9	53,0	49,8	57,9
10_A		1,50	47,9	45,1	41,8	49,9
10_B		4,50	54,6	51,8	48,5	56,6
10_C		7,50	55,7	52,8	49,6	57,7
11_A		1,50	47,8	44,9	41,6	49,8
11_B		4,50	54,5	51,7	48,3	56,5
11_C		7,50	55,5	52,7	49,5	57,6
12_A		1,50	43,5	40,6	37,5	45,6
12_B		4,50	47,6	44,8	41,6	49,7
12_C		7,50	49,7	46,8	43,7	51,8
13_A		1,50	43,5	40,7	37,6	45,6
13_B		4,50	48,0	45,1	42,0	50,1
13_C		7,50	50,0	47,1	44,1	52,1
14_A		1,50	43,1	40,3	37,2	45,2
14_B		4,50	48,3	45,5	42,3	50,4
14_C		7,50	50,4	47,6	44,6	52,6
15_A		1,50	43,7	40,8	37,9	45,8
15_B		4,50	50,1	47,3	44,1	52,2
15_C		7,50	52,0	49,1	46,1	54,1
16_A		1,50	49,1	46,3	43,2	51,2
16_B		4,50	55,8	52,9	49,8	57,9
16_C		7,50	58,3	55,5	52,4	60,4
17_A		1,50	52,8	50,0	46,6	54,8
17_B		4,50	58,7	55,9	52,7	60,8
17_C		7,50	60,3	57,5	54,3	62,4
18_A		1,50	52,5	49,7	46,3	54,5
18_B		4,50	58,4	55,5	52,4	60,4
18_C		7,50	60,0	57,2	54,1	62,1
19_A		1,50	52,0	49,2	45,8	54,0
19_B		4,50	57,9	55,0	51,9	59,9
19_C		7,50	59,8	57,0	53,8	61,9
20_A		1,50	51,1	48,3	44,9	53,1
20_B		4,50	57,0	54,2	51,0	59,1
20_C		7,50	59,0	56,2	53,0	61,1
21_A		1,50	49,0	46,2	43,0	51,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: situatie zonder maatregelen
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Rijksweg
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
21_B		4,50	54,9	52,1	49,0	57,0
21_C		7,50	57,9	55,0	52,0	60,0
22_C		7,50	52,6	49,7	46,8	54,8
23_A		1,50	47,7	44,9	41,6	49,7
23_B		4,50	52,6	49,7	46,7	54,7
23_C		7,50	55,8	52,9	49,9	57,9
24_A		1,50	47,3	44,4	41,2	49,3
24_B		4,50	52,2	49,4	46,3	54,3
24_C		7,50	55,0	52,1	49,2	57,2
25_A		1,50	45,8	43,0	39,8	47,9
25_B		4,50	50,7	47,8	44,8	52,8
25_C		7,50	53,4	50,6	47,6	55,6
26_C		7,50	47,8	45,0	42,1	50,0
27_A		1,50	55,6	52,8	49,4	57,6
27_B		4,50	59,4	56,6	53,4	61,5
27_C		7,50	61,4	58,6	55,5	63,5
28_A		1,50	55,3	52,5	49,1	57,3
28_B		4,50	58,4	55,6	52,4	60,5
28_C		7,50	60,5	57,7	54,6	62,7
29_A		1,50	48,0	45,1	42,0	50,0
29_B		4,50	50,8	48,0	44,9	52,9
29_C		7,50	54,8	51,9	49,0	57,0
30_B		4,50	56,9	54,0	50,9	58,9
30_C		7,50	58,4	55,6	52,5	60,5
31_A		1,50	57,6	54,8	51,4	59,6
31_B		4,50	59,7	56,9	53,7	61,8
31_C		7,50	61,6	58,8	55,7	63,7
32_B		4,50	54,5	51,7	48,6	56,6
32_C		7,50	58,9	56,0	53,0	61,0
33_A		1,50	55,3	52,5	49,2	57,3
33_B		4,50	57,0	54,2	51,0	59,1
33_C		7,50	58,5	55,7	52,6	60,6
34_A		1,50	48,0	45,2	42,0	50,1
34_B		4,50	50,9	48,1	45,1	53,1
34_C		7,50	54,9	52,1	49,0	57,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: situatie zonder maatregelen
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Kemperbergerweg
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A		1,50	28,4	24,7	17,6	28,4
01_B		4,50	31,5	27,9	20,7	31,5
01_C		7,50	33,8	30,2	23,1	33,9
02_A		1,50	28,1	24,4	17,3	28,1
02_B		4,50	31,8	28,2	21,0	31,8
02_C		7,50	34,3	30,7	23,5	34,3
03_A		1,50	26,3	22,6	15,5	26,3
03_B		4,50	29,9	26,3	19,1	29,9
03_C		7,50	31,1	27,5	20,3	31,1
04_C		7,50	31,6	27,9	20,8	31,6
05_A		1,50	22,3	18,7	11,5	22,3
05_B		4,50	26,8	23,2	16,1	26,9
05_C		7,50	28,4	24,8	17,6	28,4
06_A		1,50	--	--	--	--
06_B		4,50	--	--	--	--
06_C		7,50	--	--	--	--
07_A		1,50	--	--	--	--
07_B		4,50	--	--	--	--
07_C		7,50	--	--	--	--
08_A		1,50	--	--	--	--
08_B		4,50	--	--	--	--
08_C		7,50	--	--	--	--
09_A		1,50	--	--	--	--
09_B		4,50	--	--	--	--
09_C		7,50	--	--	--	--
10_A		1,50	--	--	--	--
10_B		4,50	--	--	--	--
10_C		7,50	--	--	--	--
11_A		1,50	--	--	--	--
11_B		4,50	--	--	--	--
11_C		7,50	--	--	--	--
12_A		1,50	26,6	22,9	15,8	26,6
12_B		4,50	32,9	29,3	22,1	32,9
12_C		7,50	34,3	30,7	23,5	34,3
13_A		1,50	28,2	24,6	17,4	28,2
13_B		4,50	33,6	30,0	22,9	33,6
13_C		7,50	35,3	31,7	24,6	35,4
14_A		1,50	25,6	21,9	14,7	25,6
14_B		4,50	33,0	29,4	22,3	33,1
14_C		7,50	35,1	31,5	24,4	35,2
15_A		1,50	24,6	20,9	13,7	24,6
15_B		4,50	33,5	29,9	22,8	33,6
15_C		7,50	35,5	31,9	24,7	35,5
16_A		1,50	26,5	22,8	15,6	26,5
16_B		4,50	35,6	32,0	24,8	35,6
16_C		7,50	37,7	34,1	27,0	37,8
17_A		1,50	25,0	21,3	14,2	25,0
17_B		4,50	31,3	27,7	20,6	31,4
17_C		7,50	33,9	30,3	23,1	33,9
18_A		1,50	27,5	23,9	16,8	27,6
18_B		4,50	31,5	27,9	20,7	31,5
18_C		7,50	33,4	29,8	22,6	33,4
19_A		1,50	27,1	23,5	16,3	27,1
19_B		4,50	29,9	26,3	19,2	30,0
19_C		7,50	31,8	28,2	21,1	31,9
20_A		1,50	29,3	25,6	18,5	29,3
20_B		4,50	31,6	28,0	20,9	31,6
20_C		7,50	32,7	29,1	21,9	32,7
21_A		1,50	28,8	25,2	18,1	28,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: situatie zonder maatregelen
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Kemperbergerweg
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
21_B		4,50	31,0	27,4	20,3	31,1
21_C		7,50	32,3	28,6	21,5	32,3
22_C		7,50	21,6	17,9	10,8	21,6
23_A		1,50	27,7	24,1	17,0	27,8
23_B		4,50	30,7	27,1	20,0	30,8
23_C		7,50	32,1	28,5	21,3	32,1
24_A		1,50	30,4	26,8	19,6	30,4
24_B		4,50	32,4	28,8	21,6	32,5
24_C		7,50	34,1	30,5	23,3	34,1
25_A		1,50	27,0	23,4	16,2	27,0
25_B		4,50	30,0	26,4	19,3	30,1
25_C		7,50	32,4	28,8	21,6	32,4
26_C		7,50	24,4	20,7	13,6	24,4
27_A		1,50	38,5	34,9	27,8	38,6
27_B		4,50	40,8	37,3	30,1	40,9
27_C		7,50	42,3	38,7	31,6	42,4
28_A		1,50	42,9	39,3	32,2	43,0
28_B		4,50	44,6	41,0	33,9	44,7
28_C		7,50	46,0	42,4	35,2	46,0
29_A		1,50	39,0	35,4	28,3	39,0
29_B		4,50	40,5	36,9	29,7	40,5
29_C		7,50	41,8	38,1	31,0	41,8
30_B		4,50	36,1	32,5	25,3	36,1
30_C		7,50	37,7	34,1	26,9	37,7
31_A		1,50	37,7	34,1	27,0	37,8
31_B		4,50	38,8	35,2	28,1	38,9
31_C		7,50	40,3	36,7	29,6	40,3
32_B		4,50	36,0	32,3	25,2	36,0
32_C		7,50	39,6	36,0	28,9	39,6
33_A		1,50	24,1	20,5	13,4	24,2
33_B		4,50	25,0	21,4	14,2	25,0
33_C		7,50	26,0	22,3	15,2	26,0
34_A		1,50	37,2	33,6	26,4	37,2
34_B		4,50	38,4	34,8	27,7	38,5
34_C		7,50	40,1	36,5	29,3	40,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: situatie zonder maatregelen
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A		1,50	47,8	45,0	41,6	49,8
01_B		4,50	52,7	49,8	46,7	54,8
01_C		7,50	54,6	51,7	48,6	56,7
02_A		1,50	51,5	48,7	45,4	53,5
02_B		4,50	57,2	54,4	51,2	59,3
02_C		7,50	59,7	56,9	53,8	61,8
03_A		1,50	50,9	48,0	45,0	53,0
03_B		4,50	58,6	55,8	52,4	60,6
03_C		7,50	60,8	58,0	54,8	62,9
04_C		7,50	60,8	57,9	54,8	62,8
05_A		1,50	51,1	48,2	45,3	53,2
05_B		4,50	58,4	55,6	52,2	60,4
05_C		7,50	60,7	57,9	54,7	62,8
06_A		1,50	46,5	43,6	40,6	48,6
06_B		4,50	55,1	52,3	48,9	57,1
06_C		7,50	56,4	53,5	50,3	58,4
07_A		1,50	47,0	44,1	41,0	49,1
07_B		4,50	55,0	52,3	48,9	57,0
07_C		7,50	56,2	53,4	50,2	58,3
08_A		1,50	46,9	44,1	40,9	49,0
08_B		4,50	55,0	52,1	48,8	56,9
08_C		7,50	56,0	53,2	50,0	58,1
09_A		1,50	47,9	45,1	41,8	49,9
09_B		4,50	54,8	52,0	48,6	56,8
09_C		7,50	55,9	53,0	49,8	57,9
10_A		1,50	47,9	45,1	41,8	49,9
10_B		4,50	54,6	51,8	48,5	56,6
10_C		7,50	55,7	52,8	49,6	57,7
11_A		1,50	47,8	44,9	41,6	49,8
11_B		4,50	54,5	51,7	48,3	56,5
11_C		7,50	55,5	52,7	49,5	57,6
12_A		1,50	43,6	40,7	37,6	45,6
12_B		4,50	47,8	44,9	41,6	49,8
12_C		7,50	49,8	46,9	43,8	51,9
13_A		1,50	43,6	40,8	37,6	45,7
13_B		4,50	48,1	45,3	42,1	50,2
13_C		7,50	50,1	47,2	44,2	52,2
14_A		1,50	43,2	40,3	37,2	45,3
14_B		4,50	48,5	45,6	42,4	50,5
14_C		7,50	50,6	47,7	44,6	52,7
15_A		1,50	43,7	40,8	37,9	45,9
15_B		4,50	50,2	47,3	44,1	52,2
15_C		7,50	52,1	49,2	46,2	54,2
16_A		1,50	49,1	46,3	43,2	51,3
16_B		4,50	55,8	53,0	49,8	57,9
16_C		7,50	58,3	55,5	52,4	60,4
17_A		1,50	52,8	50,0	46,6	54,8
17_B		4,50	58,7	55,9	52,7	60,8
17_C		7,50	60,3	57,5	54,3	62,4
18_A		1,50	52,6	49,8	46,3	54,5
18_B		4,50	58,4	55,5	52,4	60,4
18_C		7,50	60,0	57,2	54,1	62,1
19_A		1,50	52,0	49,2	45,8	54,0
19_B		4,50	57,9	55,0	51,9	59,9
19_C		7,50	59,8	57,0	53,8	61,9
20_A		1,50	51,1	48,3	44,9	53,1
20_B		4,50	57,0	54,2	51,0	59,1
20_C		7,50	59,0	56,2	53,0	61,1
21_A		1,50	49,1	46,2	43,0	51,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: situatie zonder maatregelen
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
21_B		4,50	55,0	52,1	49,0	57,1
21_C		7,50	57,9	55,0	52,0	60,0
22_C		7,50	52,6	49,7	46,8	54,8
23_A		1,50	47,7	44,9	41,7	49,8
23_B		4,50	52,6	49,7	46,7	54,7
23_C		7,50	55,8	52,9	49,9	57,9
24_A		1,50	47,4	44,5	41,3	49,4
24_B		4,50	52,3	49,4	46,3	54,4
24_C		7,50	55,0	52,2	49,2	57,2
25_A		1,50	45,9	43,0	39,8	47,9
25_B		4,50	50,7	47,9	44,8	52,8
25_C		7,50	53,5	50,6	47,6	55,6
26_C		7,50	47,9	45,0	42,1	50,1
27_A		1,50	55,7	52,9	49,4	57,6
27_B		4,50	59,5	56,6	53,4	61,5
27_C		7,50	61,5	58,6	55,5	63,5
28_A		1,50	55,5	52,7	49,2	57,4
28_B		4,50	58,6	55,7	52,5	60,6
28_C		7,50	60,7	57,8	54,7	62,8
29_A		1,50	48,5	45,6	42,1	50,4
29_B		4,50	51,2	48,3	45,0	53,2
29_C		7,50	55,0	52,1	49,0	57,1
30_B		4,50	56,9	54,1	50,9	59,0
30_C		7,50	58,5	55,6	52,5	60,5
31_A		1,50	57,7	54,9	51,4	59,6
31_B		4,50	59,8	56,9	53,7	61,8
31_C		7,50	61,7	58,8	55,7	63,8
32_B		4,50	54,6	51,7	48,6	56,7
32_C		7,50	58,9	56,1	53,0	61,0
33_A		1,50	55,3	52,5	49,2	57,4
33_B		4,50	57,0	54,2	51,0	59,1
33_C		7,50	58,5	55,7	52,6	60,6
34_A		1,50	48,4	45,5	42,1	50,3
34_B		4,50	51,2	48,3	45,2	53,2
34_C		7,50	55,1	52,2	49,1	57,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Bijlage 4. Resultaten afschermende maatregelen

Rapport: Resultatentabel
Model: Situatie met aanvullende geluidwal (3m)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Rijksweg
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A		1,50	47,2	44,4	41,1	49,2
01_B		4,50	52,5	49,7	46,6	54,6
01_C		7,50	54,5	51,6	48,6	56,6
02_A		1,50	50,1	47,2	44,2	52,2
02_B		4,50	56,2	53,3	50,2	58,3
02_C		7,50	59,8	56,9	53,8	61,8
03_A		1,50	48,5	45,6	42,8	50,7
03_B		4,50	55,0	52,2	49,1	57,1
03_C		7,50	60,9	58,1	54,9	63,0
04_A		1,50	48,4	45,5	42,8	50,7
04_B		4,50	55,0	52,1	49,0	57,1
04_C		7,50	60,8	58,0	54,8	62,9
05_A		1,50	48,3	45,4	42,6	50,5
05_B		4,50	54,9	52,1	49,0	57,0
05_C		7,50	60,8	58,0	54,8	62,9
06_A		1,50	41,6	38,7	36,0	43,9
06_B		4,50	49,9	47,0	43,9	51,9
06_C		7,50	56,5	53,6	50,4	58,5
07_A		1,50	42,5	39,6	36,9	44,8
07_B		4,50	50,7	47,9	44,6	52,7
07_C		7,50	56,3	53,5	50,3	58,3
08_A		1,50	43,0	40,1	37,3	45,2
08_B		4,50	52,2	49,4	46,1	54,2
08_C		7,50	56,1	53,3	50,1	58,2
09_A		1,50	43,4	40,5	37,6	45,5
09_B		4,50	53,1	50,3	47,0	55,1
09_C		7,50	55,9	53,1	49,9	58,0
10_A		1,50	43,5	40,7	37,8	45,7
10_B		4,50	53,4	50,6	47,2	55,4
10_C		7,50	55,7	52,9	49,7	57,8
11_A		1,50	43,8	41,0	38,0	46,0
11_B		4,50	53,5	50,7	47,3	55,5
11_C		7,50	55,6	52,8	49,5	57,6
12_A		1,50	43,5	40,6	37,5	45,6
12_B		4,50	47,6	44,8	41,6	49,7
12_C		7,50	49,7	46,8	43,7	51,8
13_A		1,50	43,5	40,7	37,6	45,6
13_B		4,50	48,0	45,1	42,0	50,1
13_C		7,50	50,0	47,1	44,1	52,1
14_A		1,50	43,1	40,3	37,2	45,2
14_B		4,50	48,3	45,5	42,3	50,4
14_C		7,50	50,4	47,6	44,6	52,6
15_A		1,50	43,7	40,8	37,9	45,8
15_B		4,50	50,1	47,3	44,1	52,2
15_C		7,50	52,0	49,1	46,1	54,1
16_A		1,50	49,1	46,3	43,3	51,3
16_B		4,50	55,7	52,9	49,7	57,8
16_C		7,50	58,2	55,4	52,3	60,4
17_A		1,50	50,2	47,4	44,4	52,4
17_B		4,50	58,5	55,6	52,4	60,5
17_C		7,50	60,3	57,5	54,3	62,4
18_A		1,50	50,1	47,2	44,2	52,2
18_B		4,50	58,2	55,4	52,2	60,3
18_C		7,50	60,1	57,3	54,1	62,2
19_A		1,50	50,2	47,3	44,3	52,3
19_B		4,50	57,7	54,9	51,7	59,8
19_C		7,50	59,8	57,0	53,8	61,9
20_A		1,50	49,8	46,9	43,9	51,9
20_B		4,50	56,9	54,1	50,9	59,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Situatie met aanvullende geluidwal (3m)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Rijksweg
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
20_C		7,50	59,0	56,2	53,1	61,1
21_A		1,50	49,1	46,3	43,2	51,2
21_B		4,50	54,9	52,1	49,0	57,0
21_C		7,50	57,9	55,0	52,0	60,0
22_A		1,50	44,3	41,5	38,5	46,5
22_B		4,50	48,9	46,0	43,0	51,0
22_C		7,50	52,6	49,7	46,8	54,8
23_A		1,50	46,5	43,7	40,6	48,6
23_B		4,50	52,6	49,8	46,8	54,8
23_C		7,50	55,8	52,9	50,0	58,0
24_A		1,50	47,5	44,6	41,4	49,5
24_B		4,50	52,1	49,3	46,3	54,3
24_C		7,50	55,0	52,1	49,1	57,1
25_A		1,50	46,0	43,2	40,0	48,1
25_B		4,50	50,7	47,8	44,8	52,8
25_C		7,50	53,4	50,6	47,6	55,6
26_A		1,50	41,2	38,4	35,4	43,4
26_B		4,50	44,1	41,2	38,3	46,3
26_C		7,50	47,9	45,0	42,1	50,1
27_A		1,50	55,7	52,9	49,5	57,7
27_B		4,50	59,5	56,7	53,5	61,5
27_C		7,50	61,5	58,6	55,5	63,5
28_A		1,50	55,3	52,5	49,1	57,2
28_B		4,50	58,3	55,4	52,3	60,4
28_C		7,50	60,4	57,5	54,5	62,5
29_A		1,50	47,9	45,1	41,9	50,0
29_B		4,50	50,8	47,9	44,9	52,9
29_C		7,50	54,8	51,9	49,0	57,0
30_B		4,50	56,9	54,0	50,9	58,9
30_C		7,50	58,4	55,6	52,5	60,5
31_A		1,50	57,6	54,9	51,5	59,6
31_B		4,50	59,8	56,9	53,8	61,8
31_C		7,50	61,7	58,8	55,7	63,8
32_B		4,50	54,6	51,8	48,7	56,7
32_C		7,50	58,9	56,1	53,0	61,0
33_A		1,50	55,4	52,6	49,2	57,4
33_B		4,50	57,0	54,2	51,0	59,1
33_C		7,50	58,6	55,7	52,6	60,7
34_A		1,50	48,0	45,2	42,0	50,1
34_B		4,50	50,9	48,1	45,1	53,1
34_C		7,50	54,9	52,1	49,0	57,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: situatie met aanvullend geluidscherm (scherpe top 3m)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Rijksweg
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A		1,50	46,7	43,9	40,7	48,8
01_B		4,50	52,4	49,5	46,4	54,4
01_C		7,50	54,4	51,6	48,5	56,6
02_A		1,50	48,9	46,0	43,0	51,0
02_B		4,50	55,4	52,5	49,4	57,5
02_C		7,50	59,7	56,9	53,7	61,8
03_A		1,50	46,6	43,7	41,0	48,9
03_B		4,50	54,0	51,2	48,1	56,1
03_C		7,50	60,8	58,0	54,8	62,9
04_A		1,50	46,6	43,7	40,9	48,8
04_B		4,50	54,1	51,2	48,1	56,1
04_C		7,50	60,8	57,9	54,7	62,8
05_A		1,50	46,4	43,5	40,8	48,7
05_B		4,50	54,1	51,3	48,1	56,2
05_C		7,50	60,8	57,9	54,7	62,8
06_A		1,50	39,6	36,7	34,0	41,9
06_B		4,50	50,2	47,4	44,2	52,3
06_C		7,50	56,4	53,5	50,3	58,4
07_A		1,50	40,5	37,6	34,9	42,8
07_B		4,50	50,7	47,9	44,6	52,7
07_C		7,50	56,1	53,3	50,0	58,1
08_A		1,50	41,0	38,1	35,3	43,2
08_B		4,50	51,5	48,7	45,4	53,5
08_C		7,50	55,9	53,1	49,8	57,9
09_A		1,50	41,4	38,5	35,6	43,5
09_B		4,50	52,2	49,4	46,1	54,2
09_C		7,50	55,7	52,8	49,6	57,7
10_A		1,50	41,5	38,7	35,8	43,7
10_B		4,50	52,6	49,8	46,4	54,6
10_C		7,50	55,4	52,6	49,3	57,5
11_A		1,50	42,0	39,1	36,2	44,1
11_B		4,50	52,8	50,0	46,6	54,8
11_C		7,50	55,3	52,5	49,2	57,3
12_A		1,50	43,5	40,6	37,5	45,6
12_B		4,50	47,6	44,8	41,6	49,7
12_C		7,50	49,7	46,8	43,7	51,8
13_A		1,50	43,5	40,7	37,6	45,6
13_B		4,50	48,0	45,1	42,0	50,1
13_C		7,50	50,0	47,1	44,1	52,1
14_A		1,50	43,1	40,3	37,2	45,2
14_B		4,50	48,3	45,5	42,3	50,4
14_C		7,50	50,4	47,6	44,6	52,6
15_A		1,50	43,7	40,8	37,9	45,8
15_B		4,50	50,1	47,3	44,1	52,2
15_C		7,50	52,0	49,1	46,1	54,1
16_A		1,50	48,6	45,7	42,8	50,8
16_B		4,50	55,5	52,7	49,6	57,6
16_C		7,50	58,2	55,4	52,3	60,3
17_A		1,50	49,0	46,2	43,1	51,2
17_B		4,50	57,4	54,6	51,4	59,5
17_C		7,50	60,1	57,3	54,1	62,2
18_A		1,50	49,0	46,2	43,2	51,2
18_B		4,50	57,2	54,3	51,2	59,2
18_C		7,50	59,9	57,1	53,9	62,0
19_A		1,50	49,1	46,3	43,2	51,3
19_B		4,50	56,8	54,0	50,8	58,9
19_C		7,50	59,7	56,8	53,7	61,8
20_A		1,50	48,9	46,0	42,9	51,0
20_B		4,50	56,1	53,3	50,2	58,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: situatie met aanvullend geluidscherm (scherpe top 3m)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Rijksweg
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
20_C		7,50	58,9	56,1	53,0	61,0
21_A		1,50	48,5	45,6	42,5	50,6
21_B		4,50	54,6	51,8	48,8	56,8
21_C		7,50	57,9	55,0	52,0	60,0
22_B		4,50	<-->	<-->	<-->	<-->
22_C		7,50	<-->	<-->	<-->	<-->
23_A		1,50	46,4	43,5	40,4	48,5
23_B		4,50	52,2	49,4	46,3	54,4
23_C		7,50	55,8	52,9	49,9	57,9
24_A		1,50	47,3	44,4	41,2	49,3
24_B		4,50	52,1	49,3	46,3	54,3
24_C		7,50	55,0	52,1	49,1	57,1
25_A		1,50	45,9	43,0	39,8	47,9
25_B		4,50	50,7	47,8	44,8	52,8
25_C		7,50	53,4	50,6	47,6	55,6
26_A		1,50	40,6	37,8	34,7	42,7
26_B		4,50	44,2	41,3	38,4	46,3
26_C		7,50	47,9	45,0	42,1	50,1
27_A		1,50	<-->	<-->	<-->	<-->
27_B		4,50	<-->	<-->	<-->	<-->
27_C		7,50	<-->	<-->	<-->	<-->
28_A		1,50	<-->	<-->	<-->	<-->
28_B		4,50	<-->	<-->	<-->	<-->
28_C		7,50	<-->	<-->	<-->	<-->
29_A		1,50	<-->	<-->	<-->	<-->
29_B		4,50	<-->	<-->	<-->	<-->
29_C		7,50	<-->	<-->	<-->	<-->
30_B		4,50	<-->	<-->	<-->	<-->
30_C		7,50	<-->	<-->	<-->	<-->
31_A		1,50	<-->	<-->	<-->	<-->
31_B		4,50	<-->	<-->	<-->	<-->
31_C		7,50	<-->	<-->	<-->	<-->
32_B		4,50	<-->	<-->	<-->	<-->
32_C		7,50	<-->	<-->	<-->	<-->
33_A		1,50	<-->	<-->	<-->	<-->
33_B		4,50	<-->	<-->	<-->	<-->
33_C		7,50	<-->	<-->	<-->	<-->
34_A		1,50	<-->	<-->	<-->	<-->
34_B		4,50	<-->	<-->	<-->	<-->
34_C		7,50	<-->	<-->	<-->	<-->

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: situatie met gedraaid plan en toegevoegde wal
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Rijksweg
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A		1,50	44,9	42,1	38,9	47,0
01_B		4,50	50,3	47,5	44,3	52,4
01_C		7,50	52,3	49,4	46,4	54,4
02_A		1,50	46,8	44,0	40,9	48,9
02_B		4,50	52,9	50,1	47,0	55,0
02_C		7,50	55,1	52,2	49,2	57,2
03_A		1,50	48,5	45,6	42,8	50,7
03_B		4,50	54,9	52,0	48,9	57,0
03_C		7,50	60,9	58,0	54,9	62,9
04_A		1,50	48,4	45,5	42,8	50,7
04_B		4,50	54,9	52,1	49,0	57,0
04_C		7,50	60,8	58,0	54,8	62,9
05_A		1,50	48,3	45,4	42,6	50,5
05_B		4,50	54,9	52,0	48,9	57,0
05_C		7,50	60,8	58,0	54,8	62,9
06_A		1,50	41,6	38,7	36,0	43,9
06_B		4,50	49,9	47,0	43,8	51,9
06_C		7,50	56,5	53,6	50,4	58,5
07_A		1,50	42,5	39,6	36,9	44,8
07_B		4,50	50,7	47,9	44,6	52,7
07_C		7,50	56,3	53,5	50,3	58,3
08_A		1,50	43,0	40,1	37,3	45,2
08_B		4,50	52,2	49,4	46,1	54,2
08_C		7,50	56,1	53,3	50,1	58,2
09_A		1,50	43,4	40,5	37,6	45,5
09_B		4,50	53,1	50,3	47,0	55,1
09_C		7,50	55,9	53,1	49,9	58,0
10_A		1,50	43,5	40,7	37,7	45,7
10_B		4,50	53,4	50,6	47,2	55,4
10_C		7,50	55,7	52,9	49,7	57,8
11_A		1,50	43,8	41,0	38,0	46,0
11_B		4,50	53,5	50,7	47,3	55,5
11_C		7,50	55,6	52,8	49,5	57,6
12_A		1,50	43,4	40,6	37,5	45,5
12_B		4,50	47,6	44,8	41,6	49,7
12_C		7,50	49,6	46,8	43,7	51,8
13_A		1,50	43,6	40,8	37,7	45,7
13_B		4,50	48,1	45,3	42,1	50,2
13_C		7,50	50,4	47,5	44,6	52,6
14_A		1,50	46,1	43,3	40,0	48,1
14_B		4,50	51,1	48,2	45,2	53,2
14_C		7,50	52,7	49,8	46,9	54,9
15_A		1,50	46,0	43,1	39,9	48,0
15_B		4,50	51,3	48,4	45,3	53,4
15_C		7,50	53,0	50,2	47,2	55,2
16_A		1,50	49,2	46,3	43,5	51,4
16_B		4,50	54,1	51,2	48,2	56,2
16_C		7,50	58,4	55,5	52,4	60,5
17_A		1,50	48,7	45,8	43,1	51,0
17_B		4,50	54,5	51,7	48,6	56,6
17_C		7,50	60,8	58,0	54,8	62,9
18_A		1,50	48,6	45,7	43,0	50,9
18_B		4,50	54,8	52,0	48,9	56,9
18_C		7,50	61,0	58,2	55,0	63,1
19_A		1,50	48,5	45,6	42,9	50,8
19_B		4,50	54,9	52,1	49,0	57,0
19_C		7,50	61,0	58,1	54,9	63,0
20_A		1,50	48,6	45,6	42,9	50,8
20_B		4,50	54,9	52,0	48,9	57,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: situatie met gedraaid plan en toegevoegde wal
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Rijksweg
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
20_C		7,50	60,9	58,1	54,9	63,0
21_A		1,50	45,6	42,8	39,7	47,8
21_B		4,50	50,2	47,4	44,4	52,4
21_C		7,50	53,7	50,9	47,9	55,9
22_A		1,50	41,1	38,2	35,4	43,3
22_B		4,50	44,9	42,0	39,2	47,1
22_C		7,50	49,9	47,0	44,1	52,0
23_A		1,50	45,0	42,2	39,1	47,1
23_B		4,50	50,0	47,1	44,2	52,1
23_C		7,50	53,2	50,3	47,4	55,4
24_A		1,50	45,4	42,5	39,3	47,4
24_B		4,50	50,1	47,2	44,2	52,2
24_C		7,50	52,8	50,0	47,0	55,0
25_A		1,50	43,9	41,0	37,9	46,0
25_B		4,50	49,1	46,3	43,2	51,2
25_C		7,50	51,7	48,8	45,8	53,8
26_A		1,50	36,1	33,2	30,4	38,3
26_B		4,50	39,6	36,7	33,8	41,8
26_C		7,50	45,5	42,6	39,7	47,6
27_A		1,50	55,7	52,9	49,5	57,7
27_B		4,50	59,6	56,8	53,6	61,7
27_C		7,50	61,5	58,6	55,5	63,5
28_A		1,50	55,3	52,5	49,1	57,2
28_B		4,50	58,3	55,4	52,3	60,4
28_C		7,50	60,4	57,5	54,5	62,5
29_A		1,50	47,9	45,1	41,9	50,0
29_B		4,50	50,8	47,9	44,9	52,9
29_C		7,50	54,8	51,9	49,0	57,0
30_B		4,50	56,9	54,1	50,9	59,0
30_C		7,50	58,4	55,6	52,5	60,5
31_A		1,50	57,4	54,6	51,2	59,4
31_B		4,50	59,7	56,8	53,7	61,7
31_C		7,50	61,6	58,8	55,6	63,7
32_B		4,50	54,6	51,8	48,7	56,7
32_C		7,50	58,9	56,1	53,0	61,0
33_A		1,50	54,4	51,5	48,2	56,3
33_B		4,50	56,7	53,9	50,7	58,8
33_C		7,50	58,4	55,5	52,4	60,5
34_A		1,50	48,1	45,3	42,1	50,1
34_B		4,50	51,6	48,7	45,7	53,7
34_C		7,50	55,0	52,1	49,1	57,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Figuur 1. Overzicht situatie Geomilieu

FIGUUR 1

OVERZICHT SITUATIE GEOMILIEU

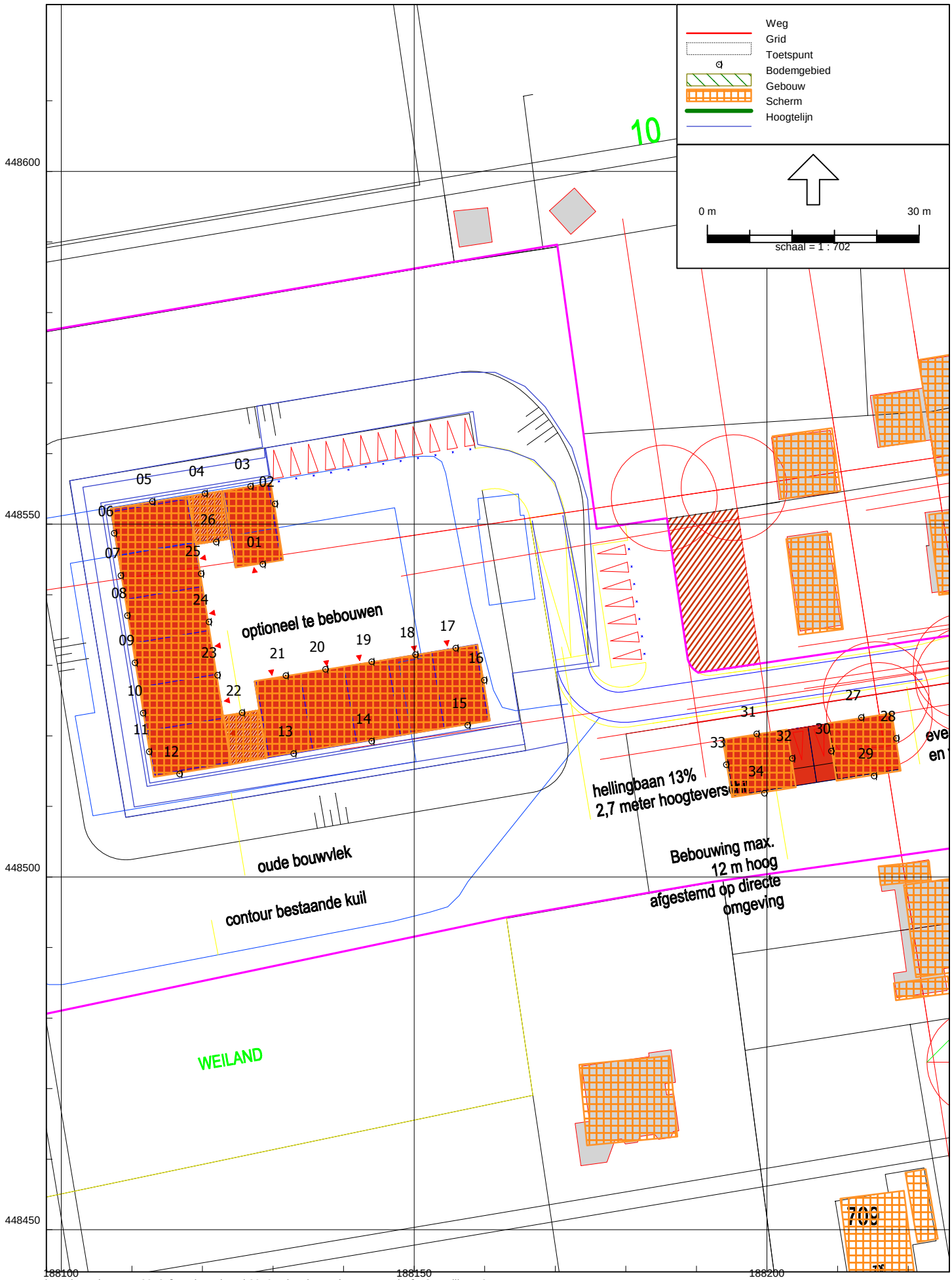
9 jun 2016, 10:22

Antea Nederland B.V. - vestiging Oosterhout

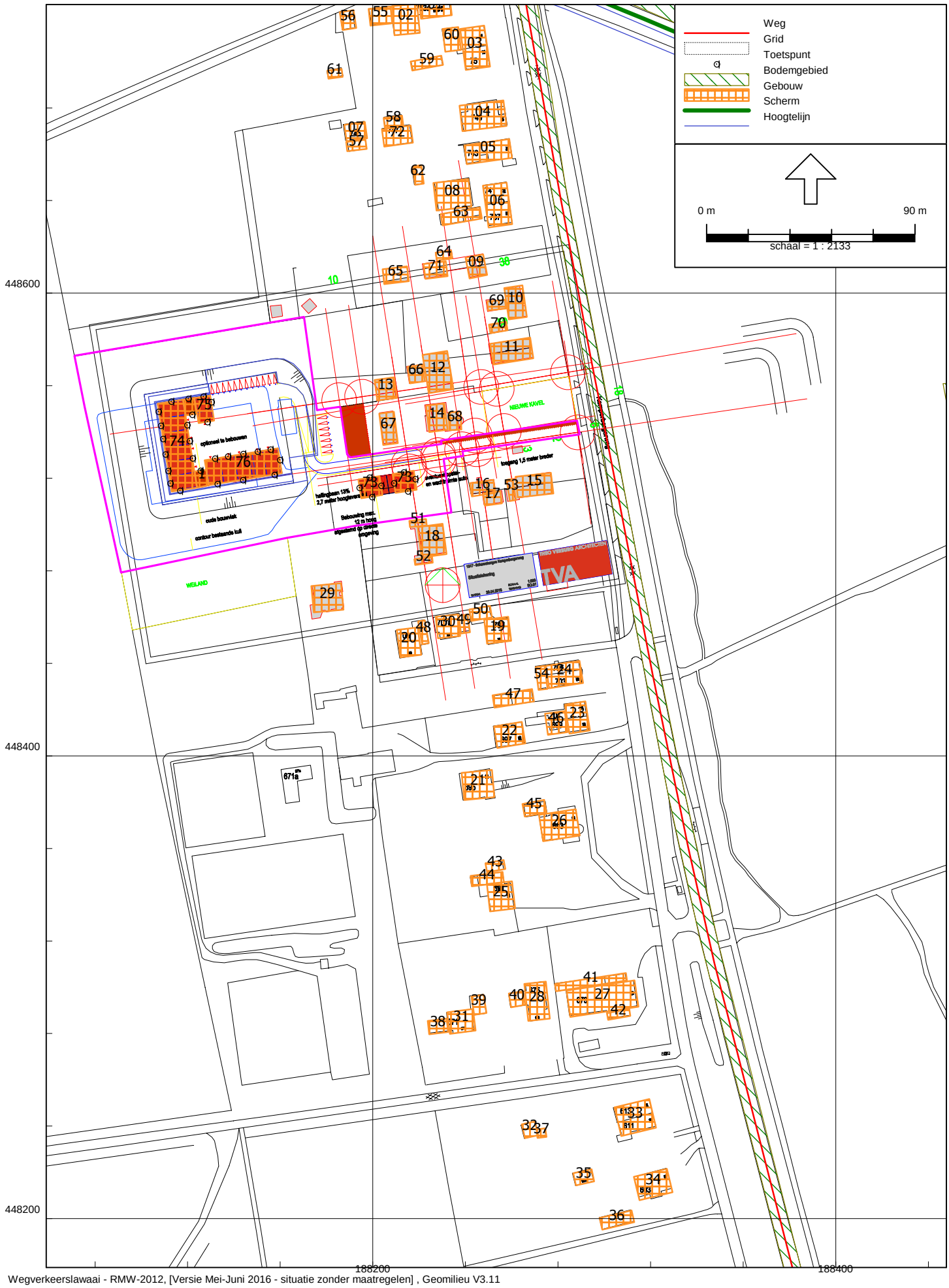

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Versie Mei-Juni 2016 - situatie zonder maatregelen] , Geomilieu V3.11

Figuur 2. Overzicht toetspunten

Weg
Grid
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
Scherm
Hoogtelijn
0 m
30 m
schaal = 1 : 702
10
448600
448550
448500
448450
188100
188150
188200
optioneel te bebouwen
oude bouwvlek
contour bestaande kuil
hellingbaan 13%
2,7 meter hoogteverschil
Bebouwing max.
12 m hoog
afgestemd op directe
omgeving
WEILAND
709

Figuur 3. Overzicht gebouwen

Weg
Grid
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
Scherm
Hoogtelijn
0 m
90 m
schaal = 1 : 2133
448600
448400
448200
188200
188400
NIEUWE KAVEL
WEILAND
TVA

Figuur 4. Overzicht wegen

FIGUUR 4
LIGGING WEGEN
9 jun 2016, 10:32

Antea Nederland B.V. - vestiging Oosterhout

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Versie Mei-Juni 2016 - situatie zonder maatregelen] , Geomilieu V3.11

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 06 53 75 83 92
E. marloes.vandeklundert@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Bureau Waardenburg bv
Ecologie & landschap
Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
E-mail info@buwa.nl www.buwa.nl

NOTITIE

Ducom Vastgoed BV
Dhr. E. Hazeleger
Postbus 157
6860 AD Oosterbeek

DATUM:	8 januari 2015
ONS KENMERK:	14-868/14.07608/FleVl
UW KENMERK:	E-mail d.d. 16 december 2014 van dhr. C.W. van Nuissenburg
AUTEUR:	F. van Vliet & K.D. van Straalen
PROJECTLEIDER:	F. van Vliet
STATUS:	versie 1.0
CONTROLE:	drs. G.F.J. Smit

Actualisatie Ffwet Quick Scan Kempenbergseweg 723a, Arnhem

Ducom Vastgoed BV is voornemens om aan de Kempenbergseweg 723a te Arnhem nieuwbouw te realiseren. Bureau Waardenburg heeft op basis van een oriënterend veldonderzoek (d.d. 17 december 2014) en bronnenonderzoek de effecten van deze ingreep beoordeeld in het kader van de Flora- en faunawet. Onderhavige notitie betreft een actualisatie van de effectenbeoordeling uit 2007 (Notitie Bureau Waardenburg met kenmerk 07-582/07.03393/DimEm).

Plangebied en werkzaamheden

Het plangebied is gelegen aan de Kempenbergseweg 723a in de bosrijke omgeving van Arnhem-Noord, ten zuiden van de A12. Zie figuur 1 voor de ligging van het plangebied. Het betreft een manege met stallen, een paardenbak en weiland. De stallen en de overdekte paardenbak zijn opgetrokken uit metalen golfplaten. Verspreid over het terrein staan diverse soorten bomen als zomereik, valse acacia, krent en coniferen. Op het terrein staan enkele lichtmasten. Aan de westkant van het plangebied ligt een landgoed dat door een hek is afgesloten voor publiek. Op de grens staat een bomenrij met enkele forse zomereiken (diameter 0.50-0.60 m), berk en grove den.

De voorgenomen ingreep omvat de sloop van de stallen en de paardenbak en de nieuwbouw van een twaalftal woningen. Zie bijlage 1 voor een situatieschets van de nieuwe inrichting. De woningen komen ter plekke van de huidige stallen en paardenbak. Om de woningen heen is een groene inrichting voorzien. Zowel langs de noord- als de zuidzijde van de woningen komt een houtwal.

Methodiek

Het plangebied is op 17 december 2014 bezocht. Aanvullend op het terreinbezoek heeft beperkt bronnenonderzoek plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, onderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc). Op basis van terreinkenmerken en expert judgement is beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten. De aanwezige gebouwen zijn zowel intern als extern beoordeeld op de potenties en/of het voorkomen van beschermde soorten.

Figuur 1 Ligging (rood omlijnd) plangebied Kempenbergseweg 723a te Arnhem. (ondergrond: Data by OpenStreetMap.org contributors under CC BY-SA 2.0 license).

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet (Ffwet). Bij toepassing van de Ffwet worden conform de AmvB art. 75 vier beschermingsregimes onderscheiden. Voor soorten uit ‘Tabel 1’ geldt vrijstelling van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor vogels en soorten van ‘Tabel 2 of 3’ geldt geen vrijstelling en kan aanvraag van een ontheffing aan de orde zijn bij overtreding van verbodsbepalingen. Dit onderzoek richt zich dan ook op vogels en soorten van Tabel 2 en 3. In de tekst is per beschermde soort aangegeven in welke categorie deze is opgenomen.

Betekenis plangebied voor beschermde soorten

Planten
In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde soorten planten aangetroffen. Het plangebied wordt intensief gemaaid, bewerkt en begraasd, waardoor het plangebied ongeschikt is voor beschermde soorten planten. Op grond van het veldbezoek is beoordeeld dat het plangebied geen betekenis heeft voor strikt(er) beschermde soorten planten.

Ongewervelden
Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van het vliegend hert (Tabel 3) bekend. Het plangebied heeft geen betekenis voor deze soort, aangezien potentiële voortplantingsplekken (oude (eiken)stobben) ontbreken. Ook voor andere beschermde ongewervelden ontbreken in het plangebied de ecologische randvoorwaarden, zoals geschikt voortplantingswater voor beschermde libellen en waardplanten voor beschermde dagvlinders

Vissen en amfibieën
Binnen het plangebied en de directe omgeving is geen permanent oppervlaktewater aanwezig. Op grond hiervan wordt geconcludeerd dat het plangebied geen betekenis heeft voor beschermde soorten vissen en amfibieën.

Reptielen
In de directe omgeving van het plangebied komen de zandhagedis (Tabel 3), de hazelworm (Tabel 3) en de levendbarende hagedis (Tabel 2) voor. Deze soorten zijn vooral gebonden aan bos en heideterreinen. Het plangebied biedt marginaal biotoop voor deze soorten vanwege intensieve begrazing en intensief beheer (maaien). De betekenis van het plangebied voor beschermde reptielen is daarom nihil.

Grondgebonden zoogdieren
In de omgeving van het plangebied komen de volgende strikt beschermde grondgebonden zoogdieren voor: de boommarter (Tabel 3), de das (Tabel 3) en de eekhoorn (Tabel 2).

De weilanden ten noorden en ten zuiden van de manege maken deel uit van het foerageergebied van dassen. Tijdens het veldbezoek zijn hier sporen van dassen vastgesteld. Verblijfplaatsen van de dassen die op de weilanden foerageren zijn aanwezig op het aangrenzende landgoed (informatie beheerder manege). In de bosrand langs de weilanden zijn tijdens het veldbezoek geen dassenburchten vastgesteld.

In het plangebied zijn geen (potentiële) verblijfplaatsen van de boommarter en de eekhoorn aanwezig. Tijdens het veldonderzoek zijn namelijk geen nesten van eekhoorns aangetroffen noch (geschikte) holtes voor boommarters. Gezien de terreinkenmerken (bebouwd en intensief gebruikte agrarische gronden) is het plangebied niet van essentiële betekenis als foerageergebied voor deze soorten.

Vleermuizen
In het plangebied zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. De gebouwen in het plangebied zijn opgetrokken uit metalen golfplaten en daarom ongeschikt voor vleermuizen. In de bomen in het plangebied ontbreken geschikte holtes voor vleermuizen. Op grond van de resultaten van het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen herbergt. In de directe omgeving van het plangebied zijn wel potenties voor verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig, zoals de oude eiken op het aangrenzende landgoed.

Het plangebied biedt wel foerageergebied voor vleermuizen. Volgens de beheerder van de manege foerageren 's nachts vleermuizen boven de paardenbak en weides. De aanwezigheid van paarden trekt insecten aan, die op hun beurt weer vleermuizen zullen aantrekken.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats[1]
De paardenstallen herbergen nestplaatsen van de huismus. Tijdens het veldonderzoek zijn hier zeven nesten geteld en is een groep van ca. 30 huismussen waargenomen in het plangebied. Op grond van deze bevindingen bedraagt het aantal nestplaatsen in het plangebied naar inschatting ca. 15 paar huismussen. Het plangebied biedt behalve nestplaatsen ook essentieel foerageergebied voor de huismus.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van overige vogelsoorten met jaarrond beschermde verblijfplaats in het plangebied kan op grond van het veldonderzoek worden uitgesloten. Verblijfplaatsen overige vogelsoorten met jaarrond beschermde verblijfplaats zijn namelijk niet vastgesteld tijdens het veldonderzoek en/of potenties hiervoor ontbreken in het plangebied.

Verder maken de weilanden rondom de manege vermoedelijk onderdeel uit van het foerageergebied van de kerkuil. In het plangebied is een braakbal van een kerkuil gevonden. De soort wordt in de schemering regelmatig in het plangebied gezien door de beheerder van de manege. Gezien de intensieve begrazing, zal het aanbod aan prooidieren (muizen) hier naar inschatting beperkt zijn. Op basis hiervan en het beperkte oppervlakte zullen de weilanden geen essentieel onderdeel van het leefgebied van de kerkuil vormen.

Overige vogels
In de schuren in het plangebied broeden ook minimaal tien paar boerenzwaluwen. Daarnaast zijn soorten als merel, vink, winterkoning, heggenmus, tjiftjaf en putter als broedvogels in het plangebied te verwachten.

[1] Op grond van door het ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendief, zwarte wouw.

Effecten

Das
Directe aantasting of verstoring van dassenburchten tijdens de aanlegfase is uitgesloten. In de directe omgeving van het plangebied zijn namelijk geen dassenburchten aanwezig. De verderop gelegen burchten worden voldoende afgeschermd van verstoring door het tussengelegen bos.

Een deel (ca. 700 m^2) van het zuidelijk gelegen weiland valt binnen de begrenzing van het plangebied. In de toekomstige inrichting is hier een mantel en zoom vegetatie voorzien, wat eveneens geschikt foerageergebied biedt voor dassen. Daarom wordt geconcludeerd dat de voorgenomen ingreep niet zal leiden tot verlies aan foerageergebied van dassen.

Overtreding van verbodsbepalingen van de Ffwet ten aanzien van de das is op grond van voorgaande uitgesloten.

Vleermuizen
Directe effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen als gevolg van de realisatie van de voorgenomen ingreep zijn uitgesloten, omdat in het plangebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. De voorgenomen ingreep zal ook niet leiden tot verlies aan foerageergebied van vleermuizen. In de nieuwe inrichting vinden vleermuizen wederom geschikt foerageergebied in de groene zone rondom de bebouwing.

Huismus
De sloop van de stallen zal leiden tot aantasting van verblijfplaatsen van de huismus. Het exacte aantal nestplaatsen dat zal worden aangetast is op basis van het veldonderzoek niet te bepalen; het gaat naar schatting om ca. 15 broedparen. Het wegnemen of verstoren van nestplaatsen van huismussen is verboden op grond van artikel 11 van de Ffwet. Voor overtreding van de verbodsbepalingen in artikel 11 is een ontheffing van de Ffwet nodig. Bij de sloop en nieuwbouw zullen maatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten op huismussen te voorkomen en te beperken. Op grond van de kleinschaligheid van de ingreep is de gunstige staat van instandhouding van de huismus niet in het geding.

Overige vogels
De sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden kunnen leiden tot verstoring van de nestplaatsen van algemeen voorkomende soorten vogels zonder jaarrond beschermde nestplaats; dit moet voorkomen worden. Vanuit het principe van zorgvuldig handelen en de zorgplicht dient bij de wijze van uitvoering van de voorgenomen ingreep rekening gehouden te worden met het broedseizoen.

Overige soorten
Effecten op beschermde soorten planten, ongewervelden, vissen, amfibieën, reptielen en overige grondgebonden zoogdieren zijn uitgesloten. Het plangebied heeft namelijk geen betekenis voor deze soorten.

Conclusies en aanbevelingen

Huismus
De sloop van de stallen kan leiden tot overtreding van artikel 11 van de Ffwet ten aanzien van de huismus. 'Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting' (waaronder de uitvoering van een bestemmingsplan valt) is geen erkend belang op grond waarvan ontheffing kan worden verleend voor het vernietigen van nestplaatsen (artikel 11) van de huismus. Op grond van artikel 2 lid 3 onder j van het Vrijstellingsbesluit kan wel ontheffing worden verleend voor het verstoren van nestplaatsen (artikel 11) van de huismus, zolang de verstoring niet van wezenlijke invloed op de huismus is.

Door alternatieve nestplaatsen aan te bieden en bij de inrichting van het terrein rekening te houden met de foerageermogelijkheden voor de huismus, kan het behoud van de functionaliteit van de nestplaatsen gegarandeerd worden en zal er geen sprake zijn van 'vernietiging' van nestplaatsen (artikel 11) (conform het stappenplan van EZ 'Stappenplan voor vogels (tbv. Artikel 11)'. 'Verstoring' van nestplaatsen (artikel 11) kan niet voorkomen worden, en hiervoor wordt aanbevolen een ontheffing van de Ffwet aan te vragen.

Hoeveel alternatieve nestplaatsen gecreëerd moeten worden, moet worden afgestemd op het aantal nestplaatsen in de te slopen stallen. Het aantal aanwezige nestplaatsen is momenteel onbekend. Ten behoeve van de ontheffingsaanvraag wordt aanbevolen om het aantal nestplaatsen van de huismus in het plangebied vast te stellen. Dit onderzoek naar nestplaatsen dient te worden uitgevoerd in de periode april – mei.

Behalve het creëren van alternatieve nest- en foerageergelegenheid, zal de sloop plaats moeten vinden buiten de kwetsbare periode van de voortplanting van de huismus. In de regel loopt deze voortplantingsperiode van april tot en met half augustus. Echter, deze periode kan zowel eerder als later beginnen eindigen afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en van de meteorologische omstandigheden voorafgaand en tijdens de werkzaamheden.

Indien bovenstaande maatregelen genomen worden is het reëel te verwachten dat de ontheffing van de Ffwet verleend zal worden en dat de Ffwet de uitvoering van het bestemmingsplan dus niet in de weg zal staan. 'Ruimtelijke ontwikkeling' is een erkend belang op grond waarvan de ontheffing verleend kan worden. Er kunnen maatregelen genomen worden, zodat er de ingreep geen wezenlijke invloed heeft op de huismus. De gunstige staat van instandhouding van de huismus is niet in het geding als gevolg van de ingreep. Omdat het project locatiespecifiek is, is er geen andere bevredigende oplossing voorhanden.

Overige vogelsoorten
In de realisatiefase dient verstoring van vogelnesten die in gebruik zijn voorkomen te worden. Dit kan door het slopen van de gebouwen en het rooien van beplanting buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen standaard periode gehanteerd. Het broedseizoen verschilt per soort. Globaal moet rekening gehouden worden met de periode half maart tot half augustus.

Overige soorten
Effecten op overige strikt beschermde soorten zijn uitgesloten.

Literatuur

Emond, D, 2007. Notitie bevindingen veldbezoek Kempenbergseweg 732a, te Arnhem. Toetsing in het kader van de Flora- en faunawet. Rapportnummer; 07-582/07.03393/DimEm. Bureau Waardenburg, Culemborg.

www.waarneming.nl

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met Fleur van Vliet

Akkoord voor uitgave: Teamleider Bureau Waardenburg bv

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

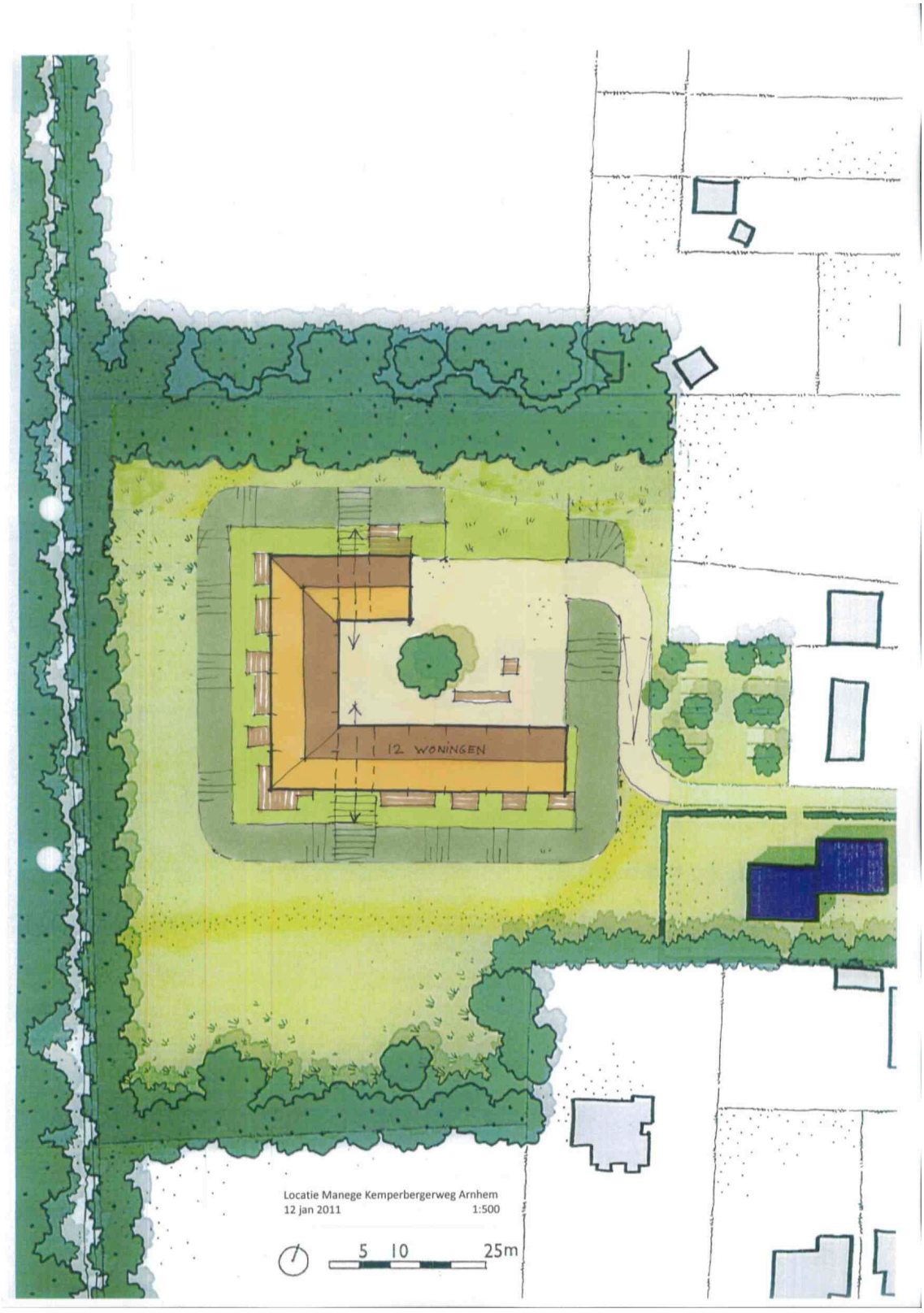
© Bureau Waardenburg bv / Milieutechniek ZVS Eemnes BV
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv
Onderzoek en advies voor ecologie en landschap

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10
info@buwa.nl www.buwa.nl

Bijlage 1 Schets nieuwe inrichting plangebied

Verkennend bodemonderzoek
conform de NEN 5707 en de NEN 5740
aan de
Kempenbergerweg 723A te Arnhem

Opdrachtgever	:	Ducom Vastgoed BV Postbus 157 6860 AD OOSTERBEEK
Contactpersoon	:	C.W. van Nuissenburg
Tel	:	0317 318 902
Projectnummer	:	BO15388
Datum	:	19 januari 2016

Milieutechniek ZVS Eemnes BV

Postadres:
Postbus 49
3755 ZG EEMNES
Tel : 035-5387986
Fax : 035-5382923

Bezoekadres:
Noordersingel 22
3755 EZ EEMNES
E-mail : info@zvs.nl
Website : www.zvs.nl

INHOUD **bladzijde**

1	INLEIDING	3
2	VOORONDERZOEK	4
	2.1 Kadastrale gegevens locatie	4
	2.2 Huidig en toekomstig gebruik locatie	4
	2.3 Omgeving	5
	2.4 Geohydrologische situatie	5
3	ONDERZOEKSOPZET	6
4	ONDERZOEKSMETHODE	7
	4.1 Veldwerk	7
	4.2 Chemisch laboratoriumonderzoek	7
5	RESULTATEN	8
	5.1 Richtwaarden	8
	5.2 Zintuiglijk	9
	5.3 Grond	10
	5.4 Asbest in grond	12
6	BESPREKING RESULTATEN	14
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	15

BIJLAGEN

1. Onderzoekslocatie
2. Boorlocaties
3. Beschrijving boorprofielen
4. Toetsingstabel
5. Analysecertificaten

1 INLEIDING

In opdracht van Ducom Vastgoed BV heeft Milieutechniek ZVS Eemnes BV in december 2015 een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd aan de Kempenbergerweg 723A te Arnhem.

Dit onderzoek is uitgevoerd in verband met de voorgenomen ontwikkeling c.q. benodigde wijziging van het bestemmingsplan.

Doel van het onderzoek is de kwaliteit van de grond op het perceel vast te leggen, teneinde inzicht te verkrijgen of er sprake is van bodemverontreiniging en zo ja, met welke parameters de grond is verontreinigd en of dit een belemmering vormt voor de voorgenomen nieuwbouw.

Milieutechniek ZVS Eemnes BV heeft zorggedragen voor de opzet en uitvoering van het bodemonderzoek conform de geldende richtlijnen. Voor de bemonsteringsstrategie zijn de richtlijnen gevolgd zoals genoemd in:

- de NEN 5707, Bodem – Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond (augustus 2015);
- de NEN 5740, Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond (januari 2009).

Het veldwerk en de monsterneming zijn uitgevoerd door Marvin BV Milieutechniek volgens de SIKB BRL 2000 met de bijbehorende protocollen, waarvoor het ingeschakelde veldwerkbureau is gecertificeerd en erkend (kwalibo).

De chemische analyses zijn uitgevoerd in het, door de Raad van Accreditatie geaccrediteerde, milieulaboratorium van Analytico te Barneveld. Interpretatie van de chemische analyses is gedaan aan de hand van de Wet Bodembescherming, Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013 en de Regeling bodemkwaliteit (1 januari 2015).

Daarnaast is gestreefd naar een zo groot mogelijke representativiteit van het onderzoek, het blijft echter toch mogelijk dat lokale afwijkingen in de samenstelling van het bodemmateriaal voorkomen. Tevens wordt erop gewezen dat het uitgevoerde bodemonderzoek een momentopname is. Milieutechniek ZVS Eemnes BV verklaart dat de werkzaamheden volledig onafhankelijk zijn uitgevoerd.

In het navolgende hoofdstuk worden ten aanzien van voornoemde locatie de gegevens van het vooronderzoek beschreven. Hoofdstuk 3 omvat de hypothese van het onderzoek. De hieruit volgende bemonsteringsstrategie wordt in hoofdstuk 4 nader toegelicht. In hoofdstuk 5 worden de analyseresultaten gepresenteerd, welke in het navolgende hoofdstuk worden besproken. Aan de hand van de voorgaande hoofdstukken worden in hoofdstuk 7 uiteindelijk de conclusie(s) en aanbevelingen gegeven omtrent de onderzochte locatie.

2 VOORONDERZOEK

2.1 Kadastrale gegevens locatie

De onderzoekslocatie aan de Kempenbergerweg 723A te Arnhem is kadastraal bekend als weergeven in tabel 1.

Tabel 1: Kadastrale gegevens

Arnhem (sectie, nummer)	oppervlak (m²)	Omschriiving
I, 1355	10 330	Recreatie sport erf –tuin
I, 1724	90	Terrein Grasland
I, 1725	15	Wegen
I, 1730	1.063	Terrein Grasland
Totaal	11.500 m²	

Opdrachtgever is eigenaar van de eerste drie kadastrale percelen.

De regionale situatie is weergegeven in bijlage 1.

2.2 Huidig en toekomstig gebruik locatie

Het plangebied is gelegen in de bosrijke omgeving van Arnhem Noord. Het betreft een manege met stallen, een paardenbak (voor zowel binnen als buiten), een kantine, een instructieruimte, paardenwasplaats, een stapmolen, opslag voor stro en hooi alsmede een silo. Verder betreft een deel weiland. De stallen van de overdekte paardenbak zijn opgetrokken uit metalen golfplaten. Tevens zijn er parkeerplaatsen en is er ook een opslagplaats (betonplaat) voor vaste mest.

De voorgenomen ingreep omvat de sloop van de stallen en de paardenbak en de nieuwbouw van een twaalftal woningen. De woningen zijn voorzien op de plek van de huidige stallen en paardenbak.

In oktober 2007 is, in opdracht van Hazeleger Investment VOF, door Milieutechniek ZVS Eemnes BV een verkennend bodemonderzoek (BO7975, d.d. 21 november 2007) uitgevoerd aan de Kemperbergerweg 723A te Arnhem. Aanleiding van het onderzoek was destijds de mogelijke overdracht van het perceel en de hierop volgende beoogde ontwikkeling naar woningbouw. Onderzocht is het kadastrale perceel I, 1355 met een oppervlak van 10.330 m² conform de strategie ‘onverdacht’. Gedurende dit onderzoek bleek een deel van de onderzoekslocatie verhard met puin. Zintuiglijk is in de puinverharding alsook in de bodem zintuiglijk geen asbestverdacht materiaal aangetroffen. Het perceel beek licht verontreinigd met PAK en minerale olie. Dergelijke gehalten werden beschouwd als achtergrondwaarden en nader onderzoek werd niet noodzakelijk geacht.

Niet onderzocht was de mestopslag omdat hiervan de nulsituatie in 2005 door Kobessen Milieu BV was vastgesteld. In 2005 is analytisch onderzoek verricht naar de stoffen koper CZV, chloride, fosfaat totaal P, sulfaat totaal en stikstof Kjeldahl. Het gehalte koper lag onder de detectielimiet. Voor de overige stoffen zijn geen streef- en interventiewaarden aanwezig. De gehalten geven een toetsingsgrondslag.

2.3 Omgeving

Aan de kant van de Kemperbergerweg is een garagebedrijf aanwezig. Niet bekend is of hier verontreiniging aanwezig is. Hoewel de toegang tot het terrein van de manege hier langsloopt, is het onwaarschijnlijk dat een eventueel aanwezige verontreiniging van de garage het terrein van de manege negatief heeft beïnvloed.

Zowel aan de noord- als de zuidzijde is weiland gelegen.

2.4 Geohydrologische situatie

De gegevens omtrent de ondergrond zijn verkregen uit eerder uitgevoerde onderzoeken en de Grondwaterkaart van Nederland van de Dienst Grondwater van TNO. De locatie ligt op circa 39 meter boven NAP. De schematische voorstelling van de bodemopbouw is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Schematische voorstelling van de regionale bodemopbouw

Pakket	Diepte (m - NAP)	Samenstelling
Deklaag	Ontbreekt	
1e watervoerende pakket	Onbekend	Bovenin gestuwde zandige afzettingen Kreftenheye en Drente

De grondwaterspiegel bevindt zich tussen de 20 en 25 +NAP. De stromingsrichting van het freatische grondwater is vermoedelijk zuid- zuidoostelijk gericht.

De locatie ligt niet in een grondwaterbeschermingsgebied.

3 ONDERZOEKSOPZET

Gezien het bekende gebruik in het verleden alsmede het resultaat van het onderzoek uit 2007 is bij de aanvang van het onderzoek de locatie als ‘onverdacht’ aangemerkt en zodanig onderzocht.

Bij de opzet is rekening gehouden met het vaststellen van de eindsituatie van de opslag van vaste meststoffen.

In tabel 3 staat de onderzoeksopzet weergegeven.

Tabel 3: Onderzoeksopzet

Norm	Veldwerk	Analyses [3]
NEN 5707 (ONV)	16 proefgaten (30 x 30 x 50 cm) [1]	4 x asbest
NEN 5740 (ONV)	16 x 0,5 m-mv 7 x 2,0 m-mv [2]	4 x standaard pakket (bg) 3 x standaard pakket (og)
Mestplaat (VEP)	3 x 1,0	2 x Koper 2 x Fosfaat-totaal 2 x Sulfaat-totaal 2 x Stikstof kjedahl 2 x CZV 2 x Chloride

1) De diepe boringen voor het onderzoek conform de NEN 5707 zijn gecombineerd met een verkennend bodemonderzoek conform de NEN 5740.
2) Omdat het grondwater op de locatie dieper is gelegen dan 5 meter beneden maaiveld, is conform de richtlijnen, geen grondwateronderzoek verricht.
3) De analyses van de boven- en ondergrond nabij de mestplaat zijn herleid uit het onderzoek van Kobessen Milieu BV

Een standaard pakket grond wordt geanalyseerd op de volgende stoffen:
- minerale olie
- polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK 10 van VROM)
- polychloorbifenylen (PCB)
- de zware metalen: barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, molybdeen, lood, nikkel en zink en/of humus/lutum

4 ONDERZOEKSMETHODE

4.1 Veldwerk

Op 8 en 9 december 2015 zijn door de heer D. de Vries van Marvin BV Milieutechniek de volgende werkzaamheden uitgevoerd (conform de protocollen 2001 en 2018):

- Inspectie terrein;
- Het uitvoeren van het veldwerk zoals weergegeven in tabel 3;
- Het opgeboorde bodemmateriaal bemonsteren per bodemsoort in maximale trajecten van 0,5 m;
- Het beschrijven van de bodemprofielen en het zintuiglijk beoordelen van de uitkomende grond;
- Het samenstellen van mengmonsters voor asbestanalyses.

Opmerkingen veldwerk
De rijbakken liggen hoger (en onder talud) dan het gedeelte van het middenterrein.

De boorlocaties en locaties van de proefgaten zijn weergegeven in bijlage 2. De bodemprofielen staan beschreven in bijlage 3. De grondmonsters zijn afzonderlijk verpakt, geconserveerd en naar het laboratorium gebracht. Het samenstellen van de mengmonsters is uitgevoerd door het laboratorium (met uitzondering van de mengmonsters voor asbestanalyse). In totaal zijn 9 grond(meng)monsters, 6 veld(meng)monsters en 2 materiaalmonsters ter analyse aangeboden aan het laboratorium.

4.2 Chemisch laboratoriumonderzoek

Op het veldmeng- en materiaalmonsters voor het onderzoek conform de NEN 5707 zijn lichtmicroscopische bepalingen uitgevoerd.

De analyseresultaten zijn verkregen op certificaatnummers 2015141042 (Analytico), V151200973 t/m V15120095 en V151201226 t/m V151201229 (ACMAA) welke compleet zijn weergegeven in bijlage 5.

5 RESULTATEN

Interpretatie van de chemische analyses is gedaan aan de hand van de Wet Bodembescherming, Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013 en de Regeling bodemkwaliteit (1 januari 2015). Getoetst is aan de hand van de Bodem Toets en Validatieservice (kortweg: BoToVa).

5.1 Richtwaarden

Achtergrondwaard (AW)
Sinds 1 oktober 2008 zijn de streefwaarden voor grond vervallen en vervangen door de achtergrondwaarden. Deze achtergrondwaarden zijn bepaald door de stofgehaltes die in relatief onbelaste gebieden voorkomen.

Interventiewaarde (IW)
De interventiewaarden zijn representatief voor het verontreinigingsniveau waaronder een sanering gewoonlijk niet noodzakelijk is. Bij overschrijding van deze waarde dient mogelijk een sanering te worden uitgevoerd. De noodzaak tot saneren is afhankelijk van het gehalte, de omvang van de verontreiniging, wanneer deze is ontstaan en van de risico's die ten gevolge van de verontreiniging aanwezig zijn. Of sprake is van een ernstige bodemverontreiniging wordt bepaald in een nader onderzoek.

Voor een aantal stoffen, zoals zware metalen en organische verbindingen is de toetsing afhankelijk van het gehalte aan organische stof en/of lutum in de bodem.

Interpretatie van de asbestbepalingen is gedaan aan de hand van het gestelde in een brief van de Staatssecretaris van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (ref: BWL/2004000321) van 3 maart 2004. Hierin is het volgende bepaald:

- een interventiewaarde voor asbest in bodem, grond en baggerspecie van 100 mg/kg gewogen (serpentijnasbestgehalte vermeerderd met 10 maal het amfiboolasbestgehalte);
- een restconcentratienorm voor de toepassing en het hergebruik van alle asbest bevattende materialen (incl. grond, baggerspecie en puin(granulaat) van 100 mg/kg gewogen (serpentijnasbestgehalte vermeerderd met 10 maal het amfiboolasbestgehalte).

5.2 Zintuiglijk

In het veld is in de opgeboorde grond het navolgende aan bodemvreemd materiaal aangetroffen.

Tabel 4: Zintuiglijke waarnemingen

Boring / Proefgat	Diepte boring (m -mv)	Traject (m -mv)	Grondsoort	Waargenomen bijzonderheden
101	1,00	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
102	1,00	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
103	1,00	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
104	0,50	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
105	0,50	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
106	0,50	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
107	0,50	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
108	0,50	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
109 [1)]	2,00	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
110	0,50	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
111	0,50	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
112 [1)]	0,50	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
113 [1)]	0,50	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
114	2,00	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
119	0,50	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
120	2,00	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
121	2,00	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
122	2,00	0,00 - 0,50	Zand	laagjes puin
123	2,00	0,00 - 0,50	Zand	matig puinhoudend
124	0,50	0,00 - 0,50	Zand	matig puinhoudend

Zintuiglijk zijn geen ongebruikelijke geuren en/of kleuren waargenomen.

1) Ter hoogte van boring/proefgat 109, 112 en 113 is asbest verdacht plaatmateriaal op maaiveld of in de bodem als bijmenging waargenomen.

5.3 Grond

In tabel 5 wordt de monsterselectie gepresenteerd.

Tabel 5: Monsterselectie

Norm	Analyse-monster	Traject (m -mv)	Deelmonsters	Analysepakket
NEN5740 (ONV)	BG1	0,00 - 0,50	115 (0,00 - 0,50) 117 (0,00 - 0,50) 118 (0,00 - 0,50) 125 (0,00 - 0,50) 126 (0,00 - 0,50)	Standaardpakket bodem incl. luos
	BG2	0,00 - 0,50	122 (0,00 - 0,50) 123 (0,00 - 0,50) 124 (0,00 - 0,50)	Standaardpakket bodem incl. luos
	BG3	0,00 - 0,50	105 (0,00 - 0,50) 106 (0,00 - 0,50) 107 (0,00 - 0,50) 108 (0,00 - 0,50) 109 (0,00 - 0,50) 119 (0,00 - 0,50)	Standaardpakket bodem incl. luos
	BG4	0,00 - 0,50	104 (0,00 - 0,50) 110 (0,00 - 0,50) 111 (0,00 - 0,50) 112 (0,00 - 0,50) 113 (0,00 - 0,50) 114 (0,00 - 0,50) 120 (0,00 - 0,50)	Standaardpakket bodem
	OG1	0,50 - 1,00	109 (0,50 - 1,00) 114 (0,50 - 1,00) 120 (0,50 - 1,00) 121 (0,50 - 1,00) 126 (0,50 - 1,00)	Standaardpakket bodem incl. luos
	OG2	1,50 - 2,00	109 (1,50 - 2,00) 114 (1,50 - 2,00) 120 (1,50 - 2,00) 121 (1,50 - 2,00) 122 (1,50 - 2,00) 123 (1,50 - 2,00) 126 (1,50 - 2,00)	Standaardpakket bodem
	OG3	0,50 - 1,00	122 (0,50 - 1,00) 123 (0,50 - 1,00)	Standaardpakket bodem
Deellocatie mestplaat	MP1	0,00 - 0,50	101 (0,00 - 0,50) 102 (0,00 - 0,50) 103 (0,00 - 0,50)	Chloride, Fosfaat totaal (P), Koper (Cu), Zwavel totaal (S), CZV
	MP2	0,50 - 1,00	101 (0,50 - 1,00) 102 (0,50 - 1,00) 103 (0,50 - 1,00)	Chloride, Fosfaat totaal (P), Koper (Cu), Zwavel totaal (S), CZV

In tabel 6 staat vermeld voor of en zo ja voor welke stoffen de achtergrondwaarde of interventiewaarde wordt overschreden.

Tabel 6: Overschrijdingstabel grond

Norm	Analyse-monster	Traject (m -mv)	> Achtergrondwaarde (+index)	> Interventiewaarde (+index)
NEN5740 (ONV)	BG1	0,00 - 0,50	Zink (0,08) PAK 10 VROM (0,12)	-
	BG2	0,00 - 0,50	PCB's (0,05) Cadmium *(0,73)* PAK 10 VROM (0,4)	-
	BG3	0,00 - 0,50	PCB's (-) PAK 10 VROM (0,16)	-
	BG4	0,00 - 0,50	PAK 10 VROM (0,04)	-
	OG1	0,50 - 1,00	-	-
	OG2	1,50 - 2,00	-	-
	OG3	0,50 - 1,00	-	-

(0,73) : Overschrijding voormalig criterium voor nader onderzoek

Index : (GSSD - AW) / (I - AW)

\- : geen overschrijding van de richtwaarden

Bij toetsing van de analyseresultaten blijkt dat in het grondmengmonster samengesteld van de boringen 122,123 en 124 het voormalig criterium voor nader onderzoek voor cadmium wordt overschreden. In theorie kan in een van de deelmonsters een sterk verhoogd gehalte voorkomen. Hoewel gezien de spreiding van de boringen, de uitslag van de andere mengmonsters gedurende dit onderzoek en de resultaten van het onderzoek uit 2007 geen ernstig geval van grondverontreiniging verwacht, dient het resultaat wel te worden geverifieerd middels uitsplitsing en analyse van de deelmonsters. De monsters bevonden zich nog in de koeling bij het laboratorium. De analyseresultaten zijn verkregen op certificaatnummer 2016004362 (Analytico).

In tabel 7 staat de toetsing voor dit aanvullend onderzoek naar cadmium vermeld.

Tabel 7: Overschrijding grond ten aanzien van cadmium

Analyse-monster	Traject (m -mv)	> Achtergrondwaarde (+index)	> Interventiewaarde (+index)
122-1	0,00 - 0,50	-	-
123-1	0,00 - 0,50	-	-
124-1	0,00 - 0,50	Cadmium (0,01)	-

Index : (GSSD - AW) / (I - AW)

\- : geen overschrijding van de richtwaarden

In tabel 8 zijn de resultaten van de boringen nabij de mestplaat vermeld en zijn deze vergeleken met het resultaat uit 2005.

Tabel 8: Toetsing resultaat mestplaat aan nulsituatie in mg/kg ds / g/kg ds

Mestplaat	Analyse-monster	Parameter	Resultaat 2015	Resultaat 2005
	MP1 0,00 - 0,50	Koper	< d	< d
		Fosfor totaal (p)	0,36	0,25
		Fosfor totaal (PO4)	1,1	0,76
		Fosfor totaal (P2O5)	0,82	0,57
		Zwavel totaal	190	170
		Totaal Zwavel (SO4)	< d	500
		CZV	630	43000
		Stikstof Kjedahl	0,8	0,8
		Chloride	22	52
	MP2 0,50 - 1,00	Koper	< d	< d
		Fosfor totaal (p)	0,20	0,23
		Fosfor totaal (PO4)	0,61	0,71
		Fosfor totaal (P2O5)	0,46	0,53
		Zwavel totaal	130	150
		Totaal Zwavel (SO4)	< d	460
		CZV	950	58000
		Stikstof Kjedahl	0,7	1,1
		Chloride	34	< d

5.4 Asbest in grond

In tabel 9 wordt de monsterselectie weergegeven.

Tabel 9: Monsterselectie

Analyse-monster	Traject (m -mv)	Deelmonsters	Analysepakket
AS109-1	0,00 - 0,50	AS109 (0,00 - 0,50)	Asbest grond 0 - 10 kg
AS109-2	0,00 - 0,50	AS109 (0,00 - 0,50)	Asbest verzamel (ACMAA)
AS112-1	0,00 - 0,50	AS112 (0,00 - 0,50)	Asbest grond 0 - 10 kg
AS112-2	0,00 - 0,50	AS112 (0,00 - 0,50)	Asbest verzamel (ACMAA)
MM01-1	0,00 - 0,50	AG104, AG105, AG106, AG107, AG108 (0,00 - 0,50)	Asbest grond 0 - 10 kg
MM02-1	0,00 - 0,50	AG110, AG11, AG114 (0,00 - 0,50)	Asbest grond 0 - 10 kg
MM03-1	0,00 - 0,50	AG115, AG117 (0,00 - 0,50)	Asbest grond 0 - 10 kg
MM04-1	0,00 - 0,50	AG119, AG121, AG123 (0,00 - 0,50)	Asbest grond 0 - 10 kg

In de navolgende tabellen staan de geanalyseerde gehalten aan asbest getoetst weergegeven.

MM01: AG104, AG105, AG106, AG107, AG108

Berekening gewicht uit proefgat			*Berekening asbestgehalte in sleuf*		
Lengte	150	cm	Gewicht asbestverdacht materiaal >20mm uit proefgat	0	g
Breedte	150	cm	Asbestgehalte in asbestverdacht materiaal	-	%
Diepte	50	cm	Asbestgehalte door fractie >20 mm	0,00	mg/kgds
Soortelijk gewicht	1,85	kg/l	Asbestgehalte in fractie <20mm	<2,0	mg/kgds
Gewicht uit gaten	2081	kg	Totaal asbestgehalte	<2,0	mg/kgds

MM02: AG110, AG111, AG114

Berekening gewicht uit gat			*Berekening asbestgehalte in sleuf*		
Lengte	90	cm	Gewicht asbestverdacht materiaal >20mm uit proefgat	0	g
Breedte	90	cm	Asbestgehalte in asbestverdacht materiaal	-	%
Diepte	50	cm	Asbestgehalte door fractie >20 mm	0	mg/kgds
Soortelijk gewicht	1,85	kg/l	Asbestgehalte in fractie <20mm	13	mg/kgds
Gewicht uit sleuf	749	kg	Totaal asbestgehalte	13	mg/kgds

MM03: AG115, AG117

Berekening gewicht uit sleuf			*Berekening asbestgehalte in sleuf*		
Lengte	60	cm	Gewicht asbestverdacht materiaal >20mm uit proefgat	0	g
Breedte	60	cm	Asbestgehalte in asbestverdacht materiaal	-	%
Diepte	50	cm	Asbestgehalte door fractie >20 mm	0	mg/kgds
Soortelijk gewicht	1,85	kg/l	Asbestgehalte in fractie <20mm	<2,0	mg/kgds
Gewicht uit sleuf	333	kg	Totaal asbestgehalte	<2,0	mg/kgds

MM04: AG119, AG121, AG123

Berekening gewicht uit sleuf			*Berekening asbestgehalte in sleuf*		
Lengte	90	cm	Gewicht asbestverdacht materiaal >20mm uit proefgat	0	g
Breedte	90	cm	Asbestgehalte in asbestverdacht materiaal	-	%
Diepte	30	cm	Asbestgehalte door fractie >20 mm	0	mg/kgds
Soortelijk gewicht	1,85	kg/l	Asbestgehalte in fractie <20mm	<2,0	mg/kgds
Gewicht uit sleuf	450	kg	Totaal asbestgehalte	<2,0	mg/kgds

AS109

Berekening gewicht uit sleuf			*Berekening asbestgehalte in sleuf*		
Lengte	30	cm	Gewicht asbestverdacht materiaal >20mm uit proefgat	8,39	g
Breedte	30	cm	Asbestgehalte in asbestverdacht materiaal	12,5	%
Diepte	50	cm	Asbestgehalte door fractie >20 mm	13	mg/kgds
Soortelijk gewicht	1,85	kg/l	Asbestgehalte in fractie <20mm	<2,0	mg/kgds
Gewicht uit sleuf	83	kg	Totaal asbestgehalte	13	mg/kgds

AS112

Berekening gewicht uit sleuf			*Berekening asbestgehalte in sleuf*		
Lengte	30	cm	Gewicht asbestverdacht materiaal >20mm uit proefgat	16,59	g
Breedte	30	cm	Asbestgehalte in asbestverdacht materiaal	12,5	%
Diepte	50	cm	Asbestgehalte door fractie >20 mm	25	mg/kgds
Soortelijk gewicht	1,85	kg/l	Asbestgehalte in fractie <20mm	<2,0	mg/kgds
Gewicht uit sleuf	83	kg	Totaal asbestgehalte	25	mg/kgds

6 BESPREKING RESULTATEN

NEN 5740
In alle vier de mengmonsters van de bovengrond wordt de achtergrondwaarde overschreden voor PAK. Deze parameter werd gedurende het onderzoek in 2007 ook al in licht verhoogde mate aangetroffen.

In de bovengrond zonder bijmenging aan puin (i.e. BG1) is bovendien zink in licht verhoogde mate aangetroffen.

In de grond met matige bijmenging, welke heterogeen voorkomt (i.e. BG2) zijn naast PAK ook PCB en cadmium in gehalten boven de achtergrondwaarde aangetroffen. Voor cadmium is tevens sprake van een verhoogde index (>0,5-1,0), waarbij in theorie in een van de deelmonsters een sterk verhoogd gehalte kan voorkomen. Om die reden heeft uitsplitsing en analyse van de deelmonsters plaatsgevonden. In de bovengrond van boringen 122 en 123 is cadmium niet verhoogd aangetoond. In de bovengrond van boring 124 komt cadmium in licht verhoogde mate voor. De in het mengmonster aangetoonde verhoging is, naar verwachting, veroorzaakt door bijmenging met puin in het monsterextract. Dergelijke piek-verhogingen kunnen hiervan het gevolg zijn.

In BG3 (sporen puinhoudende mengmonster) komt tevens PCB in licht verhoogde mate voor.

In alle drie de mengmonsters van de ondergrond worden geen overschrijdingen van de richtwaarden voor de geanalyseerde stoffen aangetroffen.

Mestplaat
Behoudens voor koper zijn er geen richtwaarden voor de overige onderzochte parameters richtwaarden vastgesteld. In zowel het mengmonster van de boven- als het mengmonster van de ondergrond zijn de onderzochte parameters, met uitzondering van CZV, niet significant verschillend als deze uitslag wordt vergeleken met het resultaat uit 2005. Ten aanzien van CZV zijn de gehalten anno 2015 beduidend lager dan 10 jaar geleden.

NEN5707
In een drietal proefgaten is zintuiglijk asbestverdacht materiaal waargenomen. In de separaat geanalyseerde proefgaten AG109 en AG112, waarin materiaal is waargenomen, is het asbestgehalte kleiner dan de helft van de interventiewaarde.

In het onderzochte veldmengmonster van de overige proefgaten is in MM01, MM03 en MM045 is middels lichtmicroscopische bepaling geen asbest aangetoond. In MM03 is gering asbest aangetroffen. Ook dit gehalte is kleiner dan de helft van de interventiewaarde.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In opdracht van Ducom Vastgoed BV heeft Milieutechniek ZVS Eemnes BV in december 2015 een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd aan de Kempenbergerweg 723A te Arnhem.

Gedurende onderhavig onderzoek is de bovengrond overwegend licht verontreinigd bevonden met PAK en lokaal met PCB, zink en/of cadmium. PAK werd gedurende het onderzoek in 2007 ook al in licht verhoogde mate aangetroffen. De andere parameters zijn destijds niet aangetoond. PCB maakte destijds geen onderdeel uit van het toenmalige standaard pakket. Zink en cadmium zijn mogelijk gerelateerd aan de bijmenging met puin en zullen mogelijk als gevolg van de gewijzigde voorbehandeling (cryogeen malen) van het analysemonster nu wel zijn vastgesteld.

Formeel is de hypothese ‘onverdacht’ komen te vervallen. De resultaten liggen gemiddeld genomen onder de waarde van wonen uit de regeling bodemkwaliteit en voldoen daarmee aan de toekomstige bestemming van het perceel.

In de ondergrond zijn geen verontreinigingen vastgesteld.

Het grondwater bevindt zich dieper dan 5 meter minus maaiveld en is, conform de richtlijnen, niet onderzocht.

Mestplaat
De onderzoeksresultaten van de boringen nabij de mestplaat leggen de eindsituatie van de onderzochte deellocaties vast met betrekking tot de geanalyseerde stoffen. De grond is niet negatief belast als gevolg van het gebruik van de plaat ten behoeve van vaste meststoffen. Er is dan ook geen sprake van zorgplicht volgens de Wet Bodembescherming bij het opheffen van deze functie.

Asbest in grond
Op de locatie komt asbest in de grond voor. De onderzoekshypothese dat de locatie ‘onverdacht’ voor asbest is, wordt hiermee verworpen. Op basis van de resultaten van onderhavig asbestonderzoek blijkt het asbestgehalte kleiner dan de helft van de interventiewaarde gecorrigeerd met een factor 2 (i.e. < 50 mg/kg). Dan is het volgens de norm statistisch aannemelijk dat bij een nader onderzoekstraject de interventiewaarde niet zal worden overschreden. Er is dan ook niet direct een noodzaak tot het uitvoeren van een nader onderzoek.

Wij adviseren u om onderhavig onderzoeksrapport voegen bij de aanvraag van de omgevingsvergunning.

Met vriendelijke groet,
Milieutechniek ZVS Eemnes BV

Drs. A.G. Focke
Opgesteld door: ing. J.M. Heus

BIJLAGE 1

- Onderzoekslocatie -

0 m 125 m 625 m

Deze kaart is noordgericht. Schaal 1: 12500

Hier bevindt zich Kadastraal object ARNHEM I 1355
Kemperbergerweg 723A, 6816 RV ARNHEM
CC-BY Kadaster.

BEBOUWING
a bebouwd gebied
b gebouwen
c hoogbouw
d kas

WEGEN
autosnelweg
hoofdweg met gescheiden rijbanen
hoofdweg
regionale weg met gescheiden rijbanen
regionale weg
lokale weg met gescheiden rijbanen
lokale weg
weg met losse of slechte verharding
onverharde weg
straat/overige weg
voetgangersgebied
fietspad
pad, voetpad
weg in aanleg
viaduct
aquaduct
tunnel
vaste brug
beweegbare brug
brug op pijlers

SPOORWEGEN
spoorweg: enkelspoor
spoorweg: meersporig
a station b spoorweg in tunnel
tramweg
a sneltram b sneltramhalte
a metro bovengronds
b metrostation

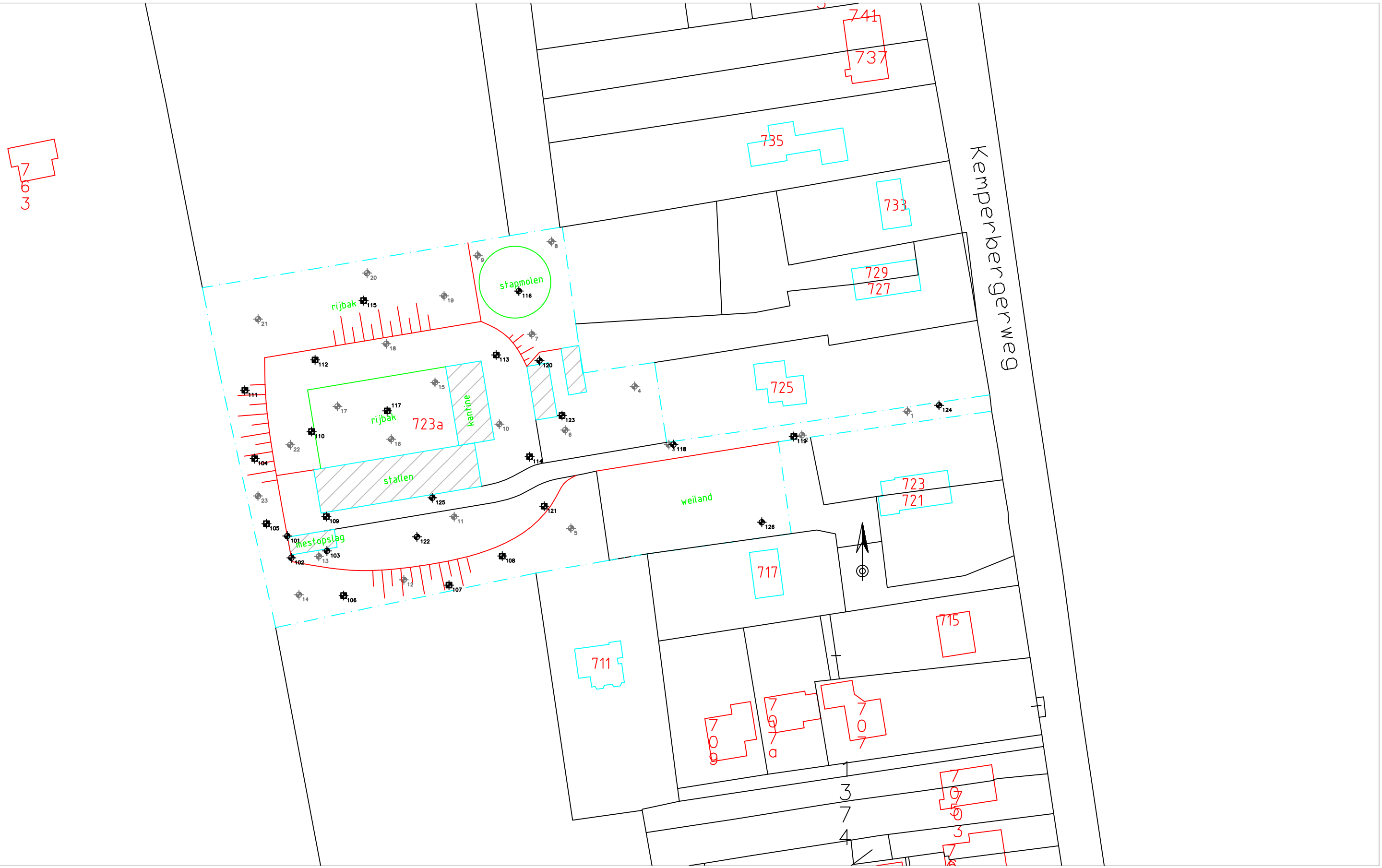
HYDROGRAFIE
waterloop: smaller dan 3 m
waterloop: 3-6 m breed
waterloop: breder dan 6 m
a schutsluis b stuwen
c koedam
a duiker b grondduiker
c afsluitbare duiker

BODEMGEBRUIK
a grasland met sloten
b akkerland met greppels
c boomgaard
d fruitkwekerij
e boomkwekerij
f grasland met populierenopstand
g loofbos
h naaldbos
i gemengd bos
j griend
k heide
l zand
m drasland, moeras
n rietland
o dodenakker, begraafplaats
p overig bodemgebruik

OVERIGE SYMBOLEN
a religieus gebouw
b toren, hoge koepel
c religieus gebouw met toren
d markant object
e watertoren
f vuurtoren
a gemeentehuis
b postkantoor
c politiebureau
d wegwijzer
a kapel
b kruis
c vlampijp
d telescoop
a windmolen
b waterradmolen
c windmotor
d windturbine
a oliepompinstallatie
b seinmast
c zendmast
a hunebed
b monument
c gemaal
a kampeerterrein
b sportcomplex
c ziekenhuis
a paal b grenspunt c boom
schietbaan
afrastering
hoogspanningsleiding met mast
muur
geluidswering

BIJLAGE 2

- Boorlocaties -

LEGENDA

101 Boring met nummer	1 Boring voorgaand onderzoek
120 Proefgat (30x30x50cm) in combinatie met boring met nummer	
Bebouwing	

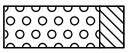
Onderwerp: BOORLOCATIES / PROEFGATEN	Projectcode: B015388	Filenaam: B015388	Datum: 12-01-2016	Schaal: 1:1000	Formaat: A3
Milieutechniek ZVS Eemnes BV Noordersingel 22 Postbus 49 3755 ZG EEMNES Tel: 035-5387986 Fax: 035-5382923	Locatie: Kemperbergerweg 723a te Arnhem				
	Opdrachtgever: Ducom Vastgoed BV			Getekend: JM	Bijlage: 2

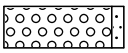
BIJLAGE 3

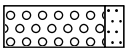
- Boorprofielen -

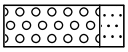
Legenda (conform NEN 5104)

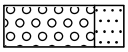
grind

Grind, siltig

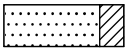

Grind, zwak zandig

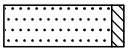

Grind, matig zandig

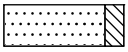

Grind, sterk zandig

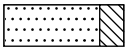

Grind, uiterst zandig

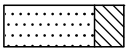
zand

Zand, kleïig

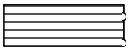

Zand, zwak siltig

Zand, matig siltig

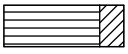

Zand, sterk siltig

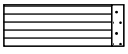

Zand, uiterst siltig

veen

Veen, mineraalarm

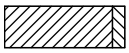

Veen, zwak kleïig

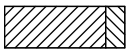

Veen, sterk kleïig

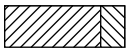

Veen, zwak zandig

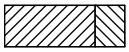

Veen, sterk zandig

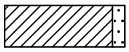
klei

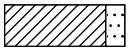

Klei, zwak siltig

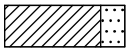

Klei, matig siltig

Klei, sterk siltig

Klei, uiterst siltig

Klei, zwak zandig

Klei, matig zandig

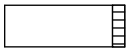

Klei, sterk zandig

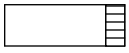
leem

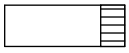

Leem, zwak zandig

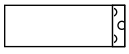

Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

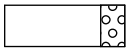

zwak humeus

matig humeus

sterk humeus

zwak grindig

matig grindig

sterk grindig

geur

geen geur

zwakke geur

matige geur

sterke geur

uiterste geur

olie

geen olie-water reactie

zwakke olie-water reactie

matige olie-water reactie

sterke olie-water reactie

uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

>0

>1

>10

>100

>1000

>10000

monsters

geroerd monster

ongeroerd monster

volumering

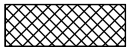
overig

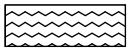

bijzonder bestanddeel

Gemiddeld hoogste grondwaterstand

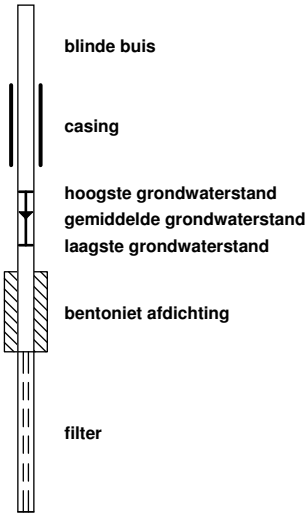

grondwaterstand

Gemiddeld laagste grondwaterstand

slib

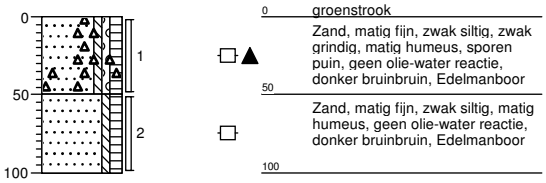

water

peilbuis

Boring: 101

Datum: 08-12-2015

0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor

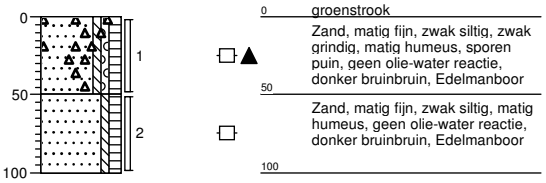
50

Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor

100

Boring: 102

Datum: 08-12-2015

0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor

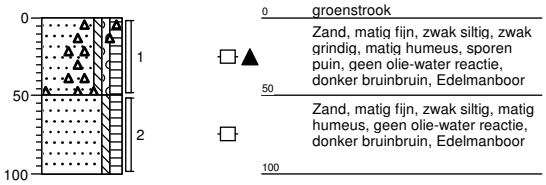
50

Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor

100

Boring: 103

Datum: 08-12-2015

0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor

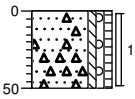
50

Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor

100

Boring: 104

Datum: 08-12-2015

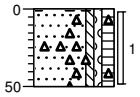
0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, zwak humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, neutraal bruinbruin, Edelmanboor, 6.10-5.90 kg

50

Boring: 105

Datum: 08-12-2015

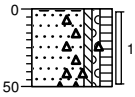
0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor, 5.80-5.70 kg

50

Boring: 106

Datum: 08-12-2015

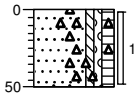
0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor, 6.40-6.20 kg

50

Boring: 107

Datum: 08-12-2015

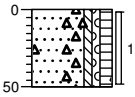
0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor, 5.50-5.40 kg

50

Boring: 108

Datum: 08-12-2015

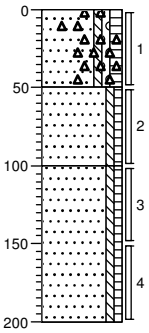
0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor, 5.80-5.60 kg

50

Boring: 109

Datum: 08-12-2015

0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor, 13.20-12.40 kg

50

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, geen olie-water reactie, neutraal bruinbruin, Edelmanboor

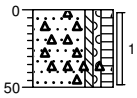
100

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, geen olie-water reactie, licht bruinbruin, Edelmanboor

200

Boring: 110

Datum: 08-12-2015

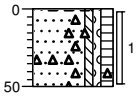
0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor, 7.10-7.00 kg

50

Boring: 111

Datum: 08-12-2015

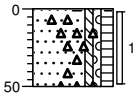
0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor, 6.30-6.10 kg

50

Boring: 112

Datum: 08-12-2015

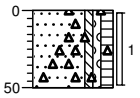
0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor, 13.30-12.80 kg

50

Boring: 113

Datum: 08-12-2015

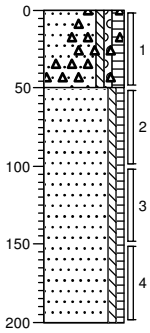
0

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor, 15.20-14.50 kg

50

Boring: 114

Datum: 08-12-2015

0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor, 5.90-5.80 kg

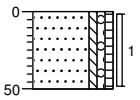
50

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, geen olie-water reactie, neutraal bruinbruin, Edelmanboor

200

Boring: 115

Datum: 09-12-2015

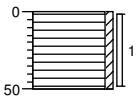
0

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, zwak humeus, geen olie-water reactie, neutraal grijsbruin, Edelmanboor, 7.50 kg

50

Boring: 116

Datum: 09-12-2015

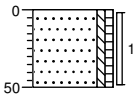
0 groenstrook

Veen, zwak kleïig, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor

50

Boring: 117

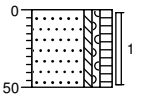
Datum: 09-12-2015

0
Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, geen olie-water reactie, neutraal geelbruin, Edelmanboor, 7.40 kg
50

Boring: 118

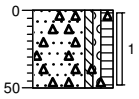
Datum: 09-12-2015

0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor
50

Boring: 119

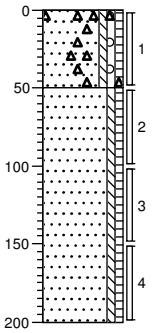
Datum: 09-12-2015

0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor, 6.90-6.50 kg
50

Boring: 120

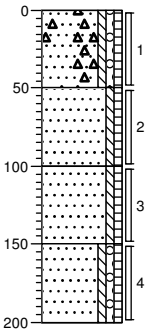
Datum: 09-12-2015

0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, zwak humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor
50
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, geen olie-water reactie, neutraal bruinbruin, Edelmanboor
200

Boring: 121

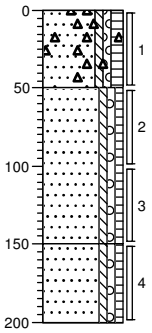
Datum: 09-12-2015

0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, zwak humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor, 6.20-6.10 kg
50
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, geen olie-water reactie, neutraal bruinbruin, Edelmanboor
100
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, geen olie-water reactie, neutraal bruinbruin, Edelmanboor
150
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak grindig, zwak humeus, geen olie-water reactie, neutraal bruinbruin, Edelmanboor
200

Boring: 122

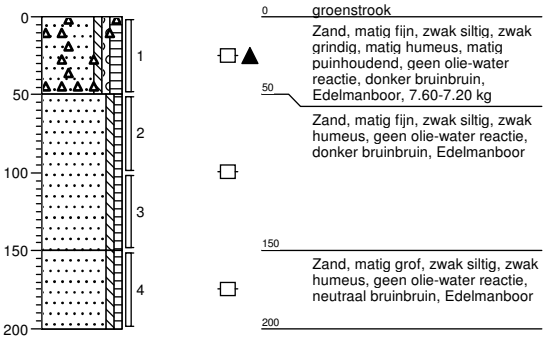
Datum: 09-12-2015

0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, laagjes puin, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor
50
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, zwak humeus, geen olie-water reactie, neutraal bruinbruin, Edelmanboor
150
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, zwak humeus, geen olie-water reactie, neutraal bruinbruin, Edelmanboor
200

Boring: 123

Datum: 09-12-2015

0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, matig puinhoudend, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor, 7.60-7.20 kg

50

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor

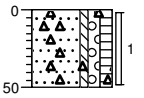
150

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, geen olie-water reactie, neutraal bruinbruin, Edelmanboor

200

Boring: 124

Datum: 09-12-2015

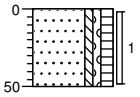
0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, matig grindig, matig humeus, matig puinhoudend, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor

50

Boring: 125

Datum: 09-12-2015

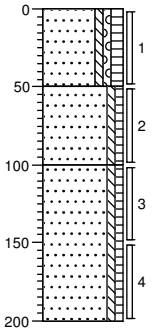
0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor

50

Boring: 126

Datum: 09-12-2015

0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig humeus, geen olie-water reactie, donker bruinbruin, Edelmanboor

50

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, geen olie-water reactie, neutraal bruinbruin, Edelmanboor

100

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, geen olie-water reactie, licht bruinbruin, Edelmanboor

200

Monsternemingsformulier verkennend asbestonderzoek (NEN 5707)

Projectgegevens	
Projectnummer	BO15388
Projectnaam te	Kemperbergerweg 723A Arnhem
Monsternemer(s), bedrijf	D de Vries / Marvin.bv
Uitvoeringsdatum	8-9 december 2015
Monsterapparatuur	Schep/ weegschaal/ zeef (16 mm)/ hark (tandafstand 2 cm)

Visuele inspectie maaiveld	
Weersomstandigheden	Droog
Inspectie maaiveld	wel asbestverdacht materiaal op maaiveld/ afval- en puin(verharding)
Terreinindeling	Paardenmanege
Maaiveld (%) geïnspecteerd	50 %
Inspectie-efficiëntie (%)	*40 % veel bladval*

Asbestverdacht materiaal op het maaiveld

Locatie	Soort asbestverdacht materiaal	Aantal stukjes op plaats	
109	verdacht plaatmateriaal	1	AS109maaiveld
113	verdacht plaatmateriaal	3	AS113maaiveld

* = correspondeert met vindplaats

Visuele inspectie bemonsterde grond, asbest aangetroffen	JA	Indien ja, gegevens opnemen in onderstaande tabelinvoeren
Soort en locatie puin	Zie boorprofiel en tekening	
Percentage puin (>16 mm)	<20%	Indien > 20% is O-NEN 5897 van toepassing, contact opnemen met aanvrager

Asbestverdacht materiaal in bodem per bodemlaag # (alleen noteren bij het aantreffen van asbestverdacht materiaal in de grond)

Inspectiegat	Diepte (m -mv) van-tot	Geïnspecteerd oppervlak l x b of diameter (m)	Soort materiaal	(Verzamel) monsternaam
109	0.50	30x30	Verdachtplaatmateriaal	AS109-2
112	0.50	30x30	Verdachtplaatmateriaal	AS112-2

Grondmonsters*#

(Meng)monsternaam	Gaten Sleuven	Diepte (m -mv)	volume voor zeven (kg)	volume na zeven (kg)	gewicht monster (kg)	Opmerking
MM01	104 t/m 108	Zie sleufbeschrijving				
MM02	110,111,114					
MM03	115,117					
MM04	119,121,123					

* gegevens grondmonsters invoeren in psion, evt extra boorlocatie met monsternaam aanmaken
# op verpakkingmateriaal duidelijk markeren dat het asbestverdacht materiaal betreft (sticker, rode deksel etc))

Verantwoording monsternemingsformulier			
Monsternemer	D de Vries	Bedrijf	Marvin.bv
Projectleider	J. Streef	datum	09-12-15

Sleuf beschrijving

Project Kemperbergerweg 723A
Gemeente Arnhem
Projectcode BO15388

Meetpunt	Van	Tot	Grondsoort	Kleur	Bijzonderheid	Opmerking
104	0	0,5	Zs1,h1,g1,mf	bruin bruin neutraal	sporen puin	6.10-5.90 kg
105	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	5.80-5.70 kg
106	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	6.40-6.20 kg
107	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	5.50-5.40 kg
108	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	5.80-5.60 kg
MM01	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	12.10 kg
109	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	13.20-12.40 kg
AS109	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	12.40 kg
110	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	7.10-7.00 kg
111	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	6.30-6.10 kg
114	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	5.90-5.80 kg
MM02	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	12.70 kg
112	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	13.30-12.80 kg
AS112	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	12.80 kg
113	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	15.20-14.50 kg
AS113	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	14.50 kg
115	0	0,5	Zs1,h1,g1,mf	bruin grijs neutraal		7.50 kg
117	0	0,5	Zs1,h1,zf	bruin geel neutraal		7.40 kg
MM03	0	0,5	Zs1,h1,g1,mf	bruin geel neutraal		14.80 kg
119	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	6.90-6.50 kg
121	0	0,5	Zs1,h1,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	6.20-6.10 kg
123	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	matig puin	7.60-7.20 kg
MM04	0	0,5	Zs1,h2,g1,mf	bruin bruin donker	sporen puin	12.80 kg

BIJLAGE 4

- Toetsing -

Tabel 1: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		BG1			BG2			BG3		
Certificaatcode		2015141042			2015141042			2015141042		
Boring(en)		115, 117, 118, 125, 126			122, 123, 124			105, 106, 107, 108, 109, 119		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,00 - 0,50			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	3,3			3,7			3,2		
Lutum	% ds	3,9			2,5			6,2		
Datum van toetsing		12-1-2016			12-1-2016			12-1-2016		
Monsterconclusie		Overschrijding Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde		
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
METALEN										
Barium	mg/kg ds	27	85 (6)		25	91 (6)		<20	<36 (6)	
Cadmium	mg/kg ds	0,26	0,41	-0,02	*6,1*	*9,7*	*0,73*	<0,2	<0,2	-0,03
Kobalt	mg/kg ds	<3	<6	-0,05	3,4	11,3	-0,02	<3	<5	-0,06
Koper	mg/kg ds	15	28	-0,08	6,7	12,9	-0,18	<5	<6	-0,23
Kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0
Molybdeen	mg/kg ds	<1,5	<1,1	-0	<1,5	<1,1	-0	<1,5	<1,1	-0
Nikkel	mg/kg ds	5	13	-0,34	6,5	18,2	-0,26	<4	<6	-0,45
Lood	mg/kg ds	28	42	-0,02	26	39	-0,02	15	21	-0,06
Zink	mg/kg ds	*90*	*189*	*0,08*	43	95	-0,08	27	51	-0,15
PAK										
Naftaleen	mg/kg ds	<0,05	<0,04		<0,25	0,18		<0,05	<0,04	
Anthraceen	mg/kg ds	0,37	0,37		1,2	1,2		0,33	0,33	
Fenanthreen	mg/kg ds	0,55	0,55		2,5	2,5		1	1	
Fluorantheen	mg/kg ds	1,4	1,4		4,2	4,2		1,9	1,9	
Chryseen	mg/kg ds	0,84	0,84		2,1	2,1		1	1	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,78	0,78		2,1	2,1		0,95	0,95	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,61	0,61		1,7	1,7		0,68	0,68	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,42	0,42		0,95	0,95		0,46	0,46	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,64	0,64		1,1	1,1		0,71	0,71	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,53	0,53		1,4	1,4		0,58	0,58	
PAK 10 VROM	mg/kg ds	*6,2*	*6,2*	*0,12*	*17*	*17*	*0,4*	*7,7*	*7,6*	*0,16*
GECHLOREERDE KWS										
PCB 28	mg/kg ds	<0,001	<0,002		<0,005	0,009		<0,001	<0,002	
PCB 52	mg/kg ds	<0,001	<0,002		<0,005	0,009		<0,001	<0,002	
PCB 101	mg/kg ds	<0,001	<0,002		<0,005	0,009		<0,001	<0,002	
PCB 118	mg/kg ds	<0,001	<0,002		<0,005	0,009		<0,001	<0,002	
PCB 138	mg/kg ds	0,0011	0,0033		<0,005	0,009		<0,001	<0,002	
PCB 153	mg/kg ds	<0,001	<0,002		<0,005	0,009		0,003	0,009	
PCB 180	mg/kg ds	<0,001	<0,002		<0,005	0,009		<0,001	<0,002	
PCB's	mg/kg ds	0,0053	0,016	-0	*0,024*	*0,066*	*0,05*	*0,0072*	*0,023*	*0*
OVERIG										
Droge stof	% m/m	87,8	87,8 (6)		85,4	85,4 (6)		88,3	88,3 (6)	
Lutum	%	3,9			2,5			6,2		
Organische stof (humus)	%	3,3			3,7			3,2		
Gloeirest	% (m/m) ds	96,4			96,1			96,3		
MINERALE OLIE										
Minerale olie	mg/kg ds	<35	<74	-0,02	69	186	-0	<35	<77	-0,02
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	<5	11 (6)		<5	9 (6)		<5	11 (6)	
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<3	6 (6)		<3	6 (6)		<3	7 (6)	
Minerale olie C16 - C21	mg/kg ds	<5	11 (6)		7,6	20,5 (6)		<5	11 (6)	
Minerale olie C21 - C30	mg/kg ds	<11	23 (6)		23	62 (6)		<11	24 (6)	
Minerale olie C30 - C35	mg/kg ds	7,7	23,3 (6)		24	65 (6)		6,3	19,7 (6)	
Minerale olie C35 - C40	mg/kg ds	<6	13 (6)		13	35 (6)		<6	13 (6)	

Tabel 2: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		BG4			MP1			MP2		
Certificaatcode		2015141042			2015141042			2015141042		
Boring(en)		104, 110, 111, 112, 113, 114, 120			101, 102, 103			101, 102, 103		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,00 - 0,50			0,50 - 1,00		
Humus	% ds	3,2			3,2			2,0		
Lutum	% ds	6,2			6,2			3,2		
Datum van toetsing		12-1-2016			12-1-2016			12-1-2016		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
METALEN										
Barium	mg/kg ds	<20	<36 (6)							
Cadmium	mg/kg ds	<0,2	<0,2	-0,03						
Kobalt	mg/kg ds	3,6	8,7	-0,04						
Koper	mg/kg ds	<5	<6	-0,23	<5	<6	-0,23	<5	<7	-0,22
Kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0						
Molybdeen	mg/kg ds	<1,5	<1,1	-0						
Nikkel	mg/kg ds	5,4	11,7	-0,36						
Lood	mg/kg ds	11	16	-0,07						
Zink	mg/kg ds	22	42	-0,17						
PAK										
Naftaleen	mg/kg ds	<0,05	<0,04							
Anthraceen	mg/kg ds	0,14	0,14							
Fenanthreen	mg/kg ds	0,23	0,23							
Fluorantheen	mg/kg ds	0,6	0,6							
Chryseen	mg/kg ds	0,42	0,42							
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,35	0,35							
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,32	0,32							
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,22	0,22							
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,36	0,36							
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,3	0,3							
PAK 10 VROM	mg/kg ds	*3*	*3,0*	*0,04*						
ANORGANISCHE VERB.										
Stikstof (N; vlgs Kjeldahl)	g/kg ds				0,8	0,8		0,7	0,7	
Zwavel [S]	g/kg ds				0,19	0,19		0,13	0,13	
Fosfor [P]	g/kg ds				0,36	0,36		0,2	0,2	
Sulfaat (als SO4)	g/kg ds				<0,6	0,4		<0,6	0,4	
Fosfaat (als PO4)	g/kg ds				1,1	1,1		0,61	0,61	
Chloride	mg/kg ds				22	22 (7)		34	34 (7)	
GECHLOREERDE KWS										
PCB 28	mg/kg ds	<0,001	<0,002							
PCB 52	mg/kg ds	<0,001	<0,002							
PCB 101	mg/kg ds	<0,001	<0,002							
PCB 118	mg/kg ds	<0,001	<0,002							
PCB 138	mg/kg ds	<0,001	<0,002							
PCB 153	mg/kg ds	<0,001	<0,002							
PCB 180	mg/kg ds	<0,001	<0,002							
PCB's	mg/kg ds	0,0049	<0,015	-0,01						
OVERIG										
Droge stof	% m/m	88,4	88,4 (6)		89,7	89,7 (6)		90,6	90,6 (6)	
Fosfaat (als P2O5)	g/kg ds				0,82	0,82		0,46	0,46	
CZV	mg/kg				630	630 (6)		950	950 (6)	
Gloeirest	% (m/m) ds									
MINERALE OLIE										
Minerale olie	mg/kg ds	<35	<77	-0,02						
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	<5	11 (6)							
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<3	7 (6)							
Minerale olie C16 - C21	mg/kg ds	<5	11 (6)							
Minerale olie C21 - C30	mg/kg ds	<11	24 (6)							
Minerale olie C30 - C35	mg/kg ds	<5	11 (6)							
Minerale olie C35 - C40	mg/kg ds	<6	13 (6)							

Tabel 3: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		OG1			OG2			OG3		
Certificaatcode		2015141042			2015141042			2015141042		
Boring(en)		109, 114, 120, 121, 126			109, 114, 120, 121, 122, 123, 126			122, 123		
Traject (m -mv)		0,50 - 1,00			1,50 - 2,00			0,50 - 1,00		
Humus	% ds	1,0			2,0			2,0		
Lutum	% ds	3,2			3,2			3,2		
Datum van toetsing		12-1-2016			12-1-2016			12-1-2016		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
METALEN										
Barium	mg/kg ds	<20	<47 (6)		<20	<47 (6)		<20	<47 (6)	
Cadmium	mg/kg ds	<0,2	<0,2	-0,03	<0,2	<0,2	-0,03	<0,2	<0,2	-0,03
Kobalt	mg/kg ds	<3	<7	-0,05	<3	<7	-0,05	<3	<7	-0,05
Koper	mg/kg ds	<5	<7	-0,22	<5	<7	-0,22	<5	<7	-0,22
Kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0
Molybdeen	mg/kg ds	<1,5	<1,1	-0	<1,5	<1,1	-0	<1,5	<1,1	-0
Nikkel	mg/kg ds	<4	<7	-0,43	4,2	11,1	-0,37	<4	<7	-0,43
Lood	mg/kg ds	<10	<11	-0,08	<10	<11	-0,08	<10	<11	-0,08
Zink	mg/kg ds	<20	<31	-0,19	<20	<31	-0,19	<20	<31	-0,19
PAK										
Naftaleen	mg/kg ds	<0,05	<0,04		<0,05	<0,04		<0,05	<0,04	
Anthraceen	mg/kg ds	<0,05	<0,04		<0,05	<0,04		<0,05	<0,04	
Fenanthreen	mg/kg ds	0,052	0,052		<0,05	<0,04		0,076	0,076	
Fluorantheen	mg/kg ds	0,31	0,31		0,078	0,078		0,27	0,27	
Chryseen	mg/kg ds	0,22	0,22		0,054	0,054		0,19	0,19	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,2	0,2		<0,05	<0,04		0,17	0,17	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,16	0,16		<0,05	<0,04		0,16	0,16	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,089	0,089		<0,05	<0,04		0,099	0,099	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,12	0,12		<0,05	<0,04		0,14	0,14	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,11	0,11		<0,05	<0,04		0,12	0,12	
PAK 10 VROM	mg/kg ds	1,3	1,3	-0,01	0,41	0,41	-0,03	1,3	1,3	-0,01
GECHLOREERDE KWS										
PCB 28	mg/kg ds	<0,001	<0,004		<0,001	<0,004		<0,001	<0,004	
PCB 52	mg/kg ds	<0,001	<0,004		<0,001	<0,004		<0,001	<0,004	
PCB 101	mg/kg ds	<0,001	<0,004		<0,001	<0,004		<0,001	<0,004	
PCB 118	mg/kg ds	<0,001	<0,004		<0,001	<0,004		<0,001	<0,004	
PCB 138	mg/kg ds	<0,001	<0,004		<0,001	<0,004		<0,001	<0,004	
PCB 153	mg/kg ds	<0,001	<0,004		<0,001	<0,004		<0,001	<0,004	
PCB 180	mg/kg ds	<0,001	<0,004		<0,001	<0,004		<0,001	<0,004	
PCB's	mg/kg ds	0,0049	<0,025	0,01	0,0049	<0,025	0,01	0,0049	<0,025	0,01
OVERIG										
Droge stof	% m/m	94,5	94,5 (6)		95,1	95,1 (6)		89,8	89,8 (6)	
Lutum	%	3,2								
Organische stof (humus)	%	1,0								
Gloeirest	% (m/m) ds	98,8								
MINERALE OLIE										
Minerale olie	mg/kg ds	<35	<123	-0,01	<35	<123	-0,01	<35	<123	-0,01
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	<5	18 (6)		<5	18 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<3	11 (6)		<3	11 (6)		<3	11 (6)	
Minerale olie C16 - C21	mg/kg ds	<5	18 (6)		<5	18 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C21 - C30	mg/kg ds	<11	39 (6)		<11	39 (6)		<11	39 (6)	
Minerale olie C30 - C35	mg/kg ds	7,1	35,5 (6)		<5	18 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C35 - C40	mg/kg ds	<6	21 (6)		<6	21 (6)		<6	21 (6)	

< : kleiner dan de detectielimiet
8,88 : <= Achtergrondwaarde
8,88 : <= Interventiewaarde
8,88 : > Interventiewaarde
6 : Heeft geen normwaarde
7 : Heeft andere normwaarde: zorgplicht van toepassing
GSSD : Gestandaardiseerde meetwaarde
Index : (GSSD - AW) / (I - AW)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 2.0.0 -

Projectcode: BO15388

Tabel 4: Normwaarden grond conform de Wet Bodembescherming

		AW	WO	IND	I
METALEN					
Cadmium	mg/kg ds	0,6	1,2	4,3	13
Kobalt	mg/kg ds	15	35	190	190
Koper	mg/kg ds	40	54	190	190
Kwik	mg/kg ds	0,15	0,83	4,8	36
Molybdeen	mg/kg ds	1,5	88	190	190
Nikkel	mg/kg ds	35	39	100	100
Lood	mg/kg ds	50	210	530	530
Zink	mg/kg ds	140	200	720	720
PAK					
PAK 10 VROM	mg/kg ds	1,5	6,8	40	40
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
PCB's	mg/kg ds	0,02	0,04	0,5	1
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie	mg/kg ds	190	190	500	5000

Tabel 1: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		122-1			123-1			124-1		
Certificaatcode		2016004362			2016004362			2016004362		
Boring(en)		122			123			124		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,00 - 0,50			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	3,7			3,7			3,7		
Lutum	% ds	2,5			2,5			2,5		
Datum van toetsing		19-1-2016			19-1-2016			19-1-2016		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde		
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
METALEN										
Cadmium	mg/kg ds	<0,2	<0,2	-0,03	<0,2	<0,2	-0,03	*0,44*	*0,70*	*0,01*
OVERIG										
Droge stof	% m/m	88,4	88,4 (6)		86,2	86,2 (6)		80,9	80,9 (6)	

< : kleiner dan de detectielimiet
8,88 : <= Achtergrondwaarde
8,88 : <= Interventiewaarde
8,88 : > Interventiewaarde
6 : Heeft geen normwaarde
GSSD : Gestandaardiseerde meetwaarde
Index : (GSSD - AW) / (I - AW)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 2.0.0 -

BIJLAGE 5

- Analysecertificaten -

Milieutechniek ZVS Eemnes BV
T.a.v. J.M. Heus
Postbus 49
3755 ZG EEMNES

Analysecertificaat

Datum: 21-Dec-2015

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2015141042/1
Uw project/verslagnummer	B015388
Uw projectnaam	Arnhem, Kempenbergerweg 723A
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	09-Dec-2015

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van
de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

eurofins — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	B015388	Certificaatnummer/Versie	2015141042/1
Uw projectnaam	Arnhem, Kempenbergerweg 723A	Startdatum	11-Dec-2015
Uw ordernummer		Rapportagedatum	19-Dec-2015/07:48
		Bijlage	A,B,C,D
Monsternemer	D de Vries	Pagina	1/4
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
	Voorbehandeling						
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses						
S	Droge stof	% (m/m)	87.8	85.4	88.3	88.4	89.7
S	Organische stof	% (m/m) ds	3.3	3.7	3.2		
Q	Gloeirest	% (m/m) ds	96.4	96.1	96.3		
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3.9	2.5	6.2		
	Metalen						
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	27	25	<20	<20	
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	0.26	6.1	<0.20	<0.20	
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3.0	3.4	<3.0	3.6	
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	15	6.7	<5.0	<5.0	<5.0
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	<1.5	<1.5	<1.5	
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	5.0	6.5	<4.0	5.4	
Q	Fosfor totaal (P)	g/kg ds					0.36
Q	Fosfor totaal (P04)	g/kg ds					1.1
Q	Fosfor totaal (P205)	g/kg ds					0.82
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	28	26	15	11	
Q	Zwavel (S)	g/kg ds					0.19
Q	Zwavel als sulfaat (S04)	g/kg ds					<0.60
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	90	43	27	22	
	Minerale olie						
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	7.6	<5.0	<5.0	
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11	23	<11	<11	
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	7.7	24	6.3	<5.0	
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	13	<6.0	<6.0	
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	69	<35	<35	

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	115 (0-50) 117 (0-50) 118 (0-50) 125 (0-50) 126 (0-50)	09-Dec-2015	8835578
2	122 (0-50) 123 (0-50) 124 (0-50)	09-Dec-2015	8835579
3	105 (0-50) 106 (0-50) 107 (0-50) 108 (0-50) 109 (0-50) 119 (0-50)	08-Dec-2015	8835580
4	104 (0-50) 110 (0-50) 111 (0-50) 112 (0-50) 113 (0-50) 114 (0-50) 120 (0-50)	08-Dec-2015	8835581
5	101 (0-50) 102 (0-50) 103 (0-50)	08-Dec-2015	8835582

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	B015388	Certificaatnummer/Versie	2015141042/1
Uw projectnaam	Arnhem, Kempenbergerweg 723A	Startdatum	11-Dec-2015
Uw ordernummer		Rapportagedatum	19-Dec-2015/07:48
		Bijlage	A,B,C,D
Monsternemer	D de Vries	Pagina	2/4
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
	Chromatogram olie (GC)			Zie bijl.			
	Polychloorbifenylen, PCB						
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	<0.0050 [1)]	<0.0010	<0.0010	
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	<0.0050 [1)]	<0.0010	<0.0010	
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	<0.0050 [1)]	<0.0010	<0.0010	
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	<0.0050 [1)]	<0.0010	<0.0010	
S	PCB 138	mg/kg ds	0.0011	<0.0050 [1)]	<0.0010	<0.0010	
S	PCB 153	mg/kg ds	<0.0010	<0.0050 [1)]	0.0030	<0.0010	
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	<0.0050 [1)]	<0.0010	<0.0010	
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0053	0.024 [2)]	0.0072	0.0049 [3)]	
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK						
S	Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	<0.25 [1)]	<0.050	<0.050	
S	Fenanthreen	mg/kg ds	0.55	2.5	1.0	0.23	
S	Anthraceen	mg/kg ds	0.37	1.2	0.33	0.14	
S	Fluorantheen	mg/kg ds	1.4	4.2	1.9	0.60	
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0.78	2.1	0.95	0.35	
S	Chryseen	mg/kg ds	0.84	2.1	1.0	0.42	
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0.42	0.95	0.46	0.22	
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.61	1.7	0.68	0.32	
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0.53	1.4	0.58	0.30	
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	0.64	1.1	0.71	0.36	
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	6.2	17	7.7	3.0	
	Anorganische verbindingen & natte chemie						
	Chemisch zuurstof verbruik (CZV)	mg/kg					630
	Stikstof volgens Kjeldahl (N)	g/kg ds					0.8
	Anorganische verbindingen						
S	Chloride	mg/kg ds					22

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	115 (0-50) 117 (0-50) 118 (0-50) 125 (0-50) 126 (0-50)	09-Dec-2015	8835578
2	122 (0-50) 123 (0-50) 124 (0-50)	09-Dec-2015	8835579
3	105 (0-50) 106 (0-50) 107 (0-50) 108 (0-50) 109 (0-50) 119 (0-50)	08-Dec-2015	8835580
4	104 (0-50) 110 (0-50) 111 (0-50) 112 (0-50) 113 (0-50) 114 (0-50) 120 (0-50)	08-Dec-2015	8835581
5	101 (0-50) 102 (0-50) 103 (0-50)	08-Dec-2015	8835582

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	B015388	Certificaatnummer/Versie	2015141042/1
Uw projectnaam	Arnhem, Kempenbergerweg 723A	Startdatum	11-Dec-2015
Uw ordernummer		Rapportagedatum	19-Dec-2015/07:48
		Bijlage	A,B,C,D
Monsternemer	D de Vries	Pagina	3/4
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	6	7	8	9
	Voorbehandeling					
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses					
S	Droge stof	% (m/m)	90.6	94.5	95.1	89.8
S	Organische stof	% (m/m) ds		1.0		
Q	Gloeirest	% (m/m) ds		98.8		
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds		3.2		
	Metalen					
S	Barium (Ba)	mg/kg ds		<20	<20	<20
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds		<0.20	<0.20	<0.20
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds		<3.0	<3.0	<3.0
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds		<0.050	<0.050	<0.050
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds		<1.5	<1.5	<1.5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds		<4.0	4.2	<4.0
Q	Fosfor totaal (P)	g/kg ds	0.20			
Q	Fosfor totaal (P04)	g/kg ds	0.61			
Q	Fosfor totaal (P205)	g/kg ds	0.46			
S	Lood (Pb)	mg/kg ds		<10	<10	<10
Q	Zwavel (S)	g/kg ds	0.13			
Q	Zwavel als sulfaat (S04)	g/kg ds	<0.60			
S	Zink (Zn)	mg/kg ds		<20	<20	<20
	Minerale olie					
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds		<3.0	<3.0	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds		<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds		<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds		<11	<11	<11
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds		7.1	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds		<6.0	<6.0	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds		<35	<35	<35

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
6	101 (50-100) 102 (50-100) 103 (50-100)	08-Dec-2015	8835583
7	109 (50-100) 114 (50-100) 120 (50-100) 121 (50-100) 126 (50-100)	08-Dec-2015	8835584
8	109 (150-200) 114 (150-200) 120 (150-200) 121 (150-200) 122 (150-200) 123 (150-200)	08-Dec-2015	8835585
9	122 (50-100) 123 (50-100)	09-Dec-2015	8835586

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	B015388	Certificaatnummer/Versie	2015141042/1
Uw projectnaam	Arnhem, Kempenbergerweg 723A	Startdatum	11-Dec-2015
Uw ordernummer		Rapportagedatum	19-Dec-2015/07:48
		Bijlage	A,B,C,D
Monsternemer	D de Vries	Pagina	4/4
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	6	7	8	9
	Polychloorbifenylen, PCB					
S	PCB 28	mg/kg ds		<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 52	mg/kg ds		<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds		<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 118	mg/kg ds		<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 138	mg/kg ds		<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 153	mg/kg ds		<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 180	mg/kg ds		<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds		0.0049 3)	0.0049 3)	0.0049 3)
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK					
S	Naftaleen	mg/kg ds		<0.050	<0.050	<0.050
S	Fenanthreen	mg/kg ds		0.052	<0.050	0.076
S	Anthraceen	mg/kg ds		<0.050	<0.050	<0.050
S	Fluorantheen	mg/kg ds		0.31	0.078	0.27
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds		0.20	<0.050	0.17
S	Chryseen	mg/kg ds		0.22	0.054	0.19
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds		0.089	<0.050	0.099
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds		0.16	<0.050	0.16
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds		0.11	<0.050	0.12
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds		0.12	<0.050	0.14
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds		1.3	0.41	1.3
	Anorganische verbindingen & natte chemie					
	Chemisch zuurstof verbruik (CZV)	mg/kg	950			
	Stikstof volgens Kjeldahl (N)	g/kg ds	0.7			
	Anorganische verbindingen					
S	Chloride	mg/kg ds	34			

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
6	101 (50-100) 102 (50-100) 103 (50-100)	08-Dec-2015	8835583
7	109 (50-100) 114 (50-100) 120 (50-100) 121 (50-100) 126 (50-100)	08-Dec-2015	8835584
8	109 (150-200) 114 (150-200) 120 (150-200) 121 (150-200) 122 (150-200) 123 (150-200)	08-Dec-2015	8835585
9	122 (50-100) 123 (50-100)	09-Dec-2015	8835586

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

PB
TESTEN
RvA L010

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2015141042/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monsteromschrijving
8835578	118	1	0	50	0531995207	115 (0-50) 117 (0-50) 118 (0-50)
8835578	125	1	0	50	0531995209	
8835578	126	1	0	50	0531992493	
8835578	115	1	0	50	0531995210	
8835578	117	1	0	50	0531995401	
8835579	122	1	0	50	0531995214	122 (0-50) 123 (0-50) 124 (0-50)
8835579	123	1	0	50	0531995205	
8835579	124	1	0	50	0531992487	
8835580	105	1	0	50	0532016833	105 (0-50) 106 (0-50) 107 (0-50)
8835580	106	1	0	50	0531994720	
8835580	107	1	0	50	0531995400	
8835580	108	1	0	50	0531995397	
8835580	109	1	0	50	0531995254	
8835580	119	1	0	50	0531995203	
8835581	104	1	0	50	0531994719	104 (0-50) 110 (0-50) 111 (0-50)
8835581	110	1	0	50	0531995248	
8835581	111	1	0	50	0531995250	
8835581	112	1	0	50	0531995251	
8835581	113	1	0	50	0531995247	
8835581	114	1	0	50	0531995246	
8835581	120	1	0	50	0531992489	
8835582	101	1	0	50	0531995255	101 (0-50) 102 (0-50) 103 (0-50)
8835582	102	1	0	50	0531995256	
8835582	103	1	0	50	0531995257	
8835583	101	2	50	100	0531995260	101 (50-100) 102 (50-100) 103 (
8835583	102	2	50	100	0531995259	
8835583	103	2	50	100	0531995258	
8835584	109	2	50	100	0531995399	109 (50-100) 114 (50-100) 120 (
8835584	114	2	50	100	0531995396	
8835584	120	2	50	100	0531992484	
8835584	121	2	50	100	0531992482	
8835584	126	2	50	100	0531992491	
8835585	109	4	150	200	0531995249	109 (150-200) 114 (150-200) 12(
8835585	114	4	150	200	0531995252	
8835585	120	4	150	200	0531992486	
8835585	121	4	150	200	0531992488	
8835585	122	4	150	200	0531995201	

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2015141042/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monsteromschrijving
8835585	123	4	150	200	0531995202	109 (150-200) 114 (150-200) 12
8835585	126	4	150	200	0531992492	
8835586	122	2	50	100	0531995212	122 (50-100) 123 (50-100)
8835586	123	2	50	100	0531995204	

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2015141042/1

Opmerking 1)
Rapportagegrens verhoogd t.g.v. verdunning monster.

Opmerking 2)
Rapportagegrens verhoogd t.g.v. verdunning van het monster vanwege matrixstoring.

Opmerking 3)
De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2015141042/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Chloride (ionchromatografie)	W0504	Ionchromatografie	Cf.pb 3040-2 & cf. NEN-EN-ISO 10304-2
Cryogeen malen AS3000	W0106	Voorbehandeling	Cf. AS3000
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	Cf. pb 3010-2 en gw. NEN-ISO 11465
Organische stof (gloeirest)	W0109	Gravimetrie	Cf. pb 3010-3 en cf. NEN 5754
Lutum (fractie < 2 µm)	W0171	Sedimentatie	Cf. pb 3010-4 en cf. NEN 5753
Barium (Ba)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
ICP-MS P totaal	W0423	ICP-MS	Cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
ICP-MS S-totaal	W0423	ICP-MS	Cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Minerale Olie (GC) (C10 - C40)	W0202	GC-FID	Cf. pb 3010-7 en gw. NEN-EN-ISO 16703
Chromatogram MO (GC)	W0202	GC-FID	Gelijkw. NEN-EN-ISO 16703
PCB (7)	W0271	GC-MS	Cf. pb 3010-8 en gw. NEN 6980
PAK som AS3000/AP04	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287
PAK (10 VROM)	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287
CZV Digestaat	W0553	Titrimetrie	Eigen methode
Stikstof (Kjeldahl)	W0591	Spectrometrie	NEN-EN 13342

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juli 2011.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (D) opmerkingen aangaande de monstername en conserveringstermijn 2015141042/1

Er zijn verschillen met de richtlijnen geconstateerd die de betrouwbaarheid van de resultaten van onderstaande monsters of analyses mogelijk hebben beinvloed.

Analyse	Monster nr.
Betreft CZV/N-Kjeldahl: Bij ingangscontrole is gebleken dat de pH waarde niet voldoet aan de hiervoor gestelde eis. Voorheen: Betreft CZV/N-Kjeldahl, niet geconserveerd aangeleverd.	8835582
	8835583

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

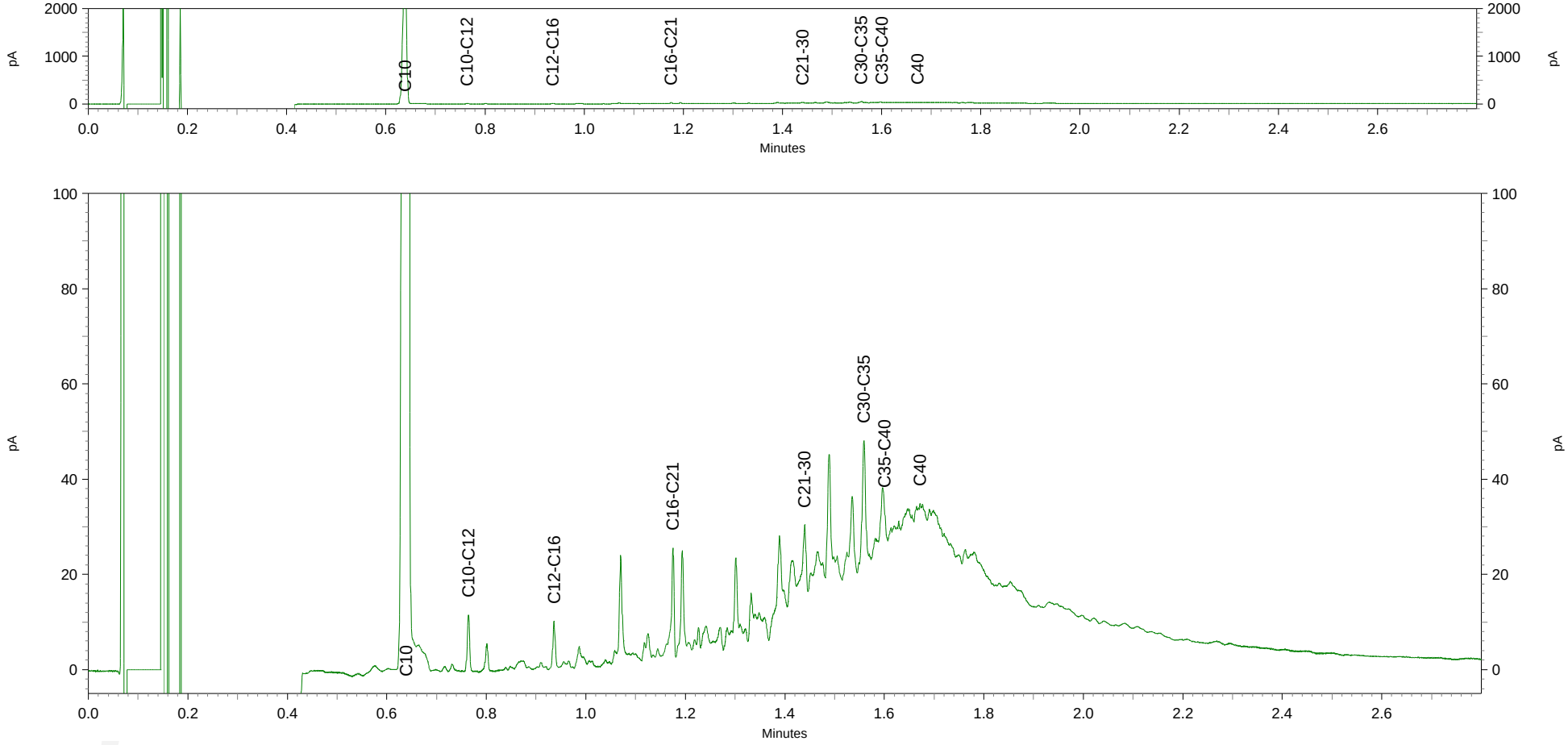
Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 8835579
Certificate no.: 2015141042
Sample description.: 122 (0-50) 123 (0-50) 124 (0-50) v

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Eurofins Analytico	Rapportnummer	V151200972 versie 1
Contactpersoon	Monstercoördinatie	Datum opdracht	14-12-2015
Adres	Gildeweg 44	Datum ontvangst	09-12-2015
Postcode en plaats	3771 NB Barneveld	Datum rapportage	18-12-2015
Projectcode	2015142197	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	BO15388		

Naam	AS109 (0-50)	Datum monstername	08-12-2015
Monstersoort	Grond	Datum analyse	18-12-2015
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5707:2003 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Boornr	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	AS109-1	0	50	R009099689

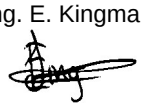
Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	85,0						%
Massa monster (veldnat)	12,4						kg
Chrysotiel (serpentijn)	0,3	0,3	0,2	0,2	5,3	5,3	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	0,6	6,2	0,5	4,6	0,8	7,7	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	0,3	0,3	0,2	0,2	5,3	5,3	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	0,3	0,3	0,2	0,2	5,3	5,3	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	0,6	6,2	0,5	4,6	0,8	7,7	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	0,6	6,2	0,5	4,6	0,8	7,7	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	6,5	0,7	4,8	6,1	13	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	<2	6,5	0,7	4,8	6,1	13	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat asbest.

Eerste analist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

TESTEN RvA L 376 AS 3000

ACMAA Laboratoria B.V.
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

telefoon 074 - 2455041
fax 074 - 2508245
e-mail laboratorium@acmaa.nl

website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Eurofins Analytico	Rapportnummer	V151200972 versie 1
Contactpersoon	Monstercoördinatie	Datum opdracht	14-12-2015
Adres	Gildeweg 44	Datum ontvangst	09-12-2015
Postcode en plaats	3771 NB Barneveld	Datum rapportage	18-12-2015
Projectcode	2015142197	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	BO15388		

Analyse	Fractie > 16 mm	Fractie 8 - 16 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	306	580	446	1123	4903	3172	10530
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5	**	
vezelbundels								
Asbesth.materiaal (g)			0,0081					0,0081
Hechtgebonden			nee					
Aantal deeltjes			1					1
Percentage crocidoliet (%)			80					
Gewicht crocidoliet (mg)			6,5					6,5
asbestcement								
Asbesth.materiaal (g)			0,0139					0,0139
Hechtgebonden			nee					
Aantal deeltjes			1					1
Percentage chrysotiel (%)			22,5					
Gewicht chrysotiel (mg)			3,1					3,1
totaal per mineralogische groep								
Gehalte NHG serpentijn (mg/kg ds)			0,29					0,29
Gehalte serpentijn (mg/kg ds)			0,29					0,29
Gehalte NHG amfibool (mg/kg ds)			0,62					0,62
Gehalte amfibool (mg/kg ds)			0,62					0,62
totaal								
Aantal deeltjes totaal (stuk)			2					2
Gehalte NHG t.o.v. totaal (mg/kg ds)			0,91					0,91
Gehalte t.o.v. totaal (mg/kg ds)			0,91					0,91

** = Van de zeeffractie <0,5 mm is maximaal 10 gram kwalitatief beoordeeld en deze bevat geen asbestverdachte vezels.
NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

TESTEN RvA L 376

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS 3000

ACMAA Laboratoria B.V.
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

telefoon 074 - 2455041
fax 074 - 2508245
e-mail laboratorium@acmaa.nl

website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Eurofins Analytico	Rapportnummer	V151200973 versie 1
Contactpersoon	Monstercoördinatie	Datum opdracht	14-12-2015
Adres	Gildeweg 44	Datum ontvangst	09-12-2015
Postcode en plaats	3771 NB Barneveld	Datum rapportage	18-12-2015
Projectcode	2015142197	Pagina	1 van 1
Project omschrijving	BO15388		

Naam	AS109 (0-50)	Datum monstername	08-12-2015
Monstersoort	Materiaal	Datum analyse	17-12-2015
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in materiaal verzamelmonster m.b.v. polarisatiemicroscopie - conform NEN 5896 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Boornr	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	AS109-2	0	50	0901561504

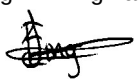
Resultaten

soort materiaal	soort asbest	% asbest gemiddeld	% asbest ondergr.	% asbest bovengr.	aantal stukjes	massa stukjes (g)	materiaal hecht-gebonden	massa asbest mat. (mg)	massa asbest materiaal ondergrens (mg)	bovengrens (mg)
golfplaat	chrysotiel	12,5	10	15	1	8,39	ja	1049	839	1259
Totaal Asbest								1049	839	1259
Totaal Serpentijn								1049	839	1259
Totaal Amfibool								0	0	0
Totaal Gewogen asbest								1049	839	1259

n.a. = niet aantoonbaar

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden verzamelmonster bevat asbest.

Eerste analist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

ACMAA Laboratoria B.V.
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

telefoon 074 - 2455041
fax 074 - 2508245
e-mail laboratorium@acmaa.nl

website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Eurofins Analytico	Rapportnummer	V151200974 versie 1
Contactpersoon	Monstercoördinatie	Datum opdracht	14-12-2015
Adres	Gildeweg 44	Datum ontvangst	09-12-2015
Postcode en plaats	3771 NB Barneveld	Datum rapportage	18-12-2015
Projectcode	2015142197	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	BO15388		

Naam	AS112 (0-50)	Datum monstername	08-12-2015
Monstersoort	Grond	Datum analyse	18-12-2015
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5707:2003 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Boornr	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	AS112-1	0	50	R009099690

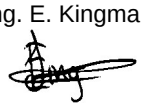
Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	90,1						%
Massa monster (veldnat)	12,4						kg
Chrysotiel (serpentijn)	0,5	0,5	0,4	0,4	5,2	5,2	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	4,7	4,7	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	0,5	0,5	0,4	0,4	0,6	0,6	mg/kg ds
Totaal serpentijn	0,5	0,5	0,4	0,4	5,2	5,2	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	n.a.	-	-	4,7	4,7	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	0,5	0,4	0,4	0,6	0,6	mg/kg ds
Totaal asbest	<2	0,5	0,4	0,4	5,2	5,2	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat asbest.

Eerste analist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

TESTEN RvA L 376 AS 3000

ACMAA Laboratoria B.V.
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

telefoon 074 - 2455041
fax 074 - 2508245
e-mail laboratorium@acmaa.nl

website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Eurofins Analytico	Rapportnummer	V151200974 versie 1
Contactpersoon	Monstercoördinatie	Datum opdracht	14-12-2015
Adres	Gildeweg 44	Datum ontvangst	09-12-2015
Postcode en plaats	3771 NB Barneveld	Datum rapportage	18-12-2015
Projectcode	2015142197	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	BO15388		

Analyse	Fractie > 16 mm	Fractie 8 - 16 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	369	478	413	923	6084	2897	11164
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5	**	
asbestcement								
Asbesth.materiaal (g)				0,0437				0,0437
Hechtgebonden				ja				
Aantal deeltjes				1				1
Percentage chrysotiel (%)				12,5				
Gewicht chrysotiel (mg)				5,5				5,5
totaal per mineralogische groep								
Gehalte HG serpentijn (mg/kg ds)				0,49				0,49
Gehalte serpentijn (mg/kg ds)				0,49				0,49
totaal								
Aantal deeltjes totaal (stuk)				1				1
Gehalte HG t.o.v. totaal (mg/kg ds)				0,49				0,49
Gehalte t.o.v. totaal (mg/kg ds)				0,49				0,49

** = Van de zeeffractie <0,5 mm is maximaal 10 gram kwalitatief beoordeeld en deze bevat geen asbestverdachte vezels.
NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

ACMAA Laboratoria B.V.
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

telefoon 074 - 2455041
fax 074 - 2508245
e-mail laboratorium@acmaa.nl

website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Eurofins Analytico	Rapportnummer	V151200975 versie 1
Contactpersoon	Monstercoördinatie	Datum opdracht	14-12-2015
Adres	Gildeweg 44	Datum ontvangst	09-12-2015
Postcode en plaats	3771 NB Barneveld	Datum rapportage	18-12-2015
Projectcode	2015142197	Pagina	1 van 1
Project omschrijving	BO15388		

Naam	AS112 (0-50)	Datum monstername	08-12-2015
Monstersoort	Materiaal	Datum analyse	17-12-2015
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in materiaal verzamelmonster m.b.v. polarisatiemicroscopie - conform NEN 5896 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Boornr	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	AS112-2	0	50	0901561503

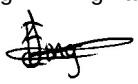
Resultaten

soort materiaal	soort asbest	% asbest gemiddeld	% asbest ondergr.	% asbest bovengr.	aantal stukjes	massa stukjes (g)	materiaal hecht-gebonden	massa asbest mat. (mg)	massa asbest materiaal ondergrens (mg)	bovengrens (mg)
golfplaat	chrysotiel	12,5	10	15	1	16,59	ja	2074	1659	2489
Totaal Asbest								2074	1659	2489
Totaal Serpentijn								2074	1659	2489
Totaal Amfibool								0	0	0
Totaal Gewogen asbest								2074	1659	2489

n.a. = niet aantoonbaar

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden verzamelmonster bevat asbest.

Eerste analist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

ACMAA Laboratoria B.V.
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

telefoon 074 - 2455041
fax 074 - 2508245
e-mail laboratorium@acmaa.nl

website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Eurofins Analytico	Rapportnummer	V151201226 versie 1
Contactpersoon	Monstercoördinatie	Datum opdracht	10-12-2015
Adres	Gildeweg 44	Datum ontvangst	17-12-2015
Postcode en plaats	3771 NB Barneveld	Datum rapportage	23-12-2015
Projectcode	2015141015	Pagina	1 van 1
Project omschrijving	BO15388		

Naam	MM01 (0-50)	Datum monstername	08-12-2015
Monstersoort	Grond	Datum analyse	22-12-2015
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5707:2003 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Boornr	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	MM01-1	0	50	R009099687

Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	88,6						%
Massa monster (veldnat)	11,8						kg
Chrysotiel (serpentijn)	n.a.	n.a.	-	-	5,0	5,0	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	5,0	5,0	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	5,0	5,0	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	n.a.	-	-	5,0	5,0	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	<2	n.a.	-	-	5,0	5,0	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Analyse	Fractie > 16 mm	Fractie 8 - 16 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	276	512	390	1127	4623	3541	10469
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5	**	

** = Van de zeeffractie <0,5 mm is maximaal 10 gram kwalitatief beoordeeld en deze bevat geen asbestverdachte vezels.
NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat geen asbest.

Eerste analist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

TESTEN RvA L 376 AS 3000

ACMAA Laboratoria B.V.
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

telefoon 074 - 2455041
fax 074 - 2508245
e-mail laboratorium@acmaa.nl

website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Eurofins Analytico	Rapportnummer	V151201227 versie 1
Contactpersoon	Monstercoördinatie	Datum opdracht	10-12-2015
Adres	Gildeweg 44	Datum ontvangst	17-12-2015
Postcode en plaats	3771 NB Barneveld	Datum rapportage	23-12-2015
Projectcode	2015141015	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	BO15388		

Naam	MM02 (0-50)	Datum monstername	08-12-2015
Monstersoort	Grond	Datum analyse	22-12-2015
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5707:2003 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Boornr	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	MM02-1	0	50	R009099688

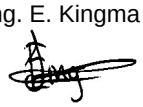
Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	91,0						%
Massa monster (veldnat)	12,4						kg
Chrysotiel (serpentijn)	13	13	10	10	20	20	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	4,6	4,6	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	13	13	10	10	16	16	mg/kg ds
Totaal serpentijn	13	13	10	10	20	20	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	n.a.	-	-	4,6	4,6	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	13	13	10	10	16	16	mg/kg ds
Totaal asbest	13	13	10	10	20	20	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat asbest.

Eerste analist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

TESTEN RvA L 376 AS 3000

ACMAA Laboratoria B.V.
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

telefoon 074 - 2455041
fax 074 - 2508245
e-mail laboratorium@acmaa.nl

website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Eurofins Analytico	Rapportnummer	V151201227 versie 1
Contactpersoon	Monstercoördinatie	Datum opdracht	10-12-2015
Adres	Gildeweg 44	Datum ontvangst	17-12-2015
Postcode en plaats	3771 NB Barneveld	Datum rapportage	23-12-2015
Projectcode	2015141015	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	BO15388		

Analyse	Fractie > 16 mm	Fractie 8 - 16 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	177	514	598	1986	5218	2752	11245
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5	**	
golfplaat								
Asbesth.materiaal (g)		1,1703						1,1703
Hechtgebonden		ja						
Aantal deeltjes		1						1
Percentage chrysotiel (%)		12,5						
Gewicht chrysotiel (mg)		146,3						146,3
totaal per mineralogische groep								
Gehalte HG serpentijn (mg/kg ds)		13,01						13,01
Gehalte serpentijn (mg/kg ds)		13,01						13,01
totaal								
Aantal deeltjes totaal (stuk)		1						1
Gehalte HG t.o.v. totaal (mg/kg ds)		13,01						13,01
Gehalte t.o.v. totaal (mg/kg ds)		13,01						13,01

** = Van de zeeffractie <0,5 mm is maximaal 10 gram kwalitatief beoordeeld en deze bevat geen asbestverdachte vezels.
NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

ACMAA Laboratoria B.V.
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

telefoon 074 - 2455041
fax 074 - 2508245
e-mail laboratorium@acmaa.nl

website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Eurofins Analytico	Rapportnummer	V151201228 versie 1
Contactpersoon	Monstercoördinatie	Datum opdracht	10-12-2015
Adres	Gildeweg 44	Datum ontvangst	17-12-2015
Postcode en plaats	3771 NB Barneveld	Datum rapportage	23-12-2015
Projectcode	2015141015	Pagina	1 van 1
Project omschrijving	BO15388		

Naam	MM03 (0-50)	Datum monstername	09-12-2015
Monstersoort	Grond	Datum analyse	22-12-2015
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5707:2003 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Boornr	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	MM03-1	0	50	R009099692

Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	93,1						%
Massa monster (veldnat)	14,6						kg
Chrysotiel (serpentijn)	n.a.	n.a.	-	-	3,8	3,8	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	3,8	3,8	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	3,8	3,8	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	n.a.	-	-	3,8	3,8	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	<2	n.a.	-	-	3,8	3,8	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Analyse	Fractie > 16 mm	Fractie 8 - 16 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	739	546	726	564	1198	6247	3535	13555
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5	**	

** = Van de zeeffractie <0,5 mm is maximaal 10 gram kwalitatief beoordeeld en deze bevat geen asbestverdachte vezels.
NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat geen asbest.

Eerste analist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

TESTEN RvA L 376 AS 3000

ACMAA Laboratoria B.V.
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

telefoon 074 - 2455041
fax 074 - 2508245
e-mail laboratorium@acmaa.nl

website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Eurofins Analytico	Rapportnummer	V151201229 versie 1
Contactpersoon	Monstercoördinatie	Datum opdracht	10-12-2015
Adres	Gildeweg 44	Datum ontvangst	17-12-2015
Postcode en plaats	3771 NB Barneveld	Datum rapportage	23-12-2015
Projectcode	2015141015	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	BO15388		

Naam	MM04 (0-50)	Datum monstername	09-12-2015
Monstersoort	Grond	Datum analyse	22-12-2015
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5707:2003 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Boornr	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	MM04-1	0	50	R009099693

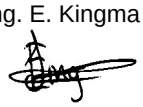
Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	87,1						%
Massa monster (veldnat)	12,5						kg
Chrysotiel (serpentijn)	1,4	1,4	0,5	0,5	4,7	4,7	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	0,5	4,9	0,2	1,9	1,3	13	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	1,4	1,4	0,5	0,5	4,7	4,7	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	1,4	1,4	0,5	0,5	4,7	4,7	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	0,5	4,8	0,2	1,9	1,3	13	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	0,5	4,8	0,2	1,9	1,3	13	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	6,2	0,7	2,4	5,9	18	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	<2	6,2	0,7	2,4	5,9	18	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat asbest.

Eerste analist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

TESTEN RvA L 376 AS 3000

ACMAA Laboratoria B.V.
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

telefoon 074 - 2455041
fax 074 - 2508245
e-mail laboratorium@acmaa.nl

website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Eurofins Analytico	Rapportnummer	V151201229 versie 1
Contactpersoon	Monstercoördinatie	Datum opdracht	10-12-2015
Adres	Gildeweg 44	Datum ontvangst	17-12-2015
Postcode en plaats	3771 NB Barneveld	Datum rapportage	23-12-2015
Projectcode	2015141015	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	BO15388		

Analyse	Fractie > 16 mm	Fractie 8 - 16 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	720	1265	784	1215	3551	3328	10863
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5	**	
asbestcement								
Asbesth.materiaal (g)				0,0128				0,0128
Hechtgebonden				nee				
Aantal deeltjes				2				2
Percentage chrysotiel (%)				22,5				
Gewicht chrysotiel (mg)				2,9				2,9
Percentage crocidoliet (%)				7,5				
Gewicht crocidoliet (mg)				1,0				1,0
vezelbundels								
Asbesth.materiaal (g)				0,0042	0,0150	0,0040		0,0232
Hechtgebonden				nee	nee	nee		
Aantal deeltjes				1	3	1		5
Percentage chrysotiel (%)				45	45	80		
Gewicht chrysotiel (mg)				1,9	6,8	3,2		11,9
Percentage crocidoliet (%)				22,5	22,5			
Gewicht crocidoliet (mg)				0,9	3,4			4,3
totaal per mineralogische groep								
Gehalte NHG serpentijn (mg/kg ds)				0,44	0,63	0,29		1,36
Gehalte serpentijn (mg/kg ds)				0,44	0,63	0,29		1,36
Gehalte NHG amfibool (mg/kg ds)				0,17	0,31			0,48
Gehalte amfibool (mg/kg ds)				0,17	0,31			0,48
totaal								
Aantal deeltjes totaal (stuk)				3	3	1		7
Gehalte NHG t.o.v. totaal (mg/kg ds)				0,62	0,94	0,29		1,85
Gehalte t.o.v. totaal (mg/kg ds)				0,62	0,94	0,29		1,85

** = Van de zeeffractie <0,5 mm is maximaal 10 gram kwalitatief beoordeeld en deze bevat geen asbestverdachte vezels.
NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

TESTEN RvA L 376

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS 3000

ACMAA Laboratoria B.V.
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

telefoon 074 - 2455041
fax 074 - 2508245
e-mail laboratorium@acmaa.nl

website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Milieutechniek ZVS Eemnes BV
T.a.v. J.M. Heus
Postbus 49
3755 ZG EEMNES

Analysecertificaat

Datum: 19-Jan-2016

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2016004362/1
Uw project/verslagnummer	B015388
Uw projectnaam	Arnhem, Kempenbergerweg 723A
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	11-Dec-2015

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van
de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	B015388	Certificaatnummer/Versie	2016004362/1
Uw projectnaam	Arnhem, Kempenbergerweg 723A	Startdatum	14-Jan-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	19-Jan-2016/10:09
		Bijlage	A,C
Monsternemer	D de Vries	Pagina	1/1
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2	3
	Voorbehandeling				
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses				
S	Droge stof	% (m/m)	88.4	86.2	80.9
	Metalen				
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0.20	<0.20	0.44

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	122 (0-50)	09-Dec-2015	8867171
2	123 (0-50)	09-Dec-2015	8867172
3	124 (0-50)	09-Dec-2015	8867173

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

PB

TESTEN
RvA L010

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2016004362/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monsteromschrijving
8867171	122	1	0	50	0531995214	122 (0-50)
8867172	123	1	0	50	0531995205	123 (0-50)
8867173	124	1	0	50	0531992487	124 (0-50)

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2016004362/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Cryogeen malen AS3000	W0106	Voorbehandeling	Cf. AS3000
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	Cf. pb 3010-2 en gw. NEN-ISO 11465
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juli 2011.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

DE KLINKER MILIEU
Onderdeel van Wissels Groep

VERKENNEND BODEMONDERZOEK
volgens NEN 5740
Kemperbergweg 717
Arnhem

Datum:	14 juni 2016
Adviesbureau:	De Klinker Milieu Verlengde Ooyerhoekseweg 9 7207 BJ Zutphen 0575-517298
Rapportnummer:	216095KA11
Opdrachtgever:	De heer C.D. Jakobs en mevrouw. T. Peters-Kox

Auteur:	Paraaf	Gecontroleerd door	Paraaf
W. Vloedgraven		W. Wilbrink	

BRL SIKB 1000 BRL SIKB 2000 BRL SIKB 6000 BRL SIKB 7000 VCM CHECKLIST AANNEMERS ISO 9001

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 2
2 VOORONDERZOEK 3
2.1 Huidige en toekomstige situatie 3
2.1.1 Gegevens locatie: 3
2.2 Historische informatie en voorgaande bodemonderzoeken 3
2.3 Bodemopbouw en geohydrologie 4
2.3.1 Grondwateronttrekking 4
2.3.2 Bodemsamenstelling en geohydrologische situatie 4
2.3.3 Locatiegegevens 4
2.4 Hypothese 4
3 ONDERZOEKSOPZET EN UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN 6
3.1 Onderzoeksopzet 6
3.2 Veldonderzoek 6
3.3 Chemisch onderzoek 7
4 ONDERZOEKSRESULTATEN 8
4.1 Globale bodemopbouw 8
4.2 Zintuiglijke waarnemingen 8
4.3 Waarnemingen in het kader van aanwezigheid van asbest 8
4.4 Toetsingskader 8
4.4.1 Wet bodembescherming 8
4.4.2 Besluit bodemkwaliteit 9
4.5 Analyseresultaten grond 10
4.6 Grond 10
4.7 Toetsing hypothese 10
5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 11
5.1 Conclusies 11
5.2 Algemeen 11

Bijlage 1: Ligging onderzoekslocatie
Bijlage 2: Boorstaten en zintuiglijke waarnemingen
Bijlage 3: Analyseresultaten
Bijlage 4: Toetsingstabellen
Bijlage 5: Situering monsterpunten
Bijlage 6: Checklist vooronderzoek

1 INLEIDING

In opdracht van de heer C.D. Jakobs en mevrouw T. Peters-Kox is door De Klinker Milieu een bodemonderzoek uitgevoerd conform de NEN 5740 op de locatie Kemperbergerweg 717 te Arnhem. Het perceel is kadastraal bekend als:

- gemeente Arnhem;
- sectie I;
- perceelsnummer 1730.

De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van 1063 m^2. In bijlage 1 is de regionale ligging opgenomen en bijlage 5 voor een overzicht van de onderzoekslocatie.

Aanleiding voor het onderzoek is de bestemmingswijziging van agrarisch naar een woonbestemming. Doel van het onderzoek is het vastleggen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de locatie en nagaan of er mogelijke gebruiksbeperkingen bestaan in relatie tot het beoogde gebruik

Het door De Klinker Milieu gehanteerde kwaliteitssysteem en de toepassing daarvan voldoet aan NEN-EN-ISO 9001 (2008). De Klinker Milieu of andere gelieerde bedrijfsonderdelen is geen eigenaar van de onderzoekslocatie.

In voorliggende rapportage wordt een overzicht gegeven van de resultaten van het uitgevoerde verkennend bodemonderzoek. In hoofdstuk 2 worden de tijdens het vooronderzoek verzamelde informatie, de globale bodemopbouw, de geohydrologische gegevens en de hypotheses weergegeven. Hoofdstuk 3 presenteert de onderzoeksopzet en de uitgevoerde werkzaamheden. Vervolgens worden de onderzoeksresultaten weergegeven in hoofdstuk 4. Tot slot worden de conclusies en aanbevelingen gepresenteerd in hoofdstuk 5.

2 VOORONDERZOEK

Onderstaand wordt de informatie gepresenteerd die tijdens uitvoering van het vooronderzoek is verzameld.
Ten behoeve van het vooronderzoek is de informatie verzameld op "Basisniveau".
De gegevens met betrekking tot het vooronderzoek zijn verkregen middels:

- Dinoloket (TNO);
- Gemeente Arnhem (de heer L. Beerendonk, mail 8 juni 2016);
- Provincie Gelderland themakaart Bodemverontreinigingen;
- Topografische kaart;
- Kadaster;
- KLIC.

In bijlage 6 is de checklist met betrekking tot het vooronderzoek opgenomen.

2.1 Huidige en toekomstige situatie

2.1.1 Gegevens locatie:

Onderzoekslocatie:	Kemperbergerweg 717 Arnhem
Kadastrale omschrijving	Terrein (grasland)
Kadastrale gemeente:	Arnhem
Sectie:	I
Nummer:	1730
X-coördinaat:	188216
Y-coördinaat:	448512

De onderzoekslocatie is gelegen in het buitengebied ten noordwesten van de bebouwde kom van Arnhem. Ten noorden van de locatie zijn de snelwegen de A12 en de A50 gelegen.

De locatie is voor zover bekend niet opgehoogd. De locatie is onverhard.

Voorafgaand aan de veldwerkzaamheden is een Klic-melding uitgevoerd. Op de onderzoekslocatie zijn voor zover bekend geen kabels en leidingen aanwezig.

2.2 Historische informatie en voorgaande bodemonderzoeken

Bij de gemeente Arnhem zijn geen voor de bodemkwaliteit relevante zaken aanwezig. Op de locatie zijn geen tanks, dempingen of historisch belastende activiteiten bekend.

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn enkele bodemonderzoek uitgevoerd. Op het ten zuiden aangrenzend perceel is in 2012 een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd (Verkennend bodemonderzoek volgens NEN 5740 Kemperbergerweg 717 Arnhem, De Klinker Milieu Adviesbureau, 2 juli 2012, 212082-KA1.1). Uit de onderzoekresultaten blijkt dat in de puinhoudende bovengrond ter plaatse van een voormalig toegangspad lichte verhoogde gehalten aan cadmium, lood, zink, minerale olie en PAK (10 van VROM) zijn aangetroffen. In de bovengrond op het overig terreindeel en in de ondergrond zijn geen van de onderzochte stoffen in verhoogde mate aangetoond.

2.3 Bodemopbouw en geohydrologie

In deze paragraaf wordt informatie gepresenteerd over eventuele grondwater onttrekkingen op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie en de bodemopbouw en geohydrologie in de regio van de onderzoekslocatie.

2.3.1 Grondwateronttrekking

In de omgeving bevinden zich de volgende onttrekkingspunten (bron: provincie Gelderland (2008)):

Omschrijving	Onttrekking	Diepte	X	Y
Koningsweg 3, Schaarsbergen	56.575 m^3/jaar	Onbekend	187.100	449.420
Clement van Maasdijklaan, Schaarsbergen	63.400 m^3/jaar	Onbekend	189.820	448.500

2.3.2 Bodemsamenstelling en geohydrologische situatie

Als uitgangspunt voor de bodemsamenstelling en de geohydrologische situatie is de Grondwaterkaart van Nederland van de Dienst Grondwaterverkenning van TNO gekozen. Deze boring is in de nabijheid van de locatie uitgevoerd (boring 40B-64).

De bodemopbouw laat zich globaal als volgt beschrijven:

Diepte (m-NAP)	Omschrijving
0-4	Matig grof t/m matig fijn zand
4-8.5	Matig grof t/m matig fijn zand sterk slibhoudend
8.5-15	Matig grof t/m matig fijn zand slibhoudend
15-38	Matig grof t/m matig fijn zand zwak slibhoudend
38-39	Leem
39-48	Matig grof t/m matig fijn zand slibhoudend
48-49	Leem
49-52	Uiterst grof t/m middel grof zand
52-57	Matig grof t/m matig fijn zand
57-63	Matig grof t/m matig fijn zand slibhoudend
63-81	Leem
81-91	Matig grof t/m matig fijn zand slibhoudend
91-124	Matig grof t/m matig fijn zand

Het maaiveld van het meetpunt bevindt zich 37 meter boven N.A.P.-niveau en bevindt zich in het gestuwde gebied ten noorden van Velp (Veluwe). De bodem is voornamelijk opgebouwd uit matig grof tot matig fijn zand afwisselend met leemlagen. De grondwaterstromingsrichting is zuidelijk gericht. Het grondwater bevindt zich echter op een diepte van meer dan 5 meter beneden maaiveld.

2.3.3 Locatiegegevens

Op de locatie is geen oppervlaktewater aanwezig.
De onderzoekslocatie is niet gesitueerd in een grondwaterbeschermingsgebied.

2.4 Hypothese

Voor de onderzoekslocatie is de hypothese "onverdachte locatie" gehanteerd. Deze hypothese is gekozen omdat er geen aanwijzingen zijn die duiden op de (voormalige) aanwezigheid van één of meerdere verontreinigingsbronnen. Tevens is de gekozen onderzoeksopzet, uit milieuhygiënisch oogpunt en bij het niet aantreffen van verontreiniging, voldoende intensief voor het afgeven van een

"verklaring van geen bezwaar" ten behoeve van een omgevingsvergunning (activiteit bouwen) en bestemmingsplanwijziging.

Indien in de geanalyseerde monsters geen van de onderzochte stoffen aanwezig zijn in een concentratie boven de streefwaarde uit de "Circulaire bodemsanering 2013" (Staatscourant 16675, 27 juni 2013) en of de achtergrondwaarden uit de Regeling bodemkwaliteit (bijlage 4, Staatscourant 247, 20 december 2007 en de wijzigingen hierop) wordt de hypothese aangenomen.

3 ONDERZOEKSOPZET EN UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN

3.1 Onderzoeksopzet

De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van 1063 m^2. Het aantal boringen per laag, het aantal peilbuizen en het aantal te analyseren grond- en grondwatermonsters is omschreven in NEN 5740 en is afhankelijk van de verdachtheid en de oppervlakte van de locatie. In tabel 3.1. worden de uit te voeren veld- en laboratorium werkzaamheden weergegeven.

Voor het verkennend bodemonderzoek is de onderzoeksstrategie voor een onverdachte niet-lijnvormige locatie (ONV-NL) gehanteerd.

Tabel 3.1: *Uit te voeren veld- en laboratoriumwerkzaamheden*

Locatie	Aantal boringen	Aantal peilbuizen	Analyses grond	Analyses grondwater
Gehele locatie	6 boringen tot 0,5 m-mv 1 boring tot 2,0 m-mv 1 boring 5,0 m-mv	*	1x standaard pakket grond (laag 0,0-0,5 m-mv) 1x standaard pakket grond (laag 0,5-2,0 m-mv)	*

* Het grondwater bevindt zich dieper dan 5,0 m-mv, conform de NEN 5740 komt het grondwateronderzoek te vervallen.

De opgeboorde grond wordt in trajecten van maximaal 50 cm bemonsterd, of anders afhankelijk van de veldwaarnemingen en bodemlagen.

3.2 Veldonderzoek

In tabel 3.2 worden de verrichte veldwerkzaamheden weergegeven.

Tabel 3.2: *Verrichte veldwerkzaamheden*

Locatie	Aantal boringen (excl. peilbuizen)	Aantal peilbuizen
Gehele locatie	6 boringen tot 0,5 m-mv 1 boring tot 2,0 m-mv 1 boring 5,0 m	-

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd op 9 juni 2016 door de heer W. Lichtenberg. Zowel De Klinker Milieu (certificaatnummer K25343/13) als de heer Lichtenberg is erkend voor het uitvoeren van deze werkzaamheden.

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd conform de normen van het Nederlands Normalisatie Instituut. Tevens is gewerkt conform de Beoordelingsrichtlijnen "Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek" (BRL-SIKB 2000) en de daarbij behorende VKB-protocollen 2001 en 2002.

Tijdens het uitvoeren van het veldwerk is de grond zintuiglijk beoordeeld op de aanwezigheid van verontreinigingen en is het opgeboorde materiaal gekarakteriseerd en vastgelegd in boorbeschrijvingen. Bij het zintuiglijk beoordelen wordt door middel van geur en aanblik van de opgeboorde grond een eerste indruk verkregen. Verder wordt door middel van de "olie-op-water"-proef een indicatie verkregen omtrent de aanwezigheid van olie-achtige verontreinigingen. De zintuiglijke waarnemingen en boorprofielen zijn vermeld in bijlage 2.

3.3 *Chemisch onderzoek*

De geanalyseerde (meng)monsters en hun samenstelling staan weergegeven in tabel 3.3.

Tabel 3.3: *Geanalyseerde (meng)monsters en hun samenstelling*

Deellocatie	Monster	Samenstelling	Traject (m-mv)	Analyse
Gehele locatie	BG1	1-1, 2-1, 3-1, 4-1, 5-1, 6-1, 7-1, 8-1	0,0-0,5	Standaard pakket grond
	OG1	1-2, 1-3, 1-4, 8-2, 8-3, 8-4	0,5-2,0	Standaard pakket grond

Het samenstellen van de mengmonsters en de grond- en grondwateranalyses is uitgevoerd door Eurofins Analytico Milieu te Barneveld (Raad voor de Accreditatie (RvA)- erkend laboratorium (NEN-EN-ISO/IEC 17025). Tevens is Eurofins Analytico Milieu ISO 14001 (2004) gecertificeerd en AS 3000 erkend.

In de onderstaande tabel worden de samenstelling van de standaard analysepakketten weergegeven

Tabel 3.4: *Samenstelling standaard analysepakketten.*

	Grond
metalen: Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Pb, Mo, Ni, Zn	*
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK (10 van VROM))	*
PCB (7)	*
minerale olie	*

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

4.1 *Globale bodemopbouw*

Een globale beschrijving van de bodemopbouw is opgenomen onderstaande tabel

Tabel 4.1: Lokale bodemopbouw

Diepte [m-mv]	Bodemsamenstelling	Opmerkingen
0,0 – 0,5	Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindig	Plaatselijk geen humus of grind
0,5 – 2,0	Zand, zeer grof zwak siltig	Plaatselijk zwak grindig
2,0 – 5,0	Zand, uiterst grof, zwak siltig, zwak grindig	-

4.2 *Zintuiglijke waarnemingen*

De tijdens de veldwerkzaamheden waargenomen zintuiglijke afwijkingen in de bodem zijn weergegeven in tabel 4.2.

Tabel 4.2: Zintuiglijke afwijkingen

Boring	Traject (m-mv)	Zintuiglijke afwijking
7	0,0 – 0,5	Sporen puin

4.3 *Waarnemingen in het kader van aanwezigheid van asbest*

Ten tijde van het veldonderzoek heeft een visuele beoordeling van asbest in de bodem plaatsgevonden. In de bodem is geen 'asbestverdacht' materiaal aangetroffen. Opgemerkt dient te worden dat er geen verkennend asbestonderzoek conform NEN-5707 "Monsterneming en analyse van asbest in bodem" of NEN-5897 "Monsterneming en analyse van asbest in bouw- en sloopafval en puingranulaat" heeft plaatsgevonden.

4.4 *Toetsingskader*

De analyseresultaten van de onderzochte monsters worden vergeleken met de waarden van de toetsingstabel uit de circulaire "Circulaire bodemsanering 2013" (Staatscourant 16675, 27 juni 2013) en achtergrondwaarden en maximale waarden uit de Regeling bodemkwaliteit (bijlage 4, Staatscourant 247, 20 december 2007 en de wijzigingen hierop).
De toetsing van de analyseresultaten vindt plaats conform de, door het Rijk beschikbaar gestelde Bodem Toets- en Validatieservice (BoToVa).

4.4.1 Wet bodembescherming

De in deze tabel genoemde toetsingswaarden hebben de volgende betekenis:

achtergrond-/streefwaarde[1]	=	referentiewaarde
tussenwaarde[2]	=	referentiewaarde voor nader onderzoek grond: 1/2(AW+I-waarde) grondwater: 1/2(S+I-waarde)
interventiewaarde	=	toetsingswaarde voor sanering of saneringsonderzoek

[1] Voor grond wordt de achtergrondwaarde en voor grondwater wordt de streefwaarde als referentiewaarde gehanteerd.
[2] De term tussenwaarde is niet meer in de wet verankerd maar wordt landelijk nog wel op deze wijze gebruikt.

De achtergrond-, tussen- en interventiewaarden voor een aantal stoffen in de bodemmonsters zijn afhankelijk van het gehalte aan organische stof en lutum. Deze gehalten zijn in het laboratorium bepaald en verwerkt in de toetsingstabel (zie bijlage 3 voor de analyseresultaten en bijlage 4 voor de toetsing).

Voor de beoordeling van de verontreinigingssituatie wordt behalve met de toetsingstabel, ook rekening gehouden met de zintuiglijke waarnemingen en eventueel met het gebruik van de bodem.
Bij de beoordeling worden de volgende termen toegepast:

kleiner dan de achtergrond-/streefwaarde	=	niet verontreinigd
tussen achtergrondwaarde en tussenwaarde	=	licht verontreinigd
tussen tussenwaarde en interventiewaarde	=	matig verontreinigd
groter dan de interventiewaarde	=	sterk verontreinigd

De locatie wordt als verontreinigd beschouwd, indien in een (meng)monster stoffen aanwezig zijn in een concentratie hoger dan de achtergrondwaarde. Overschrijding van de tussenwaarde houdt in dat er een vermoeden van ernstige bodemverontreiniging bestaat en dat een nader onderzoek moet worden uitgevoerd.

Als voor tenminste één stof de gemiddelde concentratie van minimaal 25 m^3 grond of 100 m^3 grondwater hoger is dan de interventiewaarde is het vermoeden van ernstige bodemverontreiniging bevestigd.

Het bovenstaande toetsingskader is alleen van toepassing voor "bestaande" gevallen van bodemverontreiniging (ontstaan voor 1987). Recente gevallen van bodemverontreinigingen vallen onder de "zorgplicht". De aantasting van de bodem dient dan gesaneerd te worden of de aantasting en de directe gevolgen daarvan dienen beperkt en zoveel mogelijk ongedaan gemaakt te worden. Dit staat los van de ernst en urgentie van de verontreiniging.

4.4.2 Besluit bodemkwaliteit

Voor het toetsen van de kwaliteit van grond en baggerspecie aan de verschillende normen van het Besluit en voor het indelen van de (water)bodem in kwaliteitsklassen kent het Besluit als uitgangspunt dat de rekenkundige gemiddelden moeten voldoen aan de gestelde maximale waarden. Deze maximale waarden zijn landelijk (generiek) vastgesteld. Daarnaast mogen gemeenten gebiedsspecifieke maximale waarden hanteren. Deze dienen te worden vastgelegd in een bodembeheernota.

Bij de toetsing geldt een rekenregel voor het standaardiseren van de gemeten concentraties met de daadwerkelijk gemeten concentraties lutum en organische stof. Daarnaast zijn er twee bijzondere toetsingsregels: voor de achtergrondwaarde en voor de indeling in de bodemkwaliteitsklasse wonen.

Bij de beoordeling worden de volgende termen toegepast:

		Bodemkwaliteitsklasse
Kleiner dan de achtergrondwaarde[a]	=	Achtergrondwaarde
Kleiner dan maximale waarde wonen[b]	=	Wonen
Kleiner dan maximale waarde industrie	=	Industrie

(a) De kwaliteit van de grond en baggerspecie overschrijdt niet de achtergrondwaarde als bij meting van **X** stoffen in de grond of baggerspecie het rekenkundige gemiddelde van maximaal **Y** stoffen verhoogd zijn ten opzichte van de achtergrondwaarde. De verhoging mag per stof maximaal 2x de achtergrondwaarde voor die stof bedragen, waarbij voor alle stoffen geldt dat de verhoogde gehalten kleiner zijn dan of gelijk zijn aan de maximale waarde voor kwaliteitsklasse wonen van de betreffende stof.

X	2	7	16	27	37
Y	1	2	3	4	5

(b) De kwaliteit van de bodem overschrijdt niet de maximale waarde voor de kwaliteitsklasse wonen wanneer bij meting van **X** stoffen maximaal **Y** stoffen verhoogd zijn ten opzichte van de maximale waarde voor kwaliteitsklasse wonen. De verhoging mag per stof ten hoogste de maximale waarde voor de kwaliteitsklasse wonen vermeerderd met de achtergrondwaarde voor die stof bedragen, waarbij voor alle stoffen geldt dat de gehalten van de gemeten stoffen kleiner zijn dan of gelijk zijn aan de maximale waarde voor kwaliteitsklasse industrie van de betreffende stof.

X	7	16	27	37
Y	2	3	4	5

4.5 Analyseresultaten grond

In tabel 4.4 zijn de analyseresultaten van de grond weergegeven en wordt per analysemonster het eindoordeel met betrekking tot de Wet bodembescherming en een indicatieve toetsing ten aanzien van het Besluit Bodemkwaliteit weergegeven. De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 4, de toetsingsresultaten in bijlage 5.

Tabel 4.4: *Analyseresultaten*

Monster (traject)	Toetsing Wbb		Toetsing Bbk
	Beoordeling	Kritieke parameter	Beoordeling
BG01	+	Lood, PAK	Achtergrondwaarde
OG01	-		Achtergrondwaarde
	-	< Achtergrond-/streefwaarde	
	+	> Achtergrond-/streefwaarde	
	++	> Tussenwaarde	
	+++	> Interventiewaarde	

4.6 Grond

Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat in de bovengrond licht verhoogde gehalten aan lood en PAK zijn aangetoond. De overige geanalyseerde stoffen zijn niet verhoogd ten opzichte van de achtergrondwaarde.

In de ondergrond zijn geen van de onderzochte stoffen in verhoogde mate aangetoond.

4.7 Toetsing hypothese

Door het aantreffen van licht verhoogde gehalten in de grond dient de hypothese 'onverdachte locatie' verworpen te worden. De aangetroffen gehalten zijn echter van dien aard dat de onderzoeksinspanning niet hoeft te worden herzien.

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In opdracht van de heer C.D. Jakobs en mevrouw T. Peters-Kox is door De Klinker Milieu een bodemonderzoek uitgevoerd conform de NEN 5740 op de locatie Kemperbergerweg 717 te Arnhem.

Aanleiding voor het onderzoek is de bestemmingswijziging van agrarisch naar een woonbestemming. Doel van het onderzoek is het vastleggen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de locatie en nagaan of er mogelijke gebruiksbeperkingen bestaan in relatie tot het beoogde gebruik

5.1 Conclusies

Uit de resultaten kan het volgende geconcludeerd worden:

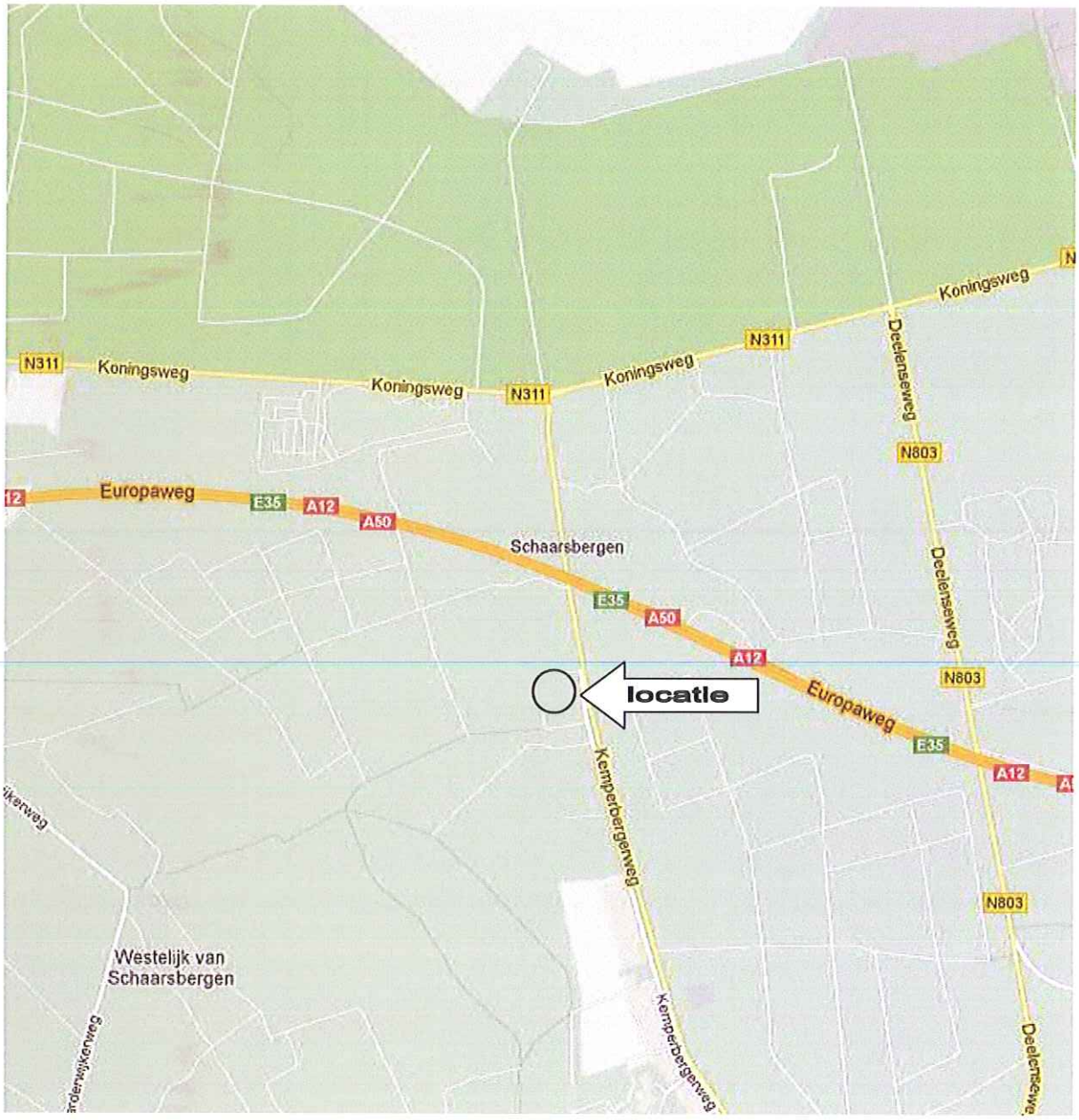
- plaatselijk bevat de bodem in de bovengrond sporen puin;
- de bovengrond bevat licht verhoogde gehalten aan lood en PAK;
- in de ondergrond zijn geen verhoogde gehalten aangetroffen;
- het de hypothese dient verworpen te worden, echter de onderzoeksinspanning hoeft niet aangepast te worden.

Het terrein is ons inziens op basis van de milieuhygiënische kwaliteit geschikt voor het voorgenomen gebruik.

5.2 Algemeen

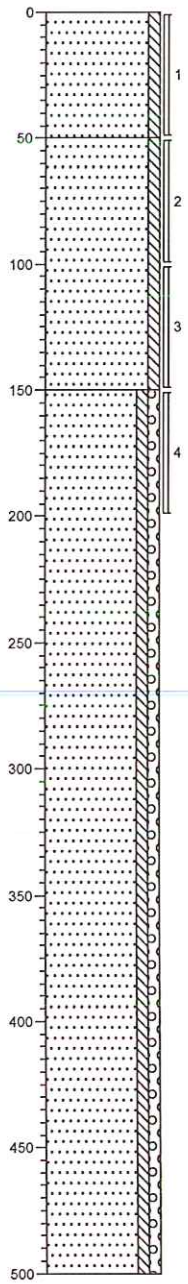
Ten behoeve van de verwerking van vrijkomende grond buiten de onderzoekslocatie wordt verwezen naar de uitgangspunten van het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk).
De conclusies hebben uitsluitend betrekking op de geselecteerde deellocaties en de geanalyseerde componenten.
Gezien het verkennende karakter van dit onderzoek is het, ondanks de zorgvuldigheid waarmee het is uitgevoerd, altijd mogelijk dat eventueel lokaal voorkomende verontreinigingen niet zijn ontdekt.

BIJLAGE 1: LIGGING ONDERZOEKSLOCATIE

BIJLAGE 2: BOORSTATEN EN ZINTUIGLIJKE WAARNEMINGEN

Boring: 1

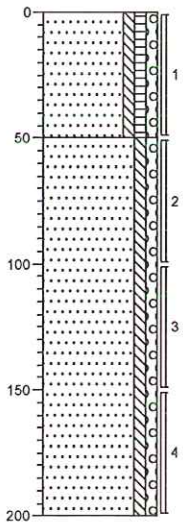
0 weiland
Zand, matig grof, zwak siltig, donker zwartgrijs

-50
Zand, zeer grof, zwak siltig, licht bruinbeige

-150
Zand, uiterst grof, zwak siltig, zwak grindig, licht bruinbeige

-500

Boring: 8

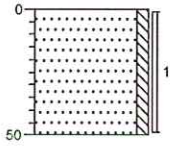
0 weiland
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindig, donker zwartgrijs

-50
Zand, zeer grof, zwak siltig, zwak grindig, licht bruinbeige

-200

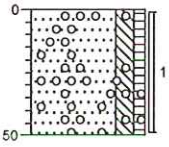
Projectnummer: 216095KA11

Boring: 2

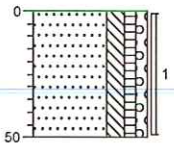
0 weiland
Zand, matig grof, zwak siltig, donker zwartgrijs
-50

Boring: 3

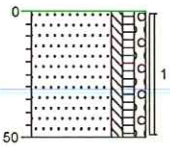
0 weiland
Zand, matig grof, matig siltig, zwak humeus, sporen grind, donker zwartgrijs
-50

Boring: 4

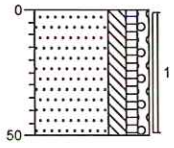
0 weiland
Zand, matig grof, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, donker zwartgrijs
-50

Boring: 5

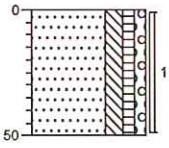
0 weiland
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindig, donker zwartgrijs
-50

Boring: 6

0 weiland
Zand, matig grof, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, donker zwartgrijs
-50

Boring: 7

0 weiland
Zand, matig grof, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, sporen puin, donker zwartgrijs
-50

Projectnummer: 216095KA11

BIJLAGE 3: ANALYSERESULTATEN

eurofins | — analytico®

De Klinker Milieu B.V.
T.a.v. W. Vloedgraven
Postbus 566
7200 AN ZUTPHEN

Analysecertificaat

Datum: 13-Jun-2016

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2016067479/1
Uw project/verslagnummer	216095KA11
Uw projectnaam	Kamperbergerweg 717 Arnhem
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	09-Jun-2016

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van
de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

eurofins | — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	216095KA11	Certificaatnummer/Versie	2016067479/1
Uw projectnaam	Kamperbergerweg 717 Arnhem	Startdatum	09-Jun-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	13-Jun-2016/08:40
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	Lichtenberg	Pagina	1/2
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2
	Voorbehandeling			
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses			
S	Droge stof	% (m/m)	87.0	96.3
S	Organische stof	% (m/m) ds	4.1	<0.7
Q	Gloeirest	% (m/m) ds	95.8	99.5
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2.0	<2.0
	Metalen			
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	24	<20
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	0.28	<0.20
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3.0	<3.0
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	7.2	<5.0
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	0.054 [1)]	<0.050
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	<1.5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4.0	<4.0
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	41	<10
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	45	<20
	Minerale olie			
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	6.1	<5.0
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	16	<11
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	26	<5.0
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	52	<35
	Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.	
	Polychloorbifenylen, PCB			
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	BG01 1 (0-50) 2 (0-50) 3 (0-50) 4 (0-50) 5 (0-50) 6 (0-50) 7 (0-50) 8 (0-50)	09-Jun-2016	9063665
2	OG01 1 (50-100) 1 (100-150) 1 (150-200) 8 (50-100) 8 (100-150) 8 (150-200)	09-Jun-2016	9063666

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.
Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL
Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl
BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

eurofins | — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	216095KA11	Certificaatnummer/Versie	2016067479/1
Uw projectnaam	Kamperbergerweg 717 Arnhem	Startdatum	09-Jun-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	13-Jun-2016/08:40
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	Lichtenberg	Pagina	2/2
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S	PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S	PCB 153	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049 [2)]	0.0049 [2)]
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK			
S	Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050
S	Fenanthreen	mg/kg ds	0.15	<0.050
S	Anthraceen	mg/kg ds	<0.050	<0.050
S	Fluorantheen	mg/kg ds	0.43	<0.050
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0.23	<0.050
S	Chryseen	mg/kg ds	0.31	<0.050
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0.14	<0.050
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.23	<0.050
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0.21	<0.050
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	0.19	<0.050
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	1.9	0.35 [2)]

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	BG01 1 (0-50) 2 (0-50) 3 (0-50) 4 (0-50) 5 (0-50) 6 (0-50) 7 (0-50) 8 (0-50)	09-Jun-2016	9063665
2	OG01 1 (50-100) 1 (100-150) 1 (150-200) 8 (50-100) 8 (100-150) 8 (150-200)	09-Jun-2016	9063666

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Akkoord
Pr.coörd.
VA

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

eurofins | — analytico®

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2016067479/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monsteromschrijving
9063665	1	1	0	50	0533038384	BG01 1 (0-50) 2 (0-50) 3 (0-50) 4
9063665	2	1	0	50	0533038393	
9063665	3	1	0	50	0533038396	
9063665	4	1	0	50	0533038395	
9063665	5	1	0	50	0533038398	
9063665	6	1	0	50	0533038394	
9063665	7	1	0	50	0533038391	
9063665	8	1	0	50	0533038385	
9063666	1	2	50	100	0533038387	0G01 1 (50-100) 1 (100-150) 1 (1
9063666	8	2	50	100	0533038388	
9063666	1	3	100	150	0533038392	
9063666	8	3	100	150	0533038386	
9063666	1	4	150	200	0533038397	
9063666	8	4	150	200	0533038389	

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09086623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

eurofins | — analytico®

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2016067479/1

Opmerking 1)
Indicatieve waarde(n) vanwege matrixstoring.

Opmerking 2)
De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

eurofins | — analytico®

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2016067479/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Organische stof (gloeirest)	W0109	Gravimetrie	Cf. pb 3010-3 en cf. NEN 5754
Cryogeen malen AS3000	W0106	Voorbehandeling	Cf. AS3000
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	Cf. pb 3010-2 en gw. NEN-EN 15934
Lutum (fractie < 2 µm)	W0171	Sedimentatie	Cf. pb 3010-4 en cf. NEN 5753
Barium (Ba)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Minerale Olie (GC) (C10 - C40)	W0202	GC-FID	Cf. pb 3010-7 en gw. NEN-EN-ISO 16703
Chromatogram MO (GC)	W0202	GC-FID	Gelijkw. NEN-EN-ISO 16703
PCB (7)	W0271	GC-MS	Cf. pb 3010-8 en gw. NEN 6980
PAK som AS3000/AP04	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287
PAK (10 VROM)	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juli 2011.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

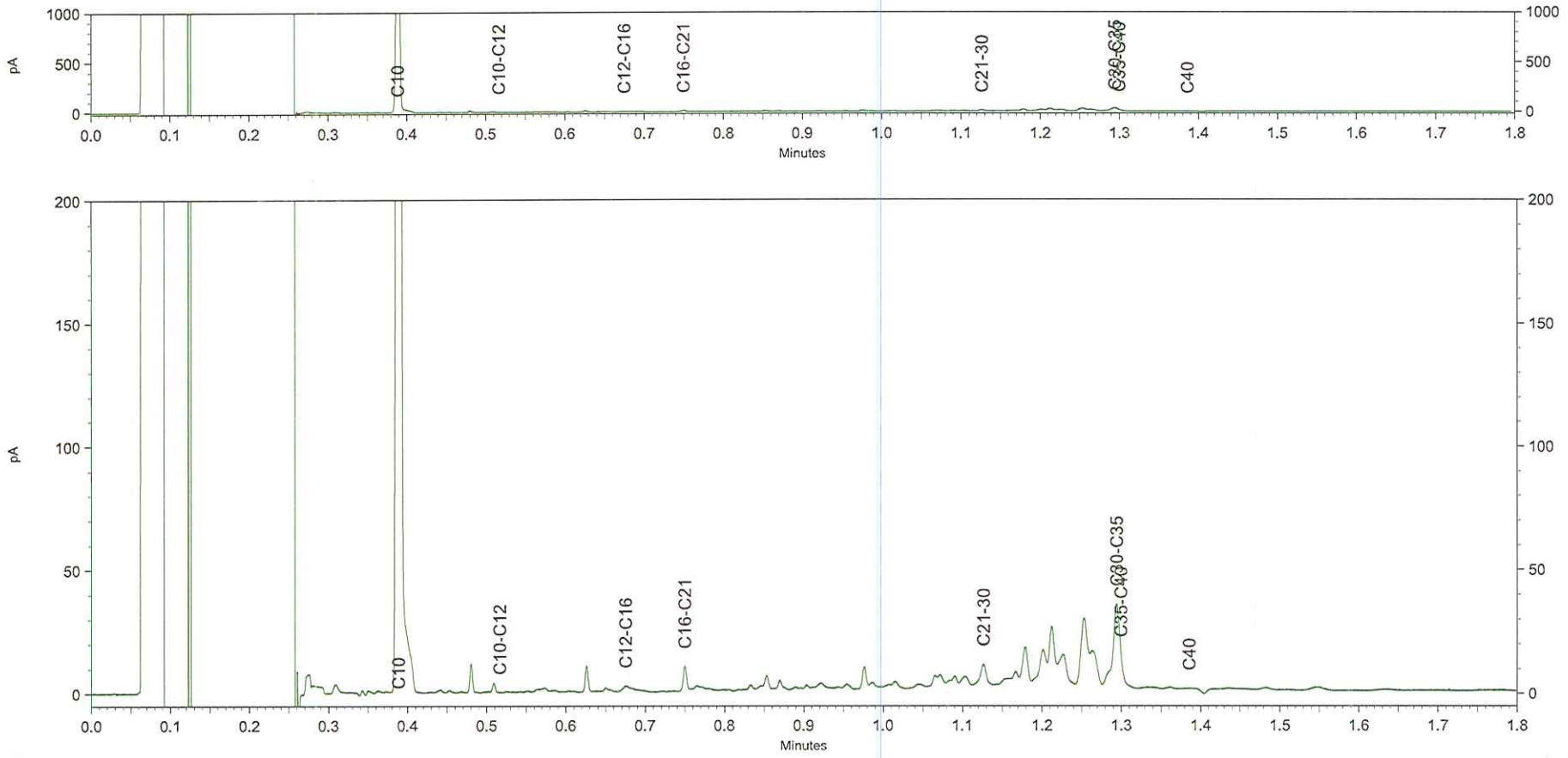
Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 9063665
Certificate no.: 2016067479
Sample description.: BG01 1 (0-50) 2 (0-50) 3 (0-50) 4 (0-50) 5 (0-50)
V

BIJLAGE 4: TOETSINGSTABELLEN

Grond

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	216095KA11
Projectnaam	Kamperbergerweg 717 Arnhem
Ordernummer	
Datum monstername	09-06-2016
Monsternemer	Lichtenberg
Certificaatnummer	2016067479
Startdatum	09-06-2016
Rapportagedatum	13-06-2016

Analyse	Eenheid	1	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		4,1						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	87						
Organische stof	% (m/m) ds	4,1	4,100					
Gloeirest	% (m/m) ds	95,8						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2	2					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	24	93		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	0,28	0,4395	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	7,383	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	7,2	13,89	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	0,054	0,0762	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4,0	8,167	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	41	62,12	*	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	45	101,4	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	6,1						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	16						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	26						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	52	126,8	-	35	190	2600	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.						
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0017					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0017					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0017					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0017					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0017					
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0017					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0017					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,0119	-	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAI								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	0,15	0,1500					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	0,43	0,4300					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,23	0,2300					
Chryseen	mg/kg ds	0,31	0,3100					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,14	0,1400					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,23	0,2300					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0,21	0,2100					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	0,19	0,1900					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	1,9	1,960	*	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
1	9063665	BG01 1 (0-50) 2 (0-50) 3 (0-50) 4 (0-50) 5 (0-50)6 (0-50) 7 (0-50) 8 (0-50)

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	Kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	216095KA11
Projectnaam	Kamperbergerweg 717 Arnhem
Ordernummer	
Datum monstername	09-06-2016
Monsternemer	Lichtenberg
Certificaatnummer	2016067479
Startdatum	09-06-2016
Rapportagedatum	13-06-2016

Analyse	Eenheid	2	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		0,7						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	96,3						
Organische stof	% (m/m) ds	<0,7	0,4900					
Gloeirest	% (m/m) ds	99,5						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	<2,0	1,400					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	54,25		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2410	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	7,383	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5,0	7,241	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0502	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4,0	8,167	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	11,02	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	33,22	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122,5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,0245	-	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0,3500	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
2	9063665	OG01 1 (50-100) 1 (100-150) 1 (150-200) 8 (50-100)8 (100-150) 8 (150-200)

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T1 Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de lan

Projectnummer	216095KA11
Projectnaam	Kamperbergerweg 717 Arnhem
Ordernummer	
Datum monstername	09-06-2016
Monsternemer	Lichtenberg
Certificaatnummer	2016067479
Startdatum	09-06-2016
Rapportagedatum	13-06-2016

Analyse	Eenheid	1	GSSD	Oordeel	RG Eis	AW	Wonen	Industrie	IW
Bodemtype correctie									
Organische stof		4,1							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	87							
Organische stof	% (m/m) ds	4,1	4.100						
Gloeirest	% (m/m) ds	95,8							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2	2						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg ds	24	93						
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	0,28	0.4395	<=AW	0,2	0,6	1,2	4,3	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	7.383	<=AW	3	15	35	190	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	7,2	13.89	<=AW	5	40	54	190	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	0,054	0.0762	<=AW	0,05	0,15	0,83	4,8	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1.050	<=AW	1,5	1,5	88	190	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4,0	8.167	<=AW	4	35		100	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	41	62.12	Wonen	10	50	210	530	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	45	101.4	<=AW	20	140	200	720	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0							
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0							
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	6,1							
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	16							
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	26							
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0							
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	52	126.8	<=AW	35	190	190	500	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.							
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0.0017						
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0.0017						
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0.0017						
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0.0017						
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0.0017						
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0.0017						
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0.0017						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0.0119	<=AW	0,0049	0,02	0,04	0,5	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAk									
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0.0350						
Fenanthreen	mg/kg ds	0,15	0.1500						
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0.0350						
Fluorantheen	mg/kg ds	0,43	0.4300						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,23	0.2300						
Chryseen	mg/kg ds	0,31	0.3100						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,14	0.1400						
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,23	0.2300						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0,21	0.2100						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	0,19	0.1900						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	1,9	1.960	Wonen	0,35	1,5	6,8	40	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
1	9063665	BG01 1 (0-50) 2 (0-50) 3 (0-50) 4 (0-50) 5 (0-50)6 (0-50) 7 (0-50) 8 (0-50)

Eindoordeel: Altijd toepasbaar

Gebruikte afkortingen

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
AW	Achtergrondwaarde
<= AW	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
RG Eis	Vereiste rapportagegrens
IW	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T1 Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de lan

Projectnummer	216095KA11
Projectnaam	Kamperbergerweg 717 Arnhem
Ordernummer	
Datum monstername	09-06-2016
Monsternemer	Lichtenberg
Certificaatnummer	2016067479
Startdatum	09-06-2016
Rapportagedatum	13-06-2016

Analyse	Eenheid	2	GSSD	Oordeel	RG Eis	AW	Wonen	Industrie	IW
Bodemtype correctie									
Organische stof		0,7							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	96,3							
Organische stof	% (m/m) ds	<0,7	0.4900						
Gloeirest	% (m/m) ds	99,5							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	<2,0	1.400						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	54.25						
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0.2410	<=AW	0,2	0,6	1,2	4,3	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	7.383	<=AW	3	15	35	190	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5,0	7.241	<=AW	5	40	54	190	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0.0502	<=AW	0,05	0,15	0,83	4,8	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1.050	<=AW	1,5	1,5	88	190	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4,0	8.167	<=AW	4	35		100	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	11.02	<=AW	10	50	210	530	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	33.22	<=AW	20	140	200	720	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0							
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0							
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0							
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11							
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	<5,0							
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0							
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122.5	<=AW	35	190	190	500	5000
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0.0035						
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0.0035						
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0.0035						
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0.0035						
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0.0035						
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0.0035						
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0.0035						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0.0245	<=AW	0,0049	0,02	0,04	0,5	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAk									
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0.0350						
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0.0350						
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0.0350						
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0.0350						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0.0350						
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0.0350						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0.0350						
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0.0350						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0.0350						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0.0350						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0.3500	<=AW	0,35	1,5	6,8	40	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
2	9063666	OG01 1 (50-100) 1 (100-150) 1 (150-200) 8 (50-100)8 (100-150) 8 (150-200)

Eindoordeel: Altijd toepasbaar

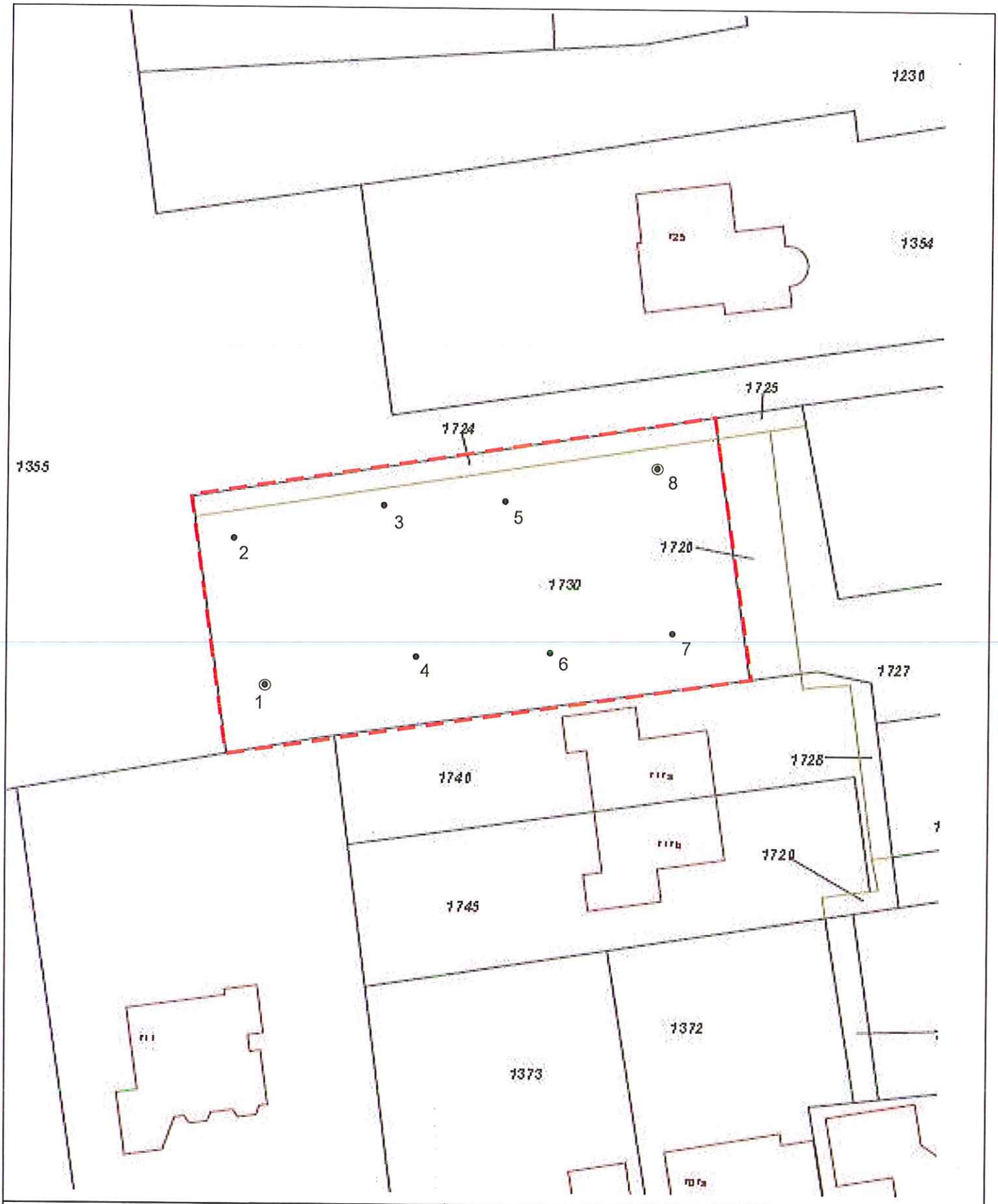
Gebruikte afkortingen

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
AW	Achtergrondwaarde
<= AW	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
RG Eis	Vereiste rapportagegrens
IW	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BIJLAGE 5: SITUERING MONSTERPUNTEN

LEGENDA

- Boring tot 0,5 m-mv
- Diepe boring
- Onderzoekslocatie

N

Datum: juni 2016

Projectcode: 216095KA11

Projectnaam: Kemperbergenweg Arnhem

Schaal 1:200 (A4-formaat)

Bijlage 5

Terreinschets en situering monster-punten

de klinker Milieu

BIJLAGE 6: CHECKLIST VOORONDERZOEK

Er wordt verwezen naar de voornorm NEN 5725 waarin beschreven staat hoe vooronderzoek uitgevoerd moet worden.

Adres Onderzoekslocatie: Kemperbergerweg 717 Arnhem
Opdrachtgever: De heer C.D. Jakobs en mevrouw. T. Peters-Kox
Aanleiding bodemonderzoek: bestemmingswijziging van agrarisch naar een woonbestemmin
Vooronderzoek uitgevoerd op: Basisniveau
Motivatie: .....

VOORONDERZOEK	Geraadpleegd	Niet geraadpleegd	Bronvermelding (dossiernummer)
Huidige eigenaar	X		
Hinderwet/ Wet milieubeheer archief	X		Gemeente Arnhem, de heer L. Beerendonk
Bodemarchief	X		Website gemeente Arnhem
Historisch archief	X		Gemeente Arnhem, de heer L. Beerendonk
Bouwarchief	X		Gemeente Arnhem, de heer L. Beerendonk
Provinciaal archief		X	
Luchtfoto's afdeling RI		X	
Luchtfoto's Emmen		X	
Indicatieve locatie-inspectie vooraf aan verkennend onderzoek uitgevoerd	~~Ja~~*	Nee*	*Doorhalen wat niet van toepassing is

ASBEST IN BODEM

Hypothese: Onverdacht

Onderzoeksstrategie: Visuele inspectie.

Zintuiglijke waarnemingen tijdens indicatieve locatie-inspectie

	Aanwezig	Verdacht op asbest (inclusief motivatie)
Brandplekken	Nee	
Opstallen	Nee	
Ophooglaag	Nee	
Stort / slootdemping	Nee	
Verhardingen	Nee	s

Foto's proefgaten / -sleuven toevoegen van asbestonderzoek in bodem ☐

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

- G-LP — Groen - Landschap en park
- T — Tuin
- V-VB — Verkeer - Verblijfsgebied
- W — Wonen

Dubbelbestemmingen

- *WR-L* — Waarde - Landschap

Gebiedsaanduidingen

- wetgevingzone - wet geluidhinder

Functieaanduidingen

- (ga) — garage

Bouwvlak

- bouwvlak

Bouwaanduidingen

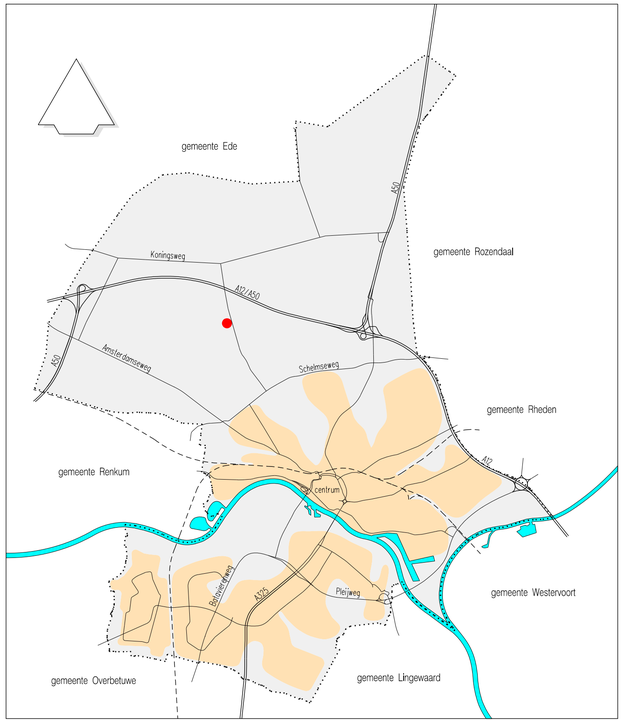
- *[bg]* — bijgebouwen
- *[sba-1]* — specifieke bouwaanduiding - 1
- *[sba-2]* — specifieke bouwaanduiding - 2

Maatvoeringaanduidingen

- maatvoeringsvlak
- maximum bouwhoogte (m)
- maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)
- E — maximum aantal wooneenheden

Figuren

- gevellijn - 1
- gevellijn - 2

BESTEMMINGSPLAN KEMPERBERGERWEG 723A

schaal:	getekend:	tekeningnummer:
1:1000	JWe	NL.IMRO.0202.891-0201

planstatus	datum:	getekend:
● ontwerp	08-03-2017	JvW
● vast te stellen		
○ vastgesteld		
○ in werking		
○ onherroepelijk		

© Nadruk verboden

cluster beleid & regie, afdeling ruimte

Eusebiusbuitensingel 53, Postbus 9029, 6800 EL ARNHEM
Tel.: 0900-1809, fax: 026-3774830, gemeente@arnhem.nl

GEMEENTE Arnhem

Raadsvoorstel:
Vaststellen bestemmingsplan Kemperbergerweg 723A

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	8 mei 2017
Zaaknummer:	117260
Portefeuillehouder:	G. Ritsema

Raadskameradvies:

Aan de gemeenteraad, 3 mei 2017

De Procedurecommissie heeft besloten dit voorstel toe te voegen aan de agenda van de besluitvormende vergadering. De Procedurecommissie heeft hierbij overwogen dat:
- het een qua omvang klein plan is;
- er geen zienswijzen tegen het ontwerp zijn ingediend (omwonenden zijn uitgebreid geïnformeerd);
- 2 zienswijzen tegen de vast te stellen Ontheffing Hogere Waarden (Wet geluidhinder) zullen niet leiden tot aanpassing van het besluit tot verlening van de Hogere Waarden;
- het plan geen (nadelige) financiële consequenties voor de gemeente heeft;
- het plan maakt het mogelijk de huidige bouwvallige ('deplorabele') situatie op korte termijn sterk te verbeteren.

Bij dit agendapunt behoren:
- Raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan Kemperbergerweg 723A,
- Bestemmingsplan Kemperbergerweg 723A,
- Bijlagen bij bestemmingsplan Kemperbergerweg 723A,
- Plankaart bij het bestemmingsplan.

De griffier, De voorzitter,

J.G.M. Kersten H.E. de Vroome

5

17M18

SP D66 CDA Arnhem

ChristenUnie Arnhem

Motie Zorgzone

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 8 mei 2017, bij het agendapunt *Moties vreemd aan de agenda,*

Constaterende dat,

- Het college zich momenteel beraadt op de toekomst van de zorgzone;

Van mening dat,

- Het voor goede besluitvorming belangrijk is te weten wat de meest effectieve vorm van zorg en nazorg is voor vrouwen op de zorgzone waarbij de kwaliteit van leven van de vrouwen die gebruik maken van de zorgzone gelijkwaardig of beter is dan in de huidige situatie.

Verzoekt het college,

- In haar besluitvorming over de toekomst van de zorgzone mee te nemen welke zorg en nazorg voor de vrouwen het meest effectief is;
- Een zodanig besluit te nemen dat de kwaliteit van leven van de vrouwen die thans gebruik maken van de zorgzone in elk geval niet slechter wordt dan de huidige situatie;
- Hierin breed naar mogelijkheden te kijken;
- De raad voor het zomerreces te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek;

En gaat over tot de orde van de dag,

SP
Jurgen Elfrink

D66
Sabine Andeweg

ChristenUnie
Addy Plieger

CDA
Klaartje van Dillen-Koorn

AANGENOMEN

Voor 33 Motie "Zorgzone" (17M18)

Tegen 4

D66	8	0
Andeweg		
Kemperman		
Loor		
de Vroome		
Venhoek		
Güven		
Kaatee		
Hamersveld		

SP	8	0
J. Elfrink		
van Geffen		
Kusters		
Lenting		
Lunter		
van Sprang		
Çetintas		
Noordzij		

PvdA	5	0
Louwers		
de Vries		
A-Kum		
Greving		
Aylward-Straatsma		

VVD Arnhem	3	0
Combée		
Kalthoff		
van der Zee		

GROENLINKS	0	4
Bouwkamp		
de Groot		
Peters		
Coenders		

CDA Arnhem	3	0
Karssenberg		
Montfrooy		
van Dillen-Koorn		

Arnhem Centraal	2	0
Manders		
van der Laak		

ChristenUnie	2	0
Plieger-Bos		
Becker		

Verenigd Arnhem	1	0
Bal		

Arnhemse Ouderen Partij		

Partij voor de Dieren Gemeentesociafractie Arnhem	1	0
de Groot		

Totaal

37